СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

ЗБОРНИК

ЗА

ИСТОРИЈУ, ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРПСКОГА НАРОДА

ПРВО ОДЕЉЕЊЕ

СПОМЕНИЦИ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

КЊИГА III

БЕОГРАД
ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1905.

СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

СТАРИ СРПСКИ ЗАПИСИ И НАТПИСИ

СКУПИО ИХ И СРЕДИО

ЉУБ. СТОЈАНОВИЋ

КЊИГА III

Ова је књига помогнута из фонда д-ра Љубомира Радивојевића

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1905.

ПРЕГЛЕД.

I КЊИГА.

II КЊИГА.

III КЊИГА.

ПРЕДГОВОР.

Кад сам још пре двадесет и три године покушао да направим свод Српских Родослова и Летописа, намислио сам да и све записе и натписе скупим и средим у једну књигу. Али за тај рад никад нисам могао одвојити довољно времена. Тек кад сам разрешен од школе, предузео сам га да радим, и после рада — с малим прекидом — од пет ипо година, ево га сад готова. Отворено признајем да се, почињући овај посао, нисам надао да ће ме оволико труда стати, и да ћу оволико нових записа и натписа моћи прикупити (око 1500, дакле $^1/_4$ од укупног броја). Да сам то знао, тешко да би га и предузео радити.

Нисам се смео ограничити простим прештампавањем изданих записа, јер многи издавачи нису били вешти своме послу, и издања су њихова непоуздана. Ваљало их је у колико је могуће више упоредити с оригиналима. Радећи то у Београдским библиотекама, нашао сам их доста нових, до сад неизданих. Очекивао сам да ће их још више бити у Фрушкој Гори, и нисам се преварио. Што сам за сразмерно кратко време (два пута по петнаест дана) могао прегледати библиотеке свих Фрушкогорских манастира и Карловачку Патријаршку, имам да захвалим г.г. Ст. Станојевићу, Тих. Остојићу, Јовану Радонићу и о. Валеријану Прибићевићу који су са мном у друштву (кад један, кад двојица) путовали и овај посао радили. Он је дакле колико мој, толико и њихов. Позната предусретљивост старешина манастирских г.г. Ил. Руварца, Анатолија Јанковића, Димитрија Бранковића, D-г Георгија Летића (сад епископа), Георгија Маријановића, Саве Орловића, Спиридона Илића, Теофана Косовца, Митрофана Павловића, Нестора Обшића, Сергија Попића, Серафима Винчића, Милутина Јакшића и проте Дим. Руварца, много нам је овај посао олакшала. Хвала им! — После Фрушке Горе оби-

шао сам и неколико манастира у Србији (Студеницу, Жичу, Љубостињу, Раваницу, Манасију, Гориьак и Витовницу). — Запис из ман. Житомислића упоредио ми је г. Мих. Н. Сперански, а оне из Сарајевског Црквеног Музеја г. Влад. Скарић.

Скоро половину овде објављених нових записа (око 600) послали су му које моји лични пријатељи, које пријатељи овога посла на позив Српске Краљевске Академије.

На првом месту да поменем рано преминулог проф. Атанасија Пејатовића, из Плеваља, који ми је послао преко 300 записа из ман. св. Тројице и из Новопазарског санџака. Истина запис из м. св. Тројице објавио је доцније г. Миленко Вукићевић (који ми их је у рукопису ставио на расположење), али ја сам их већ раније имао у препису пок. Пејатовића. — Г. Зах. Поповић свешт. из Зворника послао ми је око 80 записа из Зворника, м. Ломнице и околине. — Г. Илар. Руварац уступио ми је преко 60 записа које је он исписао или од других препис добио, а толико је послао и о. Леонтије Нинковић из ман. Добрићева. Г. Мих. Н. Сперански, уступио ми је преко 40 записа већином из м. Житомислића и из Сарајева, а толико ми је дао и г. Акс. Обрадовић из Берлинске библиотеке, где је и упоредио већ издане записе. — Г. архим. Исаија Опујић послао је 26 записа из ман. Крупе, а толико ми је предао и г. Ст. Станојевић, из разних крајева. — Г. Ст. Димитријевић предао ми је двадесетину записа, већином из Ст. Србије, и толико исто послао ми је г. Влад. Скарић из Сарајева. — Г. Андрија Јовићевић послао ми је петнаестину већином снимака из ман. Мораче и из Црне Горе. — Г.г. Тих. Остојић и Јов. Радонић послали су ми први двадесетину, а други десетак записа из разних крајева.

Г. Ал. Белић дао ми је двадесетину записа, већином из Србије. — Од г.г. Љуб. Ковачевића, Ђ. Поливке и о. Филарета Петровића добио сам по седам записа. — Из рукописа пок. И. Јастребова, и из снимака пок. Мих. Ст. Ризнића употребио сам по шест записа, а по толико сам добио и од г.г. Ђ. Коларовића, свешт. и проте Дим. Руварца. — Пет записа добио сам од г. Пет. М. Вучковића, по четири од г.г. Сергија Шакрак-Нинића, Мих. Вукићевића и Тих. Ђорђевића; по три од г. Дамј. Прерадовића; по два од г.г. Саве Тодоровића и Пет. Костића; и по један од г.г. Јов. Мишковића, Јов. Томића (он ми је уступио и своје исписе из „Црногорке“), Л. Сандића, Андре Гавриловића, Н. Ненадовића, Драг. Јекића, и Милића, богослова.

О самом начину уређења и штампања ових записа к ономе што сам рекао у предговорима првој и другој књизи имам да додам још ово. Уз записе који су издавани више пута, поменута су само она издања, где су издавачи преписивали с оригинала. Ако је било каквих разлика у ортографији, поклоњена је вера ономе, који је познат као вештији у томе послу; а ако је било каквих јачих одступања у тексту, поменуто је у напомени. Непоуздана и непотпуна издања штампана су често грађанским словима. Иста су слова употребљена и за записе од половине XVIII века, када превлађује руска рецензија.

До краја XVII века унешени су тако рећи сви записи и натписи, а из XVIII века изостављени су неки, за које сам држао да немају никакве вредности, н. пр. да је књига била некога сасвим непознатог човека или калуђера. Из XIX века уносио сам само оне записе који могу имати неке историјске вредности, или такве који су писани потпуно у духу средњега века, да се види докле је он код нас трајао.

Штампање ових трију књига трајало је скоро четири године, и за то време приличан број записа или је где објављен, или сам их ја добио. Сви ти записи унесени су у *Додатак*. Ту су штампани и они које сам случајно пропустио унети на своје место у I и II књизи. Неки записи који су раније штампани по нетачним издањима прештампани су такође у Додатку по бољим преписима које сам доцније добио. — За време штампања регистра добио сам још око стотину нових записа, те сам и њих додао на крају иза регистара, као *трећи додатак* (стр. 457).

У *Допуне и Исправке* (на крају ове књиге, стр. 477) унесене су поправке неких записа по бољим преписима које сам накнадно добио, а није било потребе да се цео запис поново прештампа. Кад је азбучни регистар био готов, могао сам приличном броју недатираних записа приближно одредити доба постанка, те је и то поменуто у допунама. На послетку, ту су унесене и знатније штампарске или моје погрешке. Ту, у допунама к регистрима, унесено је што треба из записа трећег додатка, и неке исправке. Зато молим да се пре употребе ових записа унесе све на своје место што је у додацима, и што је у допунама и исправкама напоменуто, допуњено и исправљено.

Пет регистара додатих на крају ове III. књиге не само што ће знатно олакшати употребу овог Зборника, већ ће се лако моћи видети који су записи случајно или намерно изостали да се накнадно покупе и издаду.

Фебруара 1905
у Београду.

Љуб. Стојановић.

5.

ГРОБНИ НАТПИСИ.

Распоред ових натписа учињен је географски. Почињући из Рађевине (окр. Подрински) прелази се у Босну ка Зворнику и Д. Тузли и на север у Посавље ка Брчком; затим од Зворника јужно ка Власеници, Вишеграду и даље ка Прибоју и Милешеви до Дробњака, па опет на север преко Фоче и Горажда: затим од Вишеграда на запад ка Сарајеву; од Сарајева прво западно ка Крешеву, па северозападно ка Зеници, Травнику, Ливну, Гламочу, Крајини до Лике; затим од Сарајева јужно ка Пречком Пољу, Коњицу и Мостару; од Мостара и Гацка на југ до мора и до Боке и Црне Горе; затим из Старе Србије од Мушутишта на север у Србију.

Радаљ (окр. Подрински).

*4726 Ꙗ се лежи Богѹшь на своѥ змли на пле(ме)нитои, а стави снњь ѥговь Миленъ.

По снимку г. Н. Ненадовића, учитеља.

Брасина.

[4727] Ꙗ се лежи Радиша Прибьчичь ѹнѹкь Нѣгославь Бетьанинь.

Сада у Лозници у дворишту читаоничком. — Стар. II (1885) 68.

4728 Ꙗ се лежи Прибько Иличь. Писа га синовьць Прибитько.

4729 Ꙗ се лежи Моисавь Припковичь на свои земли на племетои; ѹ ко доба бѣхь юникомь и миль брати и господиноу Новакѹ. И вѣроше ме како дѣте свое, али сирьть оумори, да жалѹ ме, дрѹжино. Ꙗ се постави бѣлѣгь Драгоутинь на братѣ своемь. Ꙗ се писа Петько Цѹкь.

4730 А се лежи Ѡбрадь Стогина Бранчь, племенити Планининь.

4731 А се лежи Обрѣнь Милатович. И добри жи, а добри ȣмрѣни.

Сва четири последња камена сада у нар. Музеју у Београду. — St. X. 260.

Заселак (Зворник).

4732 А се лежи Браѣ Тврьдоевичь на земли тȣжди. А постави на немь камень Прѣхтѣнь Радосаличь, пасторакь мȣ, и Ѡзрько, синь мȣ. Добри живь и ȣмрѣ

А се писа Драгое диѣкь.

На месту тако званом Постелине. — Гл. З. М. 1890, 297.

Калесија.

4733 А се лежи Дабиживь Драшковићь на свое земли на племенитои. Када хтеѣхь побити, тадаи ȣмрѣхь. Ѹсѣче на ме ками Милȣтинь Какловићь ȣ Годȣши, а писа Никола Драголевићь.

4734 Се лежить Драгьць Тихмилить.[1] Кьди хьтѣхь бити. тьги не бихь.

Гл. З. М. 1891, 193, 194.

[1] Тако читано у Гл., а можда је боље: тихь ми лить (лѣта), кьди.

Читлук (између села Кикачи и Чакловићи, кот. Д. Тузла).

4735 Се лежи Бранко Бѣрков.... земли на племенито. И п... на немь братиѣ бѣлѣгь Милькрать и Милько и синь о. Милько. А писа га Прѣрадь диѣ[к]ь Тврьдѣнович.

Гл. З. М. 1895, 352; Vjest. XI (1889) 49, врло рђаво читање.

Ђурђевик.

4736 А се лежи Сто(ѣ?)нь Ѹтоловичь[1] на своеи земли на племенитоеи. Се постави Остоѣ брать еговь.

Гл. З. М. 1895, 352.

[1] Или ...и Бȣг....

Бановићи.

4737 Ѧ се лежи Божићко Банови(ћ?) на своеи земли на племенитои на Драмешини. Ѧ постав(и)ше Хлапаць и Ободань и Бранко з б(р)атном.

Гл. З. М. 1895, 570.

Снијежница.

4738 [Ѧ се] леже Весеоко(?) Голꙋковићь на свои земли племенитои. Постави негови седамь синовь на немь билигь.

Гл. З. М. 1895, 344.

Прибој-Нељаве.

4739 Ѧ се лежи Драгое Юнотићь Тꙋпьковић, племенити Свиньничанинь.

Ѧ постависте билигь ·в· с(и)на Милобрать и Прибиль.[1] Ѧ тько ће си билиг погꙋбити, погꙋби га б(ог)ь.

Сека Вꙋкадинь дијакь.[2]

Гл. З. М. 1895, 342; Vjest. IX (1887), 12.

[1] У Vjest.: Прибило. — [2] Ово нема у Гл.

4740 Ѧ се лежи Радьмиш Бранковић Болерадовь ꙋнꙋкь на свои земьли племенитои на… акови; тько ће си била(и)г п(о)гꙋб(и)ти, погꙋби [г]а б(о)г. Ѧ постави писмо синь еговь наимлади Братоль своемꙋ отьцꙋ на о г.(?)

Гл. З. М. 1895, 343.

Липовица.

[4741] [Ѧ се] лежи Хотинь Богосаличь на пьлеменитои свои земли. Постави Радов[ан и] Радовинь сина сваснь(?)

Гл. З. М. 1895, 345; Vjest. X (1888), 50.

[1] У Vjest. читано: Радован удовин син ова с(е)н.

Вукосавци.

[4742] ….и….ни..ак …ви..стави …и..ином …. Иванишь с[и]н [м]ꙋ …ь в кам.[1]

Гл. З. М. 1895, 346.

[1] У Гл. читано: [а се лежи]акови[ћь] стави н[а нь с]инь [мꙋ] Иванишь …[н]ов[ь] кам[ень].

[4743] ....с т а к о.и ч ь на свои [зе]мли племенито[и]. Поставише на н[ь] и г с и и п а и и и п и Радѹна.[1]

Гл. З. М. 1895, 347; Vjest. 4 (1887), 113.

[1] У Гл. читано: [а се лежи ....] Стаковичь ..... напь [В]иган и Прибил(?) и Радѹна. Читање у Vjest. исто тако непоуздано.

Трњачка.

[4744] ....ма... и..он се ...ависта ...ѣгь свасиь(??) ...л(?).. Трьдое.[1]

Я тои писа Гоичинь попь.

Гл. З. М. 1895, 347.

[1] У Гл. попуњавано: [а се лежи .... на свои зе]мл[и племе]н[ит]ои (а се) [пост]ависта [бил]ѣгь свасиь (ово врло сумњиво) ....[и].

Богутово село (Кошарићи).

4745 [Я с]е леж[и ...]наиѣь .... на пле.... И постави на нем[ь] камень нови гость Ра..кое и Радов с(и)нь.[1]

Гл. З. М. 1895, 348; Vjest. XII (1890), 42.

[1] У Vjest. читано: Ивое и Радое синь, али по снимку не изгледа да је тако.

4746 Я се лежи Радое Пригоевичь Обрадович. Я постави бѣлѣгь мати Трьдисава.

Гл. З. М. 1895, 349; Vjest. X (1888), 72.

4747 И постави бѣлѣгь си синь мѹ Вльчь и братиѣ негов(а) Лѹбѣнь и Медошь и Прибиль и Бра...Тько че писание сие и огѹбити, проклеть ѡцомь и синомь.

Гл. З. М. 1895, 349.

Пушковац.

4748 .....менити Гостилянинь. .....тавише бильг ·г· синове: Прьвько и Радмиль и Радинаць. Тко ѣе си бильгь погѹбити, погѹби га богь.

....вь дијѣкь.[1]

Гл. З. М. 1895, 350.

[1] У Гл. попуњено: а се пиш[е] Радосавь, према натпису бр. 4749.

Корај (Црквина).

[4749] ..... Дмитровь на своиои [зе]мли. Пост....ко. Писа дикь Радосавь Июрьи....

Гл. З. М. 1895, 357. (Без снимка, па непоуздано).

Липик.

[4750] [Я] с[е] лежи ...кць Хор[1]. ћь. Я поста[ви н]а немь бѣлѣ[г... станк бр... юго.

Гл. З. М. 1895, 351.

[1] Пре ће бити д.

Тутњевац.

[4751] Се лежи Драгилехь(?) племенити Драго Лачанинь (Драголачанинь?) на своечькои(?) земли. Я постави си гу ·в· сина Дргѣ и Богдан.

Гл. З. М. III (1889), 24. (Без снимка и врло непоуздано).

Горњи Драгљевац (Бијељина).

[4752] Се лежи Михаль Веселиновичь, а постависта на немь камень ·в· брата Маретинь и Батићь. Я се писа Брани(ш)ать (д)и(ѣ)кь.

Vjest. XI (1889), 10. Издавач чита: постави стави Стана немь!

Пипери (Брчко).

[4755] Се лежинь Милошь адьвичь на свои земьли на Висорахь. Я поставише сьи бѣлигь синовь Вишень и Радовань и Радашинь и сь родомь.

Стар. V (1888), 86. (Без снимка).

Дренча.

4754 Се лежи Иванъ, а писа Михаль.

Стар. V (1888), 86.

Штрпјенци.

[4755] Се лежи Сладнмѣ[1].... ссњ на свои земли ....нитои. Ꙗ поста..ше си Б... сњмь синовь Обрадь... л...омь.

Гл. З. М. 1895, 354: Стар. V (1888), 86.

[1] У Гл. читано Спаднмѣ, али и по снимку више личи на л (као оно у: лежи).

Мршићи (Власеница).

[4756] Ꙗ се лежи Дивацњ златарњ и своиωмь женомь. Милостию к(о)жиомь за мога живота комȣ годи слȣжихь, слȣжихь мȣ право, вѣрьно хи.

Гл. З. М. 1892, 248.

Допаске.

[4757] Ꙗ се лежи Драгило Милетича на свое земли племенито допацихь(?) прњвикњ(?) летњ ·м҃· сȣ своемь родомь а воли ни чловѣкњ комȣмȣ годѣ слȣжити госпоодѣнȣ а комȣ годѣ слȣжаше, вѣрнњ бѣше.

И се писа Драгиша синњ еговњ.

Гл. З. М. 1894, 776.

Мала Гостиља (Вишеград, с десне обале Дрине).

4758 Ꙗ се лежи Бȣкићњ сінњ Бȣкашина Носако[вића] своіом маикомь Рȣжомь.

Гл. З. М. 1895, 262; 1889, IV 76.

Бања ман. (Прибој).

*2759 Мѣсеца июлиа ·а҃·і҃· дњиь прѣстави се рака божиꙗ Марина, именем Бигосава.

*4760 Каменњ Б(о)гд(а)нове.

Исписао † Атан. Нејатовић.

Милешева.

*4761 Ꙗ се лежи Міолюцикь(?) Хранꙗ.

Исписао ✝ Ат. Пејатовић.

Дучево (Пријепоље).

*4762 Ꙗ се лежи Десісава. І си камі постави с(ы)нь ю Нѣкрꙋть,[1] да га богь благослови.

Исписао ✝ Атан. Пејатовић.

[1] Можда Нѣгуть. г (или р) са ꙋ је у лигатури, тако и т са ь те изгледа као ѣ само што уздужна црта не прелази изнад попречне.

Подстијење (Дробњаци).

4763 Ꙗ се ..... Рашковикь лежи. Братию, пеите и прѣстоупаите, а не прекопаваите моега дома вѣчнега, где ме братиꙗ положише, а сеи гледаю не вьвежати.

4764 Ꙗ сеи лежи Бранъ Дробнꙗкь. Братии, попираите....

St. X, 267.

Биторај (Фоча).

4765 Си к(н)а(н)гь кнеза Т(в)рьдис[а]ва Брс(?)нића [п]очте[на] више [за] овди днь д[о]иде.

Гл. З. М. 1895, 356 (у Slov. 1881, 103, и у Vjest. X (1888), 73 врло непоуздано читање).

Горажде.

4766 Вь име б(ог)а. Се лежи рабь божи и кнез Радославь Шириникь.[1]

Камен је био прво у цркви, па кад је проширивата пренесен је пред црквена врата. — Гл. З. М. IV (1889), 76; Гл. XXIV, 162.

[1] У Гл. читано: Шперничь, али, судећи по снимку, нетачно.

4767 Ꙗ се лежи рабь божи Гомбаличь. Чꙋжно ме желѣтъ овог свѣта.

Натпис на камену узиданом у мосту код Горажда. — Гл. XXIX, 162.

Цици.

4768 Ꙗ се ѡвои камение Вукуче Радован братомь с крьстиѣнином срадн за живота на се.

Гл. З. М. IV (1889), 77; Vjest. XII (1890), 43.

Каоштица.

4769 Ꙗ се лежи Юранко Радое[1] свога господичића.

Гл. З. М. IV (1889). 77.

[1] У Гл. је читано: Юран код Радое, али мени се чини, судећи по снимку. да није тачно.

Опрашић.

*4770 Ꙗ си е билегь почтена и гласита воеводе Радив(о)ѣ (О)прашића.[1] Докле бихь, почтено и гласито пребихь, и легохь у туђои земли, а билег ми стои на башини.

[1] Да не буде исто лице са Радивојем Оспрочићем. кога је војвода Иваниш (1448 г.) слао из Борча у Дубровник (Пуцић, II, 113)?

4771 Ꙗнђелиа.

Гл. З. М. IV (1889), 78.

Сељани (Рогатица)

[4772] Вь име оца и с(и)на и светога д(у)ха. Ꙗ се лежи Грубача воеводе Миотоша почтена к(?)ут...деѣномь ...вмь на п метом.[1]

Гл. З. М. 1895, 354; Vjest. IX (1887), 10.

[1] У Гл. читано: почтена и у т[омь леже] сь Деѣномь [на] свомь п(ле)ме ни)том[ь, а у Vjest. и у томь де ѣ и онь камь непис том. Можда је друга реч: куt(ница), али је све непоуздано.

Влађевина.

4773 Вь име ѡтца и сина и светаго духа. Се лежи Влатко Вла(ђе)вићь, кои не молаше ни иедногa чловека а-кмо-на(?), а ѡвиде малого земле, а дома погибе, а за нимь и синь и брать.[1]

Я на нѣ[2] ѕсиче камн неговь воевода Многошь слѕжина[3] божиюмь помоћю и кнеза Павла милостою. Кои ѕкопа Блатка, поменѕ б(о)га.

Гл. З. М. I (1889), 74; Vjest. XI (1889), 74; Slov. VII (1884). 429.

[1] У Гл. цитира се из тога натписа: wкнде млоге земле и дома погнбе, а за нимь не оста ни синь ни брать. Ако је снимак верап, ово је нетачно. — У Vjest.: чловка так могна... аз нима се оста ни с(н)на ни брата. Сасвим непоуздано. — [2] У Гл.: Ѩјань, што је бесмислица. — [3] У Гл.: Многошь с Лѕжина, а у Vjest. Мнотош с Лужица. Обоје непоуздано. — У Slov. читање сасвим рђаво; тако и Ашботово.

4774 Вь име wца и с(н)на и светога д(ѕ)ха. Се лежи воевода Многошь своим (с)ином Стѣпкомь своиѕ г(оспо)д(и)нѕ Блаткѕ Блаћевићѕ конь ногѕ, кои мѕ послѕжи живѕ, а мртва побилнжи божіомь помоћю и кнеза Павла милостию. Я и се копанте на племе..томь, и прави воевода Многошь, и много ѿ мое рѕке на землн би.... никогь не би мрьтва ни криво ѕбить.[1]

Гл. З. М. I (1889), 76; Vjest. XI (1889), 76.

[1] У Vjest. на землн бн, а ја ни опененик он не бн мртв нех га убит.... Врло сумњиво, али снимка нема, да би се могло видети шта је.

Рогатица (узидан у цркву).

4775 Се пи...[1]

Ба име wца и [си]на и светаго дѕ[ха, се] лежи добри Б(ог)-дань доброга Домьше[2] Ѡзрѣновичь синь. Ѹ тои доба ѕмрѣхь ни се вѣхь wмразиль злѕ ни добрѕ, и кто ме знаше всакь ме жалаше. Добрь хотѣхь юнак бити, али ме смрѣть прѣкрати, и wндохь wтьца вешми печалшна, и пклнио[3] всои моиwти др(ѕ)-жиии и бамь лмьовти пахьк моемь всмь поћи.[4]

Гл. З. М. 1894 777; Vjest. XII (1890) 117.

[1] Врх одбијен при узиђивању, а у дну нејасно преписано. У Vjest. читано: пише Раднвонь Хронь бо(жиwмь помоћю), али непоуздано. — [2] Можда дом(а б)ѣше? У Vjest. читано: дома Јаше Обреновића. — [3] Можда: поклонно; у Vjest. понне. — [4] Завршетак нејасан и на снимку; у Vjest. читано: држин н бам дан овћн пјел к моенм всм поћн.

Ковањи.

4776 ...име божие, а се лежи Трт[ини]а Бановићь [д]обри витезь на своwи племенитои.

Гл. З. М. 1895, 355; Slov. 1883, 97.

Црквина (Гласинац).

[4777] Ѕѣче камі Кладимірь, а писа Митров[и]ћ...

Гл. З. М. 1865, 356. (Без снимка и врло непоуздано, нарочито друга и трећа реч).

Сарајево (у ст. цркви).

4778 п. н. кћи Иванова.

Vjest. XIV, (1892), 54.

Потовић (Сар. поље. а сад у Сарајеву у консисторији).

[4779] Я се писаѹь дикь Нѣгое Юсѹьнић Поповић. Дан ми, коже, крьстиѣньскѹ милост и свою г ѕ х с.

Vjest. XI (1889), 49.

Котарац.

4780 Я се лежи Богьчинь кьнеза Ѕтинька ѹ...ч(?)и... сииь на своѣои земли на пьлеменитои. Дрѹжино, жалите ме младь си сега свита отидох вас дьнь вихь ѹ маике.

Я се писа Ѹгаракь.

Гл. З. М. 1896, 218; Slov. 1883, 29.

Топлица (Крешево).

4781 (Я) се злмение кнеза Радоѣ великога кнеза босанскога. Я постави ега сииь негокь кнезь Радичь з божиомь помоћю и своихь вѣрнѣхь, а с ииомь инедномь иномь помоћию него самь с(та)ви.

Vjest. XI (1889), 44.

Пуховац (Зеница).

[4782] Я се лежи добри г(оспо)д(и)нь гость Милилень комѹ бише пр[иредно] по Ѹредби Якрамь свое велико гостолѹкство. [Господи]не добр(и), када придешь придь г(оспо)да нашега исѹ[ха] едно[га спо]мени и нась своихь рабов. Писа г м.

Гл. З. М. 1894, 778. (Снимак нејасан).

Горње Турбе (сад у Травнику).

[4783] . . . .
и ꙋ томь стеће ж. . .х почтено и смирно, ере знахь да е ꙋм. . .
Я тои гребь ꙋчинихь . . . зкꙋкох за свога живота, бꙋдꙋће с. . .
а посли ꙋзвꙋчени. . . греба на четврьто лито тои писахь на ка-
м(е)н а придали се во. . . .мꙋ ѡва на мѣхь ки. . . .мь жиће. . .

Гл. З. М. 1894, 779. Снимак нејасан.

Посјека (сад у Травнику).

[4784] Вь име Ѿца и сина [а]з Богдань на Драгнћа нови камен поставихь. Я се писа Вꙋкашин свомь г(оспод)ин(?) кои ме бише веома сьблꙋдиꙋ, зато молꙋ вась, господо, не настꙋпанте на нь ере ћете вѣ бити како онь, а (о)нь не море како ви, да висте, да ћете ꙋмрити и вси ви домꙋ погинꙋти прави а пꙋсти слава ће ти

се писа гоцiь

се

Гл. З. М. 1894, 780.

Била (Брајковићко Гробље, Травник).

4785 Сие лежи Михоно Граховчић, праке в[и]ре римске [ко]и почтено [хо]ћаше и [бо]гꙋ се мо[ла]ше, и добро [кн]игꙋ зна[ше. дан] мꙋ, бо[же дꙋ]ши д[а] бꙋде [спас]ень.

Овај је запис можда из XVII века.

4786 Се лежи Павао Плавичић, а пише Миливои.

4787 Се лежи Жарко.

4788 Се лежи Лꙋкь синь Павла Плавичић. Я се пише брать451 неговь Радинь. Брате, добар ти [са]нь дꙋши твое на л. . .

Гл. З. М., 1894, 781, 782.

Можда су сва три последња натписа млађег доба.

4789 Се лежи Тома Бьеловић.

Arkiv, IV, 151. Овај је натпис на катол. гробљу, па је и он можда млађи.

Гучја Гора.

4790 Я се лежи Петарь Кѹшетић и овога брать Матиа, стариномь л. . . .[1] на свои баштини.

Гл. З. М. 1891, 94.

[1] У Гл. се домишља: Јашванин?

Старо село (Доњи Вакуф).

4791 Ь име ѡца и сина и светога д(ѹ)ха, амень. Се е камн Радоица Билића, милостию божиомь и с помоћию рода мога изидахь многочасно гробницу и поставихь си камн на гробници моеи и ѹготовихь си вични дом за живота своега: ако хоће г(оспод)ь б(о)гь беки и дрѹгѹ моемѹ. Молѹ братию и стрине и невисте пристѹпите и жалите ме и не попирайте ме ногама, ере ћете бити ви каковь есмь ѣ, а ѣ нећѹ бити акови есте ви.
(Я се) писа Бесеоко Кѹкѹламовићь.

Гл. З. М. 1891, 52.

Липа (гробље под планином Камештицом, Ливно.)

[4792] Я се лежи Радивои Илићь из Раме Ковачеполанинь.

Arkiv, IV, 155 списак бр. 11.

Царевачко Гребље (Гламочко Поље).

4793 Се кѹћа Милѹтина Мароевић[ћа] и негове жене Владисаве, и нию дитце, и за име Милѹтинь; да се нитко не стани ш нимь.

Гл. З. М. 1894, 782.

Колунић (у цркви; Петровац. Крајина).

4794 Остоѣ Остоић.

Глагољицом. — Гл. З. М. 1894, 774.

Грачац (Лика).

4795 Я се лежи Иван син Михов(н)ла Баленовића неав(?) Иван(к)о.[1]

По снимку г. Петар Радека stud. juris; Nadpisi 44.

[1] У Nadpisima читано: Граачанина са своими, али по снимку судећи неће бити тачно.

Пресјеница (Пречко Поље).

4796 [Се] ле[жи] Хрел.... многе [з]емле wбидwхь и [д]омомь доћох [и п]очтено постахь и н(а) свwи бащинw[и ле]гохь.

Гл. З. М. 1894, 192.

Дејчићи.

4797 Се лежи Иванъ на своен земли. Братиѣ и дрѹжино, жалите ме: ѣ сьмь биль ѣко ви, а ви ћете бити као и ѣ.

Се сиче Радићь.

Гл. З. М. 1894 190.

Умољани.

4798 Ва име оца и сина (и) светога дѹха. Я се лежи Вѹкосава(?) Лѹпчича.

Гл. З. М. 1895, 571.

Код Среде (Височица планина).

4799 Я се лежи напокони Ракрень Вѹкићь Долиновићь.

Гл. З. М. 1892, 30.

Арапи (Мостар).

4800 Я се пише на крьстѹ Јурја[1] да е знати свакомѹ човикѹ Јѹрај[2] Ив(а)новић к[а]ко стекохь благо, и ш нега погибохь. Яками Ѕсиче Радичь ковачь.

Гл. З. М. 1893, 96.

[1] Тако читано у Гл. а на снимку изгледа е о р б а.

[2] И ово на снимку изгледа: є о р а п.

Церин.

4801 Сеи лежи Радовань Раконовић: проклеть тко ће тући лећи се у негово племе.

Slov. 1880, 212.

Јасена (Невесиње)

[4802] Я се лежи Милошкрать Мркћинь с бокърим синомь с Иванишомь: внхь живому радь а мрь(т)ка сахранинь.

Vjest. X (1888), 52.

Сливље.

4803 Нека се зна, ками овь накезе а Усиће син му Мнократь и Милоико [си]и брата. Простить богь ....и

4804 Я се постави Витоє на се и на своєу милу и драгу кућницу.

Гл. З. М. 1896, 326, 327.

Градина (Гацко).

4805 Я си ками Павла Жупановића.

Гл. З. М. 1896, 328.

Гарево.

4806 Я се лежи Дена, мати попа Букашина.

4807 Я се лежи Мартинь Бу(к?) воевод(е) синь) Црьногорацъ.
Я се лежи рабь б(о)жи Рашко Радовчићь.

Гл. З. М. 1895, 260.

Брајчевића.

4808 Нека се зна кресть Батрића Семировићь.
Око износихь младость ћ(?)[1] земли, вечна му паметь, блажени покои.

Гл. З. М. 1895, 181.

[1] У Гл. се домишља да значи: у младости.

Опличић (Столац).

4809 Ѧ се лежи кнез[ь] Р[а]дивои Влатковићь, ѹ тои вриме наиколи мѹжь ѹ Дѹбравахь бихь.
Тѹреблавь(?)[1] сеи сѣче Грѹбачь ковачь.

[1] У Гл. се домишља: вреба лавь, јер има слика једне животиње која можда треба да представља лава.

4810 Ѧ се сѣче Грѹбачь.

4811 Ѧ се лежи Божидара Вѹкачић.
Ѧ сѣче Грѹачьками.

4812 Ѧ се лежи Вѹкићь Вѹкчићь. Ѧ ѹсиче на нь мати Р(а)дѡсава [и] на се.
Гл. З. М. 1895, 260—262.

Радимља.

4813 Ѧ се ками на Вѹкцѹ на Пет(р)овићѹ. Ѧ се писа Болашинь Бога(в)чићь.

4814 ...и Влаћь Влаховић.
...ми Ратко Бративоићь.

4815 Ѧзь рабь б(о)жи Радое Воуковићь, синовацъ воев(о)де Петра.

4816 Сие лежи добри Радое, синь воеводе Стипана на свои баштини на Батногахь. Си билигь постави на ме брать мои воевода Петарь.
Гл. З. М. 1892, 26—27, 113.

Тријебањ.

4817 Ѧ се лежи Лѹка зовомь Вѹкса.
Vjest. XI (1889), 10.

Ошанић (за олтаром ван цркве).

4818 Ѧ се лежи монакиња Марта.
Vjest. XI (1889), 9.

4819 Ѧ се лежи Витко на своиь племенитомь.

Vjest. X (1888), 75.

Некук.

[4820] Ва име бога и светога Ивана. Се лежи Радосавь Валаховићь. Не сп(?)асе сан(?)а ере лег(о)хь на сво племенитои баштини. Се писа Радичь Радосалићь и с п е ч е ч(?) м и л е т о к о в а ч ь и(?) р и л ћ ь.

Гл. З. М. 1892, 25.

Одаво.

[4821] Хасне лежи Павісо Радохничићь гои хспесохь часе за живота молу ви се пати и господо не моите ми кости прѣтретати.

Бос. Вила, 1889. Натпис и рђаво штампан (меша н и и) и рђаво читан. Издавач читао: „Ја спе лежи Павиѕо Радоничић вои испекох часе за живота молу ви се пати и госпо до немојте ми кости претресати.“ А можда би ваљало овако: „А спе лежи Павко Родохничићь(?) гои(?) ѕепкохь за (на?) се за живота. Молу ви се, брати и господо, итд.

Хан Побрдница.

4822 Ѧ се нека се зна ере ѕби пѕшка Брешкѕ Боровичића. [Д]а сѕ клете рѕке кое би [ов]ои притѕриле.

Гл. З. М. 1893, 97; 1892, 28.

Крушево.

4823 Ѧ се лежи жѕпань Юрое, коино пог(и)ке, ке на почтено слѕжби за св(ога) г(оспо)д(и)на. Ѧ побилиж(и) га кнезь.

[4824] Ѧ се лежи Вѕкосавь Кѕчманиса Топие.[1]

[1] Две последње речи непоуздане.

4825 Ѧ сеи лежи Радосавь Радичевићь.

Гл. З. М. 1892, 111.

Премилово Поље.

4826 Я се лежи Радосавь Вꙋчићь[1] синомь Цвѣткомь.

Гл. З. М. 1890, 298; Vjest. XII (1890), 43.

[1] У Гл. читано: Дꙋчићь, а у Vjest. Вꙋчићь, и по снимку ово ће бити боље.

4827 Я се лежи Павлѡ Радовићь.

4828 Я се лежи Рашкоꙗ.[1]

[1] ꙗ непоуздано, јер иначе нигде не долази такав знак за ꙗ.

4829 Я се лежи Познань Гораннћь.

4830 Я се лежи Стипко Радосалићь. Боже, давно ти самь легао, и веле ти ми е лежати.

Гл. З. М. 1890, 300, 303, 304.

Пољице.

[4831] Я се лежи Никола Вꙋ·раг·ли.

Гл. З. М. 1892, 30.

Влаховићи.

4832 Я се лежи кнезь Влаћь Виелићь ꙋ свои цркьви, ꙋ светомь Лазарꙋ. Чловѣче, тако да неси проклеть, не тикаи ꙋ ме.

У цркви пред царским дверима.

При улазу у цркву:

4833 Я се лежи Вꙋкосавь воевода Влаћевићь, с моимь дрꙋговахь дрꙋжиномь и загиноxь на р(а)змирнои краине со мога господина; и донесоше ме дрꙋжина на своꙋ племенитꙋ баштинꙋ; и да е проклеть тко ће ꙋ ме такнꙋти.

Гл. З. М. 1890, 225-226; Slov. 1880. 278, 295.

[4834] Вь име Бога и светог Іована, се лежи Радосавь Вилаxовићь; нека се зна ера лежи на племенитои баштини. Се писа Радивое Богачићь.

Гл. XXIX, 186.

Милавић (Дабар-поље).

4835 Ѧ се лежи Б(о)гдань[1] Хателевић [Р]адича воеводе слуга. У добри[2] чась родих се у Д(а)бркѣх, у дружини права чине, и умрѣхь г(оспо)д(и)ну вѣрно служе. Ѧ сан билегь синове мои поставише.

[1] Овако читано у Гл., али на снимку пише: Б. адань, па да не буде: Радань или Брадань(?). — [2] На снимку као да није **р** већ **а**: у доба и чась.

4836 Ѧ се лежи Радивои Букчић, Букца Пићовића синь, на своемь племенито братомь Радосавом.

4837 Ѧ се лежи Радосавь Букчић, Букца Пићевића, на свои на плем(е)нитои.

Гл. З. М. 1893; 93, 95.

[4838] Сиече крис[1] Лазар[2] и Марко Иѡву ѡцу ка(ми), (гос)под бог да про[сти].

Гл. З. М. 1895, 569.

[1] У Гл. читано Крис[то?]. — [2] У Гл. читано Лалар; з је сумњиво.

Бјељани.

4839 ....[1] Драгиша Бидоевић.

Гл. З. М. 1892, 115.

Сињнова (Билећ).

4840 Ѧ сеи кресть Цвиетка Драгишића, велик умрехь [жа]лощу тимь....

4841 Турь сеи ристь.

4842 Ѧ се кресть Мата Радишића.

Гл. З. М. 1895, 275-277.

Неганови ћ турски.

4843 Ѧ сие лежи рабь божи дѣкь Вукинь Драгишић. Прости му б(ож)е грехе.

Ѧ се пише Милко Букм(и)рь.

Гл. З. М. 1895, 567.

Жупа (код с. Ткелице).

4844 Я се лежи Иванъ Мрьч(и)ћь. Добро прѣбихъ, а за живота овн ками поставих и оставих, легох на половину. Тко ли ће узети да е проклеть.

Гл. З. М. 1895, 279; и 1892, 115.

Горње Село.

4845 Я се лежи Вукобрать Влаћевић [б]ожи раб. Я се греб му дела син му Радона. Туго моѣ, а т[ко л]и ћ[е м]ене.

Гл. З. М. 1895, 278.

Трнавица.

4846 Нека се зна. Я се лежи Вукь Батрићевић. Иву оца и добру матерь Єлицу.

Гл. З. М. 1895, 274.

Радмиловић—Дубрава.

4847 Я се лежи Добриш Вукићевић.

4848 Я се лежи Рашое.

4849 Я се лежи Баньць Рашовићь.

4850 Я се лежи Чрѣпь и Рашко Влаховићь. Я се лежита два Влахова синь.

4851 Я се лежи Вукшь Дубневићь. Братие, ѣа самь било како ви, а ви ћете б....

4852 Рада Ранчека.

4853 Я се лежи калуђерь Глигорие. Вѣчна паметь ему.

Гл. З. М. 1895, 269-272.

Врања Дубрава.

4854 Я се лежи мо[н] Дуица(?) Трокосић.

4855 Знам[ене] Сим[е] рак(а) к(ожи)а, а се ле[жи].

4856 А се лежи Ћура.

Гл. З. М. 1895, 272, 273.

Подубовац.

4857 А се л[е]жи Загорьц Брађновићь. Б[р]атие, кои види сие заламение, братие, ѣ самь бию како ви, а ви ћете б(и)ти како и ѣ.

Гл. З. М. 1895, 568.

Миљановић.

4858 А сие лежи похвалими юнакь Радихна. И сеи усиече син му Букосавь.

Гл. З. М. 1891, 55; Slov. 1881, 66.

Кртиње.

4859 ...тои почива Радосавь Грубач...дь мрьтавь.

Гл. З. М. 1895, 569.

Мушићи.

4860 Радосава сиком Бранькомь.

Гл. З. М. 1895, 568.

Свитава (Метковић—Љубиње).

4861 ...а Луке Стипанова. Родих се у вели[ку] радост, а ум[ри-ех] у велику жалость. А се к пи[ш]ет ма шево и у коре, еда му десето вриеди.[1]

Гл. З. М. 1892, 219.

[1] Последња тачка у Гл. је читано: А се пи(ш)е Томашев......, али ја мислим да ће ово бити смисао, јер су слова заиста врло невешто изрезана.

Дашница (Доње Храсно).

[4862] Се Доіч |и не| граки.

Натпис на камену близу воде на Дашници код Доњега Раснога на истоку Неретве. — Стар. I (1884), 143.

Бољуни.

[4863] Я се лежи Богавацъ тарахъ Болꙋновићь, сѣм ꙋ. Я се сѣче Грбачь. Молꙋ се, боже, номинꙋи ме милости тве.

[4864] Я се лежи Радосавь Хераковићь. Ѡвд(е) легох на свои племетои одмирачи, и та е мака бл(а)га.

4865 Я се лежи добри юнакь и чоек Влатко Вꙋковић. Пише Семорад.

Гл. З. М. 1891, 88-90.

4766 Пишеликь Семорадь.
Я се лежи добра владика Єрина Вꙋкоцамић.[1]

[1] Ова реч непоуздана.

4867 Я се лежи Лꙋбица Влатковића.[1]
Пише Семорад.

[1] Ова реч непоуздана; биће пре овако него: Влатковица, јер остатак претпоследњег слова више личи на ћ него на ц.

4868 Я се лежи Єрина[1] Ивковица.

[1] Прво слово непоуздано.

4869 Илић ковач сиче.

4870 Я се лежи Петар Вꙋкчић, а сиче Петко на крата.

4871 Се лежи добра жена Стана Ћꙋреновица. Сиече Зелић,[1] а пише Г[рꙋбач].

[1] Прво слово ове речи сасвим непоуздано. У Vjest. (XII, 1890, 119) читано: Девић; можда би боље било Велић.

4872 Се писа Ѡбр(а)дь Поповлана сынь на Грꙋбачꙋ.

Гл. З. М. 1892, 108-110.

4873 Я се лежи Радич Владисалић. Боже ти га помози. Я сиече камн штац.

Гл. З. М. 1892, 217.

Заушје.

4874 Я се леже Херакь на свои баштини на племенитои.

Гл. З. М. 1892, 220.

Хутово.

[4875] Я се пише Радоица Вукановнћь кућа ћь цьрниуіу(?) воеводе Рада, на му не сгрнших и прнѣте н ме нзгубнхь.

Стар. I (1884), 72.

Ходово (Хутово?).

4876 Я сие лежи Павко Радохтићь. Оки [камн] усиекохь ча се за живота. Молу се ... брат.. и господо, немоите мн кости претресати.

Гл. З. М. 1892, 114.

Подградиње (Доње Храсно).

4877 Я се лежи Вукь, синь кнеза Обрада, сестромь Еломь, и покомено(ва г)а мати Яна. Клеть и проклеть тко ће крети у ме.

4878 Я се лежи Ниное Лупобчићь синомь Црькпом.

Гл. З. М. 1891, 91-92.

[4879] Я се лежи Радивое Мдрашићь, добри юнакь бнхь едноћ ев гаћаи ти ми те би ћете бнкти како ıа, а ıа мора бити како и вн.

У Vjest. IX (1887), 13. Врло непоуздано. Само ıа, показује нетачност снимања. Издавач чита: бнх једноћ ев грађаи тн мн те виће те бити како ја, а ја мора бити како н си. Али се види да се обраћа живима са познатом фразом: ви ћете бити како ја, а ја не могу бити како ви; али шта пре тога вели, из оваког списа не да се разабрати.

[4880] (Я) се лежи Иванъ Вукичевићь. Нека зна у пою кадан сю постави тан билегъ кюнию (у)ш'кч(е) крат мын а реза рока юна ювднер хоче ове кости.

Vjest. X (1888), 74.

Бурмази.

4881 Я се лежи Ћуренъ Букшићь.[1]

Гл. З. М. 1891, 94, Vjest. XII (1890), 119.

[1] У Vjest. тако читано, а у Гл. Иукшићь. Осим тога у Vjest.: а се сѣче Грубачь. Да ли је то са истог или са неког другог камена?

[4882] Я се кръсть Милута рарованић.[1]

Гл. З. М. 1891, 94.

[1] У Гл. читано: Мраровачић(а).

Дерани.

4883 Я се леже Херакь на свои баштини на племенитои.

Гл. З. М. 1871, 92.

Ластва.

[4884] Я се лежи Влатко Браньковић становора и вече синомь г годкмеданъ постави те к[1] Влатку доде.

Гл. З. М. 1891, 93; у Vjest. IX (1887, 12.

[1] Можда значи: Станоров а и веће синомь; под год бог ме дан постови (т. ј. после годину дана). У Гл. читано: с Танорова и веће сином господ бог медань постави. У Vjest. још непоузданије. Ово „ме дан" долази и у натпису бр. 231.

[4885] Я се лежи Радивои Драшчић, добри юнакь дружином о-ћ (ѣ?) е в г (р?) а ћ(?) а н т и .....ите[1] ви ћете бити како ѣ, а ѣ не могу бити како ви.

Гл. З. М. 1892, 112.

[1] Ово нејасно; у Гл. читано: дружином оћов(ом. Гаћај ти ми ....ите, али није поуздано.

Убоско (код Попова).

[4886] Я се лежи Дабиживь Радовановићь. Чюче, такю да си благ.

Vjest. X (1888), 52.

Дољани (Херцеговина).

[4887] Госпогıа Марица Ѕвнегіниа.

Slov. 1884, 63.

Градац (Стон).

[4888] Овѕ каменицѕ ѕсече Бошко Сеиѕновићь.

Стар. I (1884), 143.

Величани (Попово Поље).

4889 Я се лежи Раћь Гал[и]нић на скоћѡи на племенитон.

Гл. З. М. 1892, 216.

Шћеница.

[4890] Я се лежи синь мои Прибило...... и неговь.....

Vjest. XI (1889), 47.

Драчево.

4891 Я сеи почива смерени рабь божи кнезь Радичь, титорь храма сего.

Пред вратима цркве св. врача Кузме и Дамјана. — Vjest. IX (1887), 11.

Рапти.

4892 Писа ми синь Радое.

Гл. З. М. 1892, 220.

Заково (Жаково?).

4893 Я се ѕсече Радое ковач ѡваи ѡба камена.

Гл. З. М. 1891, 385.

Жаково.

4894 Я си лежи Добрило Бо[ба?]нь и брать му Бигань и синь Иваннишемь. И ово легосмо на с(в)ои бащинои.[1]

Гл. З. М. 1892, 218; Vjest. XI (1889), 47.

[1] У Vjest. читано: и синь му Ивань Шебав и wсоле со село на сои бащинои.

4895 Я се усѣче и писа Радое ковачь.

Гл. З. М. 1892, 219.

Дједићи (Требиње).

4896 Я си крьсть Радоѣ Мркшиѣа. Стахь бога молеѣи и зла не мисле[ѣи] окѣе и уби [ме] громь.

Гл. З. М. 1895, 264.

Мркаље.

4897 Я се лежи Ив(?)(а)ниш[1] Радое.

Гл. З. М. 265; Vjest. IX (1889), 9.

[1] У Vjest. читано: Иониш.

Старо Слано.

4898 Я се лежи Добрило Прикиловиѣь синовцем ш Лубетомь.

4899 Я се лежи Добрило Божиѣковиѣь с братомь Радоемь и синовцемь Плавцемь. Я писа Ивко Обрадовиѣь.

Гл. З. М. 1891, 375, 386.

Мостаћи.

4900 Здє п(очив)ає Хрїсту раба Стоа, бог да є простїи ї помїлує.

Пред црквом Климентицом; биће из XVIII века. — Vjest. XII (1890), 41.

Богојевић-Село.

4901 Я се лежи Вукьшинь Добрашиновиѣь. У тои доба ум(р)ихь свакому ме жало би мома(?)

Гл. З. М. 1895, 266.

Бротњаци (Конавли).

[4902] Се пиш(е) Ратко Утѣш(е)нов ѹнѹк [Ан]дрѹ(ш)ка Аюкоевича синокцѣ Гр(а)детин Аюкоев(и)чѣ.

Slov. 1881, 452.

Поповићи.

[4903] А се гроб доброга ві Миштинића; приднте братие и надите.

Vjest. XII (1890), 6.

Превлака.

[4904] А се грокь а м и в и ѣ и ї т ѹ ѣ с а о

Стар. IX (1892), 37.

Подластва (Бока).

[4905] Сенг ·бѣм лжи | мае ина милеше | тѣца вечна емѹ | паметѣ моꙗ | ѵмі.

Slov. 1880, 115.

Врањина (Црна Гора).

4906 Сиꙗ гробница Петра Даничева.... (даље нечитко).

Књ. Рад. 1, 148 (и Гл. XXVII, 174).

Мушутиште (Стара Србија).

4907 Месеца авгѹста ·дї· дьнь прѣстави се рабь Христоу Николае а зокомь Хлапь, и се гропь его и погибе....(четири речи нечитке). [1]

Гл. LI, 58; Лет. 130, 11; Трп. 26.

[1] У Лет. читано: здѣ ѿа месеца авг. .д. днь прѣстави се рап х ц' Николае... даље нечитак снимак.

Нагоричино (храм св. Ђорђа).

*4908 Мѣсеца априлѣ 21 днь прѣстави се рабь Христ8 Гωргиѥ мрь......

По препису г. Љ. Ковачевића.

Марков манастир (Скопљ.).

4909 .... | .....викь ....мн8 | ....ми добродѣтелми бысть | ......прочита | Рече вѣчнаа....оу память.

Гл. LVII, 56.

Јошаница (Девич, Пећ).

На средњем делу развађене цркве има плоча са натписом:

4910 Мѣсеца ωктобра .к҃·д҃· дьнь прѣстави се монахь Василиѥ, а зовомь Владиславь Моишикь; се же и гробь ѥго зде.

У трапезној цркви на северној страни:

4911 Месеца сектебарь ·к҃·д҃· днь прѣстави се рабь Христовь Илиѥ а зовомь Тоудорь Моишикь; се же и гроб ѥго зде.

Пред вратима које воде у цркву верних:

4912 Месеца ноемвра вь ·з҃· днь прѣстави се Иωвань а зовом Дра..., вечна моу память; зде лежи тело ѥго.

Под. 67. (прва два и у Гл. XLII 361).

Коњух (Куманово).

*4913 Я се лежить рабь божи Воихна дворанинь Радовановь, младь прѣстави се ·к҃·е҃· ..... и гь да ......

По препису г. Љ. Ковачевића.

Св. Роман (окр. Нишки).

4914 Почивает҃ раб҃ божи Милик҃, Михаило и Коста Радивоевић҃.

Веле, да су били ктитори. — Стар. VIII (1891), 77.

Студеница.

*4915 Мѣсеца декебра ·г҃·ї҃· дьнь прѣстави се раб-жїи Θеодосие.... ничѣски, недостоины нарецни се светаго Симеwна.... (2—3 речи покварене).

Натпис урезан на первазу у припрати с јужне стране.

*4916 Игнатие прьвы игꙋмень ꙋ светы богородице прѣстави се, да поменѣте, крати.

Натпис урезан у камену с јужне стране споља.

Градац (окр. Чачански).

4917 Мѣсеца wктебра вь ·к҃·д҃· прѣстави се рабъ божї їеромонахь їгꙋмень Ѡкимь.

Бр. Коло 1898, 1207.

Грошница (окр. Крагујевачки).

4918 Се лежи Стѣфань, синь Бранака Воукьмирича, и богь да га зте (здѣ?) прости.

St. X, 216.

Каменица (окр. Руднички).

[4919] А се (ле)жіта двѣ сестрѣ Богою Мильчичꙋ, една тꙋ а дрꙋга ꙋ жьнꙋ (дьнꙋ?) крьстꙋ... и конь главе. А то писа попь Пико (Нико?)

Гл. XXXIV, 311. Нетачан снимак од неког учитеља код г. Јов. Мишковића. Читање ово разликује се од оног у Гласнику, али ни ово није поуздано.

Београд (Нар. Музеј).

4920 . . . . кнезь Бла . . . . ни мѣсеца wктокра

а дьн

Смедерево (у окр. начелству.)

4921 Си камень Михаиловь сына Стефана Жанка[1] воеводе Кѹвѣко[2]

Кн. Срб. 155.

[1] н се може читати и као и.

[2] Кѹвинскога? реч је нејасна: краци од ѹ мало се виде, те можда је о; изнад титле као да има још једно с или е.

Короглаш (окр. Крајински).

На северозапад од Неготина за шест километара у селу Короглашу налазе се развалине „короглашког манастира", и око њега гробље. На некима записи, један из године 1768 (који види,) и други:

4922 Іс хс Їѡанъ Радошевићъ

Јамачно из XVIII в. — Стар. V (1888), 104.

III

Записи и натписи позније записани или у познијим преписима очувани

1.

ЗАПИСИ И НАТПИСИ У ОПШТЕ.

916.

4923 Вь лѣто ҂ѕ҃·ѕ҃·к҃·д҃· мѣсеца ї8(ли)а прѣсташе с... светь Климѣть охритьски.

Запис у цркви охридској на гробном камену св. Климента. — Григор. 99; Сборник 1891, 57; Спом. XI, 25.

996.

[4924] (Вь) лѣто ҂ѕ҃·ф҃·д҃· *αγιωτατος* епископь Андри февр. ·з҃·

Натпис на стубу у Марковој цркви (?) код Прилипа. — Спом. IX. 21.

1030.

Види бр. 4082.

1100.

[4925] Созида се сеи храмь иже вь светихь оца нашего Николаа, Мурлїискога чудотворца, храм обители манастира Ораховице ѿ воплощенїа бога слова ҂а҃·р҃· лета. И того лета освеща се храмь иже ва свѧтых оца нашего Николаа арх. мурл. чудотворца.

Такав је натпис био на зиду у ман. Ораховици 1758 године. — Nadpisi, 158

1117.

Види бр. 4165.

1172.

4926 Ѿ рождества Христова 1172 созданъ бѧше монастырь Стꙋденица, храмъ успенїе пресветыѧ богородицы.

Запис у требнику ман. Каленића. — Вуичь, 112.

1175.

Види бр. 3935.

1181.

4927 Сеи жезлъ даровалъ царь Ѧлеѯи Коминь светомꙋ србскомꙋ Савви знакъ царскои власти поставлати игꙋмана самовластна, лѣта ѿ Христа ҂а҃·р҃·п҃·а҃·

Натпис на штаци у ман. Хиландару. — Arkiv IV, 171 (Св. Гора, 35, са малим одступањима).

1199.

Види бр. 2996.

1200.

Види бр. 1066.

1220.

Види бр. 302.

1236.

[4928] Сїе крьсть св. Савѣ.[1]

Натпис на крсту у ман. Савини. — Стар. XI (1894), 110; Шем. Б. К. 1895, 35.

[1] У Шем. Иц їс хс нїка. Сы крть стго Савїѣ.

1236.

4929 Въ сиже день ·ѕ̃· (Маја) принесенъ быс(ть) ѿ Трьнова града въ славноую лаврꙋ Мылешевоу кралюемъ Владиславом прьвы архїепископъ и господинъ српские земле светы Сава въ своје ѿчьство, въ лѣто ҂.ѕ̃·ѱ̃·м̃·ѐ·

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 59а. — Гл. X, 341.

1233.—1242.

4930 И мене грѣшнаго, недостоинаго раба твоюго Стефана, сотворившаго и принешаго тебѣ крьсть сеи, милостыю же твоюю и помощїю и силою честнаго крьста, кралꙗ вьсѣхь рашскыхь земьль и поморскихь Владислава сохрани и помилуи.

Натпис око слике краљеве на ковчегу у коме се чувао крст од часног древета, и који је био у ман. Св. Павла у Св. Гори. Сад се не зна где је. — Опис ковчега и креста са овим цитатом налази се у синодским актима од године 1751. када је тај ковчег доношен у Русију. — Гл. XLIV, 270.

1243.

4931 Въ име ѡтьца и сына и светаго доуха. Въ лѣто ҂·ѕ̃·ѱ̃·н̃·а̃· въ царьство благовѣрьнаго цара кирь Калонана грьчьскааго, царьствоующааго вьсточныими землꙗми и западьныими, нашемоу господиноу вьноукоу светаго Симеона, и прьвовѣньчанааго кралꙗ кирь Стефана младѣишемоу сыноу юго вь вьсеи братии а прѣбольшемоу и прѣвеликомоу кралю Стефаноу Оурошоу вь своюмь отьчьствѣ самодрьжавьнѣ царьствоующоу вьсѣми срьбьскыими землꙗми и поморьскыими, а сего прѣосвещенаaго кирь Савы прѣстоль прѣдрьжещоу богоносьномоу отьцоу нашемоу вьторомоу арьхиюпископоу прѣосвещеномоу Арсению, и при блаженѣмь и прѣподобнѣмь отьци светогорьсцѣмь протѣ кирь Теодорѣ, вь дьни же тѣхь светыихь моужии нѣкоюмоу чрьньцоу живоущемоу вь Светѣи Горѣ того прѣосвещенааго кирь Савы послѣдьнюмоу оученикоу грѣшьномоу юромонахоу Доментиꙗноу богь прѣдложи оуразоумѣти житию сего прѣосвещенааго кирь Савы; и божиюмь повелѣниюмь и светаго доуха

наставлаюемь и молитвою прѣосвещенааго кирь Савы окрьмлаюемь, и тѣмь прописано бысть вь самои Светѣи Горѣ вь мѣстѣ рекомѣмь вь Карѣахь, и вь сихастарни того самого прѣсвещенааго кирь Савы, вь нѥиже цркьви светааго Савы иеросалимьскааго; а господемь нашимь Исоусь Христомь, и того молитками прѣосвещенааго кирь Савы, за благые вѣры ѥго и за любовь великоу, юже имѣаше вь прѣосвещеномоу си господиноу кирь Савѣ, благовѣрныи господинь нашь Стефань краль Оурошь того ради посьла ѥмоу богь прѣсьврьшеноу молитвоу ѥго, и того харизма ѥмоу бысть та книга. Я господоу богоу нашемоу Ис. Хр: слава и чьсть и безначелиѥ вь беськоначьныѥ вѣкы, аминь.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 57. — Дан. 1865, 340. — Види бр. 4932.

1252.

Види бр. 1029.

1254.

4932 Вь лѣто ҂з҃ѱ҃ѯ҃в. индикта ·а҃i· вь царьство благовѣрнаго цара Грьком кирь Калоıана, и вь дьни самодрьжца срьпьскаго вьноука светаго Симеѡна, сына же Стефана.... (обрезано).. потомь бывшимь богоносци прѣѡсвещеннѣмь Ярсеніи Деметиıаноу ермонахоу, ıакоже прѣжде речено живоущоу вь Светѣи Горѣ вь мльчалници сего светаго иже ѥс(ть) именоуемо Кареѥ, послѣднемоу оученикоу его бывшомоу, прѣдложи богь ѿкрикь доухомь светымь проразоумѣти житие сего прѣѡсвещеннаго Савы, и тѣмь сложено и прописано быс(ть) вь мѣстѣ вышеречен(ѣ)мь Кареıахь, светаго доуха наставлюеннѥмь и молитвами светаго за благые же вѣры, юже имѣше кь прѣѡсвещенномоу си господиноу Савѣ благовѣрныи господинь нашь Стефань краль Оурошь посла емоу богь прѣсврьшенноую молитвоу его сію книгоу, юже пріеть, ıако прѣвеликы дарь чьстьнь.

Запис у рук. Пет. Б. — Отч. II. 1868, 119; St. V, 11. — В. бр. 4931.

1264.

4933 Вь име отца и сына и светаго доуха. Вь лѣто ҂ѕ҃ѱ҃о҃в·[1] вь царьство благовѣрнаго цара грьчьскааго кирь Михаила Па-

леолога вь третие лѣто, егда прѣе Цариградь оть Латинь, и царьствоующоу емоу вьсточьныими землями и западьныими, а нашемоу господиноу вьноукоу светаго Симеона, а[2] прьвовѣньчанааго кралıа кирь [3] Стефана младѣишемоу сыноу его вь вьсеи кратии его, [4] ıакоже дѣдоу его Немани бывьшоу младѣишемоу вь братии своеи, нь того молитвами и нарокомь его светыимь прѣбольшемоу и прѣвысокомоу кралю Стефаноу Оурошоу, и по благословению светаго Симеона прѣдрьжещоу емоу прѣстоль дѣдинь и отьчинь и самодрьжавьно владычьствоующоу емоу вьсѣми срьбьскыими землıами и поморьскыими, а прѣосвещенаго прьвааго архиепископа кирь [3] Савы прѣстоль прѣдрьжещоумоу такожде вьноукоу светаго Симеона, прѣосвещеномоу вьторомоу кирь [3] Савѣ а третиемоу [5] арьхиепископоу срьбьскыихь земль, при блаженѣмь и прѣподобьнѣмь отьци нашемь светогорьстѣмь protѣ кирь Ярьсении, и при светѣмь преподобьнѣмь отьци нашемь кирь Евьстатии, игоуменѣ хиланьдарьскые лавры, вь дьни же тѣхь светыихь моужии и по лѣтѣхь мнозѣхь племене светааго Симеона третиемоу родоу старѣющоу [6] се а четврьтомоу вь воиньство вьстоупающоу, благовѣрьномоу же кралю нашемоу сь вьсѣми сими прѣдьреченними и монастырь Светые Горы прѣдрьжещоу и прилежьно подвизающоу се о немь, и недостатька родитель своихь испльнıаıе, и выше великааго монастира вь горѣ сьзда стльпь, идѣже живеть посѣтитель доушь [7] светыихь отьць живоущиихь вь светомь мѣстѣ томь, и вь дьни же того боголюбивааго христолюбьца за великоие благовѣрие его и за любовь его, юже имааше кь Христоу богоу и кь прѣчистои его матери и кь светыимь родителıемь его, вь роукотворенѣмь его стльпоу и живоущоу нѣкоемоу чрьньцоу, прѣдрьжещоумоу доуховьное правило светыихь отьць живоущиихь вь светомь [8] монастири томь, [9] прѣосвещеннааго прьвааго кирь [3] Савы послѣдьнıемоу оученикоу иеромонахоу Доменьтиıаноу, Христось истиньныи богь не прьва царьствоуеи вь вѣкы и на вѣкы и на нась, прѣсветыимь доухомь своимь обıави емоу житие прѣподобьнааго отьца нашего Симеона, и дѣтѣлию светаго доуха, и того светааго изволениıемь тѣмь прописано [10] бысть вь Светѣи Горѣ а вь мѣстѣ рекомѣмь Хиланьдари [11] вь стльпоу Прѣображениıа [12] Сьпасова, и господемь богомь и прѣчистою его материю и молитвами светааго и прѣподобьнааго отьца нашего Симеона сиıа книга посьлана бысть емоу на благословение оть Светые

Горы вь срьбьскоую землю. Господоу нашемоу Исоусоу Христоу слава и чьсть и безначелие вь бесконьчьные вѣкы, аминь.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 62. — Дан. 1865. 116.

Исти овакав запис са овим одступањима налази се и у рук. Беч. Б. бр. 25., и у рук. Одеске библ. бр. 31.:

[1] Нема Б. — [2] и О. — [3] Нема. О. — [4] своен Б. — [5] прѣосвещенаго вьтораго Савѣ третиемоу же. Б. — [6] сьстарѣющоу. Б. и О. — [7] доушь. О. — [8] светѣмь. Б. и О. — [9] того нр. Б. — [10] прѣписано. Б. — [11] монастири лавры хиландарскои. Б. — [12] светаго пр Б.

И на завршетку у Б.:

О, светыи Саво, божїи оугодниче, помилѹи ме.

1243.—1276.

[4934] Сие мощи благочестиваго крала Стевана монаха Симеона синь провоѣнчанаго кралька Стефана прьви Оурошa храма светаго Димитриꙗ.

Натпис на поклопцу са неког ковчежића у цркви у селу Домркама (котар Гатачки). — Шем. Хер. Зах. 1890, 126.

1303.

Види бр. 3808.

1318.

Види бр. 303., 304.

1320.

Види бр. 3254., 3255.

1281.—1321

Види бр. 4152.

око 1330.

*4935 Поболенїемь ѡца и поспѣшениемь сина и сьвршениемь светаго дѹха, сьи светыи и божьствныи храмь иже вь светыхь ѡтца нашего архїереа и чюдотворца Никѡлы ѿ испрьва трѹ-

долюбнѣ създань бысть иже вь светыхь к[р]а[люемь] и вь царѣх мѹченикωм Стефанωмь третїемь Ѹрошемь, и сь настоанїемь светеишаго(?) митрополита Дьбрьскаго кѵр Николы, имже вѣчна память сь вьсѣми светими. Послѣди же грѣх ради наших божїемь пѹщенїем вь коньчное запѹстѣние ща...

Натпис изнад средњих врата у ман. Бањи код Прибоја. — Манастир је обновио патријарх Антоније (в. бр. 722), те је и натпис из тога времена. — Исписао † Атан. Пејатовић.

1332.

4936 Светыи Стефань краль Дечанскїи ҂з҃ѡ҃м҃

Натпис на крсту у ман. Дечанима. — По препису И. Јастребова; Деч Прв. 68.

1336.

Види бр. 3636.

1341.

4937 Помѣни, господи, благочьстивих ктитори наших вь царстви си: Оливера дѣспота, и подроужїе Марїю, и чеда их: Дьницоу, Кранка, Дамїана, Бидослава, Дабижїва, Роусина, Оливера.

Запис у поменику Лесновском у Н. Б. бр. 235. — Гл. XVII, 12.

1342.

Види бр. 3664., 3782.

1343.

4938 Поѹченїе избранное ѿ светаго еѵгелїа и ѿ иных мнωгых божьствьных писанїи вь в҆сакоую неделю и на господскїе праздникы, на поѹченїе и на прочитанїе хрїстоименитїимь людемь, прѣложена сь грьчьскаго езыка на срьбскыи вь лѣт(о) ҂з҃ѡ҃н҃а҃ індікта ·а҃і·[1]

Рук. XVI в. у Петр. Б. бр. 33. — Отч. II, 1868, 48.

[1] Исти такав почетак и у рук. ман. св. Тројице код Плеваља. — Гл. 3 М. 1901, 296. (Упор. бр. 4948.).

1345.

Види бр. 188., 3552.

1346.

4939 Благовѣрнаа и христолюбиваа и светаа царица Єлена србьскаа много оусрьдїе и любовь неизреченѹю о искани светых писанїи имѹщи елико дрѹгы никтоже, вь то врѣме приньдши вь Светоую Горѹ Ꙗдонскѹю не ꙗвѣ, нь некако прѣмоудро и покрьвено и обрѣте тамо нѣкоего старца Їѡаникїа именемь, и моли оусрьд приложити ей на свой езыкь протльковь светаго ієѵгліє еже исписа иногда блаженыи Θеѡфїлакть архїепископь блькгарскы оумолєнь бывь блаженою царицею Марїею иногда. Сеи же благовѣрнѣи царици Єленѣ прїлежным оусрьдныимь желанїемь и прошенїемь аз же таковомѹ боголюбномѹ прошенїю поклонив се прострѣхь рѹкоу послѹшанїа, и прїехь пѣро смѣренїа и начело положихь писати благодатїю и помощїю господа Їу Христа, емоу же слава и хвала вь бесконечнїе вѣкы, амин. Вь лето ҂ѕ҃·ѡ҃·п҃·є҃·

Запис у рук. XVII столећа у Лајпцишкој варошкој библ. (Slavica 8). — Спом. XXX, 45.

1348.

Види бр. 2852.

1349.

4940 Законь благовѣрнаго цара Стефана вь лѣто ҂ѕ҃·ѡ҃·п҃·з҃· индиктиои ·в҃· вь праздникь вьзнесенны господны мѣсеца маїа к҃·а҃· дьнь.

Сїи же законьникь поставлаемо от православнаго сьбора нашего сь прѣосвещеньныимь патрїархомь кѵр Їоаникїемь и всѣми архїереи и црьковникы малїими и великыми, и мною благовѣрнїимь царемь Стефаномь и всѣми властели царьства ми малїими же и великїими.

Натпис у рук. Рум. М. бр. 1707. — Флор. Прил. 14.

Овај се запис у разним рукописима налази у разним варијацијама, од којих наводимо још две:

4941 Законникъ цара Стефана срьбскаго.

Благочьстиваго и христолюбиваго македонскаго цара Стефана, србскаго, бльгаржскаго, оугар̒скаго, далъмат̒скаго, аръбанаскаго, ꙋгровлахїскаго и иньним мьногим прѣделомъ и земьлям самодржъсца, соущаго милостїю вишьнаго бога, Ї͠ѵ. Х͠р. законъ и ꙋставь, поставлен̒ни въ лѣто ҂ѕ҃·ѡ҃·н҃·з҃· иньдиктиѡнь ·к҃· вь праздникь вьзнесенїа господа нашего ї͠ѵ х͠а, мѣсеца маїа ·к҃а·д҃· — ·к҃з· Сиже оуставъ и законъ поставлени праведъним и чьстним сьбором нашего смѣренїа....

Запис у рук. Праш. Б. бр. 18. — Шаф. Рук. 65.
Такав и у Соф. Б. — Флор. 250.

4942 Благовѣрнаго и христолюбиваго маћедонскаго цара Стефана законь поставлени въ лѣто ҂з҃·ѡ҃·н҃·з҃ индиктионъ ·к҃· въ праздникъ вознесенна господнꙗ месеца маиа ·к҃а· денъ. Ови законикъ поставленъ оть православнога собора нашего съ преосвѣщеныимъ патриархомъ Јаниѣнемъ и свема церковниема малиема и великиема и се мномъ благовѣрнимъ царомъ Стефаномъ и се свомъ властеломъ од царства малиема и веѣиема. Закономь овиемь служени да буду.

Запис у рук. Загр. Б. — Флор. 259.
Види још: Pám. 29; Mon. Serb. 145, и Шаф. Рук. 15, 56, 62, 64.

1356.—1871.

4943 Вь сиже дьнь ·л҃· (јула) бысть ѡбьꙗвленїе моищемь кралꙗ Владислава хтитора милѣшев̒скога вь дьни многокраснаго цара Ѹроша.

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 150б. — Гл. X, 342.

1371.

4944 Понеже оубо мнози пред многыми времены и лѣты и по различныx мѣстѣх ѡбрѣтоша сѧ въ словѣн̒скомь нашемь ꙗзыцѣ прелагающе божественаꙗ писанїꙗ ѿ многопремоудраго и хꙋдожнаго ѕѣлѡ[1] скꙋпаго ел̒линьскаго ꙗзыка въ нашь ꙗзыкъ, ихже имена не чловѣкы токмо вѣдома соут, но въ книгах паче живых богомъ написанна соуть, ихже послѣжде и лѣты и наказанїемъ и хоудожьствомь разꙋма ел̒линьскаго ꙗзыка, вѧщеже добрыми дѣлы. И к вечерꙋ сльнчьнаго дьне захода седморичь-

наго рекꙋ вѣка и моеа жизни скончанїа, слоучи са и мнѣ навыкнꙋти мало греческаго ꙗзыка, толико елико моцни ми [2] разꙋмѣти скꙋпость того, и тажесть прелаганїа ѿ онаго в нашь ꙗзыкь. Греческы бѡ ꙗзыкь ово ꙋбо ѿ бога испервa хꙋдожень и пространь быст, ово же и ѿ различных по временех любомоудрець оухыщрень бысть; нашь ж(е) словенскы ꙗзыкь ѿ бога добрѣ [3] сьтворень быст, понеже вса елика створи богь зѣлѡ добра, нь оулишенїемь любооученїа любочьстивых слѡва моужеи хытрости ꙗкоже ѡнь не оудостои са. И оубо колико любо [4] аще ѿ оного навыкох не хотѣх коснꙋти са соущих паче мене, рекше прелагати ѿ греческаго ꙗзыка в нашь, по реченномꙋ: высочаиших тебе не ищи, и глоубочаиших тебе не испитꙋи, коꙗ са и много еже пострадаша вь ветхѡм и новѣмь писанїи, иже преѡбидаще дерзостиѣ смѣаше божьственых прикоснꙋти са. По ѡбаче божественым симь моужем, преѡсвещенным, глаголю, митрополитѡм богоспасенаго града Сира [5] кур Ѳеѡдосїемь и пречестным, принꙋжден бых на превожденїе. И в лѣпотꙋ бо мню бѣ таковомꙋ моужю иже ѿ ангел комоу [6] повелѣ [7] Дїѡнисїю просвѣщенїе прїемлющоу без расоужденїа повиноути са, сьи бѡ оубо истинныи божїи чловѣкь, аще икто дроугыи, житїе оубо сладко слышати са имаше, спасително же подражати се, и полезно, не токмо бо ꙗзык вь оученїи имаше полезень слышещим [7], но и житие много множае подражающим полезно. Паче же подобает ми истинное рещи, елико ꙗзыкь оубо внегда глаголати неꙋподоблаемь имаше, толико и житїе внегда творитїе непостижимо. Всегда бо и присно по апостолѣ: заднаꙗ забываите [8], на преднаꙗ дѣꙗнїа и видѣнїа простираше са, и сице свѣтлое любочьстиа и любоимѣнїа [9] и премꙋдрости вкꙋпѣ сь милостьнею имаше, ꙗко же многых быти вторыи. И сице ономꙋ блаженоѡмꙋ сїа и ина же мала елика кь благооугожденїю приходащꙋ, и многых симь собою дѣлании оучащю, азь же не продрьзнꙋвь, ниже на свою крѣпость слова и разꙋма надѣꙗ са, не боуди то, но симь, ꙗкоже рѣхь, поноужден бывь, и на того богооумолителныа и светыа молитвы надѣꙗ са, почах и преложих светаго Дїѡнисїа Арεѡпагита с поспешенїемь и ѣ̑здомь или ѿкоупомь сего светаго ми владикы и застоупника, и ина прежде сего преложих и по семь елика всещедрыи светыми его молитвами дасть богь. Бою же са рещи ꙗко азь преложих светаго Дїонисїа, аще и преложих его, сматраа непостижимꙋю не малы [10] высотꙋ богословїа и светаго краинꙋю премꙋдрост и тинꙋ моих грѣхѡв добрѣ свѣдꙑ. Книгоу же оубо сїю светаго Дїѡнисїа глаголю в добра оубо времена почах, егда божьстве-

ныѧ оубѡ црьквии и Света Гора раеви подобнѣ цвѣтахꙋ, ꙗкоже нѣкыи садъ при источницѣхъ приснонапаꙗемь; сверших же тоу въ злѣише всѣх злых времень, когда егда ѡгнѣви богъ христїане западных странъ, и подвиже деспода Оуглеша всѧ сербьскыѧ и греческы воиска[11], и брата своего Вълкашина кралѧ, и иныѧ велможа многыѧ, нѣгдѣ до шести десѧт тысꙋщь избранныѧ воиска, и поидоша в Македонїю на изгнанїе Тоуркъ, не сꙋдивше, ꙗко гнѣвꙋ божїю никтоже мощенъ противꙋстати. Тѣх оубо не изгнаша, но сами ѿ них оубїени быша, и тамо кости их падоша, и непогребены пребыша, и много многое множьством ѡво оубо въ ѡстрїемь[12] меча оумроша, ѡво же в заплѣненїе ведено бысть; нѣцїи же их и гонезноув'ше прїидоша. И толика нꙋжда и зло лютыѧ ѡблыꙗ всѧ грады и страны западныѧ, елико ниже оуши слышаста, ниже ѡчи видѣста. По ꙋбїенїи бо[13] мꙋжа сего храбраго деспота Оуглеша просипаша сѧ Измаилтѧне, и полетѣша по всеи земли, ꙗкѡже птица по въздꙋхꙋ, и ѡвѣх оубо ѿ христїанъ мечем закалахꙋ, ѡвѣх же въ заплѣненїе ѿвождахꙋ, а ѡставших смрьть безгодна пож'же;[14] ѿ смерти же ѡставшаѧ гладѡм погоублени быв'ше. Таковыи бо глад бысть по всѣхъ странах, ꙗковыи же не бысть по[15] всѣх[15] странах[13] ѿ сложенїа мирꙋ, ниже по том таковыи, Христе милостивыи, да бꙋдетъ. Ѧ их же глад не погоуби, сих поꙋщенїемь божїимь волци нощїю и денїю нападающи снѣдахꙋ. Оуви! оумилень позорь бѣ видѣти! Ѡста земла всѣх добрых поуста: и людеи и скотъ и иных плодѡв. Не бѣ бо кнезѧ, ни вожда, ни наставника в людех ни избавлающа ни спасающаго, но всѧ исполниша сѧ страха измаилтскаго, и срьдца храбраѧ добаственых моужеи въ женъ слабѣишаѧ срдца приложиша сѧ. Б то бо времѧ и сербскых господ сед'ми, мьню, рѡд конець прїатъ. И въ истинꙋ тогда оублажахꙋ жикїи прежде оумрших. И вѣрꙋите ми не аз, иже невѣжа по всемꙋ есмь, нъ и ѡнъ прѣмꙋдрыи на[16] Еллинѣх Ливанїе не бы моглъ писанїемь представити ноуждоу, ꙗже постиже христїанъ западных странъ.

Хотѧщїи же оубо преписовати и прочитати сїю книгꙋ, милостиви и незазорливи, молю сѧ, боудите моеи оума немощи и недостаткоу; и сами понеже и вы чловьцы и чловѣческым подлежаще, ꙗко требꙋете милости ѿ бога и прощенїа ѿ чловѣкь, прощенїю вашемꙋ и мене сподоблѧите, оу бога испращающе ѡставленїе безднѣ моего ѡкааньства грѣхѡм. И имь[17] же въ инокых мене хꙋдаго аще хощеши оувидѣти, начало томꙋ ест ѡсмеричное число, среда же двѡсотное и первое, конець же

десѧто съ единѣмь накончаваеть сѧ [= Исаїа]. Лѣто тогда течаше ҂ѕ҃-ное ·и҃· сотное, ·о҃· и ·д҃· е индиктиѡн ·д҃· Давшемѹ богоу[18] и начати сїа и свершити благоизволшемѹ слава честь и покланѧнїе в бесконечныѧ вѣкы, аминь.

Поговор у рук. XV века у Рум. М. бр. XCIII. — Вост. 161.

Овај запис се налази и на рукопису бугарске рецензије Беч. Б. бр. 14, који је са исправљеним правописом издао прво Миклошић, и који се, по препису проф. Мил. С. Павловића, разликује — сем буг. рецензије — још у овом:

[1] и ѕѣло. — [2] нема. — [3] оубо добрѣ. — [4] ѹбо. — [5] Сѣра. — [6] по велїкѡм. — [7] нема. — [8] ѡставлѣѧ. — [9] любоѹченїа. — [10] малъ. — [11] воѧ. — [12] ѡстрїе. — [13] же. — [14] пожѧ. — [15] нема. — [16] въ — [17] и имѧ. — [18] благомоу богоу.

1389.

4945 [Ті҃ь] сиже дьнь (15 јуна) а вь лѣто ҂ѕ·ѡ·ч҃·з· быс(ть) бои кнеза Лазара сь Ѧмоуратомь царемь на Ко[сѡ]вѣ поли. И тоу многа троупиѥ падоше ѡть х[ри]стиѩнь и Тоур'кь: Срьблѥ бо [испр]ва разбили бѣхоу, и цара Ѧмоурата ѹбыше, и[1] за[1] повѣжение[1] нѣкѡимь[1] ѡть[1] срь[1][бьскыхь] воискь прѣѡдолѣше Тоурци, и быс(ть) велико сьраженниѥ. Ѹбише же и славнаго [срьбь]скаго господина кнеза Лазара. Все же тогда погоублѥныиѥ и крвь свою пролиѩвше [хри]стиѩни господь богь сподоби сь всѣми пострадавшими за име ѥго, ѥмоуже слава.

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л 101б. — Гл. X, 341.

[1] Ово писано по иструганом месту.

4946 Сїе рѣчи писаны выше на стльпѹ мраморьнꙋ на Косовꙋ.

Чловѣче, иже срьпскые земле стоупае, пришльц ли еси, илы соущи тѹ, кто еси и что си егда (сиегдѹ) прїидѣши на полѥ сїе, еже глаголѥт се Кѡсово, и по всѣмѹ оузриши пльно костїи мрьтвыих, таже и с ними каменно естество, мене крьстовъображен'на и знамениа поре꙾зриши просто стоеща, да не прѣбѣгиеши, да не прѣзрииши, ѩкоже что тѹниѥ и сѹет'но, нь молю те, прїиди и приближи се къ мнѣ, ѡ любими, и расмотрї словеса, ѩже приношѹ ти, и ѿ того имаши разоумѣти, коее ради вини, и како и почто стою азь здѣ, понеже истинꙋ ти глаголю, мни'ше ѿ одоушевлѥннаго, всѣ по соуществоу хощѹ ви извѣстити сьдѣанна.

Здѥ некогда велыкы самодрьжьць, чюдо земльное, и рыга срьпскы, иже нарицаемы Лазарь кнеѕ великыи, благочьстїю непоколѣбимы стльпь, богоразоумїю поучина и мѹдрости глыбина

ог'нїи оумь, странныи прѣдстатель, питатель альчющим и нищим помилованїе, скрьбым милованїе и оутешитель, иже вса любеи елика Христос хощет, къ семоу во своимь изволенїемь самь собою, наче же и съ въсѣми своими бесчисльное множьство, елика под роукою его, моужїе добрїи, моужїе храбрїи, моужїе въ истиноу въ словѣ и въ дѣлѣ, ꙗкоже ѕвѣѕды свѣтлы блістеще се, ꙗкоже землꙗ цвѣтци прѣиспьщрен'ны одѣанїи златомъ и каменїемь чьстнымь оукрашенїи, множаишїи кони избранныї и златоседлъни все дивни и красны вьсадници ихь всеплеменитїих и славных, ꙗкоже кто добры пастыр же и прѣдстатель моудры агн'це словесные приводить ѡ Христѣ кончати доброе, и страданїю вѣн'ць вышнеѥ славы причестьни быти, тѣмже съгласно многое бесчисльное множество въкупѣ съ добрыим и великыим господїном доблеѥю доушею и вѣрою поврьдѣвши, ꙗкоже на чрьтогь красньи многоѹхан'ное ѹпитѣнїе на врагы ѹстрьмише се, и соущаго змїа поправ'ше и оумрьтвише ѕвѣра дивїаго и великаго сѹпротив'ника, и неситаго ада в'сеꙗд'ца, рекѹ же Амоурата, и сына егова, аспидово щедїе и ехидново, щене лъвово и василисково, нъ съ ними инѣхь не малѣх. Ѡ чюдеси божїих же сѹдьь! Єть быс(ть) доблїи страдалць рѹкама безакон'нима агаранскыма, и коиць страданїю добрѣ самь прїемлет, и моученикь Христовь бываеть, великы кнеѕ Лазарь, не ин' во дроугыи ѹсекнѹ его, ѡ любици, нь сам роука оубїнце того сына Амоуратова.

И сїи вса реченна свршише се въ лѣтѡ ҂ѕ҃ѡ҃ч҃ѕ҃, индїкто ·в҃і· мѣсеца їюнїа ·е҃і. дьнь, в' вто(рни)к ча҃ же сѹшѹ или ·ѕ҃· или седмомоу, невѣдѣ, вогь вѣсть.

Запис у рук. Карл. Б. — Хиљф. III, 193.

4947 Сражение сїе бисть на полю Косовѹ, лѣта господнꙗ 1389, їѹнїа 15, междѹ злочестивим царем Амѹратом тѹрскимъ, и светимъ кнꙗзем Лазаремъ, царем србским. Изволитъ ли кто посмотрити на нѹмери да зритъ. 1. На вечери распра за невѣрство междѹ главним воиводамъ Милошемъ и Бѹкомъ. 2. Милошъ клѧтвѹ свою исполни, Амѹрата царѧ ножемъ проводе. 3. Милошъ съ Миланомъ и Иваномъ крѣпко Тѹрке поражахѹ. 4. Милош лишен конѧ на коплю скакаше. 5. Бѹкъ невѣрство свое ѿкри, и с воинствомъ своимъ ѿбѣже. 6. Светїи велики кньазъ Лазаръ мечное ѹсѣчение прїѧтъ съ Милошем и прочимъ воеводамъ. 7. Ѡбрѣтение и пренесение честних мощеи въ Раваницѹ манастиръ светаго и праведнаго кнѧза Лазара.

Орѹжиѧ своѧ славна три воиводе главне подъ ноге врагомъ своимь даша, ерво закистию ѿ своихъ уѩзвлени биша, смислиша они съ вечере еще лютѹю змїю убити и чада своѩ свободити. Вѹкъ Бранковићъ ѡ томь не врежаше, но Тѹркомъ волѩше.

Всѧкое царство раздѣлшеѣ сѧ на сѧ запѹстѣетъ, и всѧкъ градъ или домъ раздѣливи сѧ на сѧ нестанетъ. Мар. гл. 12. ст. 25. Ѡ Сербие славна, нинѣ же бѣдна, когда би ти сего гласа господнѩ блюстително слѹшала со синми твоими, не би орѹжие твое силно врагомъ твоимъ подложено било; нинѣ же чада твоѧ воздихаютъ, егда первѹю славѹ свою поминаютъ.

Натпис испод слике боја Косовског у трапезарији ман. Раванице (Срем). — Nadpisi, 319.

1392.

Види бр. 1107.

4948 Поѹченїа избрана ѿ светыхъ евг. и ѿ многыхъ божественыхъ писанїи, глаголема ѿ архїереа изъ оустъ въ всакоу неделю, на поѹченїе хрїстоименитымь людемь, или прочитаема, ѩкоже и на господьскые праздникы и на избранныхъ светыхъ. преложена из гръчьскаго ѩзыка на словенскые книги въ лѣто ҂з҃ц҃ ѿ начела, индиктѹ ·а҃і· Слово ·а҃· ѡ Митари и Фарисеи.

Почетак рукописа писаног 1621 у ман. Хрмњу, сад у ман. Лепавини. — Лет. 160. 21. (Упор. бр. 4938).

1371.—1394.

4949 Бь Христа бога благовѣрни краль Марко ктитор светаго храма, (вѣч)на мѹ паметь.

Запис на камену узидану код ман. св. Димитрија у Сухој Реци (Ст. Србија). — Гл. XLVI, 224.

1420.

*4950 Елицы прочитаете грѹбыѧ моѧ стихы, иже в҆ конецъ рачителства достигнимъ вн҆ѣ третїаго на десѧте ѡбхожденїѧ, рѹкою смиреннаго епактита Сидонїѧ Рафаила, в҆ лѣто ҂з҃ц҃к҃и, крѹгъ сльнцѹ ·в҃і·, и лѹнѣ ·в҃і·, демеліе ·е҃і·, индікта ·г҃і·, а въ ѡкрѹженїю алфавитскихъ ѡбхожденїи христоисповѣданыѧ пре-

мѹдраго Лва деспота ·п· дрьствующѹ(?) же в' Константинополи Манѹилѹ Палеωлогѹ, и пакы в' державное лѣто благочестивагω Стефана деспота, сербскые державе царства начелство правѧщѹ; свѧщенствѹющѹ же вселенскомѹ патрїархѹ кѵр Їωсифѹ, Далматскыѧ же державы свѧщенства начаство правѧщѹ патрїархѹ кѵр Никωнѹ.

Запис уз похвалу кнезу Лазару у препису од 1780 године у Карл. Б. — По препису г. Д. Руварца. Помиње се у Кн. Лаз. 8.

4951 Въ лѣто ҂ѕ·ц·к·и· инд. ·гı· прѣстави се митрополитъ россїискыи Григорїа Цамблака.[1]

Запис у рук. ман. св. Павла у Св. Гори. — Петк. 33; Гл. XLIV, 288.

[1] У Гл. Григорїе Цамблакъ.

1421.

4952 Стоко л и моч(?)нило в ѹ ж патръ господи мои и боже мое помилѹи ме грешнаго и непотребна зѹги фафат (?).

Стефанъ Лазаревичъ деспотъ и наслѣдник землє браничевскїѧ сїю книгѹ писа за доушевно спасенїе въ лѣто ҂ѕ·ц·к·д·, їндиктїωн ·еı·, месеца аѵгѹста ·к· дьнь.

Познији запис у рук. Н. Б. бр. 320. — Катал. Н. Б. 200.

1402.—1427.

4953 Сїе начало паралипоменоу Зонаринѹ царьскыих кнїгъ ѿ преписавшаго кнїгоу сїю, сие предсловие.

Подобаше намъ, рече великыи въ оучителих, не ѿ писанїи, или книгь просвѣщати се, нь чисть имѹще разоумъ доуха благодатїю ωсвещати се, и ꙗкоже книгы чрьнилωм, сице срьдца наша доухωм светыим написана имѣти, и таковые благодати причестникы показоуеть нѣкые ѿ праведникъ но (?) Аврама, Мелхиседека и пωдобных сим. И оубо аще и благодатїю еже въ доуши его соущѹю въ тѣх благодать разоумѣнь имена их и жительства, и ꙗже ω них сказанїа книгами и писаими извѣстнѣ разоумѣ. Сего ради и во многых словесех своих ω сих стежани и прочитани съ прилежанием оучїт, по реченномоу: испытаите божьственаа писаниа, и ωбрѧщете в них живот вѣчныи. Сиѧ оубо не простѣ и ꙗко прилѹчи се испоутѹе аще и багренїцею ωдѣань и о ωроуженостви пекы се великы само-

дрьжьць срьпскыи деспот Стефань, нь ѕѣло опаснѣ и внимателнѣ, ꙗкоже аще ѡ тѣх єдинѣх попеченїє имѣл кы точию и тѣх сладостию оупивше се того доуши. несытно раченїє къ сих стежанїю полагаетъ, не по древнемоу ѡномоу Птолемеѹ, иже мнѡгочислне книжное къ оудивленїю тъчїю и чловѣчьсцѣ хвалѣ, а не къ ползы доушевнѣи написавшемоу, нь еже тѣх премоудростию оукрасити н͑равы и словеса, и тѣх благодатию доушѹ просвѣщати, и къ богопозванїю привлачити. В сих и сицевых попеченїє имыи ѡбрѣте нѣгде и чюдиѹю сїю книгоу мѹдрѣишаго Зонары, ꙗкоже нѣкы новы параллипомень прочїимъ лѣтописателемъ, недостатьчнаꙗ их напольнꙗе, по емоуже и древныи Моусеискыимь и чьтвероцарственыи. И сїю вдасть чьстнѣишомоу свещен͑нонокоу Тимофею, принести къ Светоую Горѹ, къ ѡбитель хиландарскоую къ порѣписанїю (!), иже по малѣ и быс(ть) игѹменъ тое лавры Хиландара, при немже и съвер͑ши се книга сїа п°сѣ(!) а по еже принести сїю в͑дасть мнѣ смѣрен͑номоу и грѹбѣишомоу в разѹмѣ Григорїю еже прѣписати сїю. Азъ же стрьмнины прѣслоушанїа ѿтечьскаго бое се, и многаꙗ благодѣꙗнїꙗ на нас съдѣꙗнїꙗ владыкою нашимъ самодрьжьцемь присно въ памети имы, недоугь належащїи ми тѣлеси забывъ, и прѣдлежащїи ми трѹдѹ покои в͑мѣнивъ, оусерьд͑нѣ приꙗх повелѣное ми свещен͑нѣишимъ моужемъ. Но приемъ не своечин͑нѣ или самооустремителнѣ начех, ꙗкоже ѡбычаи ѿ добрѣ вѣдещих навыкшх не прежде прѣписовати, дондеже прочитанїемъ разоумѣти въ книзѣ лежащаꙗ, каково ѿворенїꙗ или прѣписанїа имать, ꙗко да и ключимые ловитвы разѹма прѣмо сих оустоꙗетъ. Тѣмь и мы прочотше и ꙗже оубо ѿ състроившааго зѣло благоразоумна ѡбрѣтоухомъ, а ꙗже ѿ прѣписанїꙗ многа невидѣнїа и смѣшенїа исполнена, понеже грѹбыми нѣкыми поселꙗны прѣписа се, и идеже оумножит се лъжа, и истина к томоу неизвѣстна бываеть тамо. Сего ради...... их сице разоумѣвающих...... печꙗль бо прїет͑ ме ѿ невѣжде и растлѣвающих въ словесѣх разоумъ, и ѡ семъ зѣло потщанїе положих еже ѡбрѣсти тъждее ѡбразы книгы по греческомоу, къ поцни(!) исправленїа недостатьчныим, и никакоже ѡбрѣтох. Нь по семъ книгы древнїє Моусеевѣх пет: бытие, исхѡд, левитко, числа и второзаконїе. Ісоуса Навина и сѹдїе, къ симъ и к͑нигоу четвероцарственоую, еще же и ѡбоꙗ параллипомена и двѣ историкїе сров°ѣ, и сих помощь правленїꙗ имѣхъ даже до послѣднꙗаго пленениꙗ сынѡв Ісраилевь Навоуходоносорѡм. По сих же вь повѣсти бъшед ѡ бранѣх халдѣискых и сирѣчь ассурени....скых и ми-

дѣнскых, где сих побѣдителе ѡбрещеши, еже испытати истиноу, Ѯенофона, глаголю, Иродота. Єгда ли ѡ Римлѧньскомъ сказанїи где Япїѧна Ритора, иже и римьское съставленїе написавьшааго, и Дишна Моудреца, и прочих римьских новѣдателеи. Єгда же ли ѡ црькѣвных повѣстех ѡ светых апостолѡх, глаголю, и въселеньских ар҆хїерешх даждь до прьваго събора, где Єусевиѧ Кесарїискаго, епископа Памфила, и по сих Феѡдорита Кирскаго и Никоутоу Ритора ѡбрѣсти мощно. Нь и аще въпросити ми кого ѿ книжное исправленїемъ заклѧтїа, ѿвѣщаше ми, ниже видѣти сих, инымже ниже имена слышати прѣжде, кольми паче намъ ѡбрѣсти сих къ свидѣтельствꙋ и помощи оудобно бѣ, ниже бо наша сїѧ, ни нашее силы и разоума, нь оусрьдїе, рече, мрьтвых въздвизает, и прочаа сицевых многа. Къ симъ прочее елико по силѣ хꙋдомꙋ нашемоу разоумꙋ и не малꙋ помощ имуще лѣтописателѧ Геѡргїѧ инока моудрѣишаго, ѕѣло бо съходитъ се въ многих семоу Зонарѣ. И сими правленїѧ до скончанїа книги никако же ѡблѣних се, нь елико по достижномоу недостатьчнаа напольнѧе, излишнее же и поселеньское въ благоразꙋмное прѣлагае, недовѣдомаа же и въ наших ѡсташе недовѣдома вѣдещиим разꙋмѣти. Молю же прѣмꙋдраго и кроткаго, емꙋже и съ люботроудїем написах книгꙋ сїю, аще что разоума достоприетно ѡбрѣщеть се въ наших сих гроубых начерьтанїих, не ꙗко наше или нашего наказанїа и разоума, нь ꙗко прилꙋчаѧ блага блазѣ приꙗти сїа; невѣдѣнїа же и ненаказанїа нашего наготоу богатествомъ свое премоудрости прикрыти. Єще же хотещїимъ прѣписовати въ кратцѣ речемъ. Разоумѣите, ѡ сїи ꙗ҃ сꙋть множаиши, ѿ иже нашего наказаниѧ, глаголю, словеньскаго писанїѧ извыкших и въ прочитанїих и прѣписованїих, ꙗже недомыслимое тѣмъ и не пѡ тѣхъ вычєнїю ѿ недостатьчства недостаточно вьмѣнꙗют по реченномоу: малодꙋшное малодоушїе вълагает, нь не достоить сице вьмѧнѧти хотещемоу правѣ разсꙋдити разоумѣнїа, нь ꙗкоже многыи въ богословиих Григорїе рече: мы оубо, рече, по срѣдѣ вмѣстеще се божственыихъ писанїи, всѧко высокых мыслїю, и дебеленших оумѡмъ ѿстоупимъ: ѡво бо ѥс(ть) сънїѡсоудно, ѡвоже долоу плѣжно, и въкоупѣ ѡбоꙗ зазрѣна. Сице и ѡ реченных хотѧщемꙋ праве разоумѣти дольжно ес(ть) по средѣ вмѣстити се своих же и тꙋждиих разоумѣнїи, и ниже своꙗ ѿ самочиниа оублажати, ниже тоуждиим ѿ невѣждьства дивити се, нь правиломъ расоужденїа лꙋч҆шее хꙋждьшаго прѣразсꙋдивъ избрати, ꙗкоже рече апостолъ: хꙋждьшее ѡ-бльшаго без всѧкого прѣкословїѧ благословꙗет се, сице и ѡ сих разоумѣи ѡ сын.

И ѡ семъ молю, ѡ разѹмнѣиши прѣписателю, ꙗко не грѹбостию словесь Ѿвлачить ти се къ оукоренїю, нь паче по срѣдѣ сих разоумѣнїа испытаи оубѣгнѣши ѡсѹжденїа, нас оукоризны свободивь. Иже бо зрищи въ хоудых наших начрьтанїих лежещаꙗ не простѣ, и ꙗко прилоучи се соут, възлюблене, нь Ѿ наказанїа добрѣ вѣдещиих, и многа искоуса и врѣмене. Въ искоусѣ бо прѣмоудрос(ть) и вь лѣтѣ хоудожество, рече прѣмѹдрыи Сирахъ. Сроки бо малые и великие и посрѣдственые, такожде и три ключе, по томоужде чиноу Ѿ нихже великїе оубо выше реда надлежеть, срѣдне же по срѣдѣ, малые же мало что ниж̓ше, ꙗкоже нѣкаꙗ оуста мененаꙗ прѣпокоище словоу оуставивше се сылы же надлежещее словесем тако имоуть къ словесемъ своистьвное кь съгласїю, ꙗкоже зѣница къ ѡкоу, или словоу глась или бездѹшныимъ цѣвницамъ и гоуслеи протежен̓наꙗ брецала и проврьтѣн̓ные оустлины; и ꙗкоже сїа кромѣ сих сице а словеса кромѣ силъ, нь аще не хѹдожник хитрос(ть) в нихждо покажеть, вса безделна, ꙗкоже рече апостоль: аще, рече, не дамъ слово разоумно гласоу, бѹдоу пѡдобень глаголющемоу иноезычьскы, елико бо рече аще ключит се родовь гласних вь мирѣ, и ни единь же их безгласенъ, аще пищаль, аще ли гѹсль, аще не покажеть в них хоудожьникъ разньство; како разоумѣет се пискан̓ное или гоуден̓ное, аще бо трѹба безьвьстень глас дасть, кто оуготовит се на брань, сице и ѡ сих вьими.

Запис у рук. — Чтен. 1847, I стр. а҃—г҃.

1431.

Види бр. 2729.

1452.

Види бр. 3688.

1456.

Види бр. 4058.

1467.

[4954] 1772 г. у извештају о сремским манастирима помиње се да је на зиду ман. Бешенова био натпис да је живописан 1467 године. Тога натписа сад нема.

Шем. Срем. Карл. 1892, 10.

1478.

Види бр. 2362.

[4955] Катарини кралици босаньскои Стипана херцега ѡ(ть) светога Саве, ѡ(ть) порода Елине и кѹће цара Стипана роени Томаша крала босаньскога жени, коа живи годинн ·н· и ·д·, и приминѹ ѹ Рими на лита господна ·ч·ѹ·о·и· лито, на ·к· и ·е· дни октобра. Споменикь не писмомь поставлень.

Натпис у „Ara Coeli“ у Риму. — Mon. Serb. 519. Лажан натпис.

1485.

4956 Б лѣто ·з·ц·ч·г· поће Станиша Ивановић на портоу цара соултань-Бахазита.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Пиперској Ћелији. — St. X, 261

1494.

Види бр. 3553.

1496.

Види бр. 3034., 3783.

1498.

4957 Образъ пресвѧтїѧ богородицы на сребру изрезанъ, трѹдомъ Петра воиводе и Петрашина воиводе и Вукдрага воиводе в лѣта 1498.

Помиње се међу утварима пренесеним из м. Хрмња у м. Марчу, у списку који је приложен уз меморијал вараждинских Срба од 1750 год. — Год. II, 260.

1514.

Види бр. 3254.

1515.

4958 Кивот едан сребрн с подписом сицевим : Ова црьковъ монастира Хрмнѧ, храма светаго архиереа Николаѧ скова се в лѣто 1515 трѹдомъ и подвигомъ старца Макарїа.

4959 Потиръ велики сребрн и позлащенъ скова се у лѣто 1515.

Помиње се међу утварима које су пренесене из Хрмња у Марчу, у списку који је приложен уз меморијал вараждинских Срба 1750 год. — Год. II, 260.

1516.

4960 Кадилница велика сребрна скова се 1516 лѣто.

Помиње се међу утварима пренесеним из м. Хрмња у м. Марчу, у списку који приложен уз меморијал вараждинских Срба 1750 год. — Год. II, 260.

1518.

Види бр. 4026.

1520.

*4961 Свитакъ пописати завѣщателнїй Ѳеѡфїломъ їгѹменомъ первымъ, лѣта ҂з҃к҃н.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из краја прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

1533.

Види бр. 3152.

1535.

4962 Сїа приведоше се Гаврїиломъ свѧщеномонахом и препротом Светїе Гори ѿ грчскїе книги в србскѹю и да вь царскїе и свѧщенїе обытелы великїе лавры србскїе глаголеми Хїландар, вь лѣ(то) ҂з҃м҃г.

Запис у рук. уз штамп. литургију у приват. рукама у Возући. — Д. Б. Ист. 1889, 359; Шем. Даб. Б. 1884—86, 12.

1539.

4963 Ва име ѡца и сына и светаго дѹха. Да се има знати каде поче се манастиръ Бездин правити ѿ созд. мира

҂.з҃.м҃.н҃., рождаства Христова ҂.а҃.ф҃.л҃.д҃. и нарече се храмъ вьведение богород. настоꙗнием Їѡасава Милꙋтиновиħа архїмандрита, и са помощїю васеа брати и христиана, при мене икономꙋ Леѡнтиꙋ Богоевиħꙋ ѥромонахꙋ.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Бездину. — Гл. Ист. 1890 (VII), 123.

1542 (?)

Види бр. 4027.

1543.

[*4964] Изволенїемь оца etc. написа ся сїа паперта при игꙋменꙋ Силвестрꙋ їеромонахꙋ вь лѣто 1543, мѣсеца окт. 4-ти денъ.

Натпис који је био у ман. Крушедолу и који се помиње у извештају о срем. ман. од 1775 год. — Исписао г. Ил. Руварац. (Помиње се у Шем. Срем. Карл. 1892, 4).

1545.

Види бр. 3096.

[4965] Изволенїем (итд.) сей светый храмь благовѣщенїа пресветиа богородицы подписа са при игꙋменѣ Їоакїмѣ їеромонасѣ, и соверши са при митрополитѣ кѵр Логїнѣ, и при їгꙋменꙋ Пагкратїи їеромонасѣ вь лѣто 1545, їнд. 4, крꙋг сл. 26.

Натпис који је некад био на паперти у ман. Крушедолу. — Nadpisi, 107.

*4966 Книга панагирикъ съ подписомъ сымъ: Сїя свята и божествавна книга, глаголеми панагирикъ, монастира Шишатовца, храма рождство пресвятїя богородицы, идѣже многоцелабнїя мощи почиваютъ святагѡ и праведнагѡ и дивнагѡ Стефана Щиляновика, сербскаго деспота ҂.з҃.н҃.г҃.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

1547.

Види бр. 1537.

1552.

4967 Ва лѣто ҂з҃.ѯ҃.а҃. мѣсеца септемврїа трети денъ. По семъ ведомо да есть за сїе светое еѵангелїе како избра некоего христолюбца именемъ Милко, искѹпи сїе светое еѵангелїе ва времена лютаго салтана Сѹлеимана амире, и приложи сїю книгѹ светои великомѹченицѣ Петки, монастирѹ томѹ, да естъ на здравїе телѹ и на спасенїе дѹши.

Запис у рук. ман. Шишатовца, забележен 1772 год. — Спом. XIX, 56.

1554.

Види бр. 3627.

1557.

4968 Здѣ престави се монахъ Їωвъ вь лѣто 7065.

Запис од године 1776 у записнику манастира Раковца, где се вели да је такав натпис био тада на неком гробном камену код тог манастира. — Nadpisi, 196.

1557., 1706.

4969 Сїа книга, глаголеми диипѹтъ Григорїа са Ѥрваномъ, списана ҂з҃.ѯ҃.е҃.

4970 Подписата паки ҂з҃.с҃.д҃.і҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 57.

1561.

4971 ҂з҃.ѯ҃.д҃. азъ смирени Паѵелъ по милостїю божїею митрополїтъ Зворничкїй и настоянїемъ игѹмена Григорїа и проч.

Натпис који је био у старој цркви ман. Петковице. — Лет. 1829 I, 124.

1565.

4972 Вторая церковъ. В лето 1565 отъ рождества Христова нашедшимъ Тȣркомъ на державȣ мацарскую и попущенїемъ божїимъ вь свою власть грехъ ради хрїстиански покоривше, и многе хрїстїанске церкве и манастыре опустошиша и разориша, ꙗкоже и манастирь сей до конца своимъ свирепствомъ разориша. Паки на ново трудъ приложили церковъ обновити вспоможенїемъ богоматере, и испросивша отъ тогда бывшихъ владѣтелей турскихъ прежде држани грунтъ манастиру и слободу, при игумену Василїи родомъ Пожаревчанину, котори и самою рукою своею написа.

Преписато изъ стари протокола мною Моѵсеи Петровичь бивши житель Шаначки, игумен же манастира Боћани.

Запис у рук. ман. Боћана. — Лет. 9 (1827 II), 5.

1566.

4973 В лѣто 1566-го у Бачу отъ Турковъ заче се междусобна бранъ, и пободоша се ножеви на сами Петровъ данъ, и остаде ихъ мертви на плацу дванаестъ. После тога властелинъ посече петорицу, а другия позатвора у тамницу. И сие написа на знание последнимъ игуменъ Василиє Пожаревчанинъ.

Мною преписато игуменомъ Моѵсеемъ Петровичь, бивши жителъ Шаначки, ї. Б.

Запис у рук. ман. Боћана. — Лет. 9 (1827, II), 7.

1568.

4974 От бытїꙗ лѣта 7076 (написан је лик св. Димитрија у ман. Вел. Ремети с јужне стране).

Запис од год. 1772 од тадашњег игумена. — Nadpisi, 199.

1572.

4975 Сии изводъ ѡбрѣтох азъ Иаковъ въ книгах Петра царя болгарскаго иже бѣше томꙋ настолни градъ велики Преслав, и ꙋмре ва велики Римъ.

4976 Сие же ѡбрѣтохъ азъ попъ Иѡаннъ Лоровић ꙋ книги попа Станка Поповића, иже бѣше преписана ѿ Адама ҂з҃п҃ ва Венеци.

Запис у рук. арх. г. Дучића од године 1836. — Стар. III (1886), 98.

1573.

Види бр. 949.

1575.

4977 Сїѧ книга, глаголеми панагирикъ, мон. Шишатовца во лѣто ҂з҃п҃г҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Сном. XIX, 57.

1574.

4978 Изволенїемъ оц҃а и воплощенїемъ сына и совершенїемъ свѧтаго дꙋха, списа сѧ сїѧ светаѧ и дꙋшеполезнаѧ книга еѵаггелїе повелѣнїемъ Маѯїма монаха и игꙋмена въ монастырѣ Фенекѣ, въ предѣли сремском близъ рѣки Савы въ лѣто 7082, Христа же 1574. Въ то врѣмѧ правѧщь престолъ пекскїи блаженнѣишїи патрїархъ кѵръ Макарїи. Сїю же книгу ѿписахъ азъ многогрѣшныи Орестъ їеромонахъ; начахъ писати месеца декемврїа 4-го, и совершихъ марта 24-го при Арсенїи еклисїарсѣ.

Запис у рук. који је био у ман. Фенеку. — Рак. 4.

1576.

[4979] Године 1753 налазила се у манастиру Беочину „црков сребрна позлаћена ман. Хопова“ (модел од цркве Хоповске или артофорион) „с пет трула, кована 7084.“

Шем. Срем. Карл. 1892, 5.

1579., 1622.

4980 В лето 1579-го престави се їгуменъ Василиє Пожаревчанинъ, и во своемъ монашестве богоугодно поживе; лета живота єго бистъ 69, и богу духъ свои предаде.

4981 Того же лета постави се игуменъ Кирилъ Морачанинъ, и зло пострада отъ Тȣрака. На сами божиѣъ однеше га у Бачъ у гвожѣю окована, и тринаєстъ мѣсеци билъ у Бачу у аресту. И монастиръ плати три кесе гроша 1800 воринти за узрокъ тои, где нашал се человѣкъ убиєнъ у Округлаку, на грунту манастирскомъ. И пущенъ Февруария 26-го в лето 1622.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9, (1827 II), 8.

1581.

Види бр. 3255.

1586.

Види бр. 949.

1589.

*4982 Книга рȣкописна Їѡанна Златоустаго: Сїя книга монастира Шишатовца, храма рождества пресвятїя богородици идѣже многоцѣлебнїя мощи почиваютъ святаго Стефана Щиляновича ҂з҃ч҃з҃.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

*4983 Сїа книга, житїа святых, святоврачевскаго манастыра Раковца, писа ю їеродїаконъ Тимодеи въ лѣто ҂з҃р҃ во державїи и владѣнїи т8рскогъ царя Ам8рат амири.

Познији запис у рук. ман. Раковца.

1594.

Види бр. 3735.—3737.

4984 „И еще же на единомъ мѣстѣ въ предреченои книзѣ: подписанїи с8ть въ то лѣто 7094 Христово же 1586 Нїкифоромъ тогдашнимъ монахомъ подписанъ иг8менъ Георгїи и їеромонахъ Григорїи, ꙗко во време ихъ въ тое самое лѣто, пишетъ, сожженымъ быти мощемъ светагѡ Саввы первагѡ архїепископа сербскагѡ Срацинами въ Бѣлиградѣ, на мѣстѣ Врачаръ зовомъ.

Запис у рук. који је био у ман. Фенеку. — Рак. 4.

1608.

4985 **Изволением҄ь отца.... потписа се сеи божественныи храмъ въ име светаго архиереа и ч8дотворца Христова Николаꙗ, при архиепископѣ срьбскомъ кѵр Їѡ(а)нѣ, и при митрополитѣ Бѣлградскомъ кѵр Їоакимѣ, и Темишварском кѵр Неофитѣ, и при иг8мен8 кѵр Еѵсевию. И о семь потр8ди се Митрофан їеромонахъ, и плати, богь га прости. И сьврши се в' лѣто оть Ядама 7116, ав. 6-го, ѾХриста 1608 годиии.**

Натпис који је негда био над папертним вратима у ман. Хопову. — Nadpisi, 150; Шем. Срем. Карл. 1892, 6.

1609.

Види бр. 4129.

1616.

Види бр. 3180.

1622.

Види бр. 4979.

1630.

Види бр. 3750.

1631.

4986 Азъ смирени архиепископъ пекьски Паисеи сь митрополитомь белиградским и сремским Авесалономь доћохом здѣ вь монастырь Шишатовацъ на поклоненїе светомꙋ Стефанꙋ лѣто 7140 окт. 7.

Запис у „новијем препису“ поменика Шишатовачког. — Пеђ. Патр. 61.

*4987 Вь дни прѣосвещеннаго архїепископа срьбскаго кѵр Паисеа ньчрьтано быст повѣство(ва)нїе сїе ѡ житїю светаго и праведнаго Стефана,[1] въ лѣт(о) ҂з҃р҃м҃ повелѣнїемъ и благословенїемъ светѣишаго митрополита белиградскаго и Сремскаго кѵр Авесалома мѣсеца ѡк. г҃ дьнь.

Запис у рук. ман. Гргетека.

[1] Штиљановића.

*4988 Во време їгꙋменства Кѵрыона (!) (Кѵрь Іона ?) єрмонаха придоша в нашъ монастиръ Шишатовацъ святѣишїи патрїархъ сербскїи киръ Паѵсеа, и преосвещенїи митрополитъ белиградскїи и сремскїи Авесаломъ ҂з҃р҃м҃. мѣсеца октом. г҃ дань, и выше речени патриархъ Паѵсеи своерꙋчно написа повестъ ва кратце святаго Стефана Щиляновича деспота сербскаго, а кондакъ манастирски и книгꙋ святаго Стефана ѿнесе собомъ да препише у цароставник пекскїи.

Запис на даспи са житијем св. Ст. Штиљановића од год. 1767 у ман. Шишатовцу.

1648.

Види бр. 2073.

1650.

4989 Сїю книгꙋ, глаголеми апостолъ редовни, ѿкꙋпи даскалъ їеромонахъ Єфремъ и дастъ ю во свои монастиръ Шишатовацъ, храмъ рож. св. богородици, идѣже мощи

почивають светаго и праведнаго Стефана за свою д8ш8 и своихъ родителеи, богъ да ихъ прости, и положи соборн8ю клетв8, да кто ѿиметъ ю ѿ црквe и изнесетъ ю вонъ монастира, кромѣ благословенїѧ отца їг8мена, аще ли некои братъ пок8ситъ се прест8пити клетв8 с8дъ да приметъ равно са оними еретици, ва лѣто ҂з҃.р҃.н҃.и҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 56.

1654.

4990 Изволенїемь ѡтца.... написа се сиꙗ препрата при преосвещеном8 архиепископ8 Пекском8 кѵрь Гаврил8 и при преосвещенном8 митрополит8 кѵрь хажїи Иларион8. И поче се писати при їг8мен8 кѵр Неофит8 и еклисиарх8 Їѡсиф8 и параеклисиарх8 Василию, а сьврьши се при иг8мен8 Висарион8 и еклисиарх8 Їларїон8 и параеклисиарх8 Ѳеодосию. И сем8 бысть ктиторь їг8мень Неофить и хажи Стевань и попь Ѳеодорь и попь Софроние и монахъ Леонтие и Петрониe, и платише васе, и богь да прости. И паки бысть злат8 ктиторь Кр8нна хажи-Їанинница из Белиграда. И започе се месеца маиа 10-ти дань, а соврши се месеца ноемрна 8 дьнь, в' лето 7162, (от Христа л. 1654).

Натпис који је био у ман. Хопову. — Nadpisi, 156: Шем. Срем. Карл. 1892, 6.

1656.

4991 Сїе ћелїе обнових из темелꙗ, Сѵмеонь їеромонахь, вь лѣто 7164.

Натпис који је био на сад порушеним ћелијама ман. Раковца; преписан у ман. дневник 1776 године. — Nadpisi, 196; Шем. Срем. Карл. 1992, 13.

1659.

4992 Северъ Гавiила патрiарха пекскаго, бывшаго на Москвѣ во время царя Алексiя милостыни ради, оболгавъ у визира дома Отоманскаго во Цариградѣ смертiю удавленiя ос8жденъ бысть, и цѣлок8пенъ сый святостiю многою чудотворитъ.

Запис прошлога века у ст. штамп. књизи. — Пеħ. Патр. 69.

1662.

Види бр. 2157.

4993 Севастїанъ. епископъ Бȣдимски, преставил ся здѣ в' монастирѣ Раковцѣ и погребенъ во общем гробїи, на егоже камену натписъ: владика Севастїань Бȣдимскїи, лѣта 7170.

Запис од год. 1776 у дневнику ман. Раковца. — Nadpisi, 196.

1669.

4994 Месїа истинныи Ісоус Христос сын божїи ѿ начала мира пре вьсе вѣки людемъ ѿ бога ѡбѣщанно и ѿ людеи чаемыи и въ послѣднаа времена спасенїа ради чловеческаго въ миръ посланы, а ѿ недостоинаго їеромонаха Іоаникїа Галїатовскаго архимандрита Черниговскаго Жидови невѣрномоу различниы знаменїи ѡбразованїи же и пречьствы(!) ѡ месїи истинномъ написаними, и въ Христѣ сыноу божомъ испльнюеными рȣскимъ показании езыкомъ ѿ їеромонаха же Самȣила Бакачича на езыкъ срьбскїи ѿ рȣскаго въ Светои Аѳонскои Горѣ преведенны въ лѣто спасенїа ҂а҃х҃ѯ҃ѳ҃.

Наслов рук. у ман. Житомислићу. — Гл. З. М. 1901, 51.

1675., 1678.

4995 Лето 1675 избегоше калуђери изъ манастира у ритъ, отъ стране западне, близъ манастїра, зовомїя Округлица, и тамо пребиша три лѣта.

4996 Лѣта 1678 паки возвратиша се у свои манастиръ и начеше обнавляти, понеже савъ попаленъ бистъ, и ничтоже в целости обрете се, такожде и прочїа вещи, некїа точїю малїа, коекакве книги нотирате, како протоколацїе при нами заостале, кое и до днесъ находит ся кодъ насъ, у садашня времена: перво, да имѣетъ вишеречени манастиръ грунтъ, то єстъ на востокъ до шуме Округляна, и где человѣкъ убїенъ билъ еще въ државѣ и власти турецкои, на запад бара и Округлица,

на полуденеи стране отъ Бача низ винограде манастирске и манастиру преко брегова, на полунощи преко долинє и праиѡ.

Преписато мною ӥгуменомъ Михаиломъ постриженикомъ милешевачкимъ.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827, II), 8.

1676.

Види бр. 2889.

4997 Сиꙗ божественнаꙗ книга глаголеми минеи монастира Шишатовца, ва лѣто ҂з҃р҃п҃д҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 57.

1678.

Види бр. 4996.

1679—1698.

4998 Сиѡ книга, зовоміа минея, принесе се игѹманомъ Кириломъ ѿ манастира Милешеваца у манастиръ Бодѥани с прочими стварми, кои манастиръ Бодиани у великомѹ разоренїю и запѹстенїю бивших и ми с помощїю божїею и з братствомъ нашимъ обновлше егѡ и из древа сочинисмо его из нова лета рожд. ҂а҃ѕ҃ч҃и҃.

4999 Сего же лета престави се игѹменъ Кирилъ из Милешевца пришедши, ко господѹ ѿиде ҂а҃ѕ҃ч҃и҃. Наста игѹменъ Василїє, родомъ Пожаревчанинъ, и многи трѹдъ предложи за грѹнъ бивши манастирски. Со свидетели многими у Бачѹ код Топалъ-баше засведочилъ доклє есть грѹнтъ манастирски ,и к томѹ допѹстилъ како своимъ поданимъ по первомѹ имати грѹнтъ а црковъ зиданѹ не правити, по древенѹ. И тако со утвержденїемъ ѿдати игѹменѹ Василїю и с писанїемъ печатано и потверћено за грѹнтъ: єдина ханта с полѹнощне стране

на Чотꙋ спрамо Ваиша с Беломъ Црквомъ хатароши; друга ханта с полꙋдене стране поредъ пꙋта идꙋћи къ манастирꙋ из Бача, хатароши съ Немчаци; трета ханта у долꙋ и Шкркланꙋ, хатароши с Бачомъ; ѿ Окрꙋгланꙋ косо на Чотъ прамъ Ваиша, и где есть село зовоми Ваиш. Да се зна до послетка наше утверждение манастира Бодиљани. Соверши се при игумну Васїлїю на ҂а҃ѕ҃о҃д҃.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 11 (1827, III), 16.

1681.

Види бр. 2321.

1682.

Види бр. 2075.

1690.

Види бр. 3636.

1697.

Види бр. 2319., 3855.

1698.

Види бр. 3075.

1699.

Види бр. 2124.

1700.

Види бр. 2124., 3403.

1703.

Види бр. 2182.

1706.

Види бр. 2183., 2184., 4970.

1707.

Види бр. 2670., 3384.

1708.

Види бр. 2214., 2528., 2585., 2639.

1709.

Види бр. 3077.

1710.

Види бр. 2233., 2322.

1711.

Види бр. 3083.

1712.

Види бр. 2274.

1714.

Види бр. 3081.

1715.

Види бр. 3078.

1716.

Види бр. 2472., 2890., 3034., 3342.

1717.

Види бр. 2760.

1722.

Види бр. 2473., 3057., 3398.

1723.

Види бр. 3079.

1724.

Види бр. 3080.

1725.

Види бр. 2817., 3082., 2398.

1728.

Види бр. 2585., 2636., 2817., 3692.

1729.

Види бр. 3084.

1731.

Види бр. 2818.

1732.

Види бр. 3399.

1733.

Види бр. 2672.

1734.

Види бр. 3171.

1735.

Види бр. 2818.

1736.

Види бр. 2913.

1737.

Види бр. 2814., 2815., 2960.

1738.

Види бр. 2817.

1739.

Види бр. 1815., 2914., 3399.

1740.

Види бр. 3170.

1742.

Види бр. 2964., 3384.

1743.

Види бр. 2915.

1747.

Види бр. 3030.

1751.

Види бр. 3384., 3901.

1752.

Види бр. 3172.—3174., 3190.

1755.

Види бр. 3342.

1756.

Види бр. 3958.

1758.

Види бр. 3191.

1759.

Види бр. 3175. — 3178., 3190., 3256., 3400., 3403., 3433.

1760.

Види бр. 3371., 3401.

1762.

Види бр. 3238., 3401., 3402., 3404. до 3406.

1763.

Види бр. 3407., 3408.

1764.

Види бр. 3409.

1767.

Види бр. 3344.

1768.

Види бр. 3893.

1770.

Види бр. 4151.

1771.

Види бр. 3371.

1772.

Види бр. 3410.

1774.

Види бр. 3692., 4129.

1775.

Види бр. 3461., 3797.

1777.

Види бр. 4150.

1780.

Види бр. 3903.

1785.

Види бр. 3692., 3706.

1787.

Види бр. 3645., 3650.

1789.

Види бр. 3650.

1790.

Види бр. 3818., 3997.

1791.

Види бр. 3646., 3650., 3719., 3721.

1792.

Види бр. 3819., 3998.

1794.

Види бр. 3720., 3722.

1800.

Види бр. 3999.

1801.

Види бр. 379., 4133.

1804.

Види бр. 3913., 3937., 3966.

1806.

Види бр. 4031.

1807.

Види бр. 4000.

1808.

Види бр. 3891., 4001.

1809.

Види бр. 4032.

1810.

Види бр. 4007.

1811.

Види бр. 3924., 4002.

1813.

Види бр. 3937., 3940., 3941., 3944. 3959., 3966. 4132.

1814.

Види бр. 4033., 4151.

1815.

Види бр. 3959., 4003.

1816.

Види бр. 4004., 4005.

1817.

Види бр. 4007., 4041.

1818.

Види бр. 4028.

1819.

Види бр. 4035., 4158.

1820.

Види бр. 4029.

1821.

Види бр. 4133.

1824.

Види бр. 4133.

1834.

Види бр. 4115.

1835.

Види бр. 4140.

1837.

Види бр. 4115.

1839.

Види бр. 4133.

2.

ЗАПИСИ О СМРТИ ВЛАДАЛАЦА, АРХИЈЕПИСКОПА И ПАТРИЈАРАХА.

———

Рукописи у којима су забележени дани смрти владалаца јесу типици. Најстарији од њих је

Романов Типик од 1382 године у Берлинској библиотеци (St. V, 5), у коме су доцније додавате белешке о смрти личности доцније умрлих.

Други је *Данилца Левоокиг* од 1416 године у Нар. Библ. бр. 590 чије су белешке издане у Archiv-у Јагићеву XXIII 630, и у коме су и владаоци и архиепископи са патријарсима.

Од оба је стари *Никодимов Типик* писан 1319 године, у Нар. Библиотеци бр. 6 (Гл. XI, 94) али се не зна кад су у њега уношене те белешке. Он се потпуно слаже са белешкама Данилчевим, сем што у њему нема три последња патријарха који су тамо.

Даље се ове белешке налазе у рукописима:

Румјанцевског Музеја бр. 1458 (Сев. 51);

Манастира Савине (Шем. Б. К. 1882, 33);

Прашког музеја (Шаф. Рук. 37), и још у неким.

Ниже се штампају записи прва два рукописа у целини, а у напоменама одступања по другим рукописима. Што се налази у другим рукописима ван ова два, штампа се даље у продужењу.

Романов типик 1382. г.

5000 Многїихь и великихь даровь насладыв'ше се ѡтъ в'седрьжителя бога, и на земли под'виг'ше се и земльниимь царьствомь небесною полоучише, глаголю же светаго и прѣподобнаго ѡтца нашего Сумеѡна, новаго муроточьца, и по пльти сына юго великаго вь светителюхь светаꙗ(го) Савоу, бившимь вь начелѣ

хтитѡромь светѣи и свещенѣи и чьстьнѣи ѡбитѣли Хилан'дара. Ѡдь толе и до ньнꙗ по родꙋ ихь бившихь соуродникь нмь, раждег'ше се божьствьною любовию, и ты вь животѣ своюмь потьщав'ше се ѡ светѣи и свещен'нѣи ѡбитѣли сеи сьздан'нои родители и прѣродители ихь, и в'сацѣмь довольствомь ꙋдѣлише и сьзидание вь покои намь, ꙗкоже и ньнꙗ зримо юсть. Кѡи же по ихь здѣсь по имено́у ꙗвихомь дьнь оуспениꙗ ихь:

5001 Мѣсеца юлꙗ ·к·а· прѣстави се монахи Анастасиа, подроужию светаго Симеѡна, мати же светаго Саве, ктитора светаго храма сего.

У рук. Рум. М. бр. 1458: Сего (јула) .к.а. прѣстави се Анастасиꙗ монахїа, подрꙋжию светаго Симеѡна, мати же светаго Савѣ. (Сев. 51) — Тако и у рук. ман. Савине. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5002 Мѣсеца ѡк(товра) ·к·д· прѣстави се велики вь милостинꙗхь светы краль срьбски Стефань Оурошь.

Тако и у тексту под тим даном.

5003 Мѣсеца ноюбра ·з· прѣстави се прьва царица срьп'ска, подрꙋжию Стефана цара прьваго, монахи Евгениа.

У тексту: Прѣстави се прьва царица срьп'ска Елисавета. — У рук. ман. Савине: ....Елисавета монахїа. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5004 И ноюбра ·г·і· прѣстави се Оурошь краль третїи.

Тако и у тексту.

5005 Мѣсеца дек(ембра) ·г· прѣстави се Оурошь царь в'тори, сынь прьваго цара Стефана.

У тексту: Мѣсеца сего вь .г. прѣстави се Оурошь цар .в.-ри.

5006 И дек(ембра) ·к· прѣстави се прьвыи царь Срьблюмь и Грькѡмь кирь Стефань.

У тексту: Мѣсеца сего .к. памеҭь прьваго цара Срьблюмь и Грькомь кирь Стефана.

5007 Мѣсеца марца ·в·і· прѣстави се Стефань краль, Θеѡктисть монахь, лѣто ·ѕ·ѡ·к·д·

Тако и у тексту.

5008 И симь книге писан'ныимь светїимь господамь и ктиторомь нашїим ꙋставлен'но бѣше прѣжде нась бив'шиии ѡть'ци и

братиꙗми нашими, и вь типицѣ записано комоуждо ихь вь дьнь оуспениꙗ юго пѣвати ·в҃·г҃· пшениць сь свѣщами в'сон брати, и сь прилив'кωмь в'сако лѣто; такожде и на ѹтрїа литоургїа на мьси. Послѣди же и до нѣколѣ многоу врѣменоу изьшьдшоу, и до нась бывьши ѹставлюн'на светыими ωтьци и братиꙗми нашими светыимь ктитωромь выше писан'нимь помень, да или за'(в)вениюмь или дїꙗволымь наваждениюмь или члов'ѣчьскыимь оухищрениюмь, не испльниꙗхѹ заповѣдь ѹставлюн'ноу. Мїи же ныиꙗ ωбрѣтающе се вь тω врѣме вь ωбытѣли прѣсветыю богородице Хилан'дарѣ сь тωгда игоуменомь игѹменьствоующимь вь ωбытѣли тωю многа истезениꙗ имѹще межд8 собωю ω поменоу светыихь к'титωрь: нѣци во тогда тьщеще се и глаголꙗхоу, ꙗко в'сѣмь вь юдино да поют' се; ми же боюще се страха божиꙗ и заповѣди и типика светыхь ктиторь, вѣдеще поболѣнию ихь и троудь ω светѣи ωбытѣли сеи, иже потрѹдише се, ꙗко быти вь ѹтѣшению маломощ'нимь и страннимь, а наипаче езикоу нашемоу, зговорив'ше се в'се братьство, иже здѣ по именоу написахом' се: азь тогда игоумьнь їерωмонахь Сисωе, митрополить Сава, старьць Карѣиски Данилъ, старьць пир'га Василиюва Ядан асию, иконωмь голѣми Герон'дию, и ек'лисиархь, митрополить Диωнисию, проигоумьнь Євьтимию, проигоумьнь Неωфить, старьць Михаиль, старьць Мадеи, старьць Θеодосию, старьць Герасимь, проикономь Иωасафь, проикономъ Давидь, старьць Дородеи, проикономь Дамиꙗнь, старьць Θеωдосию, старьць Яданасию, Иωасафь, Ягадонь, и доухов'никь попь Григорию, попь Лаврен'дию, попь Никодимь, попь Григорию, попь Паиси — и проче в'се братьство, сь ихь зговорωмь и сь сьвѣтωмь сице и ми оустависмо, ꙗкоже бѣ пред(и) оуставлюнно ωтьци и братиꙗми нашими, ми ныиꙗ не разорисмо, нь паче потврьдисмо, и глаголюмо ωв'ще к'си юдинѣми оусти, по ѹставлюнию прѣжде писан'номоу да боудеть: — вечерь да поют' се, пшеница са свѣщами в'сωи брати, и сь прилив'кωмь, и на оутриꙗ литоургїа на меси вьсакомоу вь дьнь оуспениꙗ юго на коюждо лѣто, ꙗкоже пишеть вь семь типицѣ выше и дьнь мѣсеца, дон'дѣже богоу хотещоу и сьи монастирь стωить. Ктω ли по нась настоюи сию разорить више писан'ною, ωбрѣтаюи се начельствоую вь светѣи обытѣли сеи, или наговорωмь нѣкиихь, или своимь небрѣжениюмь, таковаго да разори господь богь и прѣчиста юго мати, и да юсть на июмь запавѣдь светыихь ктиторь выше писан'ныхь ωбитѣли сее, и да нѣсть благословень ωдь в'сего сьбора

хилан'дарскога, нь да єсть клеть и трьклеть, здѣ и вь боудоущи вѣкь, аминь.

Си оуставь ѡ поменоу светыихь к'титорь писа се повелѣниємь все братиє вь лѣто ҂ѕ҃ѡ҃ч҃а҃, мѣсеца ноєвра г҃і҃, ин'дикта ѕ҃.

5009 Мѣсеца маїа з҃і҃ дьнь прѣстави се Костандинь Драгашь.

5010 Мѣсеца їюнїа е҃і҃ дьнь прѣстави се благочьстивїи кнезь Лазарь.

5011 Мѣсеца ѡхтобрїа ѕ҃ дьнь прѣстави се Влькь Бранковикь.

Тако и у тексту, а на листу који је пред овим пише: Примисмо да поємо Вѫкѫ понедѣлникь на живоѫ и по смрьти. И кога богь изволи по нась, да се сїє не ѡставїи, нь болше испльни, да не прїими наше клетве.

5012 Мѣсеца ноєврїа а҃і҃ дьнь прѣстави се монахи Єфросини, подроужие светаго кнеза Лазара.

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сїи дьнь (11 нов) прѣстави се Євфросинн монахїа, христолюбива сьжїтелница светаго и великаго кнеза Лазара. (Сев. 51). — Тако и у рук. ман. Савине (Шем. Б. К. 1882, 32).

*5013 Мѣсеца гєнра н҃і҃ престави се господинь деспоть Маѯимь.

Ова белешка није наштампана у St. V.

Данилчев типик 1416. г.

5014 Мѣсеца сек. к҃д҃ прѣстави се Стефань прьвовѣн'чани краль, Сумеѡнь монах.

5015 Мѣсеца ноек. а҃і҃ прѣстави се Владиславь крал.

У синаксару апост (XIV в.) Петр. Б. Хиљфердингове колек. бр. 13 стоји: Вь тьжде дьнь (11 нов.) прѣставлєниє хтитора крала Владислава.

5016 Мѣсеца маıа а҃ прѣстави се Стефан Оурош, Сумеѡн монах.

5017 Мѣсеца ферфара е҃і҃ прѣстави се кралица Єлена, монахїа.

У рук. Петр. Б.: Мѣсеца фер'кара .и҃. оуспенїє прѣподобнїє матере наше Єлѣни срьб'скїє кралице. (Отч. II. 1868, 40).

5018 **Мѣсеца марта прѣстави се Стефан крал, Ѳеоктисть монахь, и сынь мꙋ Оурош, Стефан монахь.**

У рук. Петр. Б.: Вь .к҃і. дьнь прѣстави се Стефань краль, Ѳеоктисть монахь. (Mon. Serb. 70).

5019 **Мѣсеца ѡк. ·к҃д· прѣстави се Милꙋтинь светы крал.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сии дьнь (29 окт.) прѣстави се великыи вь милостинихь светыи крал србскыи Стефан Ꙋрош. (Сев. 51). — Тако и у рук. Праш. М. бр. 9 само без речи: светыи и србскыи (Шаф. Рук. 37). — Тако и у рук. ман. Савине, с додатком: ктиторь светые цркве Хилендарскые. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5020 **Мѣсеца ноев. ·еі· прѣстави се светы крал Дечанскыи.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: вь сїи дьнь (13 нов.) прѣстави се Оурош крал третїи. (Сев. 51). — Тако и у рук. Праш. М. бр. 9 (Шаф. Рук. 37), и у рук. ман. Савине. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5021 **Мѣсеца дек. ·к· прѣстави се царь Стефань.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Мѣсеца сег(о) .к. прваго цара Србльем и Грькѡм кꙋрь Стефана в лѣт(о) ҂s.ѿ.о҃.г. лѣт(о). (Сев 51). — У рук. ман. Савине: Прѣстави се (20 дец). благочстивы царь и прьвьи Срьблем Стефан вь лѣто ҂s.ѿ.о҃.г. (Шем. Б. К. 1882, 33). — У рук. Праш. М. бр. 9.: Мѣсеца сего .к҃і. памет прьваго цара Срьблем и Грькѡм кꙋр Стефана. (Шаф. Рук. 37). — У рук. Н. Б. бр. 6: мѣсеца сего (дец.) .к. прѣстави се .а҃. царь Стефань Срьбѣмь и Гр'ком (Гл. XI, 193).

5022 **Мѣсеца дек. ·в· прѣстави се царь Оурош.**

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .в҃. дьнь прѣстави се царь Оурошь .в҃. Срьблѣмь. (Гл. XI, 193). — У рук. ман. Савине: Прѣстави се (3 дец.) благочастивы Оурошь царь .в҃. Срьблем. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5023 **Мѣсеца сек. ·к҃s· оубише Тоурци кралꙗ Влькашина и брата мꙋ деспота Оуглешꙋ.**

5024 **Мѣсеца їюнꙗ ·еі· оубише Тꙋрци великога кнеза Лазара.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сїи .е҃і. ꙋбише Тꙋрци благочьстиваго кнеза Лазара (Сев. 51). — У рук. ман. Савине: Ꙋбише Тоурци (15 јуна) благоч. и христол. кнеза Лазара. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5025 **Мѣсеца ѡк. ·s· прѣстави се Вльк Бранковик.**

У рук. ман. Савине: Прѣстави се (6 окт.) благочьстиви и христолюбивы Вльк Бранковикь. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5026 **Мѣсеца марта ·г҃і· прѣстави се монах Герасим, Грьгоурь.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сы .г҃і. дьнь (марта) прѣстави сѥ благочьстиви и христолюбивїи Стефан Грьгꙋрь, Гюрасимь монах. (Сев. 51). — У рук. ман. Савине:

Прѣстави се (13 марта) благоч. и христол. Стефанъ Грьгоурь, нареченїи вь иночьском образѣ Герасимь монахь. (Шем. Б. К. 1882, 33). — У истом рукопису под 3. дец.: Прѣстави се Гїерасимь монахь Бранковикь (Шем. Б. К. 1582, 33) Да ли је то исто лице, или је нека погрешка?

Въспоминание светымь архїепископомь срьпскыим.

5027 Мѣсеца фер. ·гі· паметь прѣподобнаго штца нашего Сумеwна, прьваго муроточ'ца срьбскаго.

У рук. Н. Б. бр. 6: Вь .гі. прѣподобнаго .... (Гл. XI, 194).

5028 Мѣсеца ген. ·дї· памет иже вь светихь штца нашего Савы, прьваго архїепископа срьб'скаго.

У рук. Н. Б. бр. 6: Вь .дї. иже ... (Гл. XI, 194). — У синакс. рук. од год. 1329 у ман. св. Павла под 13 јан. (Григор. 21).

5029 Мѣсеца шк. ·ки· памет иже вь светихь штца нашего Ар'сенил, ар'хїепископа, чюдотвор'ца.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца шк. .к.и. прѣстави се архиепископь светы Арсению (Гл. XI 193). — У рук. Петр. Б: Мѣсеца октебра .к.и. Вь тъжде (дьнь) светаго и преподобнаго штьца нашего Арсенїа, архїепископа србскаго (St. V, 7). — Тако и у рук. Берл. Б. бр. 49. (Воскр. 15).

5030 Мѣсеца фер. ·кг· памет иже вь светыхь штца нашего Савы, в'тораго архїепископа.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.г. прѣставї се архїепископь светы Сава вътори. (Гл. XI, 194).

5031 Мѣсеца април. ·к·з· памет иже вь светыхь штца нашего Їwаникил, архїепископа.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.з. прѣстави се архиепископь светы Іаникию. (Гл. XI, 194). — У синакс. рук. од 1329 г. у ман. св. Павла под 26 апр. (Григор. 21).

5032 Мѣсеца ген. ·д· памет иже вь светыхь штца нашего архїепископа Ев'статил.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .д. паметь светаго Еустатил, архиепископа срьбскаго; слоужба светительска. (Гл. XI, 194).

5033 Мѣсеца фер. ·г· прѣстави се архїепископь Їаковь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .г.... (Гл. XI, 194).

5034 Мѣсеца авгоус. ·ѕі· прѣстави се архїепископь Еустадїе.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .ѕ.і. прѣстави се архиепископь .в. Еусдатию (Гл. XI, 194).

5035 Мѣсеца їюл. ·к·ѕ· прѣстави се архїепископь Сава ·г·

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.ѕ. прѣстави се арьхїепископь Сава. (Гл. XI, 194).

5036 Мѣсеца април. ·гі· прѣстави се епископь Илїа.

5037 Мѣсеца маıа ·вı· прѣстави се архїепископь светы Никодим.

У рук. Н. Б. бр. 6. Мѣсеца сего .в.ı.... (Гл. XI, 194).

5038 Мѣсеца дек. ·ді· прѣстави се архїепископь Данїил.

Тако и у рук. Н. Б. бр. 6. (Гл. XI, 193).

5039 Мѣсеца сек. ·г· прѣстави се Їωаникие, прьвы патрїархь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .г. прѣстави се прьвї патрїархь Іωаникие. (Гл. XI, 193).

5040 Мѣсеца април. ·к·д· прѣстави се Сава ·в· патрїархь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.д. прѣстави се .в. патрїархь Сава. (Гл. XI, 194).

5041 Мѣсеца їюн. ·еі· памет иже вь светыхь ωтца нашего Єфрема, патрїарха третиега.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .е.і. прѣстави се иже вь светыхь патрїархь .г. Єфрем. (Гл. XI, 194).

5042 Мѣсеца авгоус. ·аі· прѣстави се Спиридωн, патрїархь ·д·

5043 Мѣсеца април. ·ѕ· прѣстави се Данил, патрїархь ·е·

5044 Мѣсеца ωк. ·ѕ· прѣстави се Сава, патрїархь ·ѕ·

Из других рукописа.

5045 Мѣсеца авгоус. ·в· днь прѣстави се вь Христа бога благовѣрнїи и христолюбивыи ...... (истругано име), сынь благовѣрнаго и христолюбиваго и прѣвисокаго ..... (исцепан лист).

Запис у рук. Хл. Б. бр. 15. — Поп. 15.

5046 Прѣстави се Дабиживь[1] вь ·к·е· сего мѣсеца (новембра).

[1] Јамачно син Оливера деспота.

5047 [Прѣс]тави се Ѡливерь [деспо?]ть ·ѕ· дьнь сектебра мѣсеца, вѣчна моу паметь.

Записи у рук. Н. Б. бр. 62. — Катал. Н. Б. 59

5048 Прѣстави се рабь божи Гюргь Рѣпош мѣсеца феврѹара ·зі· дьнь вѣч.

Запис у рук. Н. Б. бр. 495 писан 1494 године. — Гл. LVI, 341.

5049 Въ сїи ·еі· (јула) прѣстави се благочьстиви Лазаръ Блъковик.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

5050 Заклаше Тоурци (12 јула) благоч. Лазара Блъковикꙗ.

Запис у рук. ман. Савине. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5051 Мѣсеца априлꙗ ·д· прѣстави се раба божїа госпогꙗ Мара, прѣнменована монахїа Марина.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51. — Исти такав запис под 4 априлима и у рук. ман. Савине само почиње речима: прѣстави се. и нема речи госпогꙗ. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5052 Въ ·ді· (јула) прѣстави се благочьстиви деспот Стефан, стари сынь православнаго кнеза Лазара.[1]

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

[1] Последње четири речи другом руком.

5053 Прѣстави се (19 јула) благоч. и христ. деспоть Стефань.

Запис у рук. ман. Савине. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5054 Мѣсеца сего (јула) ·д·і· дьнь коньць житиꙗ врѣменнаго приеть благочьстивыи и х(ри)столюбивїи господинь Срьблюмь и множаю деспоть Стѣфан, вь лѣто ҂·s·ц·л·е·

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 139 а. — Гл. X, 342.

*5055 Въ ·к·е· (јула) прѣстави се рабь божїи Репош .... Ивана Кастрїωта.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. Упор. бр. 5048.

*5056 Сего ·в· (маја) прѣстави се Кастриот мно....же Иωакумъ монах.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458.

5057 В си дань (10 дец.) прѣстави се благωчастиви и христолюбиви Їωвань дѣспоть ·і· беу.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

3.

НАТПИСИ ОКО СЛИКА ПО ЦРКВАМА И МАНАСТИРИМА.

—▬—

5058 Светы Симеонь Неманѩ и хтиторь мѣста сего светаго.

5059 Свети Симеонь Неманѩ, господинь вьсѣхь срьбьскихь земль.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5060 Светы Симеѡнь Немана, нови мироточьць срьски.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

*5061 Светы Симеѡнь Неманѩ.

*5062 Светын Сүмеѡн Неманѩ и хтиторь светаго мѣста сего.

У ман. Студеници.

*5063 Светы Сүмеѡнь србьскї.

У цркви села Завоја (окр. пирот.). — Исписао г. Тих. Ђорђевић.

5064 Сава, прѣѡсвещени архиепископь все српские земле и поморске.

У ман. Жичи. — Гл. LVI, 360.

5065 Свети Сава, прѣѡсвещеныи архиепископъ все срьбьске земльe и поморске.

У ман. Студеници. — Вила, 1865, 33.

*5066 Светы Сава срьб҆скы.

У ман. Студеници над гробницом Немањином. — Такав и у цркви села Завоја (окр. Пирот.). Исписао г. Тих. Ђорђевић.

5067 Сава срьски.

Натпис од цигаља сложен над звоником у цркви св. Параскеве, сада џамији, у Призрену. — Хиљф. III, 146.

5068 Светы Сава српски.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5069 Стефань прьковѣнчаны краль, синь Неманинь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5070 Стефань прьковѣнчаны краaль србскы, Сим[о]нь мона[хь].

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5071 Светы Симонь монахь, ктиторь светаго мѣста сего.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5072 Радωславь, сынь Стефана прьвовѣньчаннаго кралю.

5073 Сава архиепископь, сінь Стефана прьвовѣньчаннаго крала

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

[5074] Ѹспеніе светому Саввы второму, архіепіскопу третьему.

Натпис над гробницом у патр. цркви у Пећи. — Деч. Прв. 95.

5075 Вь Христа господа благовѣр'ни краль и господинь Стефань, сынь великаго кнеза Вльканa, вьнѫкь светаагo Сумеона Неманѥ, хтиторь светаагo мѣста сего.

У малој цркви св. Николе у ман. Морачи. — St. X, 265; снимак г. Андр. Јовићевића.

5076 Краль Стефань синь великаго кнеза Вльканa сьзидаеть храмь оуспеніа богородице на рѣцѣ Морачи.
Свѣть ть краль творить сь протоманстором.

Натпис на икони од 1644 г. у ман. Морачи. — St. X, 264.

5077 Владиславь господара кралю Стефана.
Краль Стефань приемши иночаски чинь.

У ман. Морачи. — St. X, 264. О ова четири натписа види St. X, 264.

5078 Стефань краль Ѹрошь и самодрьжьць в(се) србск(ие) земле и поморске.

У ман. Жичи. — Гл. LVI, 360.

5079 Стефань краль Оурошь, Симеонь монахь.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5080 Обрѣтениие мощемь светаго Стефана.[1]

У ман. Милешеви. — Хиљф. III, 220.

[1] По свој прилици Уроша I.

5081 Архангль Михаил.
Слнце. Светыи мч. Димтрь.
Црковь юже створи краль (У)рошь вь Чрнои Гори хр....
стѣи (тро)ицѣ.....
Гра(д) Призрень.

Натписи око слика св. Аранђела и св. Димитрија на застави цркве села Моровића (Банат). — St. XII, 259.

5082 Єлѣна велика кралица.

5083 Єлѣна кралица срьбьска.

У ман. Ђурђевини Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5084 Єлена благочьстава кралица в(с)ѣ(х) срьпьских земл(и) поморскихь.

5085 Света Єлѣна монахѣа.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5086 Урошиць, синь Стефановь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5087 Стефань краль, сынь светаго и великаго кралıа Оуроша и хтиторь светаго храма сего.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5088 Стефань, брать кралевь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5089 Кателина кралица, дьщи великаго кралıа Угрьскаго Стефана.

5090 Стефань Оурошь краль и сынь светаго и великаго кралıа Оуроша.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5091 Стефань Урошь Христоу богоу вѣрн....... краль ..... всѣх[1] срьбских земль и поморских и хтиторь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 163; Деч. Прв. 116.

У Деч. Прв.: вѣрьнь, милостї божїею краль самодрьжецъ всѣхъ.

5092 Велики краль Стефань вь Христа бога верьні самодрьжьць вьсѣχ срьбскыχ з(е)мл и поморьскиѥ.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5093 Стефань Оурошь, по милости божию крал҄ и самодрьжьць, всѣмъ земль србских҄ъ и поморских҄ъ.

*5094 Симонида по милости божиен кралица к.... Палеѡлогина.

У цркви св. Аћима и Ане у Студеници. — St. X, 259.

5095 Симонида кралица Палеологіна, дыщи цара Андроніка Палеолога.

5096 ..... царица, дщи кралека.

5097 Пьрьнѣчѣі(!) сестра кралева.

5098 .... краль.

5099 Костадинь, сынь Уроша крала.

5100 Владиславь, синь Стефановь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5101 Урошь краль, синь прѣвисокога крала Стефана.

У манастиру Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5102 Светы краль Оурошь ·г҃·-ти все србскіѥ земли и порскіѥ и ктиторь мѣста сего светаго.

У ман. Дечанима. — Хиљф. III, 132; Деч. Прв. 24; Лет. 131, 15.

5103 Краль светы Стефань.

У цркви у Неродимљу. — Хиљф. III, 166.

[5104] Прими, владыко Господи, ѡ Пандократоре, приносимое моленіе раба твоего Стефана крала, сіе бо приношу црковь божественную съ сыномъ моимъ кралѣмъ Стефаномъ,[1] взираю на тлѣное ми тѣло на гробомъ своимъ, и бою се страшнаго ти судишта, къ тебѣ припадаю, вседржителю, помилуи ми въ день сѹдныи.

У ман. Дечанима. — Деч. Прв. 35; Деч. Сп. 61.

[1] У Деч. Сп.: кралѣмъ Душаномъ.

*5105 **Светыи Стефань краль Дечанскы.**

У ман. Студеници над гробницом Немањином.

*5106 **Свети краль Стефань трети Оурош ктїторь светаго храма сего.**

У горњој цркви у ман. Бањи код Прибоја. — Исписао † Ат. Пејатовић.

[5107] Данїилъ, преосвѧщенни архїепїскопъ всѣхъ сербскихъ и поморскихъ земль приноситъ црковь пречистѣи матерѣ божїеи приводимь великимь пророкомъ Данїиломъ.

У малој црквици у патр. Пећи. — Деч. Прв. 98.

*5108 **Стефан, сынь кралꙗ Уроша.**

У горњој цркви у ман. Бањи код Прибоја. — Исписао † Атан. Пејатовић.

5109 **Стефань Дѹшань, в Христа бога благовѣрни краль всѣхь српьскыхь и поморскынхь земль, хтиторь светаго мѣста сего.**

У ман. Дечанима — Лет. 131, 15.

5110 **Стефань, вь Христа бога вѣрны царь грьчки и краль все србскїє земли и поморскїє, и ктиторь мѣста сего светаго.**

У ман. Дечанима. — Хиљф. III, 132: Деч. Прв. 24.

[5111] Успенїе светому Їоаникїю ·в҃· патрїарху.

Натпис над гробницом у патр. цркви у Пећи. — Деч. Прв. 95.

5112 **Св. Урошь царь ·е҃·**

У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. XLVI, 221.

*5113 **Вь Христа бога благовѣрныи царь Оурошь.**

У цркви св. Николе у Псачи (Куманово). — Преписао г. Љ. Ковачевић.

8114 **Вь Христа бога благовѣрни краль Вькашинь.**

У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. XLVI, 220.

*5115 **Крали Вькашин.**

У цркви св. Николе и Псачи (Куманово). — По препису г. Љ. Ковачевића.

5116 **Вь Христа бога благовѣрныи краль Вькашинь.**

5117 **.... вѣр.... враль Маркѡ.**

У развалинама цркве св. Аранђела Михаила код Прилипа. — Гл. VI, 188.

5118 Въ Христа бога вѣрень краль Марко.

У Марковој цркви код Прилипа. — Спом. IX, 21.

5119 Въ Христа бога благовѣрни синь прѣвысокаго краля Влъкашина ктиторь Иванишь.

У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. LVII, 70; XLVI, 220.

5120 Светы цар Лазар.

У црквици св. Григорија код Горњака. — Стар. III (1886), 64.

5121 Ѡбразь свѧтаго кнеза Лазара, бывшаго самодржца Срблюмь, иже пострада ѿ тѹрскаго цара Мѹрата ҂ѕ҃ѿч҃з҃ т. је. 1389.

Натпис на икони на древету у ман. Ораховици. — Лет. 143, 63.

5122 Въ Христа бога благовѣрныи и прѣвысокыи богодрьжавныи Стефань кнезь Лазарь всѣмь Србьлюмь и подоунавскымь странамь господин.

У ман. Љубостињи. — Вучь, 107; Гл. XXI, 43.

5123 Въ Христа бога благовѣрна и благочьстива и превисокаа госпожа кнегина Милица.

У ман. Љубостињи. — Вучь, 107.

5124 Вьсѣмь госпожда рaба божїя кнегыня Милица...... ангель...... прѣ..... и....на мона............ индикта 11..... дьнь 14.

Натпис који је био уз слику у ман. Љубостињи. — Гл. XXI, 44.

5125 Свѧтыи Милошь Обилићь.

У ман. Габровцу код Ниша. — Кр. Ср. 28.

*5126 С̃ Ми̃ Ѡбилићь.

У цркви села Г. Матијеваца (окр. Нишки). — Исписао г. Пет. В. Вучковић.

5127 В Христа бога благовѣрни и прѣвисокыи и богодрьжавныи Стефань, деспоть вьсѣмь Срблюмь, и подѹнавскымь странамь господинь.

У ман. Љубостињи. — Гл. XXI, 43; Вучь, 108.

5128 Деспот Стефан господинь вьсеⷯ срьбскыⷯ земль.

У ман. Манасији. — Стар. IV (1887), 69.

5129 **Ельћь.... брать Стефана деспота.......**

У разрушеној цркви Руденици код Велућа (окр. Крушевачки). — Кн. Ср. 719.

5130 Ктиторь Петарь брать протодовіарось, госпожа Милица протодовіарица, Богданъ протодовіаръ. Светому храму ктиторь бысть благочестивыи Стефань деспоть Лазаревикь, године 1407.

Натпис који је био око слика у ман. Каленићу. — Гл. XXI, 46.

5131 **Михаиль деспо вь Христа кога вѣрень..... аірѣ**[1])
....пла Деспина..... ль...[2])

Остаци натписа око слика у ман. св. Тројице код Књажевца. — Гл. XXI, 26, Кн. Ср. 835; препис г. Властимира Станимировића.

[1] У Гл.: **вѣр.... ємь.... ла.... бѣ.... ѻ....** — [2] Ово само у Гл. и Кн. Ср. (непоуздано).

5132 **Томашь м.· б. к. Босьне и кь том8.**

Натпис на слици (на платну) у ман. Сутјесци. — Гл. З. М. 1890, 35.

[6133] Успеніе прѣподобнаго ѡца нашего Ӏоаникіа, пустынижитела, хтитора светаго храма сего.

Натпис око слике смрти св. Јаникија у ман. Девичу. — Хиљф. III, 203.

4.

ЛЕТОПИСАЧКЕ БЕЛЕШКЕ.

807.—1408.

5134 Ѿ седмаго вьселюнскаго сьбора до лѣта ҂ѕ҃ц҃к҃д҃-го лѣт ҷ҃ѯ҃

5135 А ѿ коли се прѣведе срьбскаа книга Кѵрїилωм до лѣта ҂ѕ҃ц҃к҃д҃-го ѵ҃ѯ҃г҃ лѣт.

5136 Ѿ коли се Сѵмеωн Немань назва господинь Срьблюм до лѣта више писаннаго ҂ѕ҃ц҃к҃д҃-го имать лѣт ҂с҃о҃и҃

5137 Постави се Сава прьвы архїепископь Срьблюм вь лѣто ҂ѕ҃ѱ҃к҃ѕ҃.

5138 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃к҃ѯ҃ ωк. к҃ѯ҃ прѣстави се светы крал Милѹтинь.

5139 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃л҃и҃ оубише Срьблю цары Михаила.

5140 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃м҃ прѣстави се слѣпы крал, їюлꙗ е҃ї҃ дьнь.

5141 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃ѯ҃д҃ прѣстави се Стефан царь дек. к҃

5142 Вь лѣто ҂ѕ҃ѡ҃п҃ прѣстави се царь Оурош дек. в҃

5143 Вь то лѣто оубише Тѹрци кралꙗ Влькашина и брата мѹ Оуглюшѹ.

5144 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѡ҃·п҃·е҃· прѣстави се Гюргь Бальшик ген. ·д҃·

5145 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѡ҃·ч҃·з҃· прѣстави се великыи кнезь срьбьскы Лазарь, оубише га Тѹрци на Косовѣ Поли iюн. ·е҃ı·

5146 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ц҃·ѕ҃·ı҃· прѣстави се Грьгѹрь, монах Герасим.

Записи у рук. Н. Б. бр. 590 од год. 1416. — Archiv XXIII 630.

О турским царевима.

Једна редакција овога као летописа наштампана је у Шаф. Pam. по којој је ред турских владалаца доведен до половине XVII века. Готово истоветна редакција налази се још и у рук. Прашк. Музеја IX 16. и у још неким рукописима.

Сем те имају још неке старије редакције, које се се свршују другом половином XVI века, и које су сачуване можда у млађим преписима. Ево их:

1254.—1569.

5147 Отмановикьи: ·а҃· царь Ѡмань царова ·з҃·в· лѣта; ·в҃· синь же его Ѡрхань ·л҃·ѕ҃· лѣть; ·г҃· синь мѹ Мѹрать ·з҃а҃· лѣто; ·д҃· синь мѹ царь Паıазить ·г҃ı· лѣть; ·е҃· синь мѹ царь Мехмедь ·к҃· лѣть; ·ѕ҃· синь мѹ царь Мѹрать ·к҃; ·з҃· царь син мѹ Мехмедь ·л҃а· лѣто; ·и҃· синь мѹ царь Паıазить ·л҃г· лѣта; ·ѳ҃· синь мѹ царь Селимь ·ѳ҃· лѣть; ·ı҃· синь мѹ царь Сѹлеимань ·м҃·ѕ҃· лѣть.

5148 Подиже се са великими силами подь градь Сигеть, на рѣкѹ Дравѹ, и прими град Сигеть вь лѣто ҂з҃·о҃·д҃·, мѣсеца септ. ·з҃· день, вь петакь.

5149 И вь тѡмь сѡцари (?) се синь его царь Селимь; тои же царова ·ѳ҃· лѣть, и ѡбладаше землєю силны Мехмедь паша Соколовикь, вь лѣто ҂з҃·о҃·з҃·

5150 Тогда бысть велика беда Мехмедь-пашомь и царомь Селимомь: продадоше цркве христїанске, и бысть гоненіе велїе и бѣда нкова нѣсть била ѿ вѣка, аминь.[1]

Запис у рук. ман. Ораховице. — Лет. 143, 78.

[1] Слична овој редакција је у рук. у прив. рукама (Д. Б. Ист. (1897, 282) који гласи овако:

Сказаніе Ѻмановића (колико је који владао. и завршетак): царъ Сѹлеиманъ .м. лѣт. И подвиже се с великими силами под градь Сегет, близь реке Драве, и прими град, и прими конаць окаıаномѹ своему телесь, лето ·з·о·д·

И ва то лето оцари се син его Селимъ, и тогда обладаше землю силному паше Мемедѹ речникь (?) Хнаповихь (?) тогда царь Селимь Мемедь паша нахожденїемь дїаволскїемь продадоше (?)

1254.—1594.

*5151 Сказаніе ѡ цар'ствѣ тоур'скых колико кои царствова лет'. Царь Ѻмань ·з· леть; царь Ѡр'фан' ·к·д· лѣт; царь Моурать ·з·д· лѣта; царь Пашзыть ·г·і· лѣт; царь Мех'медь ·к·з· лѣт; царь Моурать, кои погибѣ на Косовоу ·к·а· лѣто; царь Мех'медь ·л· лѣт; царь Пашзить ·л·г· лета; царь Селимь ·д· лѣть; царь Сѹлеиман ·м·и· лѣть; царь Селимь ·и· лѣть; царь Мѹрат ·к·г· лѣт; а садь царь Мехмедь. Да се зна ѿкад Тоур'ци царствѹють ·т·м· лѣть.

*5152 Да се зна каде се Беч'керекь плени месеца їюнїа ·і· дьнь оу понедел'ник. Бъ лет. ·з· тисоущ'но ·р· и ·в· на пасхалїи било на ·и·

Запис у рукоп. ман. Крушедола.

1254.—1597.

*5153 Имена царем: Ѻмань ·з·, Ѡрхань ·к·ѕ·, Мѹрать ч (!), Пашзит ·г·і·, Мѹхамедь ·и· Мѹрать ·к·д·, Мехмедь ·л·, Пашзить ·л·г·, Селимь ·д·, Соулеимань ·м·ѕ·, оумрїе под Сегетом и ѡцари се сьнь Селимь ·з·, Мѹрать ·к·д·, Мѹхамедь ·д·

5154 И по томь постѹпи град Сгарь вь лѣто ·з·р·ѕ· месеца сектемврїа ·к·д·

Запис у рук. Н. Б. бр. 173. — У Гл. LVI. 337 само други запис.

1359.—1646.

Да се зна колико е ѿ каде сȣ Тоўр̕ци прѣш̕ли нѣ ѡвȣ
странȣ мора:

*5155 Ѿ Калиполꙗ ҂·с̃·п̃·з̃· лѣт.

*5156 Ѿ Косова и кнеза Лазара ·с̃·п̃·д̃· лѣт.

*5157 Ѿ Смедерева ·с̃·з̃· лѣт.

*5158 Ѿ Цариграда ·р̃·ч̃·д̃·

*5159 Ѿ Белиграда ·р̃·к̃·ѕ̃· лѣт.

*5160 Ѿ Темиш̕вара ·ч̃·е̃· лѣт.

*5161 Ѿ Сегет̕вара ·п̃·а̃· лѣт.

*5162 Ѿ сȣш̕нѣ године ·ѯ̃·г̃· лѣт.

*5163 Ѿ Сис̕ка ·н̃·д̃· лѣт.

*5164 Ѿ Беч̕керека ·н̃·г̃· лѣт.

*5165 Ѿ Мар̕ка Кралєвиħа и Кон̕стина Жеглигов̕ца ·с̃·п̃·а̃· лѣт.

*5166 Ѿ Солȣна ·с̃·ѕ̃·г̃· лѣ(т)ь.
Писахь ҂·з̃·р̃·н̃·д̃·

Запис у ст. штамп. књизи у Карл. Б.

1360.—1737.

5167 Єдрене ȣзе царь Мȣрать на 1360.

5168 Ȣзе царь и Ђȣрħа деспота кħер на 1430.

5169 Цариградь ȣзе царь Мехмедь на 1453.

5170 Боснȣ ȣзе царь Мехмедь на 1461.

5171 Нови 8зеше Млечани сектемриꙗ на 1687.

5172 Габел8 8зеше Млечани ћ8ниꙗ 15 на 1693.

5173 Сараево попали се и пороби дне 13 октомра на 1698.

5174 Б8дим 8зеше Т8рци на 1540.

5175 Сегеть 8зе царь С8леиман и т8 8мрие на 1566.

5176 Кандиꙗ 8зеше Т8рци ноемра (д)на 11, на 1669.

5177 Б8дим 8зеше Нимци октомра дна 2 на 1683.

5178 Рат сатвори царь и чесар на 1715.

5179 И то лето разбише везира под Варадином, и погибе везирь и погибоше многи Т8рци.

5180 И то лето Т8рци бише си.....

5181 И т8 годин8 наиприе 8зеше Т8рци Мор8.

5182 Црна Гора. Роби е Ч8прилић Н8ман паша с8 четири паше, и много робие изведе на 1714.

5183 Габела. Побигоше ка8ри из ње испред М8стаи-паше, и 8зе Габелу ф. на 21. на 1716.

5184 Бендерска година на 1709.

5185 Баниꙗ Л8ка. Дођоше Нимци на ню на 1737.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 109. — Спом. III, 204.

1380.—1709.

. . . .

5186 От домишлениꙗ прахъ пушчани чинити 335.

5187 От домишлениꙗ книге щамповати 275.

5188 От окруненїа на царство цара Петра перваго всеи Руси самодржца 33.

5189 От Петрова рођена у све до данаске 45.

5190 От рожденнꙗ сина єго Алексиѧ 25.

5191 От почетка руиске армаде морске 18.

5192 От победе велике и неизречене, кою учини царь Петарь на Полтави надь кралемь жевцевскимь Карломь и надь Мазепомь и над прочимь и надь воинствомь ихь, кое бишше у све воиске жевцевске 80000, и о-тога с Полтаве не утече нитко него краль ранень су тьри иладе коника, а остало свеколико воинство жведско би посечено и поватано живо рукама рускимь и поведено би у сужницу на Москву. И ово е било прошадшаго 1709 году, месеца иунꙗ 27 дань, а от тога е доба до данась 6 годище.

Преглед знатних догађаја у рук. ман. св. Луке у жупи Никшићкој. — Лет. 181, 43.

1437.

5193 6945 **и подаде имь деспоть Гюргь на смиренїю Ждрѣло, и Выславь (Вышеславь?) градове. Тогда прѣселюніе многимь инокомь оть своихь виталиць(?) ѹби (ѹвн?).**

Крај летописа у рук. ман. Хиландара бр. 125. — Сава 40.

1453.—1718.

5194 На 1453 ... ти сѹлтанъ Мемедъ синъ(?) госпое Ерине Кѹре деспота сер(б)скаго, и прими мног(о) племенити Островѹ (!) гречески Константинополъ, и би по васеи земли великъ плачъ и рид(а)ние.

5195 На 1459 лето прими кралевство сербско по сам(р)ти кнеза Лазара.

5196 И паки прими Босн8 тога времена.

5197 И паки поће опета на Ђорђиꙗ Кащрїшта, реченога Скендербега, и не може м8 ница 8чинити.

5198 На 1460 лето прими Мору св8 исти.

5199 На 1462 лето прими кралевство некога Трабишонда у омеяци (?).

5200 Одъ 1470 до 1473 прими Егрибозъ и св8 и-8л8.

5201 На 1477 лета по самерти Скендер-бега прими трви (први или тврди?) Скадаръ не силомъ, него се тако погоди с Млѣчаниномъ.

5202 На 1479 лето др8ги с8лтанъ Паязитъ прими Влашк8 таи.

5203 На 1493 лето прими Отрентъ у П8лю и паки прими.

5204 На 1493 лето прими Драчъ.

5205 На 1500 летъ у Мори прими Кор8нъ и Модѣнъ и Лепантъ.

5206 На 1516 лето поће с великомъ на Персосана, и разби га веома с8лтан С8леманъ.

5207 На 1521 лето с8лтанъ С8леманъ, синъ Селимовъ, прими Биоградъ на Д8нав8.

5208 На 1522 лето исти царъ пође на Родоз и по мор8 и по с8в8 и прими, и т8 велике д8ше испече.

5209 На 1526 лето прими Петроварадинъ и Сриемъ.

5210 На 1716 лето узеше царин8 више Д8б(р)овника и 8тово к8л8 о-Т8рака.

5211 На 1717 лето узеше Ниемци Биоградъ о-Тȣрака.

5212 На 1718 лето учини се миръ с Ниемцем сȣлтанъ Амедъ и дȣждъ 739.

5213 На 1686 лето узе се Бȣдимъ о-Тȣрака.

5214 На 1687 лето узе се Нови о-Тȣрака.

5215 На 1697 лето Ниемци поробише Сараево октобра месеца.

5216 На 1716 лето погибе везиръ са многима подъ Варадиномъ лȣла 26.

5217 На 1716 лето оставише Тȣрци Габелȣ и Крвъ, авгȣста на 23.

5218 На 1716 лето узеше Ниемци Темишвар о-Тȣрака.

Одломак рукописа у г. М. Вукићевића. — Гл. З. М. 1901, 332.

1460.—1482.

*5219 Летω ҂з҃·ц҃·ѯ҃·(н҃?)· года (ходи?) царь Мех.... на Боснȣ и прїнем град Ꙗице и ине градовь босанске.

*5220 И тожде лѣт(о) ходи на Влахе.

*5221 И прїнми землю Ꙗмȣрею з градовїеми.

*5222 Вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·о҃·в҃· ходи царь Мехмед на Боснȣ и разбише га под Ꙗицемь.

*5223 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ц҃..[1] оумрѣ царь Мехмедь ȣ Натолїе.

*5224 И то жде лѣт(о) воцари(!) се сынȣ(!) моу Баѩзить.

*5225 Вь лѣтω ҂ѕ҃·ц҃·ч҃· погибе Ꙗкшикь на мостȣ Ѥзавскωмȣ вь Смѣдеревȣ н҅мь. ·ѕ҃·

Записи у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић

[1] Јамачно: ҂.ѯ҃.ц҃.п҃.д҃.

1490—1680.

5226 В лѣто 6998 престави се монахъ Їовъ Црьноевикъ.

5227 В лѣто 7 тисущно 155 како бист прьва рать.

5228 Ва лѣто 7175 како бисть велики[1] потресъ.

5229 Ва лѣто 7152 како бисть потопъ ȣ монастирȣ на Цетине.

5230 Ва лето 7193 престави се владика Рȣвимъ Больевиħь.

5231 И то лето погибе Бао Пивланинъ зъ дружиномъ отъ проклетаго Сулеимана паше изъ Бушата, и пороби монастирь, ниде ништа не оста.

5232 Ва лето 7195 како прими ħенераш Примо Нови; поче га бити на усѣкновение Иованово, и узе га за месецъ.

5233 Ва лето 7188 како ȣзе султанъ Мемедъ Кандїю, глаголеми Критъ.

5234 И то лето умири се царь и дуждъ.

Записи у рук. библ. грофа Уварова. — Просвј. II (1893-4), 592; VII (1896), 384.

[1] У Просв. VII: велика.

1504.—1622.

5235 ҂з҃ тїсȣч. к҃г҃ зима люта и снѣжна.

5236 И на тозы лѣто градише град Драчь.

*5237 Таазы годїна гладна, а ланска морнаа.

*5238 Лѣт(о) ҂з҃ тїсȣч. г҃г҃ доиде кок. жїто за р҃к҃

5239 ҂з҃ тїсȣч. к҃а҃ прїе царство Селимь ага; лѣт(о) ȣмрѣ царь Паызит.

*5240 (҂·з҃·) тїс8. ·к҃·в҃· 8би се царь Селїм со(!) Кьзлибаши.

*5241 (҂·з҃·) тисущ. ·к҃·г҃· оуби царь Селим.... надовлїю.

*5242 . Лѣто(о) ҂·з҃·к҃·е҃· прїе царь Селим-ш(ах) Мїсерь.

*5243 Лѣт(о) ҂·з҃·к҃·и҃· прѣстави се Селилим(!); прие царство царь Соулеиман.

*5244 В лѣто ло(!) ҂·з҃· тїс8ч. и ·р҃· и ·л҃·[1]

Записи у рук. Рум. М. бр. 1478. — Исписао др. Ст. Станојевић. (Нешто у Сев. 73).

[1] Ова последња белешка можда значи кад су записи писани.

1520.—1594.

Се летопись когда оузеше се градови Подоунавсцїи, Тоурʼци кадь ихь примише.

5245 Белиградь лѣто ҂·з҃·к҃·и҃·

5246 Варадинь лѣто ҂·з҃·л҃·

5247 Боудимь лѣто ҂·з҃·н҃·г҃·

5248 Темишварь лето ҂·з҃·ѯ҃·а҃·

5249 Сегеть лето ҂·з҃·о҃·в҃·

5250 Сегединь лето ҂·з҃·п҃·

5251 И бысть соушна година ҂·з҃·ч҃·в҃·

5252 Бечкерекь вь лѣто ҂·з҃·р҃·

5253 Вь лето ҂·з҃·р҃·в҃·, вь дьнїи Перʼскаго цара вьзеть бысть светитель Сава вь петакь великы, оуви мнѣ грѣшʼномоу.

Записи у рук. Праш. Б. бр. 19. — Спом. III, 105.

1682.—1714.

5254 1682 маїа месеца 26 ва петакъ по спасов8 дне први данъ, да се зна како дођоше селіани што с8 ѡко Сараева, дођоше 8

мѣсто ꙋ мехћемꙋ и затворише чаршїю, и ꙋдрише на мехћемꙋ и ꙋбише Мꙋллꙋ и Наипа, и разсꙋше мехћемꙋ и помагмише све што тꙋ наћоше, и разбише ꙋ мѣстꙋ ·д҃· кꙋће мꙋзниске.

5255 И то лето приде тефтишъ за Мꙋллꙋ ѿ цара капичи-френкъ Ѧсан-ага, и ꙋзе ѿ Сараева главꙋ ·с҃·ӏ҃· кеса аспри, и себи ·к҃·є҃· кеса, и Мꙋллинои ћеци ·л҃·є҃·, и своимъ млаћимъ ·в҃· и по, и то ꙋ свакои кеси по ·ф҃· арсланїа, а по деведесетъ хиляда аспри. И погꙋби селяна ·д҃·ӏ҃·, и посла ꙋ Цариградъ ·к҃· селяна.

5256 И то лето доће паша босански Ѧйдаръ паша, и ꙋзе кеса ·л҃· ѿ Сараева, и ꙋ то даде махала латинска ·л҃·в҃· кесе, и аџи-Гавро даде 2 и по у [г]лавꙋ истꙋ. Тако да се зна,

5257 1686. Сїе лѣто вазеше Немци Бꙋдимъ ѿ Тꙋрака.

5258 1690 кисть гладъ тешчаиши: пшенице мера по аспри ҂в҃·г҃· хилада, то е ока ·р҃· аспри; вина ѡка ·м҃·, ракїе ѡка ·р҃·м҃·, граха ѡка ·р҃·и҃·, лꙋка ѡка ·р҃·л҃·, меса ѡка ·р҃·и҃·, сира ѡка ·р҃·ѯ҃·, ябꙋка ѡка ·р҃·и҃·, меда ѡка ·с҃·, масла юнга ·х҃·, пиринча ѡка ·р҃·и҃·, лоя ·р҃·и҃· И то лето ядоше человѣци месо паське и чловечаское и конско и многа нечиста. Тако нека се знаде.

5259 1698 кисть миръ са Немци и са ·з҃· краля и царемъ тꙋрскимъ на Карловцꙋ.

5260 1710. Како поће Тꙋрчинъ на Москова.

5261 И то лето пленише Тꙋрци Црнꙋ Горꙋ, Ѧхметъ паша Шапчалїа.

5262 И до лета два паки пленише Тꙋрци Црнꙋ Горꙋ.

5263 И до лета три паки пленише Црнꙋ Горꙋ, Кꙋприлићь Осман паша и Ѧхметъ паша Шапчалїа, и много зла саторише хрїстїаномъ.

5264 1714. пленише Тꙋрци Цетинꙋ и Бранкꙋ на одери (?) и многе дꙋше христїанске поробише и изсекоше.

5265 Тогда и то лето ꙋзеше на верꙋ ꙋ Мории ·к҃·д҃· кадилꙋка земле, и многе градоке и Ѧнадолїю градъ велики, и многе дꙋше

поклаше и поробише Христїане, и велика зла сатворише проклети Агарани.

Записи у рук. Сар. Ц. М. — Гл. XXXVIII, 177—178.

1682.—1716.

5266 Когда би рать бечки ҂з҃рч҃.

5267 Когда би рать робїа Макарева, роби кола ҂а҃. (?)

5268 Когда би роби се Сараево ҂а҃·(?)

5269 Когда би робїа Петрашева ҂а҃·(?)

5270 Когда би рать на Свеци ҂а҃.ѱ҃·а҃·ї҃.

5271 Когда би рать на Црнои Гори ҂а҃.ѱ҃·г҃·ї҃.

5272 Когда би рать Сински ҂а҃.ѱ҃·е҃·ї҃.

5273 Когда би рать Новски ҂а҃.ѱ҃·ѕ҃.ї҃.

5274 Когда би рать биоградски ҂а҃.ѱ҃·з҃·ї҃.

5275 Когда би рать банелучки ҂а҃.ѱ҃·л҃·з҃.

5276 Когда би рать зрински ҂а҃.ѱ҃·л҃.и҃.

5277 Когда би рать пакь црногорски ҂а҃.ѱ҃·н҃·г҃. Когда би рать ноемра .а҃.

5278 Когда би рать срїемски и варадински ҂а҃.ѱ҃.ѕ҃·ї҃.

Запис у рук. у прив. рукама. — Д. Б. Ист. 1897, 282.

1683—1718

5279 1683 лѣто бившаго втораго обсажденїа царствующаго града Вѣны Турками; 14 їулїа начали бити сѧ, а на 12 септемвриа савршеную побѣду имѣли цесарски воини, а Турци вь бѣгство обратили сѧ во градь Будимь и проч.

5280 1686 августа 29 по тримесачномь бою градь Бидимь (!) цесарци взаша ѿ Тѵрковъ и вь великомь страхѵ Тѵрци ѿбегоше во градѣ Осѣхь.

5281 1687 ѡсвоиша цесарци ѿ Турковь градъ Осѣк и всю Славснїю, Хорватїю, градъ Варадинь и весь Cремь до Саве реке.

5282 1688 взаша цесарци ѿ Тѵрковь Бѣльградь Смедерево и Нишь градъ. Тогда и сербски народъ съ цесарскимь воинством гонили Турковь.

5283 1690. Блаженѣиши патриархь Арсеніе Чарноевичь пекски, услишавъ ꙗко велики везирь Ћуприли со множествомъ Турковь и Татарь воорѵжает сѧ на цесара Леополда и на его державѵ, тогда патриархь обѧвилъ цесарю, намѣреніе тѵрское и просиль цесарѧ, да би вь державѵ его сь народомь сербскимь преселил сѧ. Цесарь же на прошеніе патриархово благоизволиль во его державѵ вставити. Тогда вь пролетнѣе времѧ подвиг сѧ патриархь со множествомъ народа сербскаго 37000 фамилиꙗ, и толико во военѵю слѵжбу цесарю встѵпили.

5284 Тогда же и ми жители манастира Раванице иноци сь мощми светаго Лазара, и ѿ многихь манастиреи калѵгери и прочи мирски, мѵжески поль и женски преселиша сѧ въ Срѣмѣ, вь Славоніи, вь Бачкѵ, и до Бѵдима простирали сѧ. И бистъ нашъ пѵтъ хожденїа 40 днеи. И придохомь вь нѣкое мѣсто више Бѵдима зовомо Сент-Андриꙗ. Тамо всели сѧ патриархъ. Тамо же и мы жители монастира Раванице вь томь мѣстѣ соградихомь хиже и церковь воздвигохомь ѿ дрѣва близь брега дѵнавскогь и тѵ положихомь мощи св. Лазара.

5285 Того лѣта приде весирь Ћѵприли сь великою силою Тѵрковь и Татарь и ѵзе Нишь градъ и Смедерево и ѡ-тѵдѵ приде подь Белиградь и освои его.

5286 Вь тоиже рати бисть великое плѣнение и разсѣлѧкїе народꙋ христїанскомь, и запꙋщенїе всеи сербскои земли: монастиремь, варошамь и селамь ѡпꙋстѣвшимь, нѣкимь совсѣмь сгорѣвшимь. Такожде и нашемь монастирꙋ Раваници вь Сербїи коначное запꙋстѣнїе бисть.

5287 1691. Генераль принць Лудв'игь Баденски разбиль Тꙋрковь близь Сланкамена на Михалѣвцꙋ. На томь везирь Ћꙋприли и сь нимь 16000 турковъ погибе. На сеи баталїи вице вождь Їшань Монастерли са 10000 сербскаго воинства великꙋю храбрость и вѣрностъ цесарю показаша.

5288 1697. Принцъ Євгени, фелдмаршаль царскаго воинства, 11 септемврия при Сентѣ разбиль тꙋрецкаго царѧ и все его воинство, и єдва царь убѣжаль въ Темишварь градъ съ малим числомъ Тꙋрковь.

5289 1697 лѣ. И ми Раваничани возвратихомь сѧ изь Сент-Андрию и ꙋ Сремꙋ во Фрꙋшкои Гори обрѣтохомь монастирь Верникъ запꙋстѣвши ѿ многаго времене у шуми, и сеи монастирь обновисмо и покрисмо. Такожде ћелїе и трапезарїю воздвигосмо ѿ древа и покрисмо. И вь семь монастирꙋ Вердникꙋ положихомь мощи св. Лазарѧ, великаго кнеза сербскаго, гдѣ и до днесь прѣбивають.

5290 1699 Леополдь цесарь учини мирь съ Тꙋрки. Въ Карловцѣ собраша сѧ 7 елчиѧ: 1 цесарски, 2 росиски, 3. тꙋрски, 4. польски, 5. венециански, 6. англески, 7. холандски, и на томь мирꙋ ꙋчинѣно да цесарꙋ ѡстанетъ Єрдель до Тисе реке, а ѿ Сланкамена право до Дмитровице, а ѿ Дмитровице Савомь реком. Вь турскихь рꙋкахь заостало Темишварь градъ и Банатъ и нижнѧ частъ Срема, и ѿ Сланкамена до Дмитровице белѣге

поставлѣне бахꙋ, назване марцпалне ханте. И тако држахꙋ Тꙋрци Темишварь и Банать и поль Срема до Варадинског рата.

5291 1705 престави сѧ цесарь Леополдь. Царствоваль 46 лѣть.

5292 Въ томъ же лѣтѣ поставлѣнь цесаромь Їосиф первий, синь Леополда цесарѧ.

5293 1706 октомврия 24 престави сѧ блаженѣиши патриархь Арсеніе Чарноевичь вь Вїенѣ, и пренесено тѣло его у Сремь и погребено вь мон. Крꙋшедолѣ.

5294 1711 престави сѧ Їосифь цесарь. Поживе 33 лѣта.

5295 1712 а втори синь Леополдовь Кароль поставлѣнь цесаромь.

5296 1716 приде везирь тꙋрски подь Варадинь градь со силою многою Тꙋрковь, и 25 мѣсеца їꙋлїа принць Євгени разби весь тꙋрски логорь, и многи Тꙋрци погибоше, а прочи обратиша сѧ вь бѣгство; топове и све въ логорꙋ тꙋрскомь придобише цесарски воини.

5297 Тогда Тꙋрци упалише манастирь Крꙋшедоль и Реметꙋ.

5298 Того лѣта мѣсеца 2 октомврїа Євгени освои ѿ Тꙋрковь Темишварь и весь Банать.

5299 Предь сим ратомь Врднички ми иноци Раванички взѧхомь мощи свѧтаго Лазарѧ, и отнесохомь во варошь Фꙋтогь, и тꙋ пребихомь докле се мирь утврди.

5300 1717 авгꙋста 5 Євгени взѧль ѿ Тꙋрковь градь Белиградь, Смедерево и горню часть Сервїи до Мораве рѣке.

5301 1718 царь тȣрецки Ахмедъ просилъ мира ѿ кесара Карола, на кое соизволилъ цесарь, и у Пожаревцѣ заключенъ миръ на 24 лѣта. И на томъ мирȣ учинѣно да Белиградъ, Смедерево и Сервїа до реке Мораве вь цесарскихъ рȣкахъ ѡстанетъ.

5302 Єгда тои миръ у Пожаревцȣ междȣ цесаремь и Тȣркомь бистъ, тогда мнѣ единомь обрѣтшȣ сѧ вь животѣ Стефанȣ даскалȣ їеромонахȣ ѿ старих Раваничана, и желанїе имѣхь видѣти Раваницȣ вь Сербїи, и поидохь из монастира Верднипка во Сервїю, и обрѣтохь монастирь Раваницȣ пȣстȣ и весма порȣшенȣ: препрата церковна до темелѧ разрȣшена. Тогда начахь церковь понавлѧти, и за 4 лѣта созидасмо препратȣ и покрисмо. Тогда же и келїе обновисмо и покрисмо, помощїю божїю и милостивихь христїань.

Сїе написахь Стефань даскаль їеромонах Раванички.

5303 Стефань добри стараць поживе лѣта довольна, и престави сѧ во манастирȣ Раваници во Сервїи.

Запис у рук. ман. Шишатовца(?). — Спом. XIX, 54.

1683.—1720.

5304 Лѣта 1683-го бысть великое сраженїе и рать междȣ восточним и западним царемь сȣлтаном Мехмедȣ Турецкомȣ и кесарȣ Леополдȣ римскомȣ, и чрезъ 12 лѣть воеванїю бившȣ междȣ има и в тои рати римскомȣ цесарȣ ѡсвоившїи Белиградъ ѡдъ Тȣрковъ и сербскȣю землю ѡбемшимъ до Скопїя и Софїе и Нишъ ѡсвоише Немци. И сее зиме разшедшим ся Немцем по квартири и малȣ числȣ ѡставшȣ воиске немецке у Качаникȣ и Прищини, тогда въ зимное же время прїидоше Тȣрци с великою силою и Татаръ до 100 тисящъ и нападоше в̒незапȣ не тражеħи права ни крива све сабли предадоше, такожде и Немаца что наħоше све просекоше

до самаго Ниша. А по сеи зими на лѣто прїиде Ћуприлићъ везиръ с великою силою и узе Нишъ на верꙋ ѡд Немца, али с преваром, понеже исече све христїане, а Немце ѡтпꙋсти на верꙋ. И ѿтꙋдꙋ прїиде под Бѣлиградъ и ѿсвои Белиград Тꙋрчинъ.

5305 Въ тои же рати бысть великое плененїе и раселянїе народꙋ христїанском и запꙋщенїе вьсеи сербскои земли: градовом, варошам и селамь и монастирем ѡпꙋстившим иним же огнѣмъ згорѣвшим, ꙗкоже и нашемꙋ монастирꙋ Раваници. Паки глаголем ꙗкоже нашемꙋ монастирꙋ Раваници конечное запꙋщенїе бысть. Малꙋ же нашемꙋ народꙋ бегꙋ емшем ся уз Дꙋнавъ горе едии на лађах, инихже на конѣхь и колесницах, дрꙋгиже пѣши, ꙗкоже и азь сиромах. 40 днеи бысть намъ пꙋтъ хожденїя, и придохом къ Бꙋдимꙋ градꙋ. Тамо же и светѣишїй патрїархъ Арсенїе Чарноевич и неколико владика, и ѿ многих монастиреи калꙋђера и человѣци мнози ѿ всеи земли сербскїя мꙋжески полъ и женски. Такожде и ми жители монастира Раванице с мощми светагѡ иже въ царях кнеза Лазаря сербскагѡ, и вьселихом ся в҆ нѣкое мѣсто више Бꙋдима зовомо Сент҆Андреа, доброе мѣсто за пребивалище странним, едни зваху Болгарїй, а ини же Светый Андреи. И тꙋ сградихом хиже, како кои може, и церковь воздвигохом одъ древъ близъ брега дꙋнайскогъ, и тꙋ положихом мощи светаго царя Лазара сербскаго.

5306 Егда же миръ бысть междꙋ цареи тꙋрецким и римским, тогда многимъ христїаномъ возвратившим҆ ся к Варадинꙋ, и калꙋгером у Срем жители врꙋшкогорских монастиреи. Тогда и ми возвратихом ся к Варадинꙋ. У Сремꙋ у Врꙋшкои Гори ѡбретохом монастир Вердникъ запꙋстивши конечно, ѿ многогь времена у нꙋми, и по сводꙋ древеса порастивши. И сеи монастиръ ѡбновихом, и покрисмо, и келїе воздвигохом како могосмо;

тако же и ѡбѣдницꙋ воздвигохом како возмогосмо по возможности и све ѡдъ древа, мало же нечто зидом ѡдь земле, а проче плетером и блатом земним.

5307 И зде скончаше ся вся наша братія старн Раваничани. И потомъ размѣрію и пріиде лѣтъ нѣколико, и паки приде ратъ варадинска. Єгда везиръ тꙋрецкій пріиде под Варадинъ с великою силою сего года 1716, іулія 25. Тогда разби Немац Тꙋрчина под Зарадином и вся ѡрꙋжія воинствена ѡсвои, и многа имапія доби Немацъ. По томъ сего лѣта у есень ѡсвои Немацъ Темишваръ ѿ Тꙋрчина; по том на лѣто ѡсвоише Немци Белиградъ; принцъ Алеѯандаръ ѡсвои ѿ Тꙋрчина свꙋ Сервїю, и по томь сраженію третіаго лѣта утвердише миръ цареви междꙋ собою. Тогда мнѣ єдиномꙋ ѡбрѣтшꙋ и ва жевотѣ (sic) Стефанꙋ даскалꙋ іеромонахꙋ ѿ старн Раваничана и желаніе имѣхъ видѣти Раваницꙋ. Єще мирꙋ не ꙋтврдившꙋ ся пондох и ѡбрѣтох пꙋстꙋ и весма порꙋшенꙋ и лѣсꙋ израстившꙋ, ꙗко ни вратом познавати ся, и припратѣ изъ темеля падшеи, а по цркви порастила велика древеса. И едва пожда тꙋ зимꙋ, а на пролеће дозва маисторе и сь божіѡмъ помощію поче црковь понавляти, и сего лета ѡбновисмо, до єсени покрисмо црковь, а на третіе и четвертогъ лѣта подигосмо и препратꙋ, и келїя колико что могосмо ѡбновисмо помощію божіею и милостиви христіанъ, котори милостиню предложише.

5308 Того же лѣта, егда почесмо понавляти монастиръ толига гладъ бистъ ꙗко въ нашем пределꙋ нигде жита не могаше ся ѡбрести точію прое, и того верло ѡскꙋдно могашя ся наћи.

5309 Сеи добри старацъ Стефанъ їеромонах їгꙋменъ и даскалъ послꙋжи ꙋсердно и поживи вѡ долнѣи Раваници лѣта доволня, и по смерти его ѡста у готовꙋ 2000.

Запис у рук. манастира Раванице у Србији. — Гл. XII, 682.

1683.—1722.

5310 Додье Мухамедь везирь со 3000 войске, и то се отъ крщени люди побише лѣта 1683.

5311 Пакъ узе Немацъ отъ Тȣрака сву Славонїю и Видинъ лѣта 1687.

5312 Пакъ ерцегъ бавариӊкій отъ Турака Босну узе лѣта 1688.

5313 Паки узе Немацъ отъ Турака Нишъ и Видинъ, и подъ Нишем разби Турке лѣта 1689.

5314 Паки узе Турчинъ отъ Немца натрагъ и Видинъ и Нишъ и Бѣлиградъ лѣта 1690.

5315 Пакъ разби Немацъ Турчина на Міхаилѣвцу отъ везира ту погибе .... 1691.

5316 Пакъ додье Турчинъ подъ Варадинъ, и пакъ отъ големе кише побеже; 40 дни иде киша лѣта 1694.

5317 Пакъ разби Немацъ цара турскога на Сенти лѣта 1697.

5318 Паки Немацъ учини миръ съ Турчиномъ 25 година; то лѣта беше 1699.

5319 Паки Сербли поробише Кечкеметъ и разбише Мадьяре лѣта 1702.

5320 Паки куга бысть, и многи люди помори лѣта 1709.

5321 Пакъ се умири Куручагъ лѣта 1711.

5322 Паки се постави Кароль шестый кесарь лѣта 1712.

5323 Паки се разби Тȣрчинъ подъ Варадиномъ и узеше Немцы Темишварь лета 1716.

5324 Паки узе Немацъ Белиградъ отъ Турака лѣта 1717.

5325 Паки учинише миръ на Пожаревцу за 25 година, лѣта 1718.

5326 Београдъ како е узетъ отъ Турака лѣта 1716 то има 52 годпне.

5327 Отъ Куручага лѣта 1722.

Запис у требнику цркве у селу Причевићима (окр. ваљев.). — Вуичь, 208.

1683.—1731.

5328 На 1683 оде султанъ Мехмед на Беч и разбише га на 1686.

5329 Исте године узеше Ниемци Будимъ од Турчина.[1]

5330 1797 поробише Нѣмци Сараево, октобра 13 дан.

5331 1716 разби се Турчин на Варадину, и погибе везиер.

5332 Исте године узеше Нѣмци Темишварь.

5333 1717 узеше Нѣмци[2] ѿ Турчина Белиград.

5334 1737 аѵгуста 6. узеше Турци Биоградь ѡд Ниемаца.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Лет. 168, 26; Књ. Рад. 1, 84. Упоредио г. М. Сперански.

[1] Довде нема у Лет. — [2] Од Нѣмци па довде испуштено у Књ. Рад.

1687.

5335 Ва лѣто 1687 примише Латини Нови.

5336 И то лѣто епископь Висарионь изведе Латине на Цѣтинѣ у манастирь, провидура и кавалиера, и владику Висариона отроваше и умрие.

5337 По семь Сулеиманъ паша од Скадра скупи воиску велику и дође на Цѣтинѣ, нађе Латине у манастирь, па Латине пуци на вѣру, а црькву раскопа.

„Цетињски летопис." — Милак. 102.

1690.—1762.

5338 На ҂а҃·х҃·ч҃·-го года при царю Алеѯїю Мїхаїловичꙋ всеѧ Россїи архїмандритъ Неофитъ с. Стꙋденическїи первыи биль и полꙋчилъ свободнꙋю грамотꙋ ѿтъ реченаго великаго монарха московскаго и все в(елико)-россїискаго.

5339 И въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·-го года при царю и їмператору а҃·-мꙋ Петрꙋ Великомꙋ, Пахомїи архїмандритъ стꙋденичкыи въ мѣсто Василїа архїмандрита, Маѳеева брата былъ въ Россїи и доволнꙋ милостыню полꙋчилъ, и потвердили емꙋ милостивѣише тꙋю граммотꙋ Ї҆ѡаннъ и Г. Петръ Алеѯїевичи и сестра ихъ царевна Софїа Алеѯїевна самодержци и велики монархїи всерѡссїистїи и въ лѣто ҂а҃·ѱ҃.

5340 По с(ветомъ) и блаженом оуспенї м. Екатерїни, в҃·-м Петрѣ їмператорѣ и Аннѣ Ї҆ѡанновнѣ самодержцѣхъ и їмператорѣхъ всерѡссїискихъ, въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·и҃·п҃·-м годѣ по благословенїю и писанїю врꙋчителноме г. господина Гаврїила в҃·-го патрїарха славеносербскаго и пекскаго при державѣ благочестивѣишїѧ и самодержавнѣишїѧ великїѧ г(оспожди) їмператрїцы Єлисаветы а҃·-и Петровнои архїмандритъ Кѡнстантїнъ съ братемъ Рꙋвимомъ и Паѵсеемъ, и в мѣсто Рꙋвима обои реченнїи б. в. великои Р(ѡссїи) и Сѣверꙋ и вь царствꙋющем г(радѣ) М(осквѣ) были а҃· годъ, и въ томъ годѣ церковъ с(вѧтаѧ) покри сѧ и прѡч. и проч. обнови сѧ и. а. к. с. с. ҂а҃·ѱ҃·ѯ҃·в҃·-м годꙋ.

Запис у рук Чешк. Музеја. — Гл. XL, 135.

1711.—1717.

5341 Да се зна каде учини Московъ с царемъ ратъ поради Свеціе кои ка цару приде, и свади га ш нимъ лета ҂а҃·ѱ҃·а҃·і҃.

5342 И штиде везиръ с войскомъ васеленскомъ према Москову, и сретоше се код воде Пруте. И придоше Турци воду, и ударише на таборъ, и собтекоше са сву страну, и бише из метериза ·г҃· дни. И вапроси Шереметъ ѿ везира мира, и бистъ везиръ каилъ и милостивъ, даде и узе ахрачъ, и учинише миръ и шдоше во своя си с миромъ.

5343 Пакъ време и лето идоше Турци на Ѡтинъ и градише градъ, и не би боїа ниѣе.

5344 Пак лета ҂а҃.ѱ҃ г҃·і҃· идоше Турци на Црну Гору, робише и палише, зло чинише много.

5345 ҂.а.ѱ·г҃.і҃. и би предъ нима паша Ћуприлиѣъ и завргоше рат с принципом.

5346 ҂·з҃.с҃·к҃·г҃· идоше Турци на море на Котаре, и бише градъ Синь много дни и не возмогоше вазети.

5347 Пакъ ҂.а́.ѱ҃·з҃.і҃· би са ћесаромъ. И шде везиръ на нега своишмъ воиском, и пороби и попали на вери Сріемъ и Врушку Гору, и цркве и монастире пожеже. И отиде на градъ Варадинъ и на табор Ниемчевъ. И бистъ по между Ниемца, и уби везира, и разби таборъ, и вазе азну и топове. И шде воиска ћесарева на Темишваръ, и би градъ и вазе, и пуща Туркс на вери и шдоше с миром.

5348 Паки другое лето одеше обои воиске собом воиске Бихограду. И Немацъ би градъ много дни, и даде му

богъ везира разби, а град му се предаде; изидоше Турци на вери, и понесоше що кои може, и шдоше са миромъ лета ҂.а҃.ѱ҃.з҃.г҃.

5349 И то лето учини царъ миръ са цесаромъ ѿ Илину дне.

Запис у рук. у прив. рукама. — Д. Б. Ист. 1897, 227.

1711.—1838.

5350 Да се зна када удари воиска од цара Отмановића у Церну Гору, у време митрополита Данила Петровића ҂.а҃.ѱ҃.а҃.і҃. И погибе воиска турска у Царев Лаз.

5351 Па дође Ченгић-Беђир паша на Кчево ҂.а҃.ѱ҃.к҃.з҃.

5352 Па дође Сћепо Мали на Планиницу, ҂.а҃.ѱ҃.ѯ҃.з҃.

5353 Па опали Мамут паша церкву на Цетине ҂.а҃.ѱ҃.п҃.е҃..

5354 Похара Куче и Ровчане ҂.а҃.ѱ҃.о҃.д҃.

5355 Посиече Ровчане на Никшиће, ҂.а҃.ѱ҃.п҃.ѕ҃.

5356 Бошњак ҂.а҃.ѱ҃.п҃.з҃.

5357 Отврже се Требеса ҂.а҃.ѱ҃.п҃.д҃.

5358 Погибоше на Лолу ҂.а҃.ѱ҃.ч҃.г҃.

5359 Би чума у Бечановића ҂.а҃.ѡ҃.и҃.г҃.

5360 Излази владика и бригадиер на Никшиће ҂.а҃.ѿ.з҃., и тада погибе Пауп Шушов.

5361 Похара паша Милевина Дробњаке ҂.а҃.ѿ.з҃.г҃.

5362 Удари Делибаша на Горњу Морачу ҂.а҃.ѡ҃.к҃.

5363 Погибе Мамут паша на Крусе, ҂а҃ѱ҃ч҃ѕ҃.

5364 Удари митрополит црногорски Петар и Ивановић на Зету ҂а҃ѿл҃в҃.

5365 Додише Срби на Планиницу и погибе барјактар Зерно Станков 1809.

5366 Удариш Турци на Мартиниће, и погибе поп Раде 1832.

5367 Удари Сећир бег на Ендек 1838.

Записи у некој књизи у ман. Пиперској Ћелији. — St. X, 262.

1716.—1741.

5368 ҂а҃ѱ҃ѕ҃і҃. іюлїа к҃є҃ Столнагѡ кесара римскагѡ шестагѡ Карола божиею мылостию побеждени быше и разбыени тѹрски таборъ са свиемъ ѡправ̾данїемъ блызъ града Петра-варадына.

5369 И ва малѣ прошадше више речена арманда столнагѡ кесара бывши славни градъ Тѣмышваръ силою божѣею воемъ начлнїкъ и ѩсни прїнцъ Евгѣные ѡсвои, и тогѡ числа разби Тѹрке на Тѣмїшварѹ.

5370 ҂а҃ѱ҃и҃і҃ оузѣ славни прїнцъ Евгѣные Былиградъ, авгѹста ѕ҃, и заключїше миръ к҃є҃ годїна.

5371 И постави капѣтане оу Сѣрви по Краины, то естѣ до Моравѣ и прѣко Моравѣ:

а҃ Вѹкъ ѡборъ-капѣтананъ (!) Црнобарацъ, родомъ Зворнычанїнъ, страшанъ Тѹркомъ на Краини.

в҃ Станиша ѡборъ - капетанъ Млатишѹма, родомъ Новопазарацъ, на Краини Тѹрком страшанъ.

г҃ Трифѹнъ капѣтанъ Вѹка Црнобарца братъ оу Цветкима шанцѹ на Краини ѿ Сокола.

.д҃. Аћимъ капѣтанъ Продановичъ, рожденыемъ ѿ града Оужїнца, оу шанцꙋ Ѡсѣченїици.

.є҃. Евтѡ Витковичъ капѣтанъ, родомъ Валѣвацъ, и погыбѣ оу Валѣвꙋ, и погребенъ оу Ѡвани.

.ѕ҃. Вилипъ капѣтанъ Ѡбꙋћина Иранљанацъ, родомъ Рꙋднїчанынъ, Тꙋркѡмъ страшанъ на Краини.

.з҃. Никола Чꙋпићъ, капѣтанъ оу шанцꙋ Чачкꙋ, родомъ Морачанинъ Х(е)р(ц)еговѣцъ, на Краини стража.

.и҃. Мишошкѡ Кꙋюнћичъ капѣтанъ, родомъ одъ града Никшића оу Врибицы погыбѣе на Смедѣревꙋ.

.ѳ҃. Ристѡ, синъ капѣтана Ракѣ, капетанъ, родомъ Поражавца[1], на Краины ѿ Вїдина стража.

.і҃. Гаврїилъ Жудивычъ капѣтанъ, родомъ Х(е)р(ц)ѣговацъ Гꙋлꙋ(п)цꙋ на Краини Дунава стража.

.аі҃. Коста капѣтанъ, родомъ Цин(ца)ръ, Паћаринꙋ[1] кр(е)пки стража ѿ Ниша, на Рашави погибѣ.

.ві҃. Маркѡ Спиђелићъ ѡборъ-ламнаћтъ,[1] родомъ из Вишеграда, погибѣ на Забꙋчꙋ.

.гі҃. Ї҆ѡан Косанић ѡборъ-ламнаћтъ,[1] родомъ Ѳомѣнитїцъ,[1] страшанъ Тꙋркомъ.

.ді҃. Ї҆ѡаносъ маюръ, родомъ Нѣмацъ оу Манадиекꙋ,[1] и оу Ѡмолꙋ, страшанъ Тꙋркомъ на Краини.

5372 ҂з҃.ѱ҃.л҃.ѕ҃. поће Немацъ Тꙋрчина поунїљ .л҃., и пороби Лѣшнїцꙋ.

5373 ҂з҃.ѱ҃.л҃.з҃. оузе Немацъ Оужыцѣ и Пазаръ и Нишъ, ѡктомврїљ .ѳ҃.

5374 ҂з҃.ѱ҃.л҃.и҃. разбы Тꙋрчинъ Нѣмца на Оужицꙋ и на Пазарꙋ и на Нишꙋ, и поће на Гроцкꙋ и на Былїградъ. И оузѣ Билиградъ авгꙋста .к҃.є҃.

5375 ҂з҃.ѱ҃.м҃. ноемврил .кі҃. бысть страшно трѣсеніє зѣмли, и бысть тѣшка зима, и Дꙋново .в҃. крати леді се.

5376 ҂·а҃·ѱ҃·м҃·а҃· гави се гасна звѣзда ѿ востока така . . . и та звѣзда исхождашѣ по захожданию сльнца, и исхождаше и захождаше прежде сльнца, и слѹжи ·м҃· нощи.

5377 И тогѡ числа бысть чѹма оу Билиградѹ с боганїма[1] заедно.

5378 И тогѡ числа многе црькве запѹстѣше и крещѣни родъ заплака, понѣже оузешѣ Тѹрци Сѣрвыю.

Рѹкою Спνридонъ Вѹѧновичъ
перѡмонахъ манастира Хопова.

.ѕ҃і. Мато Пѹрићъ капѣтанъ, родомъ Римѧнинъ, страшанъ Тѹркомъ на Краини.

Крѣпкѡ срьдцѣ нѣговѡ кое повѣныемъ не пощадыѡ себѣ но ѡтишаѡ оу Травныкь прѣкѡ лавови оуста и льрѣи змыеви оуста страшна мѣста прошаѡ бѣзбедно . . . . Возвартїѡ сѣ.

Запис на листу проте М. Ненадовића. — Гл. II, 225.

[1] Занимљиво је како овај писац прави често метатезу у писању појединих гласова: Пожаревца, Параћину, лаћман, Тометинац, Майданпеку, богињама.

1768.—1841.

*5379 Знати сѧ да 1768 лѣта престави се преосвещеннѣйши архїепископъ и митрополїтъ Карловач. Павелъ Ненадович, мѣсеца аνгѹста 14-го дне у 7 саати.

*5380 1769-гъ лѣта роди се Наполеонъ Бонапарта.

*5381 1803-ће постаде їмператоръ у Французской.

*5382 1814-то лѣто събаченъ съ престола.

*5383 1770 лѣто бистъ велика вода.

*5384 1773 марта 17-го бист҆ велика мећава за 3 дана.

*5385 Ѡснованіе. Во славꙋ свѧтыѧ троицы отца, сына и свѧтаго дꙋха, сей свѧтой церкви, храма рождества пресвѧтыѧ богородицы, основаніе положи сѧ лѣта 1776; нача сѧ въ ней божественаѧ слꙋжбя слꙋжити лѣта 1780; потомъ иконостасъ устрои сѧ художествомъ г. Аѵѯентіа Марковича изъ Н. Сада лѣта 1788; а на конецъ живописнымъ хꙋдожествомъ г. Арсеніа Ѳеодѡровича такожде изъ Н. Сада изобрази сѧ лѣта 815-го. при щастливомъ царствованій егѡ величества імператора аꙋстрійскагѡ Франца I-го, при архіепископу и митрополитꙋ Карловачкомꙋ г. Стефану ѿ Стратимировичь, при прѡтопресвѵтерꙋ земꙋнскомꙋ Єѵдѷмію Івановичꙋ и при епѵтропѡвъ г. Савви Цветковичꙋ и Геѡргію Пешики въ Земꙋнѣ.

*5386 1776 мѣсеца ноемвр. 30-го дне направише церков' од' дасака у Земупу

*5387 Оу 1777-го лѣта їнїа(!) 16-го уби мразъ све пасꙋлѣ, тикве и краставце да тогоже лѣта ѿнюдъ наћи се нїе могло, а у Тꙋрской страни по планинама велики снегъ пао єсть.

*5388 1777 аѵгуста 16-ге господинъ Іѡсифъ Шакабент' постави темель цркви богородичиной у Земуну.

*5389 1777-мо лѣто роди се Александеръ Паѵловичь.

*5390 1801-во лѣто ступи на престолъ їмператорски у Руссіи.

*5391 1815-то лѣто Александеръ Россїиски прогласи себе кралѣмъ Польскимъ.

*5392 1781 мѣсеца аѵгуста прећоше скакавци из' Турске и савъ лист' поедоше.

*5393 1786 мѣсеца марта 9-го дне поставише темель цркви контумацкой први путъ, и о-дасака направише.

*5394 1787 априла 25-го ꙗвише перви пут' у храму богородичиномъ за четвероженце да се могу женити.

*5395 1787 ноемвріа 21-го отворише Сербли и Бугари Београдъ у очи введеніѧ ноћу.

*5396 Тогъ истог' лѣта обꙗвила е Турска Россима ратъ.

*5397 1788-го лѣта мѣсеца ϊаннуаріа 29-го дне Аустриа по алианціи съ Россіомъ обꙗвила рат' Турцима и по свои Граници публицирала.

*5398 1788-га лѣта мѣсеца феѵруаріа 25-го дне пређоше Турци Саву топове на ларму бацаше, а 27-ог истогъ на покладе у вече ларма велика бист' у Земуну.

*5399 1789-го лѣта мѣсеца септемвріа 1-го дне у суббшту паде логоръ Немецки под' Београдъ.

*5400 Тогоже мѣсеца 26-го дне у среду предадоше се Турци у Београду Немцима.

*5401 1790-го лѣта мѣсеца феѵруаріа 2-го дне донеше у Београдску церкву светаго Стефана нареченога Симона первовѣнчаногa кралѧ сербскога.

*5402 1790-го лѣта ϊуніа 28-го престави се господинъ Мѡѵсеи Путникъ архіепископъ и митрополитъ Карловачки у Бечу.

*5403 1790-гъ лѣта мѣсеца ϊуліа 21-го дне упали громъ церкву немачку код' касарне у Земуну.

*5404 1791-го лѣта мѣсеца аѵгуста 13-го дне изгоре Рабаћиска мала у Земуну.

*5405 1791-гъ лѣта октомвріа 13-го у понеделникъ пріимише Турци Београдъ од' Немаца и ћупрію Немци са Саве дигоше.

*5406 1793-че лѣто мѣсеца іаннуаріа 9-го дне погубише Французи крала свогъ Лодовика 16-гъ.

*5407 1793-че лѣто мѣсеца марта 3-го дне у четвертакъ бели уфати земунски рибар именем' Лазаръ едну моруну от' 528 ока кромѣ црева тешку на земунском' грунту.

*5408 1793-че лѣто септемвріа 21-го у неделю поставише темель церковни у монастиру Фенеку.

*5409 1793-че лѣто декемврїа 18-го въ неделю светыхъ отецъ троносаше церкву богородичину оу Земуну чрезъ господина Стефанъ от' Стратимирович митрополита и сослужителеи его, поимену: г. архимандритъ от' Авакомовичъ, и г. протосингелъ от' Видак, г. Софроніе Стефановићъ їгуменъ мон. Фенека, г. Самуилъ Лазаревич' їеромонах' фенечки, и г. протопресвитеръ Карловачки, и г. Ї̈ѡаннъ Babетич' парох' земунски.

*5410 1794-гѡ лѣта роди сѧ младенецъ, пол мужес. мѣсеца їаннуаріа 1794 дне 29-го, крсти сѧ и миром' светымъ помаза сѧ февруаріа 6-го чрез' їереа Ї̈ѡанна Вретича, пароха церкве светаго отца Ніколаа. Отецъ младенца Ѳеѡдоръ, матери же Анна жител. земунски, и дат сѧ имѧ младенцу Сумеѡн.[1] Воспріемникъ Петръ Стоѧнович' ж. здѣшніи.

[1] Писац ових бележака.

*5411 1795 л. мѣсеца їуніа 13-го дне Бушатліа везиръ подиже се с войскомъ на Црногорце.

*5412 1795-го лѣто мѣсеца їулїѧ започе куга морити по Їригу.

*5413 1796-го лѣто їулїа 17-го по полудне у 4 сата отвори се Земунъ пос(л)е куге.

*5414 1803-го лѣта начало революцїе Сербїанске, коеи первый вождъ Черни Ђорђе бист.

*5415 У 1804 лѣту бꙗше междоусобна бранъ измежду Турков и Мачванцвъ, то есть почетакъ Кара-Ђорђевогъ рата.

*5416 1806-мъ лѣту 30-го ноемврїа на Первозваног Андрею уђоше Срби у Београдъ.

*5417 1806-гъ лѣта ноемврїа 30-го из̓ютра у 5 сати уђоше Сербли на юришъ у варошъ Београдску и сву варошъ освоише за 3/4 сата, а 29-го декемврїа тогоже лѣта у суботу прїимише Сербли град и ключеве од̓ Турака.

*5418 1808-мъ лѣту февруарїа 6-го бысть трꙗсенїе земли у 2 сата и пол по полъ ноћи. И бысть зима велика и трꙗше зима до 1-го маꙗ мѣсеца. И оскудность бысть у сену: єдна кола сена до два конꙗ што могу довести копітало е 200 ф., тако е оскудност̓ за сено было.

*5419 У 1811-мъ лѣту поби царъ новце: банку отъ форинте начини 12 кр., от̓ 30 кр. 6, от̓ 15 кр. 3 кр., а от̓ 6 кр. ништа, отъ 3 кр. 2, а 1 кр. остаде ко што е и била.

*5420 1811-то лѣто у пролеће поче ратъ водити Наполеонъ съ Русси са 17 народа ударивши на Руссе и съ 500000 избранногъ воинства. Но за мало буде принужденъ оставити Москву, коꙗ у пламену лежаше, и ступати натраг̓ и од 500000 само 25000 войске остаде, проче све умори саблꙗ, гладъ, зима и робство.

*5421 1813-то лѣто мѣсеца септемврїа 21-го дне премамлѣнъ бист' господаръ Ђорђе Петровичъ Черни, вождъ Сербиански, наваждениемъ Недобинимъ, агентомъ Россискимъ, и митрополитомъ Леонтиемъ у Земунъ. После Сербли узнавши бѣгство нихово оставши тѣло без' главе, оставише топове, градове, шанцове пуне обране и ране и побѣгоше без'славно у Немачку страну, кое потомъ Турци Сербиомъ обвладаше.

*5422 У 1813-мъ лѣту мѣсеца октомврїа изиђоше Се(р)бїанцы из' Сербїе, и оставише без' едне пушке, и по немачкой земли по збегови разиђоше.

*5423 1813-то! лѣто октомврїа 6-ог бист' велика баталїа са союзници и Французи код' Лайпцига.

*5424 1814-ог лѣта марта 30-ог уђоше союзници с' побѣдоносномъ рукомъ у Парисъ и Наполеона с'бацише съ трона, и послаше га с' пензиомъ да живи у Єлбу, а Француской поставе краља Лудвика 18-огъ. Наполеонъ незадовољанъ с тимъ врати се у Француску и воцари се наново. Но союзници ударе на ново на нѣга и побѣде га. Онъ потомъ предавши се Енглезомъ, кои се союзническомъ вольомъ оправи га у заточенїе у Свѧту Єлену, 4000 милѧ одъ Єvропе удалѣнъ, гди под' надзирателствомъ енглескогъ гувернера и союзнически комисара стои, и у великои скудости и незадовольности живи.

*5425 1814-то лѣто септемврїа 15-ог дођоше у Бечъ Россїски їмператор' Александер и кралъ Прайзки Фридрихъ III на конгрезъ.

*5426 1814-гъ лѣта октомврїа 13-го дођоше у Будимъ високи монарси Александеръ I, Францъ I и Фридрихъ III.

*5427 1815 лѣта воздвиже сѧ Милошъ вождъ србски противу Солиманъ-паше, и изгнаше єго вонь.

*5428 1816-го лѣта августа 25-го прелази у Београдъ генералъ комендиренде̂ръ Варадински Сигенталъ къ везиру, а исти данъ, то єсть 26-го дође и везиръ Румеливанисъ са 300 Турака и Срба у Земунъ, и по вароши ишли су.

*5429 1817-го лѣта мѣсеца їулїа 14-го дне погибе, по сказанїю люди дошедши 16-го истога мѣсеца у Земунъ на палаторїю, Черни Ђорђе, бывши вождъ Сербски, обаче невѣроѧтно сказую да су га погубили на заповестъ Милоша и везира Београдскогъ.

*5430 Мѣсеца іунїа лѣта 17-го погибе славни вождъ србски Црни Ђорђе преваромъ од свои Срба на спаваню.

*5431 1817-гъ лѣта маїа 1-го по римскомъ почеше добивати официри и беамтери треħи талъ плаħе у сребру, а два тала у банка; а їунїа 1-го по римскомъ поскупи поща.

*5432 Вопроси и отвѣти следую:

В. А како доħе Ђорħе у Србїю и зашто?

Ѿ. Онъ е искао пасошъ од' власти да у Мехадию иде, тамошне купѣли да употреблюе, а оданде му се зажели и у Сербїю преħи, кое и учини.

В. А шта би радїо онъ у Сербїю? питамъ.

Ѿ. А шта е радио Їоакимъ Миратъ, кралъ Неаполитански? Само што е дошао на мѣсто погубленїѧ, т. є. дошао є у ону землю, кою є силомъ наслѣдио, и воину неправо подигао против Аустриана; потомъ видеħи да е заплетенъ у воину, а не може испливати изъ нѣ, побѣгне, а воиску и народъ судбини свои остави; пакъ после доħе опетъ у градъ Неаполитански, гди е у земли онои толика зла починио, и ѧви се народу: ѧ самъ Їоакимъ, кралъ вашъ. — Но добро кадъ сте вы; таки скоче жене, люди, деца на оружїе противъ нѣга, и ухвате га. Тако исто и Черни Ђорħе радио е и погублѣнъ био.

*5433 1817-тог лѣта їулїа 28-го у веће дође Ерб-принцъ отъ Хесен'-Хомбургъ у Земунъ, а 29-го по ручку прелазио у Београдъ к' везиру, а 30-го прегледа обща и царска зданїа у Земуну, а 31-го отиде и-Земуна.

*5434 1817-гъ лѣта августа 18-го дође везиръ из' Београда у Земунъ съ Чаа-пашомъ, и верховнимъ управителѣмъ народа Сербскогъ Милошъ Обреновичъ; у Земуну тада е био и комендиренде̂ръ Варадински од' Сигенталъ и са везиром се састао.

*5435 1817-гъ лѣта мѣсеца октомврїа 5-го дне дође їмператоръ нашъ Францъ са імператрицомъ Каролиномъ Августомъ и съ дворани свои у Земунъ око 4 часа после полдне. Исти данъ у вече дошао е архїепископъ Карло(ва)чки Стефанъ отъ Стратимировичь и съ три архимандрита и архидакономъ своимъ. По пришествїю ихъ величества благоволїо їмператоръ аудїенцїю подарити свяшенству и благородству, а после сваки е добїо милость молебствїа своа царю представити и предати. Сутра данъ прешао е везиръ Руменли-валисъ Београдски са господом своїомъ и до 600 Турака. Шнима е прешао и верховни управитель народа сербскогъ Милошъ Обреновичь са кнезови свои и съ Београдскимъ и Нишким владикомъ. Турци су на 30 шаторе разапели били; съпрама нїови разапетъ био шаторъ од' црвене и беле свиле за генерале Аустриске. Царъ и царица са дворани свои дочекали су пришествїе везирово, и били просто обучени, исподъ шатора свог. Потом кад су Турци с' везиромъ под' шаторе свое отишли, вратише се ихъ В. В. съ дворани свои у варошъ натрагъ, и преобую се съ царицомъ и дворани свои у богатоукрашеномъ одѣлу, и пред' полдне отиду у земунскогъ комендапта квартиръ, гди и везиръ са своїомъ господомъ дође и аудиенцию кодъ ихъ В. В. добїе. После се врати

ихъ В В. царъ и царица съ господомъ своіомъ у квартир' гди су обѣдовали. При обѣду біо е и митрополитъ нашъ ѿ Стратимировичь. По обѣду отиду подъ шаторъ, присутствовали утркиваню и џилитаню на коньи турскомъ и царь изиће пред' везира на сусретъ, не далеко одъ шатора гдѣ су чрез' хофъ-долмечера пол' четвертаго часа разговарали. И везир' дарує ихъ вис. Власть, царици дарує розенелъ и шалофа, потомъ поздрави ихъ В. В. царѧ и царицу и сву господу, и врати се с' Турци и пратньомъ своіом' натрагъ у Београдъ. Нѣму за честь топови су пуцали и при одходу и доходу. А 7-го у неделю прегледали су сва варошка зданіа, у римской церкви били су пре подне, а у србскои после подне, гди су богу благодареніе одали и долгоденствію говорили. Митрополитъ увео е цара и царицу у олтарь, размотрѣвши по олтарю и церкви поћу у школе, и у греческои школи из'говори ученикъ єдинъ слово царю на греческомъ єзику, гди по совершенію слова врате се натрагъ и по вароши прошетаю. Исти данъ били су и на разрушеномъ древномъ граду земунскомъ,

8-го у понеделникъ отиду и-Земуна у Митровицу. — Ихъ В. В. имали су квартиръ у Земуну код' господара Гине Вучко. Земунци су од'већ' радостни били видећи отца своГъ посреди себе. — Топови су пуцали и при отходу ихъ В. В. како и при доходу непрестано.

*5436 1817 лѣта у петакъ есть царъ нашъ Францишко са своіом царицомъ у Земунъ дошао, а у субботу у ютру єсу Турцы и везиръ прешли овамо на нашой страни 6-го октомбра и ту су Турцы по нїовомъ обичаю манїевре чинили ихъ есть на коньма ћилитали се.

*5437 1817-гог лѣта октомвріа 21-го доће у пивару земунску єданъ Руссъ, и два дана био е у Земуну, а изъ каруца излазио нїе, нити га е кто видити могао. —

*5438 1818-гъ лѣта априллїа 11-го перви пут' почеше служити у горньой варошкой земунской церкви коѧ є одъ школе оправлѣна била.

*5439 1818-гъ лѣта маїа 2-го публицираше у Земуну, да се може у Београд' и у турске землѣ съ писмомъ нѣи, и без' контомаца натрагъ доћи, само окадити се мора.

*5440 Тога истога года а їулїа мѣсеца допустише трговцемъ без' пасоша новце на ону страну колико е ком' волѧ да може дати, само деклерацію мора начинити колико новаца предае.

*5441 1818-гъ лѣта мѣсеца їулїа 23-го дне у вторникъ у 8 сати обесише у Земуну Симу Чобанина, што е свою пасторку убио, и у вече га скинули и изпод' вешала закопали.

*5442 1818-гъ лѣта їулїа 30-гъ у пол' дванаистъ сати доће у Земунъ камендирендеръ генералъ Сигенталъ съ домечеромъ, а сутра данъ из' ютра отиде у Београдъ и у 1 сатъ прешао е натрагъ, съ ниме много господе из'-мећ' кои бїо е и спаїа Ѧнковичь с' госпожомъ, и графъ Пеачевичь, а у 2 сата прећe везиръ београдски руменли валисъ с' Милошемъ Обреновичемъ врховнимъ вождомъ србскимъ и 400 Турака и проче господе, и били су у кући господара наше гдї е комендирендеръ у квартиру бїо [:говорило се, да су уговарали миръ турски и нашъ дворъ на 10 година:]. После по вароши шетао се онъ ѧшїо е на коню, а проча господа на каруца. Везиръ ходаюћи по Земуну бацао е дукатиће турске. После врати се у генерала Червенке коменданта земунскогъ квартиръ. Ту се опрости съ комендирендеромъ, и отиде иза београдске капїе, гди су ексерцирали се солдати и пуцали. После опрости се и комендантомъ земунскимъ и прочомъ господомъ и врати се натрагъ.

*5443 1818-гъ лѣта; септемврїа 6-го у 11 сати пред̕ полдне дошао е у Земунъ херцхерцогъ Фердинандъ Карлъ Їосифъ, командирующи генералъ у Мацарской, и прегледао обща и царска зданїѧ у Земуну, и сутра данъ отишао е на каруца из̕ Земуна, а дошао е на шаики из̕ Титела.

*5444 1818-гъ лѣта септемврїа 26-го дође у Земунъ на шаики графъ Маиландъ, надзирателъ виши солара.

*5445 1818-гъ лѣта октомврїа 1-го пређе београдски везиръ у Земунъ пре полдне, и био е код̕ Милоша Урошевића у берби, гди е и на ручку био, с̕ ньимъ е и нѣговъ сынъ и нѣколико господе турске са своимъ слугама било. У истои берби и на ручку био е и генералъ Червенка Лазаревичь, бургермаистор̕ директоръ Блау, Кратаи постфервалтеръ, г. прота са свѧщенствомъ, и проча господа у Земуну.

*5446 1818 лѣта мѣсеца октом. дне 14/26 дигоше контроманцъ земунски, то єсть да се мора 10 дана одстаѧти кои буде прешао изъ оне стране. Тако свега било е без̕ контроманца 5 месеци и 12 дана.

*5447 1818 лѣта октомврїа 19-го околъ 9 часова у вече указа се свѣтлость на воздуху к̕ восточной страни.

*5448 1818-гъ лѣта, октомврїа 21-го у вече у 8 сати упали се Златкова штала и проче стае што су близу биле на великомъ ветру. Милость божїѧ и слога люди не даде да се далѣ распростре ватра, и до 10 сати погасише. А сутра данъ 26-го октомврїа у 1 сати пре полдне, на великомъ ветру упали се Панчево, гди 176 №-ра погореше.

*5449 1819-мъ лѣту, априлїа 8-го у 12 сати дође комендирендер̕ генералъ Сигенталъ съ секретаромъ воеиимъ у Земунъ, а уютру 9-го дође везиръ београдски съ неколико

Турака, и састао се съ комендиренидеромъ у коменданта земунскогъ квартиру, и ту се разговараше.

*5450 1819-мъ лѣту, мѣсеца априлїа 28-го дне дођоше шанкаши са 10 шанки, и то 4 велике, 3 среднѣ и 3 мале. На истимъ шанкама дошао е оберстеръ шанкашки съ 2 генерала, и диексур' шанкашки у Земунъ. Сутра зоромъ отишли су далѣ, како се гласало ко Оршави, да бы осмотрѣли Ђерданъ — а 9-го маїа дођоше у Земунъ натрагъ.

*5451 1820-мъ лѣту, маїа 4-го дође у Земунъ генералъ комендиренидеръ варадински у 1 сатъ по полдне съ толмачомъ Татом Барошм', и генералицом', и 5-го пређоше у Београдъ, у пол' едног' сата по полудне съ више земунски бургера, гди су и ручакъ имали. И женске персоне биле су у харему везировомъ, гди и е онъ самъ одвео. Сутра зоромъ прешао е господар' Еѵремъ, Милошевъ братъ, съ неколико господе сербске, и предао комендирендеру едногъ хата, кое му е одъ господара Милоша на даръ послатъ.

*5452 1822-то лѣта октомврїа 25-го прегази Дунавъ у адицу одъ мртве страже Глиша Шпаньинь, свега дубльина до $^2/_3$ фата било е.

*5453 1822-го лѣта декемврїа мѣсеца бисть велика и неспосна зима, гдї е више люди кощовало живота.

*5454 Тогоже лѣта бист' велики помoръ од' богинѧ у Бежанїи.

*5455 У 1824-мъ лѣту мѣсеца їаннуарїа дигоше се Срби противу свогъ господара Милоша Обреновића, и за кратко умирише се.

5456 У 1824-го лѣта мѣсеца маїа дође прїнцъ Карлъ у Земунъ: а тогоже мѣсеца 15-го дне отиде.

*5457 Тогоже лѣта и мѣсеца 16-го дне престави се блаженопочивши генерал Червенка.

*5458 1824-го лѣта маіа 13-го дође ерцхерцогъ Карлъ са шуром' своимъ херцогомъ од' Насау после полдне у пол' 8 сати у Земунъ. Тог истогъ пре полдне дошао е комендиренде̂ръ генералъ из' Темишвара и генералъ Михалѣвичъ, после подне дошли су из' Варадина комендир. Сигенталъ и Ватлет' дивизионеръ варадински и многа друга господа. 20 шайки са обрщеромъ Живковичемъ, кои су на Дунаву код' авизопикетъ маневре свое чинили.

*5459 1824 и 1825 лѣта зими ніе ћупріа дизата на Варадину за узрокъ што леда ніе било.

*5460 Дође куриръ русски, и пређе у Сербію у Крагоевацъ, гди више дана біо; шньимъ є ишао од' контумаца млади Чукъ.

*5461 Тогоже лѣта дође принцъ Бразилиански и прелазо е у Београдъ. Такођеръ и у Земуну катане су правили свои маневр'.

*5462 1825-го л. априллїа 30-го четвертакъ рим. Спасовъ данъ у 6 сати и 1/4 предвече обеси се Нана Бомба своевольно. Сутра по полудне у 5 сати однесоше га на тальиге без' никакве пратнѣ и свештеника и у гроблѣ пандури закопаше.

*5463 1825-го лѣта їуніа мѣсеца дне 1-го долазио е у Земунъ хофратъ Пидолъ.

*5464 Тогоже лѣта мѣсеца їуніа 29-го дне покрсти се їуда Їозефъ Деитсъ и доби име Петръ, церемоніа е била велика и народа множество у церкви богородичиной.

*5465 Ї дніа 1-го удавио се фраторъ Францишканъ у манастирскомъ бунару у вруђичини.

*5466 Їуліа 13-го почеше први путъ служити у контумацкои новой церкви; у вече у очи праздника пренешеи е антимисъ изъ колебе.

*5467 Августа 1-го погину у Београду Геωргіе Ђелошъ, касиръ г. Милоша одъ Сербіе, убіо га спаиа Турчинъ у конаку господаревимъ, кои є хтео г. Єфрема убити.

*5468 Оу 25-мъ лѣту 3-го ноемвріа у 3/4 на 8 саати у веће страшна грмлявина и севанѣ муня и ледь тако страшно и крупно падао са ветром да лопатама грчати се могло. И то е за три ферталя сата траяло.

*5469 У 1825-го лѣта мѣсеца декемвріа престави се славни самодержецъ россінски велики Алеѯандаръ Павловичъ идући изъ Татаріе у путу.

*5470 У 1826-мъ лѣту учини се буна у Сербіи изъ Чарапичови синова, и Милошъ и погубіо. После тога осморицу повата и троицима єзыке отсече. Београдскомъ учителю Міхаилу обадве руке отсекао, а онои двоици по едну руку и єзыкъ.

*5471 1829 и 30-то л. зима врло яка и несносна била єсть.

*5472 1830-то л. мѣсеца февруаріа 15-го у очи бели поклада зазвонише први путъ са слободном султана Махмуда у Београду и по прочимъ варошима.

*5473 1833-ће лѣто ноемвріа 30-гъ на Первоз. Андрею обесише у Земуну два Влаа кои су убили жену у Сербіи, и увече и скинули и подъ вешала закопали.

*5474 1833 и 34-гъ л. измеѓу ноемв. и до марта са свимъ слаба зима была єсть, а снѣгъ само єданъ преко целе зиме падао, и то до пол' шуха дебело. И пролеће сасвим суво до 20-го маїа.

*5475 1834 л. їаннуаріа 5-го на Крстовъ данъ паседу гуске по ледини и сунце спало и вода велика до капїе соларске и време є топло било ко о Ђурђеву дне.

*5476 1834-гѡ лѣта бысть суша велика отъ 25-гѡ априлїа до 12-гѡ октомвріа тогоже года кое чрезъ цѣло лѣто два путъ више нїе кише пало, и то веома мало, но тако су препеке страшне биле, да бунари и источници есу усанули, а Дунавъ тако страшно опао есть да съ чамцемъ преко съ едне стране на другу прештичити могло, а на нѣкихъ мѣстахъ от' пруда до пруда и прегазити се могло на кое стари люди овакову малу воду доказати нису могли када е била. Што се тиче варива, проче зелени весма мало и то скупо, віна изобилна и и добра и євтина за 2 ф. и 30 кр. шапна аковъ.

*5477 1834 и 35-то л. била е зима средня, и двапута се мерзла Тиса, 1-ый путъ држана е от' 9-гъ декем. до 8-го їануаріа, а други пут' от' 12-го їануаріа до 17-го.

*5478 1835-го л. мѣсеца їулїа 27-го дне доће посланикъ султанов' из' Цариграда у земунски контуманцъ именем' Фацїръ Ахметъ паша, дивизионеръ, а 6-го їулїа есть изишао и код' г. Наума Пескара у квартир біо, а 8-го тогоже мѣсеца отиде у Бечь царю Фердинанду гратулирати наслѣдствїе царства.

*5479 1835-то л. їулїа 18-го отиде сербски фиршт Милошъ Обренов. Ѳеодѡровичь из' Сербїе у Цариградъ, на позиванїе турскаго цара султана Махмуда.

*5480 1835 лѣта мѣсеца октом. 25-го дне започе снегъ падати и зима све крѣпкїя бывати, и 1-го декемвріа

започе ледъ Дунавомъ ићи, а 3-го тогоже мѣсеца стане и утверди се, а по том' крене се 7-го феvрѹаріа 836 у петакъ бели.

*5481 1835 лѣта мѣсеца октомвріа 1-го дне видима бысть на востоку комета зовомо халейска (звѣзда репата), кое е отъ насъ само 6 міл. милѧ далеко била, и 18-го сего мѣсеца невидима бысть.

*5482 1836 л. априліа 29-го по Ђурђеву дну паде снѣгъ съ вѣтромъ, и сви віногради одзебоше чрезъ мраза, а такођеръ и воћа весма мало было е.

*5483 Того лѣта отъ 20-го маіа бысть сѹша велика до 8-го септемвріа, кое сви усеви башчански т. є. зелень одъ ѧке жестоке солнечне изгоре и посуши се, а и кукуруза такођ. весма мало.

*5484 1836 л. марта 28-го дуне велики ветаръ [кошава], и на велику субботу освануо тако крѣпки и силни да многи нису запамтили пре 30 и 40 година да є тако ѧко дувао, и држао е за 8 дана.

*5485 Други данъ воскресенія, у време богослоуженія у храму светаго отца Ніколаа по призиванію светаго духа, поѧви се ватра у Земуну на 4 места, на великомъ ветру: 1. у Шпиртиномъ чардаку; 2 у контумацу; 3. н(а) Бежанискои капіи; 4 код Ѳошнера у штали. Ѡ чудесе! како бѣдни народъ из' церкве у єданпутъ потрчаше єданъ преко другогъ, само врата да преуграбити могао и къ ватри отрчао Само єдно свѧщенство што е у храму заостало ѡкончавајући божественую службу. Међу тимъ благость божіѧ и слога народа, угашена буде ватра.

*5486 1836 л. маіа 3-го бысть потмѣніе солнца, у вече после 5 саати и 24 мін. величина солнца 9 и $^1/_2$ цола.

*5487 Тогоже лѣта мѣсеца маїа 4-го у єдан сатъ и полъ после подне доћоше 24 шаике, и комендиренде̂ръ Варадин. на шаики г. Чоличь у Земунъ, и наступаюћи на первой капiи, започели су из' шайки съ топовима пуцати и манїевре чинити, аки варош отимали. Чарапари код' райтпикета штеловати и на ньи такоћеръ ватру бацили и себе бранили, и то є трајало сатъ и пол'.

Сутри данъ у пол' 11 саати преће комендиренде̂ръ Чоличь г. генер. Фоитъ земун. комен. г. Јнковичь, г. обрстеръ Митров, баронъ Чоличь, и обр'слайтнат' шайкашки са госпожама у Београдъ, и у 2 сата после подне доћу натрагъ у Земунъ.

. . . . . . (нема 1 или 2 листа). . . . .

*5488 1. Арсенїе Чарновичь, патрїархъ сербски, пошлѣ онъ Исаїю Дїаковича у Бечъ, кои получи 21-го августа 1690 г. перву дїплому, у коїои Леополдъ Сербльима покровительство, свободу закона и свободу да могу вождове свое избирати, а после рата єдну по нїовой вольи организацїю обећа имъ. Како Арсенїе патрїархъ ово увѣренїе прїми, таки са 36000 сербски фамилїе преће у Сремъ, Славонїю и предѣлъ Будимско-Свѧто-Андрейскїй.

*5489 Архїепїскопи
бывши после Арсенїа Патрїарха.

Исаїа Дїаковичь у 1708
Софронїе Подгоричанинъ 1710
Викентїе Поповичь 1717
Мωѵсеи Петровичь 1726
Викентїе Ї̂ωанновичь 1771 (!)
Ї̃оїа Антуновичь 1748
Паѵелъ Ненадовичь 1749
Ї̃ωаннъ Геωргїевичь 1769
Викентїе Видакъ 1774

Мωѵсей Путникъ 1781
Стефанъ Стратимировичь 1790
Стефанъ Станковичь.

*5490 1836 престави се прешсвѧщенѣйшій архїепископъ и митрополїтъ Стефанъ Стратимировичь ѿ Кулпинъ 26-го септемврїа у 1 часъ по полуноћи.

*5491 1837 їулїа 31-го у субботу по полудни у 6 сати салише звоно отъ 8 цен. 65 ѱ храма свѧтаго отца Нїколаа у майс. Ї. Маленића бащи.

*5492 1837 септемврїа 7-го дне посл. подне у 5 сати доће г. Стефанъ Станковичь, православныи епископъ новсадско-бачкїи, и митрополїи Карловачкїѧ администраторъ у Земунъ, и великомъ парадомъ и барѧцима руфет. дочеканъ и свѧщенство съ дїацима обучени у одѣнїѧ своѧ на срѣтенїе ему изићу, и корону му принесу, и тако съ корономъ и штаку у левой, а у десной руки крестъ држечи съ великим торжествомъ и пѣнїемъ у храму пресвѧтыѧ богородицы доћу. И ту г. Авраамъ Живановићь, парохъ земун. укратко г. епїскопу слово изговори. По томъ г. епїскопъ обрати лице свое къ народу и изговори радостно слово. И тако из церкве поћу, свѧщенство съ дїацима обучени, и отпрате г. епїскопа у квартиръ г. Андрее Ђике кућу.

Сутра данъ 8-го септем. на рождество пресвѧтыѧ богородицы у храму еѧ доће, и ту е служїо и єдногъ дїакона изъ Вуковара рукоположи за свѧщеника, а г. Марка Андреевића задїакони у монашески чинъ.

Септемврїа 9-го служїо е у храму свѧтагω отца Нїколая, и ту рукоположи г. Стефана Савковића за свѧщеника, и г. Константїна По . . . .
(нема 1 или 2 листа). . . . .

*5493 (1839?) мѣсеца апрїлїа 17-го дне доће свѣтли кнѧзъ србски Милошъ Ѳ. Обреновичь у Земунски контуманцъ

и своїомъ господомъ и латовима дође у г. Ѳоше Банћа кућу, посѣтити сына своего Милана бега болнаго. По томъ врати се у контуманцъ, на 4 дана чѹло се да се сва землѧ узбунила, на кое самъ свѣтли кнѧзъ чрезъ п. г арх. и митрополита и проче господе натрагъ у свою державу возврате га.

*5494 1839 мѣсепа їуніа дне 3-го откаже свѣтли кнѧзъ суду и народу сербскомъ свое владѣніе и кнѧжество, преда своему старѣишему сыну г. Миланъ-бегу свое кнѧжество и владѣніе, а господара Милоша Обреновича от᾿прате на своѧ добра.

*5495 Тогоже лѣта 1-го дне мѣсеца їуніа умре турски царь султанъ.

*5496 Тогоже лѣта мѣсеца їуніа 24-го дне престави сѧ свѣтли кнѧзъ и фиршт сербскій г. Миланъ.

*5497 1841 мѣсеца їуніа 1-ге дне отворише контуманцъ у Земуну, да могу у Београдъ кои год хоће безъ контуманца, и мешати се само цертифікат᾿ имати мора на єданъ данъ, ако ли че на выше то пасошъ мора имати. Кадъ се врати кроз᾿ контѹманцъ прочи мора.

*5498 Тогоже лѣта мѣсеца августа 16-го дне затвори се опетъ на ново контуманцъ на 10 дана.

*5499 1841. мѣсеца їулїа 31-го дне престави сѧ преосвѧщенѣйшій архієпископъ и митрополитъ Карловачки Стефанъ ѿ Станковичь и погребен бысть 6-го августа после полъ дена у 4 саата.

Из записне књижице Симе Тодоровића учитеља земунског, у коју је почео бележити 1808 године. У Нар. Б. бр. 528.

1799.—1839.

5500 1799. покри се монастиръ Доволя с царскием ферманомъ при архиепископ8 киръ Ананию и їг8мен8 Теофил8 и протосинђелу киръ Аданасию; покри се славнием покровомъ клисомъ.

5501 1801. монастиръ Троица оу Таслича клисом, при їгумен8 Авак8м8.

5502 1802. би с8шна година; ѿ Ђ8рђева дне до св. Л8ке не паде киша, ї гладъ: 20 пара ока жита, и сиена изъ Езера 8 вреħа доношах8 Дромлячїне 8 Плевлѣ продавах8.

5503 Престави се владика Анание 8 Мостар8.

5504 Ѡп8сте монастиръ Добриловина, лиепа и красна црква с Колашинаца.

5505 1804. од великога поганства и пасял8ка и з8л8ма т8рскога одврже се Кара-Ђорђие 8 Ш8мадии, и потръ Т8рке, и до Сѣнице, освои ї Сѣниц8, страпаса градъ, изгна Т8рке, и Биоградъ освои и све.

5506 1813. по несогласию србскомъ и гордости и грех умноженї отеше Т8рци.

5507 И удари астал8къ оу турско царст(в)о, сила напрасно люто мори све до 1815 и Станболъ и Ур8менлию, Скендерию, Босн8 и Мисиръ.

5508 1816. Милошъ с царомъ миръ уфати и княз србски би славни.

5509 1817. гладна година; ока брашна цванцика; грош; многе м8ке.

5510 1820. дође у Боснꙋ везиръ Челали паша, подави Тꙋрке и пашꙋ Селмановић(а), и оправи войскꙋ на Морачꙋ, свога делибашꙋ, и бише грдни Тꙋрци.

5511 1822. би мразовита зима, ледна, преледи се Дрина и Лимъ, хођахꙋ люди с коима преко вода. И под Зворникомъ сватови под градомъ пꙗни сѣли с ђевойкомъ да ѥдꙋ на води, пꙋче ледъ, потопише се; то рекли да се прича да сѣдемо овде; и прича.

5512 1823. посташе (од) господа бога благе године; иза асталꙋка ї гладне године; мало народа, међꙋ народомъ милостъ; и бише родне године у свачем, и стоке доста и благодати божие: ока пшенице у Херцеговини три паре, и четири и 5 пара учинѣне, дрꙋгога ѥдна и 2 паре и три; ока ракиѥ 10пара; у Шꙋмади ѥдна пара ока жита, 3 ракиꙗ ока паре.

5513 1824. цар тꙋрски поби ѥничаре, 24 сахата, много хилꙗда, обали башалꙋкъ, и кахве по касабама развали, тадай сѣде везиръ у Сараево, и он дави и сѣче Тꙋрке.

5514 1826. престави се императоръ Рꙋсиски Алеѯандръ Павловићъ.

5515 1831. царъ Махмꙋтъ постави наредбꙋ ко у Нѣмачкои, но Тꙋрцима мрско. Скадарски везиръ Бꙋшатлия силнї и Босна завоищи на царске управителѣ, и бише се; а кадъ царъ навойщ на них, сви одоше без трага.

5516 1832. Разби Скадаръ страшни с Нѣмачкомъ и Московском управом и Боснꙋ, и много и християномъ би тегобе с нихъ. И мисирски велики и верховни везир би против царю, Мехмедъ Алиа. И освои святи градъ Їерꙋсалимъ, и био е святе велике недѣле, и на великꙋ сꙋботꙋ вечеръ дошо е везиръ ст. живоначалномъ гробꙋ када божиемъ маниемъ слази свети нꙋхꙋръ. Кад ю видио, обалио е порꙋзꙋ и реко; све рахат.

5517 1833. Раздѣли се Босна и Херцеговина; начинише Тȣрци, да ихъ бог господъ убие и смете, 2 пашалȣка, а био е еданъ.

5518 Идоше Бошняци и Херцеговци послѣ пошто улѣзе царска войска у Боснȣ ȣ Станболъ.

5519 И би из Рȣсие люди. И рече царъ да се не бране цркве понавляти градити; начини се у Бистрици код Прнеполя црква на освашченню архиереи Ї҆ѡсифи, ї҆гȣмен Герасим Тропчи. ї҆гȣмен Пахомие Довол., (с прочими), храмъ Светиа Троицы. И тадаи попъ Милȣтинъ Никачовићъ, начини се у Подблаћȣ црква, попъ Ї҆акша Шилковићъ, и ȣ Заврши храм светаго Николае, поп Лȣка Биедићъ; и у Попе село код Фоче храм успение пречистиа богородици, поновише се ћелие при ї҆гȣменȣ Герасимȣ; поновише се ћелие у Доволи при Пахомию Ђорићȣ; богъ да прости и помилȣе ихъ ревнителѣ.

То све 1833 годин.

Ока (ж)ита 15 пара · · · тако · · ·

5520 Ѿ 1835 посташе ѕле године меѓȣ народ, многа несȣгласїа, мрзости, ї҆арости, пакости народи се много. Ї҆зиде ѡка жита ·л҃· пара, године неродне; тако ѿ господа бога, вѣтрови ѕли, зїме ѕле, метилъ и болести у животина.

5521 1839. би сȣшно лѣто ї ѡка брашна 2 гроша, и 100 пара. Гладъ би.

5522 На Милоша Обреновића княза србскога викнȣше Срби, и оде у Каравлахию. Сѣде син мȣ Миланъ, умрие како е да е. Сѣде син мȣ Михаилъ 1840 свѧтим миромъ помазание.

О брате, коï прочиши овȣ писмȣ, не чȣдï се менï, по стариемъ нашиемъ. Шта учинише Грци ï царïе ихъ; шта ли Срби ı царïе ихъ, тако Бȣгари? Єдни на дрȣге

зло, тако нiхови совѣтнiци зли. И Грци ѡдъ цркава и икона, Срби ѡд царске лозе пресѣкоше родъ, шта ли Вꙋкъ Бранковићъ и ѡстали? Лиепо почни, пакъ ѡкаляй! Да богъ исправи ѿселе.

Ѥще пѡщъ православиа бистъ у Греко-православнаго христианскаго народа, било добра тадаи у Срба ї чистоте ꙋ Бꙋгара, те сꙋ дошли дꙋшмане бо(ж)иемъ и грехомъ содомскием и гордости богъ пꙋшти зло! . . . .

Записи у штамп. књизи у цркви на Илину Брду (код Плевља). — Исписао † Атан. Пејатовић; Д. Б. Ист. 1892, 119.

1804.—1817.

*5523 Ва лето 1804 подиже се Кара-Георгие на Тꙋрке и овлада Сербиомь за 10 година, и побеже преко Београда ꙋ Немачкꙋ, и паки Тꙋрци овладаше Београдомъ и своме Сербиомъ, и бистъ велики зꙋлꙋмъ Серблѣмъ од Турака.

*5524 Ва лето 1815 подиже се Милошъ обер-кнезъ са Сербима на Турке и разбише ї у Чачку, и ту погибе Ћая-паша.

*5525 И то лето учинїше Серби миръ са Турцїма, и дође у Београдъ Алї-паша.

*5526 Ва лето 1816 удави Алї-паша воиводꙋ Петра Молера и Радича капетана у Београдꙋ повелѣнїемъ Милошевимъ.

*5527 1817 лето подиже се кнезъ Сима на Турке, и уфати га Милошъ и предаде га Туркомъ, и посекоше Турци кнеза Симу и Драгїћа 9 марта у Београду.

*5528 И то лето померча солнце.

Запис у рук. Н. Б. бр. 41.

1840.—1854.

*5529 1840. Знати се када доће Живко изъ Скадра у Доволю, и научи книгу у манастиру Доволи, и туи се постриже, и нарекоше име єму Пахомие.

5530 1853. Постави се священикомъ на апостола Петра и Павла, и ѿ тога часи постаде игуменъ у манастиру Доволи по запустѣнию ѡдъ поганства турска и царскога аскера, несретне Тоске; ѡпустѣ 1851, ѡтвори се 1853 мѣсеца априла; много зла и яди и поганълуку пограда да ће живитъ. Постави се священикомъ ѿтвори манастиръ и погради ћелие, и 1853 диже се воиска изъ манастира, царъска войска и несретни Колашинци, те ударише на Шаранъце, а Шаранъци сами куће попопалише да се Турцима ѡсвете, те сами себе, а ѿни се затворише у пећину, декемврия 26, те и седамъ изъ-(сѣ)коше, и погибе Бошко на Божићъ таман, 10 що су и изъсѣкли, Мину Попова уфатише у пећини, те га водише по године, и ѡсискъ узимаше, и ѡпетъ доће.

5531 1857 престави се владика млади Петаръ Петровићъ на Цетинѣ, 1851 постави се князомъ князъ Данилъ, доће знамение ѡдъ Русия, ѡдъ цара русинъ . . . .

5532 1853 покрену се сила турска, сва земля царева и и царски сераскеръ Ѡмеръ паша и изъ Станъбола сва сила ова и Босна и Ерцеговина и сви Арънашти и Урумењлия и Анадолия, и сва бутунъ царевина, и весъ низам, бегълукъ воиска, све се диже на Берда и Црну Гору и на княза Данила; самие великие паша седамъ що е било, с ѡсталимъ бинъбашама и юзбашама ни броя се не зна, толика е сила са свие страна ударила. Дочека и князъ Данило съ нѣговимъ Сербъима, и бише се три мѣсе(ца), и много яда виће се и ѡпътъ ѡстаде

мейданъ церъногоръски. Едномъ се ѡдъбише и ѡдоше Подъгорици. Кадъ є биѡ ꙋ Подъгорицꙋ Ѡмер паша пиѡпетъ царъ посла индатъ и феръманъ да ишпетъ удара, и топове и чебанꙋ и низама многомъ послао. Кад мꙋ дођe ферманъ и инъда(тъ), ѡнъдаи се Ѡмеръ серашћер ишпетъ ѡбрадоваа и войскꙋ натрага поврати, и ѡпетъ на Цетинѣ удари много силе и Тꙋрака. А Црногорци добри юнаци натрагъ гръдне Тꙋрке повратише.

5533 1853 умрие Савић и Дрꙋго Ронъдовићъ мѣсеца априла.

5534 1853 дође низамъ, царска воиска, у Плевлю, те би годин(ꙋ) Д.

5535 1854 . . . табора низама, а зимова дрꙋга воиска тосканъска и Дед-ага Съмаил-агинъ синъ у Езерим(а) и Шаранъцима 1854 и Дробняцима, и би скупа година, и много мꙋке виђеше рањени асъкеръ и войскꙋ, а що имъ таинъ иде ѡдъ цара, неће да едꙋ, по продаю Дробняцима, те паре узима войска за брашна Дробн(я)ци Шаранци кꙋпꙋю, те и ране по 96, 62, 66 пара наинриже кад би узели 50 пара.

Записи у штамп. књизи у цркви на Илину Брду (код Плеваља). — Исписао † Атан. Пејатовић; Д. Б. Ист. 1892, 118.

ХРОНОЛОШКИ ПРЕГЛЕД ДОГАЂАЈА У ЛЕТОПИСАЧКИМ БЕЛЕШКАМА.

ГОДИНЕ	БРОЈ	ГОДИНЕ	БРОЈ
807	5134.	1320	5138.
997	5135.	1330	5139.
1138	5136.	1332	5140.
1218	5137.	1355	5141.

ГОДИНЕ	БРОЈ	ГОДИНЕ	БРОЈ
1359	5155.	1477	5201.
1360	5167.	1479	5202.
1371	5142., 5143.	1481	5223.—5225.
1377	5144.	1490	5226.
1380	5186.	1493	5203.,—5204.
1389	5145.	1500	5205.
1392	5156.	1503	5237.
1395	5165.	1504	5235.,—5237.
1408	5146.	1505	5238.
1430	5166., 5168.	1513	5239.
1437	5193.	1514	5240.
1439	5157.	1515	5241.
1440	5187.	1516	5206.
1452	5158.	1517	5242.
1453	5169., 5194.	1520	5159., 5243., 5245.
1459	5195.—5197.	1521	5207.
1460	5198., 5219—5221.	1522	5208., 5244., 5246.
1461	5170.	1526	5209.
1462	5199.	1540	5174.
1464	5222.	1545	5247.
1470—1473	5200.	1551	5160.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1553	5248.
1564	5249.
1565	5148., 5161.
1566	5175.
1569	5149.
1572	5250.
1583	5162.
1584	5251.
1592	5163., 5252.
1593	5164.
1594	5152., 5253.
1597	5154.
1622	5244.
1644	5229.
1646	5166.
1647	5227.
1667	5228.
1669	5176.
1670	5189.
1680	5233., 5234.
1682	5188., 5254—5256, 5266.—5269.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1683	5177., 5279., 5310., 5328., 5329.
1685	5230., 5231.
1686	5213., 5257., 5280.
1687	5171., 5214., 5232.. 5281., 5311., 5335 —5337.
1688	5282., 5312.
1689	5313.
1690	5190, 5258, 5283, 5286 , 5314 , 5338, 5488.
1691	5287, 5315.
1693	5172.
1694	5316.
1697	5191, 5215, 5288, 5289, 5317.
1698	5173, 5259.
1699	5290, 5318.
1700	5339.
1702	5319.
1705	5291, 5292.
1706	5293.
1708	5489.
1709	5184, 5192, 5320.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1710	5260, 5261, 5489.
1711	5270, 5294, 5321, 5341—5343, 5350.
1712	5262, 5295, 5322.
1713	5263, 5271, 5344, 5345.
1714	5182, 5264, 5265.
1715	5178—5181, 5272, 5346.
1716	5183, 5210, 5216, —5218, 5273, 5278, 5296,—5299, 5323, 5326, 5331, 5332, 5368, 5369.
1717	5211, 5274, 5300. 5324, 5333, 5347 —5349, 5489.
1683—1718	5304—5309.
1718	5212, 5301—5303, 5325, 5370, 5371.
после **1718**	5303.
1722	5327.
1726	5489.
1727	5351.
1636	5372.
1737	5185, 5275, 5334, 5373.
1738	5276.
1739	5374.
1740	5375.
1741	5376—5378.
1748	5489.
1749	5489.
1753	5277.
1758	5340.
1762	5340.
1767	5352.
1768	5379.
1769	5380, 5489.
1770	5383.
1771(?)	5489.
1773	5384.
1774	5354, 5489.
1776	5385, 5386.
1777	5387—5389.
1780	5385.
1781	5392, 5489.
1785	5353.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1786	5355, 5393.
1787	5356, 5394—5396.
1788	5385, 5397, 5398.
1789	5357, 5399 5400.
1790	5401—5403, 5389.
1791	5404, 5405.
1793	5358, 5406—5409.
1794	5410.
1795	5411, 5412.
1796	5363, 5413.
1797	5330.
1799	5500.
1801	5390, 5501.
1802	5502—5504.
1803	5381—5414.
1804	5415, 5505, 5523.
1806	5416, 5417.
1807	5360.
1808	5418.
1809	5365.
1811	5419, 5420.
1813	5421—5423, 5506, 5507.
1814	5382, 5424—5426.
1815	5385, 5391, 5427, 5507, 5524—5525.
1816	5428, 5508, 5526.
1817	5361, 5429—5437, 5509, 5527, 5528.
1818	5359, 5438,—5448.
1819	5449, 5450.
1820	5362, 5451, 5510.
1822	5452—5454, 5511.
1823	5512.
1824	5455—5459, 5513.
1825	5459—5469.
1826	5470, 5514.
1829	5471.
1830	5571, 5472.
1831	5515.
1832	5364, 5366, 5516.
1833	5473, 5474, 5517, —5519.
1834	5474—5477.

ГОДИНЕ	БРОЈ	ГОДИНЕ	БРОЈ
1835	5477—5481, 5520.	**1840**	5522, 5529.
1836	5482—5487, 5490.	**1841**	5497—5499.
1837	5491, 5492.	**1851**	5531.
1838	5367.	**1853**	5530, 5532—34.
1839	5493—5496, 5521,	**1854**	5535.

ДОДАТАК.

пре 1204.

5536 Сию цркві банъ Коулинъ зида егд[а пл?]ѣни Коучевъско Загорие, и наде на нюю гро[мъ] оу Подъгорѣ Слѣпичиціѹ. И постави свои образ... прагомъ: б(ог)ъ дан баноу Коулиноу здравие и баници Воисав[и].

5537 Писахь Криле жѹпань.

5538 Аз писах Десивои [к]риже за бана. Писахь аз писах

5539 Я се писа Радохна крьстиѣнинь.

5540 Писа Окрадь.

5541 Миогост писа

5542 Д[е]ѣнь(?) ратьник(?) за Станоѣ(?)... Писа, бог мѹ дан здравие а мь[н]ѣ(?) животъ

Натписи на плочи у Мухашиновићима (Високо, сада у Сар. Музеју). — Гл. З. М. 1898, 617.

1295.

5543 Скончаше се богодьхновенныє сыє книги номоканонь помощию светые и троицѹ и силою животворещаго крьста и молитвами прѣчистые владычице нашее богородице и вьсѣхь светыхь аминь. — Произыдоше на свѣть словѣньскаго языка богодьхновен'ныє сїе книгы, нарицаемые номоканонь, помрачени бо бѣхоу прѣжде сего ѡблакомь моудрости елин'скаго езыка, нинѣ же облисташе, рек'ше истьлковани быше и благодатию божїею ꙗсно сиꙗють невѣдѣниꙗ тьмоу ѿгонеще и вьсе просвѣщающе свѣ-

томь разоумнымь, и ѿ грѣхь избавлѣюще. Вьсакь оубо оучитель рекоу же епископь и презвитерь или инь кто оучител'ски сань прѣдрьже, аще сих книгь не вѣсть добрѣ, то ни самь себе знаеть кто ест(ь); приникноув же вь глѹбиноу богодьхновенных сих книгь, ꙗкоже вь зрьцалѣ и сам' се оузрит каков ес(ть) и какомоу пѡдобаеть емоу быти, и дроугие познает и наоучить. Изиде же на свѣт нашего езыка божественое се писание потьщаниемь из млада ѡсвещенаго и богочьстиваго и прѣѡсвещенаго и прьваго архїепископа вьсе ср'скые земле и помор'скые кирь Савы, сына прѣподѡбнаго ѡтьца Симеѡна, прьваго наставника вьсѣи ср'пьсцѣи земли; сь же благочьстивыи архиепископь и краль(с)тво ѡбнови и ѡсвети вь ср'псцѣи земли. Писани же сие вь дьни благочьстиваго и благовѣрнаго и светороднаго господина краль Стефана Оуроша, вьсе ср'пьсцїи земле и помор'скые, и брата м8 господина Стефане, зета краль оугрьськога, повелѣниемь ню метере богочьстивые и благовѣрные и светороднне великые госпожде кралице вьсе с'рпскые земле и поморскые Єлѣне, тогда прѣдрьжещ8 прѣстоль светителства срьбскые земле ѡсмом8 архїепископ8 Євстатию, втором8 именемь; писаны же выше книгы сїе роукою мнѡгогрѣшнаго чрн'ца Гермaна, вь жоупѣ Чрьнои Стѣнѣ, вь мѣстѣ рекомѣм дом8 Спасов8 Милешевѣ вь лѣт, ҂ѕ҃ѡ҃г҃ индикта ѕ҃, лѣто же бѣ сльнц8 д҃ Молю же и(р)очитающеи и прѣписоующеи и исправлѣюще и(р)очитаите, аще что погрѣших, и благословите, а не клнѣте.

Запис у крмчији XVI века у Букурешту. — Мелкіе Тексты, 98.

1355.

5544 Присно 8ко чловѣколюбїе божие вьсѣм' чловѣкѡм спасти се и вь разоум истинныи прїити, чловѣколюбнѣ все сьтвараеть, понеже прьваго чловѣка прѣст8плениемь заповѣди ѿпадша, и не трьпѣше зрѣти своего сьзданїа порабощенна, нь вьзвестї и вьсхотѣвь, сына своего и слова пославь егоже пророци повѣдаше, пльть оубо приемь ѿ прѣсветые и прѣчьстые дѣвы Марїе, и вьплтївже се и родив се, и обрѣзание приемь прьвозаконное и крьщенїе, и вьзраста по всемоу и быв оубо развѣ грѣха чловѣкь по Богословоу: крьсть прѣтрьпѣвь и смрт' своею волею, жлчь и ѡцьть, оплюванїа и пороуганїа, и вь гробь вьсели се, и тамо соущїих сьвьздвиже, вьскрсе ꙗко всесильнь

и самовластьнь, и ꙗви се светыим свонмь апостолωмь, и показа имь азвы гвоздиинные. и наѹчи и посла крьцати же и оучити, и блюсти вса елїка заповѣда имь до скончанїа вѣка; по глаголани же юего к нимь вьзнесе се на небо и сѣде о десноую бога. Ѡни же шедше пропоѣдаше и наоучише и правѣи вѣрѣ истинни дѣлателїе показаше се....

Почетак записа бр. 103, коме ово ваља додати. — Лет. 196, 4.

око 1389.

5545 Слава тебѣ, владыко Христе, боже нашь, творче, царю небоу и земли, слава тебѣ пречистѣи твоеи матери, царици небѹ и земли вь бесконечнїе вѣкы, аминь. Вы же вьси, ω Христѣ братїе и ωци, елици прочитаете гржбое се писанїе, да не мните, ꙗко ѿ себе оустрьмлае; не бжди тω, свѣдѣтель ми юес(ть) Христось, нж поче сїа книгж Сїмонь, вражїа глава, и мне ж некто (к?)ра(ть) даде за дльгь, да много се нждих да ωбрж щж тѣх быти на да дамь цѣнж, и нѣ могох, ꙗкоже вѣсть Христось. Да исписаше по любови, единь едно, а дрѹгы дрѹго, колико кога богь наоучи. Да аще медь и на борѣнж ес(ть) сладок, да слово божие аще и гржбо, нж юес(ть) сладко, иже сь оусрдїем и сь страхом божиемь прочитаеть. Да молоу ви, ωтци и братиа, много ще те ωбрѣсти и гржбо, нж исправлѣюще чьтетж, ωти вьсѣка пльт чловечѣ немоцна юес(ть). да аще не хощете благословыти, да и м...во нѣ кльнетж, а богь да прости еже исписаша и еже иже хотж прочисти сїж книгж, и раба божиега ер'монаха многогрѣшн(аго) Варнавж, амнь, амнь, амнь, амнь, Христе.

Ти разни писци бележили су са стране белешке од којих су четири наштампане у I књ. бр. 164, 171—173. Њима ваља додати и ове које у рук. иду овим редом и све су српске:

5546 Господи владыко, творче небѹ и земли сьздави чловѣка, помилѹи ме грѣшнаго ѹѹѹѹѹѹѹѹ.

5547 Драгомѹ ми братѹ Гѹргѹ Бал(шићу?)

5548 Господинѹ ми великомѹ Вѹкѹ (Бранковићу?) ωд работника ти Драгосава да си ....

5549 Господинѹ ми Драгосавѹ, како мога доброга ωд госпоге Вонсаве воиводе Радена да да да (!) знаш добо (=дођоше?) гла

5550 Господинȣ ми Бакȣ ѡд работника ти Николица да знаш ....(једна реч)

5551 Богь да прости Николȣ кеналию кои кȣпи сию книгȣ тер се насладисмо.

5552 Ѡд Драгосава братȣ ми Карлȣ.

5553 Ѡд Бака братȣ ми Драгосавȣ. Говорȣ ти, Драго.

5554 Пише рȣка многогрѣшнаго попа Добросава.

5555 Ѡд Бака братȣ ми Драгосавȣ ȣзнахь.

5556 Ѡд Драгосава братȣ ми Николе, ки час примеш сию книгȣ т час да си ȣ мен(е), и направнь ѥр се правда.

5557 Помените мене грѣшнаго дїака Николица.

Пиши, рȣко, многогрѣшнаго дїака Николица.

Записи у рук. Н. Б. бр. 314. — Катал. Н. Б. 214.

1393.

*5558 Сиꙗ крстианица митрополита кѵрь Мадеа, вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·а҃·

У ман св. Димитрија у Сухој Реци (Ст. Србија). — Гл. XLVI, 225.

1389—1402.

5559 Многогрѣшни Иванко дїакь писа сиꙗ слова.

Запис у рук. Н. Б. бр. 210 (упор. бр. 207, 208). — Катал. Н. Б. 67.

1417.

*5560 [Сл]ава съвръшителоу богоу нашемоу вь вѣкы [вѣ]кωм, аминь, аминь. — Писах азь многогрѣши[ны и н]едостоины рабь божїи ·[В]ладисавь дїакь сїю книгоу архїереѹ Хрїстовоу [ѥ]гда

и оуписах ю вь лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃к҃е҃· И где се сїа божствна книга прилоучи бити, ѡтци и свещенници и диіаци, чтите исправлающе божствьнаꙗ сиꙗ словеса, а мене простите и благословите, аще се боудоу ѡписаль азь во [не] могох вьмѣстити хоудимь оумомь и грѣшною [р8]кою зане во имах грѣхы богатство и гробь ѿчь... чрьвие же ми бѣхоу любими гостие, землꙗ же ....ше тѣло ѿ неєже вьзеть бых. Нь ѡтци пом... пророка глаголюща: медь аще и на корѣ ес(ть) нь сладкь ... сїа словеса, аще гроуба соуть моюе(!) роукою ..... на соуть, нь молю ви се оумиленно кто прочи.... простите и благословите, а вась богь прости и благослови.

Запис у рук. (осмогласнику) Н. Б. бр. 804.

1423.

5561 Почины, Мардарие(?) ѿ великаго тр8да. Писа се сїа книга вь лѣто ҂ѕ҃ц҃л҃а҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 720. — Катал. Н. Б. 84.

1402—1427.

5562 [Ми]нх Стефань Писа.

Курсивом, можда пишчево:

Господин8 ми игѹмн8 Герасим8, кѵр Симеон8, кѵр Марк8, кѵр Леѡнтию, кѵр Іѡван8, кѵр Сави, кѵр Радосав8, кѵр мом8 поп8 Мил....

Високом8 и славном8 и многоѹзможном8 господин8 деспот8 Стефан8 по чьсти Христа бога нашего и всех чтн҃ и прѣчьстаго крста господнꙗ.

Записи у рук. Н. Б. бр. 713. — Катал. Н. Б. 69.

1432.

[*5563] † Ри(?) Вьзлюбихь благолѣпие дом8 твоего и мѣсто вьселен(ие?) славі твоеꙗ не погѹби сініь сі пьвлѣнимдміа цр(?) февр8ара ·з҃· дн ҂ѕ҃ц҃м҃· прѣстави се.

Снимак натписа „од кивота".

[*5564] Бѣлато(!) ҂з҃·ц҃·м҃· полагает венац глави ·кр· Милѹтин ·с҃т· кр(а)м Николаа.

Снимак натписа „од треħи врата ст. крама".

Оба ова снимка заједно са треħим са звона (види бр. 256 и исправке под тим бројем у Допунама и Исправкама) нашла су се у оставштини пок. митрополита призренског Дионисија, и јамачно су сва три из храма св. Николе у селу Бањи (окр. Пеħки).

1436.

5565 Изволениемь ѡтца и поспѣшениемь сына и съврьшениемь светаго доѹха написа се сїа светаа и божьствна книга, рекоми тетроеѵгель, вь дьни благочьстиваго и христолюбиваго господина деспота Гюргѩ. — Азь рабь божїи смѣренїи вь иноцѣхь їеромонахь Роман, бывшоѹ ми тогда игоѹменоѹ вь храмѣ светаго Николи, иже ес(ть) вь Бранинѣ, и видѣвшоѹ ми ѡскоѹдѣние светымь тетроеѵгеломь того всесветаго мѣста, азже ѩко человѣкь съмрьтьнь ѿ сего соуетнаго и маловрѣменнаго вѣка прѣидохь, и мало имѣнїа ѿ чести що имахь ѿ троуда мога, прѣложих на еклисиархоу попоу Гюрасимоу, и на Їѡанноу, да поставе сїю книгѹ вь храмѣ светаго Николи на светѣм жрьтвьницѣ. И клетвом заклехь, паче же и проклех, тко ю бие ѿнимити и ѿставити ѿ сегаи мѣста, да ес(ть) проклеть ѿ господа бога и ѿ прѣчистые его богоматере, и ѿ всѣхь светыхь, и да мѹ ес(ть) соуприьница прѣчиста, и светы Николае, вь дьнь страшнаго соуда. А вась чьтоущїихь молю, мене грѣшнаго раба божїа їермонаха Романа, приложившаго сїю книгѹ, поменѹите и простите, а вас бог да простить, амин. Бъ лѣт(о) ҂з҃·ц҃·м҃·д҃· мѣсеца марда, дописа се сїа книга, а писа многогрешни Христоу рабь їеромонахь Мина. И вась чтоущїих молю, аще что и погрѣшиль бѹдѹ недостатьчством моимь, а ви ч҃тѹще исправлꙗите оумомь вашим, и не бльнѣте, нь паче благословлꙗите а вась богь да простит, аминь.

Запис у рук. у прив. рукама у Одеси. — Archiv IX, 581.

1447.

[5566] Гаврїиль исписа сїю книгу въ лѣто 6955.

Запис у рук. Рум. Муз. — Отчетъ Моск. 1867—69, 25.

1450.

5567 Сиы кнїга попа Блатка; постави се попом въ лѣт ҂ѕ҃ц҃н҃и҃ мѣсеца марте. Рѹка многогрѣшнаго Дамъıана, емѹже Ѿьчъство гробь, а богатство грѣси, вечна мѹ памеҭь.

Запис у рук. Н. Б. бр. 722. — Катал. Н. Б. 84.

1453.

5568 Съписа се сиы книга, въ лѣт писа Степань въ лѣт ҂ѕ҃ц҃ѯ҃в҃ мѣсеца декемврїа к҃д҃ дьнь.

Запис у рук. лавре св. Атанасија у Св. Гори. — Отчетъ Акад. 1902, 52.

1427—1456.

5569 Ѿд деспота Гюрга племенитомѹ и мѹдромѹ и всакои славѣ и чести богѡм дарованомѹ синѹ си господинѹ ми нлеленапь (=Новак?).

Запис у рук. Минхенске двор. Библ. — Лет. 196, 13. Упоредио г. В. Јагић.

1456.

5570 Въ лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃ѯ҃е҃ крѹг сльнцѹ к҃а҃ лун. а҃і҃ прѣстави се благочьстивы и христолюбивы господинь Срьблем деспот кѵрь Гефргїе по господи вoѕѣ его вьседрьжители емѹже слава вь вѣкы аминь.

Запис у рук. библ. Књ. Друштва у Софији. — Archiv XXV, 156.

1466.

5571 ...за м҃е҃(?), ѡ грѣшни попе Павле, гѡ҃но (горно?) дькрски ѡд бла҃(?)...бленъ. Вь лето ҂ѕ҃ц҃о҃д҃ вь царство Мехмеда цара а ѡд кѹните(!).

Запис у рук. Н. Б. бр. 458. — Катал. Н. Б. 111.

1473.

5572 Конъць до зде симь богодъхновеннымь словесемь. нхже ѿ грьчьскаго писаніа на срьб'скын езыкь прѣтворн чьстнѣн и изреднѣн по истинѣ въ иноцѣх дивнын кур Ан'тоніе, оученикь бывын кур' Генадіа старца, иже въ добрыхь дѣтелех и въ ночьскых троудѣх и подвизѣх постничьскы просіавшаго въ Светѣи Горѣ Адона, въ вьсечьстнѣм монастири прѣсветые владычице наше богородице и присноդѣвы Маріе, глаголемѣмь Батопедь, ѿ кніги иже въ светых штца нашего Іоанна Златооустаго, глаголемые Ан'дріан'ты. Тъже бисерноωбразное съчиненіе и съставленіе златословеснѣншаго и езыкωм и оусты прѣложено быс(ть) прѣдреченнымь инокωм Антωніемь въ тоиждε Горѣ Светѣи Адона кур' Никітѣ, архідіакωноу митрополіта Стоуденичьскаго кур' Василіа, послѣдиже бывша ѯар'ха Діωклитіе Хвωстън'скые. И се изьωбрѣть оу того по прилоучаю, азь мън'шіи и непотрѣбнѣишіи въ чловѣцѣхь, мнωгогрѣшныи и послѣдныи въ діацѣхь, наричемыи таха діакь Владиславь и въсесрьдчною любовію въждельвь томоу, богоу поспѣшьствовавшоу къ съвршенію дѣланіа, прѣписахь сіе ѿ того прѣдизложеннаго писаніа, и въ сен кніѕѣ съставно, ыкоже имать по редоу писаніемь съчетахь, живыще тогда и прѣбываніе имоущоу ми въ въсечьстнѣм' монастири прѣсветые владичице наше богородице и присноդѣвы Маріе, соущее иже въ подкриліи Чрьные Горы. И сіе же съписа се въ дьни великааго и самодрьжавнааго цара моусрωман'скаго амире Мехмед' бега въ ·к҃·в҃·-' лѣто царьствіа его' ѿ създаніа же мира сего въ лѣт(о) ҂·ѕ҃·ц҃·п҃·а҃· кроуг оубо сльицоу бѣше тогда ·д҃·, лоуны же ·и҃· індіктіωн ѕ҃·

5573 И тожде лѣто воин'ствова царь Мехмед бег на Оѕѫн' Асана, и браніюоудрьжа стрьмленіе его въ еже не пленовати к томоу въсточны страны, елики под самодрьжцем сѫще въ соусѣд'ствѣ томоу прилоучаахоу се. И ваша Романійскын хас Мѫрат на рати падает на рѣцѣ нарицаемѣи Ефрать мѣсеца авгоуста ·д҃· въ дьнь срѣд·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 6

1478.

5574 Сію книгѫ, рекомагω златоѫстъ втори комать, приложи иωп таха Гавріил светомѫ и прѣподобномѫ и богоносномѫ

штцꙋ Їшанꙋ пꙋстинꙑ житѣлю Рилꙿскомꙋ заради помена сїж, в лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃п҃з҃ дем. з҃ крꙋгъ сльнцꙋ е҃і҃ луи. д҃і҃ мѣсеца Ѡврї[1] л҃ въ прьви час дьне, при игꙋмнꙋ їеромонахꙋ кѵр Ѳешфанꙋ. вь днижє злоименитагꙋ цара амирє Мꙋхамета.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 103.

[1] Октобра?

1479.

5575 Слава съврьшителю прѣблагомꙋ богоу давшомоу ми по зачелꙋ и конъць. Исписа се сїа божьствнаа книга, рекомꙑи панагїрик, послѣдньным вь дїацѣх Бладиславшм граматиком, въ всесвьстнѣм монастири прѣсветыє владичице наше богородицє иже въ подкрилїи Чрьныє Горꙑ, вь прѣдѣлѣ Жегнигов'цѣм, въ дьни великааго и самодрьжавнаго цара моусроман'скаго Мехмед-бега, въ к҃н҃е лѣто царьствїа єго, Ѿ създанїа же мира сего въ лѣто ҂ѕ҃ц҃п҃з҃ мѣсеца априлїа д҃ вь самꙑи ть велїкꙑи пе(ть)кь дѣлꙋ дсврьшивших(!) сеї къ вечерꙋ, кроугь оукш сльнцоу бѣше тогда е҃і҃, лоунꙑ же д҃і҃ їндїктїшн в҃і҃

5576 Въ тождє лѣто и крѣмє и Тоурци прїимишє Скъдрь Ѿ Бенетикь мѣсеца прѣдреченнаго априлїа д҃ дьнь на самоую тоу неделю цвѣтоносноую за соутра.

Запис у рук. Рилском. – Спрост. Опис 111. Овим се замењују бр. 344 и 345.

1482.

5577 Б лѣто ҂ѕ҃ц҃ч҃ мѣсеца фєрфара д҃ дьнъ днєже сє Ѳаꙋгъ баша иц.(мек?)... новомꙋ царꙋ сꙋлтанъ Баıазитꙋ честитꙋ рꙋкꙋ да мꙋ целива.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 683. — Катал. Н. Б. 395.

Биће да је ово исти запис са изданим записом у I књизи бр. 193, само што тамо није добро прочитан, а већ што се вели да је „на камену побијеном у земљу“, то би могао дати одговор само пок. П. Срећковић.

1483.

5578 Сьписа се сїа книга вь лѣто ҂ѕ҃ц҃ч҃а҃ Писа вь всех послѣднїи вь свещенницѣх поп Радославь, и доспех мѣсеца мартїа е҃і҃ дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5579 Понєже благоволєнїємь ѡтца и поспѣшенїєм доуха всесветаго, єдинорождныи синь и слово божїє єдинь сы светые тронце благоизволи исплънити свою црьковь различными книгами, ѡкы оубо чьтѹще православныи христїане, пачеже иноци, прїємати оутѣшенїє ѿ различьныих напастеи ратѹемы ѿ съпостата, приходити къ оумилєнїѹ и къ покаанїю, ѡвыже въспѣвати величїа божїа славимомѹ въ тронци, и того прѣчистѹю матерь єдинѹ богородицоу, и светые єго иже ѿ вѣка томѹ оугождьших, исписа се сїа божствнаа книга, глаголєми панагїрикь, въ ѡбитѣли прѣподобнаго ѡца нашего и пѹстынножитела Їѡанна Рыл҆скаго потрѹжденїємь и настоанїєм игѹмена чьстнѣишаго тоєжде ѡбитѣли кѵр Θеѡфана и прочааго брат҆ства, подвигшѹ их на се и прѣдѹбѣдившѹ светомѹ дѹхѹ. Исписа се ѿ създанїа мирѹ ҂ѕ҃·ц҃·ч҃·а҃·, кроугь сльнцѹ бѣше тогда ·в҃·, а лѹнѣ ·д҃·ї· демелїє ·к҃·а҃· индиктїѡн ·а҃· Мѣсеца авгѹста доврьши се и҃·ї· дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 92.

1487.

5580 Писа таха монах Давидь в лѣт ҂ѕ҃·ц҃·ч҃·є҃·

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 37.

1492.

5581 Сїа книга, глаголема прологь, ѕспенїа пресветие владычице наше богородице и присноддѣви Марие в лѣто ҂з҃·

Запис у рук. цркве у Чајничу. — Гл. З. М. 1901, 328.

1503.

5582 Благоволєнїєм отца и поспѣшенїєм сына и сьдѣиствїєм светаго доуха исписа се сїа книга вь монастыри Рылсцѣм, въ храм(ѣ) прѣподобнаго отца нашего Їѡ Рылскаго повелѣнїєм отца нашего игѹмена їєрѡмонаха Θеѡктїста, в лѣто ҂з҃· и а҃ї, крѹг слънцѹ ·а҃ї· лѹн. ·д҃ї·, демелїа ·в҃· индиктїѡн ·ѕ҃· Писа таха мѡнах Спїридѡн, потрѹжденїєм же множае брата нашего ієромѡнаха Анастасїа. Богь да спасет писавших и поминаѹет чьтоущїих, амїн.

5583 Въ тожде лѣто прѣстави се Ѡць нашь игꙋмен ѥромонах Ѳеѡктисть мѣсеца маїа ·г·, на светаго апостола Сїмеѡна Зїлота, емоуже Христос на брак прїиде и водꙋ въ вино прѣложи.

Запис у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣленія Петр. Акад. за год. 1904. 265.

5584 Благоволѥнїем светые тронце исписа се сїа кнїга вь храмѣ прѣподобнаго ѡтца нашего Їѡанна Рылскаго повелѣнїем ѡтца игꙋмена їеромѡ(на)х(а) кур Калиника, потрꙋжденїем брата нашего їеромѡ(на)х(а) Анастасїа. Пис(а) тах(а) мо(на)х Спиридон в лѣт(о) ·з·и· и ·а·г·, кроуг сльнцꙋ а·г·, лоун. ·д·і·, демелїе ·в· инди· ·s· на спасенї пис(а)вшим, и на просвѣщенїе чьтꙋщїимь, амїнъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 16. Овај је запис нетачно наштампан под бр. 511 и овим се замењује.

1514.

5585 Слава сьвршителю богꙋ ѡ всѣм, тронце света слава тебе. Сьписа се и сьврши вь лѣт(о) ·з·к·в·

5586 И в то лѣто бист гонѥнїе на христїанех ѿ проклетих крстоуша вь земли ꙋгрꙋской, и паки их победи воевода ердел-ски до (ко)н'ца[1], ꙗкоже и проклете всe. Писа раб грѣшнїи дїаконь Божа ꙋ мѣстꙋ Сланкаменꙋ ... ·к·д· ѡх, ѡх, ѡх, мнѣ, братие, простите, а не кльнете, и прочетаи исправлꙗите ..... (=Тома?)

Запис у рук. пожар. пр. у Сентандрији. — Даница 1862, 326, погрешно и у изводу, као што је наштампан под бр. 417 и 418, што се овим замењује.

[1] Упор. И. Руварац, Стари Сланкамен 27—28,

1519.

5587 Сьписа сїю книгоу дїакон Пет'ко, рекомꙋю тетроеvгель, повеленїемь Степана старца, и приложише мꙋ христїане за пол кнїге, а иѡн(!) за пол кнїге сь братом Иванишем, и поставише ю ꙋ црьквꙋ светаго вьзнесенїа ꙋ селꙋ рекомем Чрьни Врьхь. И т'ко ѡднесе сїю кнїгꙋ ѿ сего храма, да ѥст подоб'нь Юде и Арїе, и да ѥст прокле́ть ѿ светаго вьзнесенїа Христова. И сьписа се вь лѣт(о) ·з·к·з·

Запис у рук. Н. Б. бр. 475. — Катал. Н. Б. 24.

1521.

5588 И сїа правила ѡбрѣтохь, любимїци, вь Светои Гѡрѣ Ядѡнсцѣи вь мѡнастири Хиландари, ѥже ѥс(ть) зде вь книзѣ сеи ѡ светем̀ посте великїе и светие ·м҃·це и Христова рождьства и светїхь апостоль и оуспѣнїю богородици и ѡ господских праздникохь и инехь вьсего лѣта и ѡ ·п҃·це и ѡ свѣтлои нед. и ѡ инех нед. кое намь прѣдаше божествна правила невьзбрано ꙗсти иноци сирь и ꙗица и рибы, а мирсци меса и вина ѡбрѣтаѥма, и паки слово ѡ Фрѹгохь. Того ради, любимици, вьложих више писанноѥ правило да се ѡбрѣта вь книгах сихь вь нашем̀ рѹкодѣлїю, да би како некои дѹше бога боещи се и нась грѣшних благословиле. И пакы молю и мили се дею, любимици, ѥже мы не исправїхом неведѣнїем̀, люб̀ве ради Христове не зазрите ниже порьи̓щите нь исправите, ꙗкоже добри хоудожнїци. Мы вьспоменоухомь ѿ прѣданїа светыхь и ѿ навикновена искоусних и разоумних и доуховних ѿць, тѣм̀же оубо хотеи слишати и творити по реченихь да творить: иже не имѣѥт̀ творити и радити ѡ сихь оуставлениҳь, пачеже ѡ сѣбе, ѿ томь на воли да ѥс(ть) вьсакомоу, писано бо ѥс(ть) ꙗко каждо нась самь ѡ себѣ слово даст богови, и ѡ своихь дѣль прославити се ѥс(ть) комоу или посрамїти. Вьсеблагыи же богь да поможеть и избавить вьсѣх нас вѣчнаго моученїа, и сподобить небесномоу ѥго царствїю за молитвь прѣчистїе владичице наше богородице и вьсѣхь светыихь, аминь.

5589 Оуказь лѣтомь вѣчнымь колико ѿ бого вѣка

ѿ Ядама до потопа лѣт ·в҃· тисоуще ·с҃·м҃·в҃·

ѿ потопа до стльпотворенїа лѣть ·ф҃·л҃·ѕ҃·

ѿ стльпотворенїа до Якрама лѣт ·ф҃·и҃·в҃·

ѿ Якрама до исхода лѣт ·у҃·л҃·

ѿ исхода до Давида лѣт ·у҃·м҃·

ѿ Давида до прьваго прѣселенїа Иерослима лѣт ·у҃·м҃·и҃·

ѿ прѣселенїа до Ялеѯан̀дра цара лѣт ·т҃·п҃·г҃·

ѿ Ялеѯан̀дра до светаго рож. господа нашего Ісоуса Христа лѣт ·т҃·л҃·г҃·

Я вьсѣх лѣть ѿ Ядама до Христа ·е҃· тисоущь ·ф҃·

ѿ Христова рож. до Кѡн̀стандина цара Христїаномь лѣт ·т҃·п҃·г҃·

Ѿ Кон'стантина цара до Кѷри[ла фи]лѹсофа сьтворшаго слова ѥзыкоу .....скомоу и Мѣтодїа епископа брата ѥго лѣть ·ф҃·м҃·в҃·

Бьсѣх' же лѣт Ѿ Адама до Кѵрила ·ѕ҃· тисоущь ·т҃·ꙁ҃·

Ѿ Кѵрила философа до светаго Савы прьваго архїепископа, оучителꙗ и прьвосветителꙗ срьбьскаго новаго по истинѣ апостола и брата его Стефана прьвовѣнчанаго кралꙗ срьбьскаго лѣт ·с҃·п҃· Ѿ Адама же лѣть ·ѕ҃· тисоущь ·х҃·м҃·

Ѿ Стѣфана благочьстиваго и христолюбиваго и мнихолюбиваго прьваго цара срьбьскаго лѣт ·с҃·а҃· Бьсѣх же лѣт Ѿ Адама до царства Стѣфана цара лѣт ·ѕ҃· тисоущі ·ѡ҃·п҃·г҃·

Ѿ цара Стѣфана до сына ѥго цара Ѹроша лѣт ·е҃·і҃·

5590 Коньць ·ꙁ҃· момоу вѣкоу. Почело ѡсмомѹ вѣкоу последним лѣтѡм.

Вь лѣто ӿ·ꙁ҃·л҃·д҃· Сїѥ лѣто паде соул'тан Соулеимень на рѣкоу Савоу сь множьством Измаил'тень, и прѣхождахоу рѣкѹ Савоу ꙗкоже по соухоу сїирѣчь по мостоу на ѡн поль Срѣма, и инїиже вь кораблѣ(х) прѣполовоущіе ꙗкоже не бѣ можно ни рѣкамь тѣмь силнимь Измаил'тене оудрьжати, ꙗко Оугринь имѣше надеждоу на [те силне] рѣке, Савѹ и Дѹнавь и ѡп'стоупише Ѿ вьсоудѹ словоущи Бельградь и инне окрьснїе гради и лѣтехоу ꙗко змїе крилате села и градове палеще. Ѡлѣ чюдо! тогда такѡвои скрьби земли тои имоущи, и вь тои земли, глаголю Срѣме, дивна места и села запѹстеше, а црькви и градове разорише, а словоущи Бѣльградь и неволѣю Оугрин' прѣдаст' Измаил'теном, и вьнидѡше вь нь дзѕцнеьѡкѕ (=агареньска) чеда мѣсеца ав'гоуста ·к҃·и҃· дьнь. А госпожда Ѥлена, бывша деспотица и неволею ѡстави славни градь Коупїникь и дадѣ се бѣг'ствоу прѣко рѣке Доунава оу вьноутрьнѹ Оугрїю, а славноу и дивноу землю деспѡтовоу Тоурци попленише, а лепи градь Коупиникь разорише месец сек. ·д҃· дьнь

5591 Почеше се сїе светие кнѵги, глаголемїе ѱалтирь, повѣлюнїемь мои стьрцемь и родителюмь Божидаромь Гораждаиином. Троуди же се ѡ сѣмь смерѣнїи мних свещенникь Ѳеѡдорь п[ри храмоу светаго ве]ликомоученика Христова Геѡр. на рѣце Дрине. Свкрьшише се Ѿ битїꙗ вь лѣто ӿ·ꙁ҃·к҃·д҃· а Ѿ рож.

Христова тисоуща ·ф·к·д· кроуг сльнцоу ·л·, а лоуне ·н·і· индиктїωн ка(!) мѣсеца ωк. ·к·е· дьнь.

Поговор у ст. штамп кн. у Н. Б. бр. 30. — Archiv XXIII, 307. Упор. бр. 463 nota.

1524.

*5592 Изволением ωца, споспѣшением сына и свршением светаго доуха, азъ смерѣнны и маломощны, лѣнивїи къ подвигωм доушеполъзнимъ, а скори и оухищрени къ всакомо(у) лихомъсткоу доушегоубытелномоу, рабь Христовь поп Радославъ, списахъ сию книгоу доушеполѣзноу, по именоу глаголемїи пр[олог] каеꙁъ(!), повѣлением раба божїа Цветка Боуковика, и рабе божїе Еле. И приложише ю храмоу светаго Николи въ Николъ-Пазарїи за свою доушоу и за родитель своих, богь да ихь прости. и да имъ ѥ молбеникъ светы Никола за грѣхы ихь прѣд богомъ. Язьже смѣренны прѣзвитерь Радославъ по изволению божїю и прѣсветые и нера........ Съвршии се сїа книга Ѿь бытїа въ лѣто ҂з·л·г· мѣсеца декебра ·д·і· въ Николъ-Пазарїи, кодъ храма светаго Николи и протопе Їωкана. И тогда царьствоующоу цароу сѹлтанъ-Сѹлеманѹ.

*5593 И то лѣто прими славни град Родось.
Богоу нашемоу слава и дрьжава въ вѣки, аминъ.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Петровић.

1528.

5594 В лето ҂з·н·л·ѕ· сьписа се сиы книга.

Запис у рук. Н. Б. бр. 732. — Катал. Н. Б. 290.

1530 и позније.

5595 Въ лѣт(о) ҂з·л·и· мѣсеца анѹарїа ·д· дьнь да се знаеть како приложи сїю книгѹ пролог три месеце(!) светые и великїе црькви лаврїи Градчаньскои митрополїи прѣзвїтер Дмитрь ωд Никшина Кола за родитель'скѹ дѹшѹ, за прѣзвїтера Оливера и свою дѹшѹ. И подписах своею рѹко азь смѣренїи митропо-

лїть Никанωр. Яще кто ѿнмет сїю кнїгȣ ѿ светые богородице Градчанскои такови да бȣдет проклет ѿ бога и ѿ пречистїе его матере.

Истом руком, али доцније (другим мастилом):

*5596 И за сїю кнїгȣ дадох ȣ замѣнȣ митрополїи Градчаницн прологь три месеце, ген. фер. мар. и то кȣпих ȣ Ярапаїе конъ Цариграда, а ωвȣи кнїгȣ дадох ȣ Смїрскȣ кεлїю въ мѣсто Градчанице, зачто се ωнамо потȣкмише(?) пролога.

Записи у рук. Н. Б. бр. 683. — Први од ова два записа штампан је под бр. 464. али не сасвим тачно, зато се овде издаје с продужењем које пре није било штампано.

1534.

*5597 Съписа се сїа и божєтъна книга, глаголєма ѱалтиръ, въ лѣто ҂з҃м҃в҃ при рѣцѣ Мωрави, подь Кѫбларомъ, въ храмȣ светаго Николи, при доуховникȣ Игнатїю. Писа многогрѣшнїи и смѣренїи рабъ божїи Димитрашинъ дїакъ, богати въ грѣсѣхь, и оубогїи въ добродѣлїи. Простите мїи ωци светїи и братїю(!), аще ѥ съгрѣшихъ но вїи исправте....

Приложише сїю книгȣ Маноило Їωвановїкъ и Стεпанъ Метковикъ въ люто си горкоε врѣме, и тко ε кε ѿнимити ѿ светаго монастира, да естъ проклетъ ѿ ·т҃·и҃·.... и живъ на кεю(!) и да мȣ ε мъстникъ богъ и прѣчиста и въси свети, аминь.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао ÷ Атан. Пејатовић.

1535.

5598 Изволεнїемь ωтца и сьпоспешεньюєм сына и сьвршєнїемь светаго доуха, азь грѣшнїи и смѣренїи їерѡмонахь Сава писахь сїе писанїе на рѣцѣ Лимȣ прѣма храмȣ светаго и славнаго арҳїерεа Христова Николи, рѣкомы Дабарь, вь пȣстини Грабовьцїи. Яще кого сїе писанїе допадѣ, или чатȣщи, или прѣписоуюци, ω ωтци свети и братїе, аще боудѣть что погрѣшено .. исправлаите любьвѣ рад(и) Христовѣ, и не кльнитѣ, нь трȣдив'шаго се ω семь благословите, беше бо мѣсто стрьпатно, а врѣме зимно и мрачно, а срьдце сȣетно и лоукаво, ωчи сьномь ωтег'чены, а пльть земльна дрѣхла, а рȣце брѣн-

ный и грѣшныи, оумомь к богоу неисправлюнь, многыми грѣхы покиванъ быхь ѡбааны. Отци светїи, благословите, а не кльните а вас Христос владыка да благословить, доухь светїи оукрѣпить, и сила вишнаго ѡсенить. аминъ. Сїе сьврьших мѣсеца април(а) ·в· дьнь, вь чек. свѣтаї ҂з·м·г·, а ѿ рождьства Христова ҂а·ф·м·г·, крѹг слньцоу ·еі·, а лоун. ·гі·, дем. ·к·ѕ· Простите како годѣ ошарах, лошѣ бѡ мастило имѣх.

На другом листу истом руком:

Аще кого сїа книга допаднѣть, а бѹдѣть что грѣшено простите, братие, стрьпатно мѣсто бѣше.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 3. — Извѣстія Петр. Ак. IX, 256.

1537.

5599 Богоу прѣблагомоу вьседрьжителю и вьсевидцоу дающомоу вьсакомоу добромоу дѣлоу, иже о нюмь начинаемоу начело положити, и кон'ць сьврьшити, томоу слава и държава вь бесконьчные вѣкы, аминь. — Понюже иже вь троици покланяемы богь благоизволи црьковь свою испльнити светыми книгами вь славословїе и ползоу прочитающимь, сего ради и азь Христоу рабь игоумень Мисаиль їеромонахь ѿ монастыра зовомаго Бистрица, обрѣтох начет писати се светыи тетроевгель, и маистороу иже начель бѣ. оуже оумрьшѹ, възревновах ѿ оусрьдїа доушевнаго, и положих вь срьдци своемь не быти подобно таковомоу добромоу дѣлоу сице попирати се, и вь забыть ѿслати, нь вь благое произвести и сьврьшити сїю доушеспаснѹю и божьст'вноую книгоу, светое четвороблаговѣстїе, юже доухь светыи апостольскыми оусты ѿрыгноу вь познанїе и испльненїе славословїе трисльньчнаго вь един'ствѣ покланяемаго божьства. И ѡбрѣтох единого брата ѿ Светые Горы Адонскые любовїю о Христѣ къ намь присвоена, семоу вьвѣрих, и послах сїе да сьврьшить. И тамо сьписа вь Светѣи Горѣ Афона, и пакы принесь зде вь монастырь, постави злато и различными шаровы исправи и оукраси. И поставихѡмь его вь прѣдреченныи монастырь Бистрица, вь светоую црьковь, храма оуспенїа прѣчистые владычице наше богородице и приснодѣвы Марїе, идеже лежет мощи прѣподобнаго ѡтца нашего Грїгорїа Декаполита, вь молбоу и похвалоу прѣсветые владычице наше богородице, и вь славоу и чьсть иже из нее рождьшомоу се истинномоу

господоу богоу и спасоу нашемоу Ісоусоу Христоу. Молим же въсѣхь о Христѣ ѡтце и братїю нашоу, юные и съвъзрастные и старые, чьтоуще или пишоуще исправлꙗите, нас же оусрьдно на сїе дѣло потьщавших се любве ради Христовы благословлꙗите, да ѡбои славеще отца, из негоже въса, сына, им'же въса, доуха светаго, о нем'же въса, троицоу единосоущноую и нераздѣлимоую. зде оулоучимь съмиренїе и милость, таможе сее свѣтомь озарим се, и благодатїю и вѣчныхь благь насладим се съ въсѣми светыми, иже ѿ вѣка богоу оугождьшими въ непрѣходимые вѣкы. аминь.

Писа се съи светыи тетроевгель въ Светѣи Горѣ Ядона повелѣнїемь отца игоумена кур Мисаила їермонаха ѿ монастыра зовомаго Бистрица, иже ес(ть) въ земли оугровлахїиской, прилежещоу въ подькраїи горы глаголемые Папоуша, идеже ес(ть) потроужденїе и ктиторїа и банїа кралевска, въ дьни благочьстиваго и христолюбиваго господина Їѡ Радоул воевода, бывшаго свещенноинока. тогда дрьжещоу кралевское бан'ство жоупаноу Шарбаноу, великомоу баноу. въ свѣтѣм же монастыроу бывшоу црьковномоу хранителю и парамонароу великомоу еклисїархоу кур Θеѡдороу иеромонахоу. Троуди же се о сем мьнши и послѣдни, иже тьчїю име иночьское имѣи, дѣла же нимало, лѣнивыи и оубогыи въ добродѣтелех, тъщаливы же и богатыи въ грѣсѣх, рабь рабѡм Христовѣмь, емоуже званїе есть въ начелѣ оубо въ прьвомоу четыридесетое обрѣтает се, срѣдниее же сто и прьвое съвъкоуплꙗе се съ четврьтымь и на конци обрьсть десетаго стопетое обдрьжащее (= Мардарїе). Въ лѣто ꙁ·з҃·ѿ҃·е҃· кроуг сльнцоу ·з҃і· лоуны ·е҃і·, ѳемелїе ·ѳ҃і·, индикто ·г҃·

— Тѣмже оубо, ѡтци и братїе възлюбленнаа, молим се вашемоу боголюбїю, аще боудеть нѣгде погрѣшено несьврьшенїемь оума моего, или виною извода, или машелоположенїе(?) не боудеть оугодно вашеи любови, аще и поносите въ правдоу моеи хоудости, обаче не прокльните, нь благословите, поминающе, ꙗко никтоже въ чловѣцѣхь съврьшенное имать: не писа бо доухь светы, ни аггель, нь чловѣкь страстнь и грѣшнь и рѹка бренна и тлѣнна, и доухь оунилыи и окаанны. Молите владыкоу Христа, ꙗко да ваших ради светыхь молитвь и мы недостоинїи сподобим се съ вами стати о десноую праведнаго соудїе на страшном соудищоу, и оуслышати благаго гласа ѡного: прїидѣте, благословенїи отца моего, наслѣдоуите оуготованное вамь царство ѿ сложенїа мироу, егоже боуди въсѣмь намь полоучити благодатїю и чловѣколюбїемь господа нашего Ісоус Христа, съ

нимже отцоу коупно съ светымь доухωм слава и дръжака. чьсть и поклањанїе въ вѣкы вѣкомь, аминь.

Запис у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за год. 1904, 287.

[*5600] Минеј на хартији, писао га презвитер Никола у храму св. Николе у месту Заступи, при игуману Матији год. ҂з҃м҃е.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић.

1538.

*5601 Въ лѣто ҂з҃м҃ѕ҃ приложи сию книгꙋ, глаголеми съборник, Никола пришлацъ(?) ѿ Моучниково светомꙋ Николе оу Єлаше (или Селоше?) за ωчевꙋ дꙋшꙋ и за свою.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 173.

1542.

5602 Написа се и сьвршн се сїа книга въ Светѣи Горѣ Ядона въ монастири рꙋском, храм светаго велико[моучени]ка и цѣлабника Пан'телеи[мон]а, лѣто ҂з҃ петдесетное и пр[вое]; поче се мѣсеца ωх. ·в҃i· [кръг сльн]цꙋ ·к҃г҃·, лꙋн. ·е҃·, в рꙋц. лѣто [...ин]диктїωн ·а҃·, основанїе ·к҃е҃·

Запис у рук. (пророци) Н. Б. бр. 508. — Катал. Н. Б. 8.

1546.

*5603 Преставі се рак кожи Живко ѿ села Добрьцнїећ лето ҂з҃· и ·н҃· и ·д҃· како(?) ва селꙋ Бана цркво вь светаго Гехръгиа и ва селꙋ Дрꙋмце светаго Николꙋ, вечна емꙋ паметь.

Запис у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1550.

*5604 Благоволенїем ωтца и поспешенїем сына и сьвршенїемь светаго доуха сьврьши се и сьписа се доушеспасна сїа книга,

глаголѥми тетроеѵгеліѥ вь жоупи Сарнмешевꙋ под҆ планиною Гнѣтѡм, повеленіѥм ѡтца игꙋмена Леѡтіа. Ꙗзь многогрѣшниї и ѡкааненши свещен҆нонок҆ Кѵріль трꙋдолюб҆не приникнꙋх, и сьписах сію книгꙋ прѣзвитерꙋ Бог҆данꙋ вь домꙋ его вь селѣ Црьнѡм Лꙋзе вꙿ лѣт(о) ҂з҃н҃н҃, кроуг сльнцꙋ ·а҃·, а лун. ·н҃· злато число ·а҃і·, демеліѡн ·а҃· епахта ·а҃· Тогдаже царьствꙋющꙋ царꙋ Сꙋлеиманꙋ на христіанѡх. Ѻвїи не просто биющїи, нь ꙋбивающїи.

Запис на листу у Н. Б. бр. 746.

1551.

5605 Лѣт(о) ҂з҃н҃д҃ царьствꙋюши града Москвы вꙿ дни благоч..... и христолюбиваго царꙗ и госꙋдарꙗ великого кнѧзꙗ Ивана Василиевича, смирен҆ны вꙿ свѧщен҆нопрезвитерехꙿ Ïаков҆, бывше протопоп҆ благовѣщенской Николы гостꙋнского, а во иноцех старец Ïѡсиф, Чюдова ма(на)стирꙗ, приложил҆ есмѧ сїе свѧтое еѵаггеліе толковое в манастыр свѧтаго благовѣщеніа прѣсвѧтыа владичици нашеа богородица и приснодѣвы Марї(и) в сербꙿско(и) земле, во власти босанской, глаголет-ца Папратѧ, про свои родители, и про свою дꙋшꙋ, а послал҆ сь игꙋменом зꙿ Григорьем҆ з҆ брат(ї)ею, да никтоже дрꙿзнѧтꙿ вꙿзѧти от того манастыра того свѧтаго еѵаггеліе толковаг(о).

Запис у рук. библ. Беогр. Богосл. — Гл. LVI, 353.

1552.

[5606] Списа се сіи святи и божествени тетроевангелъ въ лѣто (7060) повѣленіемъ и усердіемъ всеблаженаго митрополита кир Матеа будимскаго въ та люта и прискрбна времена въ дни султана Сулимана. Грѣшни и мѣнши всехъ діакъ Јован отъ Николь-пазара.[1]

Запис у рук. у ризници на Цетињу. — Црногорка, 1884, бр. 1. (по препису г. J. Томића).

[1] Биће да је ово исти запис који је и под бр. 567, само ни на једном ни на другом месту није тачно издан.

1559.

5607 Писа сїю божьствнꙋ и дꙋшеспаснꙋ книгꙋ, глаголюеми светы тетроеѵгель, въ лѣт(о) ҂з҃ и ѯ҃з҃, крꙋг сльнцꙋ ·аı·, съвршии се мѣсеца априлїа ·ѯ҃ı· дьнъ·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 12.

1560.

5608 Да се зна како кꙋпи сїю книгꙋ Неѡ Ранковичь ѿ села Грньчара, и Неша ѿ Дола Милошевь онь(-вьогь?) за ·р҃м҃· ас.; единь даде ·о҃·, и дрꙋг(и) ·о҃·, и приложихꙋ попꙋ Цоце Ѹлиновꙋ (ꙋ Липовꙋ?) что сиди па конинѣ башинѣ(?), рѣкоше да слꙋжи ꙋ тебѣ, и да сее ты волнь сь нюю доклѣ си живь, а по твоем животꙋ, ако ти сынь naꙋчи книгꙋ, и бꙋде слоужитель божствныихь тайнь или ꙋнꙋкь, ако ли не бꙋде, а вы да имате волю сь нюю. Бѣх лѣт. ҂з҃ѯ҃и҃· сию начрьтах.

Запис у рук. лавре св. Атанасија у Св. Гори. — Отчеть Акад. 1902. 5.

1561.

[5609] Изволенїемъ оца и поспешенїемъ сына и совершенїемъ светаго духа ѡзида се и пописа се сїа препрата светие велицѣе цркви патрїаршїе србскои троудомь и ѹсрдїемъ преосвѧщенѣишаго и блаженеишаго архїепїскопа киръ Макарїа, перваго патрїарха по вторѣ обновленїи честномꙋ и свѧтомꙋ семꙋ прѣстолꙋ вьсеи србскїе земли, западнаго поморїа и сѣверныимъ странамъ, въ лѣто ҂з҃о҃ кругъ солнцу ·к҃и·, епакта ·е҃·, индїкта ·д҃·, златно число ·и҃·, ѳемелїе ·к҃и҃·, мѣсеца септемврїа ·и҃·

Натпис у цркви патр. у Пећи. — Деч. Прв. 93; Гл. XXIII, 44.

1562.

5610 Сїа книга повеза се и понови, глаголеми минеи, трꙋдом и подвигомъ и настаѧтельстомь попь Дмитрь ѿ Ново Сел(о) и плати за сїю книгꙋ ѿ Огнан'це Лазарь ·м҃· ·а҃с· тую прилежно (·м҃· ас|при] ту ю приложно?) светомꙋ Дмитрїю ꙋ Таворь...

Понови се сїа книга вь лѣто ҂з҃ и ·о҃· мѣсеца іюл. ·г҃е҃· дьнь.

Запис у рук. Хл. Б. бр. 170. — Пеш. 350.

1564.

5611 Изволенїем штца и поспешенїемь сына и съкрьшенїемь светаго д8ха. писа се сїа книга. свети и божьствни и д8шеспасни минеи глаголеми. писа се више села Батенов'ци, близь реце Стр8ме, оу манастирх оуспенїе прѣсветїе владычице нашеи богородице приснодѣвїи Марїи. И писа ю д8хов'никь ер'монах Гавриль. И к8пї ю село Богдановь Доль за ·оу·л· аспри, и приложише ю оу храмь светаго штца нашега Никола, и оу храмь светїю м8ченниц8 Параскїев8 Пет'к8, да сл8жи за них'на д8ша и за родителева имь. И настоюше кметове Нешо, пои Дмитрь, Стоань Бонкин. Їшве Пешвь, Стоань Степановь, Петрь Милославовь. Стоань Бит'ковь, Никола Милевь. Їшве Милославовь. ·г· людїе настоаше. шни настоаше, а село к8пи съвор'но. вхси придадоше кои е що юкь, и к8пи се да работи 8 црькква. Кои попь донде да пое, али изь село да се не износи. И кои че ю изнесеть изь села и из шве црькве, да е проклеть и завезань Ѿ господа бога вхседржителю, и Ѿ прѣчист8ю богородиц8, и Ѿ светих ·тї·и·г штци никенски, и Ѿ светаго Никола. и Ѿ свет8ю м8ченниц8 Пет'к8 и Ѿ всех' светих, амин. Писа се вь лет(о) ·з·о·в·, при цар с8л'тан' С8лїмена, и при владики софиском Дїшмїдїемь, бог8 же нашем8 слава ·вї· вх веки. амин'.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 35,

1565.

5612 Изволѣнием штца и поспѣшением сына и съвршенїемь светаго д8ха писа се сиа книга, глаголюеми тетроевагель. четвороє благовѣстие; писах азь многшгрѣшни ер'монах Гаврилх вх место шбластї Радомир'скїе. више села Батеновци, 8 манастирь 8спенїе прѣсветеи богородици вх лѣт. ·з·о·г·, при шсвещенаго митрополита кир' Дишмидїа Софискаго и при кир' епиcк8па Радоі(мир?)скога Мардарию, и богь спасеть, амїнх. И к8пи ю попь Нешш Ѿ сѣлш Дїакковш, при епиcк8па кир' Митрофана, вх мѣстш затранна(?) зовѣ епархие Д8пници. и богь ви спасеть, амїнь.

Запис у рук. Син. Б. у Софији, бр. 105. — Спростр. 44

1567.

5613 Въ лѣт(о), ҂з҃ѻ҃є҃ и съвръши се мѣсеца маїа ·л҃· дьнь. Сїю книгꙋ писа їеромонахъ Захарїа при їгꙋменꙋ їеромонахꙋ Маѯимꙋ въ храмѣ великомоученика Христова Геωргїе и в'са иже ѡ Христе братство, глаголю Боговаћа.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 638. — Катал. Н. Б. 55,

[1] Последње две речи дописане доцније другом руком.

5614 Сїю божьствноую книгоу лутоур'гїю писа таха пѡп Їѡ въ мѣсто Кратово, въ лѣто ҂з҃ѻ҃є҃· мѣсеца аугоуста любимомꙋ ми братꙋ кур пѡпꙋ Їѡ вь Сар'давїи.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

1568.

*5615 Се пїса азъ грешнїи ерьмонахь Иѡвань: да се зна како прїдо вь рамь светаго Гергїа, идеже г(лаго)леце село Жꙋневїће, вь лето ҂з҃· и ·ѻ҃· и ·ѕ҃· месеца апрїлїа ·к҃· дьнь.

Запис у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1570.

*5616 Иже изволенїемь ѡца и съпоспѣшенїемь сына и съвръшенїемъ светаго доуха съвръши се сїа светаа и божственаа книга. глаголеми прологь, ѿ бытїа въ лѣт(о) ҂з҃ѻ҃п҃· при храмꙋ въведенїа прѣсветїе владычицѣ наше богородице и присно дѣви Марїе, въ монастыри рѣком'км Браница. И съписа се повелѣнїемь и троудомь прѣподобнѣишаго въ свещенноинноцѣхь ѡца нашего игꙋмена иеромонаха Мадеа съ братїами иже о Христѣ, Богь да их простит. И писа сїю книгꙋ мьншїи и хꙋди оумом дїакь Вꙋк ѿ Николь-Пазара. Нь молю се чьтоущїим иль прѣписоующїим, аще се что обрѣщет погрѣшено, любве рад(и) божїе исправлајат(е), и мене грѣшнаг(о) о сем трꙋдившаг(о)се благословите, а вас богь и мати божїа, амин.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао ÷ Атан. Пејатовић.

*5617 Митрополита Грачаници кур Дїѡнисїа, вь лет(о) ҂з҃ѻ҃п҃·, вѣчнаа емꙋ паметь.

Запис на зиду у ман. Грачаници над иконом успенија. — Исписао г. Ст Димитријевић.

1571.

5618 Въ лѣто ҂з҃п҃ месеца ноеври. л҃ дьнь въ мѣсто Кратово писа....

Запис у рук. (октоих) Н. Б. бр. 127. — Катал. Н. Б. 87.

1572.

5619 Писаше се сїа слова[1] въ лет. ҂з҃п҃ при въсеѡсвеѱеном митрополитѹ кѵр Медодни, богь да га прости.

Запис у рук. Н. Б. бр. 720. — Катал. Н. Б. 84.

[1] Запис, а не рукопис.

1573.

*5620 Сиꙗ книга, зовом библиꙗ, монастира Крѹпе, кѹпише братиꙗ скѹпа.... ѹ дѹховника Басилиꙗ Светогорца.... ва лето ҂з҃ тисѹщ. п҃а҃

Запис у рук. ман. Крупе. — Исписао г. Исаија Опујић, архим.

*5621 Въ лѣт(о) ҂з҃п҃а҃ мѣсеца аѵгоѵста з҃г҃ дьнь повезах сы мынѣки попѹ кѵр Гюре ѹ селѹ Любыжде. Доста мѹке прїимих ищеки извод что е прежде помръла; прѣжде некто зле ѹпослова, а горе оперїѡ, а саде кокюеш ти да ти ꙗ ѹчїню новѹ кнїгѹ. Що нагох ѹ изводѹ то и ѹписахмо, не вемъ что творити о тѡм.

Запис у рук. Н. Б. бр. 812.

1576. и позније.

*5622 Сьи кѵвотъ храма светїе и живоначелнїе троице, глаголемоїи Брьхѹбрѣзница, и сьтвори сѣ трѹдомь и подвигомь игоѵмѣна Стефана ѥрмѡнаха сь братїами въ лѣто ҂з҃п҃д҃ е, кроѵгь сльнцоѵ к҃и҃, а лѹни ѕ҃г҃, златѡ число д҃г҃ ѳемелиѡнь к҃д҃ месеца марта ѕ҃г҃ дьнь.

*5623 Сїи кѵводъ Ѡкѹпи-ѕ залога хаџи Марко Николиѣъ, и паки приложи ѹ монастиръ Троицѹ.

Записи на телохраниоци у ман. Тројици код Плеваља. — Исписао ÷ Атан. Пејатовић.

1587.

*5624 Сїи светое божствьное еуггеліе пр[ев]еза се въ лѣт(о) ҂з҃ тисѹщно и ҁ҃ и є҃ лет(о) мѣсеца їюніе дьнь д҃і҃

*5625 И бысть теи годние глад ѿ истока до запада по всеи земли. И на вскрсеніе Христово паде снегь г҃ днї та(?) на землю. И бысть жито скѹпо: товар смесе по петь стотїна, пшенїца товар по десет [к҃?] м҃ и є҃

И азь грѣшнїи прѣзвитер поп Радосавь ѿ Гом... сїю книгѹ направих презвитер оу Стопане дѹховнїкѹ Милошѹ и братѹ нашем. Ѡтци свети, аще ест или рака... подобна н(и)зла, и не бльнїте, нь благословите....

Запис у рук. Н. Б. бр 796.

1589.

5626 Поби се сїа книга въ лѣт. ҂з҃ҁ҃з҃ трѹдом рабѣ божїе монахїе Марде ѡд села Шегача, богь да прости въ царстви сїи, аминъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 724. — Катал. Н. Б. 36.

1590.

5627 Лѣт. ҂з҃ҁ҃и҃ царьствѹющомѹ с'ѹлътанъ Мѹратѹ велика скрьбь пред.... всемъ христанъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 399. — Катал. Н. Б. 123.

1592.

*5628 Съписа се сїе свещенное еугеліе въ монастыръ Крапино, въ храм(ѹ) въведенїа прѣсветые богородице въ лѣт(о) ҂з҃р҃, крѹг слнцѹ ѕ҃і҃, а лѹн. г҃і҃, д́емелїе к҃ѕ҃ злато число ѕ҃і҃, епахта ѕ҃, индиктион є҃ Трѹди же се ѡ сем и попапти проигѹмен кир Їѡаникїе, иеромонах, бѹд(и) емѹ вѣчнаа памет, амин.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић.

око 1592.

5629 Смерни пои Цв҃ѣтко ѿ Призрен.

Запис у рук. Н. Б. бр. 676. — Катал. Н. Б. 60. Упор. бр. 832, 833.

1595.

Види бр. 2165 nota.

*5630 Бь лѣт(о) ҂з҃ р҃ г҃ кыше грѡмови и млънїа и трѣскови страшни ѕело, мѣсеца августа ·к҃·е҃· дьнь вь полунощи.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 19 — Извѣстія Петр. Ак. IX, 263.

1596.

5631 Да ес(ть) вѣдомо въсакому христїанину, како приложи Їѡвка(?) и пѡдружїе его Станкѣ ѿ сел(о) Доброславци сїю книгоу тетрѡївагел, и приложише ю въ монастирь Курилскы, храм светаго и прѣподобнаго ѡтца нашего Їѡн. Рилскагѡ за ·д҃· проскумидїи, да служить за нихна душа, и за родителска им. И кто се хоке покуси изнестї ю ѿ светаго монастира, да ес(ть) проклет ѿ господа бога, и ѿ ·т҃·и҃·і҃· светыих ѡ҃цъ, иже въ Никеи, и светаго и прѣподобнаго ѡтца Їѡн. Рильскаго, и ѿ въсех светыих, и да му сут съпор'ници на второ пришьствїе. Бъ лѣт(о) ҂з҃ и ·҃·е҃·, мѣсеца ѡк. ·к҃· дьнь. При їгумена Ѳѡдосїа.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 13.

1597.

5632 Бъ лѣт(о) ҂з҃ р҃ е҃ конць, аминь.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 15. — Извѣст. Имп. Ак. IX 258.

1598.

Упор. бр. 5668 nota.

1601.

*5633 Въ троицы славымаго бога благоволеніем съписа се сіа кныга, месечникь, вь монастыры, глаголюмомъ Житомысланѣін, при храмȣ благовѣщеніа прѣсветые и прѣчьстиние и прѣблагословлен'ніе владычице наше богородице и приснодѣвы Маріе, при велицѣи рѣцѣ, глаголюми Нерѣтва, повелѣніемъ въсечьстнѣишаго ігȣмена кур Савы їер'монах(а) съ всемъ кратствомъ въ лѣт(о) ҂з҃р҃ и д҃, крȣг сльнцȣ ѕ҃, а лȣн. в҃і, злато число е҃і, демелїѡн е҃і. Тогда прѣстола добрѣ правѣщȣ срьбьскомȣ архїепископȣ кур Їѡан'нȣ петскомȣ, и при в'сеѡсвещен'номȣ митрополитȣ херцѣгов'скомȣ кур Леѡнтїȣ Милѣшевскомȣ. Ѡ възлюблен'нїи читателые, аще что обрѣщете въ кныѕы сѣи погрѣшен'но, кы же ѥко добльі хȣдожници ѿ въшегѡ богомьдъхновеннагѡ ѡстроȣміа исправлѣите, мнѣже писав'шаго любве ради Христовы не кльните, нъ благословите, понеже бѣх оумомъ оубѡг, закывеніемъ ѕѣлѡ богатъ, рȣкаже крѣн'нала и грѣшнаа а доухь ȣнилн и помрачен'ныи. киѿдрь ѯдвевѯдевеі ȣхѕв. (= Петарь мани и манинь хȣди?)

Сы мѣсецьчникь цѣн'ною срекра кȣпїи чьстнѣишїи въ иноцѣх истин'ныи поклон'никь грѡба Христока кур Лѡгинь ермонах, и дас(ть) сѣмȣ вышеречен'номȣ храмȣ надѣюще се мъздȣ прїети ѿ Христа владыкы въ ѡнѣщемь званїи праведнїе въ жизнь вѣчнȣю.

Запис у рук. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

5634 Въ лѣто з҃ тисȣщь и р҃ ф҃(д?) погибелъ говедомъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 717. — Катал. Н. Б. 70.

1602.

*5635 Да се зна, приложи Исакъ монахъ си ѡктои манастирȣ светомȣ Геѡргию ȣ Добриловине; кто е ѿнимн некомъ неправдомъ, да е проклетъ. Въ лето ҂з҃р҃і.

Запис у ст. штамп. књизи Н. Б. бр. 107.

5636 Съкрьши се сіа книга в лѣто ҂з҃р҃і мѣсеца ав'гȣста к҃а крȣг сльньчны к҃ѕ лоуны д҃ демелїѡн з҃і злато число з҃. Съписа сїю книгȣ еропапа Никифѡрь, и постакї ю въ црькокъ светаго ѡтца Їѡанна Рылскаго на благословеніе дȣши Драга-

нове и Θеωдорїне, и чед ее Драганж. И аще кто дрьзнеть, калѹгерь или козмїкъ, из'нестї ю из монастыр(а) и посвонт(и) ю, анадема его да бѹдет ѿ светыих вьселен'скых ѿць ·т҃·и҃·і҃· и ѿ Їωанна Рыл'скаго, амїнъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

1603.

5637 Сїа книга триходь вь лето ·з҃·р҃·а҃·і҃· неразьгнѹта.

Запис у рук. Н. Б. бр. 722. — Катал. Н. Б. 84.

*5638 Помени пи. Симони. Писа се сие икона прї митрополити прїзитна(?) ки(р?) Захариа ва лето ҂·з҃·р҃·і҃·а҃·

*5639 Помени господи ... а и Стои ктитори ва лето ҂·з҃·р҃·і҃·а҃·

Натписи на иконама у цркви села Мушутишта. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1604.

5640 Въ лето ·з҃· тисѹщно и ·р҃· ·і҃в· лето бисть погибелъ свиниами и кокошками.

5641 Въ лето ·з҃· тисѹщно и ·р҃·і҃·в҃· лето паде снегъ ·ф҃· (д҃?) педи.

Записи у рук. Н. Б. бр. 717. — Катал. Н. Б. 70.

1611.

5642 Изволенїемь ѿца и поспешенїемь сына и сьврьшеннемь светаго доуха искова се сиꙗ патерица ѹ градъ Враца. Искова ю мaѣсторъ Никола и Костадинъ ѿ место Кидровци (Кипровци?) въ лето ·҂з҃· тисѹщно и ·р҃· ї ·к҃·-то, месеца декевриꙗ, при цара сѹлтанъ Яхмета, митрополитѹ трѣновскомѹ кири Гаврилѹ, многа мѹ лета, и приложи се въ светѹю митрополию трѣновскѹю, храмъ светихъ славнихъ и връховнихъ апостолъ Петра и Павла. Ѡ семъ настоинникъ би смерени кѵрь Павлъ.

Запис на штаци у Трнову. — Чтенія 1859. 2, III 25.

1613.

*5643 Си свети вожствами сжворникъ презвитера Живка ωд Ѳсоинхъ, лето ҂з·р·к·а·

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 172.

5644 Сїю книгꙋ, минеи мѣсеца декемврїа, ѿкꙋпи.... еромонах и приложи ....їнѣ прѣсветїе вогородице слꙋжити емꙋ за дꙋшꙋ, и аще кто ѿнимн да ес(ть) проклетъ ѿ господа вога ... и ѿ нас неблагословень. Вь лѣто ҂з·р·к·а·

Запис у рук. ман. св. Тројице код Пљеваља. — Гл. З. М. 1901, 308. (Помиње се у Гл. XXIX 168).

1614.

*5645 Ва лето ҂з· и ·р· и ·к· и ·в· прїидох азъ грѣшни Гаврил ѿ Светие Гори на светаго Ѳеωдора ꙋ влагочастиво село [Глꙋхе].[1]

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 187.

[1] Обрезано, али има други записи на истом листу, другим рукама, у којима се вели да је књига св. Николе тога села.

1616.

*5646 Азь грешьни и маниши вь чловѣцехь Христоу рак Иваньь Хреωвь(?) кꙋпих сию книгꙋ вь лето ѿ Адама ҂з·р·к·д· мѣсеца авгꙋста ·г· дьнь.

Запис у рук. (Јеврем Сирин) ман. Жиогомишљића. — Исписао г. М. Сперански

око 1616.

*5647 Да се зна како коупи попь Мирчета оу старца Григорїа еугелїе и летꙋргїю и ѱал'тирь и молитвеник у монастирꙋ Николоизи на сжворꙋ прї игꙋменꙋ Леωнтїю. И тако старацъ Григорїе рече: аще кто начнет ѿ сыновь моих за то говорити, да бꙋдетъ проклет ѿ господа вога и ѿ мене стар'ца. И тако рекоше васа братїа и сажωръ, аминь. И тоу выс(ть) свѣдок Мар'ко из Рожац съ сыном попωм Вꙋком.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 23.

1620.

5648 Да сѣ знае, коги доде Симонь ѿ Загоріе оу светаго Ішванаа Рилскаго, въ лѣто ·з· тысоущ҆но ·р҃·к҃· и ·и҃·, при-гоумена Висарншна.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 39.

1621., 1627.

5649 Изволеннем оца и поспешеннем сина и савршеннем светаго дѹха.... аз грешни презвитер ......лозе христолѹбиве.... си божестaвни храм с благовещение саграти҄х ва лето ҂з҃·р҃·к҃·д҃· а потписах ва лето ҂з҃·р҃·л҃·е҃· ва дн васеосвещенаго архиепископа Рѹвима трѹдом и подвигом титора м..воїводе Мирчете Вѹовиѣа Иована ...ини титори Никола Ранчев с братном и Николе Радова....

Натпис на цркви у Чукојевићима (Цр. Гора). — Исписао г. Анд. Јовићевић. наштампан у I књ. бр. 1183 по С. Д. М. 1868. погрешно, што се овим замењује.

око 1621.

*5650 Сїє изьωбрѣтох азь старць Данїиль[1] вь царьствѹющем и великом граде Москви вь благочьстивеи Рѹсїи при дрьжаве благовѣрнаго и христолюбиваго господара цара и великаго кнеза Василїа Ивановича, в҆сеи Рѹсїи сам҆дрьжца, и при его благовѣр҆нен царев҆не Ин҆нѣ, и при вьселен҆ском патрїарсе московском и в҆сее Великїє Рѹсїи кѵр Єрмогенѹ. Ѽле, Ѽле! како смѣшенїе вь тои земли тогда сьдрьжаше христоименитое стадо божїе, ꙗко и самомѹ их дїаволѹ носещомѹ тьм҆ници не гонезнѹти. Ѹмилень позорь, братїе, ꙗко иже иногда царскїими вѣнцем ѹкрашень, ꙗко единь ѿ ѹбогых вь плень ѿводит се ѿ без҆божнїих Леховь. Вь истинѹ ѹмилюна повѣсть, ꙗко вьси христїане ѡсташе ꙗко ѡв҆це не имѹще пастира. и в҆се царство поколеба се.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 32. — Извѣст. Петр. Акад. IX. 260.

[1] Упор. бр. 1111.

1627(?).

[*5651] ....ѡтиде коиска тѹрска през҄ поре(!=море) на Багдатъ и на мендан на (Ꙗче?)мскѹ землѹ и Рапскѹ ѿ Босне и Хрѹменлие, и тамо се загѹбише ва лето ҂з҃ ѡ рождаства Христова ҂а҃·-[1]к҃·з҃·

По томъ кистъ ·г҃· година вода по земли до ѕела, и потопи многа места и челадь.

Запис у рук. написаном 1592. у цркви Никољцу у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Нејатовић.

[1] Друга цифра нејасна, није ни ф ни х ни ψ. Под год. 7136=1628 у летописима има белешка да су Турци примили Багдад.

Раније и 1627., 1629.

5652 Сїю светꙋю и дꙋшеспаснꙋю книгꙋ, зовꙋм чатовник съ образи окрѣтох аз смѣрен'ни архїепископъ Паѵсеи ꙋ Горнюм Срѣмꙋ в келїи Прикинои Глави, храм светыхь силъ бесп'льтныих, и възех сїю извод(а) ради. И м'ного мльви тода бис(тъ) сїе книге ради, пакъ ю сами донеше ꙋ Бръдникъ село, проигꙋмнъ кvр Өеѡдоръ а игꙋмнъ Силивѣстрь. И беше се вел'ми порꙋшила и превезах сїю книгꙋ, и покрыпих любве ради, тогда лѣтꙋ мимотекꙋщꙋ ҂з҃·р҃·л҃·е҃·-том когда ю възех, а повезах ю ꙋ лѣт(ꙋ) ҂з҃·р҃·л҃·и҃·-мом, и тогда ю послах пак(и) идеже юс(ть) била и прѣжде, и да несть никым ѿемлюма ѿ сее божїе црькве, да несть благословено, нь клето и проклето и вь сы вѣкь и вь бꙋдꙋщи, нь она да есть въ хра҃ арханг'гела, више села Прибинои Глави. И пѡдписах своею рꙋкою. И тогда многꙋ нꙋждꙋ имах ѿ цар'ствꙋющих едином богꙋ вѣдомо, нь в'са възлагаемь на всевидещее око. Писа сїе мѣсеца дек. ·г҃·г҃·, индиктїѡн ·г҃·г҃·, крꙋг лꙋн. ·г҃·г҃·, крꙋг сльнцꙋ ·к҃·е҃· И многа вам лѣта, моа братц(и), кои ми дасте сїю книжиц(ꙋ), пакъ божїа и ваша.

Другом ранијом руком:

5653 Ѿд(?) племенитѡга господина Геѡргиꙗ старога деспѡта срь[вскога] книга сиꙗ ѡд(?) место Цариграда великагѡ въ место Светие Гори писана. Кир Генадие мних, аминъ.

Трећом још ранијом руком:

5654 Ѿвꙗ книга старѡга деспота.

Запис у рук. Минхен. библ. — Лет. 196, 13.

1630.

*5656 Сїи типикъ манастира Боисиловици и ѿписахъ(!) своею рꙋкою азъ смѣрѣни Паѵсеи бив. архїепископъ, ѡк. ·к҃·ѕ҃· лѣ. ҂з҃·р҃·л҃·д҃·

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Нејатовић.

1632.

*5657 Лето ѫ·ꙁ҃·р҃·м҃· месец априла ·е҃· престави се раб божи Драгиша, боуди емоу вечнаа памет.

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Исписао г. М. Сперански.

*5658 Ва лето ѫ·ꙁ҃·р҃·м҃· Благовещеніе. Никодімъ. Іс. Хс.

Натпис на крсту у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1633., 1644.

5659 Писа се сіа кніга оу ныръ(?) сиркч на стльпꙋ Каренскомꙋ рꙋкою хꙋдаго ава кира(?) лѣт. ѫ·ꙁ҃·р҃·м҃·а҃·

5660 Вь лѣт(о) ѫ·ꙁ҃· и ·р҃· и ·н҃· и ·в҃· сію книгꙋ приложил їеромонах Виктор мꙋнастирꙋ Благовѣщенію за свою дꙋшꙋ.

Запис у рук. м. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански. Гл. З. М. 1901, 49, Књ. Рад. 1, 78 и С. Д. М. 1846, 144 свуда погрешно и непотпуно, по чему је и наштампан под бр. 1254 и 1255, што се овим замењује.

1634.

5661 Повеза се сію книга, глаголюмаа панагїрикь сирѣчь сьбор'никь, настоаніемь кирЗлатоу ѿ Самоковь и потрꙋжденіемь монаха Стефана, при їгоумена Ар'сенїа и клисара Прохѡра вь лѣто ѫ·ꙁ҃·р҃·м҃·в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112.

1635.

5662 Да се зна що наѣохмѡ кнігах: единь минеи велики и един мали, една лꙋгна, единь ѱалтирь, ·г҃· тривоѣа, ·в҃· овтоа и ѡтачнїкь, едінь молитвенїкь, единь апостоль, едно еван'ѣелїе и мала кнїжица; сь свемь наѣох ·г҃·д҃· кнїгах вь лето ѫ·ꙁ҃·р҃·м҃·г҃· Доментиань.

Запис у рук. Н. Б. бр. 663. — Катал. Н. Б. 48.

1636.

5663 Изволеніемь отца и сьпоспешеніем сына и сьврьшеніем светаго доуха, амин. Исписах сію книгꙋ азь поп Їѡвко ѿ село

Хацар, подкрилїе пловдив'скоп, при епискѹпа кѵр Христофора, въ лѣт(о) ҂з҃р҃м҃д҃. Молю ви се, братїе, чьт'ци и книгочїе, мали же и велики, чьтѹ[ще] и прѣписѹюще, аще обрѣщете негде погрѣшено, а вїе с ѹмом испра[вла]ите, понеже апостоль Павль глаголеть: блънен, блет, а благословен, [благословенъ]; понеже не писа доухь светы ни аггелъ, нѹ рѹка грѣшна и брѣнна, ѡ калъ сътворена; доухь бо бьдрь, а пльт немощна, нѵ благослови[те] [да?] одабѹчите царство небесное, за молитьвь светыχ Ѿць.

Да се знае, како кѹпи сїю книгѹ Боїѡ ѡвча, Ѿ селѡ Хацар, оу Срѣдню Горѹ, подкрилїе пловдивскои, и прѣдаде ю вь црькбѹ оу храм светаго великомѹченика Геѡргїа, да слоужить за очинѹ мѹ доушу; Неделчо, и за маичинѹ мѹ дѹшѹ, Мрьзо, и бака негова Големица, и даде мѹ боїѡ, и сестра Рада, и дете Тодѡрь и Дена, и за свою доушоу, Бою, и за подрѹжїе Рада, и Боїѡвь тесть Пеѡк, и тьща сего(?) Боїѡва Петкана стрика Бонѡ Герчо, и лела Боїѡва Рада, и Чонна, и Рѹса, и вѹико негѡв Стеѡ и Божа; и приложї ю вь храм светаго великомѹченика Геѡргїа да слѹжить докле бѹдеть село; и предаде ю попѹ Бонѹ (=Бонѹ?) на рѹкѹ, да ю пази, да знае коуде ходи, и кои ꙗ зема, и кои чете. Аще ли ю оузмет поп Боно и речеть: моа е книга, и занесет на дрѹго селѡ, и речеть дете попово: бащина нї е книга, да ю предаде иномѹ или некои да ю оукраднет, да ес(т) проклеть Ѿ ·т҃и҃ї· светыχ Ѿць Никеискыχ, и да мѹ ес(ть) светы Геѡргїе соуперникь на страшно соудище. Амин ако се распѹди село, а тїа де бѹдѣ да слѹжи за Боїѡвѹ доушѹ, и за негово родьнинѹ, и кои чететь да поменеть, да речеть: богь да прости кои коу[п]и и кои прилѡжи. Помени, господи, ст...ча, и коупї ю Бѡїѡ Ѿ попа Їѡкка за ҂а҃· тамань въ лѣт(о) ҂з҃р҃м҃д҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Им. Ак. Н. IX, 3, 337.

1643.

*5664 Вь лѣт(о) ҂з҃р҃н҃а҃· преставн се ѥромонаχ Исаие мѣсеца марта ·л҃· дьнь; богь да га прости.

Запис на зиду у припрати ман. Љубостиње с десне стране западних врата.

5665 Сиꙗ книга свето є(ѵагелие) попа Антониа.

Сїє божствное евгелие кѹпиχ азъ нерѣи Ан'тоние за ·χ҃· новиχ аспри въ лѣт. ҂з҃р҃н҃а҃·

Записи у рук. Н. Б. бр. 650. — Катал. Н. Б. 22, 23.

5666 Сѫписа се сїа божственаа книжица ѱалтир сѫ синаѯаромь и некїими молитвами потребами ноуждними, и писа се вѫ лѣто ҂з҃р҃н҃а҃, при храмꙋ светые Тронце, близь мѣста Плѣвлѫ, ермонахꙋ кирь Ѳеωдорꙋ ѿ мωнастыра светаго Саввы. Гаврилѫ Троичанинѫ.

Запис у рук. конзист. библ. у Н. Саду. — Лет. 196, 35.

1644.

Види бр. 5660.

5667 Царѫ на чё ц; сахан паш, ѿ; сꙋ̈, ꙋ: Сегеть к; Белиград н; коци ıанω к: Єгар ф. лѣто ҂з҃р҃н҃в҃ ѣ слово знам. крꙋг сльнцꙋ ·ві·, а лоун. ·н҃· индиктиωн ·ві·

Запис у рук. Беч, Б. бр. 83. — Лет. 196, 38.

1647.

*5668 Лѣта ҂з҃р҃н҃е҃ гωду апрѣлıа въ ·ке· де(нь) дана сиıа книга к великомꙋ чюдотворцꙋ Саве сербскомꙋ в Милешев монастыр в грени(?) при архимарите Василе ї емꙋ пожаловал за сїю книгꙋ велѣ натписат во вседневної сенадик род Матюшкиных раба божия ѳеодора Емелıана мил(?) ї из монастиря сие книги не продат ї никому не ѿдат ї в пред хто бꙋдꙋт їные властї ї им потомꙋж в правдѣ . . . помяновенїем поминат, а в забвенїе не ꙋчинит доздеже сия обител стоит.

Запис у рус. шт. књ. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

*5669 Сиа книга сѫборѫникѫ попа Радоа ꙋ Петѫници..... вѫ лето ҂з҃р҃н҃е҃·

Запис на листу у Н. Б.

1648.

5670 Сїе прѣпис(ах) вь лѣтω ҂з҃р҃н҃ѕ҃ тогда бѣ ѿ битїа ҂з҃р҃н҃ѕ҃ кроугь сльнцꙋ ·ѕі· а ѿ рож. Христова ҂а҃х҃м҃н҃ лун. ·ві· слово знамено ·л҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 100. — Катал. Н. Б. 90.

5671 Писа се в лѣ(то) ҂з҃р҃н҃[1]ѕ҃ грешни Кѹра Данѹло[вичь] ѹ Валево.

Белїградь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 8.

[1] Издавач чита као год. 1650! ако је заиста и, онда треба година 1598, а ако је н, онда година 1648.

1652.

*5672 Записаш се сыа божествьни иконы в лѣто ҂з҃р҃ѯ҃. Митрополит прїм(?) пск....кы(?) Іосїфь, игѹмен Маѯїм, настоитель Цветко, хлѣкарь, Васьлко мїтаць(?).

Запис на икони у манастиру Трескавцу. — Исписао г. Ст. Станојевић.

*5673 Да се зна каде приде ерѡмонах Стефанъ ва лето ҂з҃р҃ѯ҃.

Запис у ст. штамп. књизи ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

1653.

*5674 Ѿ созданїа мирѹ ҂з҃р҃ѯ҃а҃ генварѧ к҃ дня великїи государь царь і великиї кнѧзь Алеѯѣи Михаилович, всеа Рѹсиї самодержецъ и многих государствъ государь и обладатель пож(ало)вал ...[кн]игу м(инеи) с(ентѧбрь?) сербские земли в Милешов монастирь [молдавские земли Ѹспенїа пречистеи богородицы][1] при архимандрите Висарионе з братиею [....][2] [при митрополите ....].

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Исписао г. М. Сперански.

[1] Писано истом руком на превучено. — [2] Превучено и истругано.

5675 Сїа книга монастира Милешеви, и дана быс(ть) ѹ монастирь Житомислиће, храмѹ благовѣщенїа прѣсветые богородице, да слѹжи светеи обители вь вечни свои помень, проїгѹмена Василїа доуховника, вь спасенїе доушевное, лѣта ҂з҃р҃ѯ҃а҃.

Запис у руској штамп. књ. у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански. Наштампан у изводу бр. 1497 што се овим замењује. Завршетак г. Сперански не приводи.

1654.

*5676 Престави се Василие ерьмонах вь лето ҂з҃р҃ѯ҃в҃·

Запис у ст. штамп. књизи ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

5677 Изволенїемь отца и сьпоспѣшенїем сына и сьвршенїемь светаго доуха, амин. Да се зна како коупих азь поп Стефан сїю книгу, глаголемы молитьвникь ѿ попа Еремїа за ·е· гроша, вь лѣто ҂з҃р҃ѯ҃в҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 244 л. 95 а. — Катал. Н. Б. 322.

1655.

5678 Тего ради рече господь да ес(ть): елико ѿ Вѣлика дне до четврьтаго дьне маїа мѣсеца, толико да боудеть Петрова поста; елико ест недел ѿ месопуста до ·м· моученика, толико ес(ть) Петрова поста; вь кои дьнь моученици, вь тои дьнь и Петрѡв дьнь. Тако вьсакь знаи, у лѣт. ҂з҃р҃ѯ҃г҃·

Запис у рук. конист. библ. у Н. Саду. — Лет. 196, 35.

[5679] Въ лѣто 7163[1] іануарія 20-тогъ дана азъ Моисеи іеромонакъ поидохъ съ молитвами светога краля дечанского, начах путовати по Херцеговинѣ. Богъ мнѣ помощникъ, не бою ся человѣка зане созда ме богъ отецъ и господъ нашъ Їисусъ Христосъ.

Запис у рук. ман. Дечана. — Деч. Сп. 40.

[1] Тамо стоји 1763, јамачно место 7163.

*5680 ...глаголема пентако.. азь смѣ[ренїи] Гаврїил патрїарах срьбскыи ... црькви Благовѣщенїю прѣсветѣи богородице на рекы Тисовице вь селу Шиткову еже вьздвигох ѿ основанїе, и никим да бу́дет ѿемлема, да несть.... ни благословено, и да му будет прѣчистаа вь дьнь страшнаго пришьствїа Христова. Лѣта ҂з҃р҃ѯ҃е҃ а ѿ Христова вьплъщенїа ҂а҃х҃н҃е҃ год. мѣсеца ноемврїа ·г· дьне вь царьствующем граде Москве.

Запис по дну првих листова у рус. шт. књизи Н. Б. бр. 10.

1656.

5681 Сиа кьнган прави Исаıа, и приложи го кь манастирь светаго Їωвана[1]. И поче се месеца мартиıа ·а҃· день, сьвркши се месеца маıа ·и҃· день, ка лето седмо тисѹщо сто и шездесето и ·д҃· Исаиıа, Алекси попь, аминь.
Си еванкгелие прави мастор Їωванъ Яков, господь да прост.

Запис на окову јеванђеља у ман. Рилу. — Спростр. Опис 14.

[1] Рилском.

5682 Изъволенїемь ωтца, и сьпоспешенїемь сына и сьврьшенїемь светаго дѹха, исписа се сїа книга светомѹ ωтцѹ Їωанѹ, пѹстинїи жителю Рильскомѹ при їгѹменииа Ар̔сенїа ер̔монаха, настоıанїем и ктитором Кїпрїана ер̔монаха, да слѹжи за еговѹ дѹшѹ, и за родителие его, тогда быс(ть) каисарь. Въ лѣто ҂з҃р҃ѯ҃д҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 26. Овај је запис саопштен у изводу под бр. 1528 и овим се замењује.

1658.

*5683 Ва лето ҂з҃·р҃·ѯ҃·ѕ҃· престави се Никодимъ и Дитаръ(!) Иωванъ когъ да (прости).

Запис у ст. штамп. књ. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

1660.

5684 Да се зна когда азь грѣшнїих Прохωр чатох сїю книгѹ ω китїа лѣто ҂з҃·р҃·ѯ҃·и҃·, а ω рождаства Христова ҂а҃·х҃·ѯ҃·, и тогда кеıа ....(обрезано).
И тогда престави се Кѵракь вь Белиграде.

Запис у рук. (жит. Александра великог) Н. Б. бр. 122. — Катал. Н. Б. 384.

5685 Саї кресть Вѹка Раиковїћа Темишварца, направи се Вѹком дıаком ҂з҃·р҃·ѯ҃·и҃·

Натпис на крсту у ман. Савине. — Шем. Б. К. 1895, 35.

5686 Вь лѣто ҂з҃.р҃.ѯ҃.д҃. сию книгꙋ, глаголеми ѡхтои, кꙋпи вдова Богдана за дꙋшꙋ свога господара Грꙋице и за свою дꙋшꙋ да се помине на васакомꙋ сь правими хтитори. И кꙋпи ю ѿ владике Вихтора ценою срѣбра за ѡсамь арꙋсланиꙗ, и приложи є цркви Бакшаньской да слꙋжи докле є Бакшаньске варꙋши и нека се помине и до самьрти и по самрти и ва бꙋдꙋщии векь. И тко ће ѿнимити, да есть прокле(т) ѿ господа бога васедржителꙗ, и ѿ нас грешнихь да есть проклеть, и да мꙋ бꙋде на сꙋдꙋ божию прѣчиста богородица сꙋпарница без милости. Се бѡ писахь ва васако сахранение и пис. азь грѣшни Христоворь Пивлꙗнинь, мѣсеца ѡктомриꙗ ·г҃і· дань на светаго Лꙋкꙋ, ꙋ кꙋћи Секꙋле Кара-Николића. Тꙋ беше сведоци попь Цвиѡ и Никола Навновићь, и Живко тꙋжчиѧ (?= ћурчија) и Прѣдрагь и Тривꙋнь.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 3. — Извѣстія Петр. Акад. IX, 257.

1662.

5687 Писахь азь Иѡань вь лѣто ҂з҃.р҃.о҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 52.

1664.

*5688 Да се зена каде приниде брать нашь Сава ерьмонахь ва лето ҂з҃.р҃.о҃.в҃.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1666.

*5689 Да се зна како изаѡкрето сию кнїгꙋ, глаголеми трнѡћь, вь селꙋ Лече, ѡтца моего попа Вꙋкадина ѿ села Драгочва, ꙋ попа Новака. Азь грешни еромонахь Иѡвань писа, лѣто ҂з҃· и ·р҃· и ·о҃· и ·д҃· месеца маи ·д҃· дьнь.

*5690 Ва то лето би велика смећа ѿ господе и велика велїка во(и?)ска на Маркꙋ (морскꙋ?) краинꙋ, и би керићеть повалени(?) да ї се расїпа млого земле.

*5691 Се писа грешнї ієрмонах Новакъ ва лето ҂з҃ и р҃ и о҃ и д҃ Ва то лето бисть велика смећа ѿ господе, велики поносїи и велика т8га на риснѧнь, и малого земле се расипа.

*5692 Преставї се ерьмонахь Геркасїе идеже глаголеце монасти Черна Река лето ҂з҃ и р҃ и о҃ и д҃ месеца ....авї на десете, вечна ем8 паметь.

Записи у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

5693 Сїю книг8 шкова ї҆г8мень вь симе наречени Стефань, и шкова Драговичанинь за свою доуш8. Р8коделаць(?) Петарь. И оковак(?) г҃ крста и к҃ кандила вь (ле)то ҂з҃р҃о҃д҃ Ѡд рождьства ҂з҃х҃ѯ҃г҃(?).

Нови препис записа уз рук. Н. Б. бр. 746.

1669.

5694 Да се зне како повеза сиа книга, глаго(ле)ми евангелие, та(?) се за неа с҃(?) аспри, да работи за негова д8ша и за родителе его: Никола, Ѩр'ма, Тодѡра, Грозда, Џоурко, въ лето ҂з҃ тисипю р҃о҃з҃

Запис на листу који је уз рук. Н. Б. бр. 131 (псалтир). — Катал. Н. Б. 4.

5695 Месїа истїнныи Ї҆с҃ Христос сынъ божїи ѿ начела мира през въсе вѣки людемъ ѿ бога ѡбѣцанныи и ѿ людеи чаемыи и въ послѣдниа времена спасенїа ради чловеч'скаго въ мирь посланыи, а ѿ недостоинаго ї҆еромонаха Ї҆оаникїа Галїатовскаго архимандриты Черниговскаго жидови невьрномоу различными знаменїи ѡбразованїи же и пророчьствы ѡ месїи истинномъ написаными и въ Христѣ синоу божомь испльнеными р8скимъ показанны езыкомъ, ѿ ї҆еромонаха же Сам8ила Бакачича на езыкъ срьбскїи ѿ р8скаго Светои Ядонскои Горѣ преведенныи, въ лѣто спасенїа ҂а҃х҃ѯ҃ѳ҃

Натпис рукописа у ман. Житомислићу. — Лет. 168, 21. Гл. З. М. 1901, 51.

1670.

5696 П8ть Ма[?]ыима вь градь Панчево лета ҂з҃р҃о҃и҃

Запис у пећ. поменику А. Б. бр. 61, л. 37. — Гл. XLII, 6.

1672.

5697 Помени господи, раба своего Вучину и Ягелка и Нину, Свилану и Живану.

Другом руком:

5698 Помени, господи, раба божега Стака, Стоїана, Станисава, чеда попу Радївою. Тада беше лето ҂з҃р҃п҃·
Помені, господи мене грешнога Радивоя.
Помени господи, раба божег Милосава и Саву, Радїча, Нїку, Живану, Нїну Вучїну, Яггелка, Стака, Стоjана, Станисава,

Записи у рук. Н. Б. бр. 889. — Катал. Н. Б. 40.

1673.

*5699 Да се зна каде се врати Їωаникие у свои манастир въ лет(о) ҂з҃р҃п҃а҃·

Запис на зиду у припрати ман. Љубостиње с десне стране западних врата.

1676.

*5700 Пис(а) лѣт(о) ҂з҃р҃п҃д҃·

Запис на свитку молитава и др. у Н. Б. бр. 748.

[5701] Године 1676 неки Илија, раб божи, оправио је и приложио храму св. Ђорђа у Горажду своме оцу Миљену за душу посни триод из млетачке штампарије Стефана од Скадра.

Запис у старој штамп. књ. у Горажду. — Шем. Хер. Зах. 1890, 261.

1677.

*5702 Сию икону написа Раду зографъ учїтѣ грн(!) светому по Николи за со вь(!) ҂з҃р҃п҃е҃·

Запис на левој престоној икони у цркви Никољцу у Бијелом Пољу. — — Исписао † Атан. Пејатовић.

1681.

*5703 Да се зна кадѣ разбї царева везира Немацѣ на Бечѹ ва лето ҂з҃р҃п҃д҃.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Крушедолу.

1682.

5704 Да се знае кога се поновы сь храмь светы Никола вь лето ҂з҃р҃ч҃. Поче се месеца июлїа г҃, а сьвршн се месеца їюлїа к҃ѕ҃ дьнь. Измених'хе все, покровь вьс и греды, тьчию ѡста ѡста(!) дѹварь самь, и поднгохомь елика могохмо. Настоятель бе попь Станиславь ѿ село Комарица, тогда бе ѹ храмь сь. Сь ним бе настоятель Маноиль кожѹхар, и прочи настоиници: Бл'кадинь, текаџ, хаџи-Гер'чо, кожѹхар, Мар'ко, мѹнџи, Бошко, абаџи, Стан'чо, тер'зи, Їѡв'ило, терзи, Ѩврамь кожѹхарь, Бл'ко кожѹхар, и прочи нѹрїници придадоше кои мало кои много, и сьвршн се храмь сь божїемь повеленїемь, да е вьсемь помощникь.

Запис у рук. Син. Б. у Софији бр. 131. — Простр. 13

1686.

Види бр. 5710., 5711.

5705 Изволенїем ѡтца и поспешенїем сына и свршенїем светаго дѹха, исписа се сїа кнїга, глаголемы требник, ес(ть) молит'вник, рѹкою меншаго вь чловѣцѣх' граматык Дѹш'ко вь градѣ Ловеч, вь лѣто ѿ сзданїа мира ҂з҃с҃(!)ч҃д҃, а ѿ рож. Христово 1686 крѹг сльцѹ к҃ѕ҃, крѹг (лѹни) в҃і҃, ѳемелїе е҃і҃ епахта д҃, злата чїсло е҃і҃, прї епископа кур Їоанникїа, и протопа(па) Недо. Четете братїе, помощїю Христовою, ама молю вї се, братїе, и мили се дѣю вьсѣм поющїым ил(и) прѣписѹющїим, аще бѹдетѣ нечто погрѣшенно, ил(и) слеплено, ил(и) неизглавлен'но, исправляйте, и нас ѡ сем трѹдившїх се благословїте, а не клѣнѣте, и вас вьсеблагїи богѣ господь да не лїшит царьствїа своего вь бесконьч'нїе вѣкы, амїн'. Зач. и кнц. телѡс.

Запис у рук. Рилском. — Простр. Опис 32,

1688.

5706 Сыа книга, глаголюеми октои, обнови ег(о) вь лето ҂з҃р҃ч҃з҃· а ѿ въплъщенїа спаса ҂а҃ѱ҃п҃и҃·, мѣсеца априлиа ·к҃а· в дьнь Михаило капоноша богати грехом.

Запис у рук. Љуб.ь. Б. бр. 3. — Извѣст. Петр. Акад. IX, 253.

5707 Сиꙗ книга евагелие ѿ села Прибоевьца попа Кузмана, лето ҂з҃р҃ч҃ѕ҃· мѣсеца юниꙗ ·а҃i· дьнъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 648. — Катал. Н. Б. 27.

1690.

*5708 Помени, господи, душе рабъ свои: Неда, Стоꙗнъ, Цветко, Калина, Пет'ке, Їоканъ.

Сиꙗ книга еугелїе прѣковеза ер'мона Нек'тарїе ѿ село Ложани, а харчь плати Неда Кипровица и за еугелїе и за охтоꙗкь, богъ да ꙗ простит вь царьство небесно, амин. Въ лѣто ҂з҃р҃ч҃и҃·

Тогда разби Халилъ паша со воиса Скопъе и Качаник исече скопьска нахиꙗ. Тогда беше тешко зло искапиꙗ сьдцюе(?)

Запис у рук. Н. Б. бр. 832.

*5709 Да се зна въ лето ҂з҃р҃ч҃и҃· престави се попъ Радое, ва иночаскомъ чину Рувимъ.

Запис на листу у Н. Б.

1686., 1690., 1691.

5710 1686 лето бист глад у Босни; мера пшеница бист 50 ока по аспри 1650, вина ока 2 за оку воска, луко биелога оке 2 за оку воска, гра биелога оке 3 за оку воска, меса ока 6 за оку воска, 3 оке пшенице за оку воска.

5711 И то лето узеше Немци Будим у Турака.

5712 1690 бист глад и тежиши у Босни; мера пшенице 50 ока 10 илада аспри, вина ока по 40 аспри, ракие ока 140 аспри, гра ока по 150, аспри, луко ока по 130 аспри, репе ока

по 120 аспри, меса ѡка по 150, аспри, сира ѡка по 160 аспри, ıабѹка ѡка по 120 аспри, меда ѡка по 200 аспри, масла по 600 аспри, пиринча ѡка 150 аспри. И то лето ıадоше лоıа ѡка за свиеће 120 аспри. И то лето ıадоше чловеци пасе месо и конско и чловеченско ѡна млоге нечистиıа.

5713 1691 октѡмриıа 14 пороки Нiемац Сараево, и млоге градове низ Боснѹ ѹзеше, и млого зла ѹчинише и рѹком (!= Тѹрком?) и ристаном. И то пред воиском зваше се принцип Евгение.

Записи у рук. Н. Б. бр. 91. — Катал. Н. Б. 376.

1693.

*5714 Сна книга молабникъ ѹзе се въ лето ·з̃· тис(ѹщ)но двесте ·а̃· лето за три ѹрѹпа ... пѹде ѡстозѹбычскаго(?) ѹ селѹ Мирѹше, и бог да прости.

Запис у рук. Призр. Богосл. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

5715 Сиıа книга повеза се, августъ. Въ лето ҂з̃·с̃·а̃·, при егоумена хаџи Висарiѡна.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 38.

5716 Да се знае, кога бѣхъ, Евтимiа, ексисарь од манастиръ светы ѡтацъ Iѡанъ Рилъскiи, ва лето ҂з̃·с̃·а·
Писа попь Ев҆дитимiа(!)

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 7.

1694.

*5717 Да се зна како азъ Василiе, родомъ Дробьнıакь, ѿ села Загоула приложих сiю книгѹ вь моем ѿчьстви цркьви светаго архаггела Михаила и прочих светых бесплътныхь силь, и дадох ю за спасенiе доуше мое и моих родитель и сьродникь, да ю прочитаютъ братiа и многѹ пользѹ обрѣщѹть доушам своим ѿ нее, и да не имать никто ѿнимити ю ѿ црькве светых архiстратигь кромѣ запоустенiа, да мѹ нiе просто ѿ господа бога и ѿ прѣчистые богоматере и ѿ светых небесных силь и ѿ менѣ грѣшнаго Василiа. Аще ли кто дрьзнеть и прѣстѹпить сiе наше заповѣданiе, и ѿнимите сiю книгѹ ѿ црькве светаго архаггела Михаила, иже есть вь ѿчьстви моемь, да ѿнимить

емȣ господь богь животь вь скорѣ, и да мȣ боудȣть соупарьници на соудȣ божїю светы аггели, и сь мною да соудит се прѣд Христомь богомь. Аще ли изволеть братїа ѿ монастира комȣ дати вьнѣ монастира да прочати пользе ради доушевнїе, не боудѣть зато грѣхь, тьчїю конькчнѣ да не ѿнимит се ѿ црькве. — Азь Басилїе самь подписах сїе своеѡ рȣкою вь лѣто ҂з҃с҃в҃, а ѿ рождьства Христова ҂а҃х҃ч҃д҃.

Запис у рук. у Фочи. — По препису г. Р. Ј. Јеремића у Н. Б.

*5718 Аз грешни Милош запопих се вь лето ҂з҃с҃в҃, крȣгъ слȣнцȣ ѕ҃ а лȣни а҃.

Запис на листу у Н. Б.

1695.

*5719 Да се зна колико састави игȣманъ кур Теѡдосие ні҃ѕ (!) пара книга, и г҃ ѡдежде ѿ свиле, а ѿ земала прво: Анића Брегъ, и што би за башинȣ плаће и оуписа е҃ плад; и второ, землȣ Бȣчковȣ даде Бȣѡ и ȣзе плаће, и оуписа ѕ҃ плад; а Иѡванъ ковач с браћомь оуписа земли под манастиръ Горне[1] Поле, за тȣ поће д҃ пладе; и паки Петар Боиновићъ с браћом, и Анко Сенићъ даше башинȣ Малинско, землю Єлића, и поће плаће и ȣписа г҃і҃г҃ (!) плада с҃, и паки Миливои даде нивȣ за пладȣ ȣ Тȣшимли, и дрȣгȣ на Малинскȣ за пладȣ и триста; и паки Радивои и Пеѡ продаше кȣлȣ и за нȣ ѡтиде а҃і плада и с҃ асприх; Иѡванъ Радовићъ даде нивȣ на Малинъскȣ за пладоу; и землȣ Крȣшъкȣ даде Дмитар и Иванъ Черновићъ и за нȣ поће плате и ȣписа к҃ мане еданъ дȣкатъ.

Сїе книге састави храмȣ сего светоме аристригȣ Михаилȣ зовоми Тȣшимлȣ; богъ да прости.

Да се зна како сїе книге минеи васе і҃в҃ и триходъ варисовац кȣпих кур игȣманъ їеромонахъ Теѡдосїе са братиамь синовацъ игȣмена кур Ананїе беше ѿ племена Дробнака, села Милошевића Доне Беле лето ҂з҃с҃г҃.

[1] Ова реч превучена да не вређа црвеним цртама, као што су иницијали.

5720 Бъ тожде лето попали Селим паша Донȣ Белȣ и Мокро, и сташе с(е) в҃ паше, и ȣзеше двое таѡце ѿ Никшића, и попалише Требесȣ и Горне Поле на Никшићȣ.

5721 Въ тожде лето примише кавури Зелену Габелу.

5722 Паки игуманъ іерьмонахъ Теодосие коупи виванию за три хиладе и ·т҃·

Записи на штамп. руск. минеју у Сар. Ц. М. — Спом. XXX, 41.

[5723] В лето 1695 обладавшу августейшему императору римскому Леополду, и прогонившу крепкою рукою Турке, и паки разореніе цркви бистъ. По томъ трећа церковъ съ божїею помощїю создана бистъ меншая древеная.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827. II), 9.

1696.

5724 Писа грѣшни попъ Вїктωръ ермωнахъ, лѣто ҂з҃с҃д҃ ѿ рождествω Христово летъ ...

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

[5725] В лето 1696 досели се осамъ кућа с Ваиша, и поправиша домове себи близъ манастыра, измежду белоцрквенскогъ и монастирскогъ хатара, на самои ханти, и узеше белоцрквенское селище запущенное, кое стоитъ на полунощнеи стране.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827, II), 9.

1697.

*5726 Сїи акадисть писахь ва лѣто ҂з҃с҃е҃, месеца апьрила ·е҃· дьнь начехь писати, а савриших ·д҃· дьнь. Богу сїла и слава ва веки векь, аминь.

Запис у рук. у Фочи. — По препису г. Р. J. Јеремића у Н. Б.

5727 Язь владика Гангорие, митрополить рашки ωкретохь сию книгу у селу Коничу почто Турци Студеницу разорише те е веше препеω Драгутинь ѿ села Конича, иде е ωк(р)етох и узех е к себе ва лето ҂з҃· ѱ на на(!) а ѿ рождаства Христова ҂а҃· ї ·х҃· ї ·ч҃· ї ·з҃· Тако да се зна каде Турци Студеницу разориише.

Запис у рук. Љубл. Б. бр. 8. — Извест. Петр. Акад. IX, 255.

5728 Сиѥ книга, глаголеми ѡктоихъ, монастира Грабовца, храмъ светих архангелъ Михаиль.

Сїа книга ѡхтои монастира Грабовца, въ лѣто ҂з҃с҃е҃, рож. ҂а҃х҃ч҃з҃

Записи у рук. Н. Б. бр. 369. — Катал. Н. Б. 74.

*5729 Сию книгꙋ ѿкꙋпи Сава симичиꙗ ·в҃· гроша, и приложи є ꙋ монастирь Житомислић, бог да га прости, вь лето ҂з҃с҃е҃ мѣсеца маи ·к҃д҃·

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1701.

5730 Въ сїю неделю (пред Божић) прѣстави се попь Стефан, лѣт. ҂з҃с҃г҃·

Запис пишчев у рук. Н. Б. бр. 740. — Катал. Н. Б. 96.

1702.

5731 Пис(а) многогрѣшни попъ Симеѡнъ ермонах ѿъ монастиръ свети Ѿцъ Їѡанъ Рилски, и тогда пꙋтова по Разлогъ за ·в҃· години, и тогда беше монастиръ .... Їѡань въ лѣто ҂з҃с҃г҃, а ѿ рожства Христова ҂а҃ѱ҃в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

5732 Сїꙗ книга кꙋпих азь Їѡвань граматикь ѿ попа Младена Малога за ·к҃· пари, въ лѣто ҂з҃с҃г҃, ѿ създанїе мїра, а ѿ рож. Христова ҂а҃х҃(!)в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5733 Бесто бꙋди когда придоше ѡр҅т҅ци и попови: попъ Їѡванъ, Спасъ ѿ село Белево; Сабо]ѡр҅т҅къ, Кирчо ѡр҅тькъ, Стаматъ ѡр҅ткъ, Зафиръ ѡр҅ткъ въ монастир҅ Рил҅ски ҂з҃с҃г҃ Ігꙋменъ хаџи Єѵѳїмїа даде сїю книгꙋ имъ да прочатет, паки да ю ꙋ монастиръ донесꙋ с ·п҃· с и ·х҃·ъ

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 80.

5734 Да се знае кога беше Петре та оучеше при даскала Ѱальтиръ. Петре Лазовь, при даскала Христофора, Радашиновъ синь, вь лета ҂з҃с҃г҃ Євдимина ерѫмонах.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

1699., 1703.

5735 Ведомо бѹди въсакомѹ христолюбивомѹ [чи]тателю, азъ грѣшни Парѳеніа хрⷭ҇и їеромонах бех ѿ места пиротстеи Темьнианец, а приех иночьски ѡбразъ въ Светѹю Горѹ .... Васіли Зенофь. Потомь же пленъ бистъ по въсѹдѹ, азъ же пріидох близь Софїа, въ монастир Иліавски(?), и тамо понових елико могох. А прииде кир Їовань Хлѣба(?) кь ми си проти (прости?) им....кое попове настануше, и азъ же пріидох. Ми же веселихом се вси христиане, а дѹша наша милова веселе се, и та когождо напаяющих медоточних и божьствних словесь и наслаждающа срьдца словес(а?) [као ѹ с]тадѹ овце Христове, въ лет. ҂з҃с҃з҃ Придох то лето, седехь всѹа(?) ѡскѹ[дань]. И тогда доведох водѹ и направих чешмѹ прѣмо врать црьковни; сьврьших чешмѹ ҂з҃с҃з҃(?)

5736 И видох црьквѹ велми се покровь распаль, и призва кметоке, и придадоше и настанѹше, та и црьквѹ понових, и въсе келие ахъ ....почи... црьквѹ .... а прежде беше слопаром(?), азь же мишлях ѹмом, а молитви светаго Геѡргїа съврши се монастиръ въ лѣ. ҂з҃с҃а҃г҃ Потом же ... в[ладик]ѹ Анастасїа, при цара сѹлтань Ахмета.

5737 То лето станѹ царь на цара ·в҃· брата, о єдинь Хри..... амин...

Натпис на источном зиду изнутра у ман. св. Ђорђа код Темске. — Исписао г. А. Белић. Овим се замењује бр. 2124 и 2125, где је овај запис наштампан у изводу.

1703—1704.

3738 Смерѣн'ніи Нектаріе, послѣдни пристав'ник и страж архїепискѹпіи Самоков'скые подписах своею рѹкою лѣто ҂з҃с҃в҃г҃

5739 Тожде лѣто приходих ꙋ монастир Рилскы, иже почивають мощи светаго ѡтца Іоанна поустинни жителѩ мѣсеца ѡк. ·ді· дьнь и задїаконих Дїюнисїа, и поставих еж. сьвръшенна свещенника по црковномꙋ правилꙋ.

5740 И пакы тож. лета придѡх ꙋ белꙋ неделю, зовомъ сирнаа седмица, и запопих Доситеѩ и Никvтꙋ, мѣсеца ф. ·к·ѕ· при игꙋмена Иѡакима.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

1703., 1704.

*5741 Да се зна каде ѡгради Ређепъ паша градъ на Ѡногощꙋ [ва] лето ·з· тисꙋщно ·с· и ·ıа· месеца авъгꙋста ·д·.... саврьхиши се.

*5742 Паки до лета ꙋзе сазнгђакъ(!) Херъцеговинꙋ [до]несе тескере да раздае ѿ Таре до мора, и паде ꙋ Тꙋшимьмлꙋ ꙋочи васъкръсенниѩ, тꙋ нођи ·в· ночи, третию пад[е] ꙋ Степана [Мн?]лина сина, ꙋ село Косориђе, и тамо свободи васкръсение. Христане ꙋбише пашꙋ и крата мꙋ и хаидꙋкъ ..ођꙋ, месеца априлиа ·ні·. данъ.[1]

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Упор. бр. 2077. 2078 и 2020.

1704.

[5743] Сїю книгу приложилъ духовникъ Михаилъ, при игумени Сави їеромонахе лѣта 7212.

Пропустио сам забележити одакле сам преписао овај запис.

5744 Писах мнѡгогрѣшни Їѡвь їеромонах патрїар'ховац, лѣт. ҂з·с·г·ı· ѡк. ·к· дьнъ. Ѡх! горѣ нам грѣшним.

Запис у рук. Њамецког ман. у Молдавији. — Мелк. Тексты, 10; Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 714.

5745 Пис(а) многогрѣш'ни Іѡвъ иеромонах патрїархоѡвац, лет. ҂з·с·г·і· рокꙋ ҂а·ѱ·д· мѣсеца ѡк. ·к·г· дьнъ. Тожде лет. придох ꙋ Светꙋ Горꙋ.

Запис у рук. г. А. И. Јацимирског. — Мелк. Тексты 9.

1705.

*5746 Повѣза сїю книгоу, глаголемо ѱалтирь, многогрѣш'ны попь Радївои роукою, а троудомь Ярьсенїе табанџїа нс' Кремића вь лѣто ӿ·з҃·с҃·г҃·і҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 12.

1706.

5747 Лѣто ӿ·з҃·г҃·є҃·і҃· прихωдї зде ωсвещеннѣиши митропомить Скопскы кvр Ядаиасїе на поклонюенїе светомꙋ ωцꙋ Рилскомꙋ сь Нехтарїем Самоковскым, при їгꙋмена кvр Никанора, їеклисарха кvр Филарета, мѣсеца сеп. ·к҃·в҃· казквω енпνдцви (= подписа Никанор?)

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 26.

1709.

5748 Си ѱалтир хаџи Радωсавь, лета ѿ бития ӿ·з҃·с҃·з҃·і҃·, лета ѿ рождества ӿ·а҃·ѱ҃·д҃· месеца септеврия.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 8.

5749 Їгꙋменъ Якимъ, кансарь Захарїа, днимерїа Никита, и Зосимъ їеромонахь. Тогда бѣше даскалъ вь то врѣме Герасимъ їеромонахъ, и азь грѣшнїи Данїиль прїидохъ ѿ Романїе ѿ монастирѫ светыи Феодоры оу монастирь светаго ωтца Їωанна Рилскаго, те оучих слово сїе ѿ даскала Герасима,ког да мꙋ прости сьгрѣшенїа, понеже бѣше добрыи ѿцъ. Въ лѣто ӿ·з҃·с҃·з҃·і҃·
Тогда паде вѣликъ снѣгъ, петь педїи и вещ'ше.
Простите ме, ωтци светы, що подраскахь здѣ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 38.

1710.

5750 Пишемъ азъ попъ Никита, еромонахъ, къ лето ӿ·з҃·с҃·и҃·і҃·, когда бихъ ефемерил при игꙋмена Якима еромонахъ, и прексила (при јеклисијарха?) еромонаха Захария.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 9.

5751 Сїа ѱалтікїа владнке скопскаго кир Аданасїа, лѣто ҂з҃с҃и҃г҃· а ѿ рождаст‘во Христово ҂а҃ѱ҃і҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

1696.—1710.

5752 Калиник[1] милостїю божїею патрїарх срьбски.

Записи у рук. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

[1] Ваљада је Калиник I?

1711.

*5753 Сїа книга, глаголѣма охтоих, монастира Добриловѣнѣ, повеза се вь лѣтω ҂з҃с҃ді҃·

Ар‘сен‘ние, милостию божиею митрополит Херцеговинї свщи рꙋкою на ҂а҃ѱ҃о҃(а?)ї҃ лета, при игꙋмѣнꙋ кир Өеωдорꙋ.

Сїиа книга, глаголѣма хктои, повѣза ю попь Василие.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 107.

*5754 Ва лето ҂з҃с҃і҃д҃· Да се зна како изиде Миало Милорадовићь с Црногорци и Приморци на градь на Никшиће, и не доби, но побеже, и погибоше мнози.

*5755 И посекоше Тꙋрци на вери божои Иωна Рꙋпића ꙋ то време; посече га Бали-ага Колашинаць своиωмь рꙋкомь месеца иꙋлиа ·л҃· данъ. То писахь іа попь Марко Рꙋпићь ѿ рожта Христова ҂а҃ѱ҃ї҃а҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5756 Сыа света хиретоунїа обнови се на 1711 ꙋ Карловцы, мѣсеца дек. 20 оу Карловцы на Доунавоу, роукоделисавши грѣшни юером. Ж : : : : : · : . : ь Баıць.

Запис у рук. Карл. Б. — Исписао г. Ил. Руварац.

1712.

*5757 Да се зна, сан ківотъ кнеза Станише Властелице, сакова Арсение Цьветьковићь одь Бела Пола. Свети бесрев.... Да се зна сан ківотъ сакова се месеца марьт ·к҃· дьнь ва лето ҂з҃с҃к҃·

Натпис на телохранитељници у ман. Тројици код Плеваља. — Исписао † Атан. Пејатовић.

5758 Сие писание писахъ азъ попъ Никита еромонахъ когда прочитохъ сиꙗ книгꙋ, глаголеми Андрианити, рꙋкꙋю грешнꙋю, въ лето ҂з҃с҃ и к҃

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 56.

1712., 1713.

*5759 Да се зна каде ꙋби време Вꙋка Рꙋпића ꙋ Биелои ва лето ҂з҃с҃к҃а҃ месеца ѡктомриа е҃ данъ.

*5760 Да се зна каде ꙋбише Тꙋрци попа Вꙋка из Требце на права бога месеца(!) марта дань а҃ ꙋ неделꙋ првꙋ поста ва вторникъ ва лето ҂з҃с҃к҃а҃ ѿ рож. Христова ҂а҃ѱ҃і҃г҃ Писахъ на милими кко(д?)ни їімлиисеммддћъ (= поп Марко Рꙋпићъ).

Записи у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1714.

Види бр. 5778.

1715.

5761 Сїю кныгꙋ прїлѡжи кѵр Владисав, глаголіеми типикъ, приложи кѵр Владисав оу светаго архаггела оу риаска црькква, да слꙋжи за нїегѡвꙋ дꙋшꙋ. Тогда веше попъ Софронїа їермонах, Владисавлев братъ, и Лазов вніюкліа Стефан, а сынови тогда веше їереи попъ Петръ Вїиіецїіен Марка оунꙋк. Ѡх! ѡх! велика ти нꙋжда веше ѿ проклети агаренъ. Тогда веше сꙋлтанъ Ахметъ, те сѫбра вѡискꙋ на Мѡреа, въ лето ѿ битїа ҂з҃с҃к҃г҃ ѿ рождаства Христово ҂а҃ѱ҃е҃ї҃, крꙋг сльнцоу к҃з҃, крꙋг лꙋни г҃ епахта е҃ Подписа їереи Петръ рꙋкѡю грѣшною, и кои ће іе ѿети ѿ црькве....

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 17.

1718.

5762 Ѡтци и братїе светаа, егда кои прочитаете сїа чꙋдеса пресветїе богородице, помените мене грѣшнаго Моисеꙗ їермонаха, писавшаго ихъ. Въ лѣто ҂з҃с҃к҃ѕ҃

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 76.

5763 Сие светое їевангелие м'не попа Марка Бресѣанина. Писах в лето ѿ вапльщенїа бога слова 1718 ҂а҃·ѱ҃·и҃·ї҃· битїа ҂з҃·с҃·к҃·и҃· мѣсеца сек. ·к҃·д҃· ȣ Брѣсѣȣ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 652. — Катал. Н. Б. 26.

1719.

5764 Сїа книга попȣ Стоше ѿ Лȣнжде, въ лѣто ҂з҃·с҃·к҃·з҃·, ѿ Христова рождаства ҂а҃·ѱ҃·д҃·ї҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 664. — Катал. Н. Б. 51.

1720., 1724., 1725.

5765 Сїе пїсанїе пїсах азъ многогрѣшни Гѣрасимъ дїакѡн въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·к҃· Іс(а)иѥ додѣ.

5766 Сие писанїе пишемь азъ многогрѣшьнии Исаиѥ, слѡко света(го) Иѡана Златооустаго въ лѣто ҂з҃· тїсȣщо ·с҃·л҃·в҃·

5767 Да се знае кога четах оу таѥ книга, глаголема Маргаритъ, азъ грѣшни еродїакон Сүлывѣстреѥ въ лѣто ҂з҃·с҃·л҃·г҃·

Записи у рук. Рилском. — Спрост. Опис 61.

1721.

5768 Да се зна ҂а҃·ѱ҃·к҃·а҃· како доѣе Максим Коснеревац ȣ Режевиѣе косъте госпоѣе испетаго сѣтънахаа(!)

Запис на крсту у м. Режевићу. — Б. Вила 1899, 125.

*5769 ҂а҃·ѱ҃·к҃·а҃· Сиѥ книга, глаголеми ѱалтирь тковани, монастира Лепи Бина, храма ваведенїѥ ва храмь пресветие богородице.

*5770 И то лето келие поновисмо, вась долни темель, при настоащемь игȣменȣ кур Ѳеѡдосию, и ѿ севера портȣ дигнȣли, и много строшка тогда бисть.

*5771 И то лето бисть Басилие каисара, и прежде лето Лалић;[1] два праведника иру у грешника спасения.

Запис у рук. у прив. рукама.

[1] Довде тајном буквицом.

*5772 Сїю светую книгоу, зовом наустица, ѡправише Геѡргїе и Басилїе своим рукодѣлїемъ на службу светому великомученику Димитрїю, Ремета зовому, себи за споминанїе молитвен'но, на ҂а҃ѱ҃к҃а҃ оу манастиру Ремети при игумену кир Методї(ю), авг. д҃.

Запис у рук. ман. Вел. Ремете.

1722.

5773 Да се знае, когда приходихъ азъ грѣшнїи поп Петръ ѿ Рила оу светаго ѡтца Їѡана. Тогда приходишиї кир хаџи. Їѡаким ѿ Сестримо, негова госпожда кир Џона съ своим зетомъ Станкѡм, и Марко ѿ Белево. И бис(ть) тогда беше игуменъ ћесеџи Даниль и каисаръ п....лъ Григорїе. Тогда беше велика евтинїа жито и вирь(?), въ лѣто ҂з҃с҃л҃а҃ ѡк. при царь Яхмет у.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112.

1724.

Види бр. 5766.

1725.

Види бр. 5767.

1725., 1734.

5774 Знати сѣ коуди ег'да приходї ва монастиръ Рилски на поклоненїе светому ѿцу Їѡан'ну аз послед'ни приставник вѣлицеи црьк'ви патрїархїи срьбскои Арсенїе Рашковит, ва лето господне ҂а҃ѱ҃к҃е҃ мѣсеца ѡк. ѕ҃і҃, и подписах своеручно аз смѣренні Арсени Пекски.

5775 Ѧзъ господина више писатого рабъ а чедѡ Сѵмеѡн Поповнѣъ мїтрѡполїтъ Самѡковос. зде прїходи вторї кратъ лета господна ҂а҃·ѱ҃·л҃·д҃· дек. ·еі҃· Поклонїсмо се светомꙋ ѡтцꙋ Іѡанꙋ и помолїсмо се, да намъ бꙋдетъ ходатаи предъ спасителемъ на страшномъ сꙋдїщꙋ. Сѵмеѡн Самоковски рꙋкою.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112, 113.

1730.

5776 Лѣт господне пр̾во тисꙋщ̾ное и сѣдмо сотное къ трїдесетим бисть смꙋщенїе Тꙋр̾ком ꙋ Цариградꙋ. Ѧли Патрѡн нѣк̾то дар̾ба башӹ бисть себетѣ подиже кав̾гꙋ и подебишѣ се Тꙋр̾ци више ѿ ·л҃· хиляда воиска изм̾нїше сꙋл̾тан Ѧхмета и възлезе везир̾ же и прочи агалари на срамотꙋ проидоше, ден̾деже лишише своего живота поганога. — Герасим їерѡмонах и прѡтосингел Самокѡвскомꙋ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 57.

1714., 1730., 1732.

5777 Тропарь новоявленному святому Стефану, родом из Херцеговине, постригомъ монастира Морачи; богоугоднаго житія держал ся, бѣды и скорби отъ Агарянъ и Латинъ претерпѣвъ много, преставил ся въ лѣто 1730 февруаря 24.

гласъ ·д҃· . . . .

5778 И младенецъ Станко пастирь овцамъ, оугодилъ Богу во сихъ временахъ, преставил ся в̓ лѣто 1714, октоврія 13, возраста своего лѣта 15. Руки его обрѣтают ся в̓ рацѣ святаго Василіа оустрозскаго цѣлы, въ Захолміи близь Добровника въ пещерѣ планинскои.

5779 Ја посѣтилъ та в̓ лѣто 1732. мѣсяца септ. 13.

Запис арх. Партенија. — Шем. Б. К. 1888, 39.

1732.

5780 ҂а҃ѱ҃л҃в҃ сек. ·вı· дьнь когда приде[1] митропωлит самоковски господинь Єфрем и господинь Коласини Ядандсие.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] У Рил. манастир.

1734.

Види бр. 5775.

1735.

5781 В̓ лето спасне ҂а҃ѱ҃л҃е҃ м҃сеца нюнїа ·к҃и· приходи чьстнеиши доуховник' кур Ӏсаїа Светогорац, савр'шени ка ѱалтиќы разума, почто уразумехωм понеже сїа ѱал'тїкїа ѿ много времена належитъ во нашеи светеишаскои 'каѳедры и никим во неи саписана не ωбрете се уразумети са слаткопенїем такомω выше споменути.

Запис у рук. грчком и срп. с нотама. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

*5782 Сна книга, глаголемыи мїнеи, монастира Шишатовца, храма пресветїа владичице нашеа богородице рождества еи, идеже и мощнї свѧтагω и праведнаго Стефана Шрилановиќа почиваютъ, и многаѧ исцѣлениѧ иже со вѣрωю прїиходещих получаху, подчерта ю при їгумену Василию в лѣтω ҂з҃р҃м҃г҃ ѿ рождества по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃л҃е҃

Запис у рук. ман. Шишатовца.

5783 В лето господнє ҂а҃ѱ҃л҃е҃ ωк. ва ·ї· прїидохом втори крат' ва свету и всечьстную ωбител Рил'ску и поклонєнїє достоиное ωдахом къ прѣподоб'них ωтцу нашѣму пустиножителю Ӏωану Рил'скому, прї еклисар'ху Сиљивестрїю. Тих' бо днех прѣставил се беше игумен их Диωнисїє у селу Рила, и случаем тамо и погр'бен при црькви. — Своєручно иж. бж. жл. ар'хїепископ пекскы и всем Ср'бославеном Бωлгарωм' и всего Ӏл'лирика патрїарьхь смер'ќн'ни Ярсенїи четвер'ти.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 113.

1736.

5784 Сїа книга, глаголеми Дамаскинъ, како ю к8пи мнши Владисовъ за ·с҃· аспри, и приложи ıа 8 светаго оца Николае да сл8жи за негова доүша и очина, въ лето ѿ създанїе мира ҂з҃·с҃·м҃·д҃·. а ѿ рождаство Христово ҂а҃·ѱ҃·л҃·ѕ҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 738. — Катал. Н. Б. 309.

*5785 Въ лето ҂з҃·с҃·м҃·д҃· како проће спахија Їншманичъки, и рекоше да е 8зео монастиръ 8 свои бератъ, светаго Геѡргија Ковачевацъ месеца июл. ·к҃е· дьнь.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835.

1737.

Види бр. 5793.

*5786 Въ лето зедмо седмо тис8щно ·с҃м· и ·е҃· престави се Каленика пати...ра.

Запис у рук. Н. Б. бр. 819.

1738., 1739.

*5787 ҂а҃·ѱ҃·л҃·и҃· мѣсеца сек. почѣ морити люта болестъ ч8ма по Пѣки, и помре много благочастивих христиıан, ıакоже и мои родител престави сѣ ҂а҃·ѱ҃·л҃·ѳ҃· мѣсеца авг. ·к҃·з҃·, б8ди ем8 вѣчна паметъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

1739.

5788 Покезах сїю книг8 азъ многогрѣшнїи попъ Атанасъ Бобошевецъ да сл8жи оү светаго Ѿтца Їѡана за своıа д8ша ҂а҃·ѱ҃·л҃·ѳ҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

*5789 Да се зна каде ѡде поп Сава Р8пићъ 8 Дон8 земл8 месеца сектемриа данъ ·ѕ҃· ва лето ҂з҃·с҃·м҃·и҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао т. Зах. Поповић.

1740.

*5790 Сиꙗ кнїга, глаголемї треб'никъ, ѡбнови се ꙋ светаго Николе оу Нишевач'ку митрополию, даскалъ, рекоми Павлъ, въ лето ҂з҃с҃м҃и҃ а ѿ рождаства Христова ҂а҃ѱ҃л҃а҃(!) месеца їаноуриꙗ л҃а҃. Азъ грешни попъ Недел'ко.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835.

1741.

*5791 Сеи ѡктоп ѡкꙋпи Прїнѣъ и преложи ꙋ црков Добрнѣевскꙋю, храму световаведенскомꙋ, себи за вѣчнꙋю спомен, Живка ꙋсопшїи. И то быстъ при митрополитꙋ Николаю Демитревичꙋ ҂а҃ѱ҃м҃а҃ їꙋнїа а҃і҃ ден ꙋ Итебею.

Запис у рус. шт. књ. у ман. Добрнѣеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5792 Сїю светꙋю книгꙋ ѿкупи рабь божїи Їоанъ Стоядиновичъ своим и прочим преставлшїм се мртвых: Веселинꙋ, Чави, Сꙋботи, Димитрїю.

Сия светая книга пендикостарион ... юћe ѿкупи раб божїи Їоанъ Стоядинович .... ҂а҃ѱ҃м҃а҃ мѣсеца юнїа ꙋ го .... храму введенїа пречистыя богородицe, ігꙋмне Дїѡн ... принесе се своим трꙋдом.

Запис у рус. штамп. књ. у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1737., 1742.

*5793 ҂з҃с҃м҃е҃ 173д(!) да се зна како бистъ разѵирица оу тиꙗ времена, а зароби манастиръ светы Геѡргїꙗ, при їгꙋмена Висариѡна, и братиꙗ: Нифи, Їѡсифа ї Данїла.

*5794 И тои времена насадехмо лозье на ї вегов мѡсть ҂з҃с҃н҃ Би манастиръ пꙋсть годїне г҃.

Запис урезан на дасци у ман. св. Ђорђа код Темске (испод њега слика манастира). — Исписао г. А. Белић.

1742. и позније.

*5795 Сиы кож..анна книга лет8р..... из Битиннце, и даде е ем8 Василие, ермона, Пивацъ, за свою д8ш8, Богъ да прости, 8маъ неговъ ѡнъ...

Ѿ рожаства на ·ѱ҃·м҃·в҃· лето.
Ѿ битиа ҂з҃·с҃·н҃· лето.

Другом руком:

*5796 Сиы книга лет8гиы попа Ѿкрена ис Кацоевца, дао м8 ермона Василиы Пивацъ, дaю своею р8кою.

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1743.

*5797 Сію книгу шкупи Ӏлїа Милошевь ..... и приложи ю 8 црков Добрићевскую, храм8 световаведенскому, и дадо ю вь р8ке чнѣншем8 оц8 Софронію Добрићевском8 аманетно онети ю монастир8 на сл8жб8. И то быстъ при митрополит8 тамишварскомъ Николаю Демитріевич8 на 29 1743. Ӏлїа свещеник Ценеевићъ.

Запис у рус. штамп. књизи у ман Добрићеву, — Исписао г. Л. Нинковић.

1744 и позније.

*5798 Сея светая и доушеполезна книга, зовомая тришд .... ѿк8пи Ӏоан Серб8ль и приложи храму введе.... пречистыя богородици себѣ за вѣчни спомен, въ лѣто господне ҂а҃·ѱ҃·м҃·д҃·, месеца їюнія 8-го, при іг8мне Дїшнісіи Бошковичѣ, тр8дом принесе се здѣ в Добричево чшьніѣиша шца Петроніа проіг8мена.

*5799 Сиа света книга и божествена, глаголеми манастіра Добричева, шбно(ви) рабь божи Иово Васковићъ, и сатвори себи внечни спомен, богь да прости.

Записи у рус шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1744.

*5800 Сиа светая книга, минія міесец феvрѹаріа приложи рабъ божіи Никола и Роцко Молиħи . . . ѹ манастир Добричево, храмѹ введеніа пречистие богородице, себѣ за вечни спомен, в (л)ѣто ҂а҃ѱ҃м҃д҃ месеца іюна, при ігѹмне Діѡнисіе Бошковичѣ, и принесе се своім трѹдом чинѣшіи ѡца Петроніи, проігѹмне.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5801 Софроніе Добриħевац.

Сію книгѹ ѡкѹпи Стоян и проложи ѹ црков Добриħевскѹю, храмѹ световаведенскомѹ, за спомен своих родителеи и братѹ Геѡргія, Їаню, Веселина, ѡцѹ Оріħкѹ, матери Маріи. При митрополитѹ Николаю Демитріевичѹ 1744 іѹнія 10, ҂а҃ѱ҃м҃д҃.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5802 Сіи минеи ѡкѹпи Иванъ Босанчиħъ, и приложи ѹ црков Добриħевскѹю за спомен своего имена Ивана и Босанкѹ. 1744 ѹ Итебею іѹнія 10.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5803 Сіе светое и божественно еѵгеліе Стопѣъ(?) и Іѡаннъ и Величко Мркшиħа ѡкѹпиша и преложиша оу црковъ Добриħевачкѹю, храмѹ введенію богоматере, на слѹжбѹ богѹ и на споменъ свои родителеи; ѡцѹ Остои и матери . . . . Мрзанѹ, Милиħа, Пеи . . . И сіе бысть при држави Маріи Терезіи, и при п. митрополитѹ Николаю Димитриевичѹ Темишварскомѹ и Липовскомѹ и прочая, месеца іѹніа ·і҃· дан ҂а҃ѱ҃м҃д҃ оу Итебею.

Запис у рус. шта. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5804 Сеи минеи ѡкѹпи Нина Радѹловичъ и приложи ѹ црков Добриħевачкѹ себе за спомен, Нинѹ и Недѹ. И то бья при м(итрополит)ѹ Демитріев . . . . месеце іѹнія ·і҃· ден ҂а҃ѱ҃м҃д҃ — 1744.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5805 Сеи минеи ѡк8пи Милош Стояновъ и предаде цркви Добричевачкои себе за спомен, Милоша и Марю, месеца і8нія 22 1744, село Итебеи.

Запис у рус. штамп. књизи у ман Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

*5806 Сия светая и божественая книга, минея месецъ декемврия, ѿк8пи ю рабь божїи Веселин Їринтианин(?), житель села Семиклеѳ8ша, идеже естъ канцеларїа кралевска дищрикта Чанадскаго, своим мртвим за д8ш8 и себѣ жив8 с8щ8 за оставленїе грехов, въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·м҃·д҃. 1744.

Жывых: Веселин, Їана, Ненад, Георгїе; мртвых: Гаѵрїл8, Плавны, С8боти, Аници, Маѯим8, Ѹбави, Мїхаїл8, Марїю, Марти, Аны, Санды.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

*5807 Сеи минеи ѿк8пи Марко Мрнића и преложи 8 црковь Добрићевск8ю, храм8 световаведенском8, за спомен своем8 стриц8 С8б . . . и вечни . . . Предадомо ю ѡц8 Софронїю да ѿнесет манастир8 на (с)л8жб8 і8нїа ·а҃і· 1744 8 Итебею.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

око 1744.

*5808 Варошъ Семиклеѳ8ш. Сию книг8 приложи господар Арсо Добрић и брат Махсо 8 манастир Добрићево, храм введени пресвети богородици, себе за вечни спомени; живи: Арсо и Махса; 8совшіи: Иован8, Добри, Дреки, Ели, Жонки, Санди, Сари, Марка, Иосип8, Ђ8рђ8, Сар8, Стевана.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1745.

*5809 Сиа книга, глаголемыи мїнеи, манастира Шишатовца, храма пресветїа владичице нашеа богородице

рождства си, идеже и мощіи святагѡ и праведнаго Стефана Щиляншвиħа почиваютъ, и многая исцѣления иже с вѣрѡю пріиходещих полꙋчахꙋ. Подчерта ю при їгꙋменꙋ Василию в лѣто ҂з҃с҃н҃г҃ ѿ рождества по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃м҃е҃.

Записи у рук. ман. Шишатовца.

5810 Сия светая и божествена икона, моленіе господа бога и спаса нашего Исоуса Христа госпона протоїерея Божа Милінка Башвиħ и сина его . . . ка кѵр Алексіна напіса се при храмꙋ въведенія пресветые богородице иже въ Добрї(ħ)ѣве многогрѣшною рꙋкою Рафаила Дімї-тріевїча зографа ѿ богохранїмаго места зовом Рїсна, области дꙋкса венедитскога, лѣт. господнїя ҂а҃ѱ҃м҃е҃. — Ѡ христоименити господне да не почꙋдите възирающе ценꙋ, цена сеи цекина ·ѕі. Зри, ѡ Христолюбче, да веси колико їе ѡбраза на икони сеи їе числом ,с҃к҃а҃.

Запис на икони у ман. Добриħеву. — Д. Бос. Источник 1901, 350.

*5811 Сию иконꙋ пїсаше ѡбще браħа Селаковиħь Тодорь, Петарь, Їевто себе за здраве и добри напредак, створше себь и родтемь(!) своим вечни помен и приложише ꙋ манастїрь Добриħево, бог да и (п)прости ҂а҃ѱ҃м҃е҃.

Запис на икони у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковиħ.

5812 Сїи крстъ прїложи кѵр . . Лазарь Гавре Милорадовиħ се(бе) за здраве и добри напредакь, богь (да прости?) ,а҃ѱ҃м҃е҃ ар ф.(?)

Запис на крсту у ман. Добриħеву. — Д. Б. Источ. 1901, 351.

око 1745.

*5813 Сїне светые и божествене иконе богородичина . . . . . арешħела Михаила темло ħем . . . ь съписаше трꙋдом и платою кѵр попа Божа Мілївка Баїѡвиħа сꙋ два

своіа сестрића кѵр Арсеніемь Рапковићем и Христом Брат8левићемь . . .

Запис на икони у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5814 Сеї свет . . . ковь ѡбно(в)їх т8 . . . . поп Башвїћь ермона . . . зї сеї бог да га простї. Тр8дї се о томь Теодорь Зоикь(?), богь да прости . . . .

Натпис на зиду над жртавником у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1747.

*5815 Сія книга, толкованіе егнгеліе, ѿк8пи его господар Димитріе и приложи обители Добрићев8, храм8 входь во храм пресветыя богородици, за вѣчны свои спомень, 8сопшим своим, въ лѣто 1747 месеца іюніа 30-го дна Жывых: Димитріе, Ілка; мртвых: С8ота, Петра, Лазарь, Іѡанъ.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5816 Сиа книга мене грешнога Ђорђиѩ Радова Пековића са росгвомъ село Рићани и предиже 8 варошъ Оногоще, напа Нишић, ва лето ѿ сатворениа мира ҂з҃с҃н҃е҃, лета ѿ рождаства ҂а҃ѱ҃м҃з҃ месеца сектемвриѩ .е҃і., и беше ми лета .ѕ҃.

Запис у ст. штамп. књизи у Фочи. — По препису г. Ј. Јеремића. у Н. Б.

1748.

5817 Да се знае кѡгда прїиде поп Ра҃ съсь др8жиною своею, маисторъ Златанъ и мнѡгогрѣшни Гешргїа дaскаль, въ лѣто ѿ Христа ҂а҃ѱ҃м҃и҃ ѿ касаба Кар҅лово, мѣсеца ѡктом҅вріа .д҃і. дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] У Рил. манастир

1749.

*5818 Сїи мѣ(с)ечнїикъ монастира зовомо Ковилѧ, храмъ светы архистратигъ Михаила и Гаврїила и светаго ѿца Николаа чꙋдотворца. Подписа ю рꙋкою многогрѣшныхъ ѥромонах Арсенїе Троичанинъ въ лѣто по плти бога слова ҂а҃.ѱ҃.м҃.д҃.

Запис у рук. Н. Б. бр 836.

5819 Прїдомо сас г. патрико кѵр Аѳанасиѡм аз смерени и недостоини ер(о)дїаконь Мїхаил, слꙋжїтел егова блаженства во монастїръ Рилски, при егꙋменꙋ кѵр Ѳеѡфанꙋ, частномꙋ и богоразꙋмномꙋ ѡтцꙋ и патронꙋ лет(о) 1749 ҂а҃.ѱ҃.м҃.д҃. Бре рꙋкꙋ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 92.

1751.

5820 Да се знае когда приде владика Нишки въ манастир Рилски на светое богоꙗвление, оучини херотоние въ монастире на поставление диꙗкона Їѡана ҂а҃.ѱ҃.н҃.а҃. — Смерени игꙋмен Ѳеѡфан ермонах съ братиꙗми монастира Рилскаго.

5821 Да се знае когда Постави їгꙋмꙋи Ѳеѡфан попа Анътима їконом ѿ Петровденъ до светаго оца на негово место да послꙋжи ꙋ манастиръ 1751 ҂а҃.ѱ҃.н҃.а҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 68.

1753.

5822 1753-гѡ лѣта написахъ азъ іереи Стефанъ Гаврїловичъ въ Мохолѣ феѵръара 16-го собственою рꙋкою.

Запис пишчев у рук. Н. Б. бр. 189. — Катал. Н. Б. 390.

1755.

5823 Саписа се[1] месеца маи ва неделѕ д҃ данъ на 1755.

Запис у рук. Н. Б. бр. 370. — Катал. Н. Б. 369.

[1] Чланак о боју Косовском.

5824 Книга богохранимаго места Сараева. Сїе черта многогрѣшни їеромонах Хрїстїфорь ѿ манастира Житомислиħа иже во Херцеговини близь Мостара, лѣто господнѣ 1755, мѣсеца авг. 27.

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Гл. З. М. 1901, 36.

1750.—1755.

5825 Нека се знаде книга Симе Миликиħа, пака оу добри часъ исписа први часъ и трети започе.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 370. — Катал. Н. Б. 369.

[1] Упор. бр. 2992.

1757.

5826 Сию иконѕ с. Симеона и с. Саве приложи раб божи Цїетко Лазаревиħ са своием ѕнѕком Рїстом ѕ манастир Добриħево, храмѕ введенїя .... за здравие и васемѕ домѕ вечни помен, плати е ценою гроша і҃ (10?) год. ҂а҃ѱ҃н҃з҃.

Бысть в лѣто 1257(?) а поставен архїепископ серпскимъ въ 1228 годѕ, а его св ... ѣно бысть соженно ѿ босѕрмана Синан ... военородно ѿ конѣна Авгѕста кесара ... ка ... констїн сестрѣ великаго Константїн ... го крала сербскаго Симеона Неманеча. Бе .... ѿ оца своего во Адонскѕю Горѕ, и бысть монахъ, потом же поставлен бисть первым ... е мана ... рхїепископ константинополски ... комъ Манѕиломъ въ лѣто 1220 года. А его свето тѣло препочивало въ светом монастырѣ Милешевои. А нинѣ(?) его светая .... ї на рѕка остала са въ монастирѣ Ипеккомъ

Запис на икони у ман. Добриħеву. — Д. Бос. Источник 1901, 349.

1758.

*5827 Сию книгꙋ прологъ приложи рабь божи Комлень Мишеличь са васемь домомь, и сатвори вечни спомень ꙋ манастир Добрићево, храмꙋ введение пресветеи богородици . . . Паисеи ермонах Добричевац, ва лето Христово ҂а҃ѱ҃н҃и҃ — 1758.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1758., 1760. 1762.

5828 Сию книжицꙋ нииисахъ азъ попъ Ѳеѡдоръ ѿ изводъ гръчьски доуховника Иѡсифа въ лето ҂з҃с҃ѯ҃и҃. лета ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃ мѣсеца сеитеврна ·і҃з҃· Конъцъ и богꙋ слава, аминъ.

5829 Сию книжицꙋ написах азъ попъ Ѳеѡдоръ ѿ Враца ѿ гръчъски изводъ ѿ дꙋховника Иѡсифа вь лето ҂з҃с҃ѯ҃ѕ҃. ҂а҃ѱ҃н҃и҃ Ѳеѡдоръ непотребни ни богꙋ ни чловѣкомъ. Конецъ и богꙋ слава.

5830 Да се знае, како кꙋпи ꙗзъ попъ Кръсто ѿ попа Тодора таꙗ книга за ·ѕ҃· грош вь лето ҂з҃с҃о҃· лета ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 115.

1759.

*5831 Си книга, глаголѣми минеихи, манастира Арилия ва рече Моравиче, ҂а҃ѱ҃н҃д҃·, месеча авгꙋста денъ 31.

Запис у рук. у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

5832 Притча глаетъ(!) Соломонова, 1759-го Василіе Атић.

Запис у рук. (прича о Александру Великом) Н. Б. бр. 411. — Катал. Н. Б. 383.

1660.

Види бр. 5827.

5833 Да се знае код(!) доде ιархиманд(р)ить Герасимъ Девички с Ибраима башомъ и съ дꙋшвъникомъ Петрониемъ, мѣсеца июнїа ·єı· ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃· года.

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 114.

*5834 Сия светая книга, глаголемаіа библиіа, мне грешнаго раба божиа Димитриа Петра Милꙋтиновића, и кꙋпи на ползꙋ дꙋши своеіа од господина Лазара Плавковића Сараилие ꙋ градꙋ Венеци на 1760 отомра 5.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5835 Да се знае кѡга прочитахь многѡгрешни и недѡстѡини Младенъ ҂·з҃·с҃·ѯ҃·и҃·, книги, глаголеми Ефремъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 60.

5836 Да се знае кѡга седѡхъ азъ Младенъ на Ѡрлица ·г҃· година. ҂·з҃·с҃·ѯ҃·и҃

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 7.

1761.

*5837 Сиіа книга, глаголема Театронъ, приложи Христов раб свещеноереіи Божо Милинковић Башвичъ ва монастиръ зово(м) Добричево, еже естъ храмъ введение, близъ Требина, на слꙋжбꙋ . . . а аще би тко отемиль о свете цркве, да мꙋ е сꙋпарница богородица н(а) второмꙋ пришествию господа нашего Іисꙋса Христа; месеца іюлиіа ·г҃· ва Сараевие 1761 лета ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃·а҃· И ворꙋчи е оцꙋ Филадею ермона Добричевцꙋ Стефановичꙋ, сихъ речꙋ . . . . гвер . . . аривꙋ одъ племена Гатаіскога, наие Црничке. Трꙋдивши се обрете книгꙋ сию и село . . . и се . . . жбе седи и подписа рꙋкою грешною, іюниіа ·г҃·

ва Сараево, и бихъ началникъ, да с цркве ваведонске г.г. . . . ҂а҃ѱ҃ѯ҃а҃. Х(аџи) Филодеи, рꙋкою своею.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5838 Сиꙗ книга, глаголема Андриаиьти, ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃. Серафим ѥромонахъ писахъ егда ꙗ прочатохъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 56.

1762.

Види бр. 5830.

*5839 Сий дискосъ соѡрꙋживъ ѥрмонахъ Гедеонъ, началникъ приходꙋ, слꙋпа 1762 года.

Натпис на дискосу у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1763.

5840 Соверши сѧ сеи епитом божіею помоцїю лѣта ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃ мѣсѧца септем. д҃ денъ. Преписа Ї̈ѡанъ Костич. Сїе прочитающи молите ся за трꙋдившаго ся ко господу.

5841 Сія книжица, зовомая епитонъ, мнѣ грѣшна Нестора Цвеича, бивателя в рѣшинарѣ(?) у Еръделъ, дарова мнѣ Ї̈ѡан Копчъ(!) сїи книжъкꙋ, магистеръ козаръски у Столъномъ Белиграду 1763 года.

Запис у рук. Н. Б. бр. 142. — Катал. Н. Б. 389.

*5842 Димитрие Паштровикъ ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃ мѣсеца . .

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

*5843 Ї̈кона ѥреа Ї̈ѡана Гаговића Пивца. ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃.

Запис на икони у Зворнику у прив. рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1764., 1765.

*5844 Лѣта ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃ поснажисмо велики рибнякъ ниже баще.

*5845 И в то лѣто глад бистъ и віно по три форин. Сіе черта во иноцѣ грѣшни Аарон.

*5846 Лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃. мѣсеца авг. 21 доправисмо ханбаръ изнова ниже манастира. Манстори быше Сараилїе. И в᾿ то время бистъ архиман. Никифор, и православни епископъ Іωсифивъ Стоянович. Черта бреное рѹкою убоги чернецъ Аарон еромонах.

*5847 И того лѣта направисмо у церквѹ столове ωпомасмо(!) при томже епископе 765 ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Запис у рук. негда Лепавинском.

1765.

*5848 Сію книжкѹ, зовомѹю празничнїи минеи, приложи Їωань Стефанович в монасти(р) Добричево, во храмь светававеденскїи іеромонахѹ Висаришнѹ Добричевцѹ Стефановићѹ за вѣчнїи спомень ценою за пет гроша 1765. года.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5849 Сіи крстъ пріложи Лазарь Гавре Милорадовићъ себе за здраве себе и добри на(п)редакь, богь да (п)ростиі. ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Натпис на крсту у томилу ман. Добрићева. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5850 Знати се когда придо азъ грешни иереи Филипъ Любишки ва село Богошевце ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Запис у рук. Н. Б. бр. 796.

1765., 1768., 1778.

5851 Извѣстно бѹди всѣм прочитающым сїе егда доидωше харамыи и дважди ωплениωе манастирѹ Рылски. Первїи крат в᾿ лѣто ѿ созданїа мира ҂з҃с҃о҃к҃ ѿ рождества

же по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃ѯ҃е҃ 1765. И тогда бистъ ігвменъ кѵр Клешпа їеромонах и еклисиархъ їеродїакон Ӏакшвъ.

5852 И втори крат же паки шпленише в҆ лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃.

5853 Въ тожде лѣто бысть раз҆мирица вѣлика, воеваше проклѧти агарѧни на Москова. Сїѩ азъ Ѳеодосїи їеродїакон рвкою, Рыльцъ.

5854 Въ лѣто ѿ Христа ҂а҃ѱ҃о҃и҃ мѣсеца авгвста ·ѕ҃і· денъ шсвитающв четвертка третыи пѧть шплѣниха светыи манастиръ проклѣтыи Арнавты ·л҃· двши и изгориха до шснованїѧ все зданїе кромѣ пирга и црькве. Тогда бѣше горѣ и оувы! во врѣмѧ и царства агарѧскаго солтанъ Хамида 1778 подписах азь грѣшныи . . . . и пѣвецъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 114.

1766.

*5855 Боже, во имѣ твше писка се зна какш доће Лазш Двкичъ ради свое шчевин(е) в Самоборъ 1766, месеца марта дань 30, и наће свше амиће: первога Тешв, дрвгога Ста(н)ишв, тречега Мичв, четвертога Тривка, и казаше мв по двши нѣговв шчевинв. И тв би шантъ божи первш Кв3манъ Слипчевичъ, и писа тап темесвчъ свошмъ грешницомъ рвкомъ и Гашо Поповичъ и Симо Шаровичъ и Томш Шаровичъ и Стѣпанъ Дабовичъ. И тв би попъ Лвка Зимоничъ изъ Гареве и Ћврш Слипчевичъ изъ Самобора. И взеше мв амиће землв под кесимъ, да мв даю кесимъ по свошп двши како мв може дочи.

Запис у „тевтеру“ г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

*5856 Сыѧ кнїга, глаголемы шктших шсмогласникъ Дечански. ҂а҃ѱ҃ѯ҃ѕ҃.

Запис у рук. Н. Б. бр. 301.

*5857 [Моле?]ніе раба божїега Ѳоми ҂.а҃.ѱ҃.ѯ҃.ѕ҃.
Ѳеѡ҃доръ сїа .... Півац.

Запис на икони у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1766., 1775., и позније.

5858 Въ лето ҂.а҃.ѱ҃.ѯ҃.ѕ҃. мѣсеца априлїа .і҃., поп Ѳеѡдоръ ѿ градъ Враца.

5859 Съвръшихъ сиꙗ книгꙋ ꙋ градъ Видинъ. И самъ виждꙋ како несамъ искꙋсанъ ꙋ книжное ꙋчение ни писание, ꙋчих се, и много речи имат неисправлени, и вънешни мꙋдръсци бꙋдꙋтъ мръзети на мое писание, нъ и азъ самъ вижду како тако естъ, нъ паки имамъ ꙋтешение .... (цитат Јов. Леттвичника о смирености) .... тиа речи и мене ꙋтешиша, понеже не ѿ гръдина и высокоꙋмие писахъ, нъ ѿ книголюбие писахъ. Въ лето ҂.а҃.ѱ҃.о҃.є҃. мѣсеца априліа .д҃і҃. Попъ Ѳеѡдоръ непотребни ни богꙋ ни чловѣкомъ, ꙗкоже рече се, да не презрите единаго ѿ мали сих.

Исписахъ сию книгꙋ ѿ изводъ доуховника Іѡсифа ꙋ Видинъ, и много врѣме ѡставихъ догде ю исписахъ. Прежде пишехъ безъ ѡчила, беше лесно, а сега не могꙋ, но със ѡчила писꙋю, и многꙋ ми е трꙋдъ, но богъ да заплатитъ трꙋдъ и писꙋщагѡ чътꙋщаго.

Другом руком:

5860 Возрѣх в сїю бысернꙋю книгꙋ и оусладих сѧ зѣлѡ, тѣмже и похвалѧю сегѡ блаженнаго трудолюбца папа кѵр᾿ Ѳеодора, аще и неꙋкъ, обаче ревнител божественых писанїи, и заплатих семꙋ трꙋдолюбцꙋ трегꙋбꙋю мздꙋ. Христос богъ нашъ емꙋже слава и поклоненїе бꙋди и ѿ нас грѣшных во вѣкы, аминь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 62.

1767.

*5861 1767. септембра 28 8 Крвшедолв. Азь грешних протосингель Мелетіе Требинаць кѹпи книги сія, светое іевгеліе и апостоль, 8 іеромонаха оца ачи Никодима Крвшедолца под Врвшкомъ за три двката, и пентикостарь за петь форинти.

Запис у рус. шт. књизи у цркви Покрова Богородичина на Моску. — Исписао г. Л. Никовић.

*5862 Обнови се сеи екстрактъ ѿ житиꙗ свꙗтаго Стефана в лето 1767.

Запис на крају житија св. Ст. Штиљановића на дасци у ман. Шишатовцу.

1767., 1768., 1769., 1773.

5863 Списа се сіꙗ книжица во светыи обитель Рылскїи мнѣ Никифѡром монахѡм Грѣкѡмь в лѣто 1773.

5864 Меньши въ монасехъ Никифѡръ грѣшніи рвкою ҂а҃ѱ҃ѯ҃з҃ мѣсеца авгвста л҃а҃ день.

5865 Написа (с)ꙗ сіꙗ книжица во светыи ѡбитель Рылскы въ лѣто ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃. мѣсеца маїа к҃и҃ пре игвмена Клешпа їеромонаха рвкою многогрѣшнаго Никифѡра монаха Грька.

5866 Исписа сꙗ сіꙗ книжица въ лѣта ѿ Адама ҂з҃с҃о҃з҃ ѿ рождества же по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃ мѣсеца ѡктомвріꙗ г҃ денъ.

5867 Сіꙗ книжица Іѡкова їеромонаха... Купихъ ꙗ ѿ Никыфора монаха въ лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃.

Записи у рук. Рилском. — Спростр. Опис 33.

1768.

Види бр. 5852. и 5865.

*5868 Приложи Михат Вꙋлканов монастирꙋ Добриħево г. монахꙋ Висарионꙋ Стефановиħꙋ на 1768.

Запис на котлу у ман. Добриħеву. — Исписао г. Љ. Никовиħ.

1768., 1769.

5869 Сїа книга, глаголемою лѣствицꙋ, аз грѣшни Ї́ѡасафъ на(ре)чени въ светꙋю Исаїа въ светꙋю схимꙋ, дадох гропїъ за повезїа въ лѣто ѿ рождества бога слова ҂а҃.ѱ҃.ѯ҃.и҃. Да никтоже дерзнетъ при животе моем да ю оузмет, да не има прощенїе ѿ бога и ѿ нас грѣшних, во вѣки, аминь.

5870 Сїа книжка, глаголемою лествицꙋ, Ї́ѡсафа, нареченїи Исаїа їеросхимонахъ, лѣто ҂а҃.ѱ҃.ѯ҃.д҃.

Записи у рук. Рилском. — Спростр. Опис 63.

1769.

Види бр. 5866., 5867.

5871 Въ предрѣченное лѣто ҂а҃.ѱ҃.ѯ҃.д҃. бысть некое чꙋдное ꙗвленїе на небеси ѕвѣзда изыдѣ въ .г҃. дѣнъ авгꙋста мѣсеца и ꙗвлꙗше зарꙋ въ долготꙋ ꙗкѡ .г҃. сажена, и не бѣ до толъ свѣтленна, но бѣ ꙗкоже прочїи ѕвѣздицы.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 113.

1761.—1769.

*5872 Сие петихльебнице монастира Добричева, храма световаведенскаго, сакова їермоах Висарионъ Стефановичъ лѣта ҂а҃.ѱ҃.ѯ҃. . делорꙋкац Панто.

Запис на петихлебници у ман. Добриħеву. — Исписао г. Љ. Никовиħ.

1770.

5873 Изволенїемъ ѡтца и с'поспешенїемъ сына и совершенїемъ светагѡ дꙋха, преписахъ из' старих рꙋкописних книгахъ сеи чеснїи параклисъ светомꙋ ѡтцꙋ Ȉѡаннꙋ пꙋстиножителю Рылскомꙋ азь смиренныи митрополитъ дабробосанскїи Серафимъ въ лѣто ҂а҃ѱ҃о҃ мѣсеца сеп. з҃, и приложих егѡ въ црькви да слꙋжит за мою дꙋшꙋ грѣшнꙋю. Аще бꙋдет гдѣ погрѣшенѡ, молю исправите, и насъ на светых молитвах помꙗните, и да нее просто кои егѡ извадит из црькви.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 28.

око 1770.

*5874 Боже, во имя твое нека се зна щѡ има земле Поповича ꙋ Са(мо)бꙋрꙋ Кꙋюнћича. Первѡ кꙋћ(а) на Челини, под номъ по долине, и Багича Иѡанина дѡлина, и пѡ Окрꙋглѡга дола, и по Граница, и под Гредомъ долина, и по Дꙋбокога дола, и Плитки дѡ, и кꙋпꙋсище, и долина кѡд Ждриела, и дѡлина вижꙗдꙋ(!) Бокача дола, и Кравлачичъ Андриашевъ до, и ꙋ не ꙋꙋ 3-че исе, и под Возкѡмъ(?) ѡкряїакъ, и нивица до Ѡмећине, и Ѡмећина на Чачама, и била мꙋ поята, и по Чаче, и по окраика ѡкѡ Чаче, и нива за Баромъ, и Стермница ꙋ Дѡнниемъ Стермницама, и по Прекаче, и Мала Поберница, и Нетечъ, и Гнинни дѡ, па Вꙋкѡвои бари код Терна Барица, и по Лисичине, и по Пискавице, и (ба)ра ꙋ Доловіма, и Езерѡ крꙋпнѡ, и Прибрапакъ и Ѡперакъ под гд. кѡмъ(?) главицѡмъ, и на Челини Лꙋчина.

Запис у „тевтеру" г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1771.

*5875 .... и дꙋшеполезная книга акадиста, їеромонаха и дꙋховник Фꙋсар ... Добрићевца, лѣта ҂а҃ѱ҃о҃а҃ — 1771.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Ивковић.

1772.

Види бр. 5882.

*5876 На 1772 іанюрія 8 Сараев8. Сию књиг8 приложи грешни рабь божи Иѡванъ, синъ Тодора Селака, ва рамь ва свето введеніе 8 Добричево за свои спомень и за свою д8шю.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5877 Сиꙗ канѡникъ светом(8) и преподобном8 ѡтц8 нашем8 Їѡан8 списанъ оу Светыꙗ Гори Атонскиꙗ киръ Никанор8 ѿ рождества же по плоти бога слова 1772.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 27.

5878 Знанѡ б8ди когда егда беше їг8мен Герасимъ 1772.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1773.

*5879 Сию књиг8, сиреч толкованіе иѡвангелског, приложи рабь божи Їѡанъ Радивоевићъ ко светои обители Добрићев8, храмъ светаго введениа, 1773, априла 23, 8 Сараев8.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5880 Сию тевсию приложи Михаилъ Ниикомич светои обытели Добричев8, храмъ введения, потр8дивши се їеромонах Висарнѡнъ во тоиже лето на 1773 сектенврия 16.

Запис на тепсији у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1774.

*5881 Сие аван приложи Иѡво Селакович на 1774 т. 8 манастир Добрићево.

Запис на авану у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1775.

Види бр. 5859.

1772., 1775.

*5882 Сиа светаи и божественнии книга, глаголемана правила молебнана свети сирбские просветитела, приложи е Христовь рабь божи Їово, синь Тодора Селаковича, ва манастирь Добричево, ва рамь световаведениıа ѡбители, за свое здравле и за свою дѹшѹ и своемь родителима. И кои продо или смакао истѹ из исте цркве, или из манастира да не проклеть ѡд господа бога и пречисте его матере, и ѡд исте цркве. И приложи на 1772 миесеца анѹриа на 12. Подписа азь многогрешнии иеромонах Стефань Добричевац, глаголеми Пантовичъ, синь исте свете матере цркве на 1775 мисеца иѹлиа 25.

Запис у рус. шт. књ. у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1777.

*5883 Сиіа светаніа и божественаніа книга, глаголеманіа прологъ, монастира Добрићева, храма введеніа богородици, подписа азъ многогрешны иеромонах Стефан, постриженик . . . исте свете обители, родом Коїовићъ из Требина, на ҂а҃·ѱ҃·о҃·з҃· мисеца му(?).

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1778.

Види бр. 5854.

5884 Прѣстави се Неѡфитъ владика самоковскіи въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·о҃·и҃· мѣсеца априліи ·ѕ҃і· день.

Запис у рук. Рилском. — Сиростр. Опис 68.

5885 Шплѣни сѧ и изгориха манастирь светагѡ отца нашего Їѡанна въ лѣто ѿ Христа ҂а҃·ѱ҃·о҃·и҃· мѣсеца авгȣста ·ѕ҃ı· день четвертокъ оу самнȣвание. Ѳеодосїи грѣшнїи и пѣвецъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 29.

*5886 На 3 марта 1778 ȣ Добриħевȣ манастирȣ, Ерцеговина. Само нека се зна колико има манастира ȣ Москви :130: сто и тридес хиљада що іе на писмȣ великие циркава :150: сто и педесет хиљада. Пред царскимъ двором имади ȣ двие циркве позлаħене, на едной има :18: трȣла позлаħени, а на дрȣгой :15: петнес; на саборной циркви 8 кȣбета позлаħени, на св. Їованȣ :1: едно кȣбе позлаħено. И тȣ има царево звоно шесь :6: шезака широко, :4: четири педи ȣскамȣ(?) дебело :120: сто и дваес лȣди за коноп тегле. Двести ħетерес хиљада воске царева врата ħȣваіȣ. Има мостъ на води Москви, има на немȣ дȣħана ħемерли :120: сто и двадес од камена и од дирвета. :8: осам стотина има болара, :70: седамдесет хиљада ȣ свакога ханџалиіера. По хиљадȣ ханџалира има манастир пресвета Троица. Има та манастир :7: седам хиљада поповина, и ȣ тиіем поповинама :80: осамдесет хиљада воске: четрдесет хиљада ħȣва манастир, а четрдесет хиљада иде царȣ на воскȣ. Има седам галиіа манастирские що тргȣіе за манастир. Има ȣ Киевȣ св. апостол Андриіа, има ȣ немȣ триста светаца целокȣп(н)ие. На Црноме Морȣ има манастир св. Арандиіо, има ȣ немȣ калȣħера :5: пет хиљада. :5: пет хиљада ȣ Новом градȣ :4: четири хиљаде калȣħера, ȣ девеħȣ манастирȣ :6: шесь хиљада калȣħерица све дивоіака.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Ниноковиħ.

1779.

*5887 Сию светою и доушеполезною книгȣ, глаголеми Камень верпь, приложи раба божя Міліца, Аħи-Дмитро-

вица ѿ предела Сараева ȣ светі монастір Добриħево, храмь введеніе пресвете владичице нашеа богородице и присно дѣве Марие. Списа се ȣ Сараевȣ на 1779.

Записи у рус. шт. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5888 Книгȣ, глаголеми поȣченіе Ефрема Сирянина, приложи Христȣ раб божи Ӏѡванъ Радивоевиħъ, ѿ предела Сараева, ȣ свети монастирь М. Добриħево, храмь введение пресветие владиħице наше богородице, при реце Тмȣши, за свои вечни спомень. Годата прести(?) на 1779 Рȣкою ермонах Моисие Добричевацъ трȣдивши са.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1781.

*5889 Знано бȣ кадъ слȣжи архиереи киръ Иѡаникие призренски ȣ свети монастиръ месеца июла 1, 1781 со попа Милоша и ђакона.

Запис у олтару цркве св. Врачева у селу Зочишту. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

*5890 Сиа светаіа і божественаіа книга, глаголемаіа миесословь, мне Томе Баїовиħа, и приложи е ȣ манастир Добриħево їеромонахȣ Стефанȣ, постриженикȣ исте вишереħене ѡбители, за свои виеħни спомень. И ко би е из исте цирквe смакао, да не проклет ѿ господа бога (и) исте свете циркве. На 25 неомвриа 1781, ва Сараевие.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1782.

*5891 Сию книгȣ Добриħевацъ Захарие ѡбнови, дѣани апостолъ, 1782.

Сію светою книгȣ, деіани свети апостолъ, ѡбнови иеромонах Захарие Добриһевацъ Пaресжанинъ ценою гроша 2 и по. 1782.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриһеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

око 1782.

*5892 Сия светая і божественая книга ермонаха Захариа Добричевца.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриһеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5893 Сія светая божественная книга, Дамаскина, іеромонаха Захарія Добриһевца, подписа Перо дакъ, Захарин сестрич ȣ Сара(јеву).

Запис у рук. ман. Добриһева. — Исписао г. Л. Нинковић.

1785.

*5894 Сию святȣю и божественȣю к҆ныгȣ, зовшми їр҆мологъ, приложи раба божїя баба Рȣжица у святы монастиръ Рыбницȣ за свой вѣч҆ны споменъ, Богъ да просты. 1785, мар҆та 8-гѡ.

Запис у књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1786.

*5895 Сия светаа дȣшеползная книга мнѣ грешномъ свещеноиерею Саве Живковича ѿ места Призрена, подвеза и саписа[1] на лѣта 1786 марта 27.

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

[1] Записао запис, рукопис је ранији.

1789.

5896 Исписа сѧ въ лѣто ҂з҃ѱ҃п҃з҃ маїа 10, поп Ѩнікїем.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 27.

1790.

5897 Сію дѹшеполезнѹю книгѹ собрах аз Ішаникїа їеромонах и повезах, но нес(тъ) с' начала, понеже в небреженїе пометаема бѣ, ꙗко ѿ старих рѹкописни, неискѹсна в правописанїѧ, и не брежехѹ ѡ неи. Аз же по елико ѡбретох и прочтах и разсѹдих быти ѕѣло дѹшеполѣзна и есть, аще и старописна, и изгѹбили сѧ тетрадїи, и все в' редъ не обрѣтох да положѹ, положих же ꙗко же ѡбрѣтох, и переплетих еѧ рѹкою моею в' лѣто 1790, да чтѹщїи в нею помѧнет и мене грешнаго.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

5898 Сеи отечникъ монастира Рылскаго, да никтоже себе возметъ егѡ под клетвою. Серафим Дабробосанскїи 1790-го года.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

1791.

5899 Знано бѹди кога се започе велика ваталїѧ (баталија?) Тѹрчинъ сосъ Моск(о)ва; тогава беше велика размирица и скѹпотиѧ 1791 ҂·а҃·ѱ҃·ч҃·а҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 83.

1795.

*5900 Сїю святѹю книгѹ, зовомѹ октоикъ, ѿкѹпи рабъ божїи Михаило Марковичъ ѿ села Бранковина, себѣ вѣчни спомень и братѹ Гаврїилѹ, синѹ Дамянѹ, Кѹзманѹ и прочимъ домашнимъ. И кои би священникъ или дїаконъ или пѣвецъ ѿнеи церкве бранковичке, храма святыхъ силъ Михаила и Гаврила и прочихъ, проклетъ да бѹдетъ якоже Анна и Каїафа. Мѣсеца септемвра 12, 1795-г

лѣта. Прежде речени Михаилъ даде за сїю книгȣ 16 гроша. Подписа П:ма С., да воздасть емȣ ѡ господа милость сторицею.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Захарија Поповић.

1796.

5901 Сія исторія ѡ сербскихъ царѣ и кралѣ, юже преписахъ дякъ Николае Глигоревичъ из села Белотича, тѣмже .... (види бр. 3628) ... Ѿ рожства Христова ҂·а҃·ѱ҃·ч҃·ѕ҃. лѣта господкя, мѣсеца марта ·з҃· дне у селȣ Белотичȣ, надстоанїемъ протоереемъ Геѡргїемъ Беричемъ. Конецъ.

Запис у рук. Рум. Академије у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 212.

*5903 Сия божественая книга, глаголемая (пролог) ѿкȣпию рабъ .... Никола Ивановъ Иванȣ, Полекси и Петко ȣсопшихъ за вѣчни споменъ, богъ да прости. Цѣна 10 гроша; лета 1796 месеца септ. 8 денъ, понеделника.

Запис на прологу у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1796., 1808.

*5903 Сия божественая книга, глаголемая прологъ, ѿкȣпи рабъ божи Петакъ Симеѡновичи из села Мезграя Стеванȣ, Кирко, Лȣки, Или‘ци (Илинци?) за вѣчни спомен, цѣна 10 гроша, при свои дȣши, месеца мая 20, 1796.

*5904 И паки из робства ѡдкȣпї ю Стефанъ Їлићъ, и приложи ю ȣ митрополию зворничкȣ, 1808 декемра 12.

Записи у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1797.

5905 Лѣто же господне ҂·а҃·ѱ҃·ч҃·з҃· воста нѣкїи подобен вишереченомȣ Патрѡнѣ,[1] имѣнем‘ Осман‘ прозванїем Па-

сваит ѿ град Видин, и многое множество собрал и двиг сѧ бранїю воюѧ, даже и до Срѣдца града прїиде.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] Види бр. 5776.

5906 Да се знае кога беше попь Кїпрїѧнь ѿ Кратово вїлаеть, ѿ село Лесново, Їванов сынь, како прїде, покалѹгерї се ѹ манастїрь Рїльскї, лето ҂а҃ѱ҃ч҃з҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 11.

1797., 1298.

5907 Андима пригѹмена (проигоумена, или: при игумана?) ученикъ 1798, аще ктѡ имать егѡ посвоити, илї оукрасти, да мѹ е соперникь светы ѡтець на ѡн'зи светъ ҂а҃ѱ҃ч҃з҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1798.

5908 Егди беше истезание ѿ васеленски патрихарь ради манастирь Рилски 1798.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1801.

*5909 Сї чивть скова раба божа Елисавета, дещеръ ї аћи Їова Вѹковича, сѹпрѹга Риста Селака на 1801 ѹ намастир Дричево, богъ да прости.

Натпис на ћивоту у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1802., 1805.

*5910 Сеи божиа, їменомъ нови заветъ, тасметна ѡстишие вашоши(!) Зворника на їладѹ ї ѡсамъ стотина ї нетво лето.

*5911 Назначена їюлїа 22-о 1802 в' богоспасаемои епархїи Зворничкои в' общемъ градѣ Зворницѣ, собственою р8кою їеродїакѡна Мѡѵсеа Радовановича, постриженика общежителнаго манастыря Фенека.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1806.

*5912 1806(?) Ведомо б8ди всаксм8 с8д8 и правди каде прифати Шиакъ Сѣниц8 и Пещеръ и попали Пазаръ и ѡстави и Сѣниц8 и Пазаръ.

*5913 И то лето ѿметн8 се Васоевићъ и Хасъ, и доидоше Шиаци 8 Васоевиће, похараше Бихоръ, и попалише Васоевићи и Хашани и ѿстали Брћани.

Запис на листу у Н. Б.

1808.

Види бр. 5904.

*5914 Сию книг8 ѿк8пи Мїћо Ковачевићъ (....Ђеро Матић, Милош Ковачевић, Цвїетинъ Їѡвановић, Перо В8ићъ Еремия Марковићъ и — Сараеваї, и приложи ю 8 митрополїю Зворничк8 1808 декембра 12.

Записи на рус. штамп. минејима у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1809.

*5915 Ся книга божсвная, їменомъ молно пѣение новѣе године ї проче на свак8 пот(р)еб8 господ8 Їс8с8 Христ8 бог8 нашем8, ї к8пи е Ристо Д8черъ 8 варошъ на 1809, за свою д8ш8.

Запис у руск. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1811.

*5916 1811[1] понови се монастиръ Троноша.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Последња цифра личи мало на 7.

*5917 † Сїе звоно приложи г. Антонїе Богићеви, воивода во крамꙋ покрова матере боже, Богић . . . Ефта, Милоша синва егѡ у Лозницꙋ 1811 лѣто.

Натпис на звону у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1813.

*5918 Сія тріѡдъ постдни 50 гроша Евтана Шотрича из Мостара, ꙋзо га ꙋ Томе ꙋ Биелини на 1813 мѣсеца марта день 18 за гроше 24=24. Писа Ето Шотрич из Мостара ꙋ Биелини ꙋ кꙋчи Їѡве Матича.

Запис у рус. штам. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1814.

*5919 Сия книга минеи святаго храма святая Троице,[1] подписа ею Стефанъ Їованѡвићъ, месеца ноемрия 9, года 1814 лѣто.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. -- Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Тавна?

1818.

*5920 Писа Їосифъ Поповићъ ѿ села Папраће, писа ꙋ З(в)орникꙋ кодъ Томе маћистора. Тадаи беше родъ . . . година; бияше жито бѣеше ꙋ Лешници по 3 паре, ꙋ Зворникꙋ по 5 пари. 1ѡ18 марта месеца 6.

Запис у „тефтеру“ г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1819.

*5921 Сеи заповѣди божествене преписа во училище юности Зворничкои и окреснимъ странамъ Живко оучитель зовоми Марковичъ и наставнiк юности при митрополит8 Гаврил8 Зворничкомъ и Градачкомъ и прочая; соверши ся оу Зворник8 мѣсеца июлї 31-го, лѣта ѿтъ рождества 1819; погодно время бистъ.

Запис на рукоп. у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1816., 1818., 1819.

*5922 Сеи божественая книга, зовомая апостоль. зворничке митрополие, жители общи ѿкоупи за 20 гроша декемра 9-го 1816 учитель зворничке вароши, при митрополит8 Гаврил8, зворничкому архипастир8 ї прочи дежавих(!) нахия ї села.

Подписа Авваk8мъ Поповичъ изъ села Ликодре 1819 ї8лия.

Учителъ зовомї Марковићъ 1818.

Запис на апостолу штампаноч „во градѣ Вїеннѣ ҂а҃ѱ҃ч҃е“ у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1820.

*5923 Бистъ егда пороби Османъ паша монастиръ Троиц8[1] месеца декемврия 28 1820.

Запис у руск. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Тавна?

1824.

*5924 Сїе светое еггелїе окова Сока Новаковича въ манастыръ Добричево. Дѣлатек бистъ Ѳеодоръ Кр8нiч. в Сараево месеца ноемврiя ·к҃·е҃· ҂а҃·ѿ·к҃·д҃· 1824.

Шкова се шво свето еѵгеліе сребромъ рабомъ божіюмъ Соком, сѹпрѹгомъ почившагш раба божіегъ Їшанна Новаковича, емѹ за дѹшѹ, и братѹ Їшаннѹ, и матери Ефиміи и сестри Маріи, и дщери Анни, и братѹ Миѣи, и тетки Соки, и баби Ефронисіміи за дѹшѹ ихъ. Господе, сподоби въ вѣчномъ блаженствѣ и поминающыхъ и опоминающихъ, аминъ.

Записи на окову и на листовима у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1814.—1825.

*5925 Боже, во имя твое нека се зна колико ѹзе пара церковние ферфара день 1.: керсташа 5, крїлаша 4, директаша 4, еданъ францѹз — дѹката 5, една маѣария.

*5926 Боже, во имя твое нека се зна колико держа Четкш Савичъ ключъ 3. године и ѹзе гроша 2 стотине на 1815 гроша 10050[=150] . . даде месеца иѹниа день 29 попѹ Стеванѹ гроша 65, и ѹзо попъ Стеванъ церковние гроша 80 на 1814 месеца марта день 6.

*5927 Боже, во имя твое нека се зна какш попъ Ишво клѹчъ на 1815 година ш Петровѹ данѹ зглави мѹ гроша 72, и ѹкрадено мѹ гроша 10. Нека се зна попъ Ишвш держа и дрѹгѹ годинѹ, зглави мѹ 42 гроша. Паки даде за кѹтию 20 гроша = 1817 месеца иѹниа день 29. Попъ Ишво 3 године зглави 62.

*5928 Боже, вш имя твое нека се зна какъ попь Їшво 4-тѹ годинѹ, зглави мѹ гроша 50; 5-тѹ зглави мѹ гроша 34 и по.

*5929 Боже, во имя твое нека се зна како попъ Їшвш держа 6 годинѹ клѹчъ, зглави мѹ гроша 27. Нека се зна какш держа гшдинѹ, зглави мѹ 44 и пш.

*5930 Боже во имя твое нека се зна када се црква градила на 1823. Попъ Їѡвѡ держо кл8чъ, зглави м8 година 22 гроша.

*5931 Боже, во имя твое нека се зна попъ Їѡвѡ держа 9 годин8 кл8чъ, зглави м8 44 гроша.

*5932 Боже во имя твое нека се зна када держа .... Миланичъ кл8чъ ѡд цер'(к)ве на 1825, зглави м8 година 50 гроша, и узе на фаїд8 за годїн8 5 гроша, ї за негъ платацъ попъ Стефанъ ї Ѡбрепъ Савичъ.

Записи у „тевтеру" г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1842.

*5933 Сия книга молебная ектенія їеромонаха Василіа сл8жителя ѡбители требинскія, храма воведенія пресветыя богородици, спрѣчь Добриова монастира. Сія писахъ и градихъ вишереченом8 д8ховник8 азъ грешніи іереи Геѡргїе Продановичъ 8 Фочи лѣта господна 1842 меоца 20 денъ ї8ніа совршихъ сїя.

Запис у рук. ман. Добрићева. — Исписао г. Л. Никовић.

Недатирани записи

5934 Сии триωд полоутьк послѣдни комат исписа се оу светои Синаи роукою рабъ божиих иеромонах Иакова и грѣшни Ѡник(и)е светомоу архистратигоу, цркве срьбскые оу Єросалимѣ, извода светогорскога правога, все на редоу, и сь типикомь и съ ωхтанкомь ништа да не липса, извода новога, нь истинь боугарскога езыка, терь богь вѣсть велмо ние.

Запис у рук. краја XIV века патријарш. Библ. у Јерусалиму. — Красносељцев 7. — Биће око год. 1375; упор. бр. 144.

5935 Сїа книга благочьстиваго господина деспота Стефана.

Позније, другом руком:

5936 И приложи се въ свѣтих мьтстир' глаголим Зенохъ, иже wбитель свѣти Гешр'гіе.

Запис у рук. Њамецког манастира. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за год. 1904, 649.

5937 Слава сьврьшителю богоу о всемь. Помените же и троудившаго се Иакова, а̃.

Запис у рук. XV века у Рум. Нар. Муз. у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 454.

5938 Сїи типик светаго Гешргїа Зѣнwфа.

Записи у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад, за 1904, 352.

5939 Сїа книга манастира Зенофа. Дал(?)ѹ нїе просто бо е ње посвои . . .

Запис у рук. Њамецког манастира. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 653. Оваквих записа има неколико.

*5940 Слава сьврьшителю богѹ дав'шомѹ начело и кон'ць. Никола[1] писа[1] грѣшны.

Запис у рук. XVI века Н. Б. бр. 801.

[1] Ове две речи тајном буквицом.

5941 Писа се сы wхтанка ·а̃· глас въ такоко врѣме докле перо ѿ калама ра̃ дв хартїе до тоу мастило ледь, нь мы не имакше где главы подклонити, писахwм тогда.

5942 Поменете, чьстныи мои wтци и възлюблєна братїа, мене нечистаго и настраннаго въ човѣцѣх, понеже что сътворити не свѣмь ѿнѹдь.

Запис XVI века у рук. Патријарш. Библ. у Јерусалиму. — Красносељцев 11.

5943 Коньць до зде симь богодъхновенныимь словом, иже ѿ еллин'скаго писанїа на блъгар'скыи езыкь прѣтвори чьстнѣи и изреднѣи по истинѣ въ wтцехъ дивныи кѵр Дїwнисїе, ѿ книгы иже въ светых wтца нашего Їwанна Златоустаго и езыкомь и оусты.

Запис у рук. XVI века у м. Рилском. — Спростр. Опис 60.

*5944 Написа се сїа света и божествьна книга минѣи вь монастири Кwпорини, при игѹменѹ Ѳеwфанѹ сь братїами.

Ѹви, ꙋвы, горе, рече, писав҆шꙋмꙋ, ꙗкоже апостоль глаголет: єдва праведникъ спасет҆ се, азь грѣшни где ꙗвлꙋ се.

Запис у рук. XVI—XVII века у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

5945 Приложи Нѣѡ златаръ съ братомъ своимъ Богданомъ и Батꙋла(?) ꙋ свети поменїкъ ѿ град(а) Рꙋси-ѕ҃ тетроєваггель за своѭ дꙋшꙋ ї за своих҆ родитель, монастирь Рила, да пишемо ꙋ поменикъ Стоана, Иерина подрꙋжие и Пеа, Богдана и Аггелинꙋ и Радꙋ и Неделка ꙋ Рилꙋ монастирь.

Запис XVI—XVII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 10.

Ако се овај запис односи на ово јеванђеље да је приложено онда је старији од 1577 год. јер је оно тад оковано, види бр. 735.

5946 Да се знае како е приложень сьии ѡтьчники въ монастиръ Сопотъски въ их҆гениѡнеки г҃а б҃а г҃с х҃а(?)

Запис XVII века у рук. Рилском. — Спростр. Опис 52.

5947 Сїꙗ книга Макзимока.

Запис у рук. XVII века у ман. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5948 Изволенїе и поспешенїе и помощїи божїи, сие книги, божственое еvгелїе, съвршии се месеца априла ·з҃· дьнь при игꙋмена ер҆монаха Їѡсифа, и прѣчистые и прѣхвал҆ние и прѣславны владычице нашеи богородице и присно дѣвы Марїи, слава тебѣ, царꙋ небесныи, за нас грѣшных҆ породи се, за нас и крьсти се, и за нас рады распе се на крьсть, и вьскрьсе трѣты дьнь за мирь грѣшиных҆. Братїꙗ моа, где ес(ть) слово неисправлено, исправлаите, и нас не кльнете, а вас богь да ви простит, не писа аггель нь рꙋ....

Запис у рук. XVII в. у Рилу. — Спростр. Опис 11.

*5949 Сиꙗ книга светаго Николе селоу Глꙋхе.
Село Глꙋхе пꙋпї (кꙋпї?) сїю книгꙋ триводь.

Записи XVII века у ст. шт. кн. у Н. Б. бр. 187.

5950 Сїю книгꙋ сьписа проигꙋмен Петронїе своемꙋ монастирꙋ зовом Завала, богь да га прости.

Запис у рук. XVII века у ман. Завале. — Наставник 1904, 35.

*5951 Сїю книгꙋ кꙋпи Пеа Потрꙿчик за ·ѯ·е· ас. и приложї ю светомꙋ Николае, богь да га прости. И кто ю кие ѿнимит ѿ светаго Николе да є прокльть ѿ господа бога и прѣчистїє его матере и ·т·и·г· светых ѡтць и ѿ светаго Николе и всех светых вь си вѣкь и бꙋдꙋщи, аминь.

Пеа кꙋпї и петрахїл за ·р·и· ас. и приложї ю светомꙋ Николе.

Запис XVII века у рук. Н. Б. бр. 304.

5952 Азъ Їѡсїфъ Брадати оу посницꙋ прочютох прї егꙋмена Герасима и клисара Васїлїа. Ва нихно лето направиха се ·г· посници.

Запис XVIII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 103.

5953 Да се знае сиꙗ кнїга како кꙋпи Дїмовь село Белчинї ·т·ч· аспри, и приложи ю вь село Белчи, вь храмꙋ светаго Нїколи и светие Петки, да слꙋжить за неговꙋ дꙋшꙋ, и за Михалово здра(вїе). И кои се по(кꙋ)сить та ꙗ изне(се)ть из светаго Нїколи, светие Пе(т)ки, да моу е порꙋчникь на стращеми сꙋдищемь, аминь.

5954 Сию книгꙋ приложи попо Геѡргие ѿ село Белчинь оу светаго ѡца.

Записи XVIII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 35.

*5955 Село Пер'никь. Да се знае. Златань, Цернь синъ, повеза сиꙗ книга за своꙗ дꙋша, и за свои родителе (е)го. Писа и ѡца Цера, и мати Елка, и подрꙋжие Стоꙗна.

Запис XVIII века у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

*5956 Сі чивотъ приложи їеромона Арсенїе Станишич во храмъ введенїе Добричево.

Натпис XVIII в. на ћивоту са св. моштима у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5957 Сие писмо попа Цвие ѿ села Лисе ѿ нахїе Пожеске и беше родомъ подриетломъ Зецъ, и ѡтац мꙋ богь

и маика м8 земля. И приће ко рам8 светом8 арангел8 и Николи во подкрилие планине Кобиле, монастиръ Ковила, и т8 8 поп бе кал8ђера 7 и иг8манъ Данило. Посл8жи поп Цветко свет8 ѡбител8, и богъ да м8 поможе ем8, аминъ.

Запис XVIII века у рук. Н. Б. бр. 836.

*5958 Сию книг8 приложи рабь божи Петар Ћепановић 8 манастир Добрићево и сатвори себе вечни помень ва б8д8щи векъ, аминь.

Запис XVIII века у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5959 Да се зна кад би Ћ8прилићъ на Ѹр[8менлию? . . . .] На Зворник8 месеца ѡмрїа д . . . .

Запис XVIII века у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5961 . . . . Стефан . . . . купи у Новом Саду оу . . .
Сеи книга требникъ попа Марка, ѿк8пи е рабъ божи Гавро и Спасое за 10 гроша.

Запис у требнику штампаномъ „въ царств8ющемъ градѣ Вїеннѣ ҂а҃ѱ҃ч҃е҃“ у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

Гробни.

*5962 **Се лежи Милць Црьничь; добрѣ живь, добрѣ и 8мрѣ. Сина 8 нега не више, синовьцы сами постваи том8(?). Писа К8льд8кь.**

Гробни натпис у селу Глувини, Зворнич. котар. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5963 **Се лежи Болько на [с]воеи з[е]мли н[а] племенит[и] на...**

Гробни натпис у селу Малешићу, котар Зворнич. — Исписао г. Зах. Поповић.

[*5964] **Си бѣлѣгь поставивь и писа Богиша.**
..и..ли..он.. брат8 жиль би... вичемь Б..еи по.

Гробни натпис у с. Градини, кот. Зворнички. — Исписао г, Зах. Поповић.

[5965] Ѧ се лежи Вѹкобраћ Толаћевић божи раб. Ѧ се гроб мѹ дела син мѹ Радона Тѹдмоћ .... па...т олиће ле...не.

Натпис на гроб. камену у Мирушама. — Д. Б. Источ. 1900, 310.

[5966] Ѧ се лежи Вѹкобраћ Чѹрћевић.

Натпис на гроб. камену у Мирушама (Билеће). — Д. Б. Источник 1900, 309.

[5967] Ѧ се лежи с сином Радисавом а с(е) ленже(!) на свои племенитои. Ован камин(!) Ненад отац с вечне помени постави синѹ мом жѹпанѹ Раданѹ и синѹ мѹ.

Натпис на гроб. камену у Шиповцу (Херцеговина) — Зора 1898, 327.

Око слика.

5968 ....раб ба Влькосава ктиторица подрѹжіе Влькашинѹ.

*5968 .... ктиторь .... сего стго.

*5970 Помѣни господи грѣшнаго раба своего Өеωдора зографа пис.....

Записи XVI века у разрушеној цркви Руденици (код Велућа, окр. Крушев.) — Исписао г. Ст. Станојевић. — Види још бр. 5129.

5971 Прими моление рака своюго, ω прѣчистаю, малою сие потьщание, Геωргию, Ѩновь синь.[1]

[1] Ово је исти запис који је нетачно наштампан под бр. 4667, што се овим замењује.

5972 Прими моление, ω пречистаю, раке своюе Зоре.

5973 Прими моление раба своюго, пречистаю, Маноила.

Натписи око ликова у ман. Крепичевцу. — Наставник за год. 1904.

Познији записи и натписи

Види бр. 5543., 5693.

1537.

[5974] Госпожа его Ерина в лѣто ҂з̃м̃с̃. м. маіа ..̃ день.

Натпис на икони која је 1753 г. била у Крушедолу. — Опис манастира 286.

1622.

[5975] Исоусь Христось. Сїе честное древо понови се в҆ лѣто ҂з҃р҃л҃.

Запис на крсту који је 1753 год. био у Вел. Ремети. — Опис манастира 331.

1634.

[5976] Изволением отца и поспјешением сина и совершением свјатаго духа, сеј божествени храм свјатаго Сретеније Христово, пописа се при патриарху сербском кир Пајсеју, и при митрополиту бјелградском (без имена), и при игумену крушедолскому кир Михаилу с братијами. И откупи Анастасиа припрату, бог да прости, во лето ҂з҃р҃м҃в҃.

Натпис који је био на филијали Крушедола 1753 год. — Опис манастира 311.

1645.

[5977] „Икона средња богородичина, јуже приложил хажи Иларион митрополит бјелградски и сремски в лето ҂з҃р҃н҃г҃.“

Била у ман. Крушедолу 1753 год. — Опис манастира 288. — Да не буде ово иста икона, која је под бр. 1388.

1655.

[5978] Сеј иконе ктитор бист митрополит бјелградски и сремски хажи Иларион. Устропл в лето ҂з҃р҃ѯ҃г҃.

Натпис на икони која је 1753 била у Крушедолу. — Опис манастира 285.

ДРУГИ ДОДАТАК.

1712.

*5979 Сие светое еѵанћелие приложи печ8йски владика Никанωръ монастир8 Кр8шедол8 ж҃·а҃·ѱ҃·в҃·і҃·
Богь да прости. Прохоръ(?)

Запис у књизи у прив. рукама. — Исписао г. Ст. Станојевић.

1761.

5980 Сïа кріла пріложи Марко за здравле 1761.

Запис на дверима у ман. Крепичевцу. — Наставник за г. 1904.

1780.

5981 Сïѧ свѧтаѩ и божественаѧ книга, глаголемаѧ свѧтѡе еѵгелие, ѡт мѡнастирь Крепичевацъ, храм оуспениѧ пресвѧтие богородице, приложи ю рабь божи Гоикѡ Павловичь ѡт села Ћбланице, ѡтк8пи ю себе за вечни помень на 1780 гѡ. мѣсеца нѡемриѧ і день; 50 гроп.

Запис у рус. штам. књизи у м. Крепичевцу. — Наставник за год. 1904.

1809.

5982 1809. гѡди мѣсецъ мая 17 дне, да се знае какѡ азъ Акакïи ïеромонахъ придохъ от Светïя Адонскïя Гори оу манастиръ Крепичовецъ, та ме поставиха ѡт

сѹдѹ црноречкомѹ ігѹмена ве тиѧ монастиръ, глаголеми Крепичовецъ, храмъ пресвятіѧ богородици оуспениѧ, сѡ произволениемъ господара Велка вѡевѡда і кнеза Милисава. И предадоха ми вещи манастирски: евангелие, апѡстѡлъ, требникъ велики, два опщака празнички, іединъ ѡктѡикъ 5-го г., ѥдна книжица, 12 евангелиѧ страстни, кѡтель гѡлемъ, 10 сахани, ѥдинъ тиганъ, ѥдинъ ібрикъ, хашовъ, секира, трнокопъ. Ї заради това писахъ своею рѹкою грешни азъ Акакіи іерѡмѡнахъ, крепичовски їгѹменъ, кои дерзне тия вещи да ги ѡсвѡи, їли да ги изнесе ѡт монастира на дрѹга стран, да ѥ анаѳема, і да ѥ прѡклетъ ѡт триста и ѡсмнаесе богоносни оци, дрво і каменъ і железо да ѥ расипе, тай да не се расипе, і светая бѡгѡродица да мѹ бѹде сѡперница на вторѡ пришествиѧ і ѡт мене грешнагѡ де ѥ проклетъ, аминъ.

Запис на рус. штамп. књизи у м. Крепичевцу. — Наставник за 1904.

1831.

*5983 Во славѹ святыя ѥдиносѹщныя животворящія и нераздѣлимыя троици, отца и сина и святаго дѹха, повелѣнїемъ при благовѣрномъ и державномъ великомъ князѣ и тосподарѣ Милоше Ѡбреновичѣ, и при сѹпрѹгѣ ѥгѡ благовѣрной господаринѣ великои княгинѣ Любицѣ, при наслѣдникѣ его благоверном господарѣ и великомъ князѣ Миланѣ Милошевичѣ, и при благовѣрном господарѣ и великом князѣ Михаилѣ Милошевичѣ, и при благовѣрныхъ господарѣхъ и великихъ князѣхъ братїи ѥгѡ Їѡаннѣ Ѡбреновичѣ, Ѥфремѣ Ѡбреновичѣ, державахъ всея Сербїи, благоволенїемъ же свьятѣйшаго сунода напїсах ся книга сія еугелїе святыхъ страстеи господа бога и спаса нашего Ісоуса Христа мѣстѣ Бранковинѣ, въ лѣто ѿ сотворенія міра ҂з҃т҃л҃д҃., ѿ рождества же по плоти бога слова, індікта ·г҃· мѣсеца марта ·л҃· денъ ҂а҃ѿ҃л҃а҃· года.

Азъ рабъ грѣшни написахъ сїе святое аггелїе ѿ рȣкою Илїа Ꙗковлѣвич, рождены ѿ цесаро-края(!) прѣдѣли сремскаго оу мѣстȣ Сȣрчинȣ, петроварадинскїя регименти, и бысть оучитель оу селȣ Бранковинѣ в҆ домȣ господина Мадей Ненадовича, протопресвитера Валѣвске нахїе, и прилажем храмȣ святыя троици мѣста Палежȣ, в҆ лѣто ҂а҃ѱ҃л҃а҃ мѣсеца марта л҃ день.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835. — Исписао г. Ј. Томић.

РЕГИСТРИ.

1.

НА ЧЕМУ СУ ПИСАНИ ЗАПИСИ И НАТПИСИ.

—

Поговори (и предговори) писаца на рукописима: 5—7, 14, 19, 20—22, 24—27, 34, 37, 38, 43, 44, 48—50, 52, 54—56, 58, 59, 64, 65, 67, 68, 73—76, 78, 84, 87, 89—91, 94, 97, 99, 100, 102—104, 107, 109—112, 114, 115, 117, 121, 125, 127—129, 132, 133, 140, 142, 144, 148, 149, 153, 155—157, 161—163, 169, 170, 172, 173, 177, 179—186, 189, 201, 204—206, 211—229, 235, 239—241, 244, 247—251, 261—264, 266, 267, 277, 278, 281, 285, 291, 293, 296, 301, 305, 309, 313, 315, 316, 320—325, 328, 332—339, 341—344, 346, 349, 351, 353, 355, 356, 360, 375—377, 388, 393—396, 399, 401, 402, 404, 405, 407, 409, 410, 412, 414—417, 419, 420, 422, 424, 425, 427, 428, 435, 436, 441, 446—448, 451—453, 455, 456, 362, 465, 466, 471, 472, 475, 476, 482, 484, 489, 492, 497, 501, 506—509, 511, 515, 516, 520, 525—527, 531, 533, 537, 538, 542—546, 549, 553—555, 558, 559, 561, 563, 567, 568, 472, 573, 576—578, 580, 584, 590, 596, 598—600, 605—607, 611—613, 615, 618, 622, 623, 625, 629, 631, 633—637, 645, 649—654, 660, 661, 663, 667, 672—674, 676, 677, 679, 680, 684, 692—298, 701—707, 716, 717, 720, 721, 725, 730—732, 734, 738—744, 747—752, 755—762, 764—766, 768, 770, 772, 774, 775, 778, 779, 785, 786, 792, 796, 801, 802, 804, 806—809, 811—813, 818, 820—823, 828, 831, 844, 847, 848, 850, 852, 853, 858, 861, 864, 865, 867, 873, 875, 878, 879, 881—883, 887, 889, 892, 893, 895, 896, 899, 900, 902—904, 911—916, 922, 923, 928, 930, 931, 935, 937—939, 953, 956—960, 964, 969, 972—974, 979—981, 993, 995—997, 999—1001, 1004, 1006, 1017, 1018, 1021, 1029, 1030, 1033—1037, 1041 1043—1045, 1050—1054, 1059, 1066—1068, 1081, 1082, 1092, 1094, 1107, 1108, 1111, 1112, 1114 до 1116, 1130—1132, 1135, 1136, 1147, 1149, 1151, 1152, 1162, 1174—1176, 1191, 1192, 1194, 1200—1202, 1210, 1221, 1222, 1233, 1234, 1236, 1247—1250, 1254, 1256—1258, 1264, 1269, 1272—1274, 1278, 1280, 1281, 1285—1288, 1303, 1308, 1309, 1312, 1322, 1323, 1326—1329, 1339, 1345, 1346, 1353 до 1355, 1361, 1365—1368, 1370, 1373, 1377, 1381, 1383, 1384, 1403—1408, 1413, 1414, 1423, 1426, 1434, 1436—1439, 1447—1452, 1466, 1469, 1470, 1482, 1492, 1502—1504, 1509, 1512, 1516, 1524, 1525, 1527, 1528, 1539—1542, 1552—1555, 4570, 1579—1581, 1591, 1592, 1601, 1617, 1632—1636, 1637, 1638, 1644, 1648, 1650—1652, 1654—1658, 1671, 1683, 1699—1701, 1706, 1714—1716, 1736, 1738, 1745, 1755, 1760, 1774, 1786, 1788, 1789, 1825, 1836, 1840, 1841, 1854, 1857, 1887, 1914, 1926, 1927, 1937, 1951, 1953—1956, 1975—1978, 1985, 1996, 2051, 2054, 2055, 2080, 2087, 2088, 2098—2101, 2126, 2128—2130, 2147—2150, 2157, 2159, 2165, 2166, 2186, 2234, 2235, 2241(?), 2242, 2252—2254, 2275, 2277, 2292, 2293, 2327, 2329, 2336, 2364—2366, 2389, 2428, 2455, 2495—2497, 2586, 2608, 2619, 2640, 2674, 2675, 2696, 2698, 2702, 2762—2764, 2826, 2836, 2850, 2851, 2853, 2854, 2872, 2883, 2893, 2919, 2986, 3012, 3114, 3115, 3125, 3137, 3153, 3154, 3189, 3196, 3213,

2.

МЕСТА ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ.

Ајдановац: бр. 374.

Андрија св. ман. (на Тресци код Скопља) [165—168].

Арад: 2374, 2375.

Арапи: 4800.

Арханђел св. ман.: 817.

Атанасије св., ман. (у Св. Гори): 4314, 5568, 5608.

Атина: 235.

Ашани: 2966.

Бабићи: 3016.

Бањевац: 3431.

Банићи: [4643].

Бановићи: 4737.

Бања ман. (Бока К.): 3437, [4673].

Бања ман. (код Прибоја): 57, [113], 136, 722, 4759, 4760, 4935, 5106, 5108.

Бања с. (окр. Крагуј.): 3218.

Бања с. (Пећ, Ст. Србија): 256, 5563, 5564.

Баошићи: 3785.

Бастаја: [3555].

Бездин ман. 2574, 2626, 2937, 3194, 3426, 4963.

Белеуша: 3993.

Беловодица, црк.: 816.

Бело Поље: 2294, 2489, [2686, 4645], 5219—5225, 5592, 5593, 5597, [5600, 5616], 5628, [5651], 5656, 5702.

Белотић: 3946.

Бељаковац: [955].

Бељина с. (окр. Београд.): [454].

Београд:

У Народном Музеју: 11, 12, 137, 139, 255, 310, 358, 359, 440, 560, 709, 977, 1889, 2160, 2345, 2508, 3699, 4728—4731, 4920.

У Држ. Архиву: 3850.

У Богословији: 1053, 1303, 1304, 5605.

У прив. рукама: 4—6, 591—595, 782 до 784, 879, 1256—1258, 1625—1628, 2437, 2577, 2522, 2692, 2693, 3167, 3740, 4105, 4272, 4542, 4550, 4572, 4596, 4619, 4624, 4634, 4638, 4642, 4975, 4976, 5194 до 5218.

У Народној Библиотеци: 14, 52, 58, 73 до 76, 97, 98, 102, 118, 134, 135, 164, 170 до 173, 183—185, 207, 208, 222, 236, 237, 257, 258, 260, 266, 267, 271, 278, 284, 290, 292, 312, 314, 364—369, 383, 398, 443—445, 458, 463, 464, 471, 495, 501—503, 517, 518, 523, 548, 569, 583, 589, 596, 597, 611, 620, 625, 679, 682, 702—704, 721, 739, 751, 767, 781, 812, 832, 833, 845, 857, 862, 880, 883, 917, 939, 948, 954, 1061, 1072, 1075, 1076, 1111, 1165—1167, 1267, 1270, 1271, 1417, 1433, 1445, 1446, 1477—1479, 1489, 1490, 1496, 1498, 1508, 1534, 1559—1561, 1575, 1577, 1578, 1617, 1624, 1639, 1673, 1685—1688, 1697, 1698, 1702, 1731, 1739, 1741, 1767, 1805, 1890, 1905, 1906, 1954, 1955, 1969, 1973, 1974, 2020, 2046, 2049, 2064, 2065, 2077, 2078, 2098, 2107, 2123, 2161, 2172, 2182—2185, 2194, 2199, 2200, 2210, 2238, 2242, 2248, 2256, 2257, 2281, 2282, 2287, 2301, 2302, 2308, 2324, 2360, 2365, 2368, 2369, 2372, 2379, 2388, 2400, 2401, 2407, 2423, 2435, 2441, 2445, 2480, 2559—2561, 2598, 2612, 2613, 2620, 2649, 2661, 2666, 2687—2689, 5698, 2722—2725,

3.

КО ИХ ЈЕ ИЗДАО.

—

Анонимно су издани записи у Летопису Мат. Српске књ. 9. 11. 14 и 15; у Српско Далмат. Магазину за год. 1837 и 1839; у Извѣстіяма Арх. Инстит. у Цариграду IV. 3; и неколико записа у Дабробосан. Источ. за год. 1888. у Шемат. Боко-Котор. за год. 1876 и 1885. у Гласу Истине за г. 1888. у Словинцу за год. 1884 и Сборнику за Нар. Умотвр. IV.

4.

КЊИГЕ У КОЈИМА СУ РАНИЈЕ ШТАМПАНИ

(Крупнији бројеви означавају књигу (годину) и страну, а ситнији. број записа).

Амф. — Описаніе Воскресенской новоіерусалимской библіотеки. Архим. Амфилохія. Москва. 1875. **стр. 18**: бр. 4506.

Arkiv. — Arkiv za povjěstnicu jugoslavensku. Uredjuje I. Kukuljević Sakcinski. Zagreb, 1851. и даље. **Књ. IV, стр. 109**: бр. 670; **148**: 199; **149**: 1828; **151**: 4787; **155**: 4792; **169**: 200; **171**: 4927; **333**: 29, 49; **343**: 23.

Архивъ Калачова III, бр. 212.

Archiv. — Archiv für slavische Philologie. Herausgeg. v. V. Jagić. Berlin, 1876 и даљд. **Књ. VIII, 133**: 252. — **IX, 581**: 5565. — **X, 46**: 706; **48** и **50**: 720. — **XIV, 478**: 561. — **XXIII, 307**: 5588 — 5591: **630**: 5014 — 5044, 5134 — 5146. — **XXV, 156**: 5570.

Бач. Вила. — Бачка Вила за год. 1841. и 1842. свез. првый и другій. Издао Дръ Петаръ Іоановићъ, Н. Садъ. **I, 222**: 1493, 2960. — **II, 189**: 2472, 2473, 2828; **190**: 1604, 2398.

Бос. Вила. — Босанска Вила, лист за забаву, поуку и књижевност. Сарајево, 1886 а даље. **Год. 1889, 43**: 4821. — **г. 1892, 408**: 415, 531, 3559. — **г. 1899, 125**: 5768. — **г. 1901, 243**: 1112, 1121, 1476; **244**: 2975 — 2977.

Бр. Коло. — Бранково Коло, за забаву, поуку и књижевност, Карловци. 1895 и даље. **Год. 1899, 1643**: 3193; **1644**: 2484. — **г. 1898, 1205**: 2467, 2468; **1207**: 4917; **1592**: 1669, 1740, 2222, 4508; **1593**: 813, 1541, 4312, 4403; **1594**: 772, 773, 1656, 1948; **1595**: 2119, 2120, 2206, 2726—2728; **1596**: 3242, 4407; **1597**: 1269, 1981, 2670 — **г. 1900. 762**: 3285.

Бршљан. — Бршљан, лист за забаву, поуку и књижевност. — Власник, издавалац и уредник Ђорђе Рајковић. Нови Сад, 1885. **II, 55**: 1749, 1750, 1815, 2079, 3050.

Бълг. Прег. — Български Преглед, списание за наука, литература общественъ животъ. София, 1893. и даље: **г. 1900, X, 91**: 735; **92**: 511, 4274, 4275; **93**: 1528.

Вила. — Вила, лист за забаву, књижевност и науку. Београд, 1865. и даље: **год. 1865, 29**: 2948, 2996, 2997; **30**: 815; **31**: 1293; **46**: 46; **53**: 5065. — **г. 1867, 502**: 3763.

Vjest. — Vjestnik hrvatskoga arkeoligičkoga družtva. Zagreb, 1879 и даље: **VIII, 1886, 115**: 1069; **117**: 4654. — **IX, 1887, 10**: 4772; **11**: 4891; **12**: 4739, 4884; **13**: 4879;

112: 4643; **113**: 4743; **114**: 4725. — **X, 1888, 50**: 4741; **52**: 4802. 4886; **53**: 1904, 1938; **72**: 4723, 4746; **73**: 4765; **74**: 4880; **75**: 4819. — **XI, 1889, 9**: 4818, 4897; **10**: 4752, 4817; **44**: 4781: **45**: 2875; **47**: 4890, 4894; **49**: 4735, 4779; **74**: 4773; **76**: 4774; **77**: 13; **78**: 986, 3496; **79**: 987; **80**: 927; **82**: 1831; **110**: 1939; **112**: 1495. 1923—1925; **113**: 1664; **114**: 1663, 4703.

Воскр. — Славянскія рукописи, хранящіяся въ заграничныхъ библіотекахъ: Берлинской, Пражской. Вѣнской, Люблянской, Загребской и двухъ Бѣлградскихъ. Гр. Воскресенскаго. СП. 1882. (Сбор. отдѣл. русс. яз и слов. Импер. А. Наукъ, т. XXXI, № 1.). **7**: 4219. 4220; **8**: 3524; **12**: 59; **15**: 5029; **20**: 169, 1709. 1710; **24**: 2849; **25**: 2685; **30**: 140; **36**: 1788; **41**: 4221; **43**: 1633; **44**: 651; **45**: 707; **47**: 4194; **48**: 19; **49**: 4192. 4193.

Вост. — **Описаніє рѹсскихъ и словенскихъ рѹкописєи рѹмѧнцовскаго Мѹзєѹма.** Составленно Александ. Востоковымъ. СПетербургъ, 1842. **161**: 4944; **401**: 2293; **606**: 272.

Втор. пут. — Второе путешествіе по Святой Горѣ Аѳонской. П. Успенскій. Москва. 1880. **158**: 94.

Вуичъ. — Іоакима Вуича, славено-сербскаго списателя Путешествіе по Сербіи. Будимъ. 1828. **7**: 4043; **49**: 4045; **82**: 3878; **84**: 3708; **91**: 3976; **95**: 3567; **100**: 3894; **107**: 203, 4018. 5122. 5123; **108**: 5127; **110**: 3950. 4030; **111**: 3914; **112**: 3818—3820. 4926; **129**: 3282; **142**: 1290; **159**: 983, 1282; **161**: 582; **166**: 3977; **167**: 1035. 1300; **169**: 3953, 3954; **172**: 3724; **177**: 4010; **189**: 3993; **190**: 4016; **193**: 4009; **208**: 5310—5327; **210**: 1113; **219**: 4008. 4026. 4027; **221**: 3945; **226**: 4019; **231**: 2636—2638; **234**: 3099; **235**: 4648; **236**: 4035; **242**: 4029; **307**: 3656; **315**: 3884. 3966; **317**: 238. 3967; **318**: 3994; **321**: 4041; **322**: 4011; **323**: 3968, 4007; **324**: 3980; **327**: 884. 3858; **331**: 791, 3886; **332**: 1289; **336**: 660, 748; **337**: 3885; **338**: 1381. 1382; **339**: 920. 921; **346**: 2641, 2671.

Вуичъ Животоп. — Іоакима Вуича, славено-сербскаго списателя Животописаніе. Карлштадтъ, 1833. **63**: 3554.

Гл. — Гласник Српског Ученог Друштва, Београд. **I, 161**: 1954, 2400, 2401, 2993; **162**: 3166; **184**: 196. — **II, 225**: 5368—5378. — **III, 143**: 3966. — **V, 20**: 3628; **57**: 3700. 3760; **298**: 197; **301**: 203. — **VI, 162**: 225; **165**: 354, 4205. 4512; **186**: 200; **188**: 5116. 5117. — **VII, 181**: 370; **182**: 62, 77; **189**: 18; **191**: 83; **192**: 379. 380. — **VIII, 141**: 165; **142**: 166—168; **149**: 441, 442. — **IX, 193**: 5021, 5022, 5029, 5038, 5039; **194**: 5027, 5028, 5030—5035, 5037. 5040, 5041; **246**: 1954, 2400, 2401; **247**: 2993; **248**: 2480; **249**: 198; **256**: 2675, 2676. — **X, 212**, 4065; **341**: 4181, 4929, 4945; **342**: 4943. 5054. — **XI, 39**: 495; **171**: 517; **173**: 1075; **174**: 4505. 4637; **145**: 4606; **176**: 866, 4233; **212**: 2552. — **XII, 682**: 5304—5309. **XIII, 293**: 71. 3822; **294**: 72; **295**: 73—76. — **XVII, 315**: 2180. — **XX, 1**: 1984; **3**: 3240; **4**: 3280; **25**: 4599; **245**: 25. — **XXI, 13**: 196; **19**: 3627; **21**: 3684, 3702, 3773—3780; **22**: 3790; **24**: 1395; **25**: 318; **26**: 5131; **27**: 2641; **28**: 2671; **29**: 671; **33**: 2699, 2729, 2730; **35**: 1826; **43**: 203, 5122, 5127; **44**: 209, 210, 5124; **46**: 3281, 5130; **63**: 884; **66**: 3711; **77**: 46; **86**: 3755; **88**: 2642, 3878; **89**: 4096; **92**: 2355; **211**: 1347; **276**: 3240. — **XXII, 212**: 4548; **230**: 2151. — **XXIII, 242**: 293; **244**: 661, 662, 5609; **245**: 688, 706; **246**: 741, 742; **247**: 806, 821; **248**: 1471; **249**: 1666, 1769; **251**: 2212; **252**: 2720, 2721. — **XXV, 23**: 1681, 4536; **78**: 1052; **79**: 3901—3912; **81**: 3002; 3794—3797; **84**: 636; **85**: 660; **86**: 748, 1017; **87**: 606, 3089; **89**: 1278. 3780, 3781; **311**, 4721. — **XXVII, 174**: 16, 4906. — **XXVIII, 364**: 429. — **XXIX, 160**: 4664; **162**: 4766, 4767; **164**: 524, 835; **166**: 1227, 1228, 1383, 1436—1439; **167**: 615, 616, 747, 1623, 1808, 1818; **168**: 743, 1647, 5644; **169**: 394, 492, 526, 1201, 1335, 1336; **170**: 296—298, 1249, 1601; **171**: 4283, 4304; **178**: 978, 2171; **179**: 648; **180**: 533, 3184, 4644;

Григор. — Очеркъ путешествія по европейской Турціи. Виктора Григоровича. II изд. Москва 1877. **21**: 55, 5028, 5031; **24**: 157; **27**: 48, 491; **30**: 78, 79, 819; **31**: 110—112, 127, 4557; **32**: 1073; **33**: 578, 918; **82**: 1458; **99**: 4923; **107**: 300; **117**: 122; **153**: 4612; **156**: 516; **159**: 344, 345; **160**: 631.

Дан. 1865. — Даничић Ђ. Живот св. Саве и св. Симеуна. Београд 1865. **XVIII**: 2201; **116**: 4933; **340**: 4931.

Данило. — Животи краљева и архијепископа српских. Издао Ђ. Даничић. Београд. 1866. **V**: 3213; **VI**: 714, 715, 3501.

Даница 1826. — Даница, забавник за годину 1826. Издао Вук Стеф. Караџић. Беч. 1826. **5**: 964—968; **7**: 1665; **9**: 1824; **10**: 3794—3797; **11**: 1007; **12**: 2172; **13**: 548; **14**: 1052, 1303, 1304; **16**: 568, 1095; **17**: 1096; **20**: 660, 697, 748; **21**: 721, 1381, 1382; **23**: 920, 921; **26**: 1031, 1032; **27**: 693, 1300; **28**: 636, 652, 680; **31**: 867—869; **32**: 1035, 1141; **33**: 1138—1140; **38**: 245.

Даница 1862. — Даница, књижевни лист. Уредник Ђорђе Поповић. Нови Сад. г. 1862, **326**; 417, 418, 1720.

Д. Б. Ист. — Дабро-босански Источник, лист за црквено-просвјетне потребе итд. Сарајево. 1887 и даље. **г. 1887, 26**: 4328; **45**: 2903, 3124. — **г. 1888, 1**: 2544; **9**: 2734, 2877, 3962; **11**: 5663; **12**: 2965; **13**: 3015—3018, 3347; **16**: 3286; **17**: 2202; **18**: 2966; **22**: 2461, 2610; **24**: 477; **26**: 3494; **27**: 4252—4254, 4433; **28**: 1581; **31**: 3060; **34**: 975, 3417; **35**: 376, 753, 935, 3734; **43**: 111, 117; **57**: 4534. — **г. 1889, 13**: 4488; **27**: 4533; **42**: 2405, 3422, 3423, 3454; **43**: 1661, 2936; **46**: 3622—3624; **222**: 1912, 1915; **323**: 3424, 3425, 3440; **324**: 3464, 3701; **359**: 1291, 4962; **377**: 3429. — **г. 1890, 32**: 975; **74**: 984, 4129; **79**: 1216, 1217; **121**: 3673; **197**: 2702; **363**: 2462, 2463; **431**: 891; **469**: 4440; **470**: 3803, 3804, 4559. — **г. 1891, 108**: 1545, 2841, 4334; **254**: 4255, 4571, 4629; **266**: 2429, 2464—2466; **270**: 2857, 2876; **271**: 3010, 3011; **336**: 2668, 2669; **337**: 3964; **338**: 4467; **339**: 3338—3340, 4589; **340**: 889, 1967, 2406, 2438, 4486, 4518; **341**: 2474, 2847, 3043, 3467, 3513, 3660, 4355; **349**: 5826; **350**: 5810; **351**: 3812; **372**: 2094, 2594, 2595, 2653—2659, 2832, 3479; **373**: 2794, 2795, 3423, 3440, 3454; **382**: 1369, 2427; **383**: 4093, 4125, 4126; **384**: 2139, 4111; **385**: 1268; **386**: 3853; **443**: 658, 659; **444**: 790, 1137. — **г. 1892, 118**: 4107, 4108, 5529—5535; **119**: 4101, 4115—4117, 4149, 5500—5523; **120**: 3335, 3459; **121**: 2833, 3731, 3898—3900, 3985, 3986; **165**: 473; **173**: 4127; **233**: 1267; **263**: 1833, 2887; **414**: 3842; **415**: 3469, 4402; **527**: 3044, 3497, 3697; **564**: 1704—1706, 3110; **565**: 1726; **567**: 3696, 4081; **568**: 2921. — **г. 1893, 126**: 3509, 3512, 4630; **175**: 470; **338**: 3341; **339**: 1231; **340**: 544, 1230; **341**: 2627; **504**: 3396, 3397. — **г. 1894, 348**: 3840, 4142; **349**: 2955, 3510, 3862, 3863, 4113, 4124, 4317; **350**: 1622, 1721—1725; **351**: 447, 3468; **352**: 2111, 2179, 4544, 4608; **353**: 1885, 2001, 2002, 2140, 2181, 3769, 4485. — **г. 1897, 225**: 3147; **226**: 2085, 2553, 2731, 3021, 3049, 3113, 3274; **227**: 5341—5349; **237**: 3439; **282**: 3112, 3149, 5150, 5266—5278; **283**: 3226—3229; **285**: 3181, 3432. — **г. 1900, 309**: 5966; **310**: 5965.

Деч. Прв. — Дечански Првенац, од Гедеона Јосифа Јуришића. Н. Сад. 1852. **13**: 63; **19**: 96; **20**: 147; **21**: 143, 174; **24**: 5102, 5110; **25**: 92; **26**: 646; **30**: 195; **33**: 61; **35**: 5104; **38**: 3165; **68**: 93, 4936; **69**: 686, 687; **71**: 678; **94**: 1259, 1260; **95**: 1012, 5074, 5111; **96**: 15; **97**: 842, 843; **98**: 5107; **99**: 1682; **107**: 1351; **108**: 1352; **111**: 108; **116**: 5091; **117**: 689; **118**: 688.

Деч. Сп. — Дечански Споменици, издао Серафим Ристић. Београд, 1864. **21**: 1934, 1935, 2502; **22**: 713; **38**: 1276, 3052; **40**: 1154, 1359, 5679; **41**: 282; **42**: 206, 1023; **43**: 1156; **45**: 409, 1713, 1770; **60**: 61; **61**: 5104; **62**: 93.

Домент. 1865. — Живот светога Симеуна и светога Саве. Написао Доментијан. Издао Ђ. Даничић. Београд, 1865. стр. IX: 1592.

Досит. Списи. — Цѣлок. дѣла Д. Обрадовића I—X. к. **VIII, 55**: 3346.

Древности. — Древности. Труды славянской коммисiи императорскаго археографическаго общества. Томъ II. Москва, 1898. **22**: 242; **24**: 145; **47**: 1149; **50**: 324, 325; **96**: 564; **97**: 4206, 4207.

Ж. М. Н. П. — Журналъ Министерства Народнаго Просвѣщенiя. СПетербургъ, г. 1896 април **64**: 1248: јуни 57: 321.

Журналы. — Журналы засѣданiй совѣта С. Петербургской Духовной Академiи за 1885/6 учебный годъ. С. Петербургъ, 1888. **213**: 1248; **236**: 235; **293**: 775, 776.

Замѣт. — Замѣтки о рукописяхъ бѣлградскихъ и софiйской библiотекъ. М. Сперанскiй. Москва, 1898. **30**: 596; **44**: 583, 4197.

Зора. — Зора, лист за поуку etc. Мостар, за год. **1898, 327**: 5967.

Извѣстiя. Импер. Акад. Наукъ. СП. 1904. т. IX, **253**: 5706; **255**: 5727; **256**: 5598; **257**: 5686; **258**: 5632; **260**: 5650; **263**: 5630.

Извѣст. Инст. — Извѣстiя историко-филологическаго Института Князя Безбородко вь Нѣжинѣ. Кiевъ, 1893 и даље. **т. XVIII, 24**: 694, 932, 1655.

Извѣст. Конст. — Извстiя русскаго археологическаго Института въ Константинополѣ. Софiя, 1899. **т. IV 1, 91**: 552; **98**: 961—963; **103**: 898; **107**: 1292; **108**: 1048, 1302; **126**: 273; **127**: 816; **129**: 66; **132**: 389; **133**: 2089. — **IV, 3, 138**: 109; **139**: 283, 326, 327; **140**: 609, 610, 4188; **141**: 223; **142**: 527, 538, 2956; **143**: 532, 573.

Извѣст. — Извѣстiя церковно-археологическаго общества при Кiев. Дух. Акад. за 1881 год. Составилъ Н. И. Петровъ. Кiевъ, 1882. **68**: 1250, 1301, 3302, 3538, 3539; **69**: 972; **70**: 1079, 1080, 1210, 1995; **71**: 1045, 1524, 4080, 4471; **72**: 448, 1994.

Izvješće. — Izvješće kraljevske velike gimnazije na Riеci (Fiume) 1885/6 Zagreb, 1886. **55**: 4690, 4691.

Јавор. — Јавор, лист за забаву и поуку. Нови Сад, 1874 и даље. **г. 1877, 1245**: 2585. — **г. 1880, 209**: 780; **210**: 1983, 2927. — **г. 1881, 1243**: 1690, 1691; **1244**: 1780, 1781. — **г. 1884, 282**: 3006. — **г. 1885, 1298**: 949, 950, 1177; **1331**: 388, 4419; **1336**: 774, 1585, 1746, 1747, 3161, 4414, 4417; **1337**: 1298. — **г. 1887, 645**: 3959; **646**: 2417; **647**: 3868—3870. — **г. 1888, 123**: 589.

Катал. — Каталог рукописа и старих штампаних књига. Збирка Српске Краљевске Академије. Саставио Љуб. Стојановић. Београд, 1901. **4**: 2612, 2746; **5**: 4381; **8**: 934, 3376, 3443; **9**: 2239, 3460, 3482; **16**: 4585; **17**: 1975; **21**: 3115; **22**: 382; **23**: 2261, 2618; **24**: 542, 4368; **25**: 2130; **26**: 1949, 4279; **27**: 663—665, 1819; **29**: 465; **30**: 432, 947, 1343, 1344; **33**: 1976, 2646; **35**: 2763; **38**: 2762; **39**: 2452; **71**: 716; **86**: 2696; **119**: 2640; **137**: 2826, 2827; **145**: 2854; **150**: 2893; **155**: 2919; **170**: 2853; **172**: 2252; **173**: 3326; **186**: 1518; **201**: 3721—3723, 3971; **202**: 1648, 2449; **206**: 2834, 2883, 4532; **207**: 3764; **210**: 3328; **233**: 539.

Катал. Н. Б. — Каталог Народне Библиотеке. IV. Рукописи и ст. штамп. књиге. Саставио Љуб. Стојановић. Београд, 1903. **3:** 2990, 4239, 4257; **4:** 2611, 4396, 5694; **5:** 4545; **6:** 2423; **8:** 5602; **15:** 4326, 4617; **17:** 3970; **22:** 4479, 5655; **23:** 4208, 4362; **24:** 5587; **25:** 3070; **26:** 5763; **27:** 2257, 5707; **28:** 2598; **33:** 4189; **36:** 2971; **36—37:** 4259; **37:** 4382; **38:** 4332; **40:** 4212, 5697, 5698; **41:** 2407; **42:** 2860; **46:** 4184; **48:** 4237, 5662; **51:** 5764; **53:** 4290; **54:** 2210, 4066, 4271; **55:** 2302, 5613; **56:** 4289, 4321; **59:** 5046, 5047; **60:** 4053, 4384, 4423, 5629; **61:** 3086, 4052; **63:** 4199, 4361; **67:** 5559; **69:** 2688, 4348, 5562; **70:** 4235, 4635, 4636, 5634, 5640, 5641; **71:** 3095, 4424; **73:** 4291, 4320, 4483; **74:** 2435, 5728; **81:** 4416; **83:** 4195; **84:** 3270, 3608, 5561, 5567, 5619, 5637; **86:** 5626; **87:** 4262, 4422, 5618; **90:** 5670; **92:** 4313; **93:** 4083, 4198; **94:** 2559—2561; **95:** 2836, 2839; **96:** 5730; **98:** 4538; **99:** 4528; **100:** 3189, 3415, 4526; **101:** 2620, 3275, 5751, 5752, 5781; **111:** 4245, 4614, 5571; **114:** 2200, 2907, 4631, 5545—5557; **115:** 3679, 3680; **123:** 5627; **127:** 2923; **137:** 4540; **138:** 2851; **139:** 2899; **194:** 3830; **196:** 3789; **200:** 4952; **232:** 4581; **233:** 2301; **236:** 4408; **237:** 4201; **265:** 4333; **278:** 4409; **290:** 5594; **309:** 5784; **322:** 5677; **369:** 5823, 5825; **376:** 5710—4713; **383:** 5832; **384:** 5684; **389:** 5840, 5841; **390:** 5822; **395:** 5577.

Кар. — Описаніе славяно-русскихъ книгъ напечатанныхъ кирилловскими буквами. 1491—1652. И. Каратаевъ (Сборн. отдѣл. русс. язик. и словесн. Импер. Акад. Наукъ т. XXXIV). СПетербургъ. 1883. **бр. 6:** 378; **7:** 381, 382; **8:** 383; **9:** 386; **12:** 411; **15:** 438; **16:** 443, 444; **17:** 445; **20:** 459; **21:** 460; **22:** 458; **23:** 463; **24:** 468, 469; **26:** 481; **27:** 488; **29:** 485, 486; **31:** 493, 494; **32:** 496; **33:** 505; **34:** 523; **35:** 530; **36:** 534, 535; **39:** 540; **40:** 541; **41:** 569; **43:** 581; **44:** 589; **45:** 617; **47:** 619; **48:** 620; **57:** 628; **60:** 632; **62:** 638; **72:** 656; **73:** 655; **76:** 682, 683; **78:** 685; **83:** 700; **88:** 691; **149:** 880; **266:** 1105; **475:** 310; **574:** 1385; **658:** 1433.

Кн. Лазар. — О кнезу Лазару, расправља Ил. Руварац. Н. Сад, 1887. **8:** 4950; **201:** 802, 957.

Кн. Срб. — Кнежевина Србија, написао М. Ђ. Милићевић. Београд, 1876. **66:** 2192, 3812; **67:** 454; **77:** 4020; **78:** 3836; **144:** 4063; **149:** 4046; **152:** 3978; **155:** 4921; **198:** 4112; **230:** 575; **235:** 3966; **236:** 245; **272:** 4106; **337:** 3915; **381:** 3814; **389:** 4150; **428:** 3763; **464:** 3946; **466:** 4092; **490:** 3924—3927; **671:** 3963, **719:** 5129; **788:** 196; **835:** 318; **882:** 4667; **883:** 3415; **957:** 1826; **985:** 4132; **1033:** 4663.

Књ. Лист. — Књижевни Лист, орган „Цетињске Читаонице и Горског Вијенца." Цетиње, 1901. III. **97:** 600, 854.

Књ. Рад. — Књижевни радови Нић. Дучића арх. Београд, 1891 и даље. **I, 8:** 4300; **59:** 927; **60:** 986; **61:** 2173; **70:** 1307; **71:** 2732; **74:** 3108; **76:** 997, 4087; **77:** 1067; **78:** 1253, 1254; **80:** 1094, 1701; **83:** 2628; **84:** 4069, 5328—5334; **85:** 1497, 2479; **86:** 2510, 2554, 2555; **87:** 3746; **100:** 473; **103:** 474; **104:** 2093; **146:** 16; **148:** 4906. — **IV, 238:** 1029; **240:** 1030.

Кр. Срб. — Краљевина Србија, написао М. Ђ. Милићевић. Београд, 1884. **26:** 574; **27:** 430, 431, 450, 451; **28:** 5125, **106:** 2402; **178:** 1896.

Красносельцевъ. — Славянскія рукописи патріаршей библотеки въ Іерусалимѣ. Н. Красносельцева. Казань, 1889. **7:** 5934; **11:** 4566—4568, 5941; **13:** 4564, 4565, 5655.

Лам. — О нѣкоторыхъ славянскихъ рукописяхъ въ Бѣлград, Загребѣ и Вѣнѣ, с филологическими примѣчаніями. В. Ламанскаго. (Прилож. къ VI м. Зап. Имп. Ак. Наукъ № 1.) СПетербургъ, 1864. **19:** 56; **139:** 65; **165:** 73—76.

Lex. — Lexicon palæoslovenico-græco-latinum. Editit. Fr. Miklosich. Vindobonæ, 1862—65. **V**: 249, 439, 4461; **VII**: 707; **VIII**: 1779; **XII**: 3847; **XV**: 653; **XVII**: 4251; **XVIII**: 128.

Лет. — Летопис Матице Српске. Будим и Нови Сад, 1825 и даље. **књ. 9, 5**: 2362, 2363, 4972; **7**: 4973; **8**: 4980, 4981, 4995, 4996; **9**: 2226—2228, 5723, 5725; **10**: 2271, 2373. — **књ: 11, 11**: 938, 988, 2332, 2333; **14**: 1088, 1977; **15**: 4256; **16**: 4998, 4999; **17**: 500; **18**: 2674; **23**: 589; **27**: 1523; **28**: 4480. — **књ. 14, 13**: 2167; **14**: 958; **15**: 4367; **16**: 959; **23**: 530. — **књ. 15, 7**: 1018, 2492—2494; **8**: 1512, 2051; **9**: 1632, 1825; **10**: 1200, 4297; **11**: 1354, 4284; **12**: 1394, 1414, 1415. — **књ. 16, 124**: 4971. — **књ. 28, 134**: 3255. — **књ. 55, 89**: 1273. — **књ. 108 59**: 3834. — **књ. 111, 5**: 2129. — **књ. 115, 39**: 1400, 1401, 2099, 2100. — **књ. 130, 17**: 193; **20**: 130, 131; **21**: 4907; **24**: 4655; **27**: 337—339; **29**: 739, 1680; **30**: 642, 788, 789. — **књ. 131, 15**: 5102, 5109; **16**: 174. — **књ. 147, 62**: 858—861; **63**: 5121; **64**: 1462; **66**: 3461; **75**: 901, 1238; **76**: 2012—2016, 3054; **77**: 3024, 3602, 4441; **78**: 3118, 3120, 5147—5150; **79**: 3314, 3315, 3377—3381; **80**: 559, 772, 773, 1948; **81**: 1671, 4342, 4343; **82**: 852, 1175, 1202, 3136; **83**: 778, 982, 2288, 2289, 4404, 4405; **84**: 3787. — **књ. 145, 84**: 320, 2059. — **књ. 150, 52**: 1510; **53**: 820. — **књ. 158, 14**: 4378; **15**: 787, 1158, 1254, 1205; **18**: 3055, 3056; **19**: 1027, 1718, 2458, 2879, 3035; **20**: 2531, 3438. — **књ. 160, 17**: 1539, 1548, 1549; **20**: 4379; **21**: 1107—1110, 1243—1245, 4388, 4948; **22**: 1376, 1932, 2351, 2391, 2488, 4464—4466; **23**: 1761—1763, 2158, 3053; **24**: 4276; **25**: 3690; **26**: 1509. — **књ. 168, 3**: 927; **4**: 986; **5**: 987, 1717, 2203; **6**: 1599; **15**: 1212, 1307, 1663; **16**: 1831, 2732, 4682, 4703; **17**: 1000, 1013, 1014; **20**: 1054, 1309, 1345; **21**: 1621, 1926, 2749, 3108, 3683, 5695; **22**: 2806, 4087; **24**: 1495, 1550, 1551, 1664, 1923—1925, 1939; **25**: 2173, 2479, 2510, 2554, 2555, 2628; **26**: 4069, 5328—5334. — **књ. 181, 40**: 2652, 3852; **42**: 2253, 2277; **43**: 5186—5192; **51**: 3686. — **књ. 194, 137**: 3003; **138**: 1927. — **књ. 196, 4**: 5544; **12**: 4578—4580; **13**: 5569, 5652—5654; **35**: 5166, 5678; **37**: 3290; **38**: 5667. — **књ. 206, 71**: 1466—1468.

Лѣтопись. — Лѣтопись истор.-филол. общ. при Импер. Новор. Универ. I. Одеса, 1890. **57**: 4543; **59**: 3116; **65**: 241.

Ман. Драг. — Повѣсть о светорожденскомъ манастиру Драговићу. Написао Герасимъ Петрановићъ. Задар, 1859. **14**: 466; **15**: 3247.

Ман. Кал. — Ман. Каленић. Написао М. Ђ. Милићевић, Београд, 1897. **22**: 3950; **24**: 4030, 4036; **36**: 3934; **43**: 4133; **48**: 3225, 4366; **49**: 3141, 4365; **50**: 2714, 2881, 4131, **51**: 3532, 4062.

Мелкiе тексты. — А. И. Яцимирскiй. Мелкiе тексты и замѣтки по старинной славянской и русской литературѣ. I—XL. СПетербургъ 1902. стр. **9**: 5745; **10**: 5748; **98**: 5543.

Милак. — Исторія Црне Горе. Написао Д. Милаковић. У Задру 1856. — стр. **102**: 5335—5337.

Мирослављево јеванђеље, издање фотолитографско, бр. 4—6.

Montenegrina[2] — Montenegrina, написао Ил. Руварац. II издање у Земуну 1898 **83**: 1936.

Mon. Serb. — Monumenta Serbica, spectantia historiam Serbiæ, Bosnæ. Ragusii. Edit. Fr. Miklosich. Viennæ, 1858. **1**: 1, 2; **2**: 3; **20**: 5018; **70**: 45; **84**: 54; **243**: 198., **245**: 196; **250**: 174; **519**: 4955; **561**: 22, 27, 28; **566**: 159; **567**: 204, 205; **572**: 363.

Nadpisi. — Nadpisi sredovječni i novovjeki na crkvah, javnih i privatnih zgradah i t. d. u Hrvatskoj i Slavoniji, sastavio Ivan Kukuljević Sakcinski. Zagreb, 1891. **3**: 3555; **20**: 3570; **21**: 3584; **42**: 4666; **44**: 4795; **69**: 3583, 3752; **70**: 3867; **74**: 3360, 3361, 3633; **99**: 4070; **106**: 288, 504; **107**: 886, 4965; **108**: 1602; **114**: 1571, 2567, 3127; **115**: 3183, 3421, 3876, 3960; **116**: 3059, 3241, 3256, 3260; **145**: 2894; **156**: 1213, 1505, 4985, 4990; **158**: 1047, 4925; **171**: 2588, 3762; **183**: 3078—3084; **196**: 4968, 4991, 4993; **199**: 4974; **270**: 556, 557, 1475, 1564, 1645, 2532; **271**: 2545, 2968, 3061, 3102; **272**: 3155, 3456, 3503, 3848, 3891—3893; **312**: 3709; **313**: 4665; **317**: 1987, 4701; **318**: 3330; **319**: 2188, 2189, 2353, 2999, 3514, 3515, 4947; **320**: 2591, 4671; **363**: 3671.

Н. Искра. — Нова Искра, илустр. лист. Београд. г. 1900, **13**: 4014.

Наставник. — Наставник, орган професорског удружења за 1893 стр. **35**: 5950.

Нов. — С Археолошке изложбе у Кијеву. Белешке Ст. Новаковића. Београд, 1874. **11**: 250, 257; **19**: 4411; **24**: 7.

Новое Время, за год. 1900, бр. 8583 (19 јан.): 4692.

Опис Древ. — Описаніе Древностій србски у Светой (Атонской) Гори. Д. Аврамовић. Београд, 1847. **74**: 157, 217.

Опис манастира. — Опис срп. фрушкогорских манастира 1753. г. Приопштио Димитр. Руварац. С. Карловци 1903. **285**: 5979; **286**: 5971; **288**: 5974; **311**: 5973: **331**: 5972.

Оп. Рук. — Обстоятельное Описаніе славяно-россійскыхъ рукописей въ библ. Ѳ. А. Толстова. Издали К. Калайдовичъ и П. Строевъ. Москва, 1852. **359**: 1059.

Оп. рук. Тр. — Описаніе славянскыхъ рукописей библиотеки Свято-троицко Сергіевской лавры. I—III., I. А-й. Москва, 1878—79. **I, 157**: 153.

Отчетъ Акад. — Отчетъ о дѣятель. отдѣл., русск. языка и словесн. Импер. Акад. Наук за 1902 год. СП. 1902 год. **52**: 5568, 5608; **53**: 4314.

Отч. Моск. — Отчетъ Московскаго публичнаго и Румянцевскаго музеевъ. За год. 1867—1869, **25**: 5566: **30**: 4200. — За 1876—1878 г. Москва. 1879. **3**: 520, 521; **20**: 328; **40**: 220, 349, 350, 519; **41**: 4399.

Отч. П. — Отчет императорско публично библотеки. СПетербург, год. 1868 и даље. **г. 1868**, **10**: 26; **15**: 4216; **17**: 4244; **18**: 4574, 4594; **33**: 2426, 4494, 4497; **36**: 1410; **37**: 904; **38**: 809, 810, 2911; **39**: 4329; **40**: 5017; **41**: 2744, 2745; **47**: 27, 28; **48**: 4938; **50**: 1413, 2305, 2306; **62**: 565, 795, 4214, 4359, 4360; **75**: 2576; **86**: 746, 2216, 2217, 2275, 2276; **96**: 2859, 4516, 4517; **99**: 1169, 1695, 4553—4556; **100**: 777, 1153; **102**: 1820; **119**: 4932; **120**: 3268, 4054, 4055, 4537, 4560; **122**: 456, 4056, 4057, 4621; **134**: 401; **148**: 248; **151**: 451. — **г. 1887, 114**: 87, 88, 1398, 1399. — **г. 1891, 21**: 4190: **22**: 270; **27**: 4166; **42**: 407; **45**: 4203; **49**: 2095, 2096.

Pam. — Památky dřevního písemnictví Jihoslovanův. P. J. Šafařik. V. Praze, 1851. **III, III**: 1066, 4515; **27**: 198; **54**: 302—304.

Перв. Пут. — Первое путешествіе по Святой Горѣ Аѳонской. П. Успенскій. Москва, 1880. **I/2, 16**: 1308. — **II/1, 14**: 1672; **30**: 30—33, 1827, 3192, 3491; **131**: 775, 776; **147**: 1791.

Петк. — Обзоръ Аѳонскихъ древностей К. П. Дмитріева — Петковича. (Прил. къ V т. Зап. Имп. Акад. Наукъ № 4). СПетербургъ 1865. **1**: 536; **5**: 1131, 1190; **6**: 114, 115; **15**: 4173; **16**: 4623; **17**: 893; **29**: 1873; **30**: 286; **32**: 529; **33**: 336, 4951; **34**: 216; **35**: 244, 948—946; **36**: 2136; **46**: 307; **55**: 1074: **56**: 64, 291, 351, 1525, 1526; **57**: 124, 775, 776, 4176; **58**: 67—69; 89—91, 110—112; **64**: 175; **66**: 1281.

Петровъ. — Описаніе рукописей Кіев. Дух. Академіи. (Труды К. Д. Ак.) **89**: 1378 до 1380; **365**: 441.

Пеħ. Парт. — О пеħским патријарсима од Макарија до Арсенија III. (1557—1690) оп Илариона Руварца. Задар, 1888. **12**: 706; **15**: 778; **17**: 1018; **20**: 997; **21**: 404, 405; **26**: 821; **27**: 993; **43**: 940—942; **60**: 1234, 1235, 1264, 1276; **61**: 442, 1246, 4986; **63**: 1422; **67**: 1515; **69**: 4992; **75**: 1517; **77**: 1619, 1693; **82**: 1759; **83**: 1815; **93**: 4627.

Письма. — Briefwechsel zwieschen Dobrovsky und Kopitar (1808—1820). Herausgegeben von V. Jagić. Berlin, St. Peterburg. 1885. **146**: 619.

Под. — Подаци за историју српске цркве. Из путничког записника И. С. Јастребова. Београд, 1879. **59**: 299, 1085, 1086; **60**: 47, 60; **61**: 256; **62**: 3859; **64**: 130, 131; **67**: 4910—4912: **68**: 4350; **69**: 1500, 1501, 3955; **70**: 464, 679, 1443, 3030, 3031; **71**: 845, 1061; **72**: 3342, 3618, 4397, 4547; **73**: 781, 833, 4211, 4352; **79**: 647; **81**: 718, 2583, 4502; **82**: 739, 824, 825, 864; **83**: 1859, 1860; **84**: 2692, 2693; **86**: 274, 275; **87**: 2265; **88**: 643; **89**: 2460; **143**: 276; **145**: 3636; **214**: 2389.

Поп. — Описаніе рукописей библ. А. И. Хлудова. Составилъ Андрей Поповъ. Москва, 1872. **1**: 1895; **6**: 745; **15**: 4468, 5045; **20**: 2972; **21**: 547; **34**: 340; **66**: 4187; **137**: 637, 4641; **157**: 4398; **285**: 4626; **287**: 247; **291**: 177; **294**: 263, 264; **301**: 161, 4239; **303**: 3793, 4139; **304**: 692, 3759; **309**: 4186; **312**: 201, 202, 1009, 1360, 4398; **316**: 246, 269, 330, 331; **344**: 4520; **346**: 189—191; **347**: 129; **350**: 5610; **351**: 931; **382**: 329, 558, 1520; **384**: 4131, 4182, 4183; **419**: 3640; **476**: 766.

Порф. — Краткій обзоръ собранія рукописей принадл. еп. Порфирію. П. А. Бычковъ (Отчетъ. Имп. Публ. Библ.) С. Петербургъ, 1884. **1**: 7; **13**: 213; **39**: 1806, 4450; **47**: 1644; **49**: 591, 4411; **50**: 334, 351; **51**: 446; **52**: 598; **53**: 674; **54**: 1584; **55**: 1194; **56**: 1308; **58**: 779; **59**: 1384; **60**: 1179, 1188; **61**: 1329, 1357, 1492; **64**: 125, 216, 640; **68**: 265.

Примери[2]. — Примери књижевности и језика старога и српско-словенскога. Саставио Стојан Новаковиħ. II издање. Београд, 1889. **123**: 14.

Примј. — Примјери српско-словенскога језика. Саставио их Вук Стеф. Караџиħ. Беч, 1857. **15**: 1639; **28**: 2365. 3032, 3643, 3644; **35**: 2266.

Просвј. — Просвјета, лист за цркву, школу и поуку. Уредн. J. Сундечиħ. Цетиње. 1890 и даље. **г. 1890, 76**: 855; — **г. 1893-4, 39**: 3600. 4436: **86**: 710, 711; **87**: 712, 1040; **190**: 1684; **191**: 1091, 2421; **251**: 4389, 4392; **253**: 1457, 2608, 4558; **259**: 2837; **425**: 1239, 1387, 2884, 3027, 4025, 4089: **426**: 2258, 2290, 2310, 2419, 2420, 3574, 3575, 3691, 3712 до 3715, 4074—4076, 4084, 4085. 4114, 4134, 4136; **427**: 3307, 3687, 3805, 4050, 4077, 4078, 4130; **592**: 1909—1911, 5226—5234; **594**: 992. — **г. 1895, 426**: 4061; **427**: 2678, 2797; **428**: 3659; **627**: 1024, 2603; **628**: 1089; **474**: 3866. — **г. 1896, 35**: 2348; **193**: 3042, 3451, 4012; **194**: 3811; **274**: 3013, 4668; **364**: 915; **383**: 1970—1972; **384**: 1909—1911, 5226 до 5234; **385**: 2917, 2918; **574**: 698; **576**: 4418; **577**: 346—348, 2207, 2268, 3872, 3881—3883; **707**: 2115, 3419, 3786. — **г. 1897, 121**: 3087; **688**: 3785; **744**: 3765. — **г. 1899, 95**: 2892, 2897, 3073, 3074, 3470, 3476, 4037, 4711; **96**: 3742; **439**: 2571.

4415; **175**: 567; **176**: 3182, 3416; **177**: 498; **179**: 2357. — **г. 1766, 188**: 4700. — **г. 1867. 757**: 1504. — **г. 1868, 161**: 404, 405, 992; **162**: 1183, 3855, 3856; **165**: 1122, 1784—1785. 4443, 4498; **166**: 1598. — **г. 1870-71, 135**: 2856; **136**: 3472, 3556, 4650.

Сев. — Собраніе рукописей П. И. Севастьянова. А. Викторовъ. Москва, 1881. **37**: 4451; **48**: 1846; **51**: 5001, 5012, 5019—5021, 5024, 5026, 5049, 5051, 5052, 5057; **53**: 142; **73**: 305, 306, 900, 5255, 5236, 5239.

Сырку. — Краткій отчетъ о занатіяхъ за границей. П. А. Сырку. С. Петербургъ, 1895. **14**: 1036; **16**: 881, 882.

Slov. — Slovinac, list za knjigu, umjetnost i obrtnost. Dubrovnik, 1878 и даље. **г. 1880, 115**: 4905; **212**: 4801; **236**: 4725; **278**: 4832; **295**: 4833; **438**: 4633. — **г. 1881, 66**: 4858; **103**: 4765; **452**: 4902. — **г. 1883, 29**: 4780; **97**: 4776. — **г. 1884, 63**: 4887; **429**: 4773.

С. Н. Лист. — Сербскій Народный Листъ. Уредникъ и издаватель Θеодоръ Павловичь. Год. 1845. и 46. **г. 1845, 179**: 752; **180**: 1199, 1832, 2071; **181**: 2159, 3076, 3077, 4310. — **г. 1846, 74**: 668, 669.

Спом. — Споменик Српске Краљевске Академије. Београд. **књ. III, 58**: 4204; **59**: 1844, 2314, 3209, 3921; **68**: 2535; **69**: 909, 1592, 2059; **78**: 1418; **93**; 1420; **97**: 1447; **105**: 5245—5253; **123**: 1658; **145**: 1444, 2786, 2787; **166**: 621, 719, 4175, 4176; **176**: 522; **177**: 2269, 2270, 2584, 3230, 3231, 3355, 4243; **178**: 1150, 1349, 1350, 4410; **196**: 1794, 1882, 1883, 3499; **197**: 2050, 2953, 3009, 3205—3207, 3308, 3375, 3488—3490, 3588, 3626, 3642, 3613; **198**: 1586, 1708, 1850—1853, 1857, 2138, 2231, 3008, 3550, 4452, 4524; **199**: 699, 2424, 2757, 2758, 2891, 4086, 4262, 4266, 4383, 4495; **200**: 453, 1788, 2082, 2083, 4267, 4469, 4470, 4604; **201**: 823, 897, 1809—1811, 2789, 4356; **202**: 392, 1527, 1537, 1538, 1802, 3749, 4131, 4523; **203**: 395, 2500, 3465, 3615, 4521, 4522, 4586—4588, 4600, 4611, 4616; **204**: 2329, 2959, 3119, 3236, 3365, 3540, 3996, 4541, 4607, 5167—5185; **205**: 1082, 2592, 2662, 2824, 2825, 2931, 2932, 2947, 3169, 4590, 4625; **206**: 476, 853, 1320, 1594, 1654, 3565; **207**: 551, 3466; **208**: 1368, 1403, 3291; **209**: 163, 313, 626, 4174, 4602; **210**: 896, 1021, 1714, 2885, 4218; **211**: 100, 101, 149, 280, 602; **212**: 794, 828, 829, 878, 2382. — **Књ. IV, 11**: 423. — **Књ. IX, 14**: 180—182, 550; **15**: 192, 4217; **16**: 537, 549, 1676—1679, 4268, 4358; **18**: 1292, 1302; **19**: 1048, 1182; **21**: 4924, 5118; **22**: 122, 332, 4672; **23**: 254, 1543, 2234; **24**: 4357, 4546; **25**: 461, 4923. — **Књ. X, 43**: 3369, 3370; **70**: 644. — **Књ. XIX. 37**: 806; **43**: 755, 758, 759, 4583; **44**: 623; **45**: 760, 761; **46**: 1529, 1807, 4303, 4376; **47**: 420, 421, 576, 577, 650, 695, 2809, 4287; **48**: 1057, 3065, 5066, 3303; **54**: 5279—5303; **56**: 4967, 4989; **57**: 1213, 2157, 4969, 4970, 4977, 4997; **58**: 1595; **73**: 9, 690. — **Књ. XXVIII, 14**: 23; **30**: 2114, — **Књ. XXIX, 45**: 118; **48**: 2020, 2077, 2078; **49**: 1885; **53**: 3828; **55**: 2954, 3722. — **Књ. XXX, 39**: 132, 133, 399, 1559, 2904; **40**: 462, 2041, 2177, 2440, 2541, 4400, 4442; **41**: 1864, 1884, 2022, 2307, 2529, 2760, 2761, 3004, 3022, 3023, 3075, 3238, 5719—5722; **42**: 99, 1966, 3428, 4177, 4232, 4346; **43**: 43, 44, 114, 115, 446; **44**: 254, 1461, 1480, 1481, 2018, 2019, 4269; **45**: 1543, 4939. — **Књ. XXXI, 39**: 2605. — **Књ. XXXIII, 61**: 2054; **161**: 1947. — **Књ. XXXVII, 1**: 873; **2**: 343, 953; **3**: 3148, 3549, 4490; **6**: 1008, 4412; **7**: 2647; **8**: 1375, 1751, 4223, 4224, 4434; **9**: 792, 1552; **10**: 121; **12**: 2599—5602; **13**: 831; **14**: 937, 1187, 4088; **15**: 545, 546, 1229; **20**: 2708, 2709; **21**: 4330; **26**: 973; **27**: 974; **29**: 979; **30**: 402, 403; **35**: 2747, 2748; **39**: 2166; **43**: 2786, 2787; **44**: 991. — **Књ. XXXVIII, 109**: 2869, 2912, 3160; **110**: 3803, 3804; **131**: 2509, 4561; **132**: 916; **134**: 2939; **136**: 439; **137**: 309; **138**: 467, 1715, 2381, 4238, 4509; **140**: 1365, 1366; **141**: 1010, 1135, 1803; **142**: 684, 4413; **143**: 701, 2888; **144**: 315, 2002, 4377, 4406; **145**: 4196, 4380; **146**: 1058, 2490, 2491, 2922,

Спростр. — Описъ на Ръкописитѣ въ Библиотеката при св. Синодъ на Българската цѣрква въ София, описа и нареди Е. Спространовъ. София, 1900. **12**: 2710—2712,

Hahn. — Reise von Belgrad nach Salonik, von J. G. v. Hahn. Wien, 186. **239**: 357; **240**: 1653.

Хиљф. III. — Собранїе сочиненій А. Гильфердинга. Т. III. (Боснія. Герцеговина и Старая Сербія). С. Петербургъ. 1873. **97**: 5058, 5059, 5068, 5070, 5079, 5082, 5083, 5087, 5089, 5090; **102**: 4612, 5060, 5071, 5084, 5085, 5092, 5201; **103**: 82; **104**: 123; **117**: 1410; **121**: 15; **131**: 96, 147; **132**: 143, 5102, 5110; **145**: 170; **146**: 5067; **147**: 158; **160**: 2081, 5103; **164**: 5069, 5072, 5073, 5086, 5088, 5091, 5095—5100; **193**: 4946; **203**: 736, 5133; **214**: 1312—1316; **218**: 1133—1134; **219**: 1312—1316; **220**: 5080; **225**: 648; **233**: 817; **470**: 4300.

Хришћ. Вес. — Хришћански Весник. Часопис духовни. Уредник Алекса Илић. Београд. 1896. **169**: 3788, 4051; **170**: 3730.

Црногорка. — Црногорка, лист за књижевност и забаву. Уред. Јов. Павловић. Цетиње, 1884. **1**: 1790, 1907, 1908, 2105, 2469, 2470.

Чтен. — Чтения въ Императорскомъ Обществѣ исторіи и древностей россійскихъ при Московскомъ университетѣ. Москва. **Г. 1847, I**: 4953. — **1859, II**: 5682. — **Г. 1861, 4, 1** 2496, — **Г. 1867, IV, 22**: 29; **45**: 48, 49; **100**: 2415, 3188. — **Г. 1870, 3, 6**: 2203, **7**: 2008; **8**: 1831; **9**: 1495, 1923—1925, 1939; **10**: 1664; **11**: 4713; **12**: 1054, 2629, 2806; **14**: 2628, — **Г. 1896, 2, 5**: 1562, 1563, 1568, 1569.

Шаф. Рук. — Рукописи Павла Јосифа Шафарика (нынѣ музея корол. ческаго) въ Прагѣ. Описалъ М. Сперанскій. Москва, 1894. **32**: 1425; **37**: 5019—5021; **45**: 2411; **47**: 641; **61**: 507; **62**: 2080, 3488; **64**: 1879; **65**: 4941; **66**: 1406; **84**: 3196; **91**: 3517—3520; **92**: 1447; **98**: 169.

Schaf. (Litt.). — Paul Jos. Šafařik's Geschichte der südslavischen Litteratur. III Bd. Prag, 1865. **20**: 639; **21**: 798, 799; **25**: 1486; **94**: 4172; **96**: 2254; **121**: 673; **131**: 1887; **155**: 764; **175**: 886; **182**: 3500; **184**: 1033; **185**: 1516; **200**: 375; **205**: 148; **209**: 378; **210**: 381, 382; **211**: 383; **212**: 386; **214**: 411; **215**: 438; **216**: 443, 444; **218**: 459; **219**: 463; **220**: 468; **221**: 469; **222**: 485, 486; **223**: 691; **225**: 493, 494; **226**: 505; **227**: 525; **228**: 530; **229**: 534, 535; **230**: 540; **231**: 541; **232**: 569; **234**: 581; **235**: 589; **236**: 619; **237**: 619; **238**: 620; **239**: 628; **240**: 638; **241**: 655; **242**: 656; **243**: 682, 683; **244**: 685; **251**: 1105; **253**: 1310; **254**: 1385; **255**: 1433.

Шем. Б. К. — Шематизам православне епархије Бококоторско-дубровачке за год. 1875. и даље. Задар, **г. 1875, 12**: 1672. — **г. 1876, 27**: 1055, 1784, 1785; **33**: 2935, 3216. — **г. 1877, 6**: 1672; **7**: 2153; **8**: 1776, 3568; **31**: 2348. — **г. 1879, 27**: 1055, 1784, 1785; **28**: 404, 405, 629, 630, 4443; **29**: 2250, 2251, 2621, 2622, 2989. — **г. 1882. 32**: 1699, 5001, 5003, 5021, 5022, 5024, 5026; **33**: 5012, 5019, 5020, 5025, 5050, 5051, 5053. — **г. 1883 20**: 919; **31**: 2692, 2693; **32**: 553, 879. — **г. 1884, 38**: 803, 3717, 3718. — **г. 1885, 31**: 3158; **38**: 3025. — **г. 1877, 33**: 2596, 3071, 4673. — **г. 1888, 32**: 3245, 3246, 3437; **36**: 2945, 3007; **37**: 2983; **39**: 5777—5779. — **г. 1890, 35**: 3058; **38**: 2940; **39**: 2346, 2347; **40**: 1305, 1306. — **г. 1892, 39**: 3726, 3817, 3929; **40**: 2733, 2791, 3128, 3757; **41**: 3793, 3294, 3390; **43**: 1960. — **г. 1894, 36**: 4165; **39**: 2678, 3471. — **г. 1895, 34**: 3462; **35**: 877, 1294, 1295, 1435, 1530, 2796, 3140, 3418, 4928, 5685; **36**: 1025, 2155, 4688, 4706, 4716; **37**: 1488, 1843, 2568, 4715. — **г. 1896, 43**: 1084, 3693; **45**: 1083; **48**: 2813, 3117, 3710, 3817; **49**: 1672. — **г. 1897, 31**: 2673; **41**: 4676; **46**: 1900, 1901, 3493; **44**: 3357. — **г. 1899, 45**: 1902, 1903.

Шем. Гор. Карл. — Шематизам православне српске епархије Горњо-карловачке. Карловци, 1880 и даље. **г. 1892, 7**: 2291; **8**: 2286.

Шем. Даб. Бос. — Шематизам православне митрополије и архидијецезе Дабро-босанске. У Сарајеву, 1882 и даље. **г. 1884—86, 3**: 3175; **12**: 4962.

Шем. Срем. Карл. — Шематизам источно-православне српске архидијецезе Сремско-карловачке. Нови Сад, 1892 и даље. **г. 1892, 3**: 504; **4**: 410, 1429, 4964; **5**: 509, 584, 634, 724, 4979; **6**: 1022, 1051, 1176, 1821, 4985, 4990; **7**: 672; **9**: 506, 734; **10**: 677, 764, 4954; **11**: 556, 557, 612, 650, 1475; **12**: 848, 849, 1645, 1765, 1940, 2112; **13**: 4991; **14**: 706.

Шем. Хер. Зар. — Шематизам српско православне митрополије и архидијецезе Херцеговачко-захумске год. 1890. Сарајево. **23**: 839; **38**: 3420, 4699; **39**: 3474; **41**: 1456, **2707**, 2896, 2949, 3014, 3157, 3278; **53**: 648; **55**: 4137; **123**: 708; **126**: 4934; **128**: 3386; **129**: 1960; **146**: 3487; **157**: 3557; **158**: 4658; **161**: 5701; **162**: 3696.

Шестодн. — Шестодневъ. составленный Іоаномъ. ексархомъ болгарскымъ. А. Поповъ. Моска, 1879. **л.** ҂р.л҃.в: 20; с҃.и҃.г; 21.

5.

АЗБУЧНИ РЕГИСТАР.

А.

ловине 1697. — Види: Димитријевић, Живановић.

Аврамије, игум. м. Пиве 1210; трудио се о пописивању препрате 1177. — игум. м. Хопова 634. — преставио се (у Крушедолу?) 1163. — приложио књигу м. Добриловини 1561. — даскал, донео приложену књигу у м. св. Павла у Св. Гори 4412. — Види: Хлаповић.

Аврамов Михаил, пуковник срп. хусар. пука, оковао јеванђеље (м. Бођанима?) 4480.

Аврамовић, (Абрамовић) јером. м. Савине, његов крст 2264, 2796. Да не буде ово један исти крст? — **Леонтије**, архим. м. Требиња, купио књигу у Москви 2536. — **Никола**, Требињац, поп, преписао писма патр. Арсенија III у Требесину 1974; обновио књигу у Новом 2441. — **Стефан**, ђакон м. Савине, списао читуљу 3125. — **Стефан**, спахија, звани Храбрени, наредио да се пише књига и приложио је м. Житомислићу 1287.

Аганлија с друштвом завладао Београдом 3908.

Агапије запопљен на Тројицком Подворју у Москви 1569.

Агафија, матиАтанасија Савића 3704.

Агатангел, архијеп. и митрополит београдски и српски 4018, 4036, 4045.

Агатон, јером. Хиландарски 5008.

Агрипина, мирски звана Мирослава, гроб јој 70.

Агуп, приложио књигу св. Јовану 4363.

Адакале, узели Немци 3645; увели Турци 3651.

Адалете донео паша из Цариграда у Београд 3652.

Адам с братом искупио књигу из залога и приложио св. Николи у Софији 1119. — поп, сведок прилога 2061. — Види: Монастерли.

Адамовић Алекса, поп, повезане му књиге 4127.

Адвић(?) Милош, гроб му 4753.

Адем-ага, муселим Руднички 3412.

Администратор, в. Брњаковић Ника.

Адмирал, в. Наумов, Орлов.

Адријан, патријарх руски, даровао књигу м. Раваници 1984.

Адријанопољ 2079: види Дренопоље, Једрене.

Азања, с. 4063.

Азапи, покрстили се 250.

Азарија (Азарић) богумил 178; — хаџи, продао књигу 1301; — поп, купио књигу и приложио м. Ксенофу 1461; — јером. м. Завале, саградио чесму и две чатрње 4576; можда исти, његов крст 4678. Упор. Завалац Разарије(?) можда исти.

Ајваз-Мехмед-паша 2847.

Ајдановци в. Ђорђе св.

Ананије, игум. м. Крепичевца, дошао из Свете Горе, отворио манастир, постао игуман и пописао ствари 5982. — игум. св. Петке (код Шишатовца), његовим трудом и наредбом сазидан и пописан храм 798. — старац м. Ломнице 821. — јером. м. Хопова, трудио се о окову јеванђеља 1213. — монах од Комолати, и браћа му ктитори Слимничког ман. 961. — ћир, писао књигу (у Дебру?) 476. — од Хиландара, био на Браничеву 905. — монах, писао књигу у Пшинском м. и приложио је 4261.

Акан, в. Ђоковић.

Акетић (?) с. 4638.

Акила, в. Синопљанин.

Акидина, кнежна, в. Полубенски Иван.

Аков, 5486.

Акростих, 1035, 1052, 1278, 2169.

Аксентије, (Агк-, Авк-) митрополит Босански, (Дабарски), 807, 821, 822; наредио да се пише књига 809. — I, митрополит Захумљу Херцеговачком (на Херцеговини, херцеговачки), 2510, 2519, 2534, 2555, 2681. — II, преставио се 3624. — III, дошао у Херцеговину 4117, 4119, 4122, 4124; 4138. — архим. м. Мораче, преставио се 4050. — игум. м. Милешеве 1820; биће исти као проигум. — **Милошевац** — његова књига 1929. — игум. м. Ораховице 3126; можда је исти као мртав 3287. — игум. м. Пиве 1689. — (Акседије) параекзарх митроп. Скопске, писао књигу у с. Ви-

Антонић Вук и **Вуко** ктитори цркве у Пелинову 2348.

Антоније (Андони, Андоније). св. црква (у Св. Гори?) њена књига 4313. — митроп. Херцеговачки. његовим трудом пописана препрата у Грачаници 688; патријарх, слика му у горњој цркви у м. св. Николе у Дабру (м. Бања) 722. — игум. св. Ђорђа у Нагоричину 41. — игум. м. Лепавине 2879. — игум. м. Мораче, његовим трудом пописан хр. св. Николе 1324; пописане међе манастирског имања 1325; његовим трудом обновљена и пописана црква св. Стевана 1374. — игум. ман. Ораховице 2288, 2298. — старац, јером. подигао храм введења (м. Соколац у Ст. Србији) 426. — ктит. св. Павла (?), преводио с грчког на српски 324. — инок, ученик старца Ђенадија, преводио с грчког на српски у Ватопеду 5572. — Рафаил, епактит. писао књигу 4950. — јером. писао књиге у св. Ани (у Св. Гори) 1355. 1482 (у ћелији Преображења), 1503, 1525, 1540 (монах!), 1650. 1699. — писао књигу у м. Враштици 1021. — писао књигу у пиргу Карејском 1274. — писао књигу у м. св. Павла (у Св. Горе) 1149. — монах, писао књигу у хр. св. Стевана првомученика 225. — јером. донео у м. Милешеву књиге из Москве 1875. — духов. богородичина ман. на реци Тресци 1886. — ђакон митрополита Арсенија 2427. — калуђер м. Добриловине 2978, 2980. — јером. ман. Житомислића (?) 2592. — од м. Мораче (?) 1239. — бивши јеклисијарх Пећки 3276. — параклисијарх м. Хопова 1176. — поп, купио књигу 5565. — Печерски, приложио књигу Хиландару 4453. — Види: Бакић, Богићевић, Довољан, Јосифовић, Петровић, Протић, Симоновић.

Антонијев, ученик, в. Виктор.

Антонијевић Мојсеј, писао књигу у Руми 3729. — **Христивоје**, обновио јеванђеље 3868.

Антонић Митар, из с. Миличинице приложио јеванђеље м. Рачи 3711.

Антоновић (Антуновић) **Исаија**, архиман. његова књига 2450; митроп. Арадски и Карансебешки, осветио антимис 2622; архијеп. и митроп. Карловачки 5489; преставио се у Бечу 2962, 2974; можда је исти 2685.

Ануфрије, в. Онуфрије.

Апић Јуко, из с. Бителице писао саландар у м. Хрмањ 4589.

Апостол, из с. Моштанице, откупио књигу 2048.

Апостоли св. в. Јаков, Петар и Павле.

Апостоловић Ђорђе, откупио књигу ман. св. Пантелејмона у Ст. Србији 2065. — **Никола**, из Земуна 3961.

Арад, 2477, 2514, 2562, 2622; опљењен 1876.

Арамије, даскал, писао књигу у м. Раваници 1638.

Арамбаша в. Мандић Бошко, Обрадовић Никола, Унковић Митар.

Аранит в. Чекеревић.

Аранитовић Стефан, свешт. из Пожаревца, био у м. Хопову и у м. Шишатовцу поради милостиње за београдску саборну цркву 2863, 2864.

Аранош, село, поробили Турци 1781.

Араплија, код Цариграда 5596.

Арапска, (Рапска) војевали на њу Турци 5651.

Арбанаси, (Арванити, Арнаути) 1467; са пашом Скадарским попалили ман. по Ваљ. и Беогр. нахији 3650; ударили на Црну Гору 5532 — пленили и попалили Рил. ман. 5854.

Арбанашка (Арванитска) земља 321; држава, стране 328.

Арбанашки пирг у Св. Гори 1667, 1692.

Арванити, в. Арбанаси.

Арванитска земља в Арбанашка..

Аргири Ђорђе, кујунџија из Мосхопоља, ковао рипиде 2430.

Ареопагит Дионисије, преведен на словенски 4944.

Ариље, м. на реци Моравици, била његова књига 1445; запустео 1446; дате му Јовањске књиге на послугу 2417, 3870; његова књига 5831.

Арнаути в. Арбанаси. — из Црниша в. Вучетићи.

Арнаутин в. Шахин-ага.

Арнаутовић Дамјан, хаџи, из Сара-

јева, његовим настојавањем враћена књига св. Арханђелу у Сарајеву 2440 — **Јован** приложио крст св. Аранђелу у Сарајеву 1829.

Арон, инок м. Лепавине 5845, 5846. — јером. м. Шишатовца 3668.

Арса, лајтнант. послао у м. Ћелије похаране књиге 4448.

Арсеније I, архијеп. српски 20, 4931. 4932; пописао (?) Пећку цркву 15, преставио се 5029; лежи у Пећи 202; 879, 1500; раздробили га Скити 1501; лежи у м. Довољи 4031; пљачкан и враћен 4032. 4033. — **III, Црнојевић** патријарх. био у Босни 1705. у Браничеву 1713. вратио се из Срема 1728; био у Жичи 1759, у Смедереву 1768, у Јерусалиму 1815. у Никољи 1824, у Осоговском ман. и пописао цркв. утвари 1859, на Цетињу 1909, 1936, и вратио се преко Цуца у Никшиће и Пећ 1911, 1936; прешао с народом и владикама у Аустрију и дошао у Сентандреју 5283. 5305. 5488; претрпео искушења од Немаца 2016; био у Шишатовцу 2112; наредио да се посвети владика црногорски Сава Очинић 1985; посветио влад. славон. Софронија Подгоричанина 2152; осветио антимисе 1960, 1961; приложио књигу богородици Цетањској 1794; послао у Хиландар јером. Матеја 1823; купио књигу 2052; његове књиге 2009. 2045; помиње се: 1129, 1736, 1754, 1758, 1786, 1791, 1814, 1836—1838. 1843, 1903, 1916, 1939, 1944, 1951, 2010, 2056, 2086, 2099, 2114, 2128, 2129, 2131, 2147, 2154, 2159, 2160, 2167, 3384; преставио се у Бечу и пренесен у Крушедол и сахрањен у гробницу св. Максима 2147, 2161, 2162, 2184, 5293. — **IV. Јовановић, Рашковић**, архиђак. патр. Мојсеја 2257; можда је исти и 2285; митропол. Рашки и егзарх Пећки, био у Враднику ради милостиње 2400; био у Ресави 2412; можда је исти 2427; постао патријарх 2401, 2440; био у м. Рили 2453, 5774, 5783, у м. Гомионици 2479, у м. Лесновском 2490, 2491; у с. Штаву 2492, 2493; у м. Житомислићу 2510—2512, 2628, у ман. Жичи 2521, у Сретењу (на Ушћу) 2557, у Сарајеву и св. Тројици (Плев) 2616, дошао у Београд 2717; пребегао с три митропол. у Аустрију 2739; опис тог бегства 2720; ишао у Беч и вратио се у Београд 2721; био у Пешти 2751, у Пожуну 2830, по трећи пут у м. Шишатовцу 2908; наредио да се препише хрисов. м. Враћевшнице 2730; наредио да се пише књига 2964; добио књиге на поклон 2827, 2830; његов тањир 2508; поклонио књигу митропол. босанском 2840; приложио књиге у Пећ 2442. у ман. Шудикову 2686; оковао јеванђ. богородици Цетињској 2607; приложио покров м. Дечанима 2878, м. Студеници 2948; изобразио антимис 2460, 2463, 2465—2467, штампао антим. у Бечу 2857, 2877; његовим настојавањем приложена књига Пећи 2469; записао се на књигама (био на Цетињу?) 2456, 2509, 2550; помиње се 2414 (погрешно Пајсеј). 2415. 2519, 2534, 2556, 2625, 2681, 2699, 2719, 2789, 2808, 2812 (?), 2828, 2863, 2864, 2890, 2895, 2913, 2937, 2983, 2993, 3384; престави се у Карловцима и сахрањен у Крушедолу 2957, 2958; гроб му 2960. — архијереј под кога је подпадао м. Лесновски, наредио да пише књига 102. — архијепископ, наредио да се пише књига 201. — митрополит првопрестолни (Рашки?) наредио да се пише књига св. Николи Кончулском 316. — митрополит, под кога је подпадала м. Враћевшница 1053. — митрополит. (Херцеговачки?) његов антимис 2202. — митрополит Херцеговачки 5453; можда исти 2614. — архијепископ Еласонски, поклонио књигу 826. — јепископ Северински 3035. — прота Светогорски 20, 4933. — први игум. м. Дечана, наредио да се пишу књиге 65, 87; трудио се о попису ман. 92. — игум. ман. Житомислића 2510, 2628. — игум. Пећки ишао у писанију 1670. — игум. м. Раче 1632; биће исти као проигум. био у Жичи 1641. — игум. м. Риле 5661; биће исти 5682. — игум. св. Тројице (Плев.) 1999; други 2534. можда је исти и 2325. — игум. ман.

„оброк“ у с. Завоју, окр. Пиротски 2484. — Види: Бешеново, Војловица, Вољавча, Вујан, Грабовац, Ковиљ, Крка, Куманица, Лесново, Марча, Моштаница, Обровин, Прибина Глава, Раковица, Севолничка црква, Ступа, Тара, Тушимља, Ћелије, Чудов манастир.

Архијепископи и патријарси:

Српски, а) Пећки. в. Антоније, Арсеније, Атанасије, Бркић Василије, Гаврил, Григорије (? архијеп.) Данил, Ђерасим, Јаков, Јанићије, Јеврем, Јевстатије, Јеротеј, Јован, Калиник, Калиник Грк, Макарије, Максим, Мојсеј, Никодим, Никон, Пајсије, Сава. Саватије, Спиридон, Ћирил, Филип.

б) Карловачки в. Антоновић Исаија, Арсеније, Ђаковић Исаија, Ђорђевић Јован, Јовановић Вићентије, Јовановић Вићентије Видак, Ненадовић Павле, Петровић Мојсије, Подгоричанин Софроније, Поповић Вићентије Хаџилавић, Путник Мојсије, Станковић Стефан, Стратимировић Стефан, Христофор (администр.)

в. београдски в. Агатангел, Јовановић Петар.

Александријски, в. Јаћим (папа и патр.), Макарије.

Антиохијски, без имена 52; в. Игњатије, Михаил.

Еласонски, в. Арсеније.

Јерусалимски, в. Атанасије, Доситеј, Ђерман, Нектарије, Пајсије, Теофан.

Охридски, в. Доротеј, Доситеј, Зосим, Климент, Марко, Никодим(?) Прохор, Симеон, Теофилакт.

Руски, в. Адријан, Алексије св., Јермоген, Макарије, Рафаил, Цамблак Григорије.

Цариградски, в. Григорије, Доситеј, Јеремија. Јосиф, Караџа-Оглија Јаћим, Марко, Неофит, Нифон, Пајсеј, Ћирил.

Архијепископске књиге, 38, 1029.

Архијепископска црква у Жичи приложене јој књиге 282. 283, 626; в. патријаршка црква, Пећ.

Архимандрити:

без ознакс, в. Авакумовић, Антоновић Исаија, Павловић Иноћентије (м. Прасквице ?), Павловић Партеније, Петровић Василије (потоњи влад. Црногорски ?), Путник Мојсеј (архијепископски), Ранковић Димитрије (цетињски ?), Стефановић Вићентије (у Пожаревцу), Ђурчић Нићифор, Шароња Радивоје;

м. Бездина, в. Живојиновић Дионисије, Милутиновић Јоасаф;

м. Благовештења и *Вољавче*, в. Григорије;

м. Боговађе, в. Рувим;

м. Вољавче, в. Јосиф;

м. Враћевшнице, в. Павловић Мелентије;

м. Врдника, в. Ђерасим;

м. Гомионице, в. Пахумије.

м. Гомирја, в. Алексић Теофан;

м. Грабовца, в. Теофановић Арсеније;

м. Гргетека, в. Атанасијевић Андрија, Пећанин Теодосије;

м. Девича, в. Ђерасим;

м. Дечана, в. Данил (и игум.), Ђорђевић Јован, Мојсеј, Христофор;

м. Донског (у Москви) в. Миланковић Авакум;

м. Ђурђевих Ступова, в. Јаћим;

м. Калиника, в. Јаковљевић Самуил;

м. Ковина, в. Стефановић Исаија;

м. Крупе, в. Зелић Ђерасим;

м. Крушедола, в. Амфилохије, Атанасије Величковић, Данил, Исаија хаџи, Никанор, Пахомије, Радосављевић Нићифор;

м. Лепавине, в. Нићифор, Осмокруовић Григорије, Поповић Нићифор;

м. Маркова, (код Призрена) в. Гудовић Дионисије (и игум.);

м. Милешеве, в. Василије (и игум.), Висарион, Милешевац Максим (и игум.). Теодосије (и игум.);

м. Мораче, в. Аксентије, Аукентим(?);

м. Невског, (у Петрограду) в. Петар;

м. Николье в. Ђорђе Марковић;

Нишки в. Дрехаловић Григорије;

м. Ораховице в. Ораховичанин Арсеније;

м. Св. Павла, (у Св. Гори) в. Ананије;

Б.

Бобошевец Атанас, поп, приложио књигу м. Рилском 5788.

Бобошевски ман., храм св. Димитрија, његова књига 4322

Бован, вода код м. Завале 4576.

Бога, сведок прилога 1155.

Богавац, помен 441. — Види: Болуновић, Секулић.

Богавчић Болашин, писао гробни камен 4813.

Богачић Радивоје, писао гробни камен 4834.

Богашевци, в. св. Никола.

Богдан, писао књигу св. Арханђелу у Иловици 19. — поп, писао књигу у с. Рогљама 850. — ђак, писао књигу у с. Глоговици 4272. — трговац далматински, подигао ман. Вођане 2362. — протодовцјар, ктитор ман. Каленића 5130. — **кнез**, ктитор оправке м. Каленића 3281. — презвитер, ктитор ман. Крушедола 1493. — протопоп, приложио двери цркви у с. Грађанима 2856. — из Рушчука (?) с браћом приложио оков. јеванђеље ман. Рилу 5945. — син J. Александра војводе Молдавског 668. — презвитер из с. Црног Луга, писана му књига 5604. — поп из с. Букора, његова књига 3741; види Букорац. — поп Трстенички 258, 260. — син Домше (?) Озреновића, гроб му 4775. — поставио нови камен на Драгића 4784. — поставио камен оцу 4751. — неки, гроб му 1767. — неки, био у Жичи 4660, — подигао (?) оброк 3193. — Види: Богдановић, Букорац, Кнежевић, Оро, Радовановић, Ранковић, Хателевић.

Богдана, удова, приложила књигу Вакшанској цркви 5686. — помен 2246.

Б(о)гд(а)нова, гроб 4760.

Богданов До, с. купило књигу и приложило својим црквама 5611.

Богдановић Богдан, Вуко, Вукосав, Вучета, Иван, Јово, Марко (bis) Никола, Раде и Рајич, кнезови у Његушима из куће Богдановића 4058. — **Лазар**, оправио књигу ман. Петковици (Шишатов). 3224. — **Михаилица** од с. Црног Луга, приложио књигу м. Гомионици 2656. — **Павле**, оборкнез нах. Пожаревачке, подигао ћелије у ман. Туману 4045. — **Стојић**. од шанца Петроварадинског, ктитор новог Јазка 2913.

Богданска земља 3326.

Богдаша, сведок продаје 4596.

Богдашић, с. ту сазидана црква 23.

Богиње, помор, 5377, 5454.

Богић од Ђурицке Реке, умро 3069.

Богићевић Антоније, војвода, приложио звоно Лозничкој цркви 5917.

Богиша, писао гробни камен 5964.

Боговађа ман., храм св. Ђорђа, подигнут 3663, 3707; пописан 3779; изгорео 3601, 3650; затворен 3187; његове књиге 2683, 2701; приложене му књиге и др. 3682, 3706, 3730; разно 2811, 3685, 3775, 3790, 3797, 3803, 3804, 5613.

Боговађац, в. Рувим.

Богоје, писао књигу 4175. — кнез, са женом и децом пописао храм св. Николе (Лапуш. црква у окр. Тимоч.) 391. — с матером и браћом подигао храм богород. у с. Ваганешу 105, 106. — из Бучића, јемац зајма 2625. — Види: Милчић.

Богојевић Леонтије, јером. иконом м. Бездина 4963.

Богом (?) приложио крст (ман. Прасквици?) 4675.

Богомдан, презвитар, писао књигу на Требову 930.

Богородичини храмови, без ознаке кога празника богородичина: — два храма богородичина, не зна се где, приложене им књиге 1028, 5644. — на острову Брезавици у Скад. језеру, подигнут 276. — у гори Буковику (ок Софије), ту довршена књига 893. — у с. Ваганешу, подигнут 105, 106. — Витошка бог. ту писана књига 334. — у с. Влакчи, подигнут 1582. — у с. Доцу више Студенице, обновљен 295. — у с. Дрманцима, приложена му књига 1034. — у с. Кучевиштима под Црном Гором, ту писана и приложена књига 441. — Лештијанска бог. 240 (упор. Лештијанска пустиња). — Матковски ман. код Скопља, оправљен, дозидана препрата и пописан 387. — Љевишка

бог. у Призрену, њена књига 845; потурчена 3109. — Одигитрија, у С. Мушутишту у Ст. Србији, подигнут 47. — Пречиста, код Прилепа, писана икона б. 273. — Пречиста у с. Радешину, приложена јој књиге 241. — на Синају приложене јој књиге 116, 4433, 4566, — у с. Слимници, саграђен и пописан 961—963. — на р. Тресци код Скопља, његова књига 1886. — под Цр. Гором код Скопља, 349, 1515; ту писане књиге 216, 335, 5572. 5575. упор. у с. Кучевиштима. — Градачка бог. (у Чачку?) приложено јој звоно 311. — у с. Шаренику пописане цркв. књиге 1422. — Види: Докмир, Јаковштица, Подмахански ман. — храм **Благовештења**: у Јањеву, приложена му књига 754. — у с. Карапу код Ужица, ту писана књига 964; биће исто са **Белом Црквом** у с. Лужници. — у с. Трнави окр. чачански, порушен па обновљен 582. — у с. Чукојевићу у Црној Гори, саграђен и пописан 1183, 4649. — у Хиландарском гробљу, обновљен 3192. — Благовешт. скит у Хиландару, сазидан 1426. — Благов. ћелија м. Дионисијата ниже Кареје, ту писана књига 1502. — Види: Благовештење, Брадачи, Витоница, Врело, Градац, Добрун, Житомислић, Крушедол, Обеда, Пакрачка црква, Папраћа, Черепиш. — храм **Ваведења**. Без ознаке места: ту писана књига 732; приложене им књиге 2194, 2646; његова књига 4321. — близу Голубца 250. — у с. Грачацу, окр. Чачан., приложен му антимис 2468. — у м. Острогу, обновљен 3416; његова књига 2593. — у с. Пећанима у Ст. Србији, зидан и пописан 299. — у Плашком, подигнут звоник 3078. — ман. Соколац у Ст. Србији, обновљен 426. — Види: Бездин, Бођани, Ватопед, Винча, Враништица, Гомионица, Гомирје, Девич, Добрићево, Завала, Јазак, Каленић, Карловачка Горња Црква, Коморанска црква, Кранино, Лепавина, Липје, Пакра, Подмахински ман. (мала црква), Пустиња, Троноша, Убожац, Хиландар, Црковница, Шемљуг, Шудикова. — храм **Рождаства**. Без ознаке места, приложена му књига 4485. — у Врбовцу, окр. Моравски, обновљен 3708. — у Земуну, подигнут 5385, 5388, 5409; 5492. — ман. Наупара, обновљен 4096. — ман. Рајиновац, сагpађен 3658. — ман. Суводолски, пописан 1395. — у с. Тополи, сазидан 3884. — на Цетињу, подигнут 969; разорен 1970, 5353; поправљене зграде 1971, 1972; ту писане књиге 969, 972, 980; приложене му књиге 1708, 1794, 2059, 2138, 4468—4470, 4472, 4473, 4475; приложена митра 1790; разно 1909, 3305, 4471. — Види: Варламовац, Војсиловица, Вувац, Древновица, Костајничка капела, Ластва, Новаци, Подластва, Рила, Шишатовац. — храм **Успенија**: више с. Батоноваца на Струми, ту писане књиге 5611, 5612. — код ман. Градишта у Боци Кот., пописан 1083. — у Кареји(?), ту писана књига 1174. — у Ковљу у Русији 551. — под план. Кучајном, оковано му јеванђеље 588. (Витеоница?) — у Петници, окр. Ваљевски, изгорео 3601, 3650. — ћелија, близу св. Павла у Св. Гори, ту писана књига 1788. — под план. Плочом у Ст. Србији, подигнут и пописан 1351. — у с. Попама, начињен 5519. — у с. Сељанима, обновљен 4137, 4138; приложена му књига 4140, можда исти, приложена му књига 427. — у с. Тарошу, у Банату, грађен му барјак 3439. — у Чајничу, његова књига 373. — Види: Витеоница, Винча, Грачаница, Довоља, Дугч, Ковин, Крепичевац, Крупа, Љубостиња, Морача, Пива, Пирг, Савина, Требиње, Трескавац. — храм **Покрова**: у Лозници, приложено звоно 5917. — капела, пирг, у м. Дивши подигут 3241. — Савина испосница код Студенице, обновљена 3936. — Види: Мала Ремета.

Богосављевић Милован, отишао у Шумадију 4025.

Богосалић Хотин, гроб му 4741.

Богослав, (Богосав), протопоп, долазио у Смедерево 2934. — Види: Јован.

Богослов Јован, ман. приложена му књига 2647; можда је исти и 1169,

В.

више села Јетропоља, ту писане и приложене књиге 1285, 1322, 1323, 1327, 1328, 1353, 1357, 1370.

Варош, део Сарајева, изгорела 3606.

Вартоломеј, јером. писао књиге у Крушедолу 3413, 3414 (и 3435?). — јером. м. Слимничког 961.

Васа, поп, продао књигу 2106. — Види: Вујић.

Васе, ктитор ман. Орешнћа 1653.

Васијан, игум. м. Лашче 4376.

Василије, војвода угровлахијски, убијен 1334. — архијепископ, 471. — митрополит захумски 1321. — **Јовановић**, (свети Василије) 1460, 1629, преставио се 1668; лежи у м. Острогу 2593, 3495, 5778. — митрополит (требињски? можда један од ове двојице) 4300. — митроп. Новобрдски, наредио да се пише књига и приложио је Грачаници 796; приложио јој другу књигу 819; преставио 797. — митроп. Пожешки 813, 861. — митропол. Студенички, доцније егзарх Диоклитије Хвостанске 5572. — митроп. Темишварски, платио певницу м. Хиландару 1888. — владика (Призренски?) долазио у м Грачаницу 3111. — јеписк. Славонијски 2670. — архим. (и игум.?) м. Милешеве, платио писање књиге и приложио је ман. 1312; био у Русији и донео приложену књигу 5668. — архим. м. Студенице 3803: биће други (Матејев брат) донео из Русије потврђену грамату од цара Петра Великог 5339. — игум. св. Аранђела (Тара или Црна Река; упор. бр. 2269, 2270.) 2584. — игум. ман. Бођана, Пожаревчанин, његов рад на унапређењу ман. 1088, 4972, 4973, 4980, 4999 (хронологија врло непоуздана, све ће бити доцнији препис и то нетачан). — игум. м. Винче 730, 731, 758—760, 768. — игум. м. Добриловине 1687, 1905; проигум. ишао с патр. Арсенијем III по Црној Гори и Приморју ради исповедања 1909, 1936; биће исти 1911. — проигум. м. Довоље, приложио књигу 2744. — игум. м. Завале, ктитор оправке храма 2354. — игум. м. Каленића 3141, 3281, 3282. — игум. м. Милешеве 1247; можда исти као проигум. приложио књигу Житомислићу 1497, 5675. — игум. св. Николе на р. Тресци 1544. — игум. м. Ораховице(?) 1816. — игум. Пећки 1253, 1259, 1260, 1265. — игум. м. Студенице, наредио да се пише књига 466. — проиг. м. Студенице долазио у Коморан 1949. — игум. св. Тројице (Плев.) трудио се о писању књиге 492. — игум. богор. на Цетињу 972. — игум. м. Шишатовца 2660. 5782, 5809. — игум. м. Шудикове 704. — презвитер, звани поп **Драгољ**, писао књигу 4167. — мних, писао књигу у Вел. Ремети 672. — јером. писао књигу у ман. св. Илије 903. — писао помешик м. св Павла у Св. Гори 1700; можда исти писао књигу у ћелији успенија близу св. Павла 1788. — мних, писао књигу у Хиландару 156. — изуграф, пописао цркву Климентицу у Мостаћима 1146. — архиђ. од Мале Русије, израдио иконостас цркви с. Дреновца 3126. — зограф од Рисна израдио иконостас у св. Николи, ман. Градиште 3710. — повезао књигу у ман. Вел. Ремети 5772. — јером. духов. м. Враћевшнице 3402. — инок. Дробњак од с. Загула, платио да се пише књига у Св. Ани и послао је у м. Морачу 1635: приложио књигу св. Арханђелу (на Тари?) 5717. — јером. м. Добрићева, његова књига 5933. — јером. м. Житомислића, умро 5676. — јером. м. Крушедола 2218. — клисара м. Лепавине 5771. — архиђ. иконом м. Милешеве, наредио да му се пише књига 399. — јером. м. Мораче 2258. — јеклисијарх м. Ораховице 861; други, 3136. — јером. м. Острога 2593. — духов. св. Павла 1873. — поп од Пећи био у Дечанима 1276. — клисар м. Рила 5952. — од м. Сланаца, био у Јерусалиму 1620, — јером. м. Студенице 4718. — параеклис. м. Хопова 4990. — поп из м. Шишатовца 1283; можда други 1734. — јером. дат му на службу антимис 659. — јером. повезао књигу 1778: други 5753. — читао књигу 4550. — мних, звани **Владислав Мојишић**, гроб му 4910. — ђакон влад. Никанора 2527.

Викарије генерале, в. Велић Ђерасим.

Виктор, (Вихтор) владика, продао књигу 5686. — митроп., влад., Будимски његова књига, дошао у Будим 1766; (био у Коморану?) 1835. — јером., архим., игум., и проигум. м. Хиландара: (јером.) приложио књигу м. Житомислићу своме постригу 5660, 1701, (архим.) 1340; (игум.) платио да се пишу књиге 1525, 1540, 1570, проиг. (Хиландарац) преписао и приложио књигу м. Хиландару 1591; разно: 1484. 1584, 1651. 1692. — проигум. (Пећки?) 1284. — у схими преименован **Макарије**, игум. м. Раванице, трудио се о писању књиге 1449. — монах, писао књигу у св. Ђорђу »у језеру у Стругама« 812. — јером. писао књигу у м. Крушедолу 1579. — оковао (?) јеванђ. м. Морачи 4390. — јером. м. Рила 5724. — поп са Св. Ане, Антонијев ученик, продао књигу 1812. 1851.

Вилатовић Живан, капетан, био у Смедереву 2341.

Вилимон, в. Филимон.

Вилићи, с. 1674.

Вилотије, (Хвилотије) в. Алексић.

Вилуша, с. 582.

Вилхелм, в. Јоанес.

Вина(?), помен 4498.

Виник, 43.

Винограде потукла слана 994.

Винча, ман., храм ваведења, ту писане књиге 730, 731, 755, 758—769, 768, 995; списак њених књига 4582. 4583; упор. Нова Винча; храм успенија, приложено оков. јеванђеље 2574; клише за икону 2626.

Винчанска богородица, клише 3194.

Виручe, с. направљен звоник 3709.

Висарион, митроп. Београдски 1003. — влад. Бихорски, приложио књигу ман. Милешеви 1861. — митроп. Босански, Дабробос. 790, 2084, 2156; палоњу м. Житомислићу 2008. — митрополит Рашки, родом од Пиве, оправио м. Градац, 4329; приложио књигу м. Пиви 4418. — архијереј, митроп. земље Херцегове, основао ман. Требиње 404; наредио да се пишу књиге 404. 453. — I. митроп. Цетињски т. ј. Зетски 353. — II, митроп. Црнагорски, влад. Скендеријски и Приморски 1790. 1901, 1908, 1909; наредио да се пише књига 1953; извео Латине на Цетиње и отровали га 5336. — влад. убили га Грци у Св. Гори 1093. — архим. м. Милешеве, приложене књиге из Русије 1545. 5674. — игум. м. Витеонице 1575. — проиг. м. Возуће. настојавао да се пише књига 1043. — игум. м. Врдника 2400. — игум. м. Девича 864. — игум. м. Довоље, упропастио и напустио ман. и отишао у Дечане 4146, 4149. — игум. (св. Ђорђа? у Призрену?) наредио да се у прилогу допише опширно житије св. Ђорђа 4181. — игум. св. Ђорђа у Темској 5393. — игум. м. Житомислића написао пола књиге 1004; можда исти као проигум. настојавао да се украси крст 1212. да се напише књига 1258. — проигум. м. Ораховице донео у ман. приложену књигу 1671. — игум. м. Раковице, обновио с братством св. Арханђела (м. Треспју) 2192. — игум. м. Рила 5648; други, хаџи 5715. — игум. м. св. Тројице (Плев.) подигао манастир 524; наредио да се пишу књиге 525, 526, 533; лик му у ман. 838. — игум. м. Хопова 1505, 1580(?), 4990. — јером. преименовани Варлам, писао књигу 558. — јером., од Дебра, писао књигу у м. Продрому 545, 546. 573. — инок. писао књигу у м. св. Тројици (Плев.) 743. — таха монах. писао књигу (у Хиландару?) 410. — писао књигу у м. Рачи (тај. букв. в. Допуне) 1555; можда је исти или други из истог ман. који је отишао у Св. Гору и ту наређивао да се пишу књиге и послао их у свој м. Рачу 1512, 1699, у м. св. Луке 1714. — протосинђел патр. Максима. саградио цистерну у Хиландару 1792, 1813. — духовник (игум.?) м. Благовештења код Ждрела, наредио да се пише књига 250. — ћеларије св. Арханђ. (Лесновског) 56. — јером. м. Витовнице био у бегству у Сентандрији 1944. — јером. трудио се о печату м. Витовнице 2118.

— јеромонах оковао јеванђеље ман. Житомислићу 1939, 1924, 1925. — јером. ман. Раванице оправио књигу у бегству у Сентандрији 1944. — јером. м. Савине 3462. — јером. св. Тројице (Плев.) оковао штаку св. Саве 978. — јерођакон м. св. Тројице (Плев.) обновио књигу 2681; можда исти као јером. в. Тројичанин. — јеклис. м. Хопова 1051. — јером. м. Цетињског, подигао малу цркву у Подмахинском ман. 3750. — јером. 2064. — Види: Бијелић. Благовештенац, Нићифор архијерej, Павловић, јепис., Стефановић, Тројичанин.

Висока, гора 250.

Високо, град 231.

Висоре, 4753.

Вит. р. 1191.

Вита. фрад. мали брат из Котора зидао Дечане 63.

Виталије, отац, превео књигу с грчког 4296.

Витанија, 956.

Витезово, 388.

Витеоница, храм успенија, обновљен 4152; приложена му књига 1079; ту повезана и дописана књига 1575; окован му крст у Сентандреји 3669; његова књига 4325; његов печат 2118; упор. бр. 588.

Витиница, с. 5795.

Витко, гроб му 4819.

Витков Стојан, од Богданов Дола 5611.

Витковић Јевто, Ваљевац, капетан, погинуо у Ваљеву и сахрањен у ман. Јовањи 5371. — **Секула**, обрштер сремске катан. регименте, гроб му 3061. — **Стефан**, бригадир, његова дела у Русији 2819.

Витлејем, 956.

Витоје, поставио камен на се и на своју кућицу 4804.

Витојевац, с. 3944.

Витомиров син, в. Алимир.

Витомирци, с. ту храм вазнесења 261.

Витоница, храм благовештења, приложен му набедреник 1118.

Витослава, кћи војводе Младена а жена вел. жупана Алтомана, гроб јој 136. — Види: Драгиња, Марина.

Вићевић Јован, ктитор оправке м. Завале 2354.

Вићентије, архим. 3336. — игум. м. Ораховице 1656. — игум. св. Павла у Св. Гори 912, 913; биће исти и 1044. — свештеник у м. Грацу 805. — био с Арсенијем III на Цетињу 1911. — Види: Беочинац, Ивановић, Јазачанин. Јовановић, Морачанин, Петровић, Поповић, Ракић, Стефановић.

Вицегенерал, в. Монастерли Јован.

Виценцо, в. Вуковић.

Виша, приложила књигу св. Николи у Слепчу 550.

Вишеград. 5371.

Вишењ, потписао камен оцу 4753.

Вишеслав, град 250; узели Турци 5193.

Вишновићи, 3025.

Вишња, са синовима подигла храм св. богородице у с. Ваганешу. 105. — мати кнеза Милоша 4041; гроб јој 4007. — помен 3483.

Вишњевски Теодор, од с. Вишњице, био ђенерал у Русији 2822.

Вишњић Иван, поп, Карловачки настојатељ обнове м. Ковина 2167.

Вишњица, с. 1366, 2822.

Влад, велики војвода угровлашки 398; наредио да се штампа књига 408.

Влада, умрла 641.

Владика Вршачки, одерао га паша Темишварски на мех 3736; — Нишки, био у ман. Рилском 5820. — в. јепископи.

Владика (госпођа), в. Вукоцамић (?) Јерина.

Владимир, протопоп, помен 1545. — усекао камен 4777.

Владисављевић, в. Вујовић Филотеј.

Владисалић Радич, гроб му 4873. — **Стефан**, приложио књигу 1321.

Владислав I, краљ српски 14; писана му књига 22; пренео мошти св. Саве у Милешеву 4929; направио крст са часним дрветом 4930; умро 5015; објављење мошти 4943. — II, лик му 5100; 53 (?) подигао цркву (?) 4725. — син Стефанов, унук вел. кнеза Вукана, лик му 5077. — ђак, писао књигу св. Ни-

коли 5560. — ђак од Новог Брда, писао књигу у Нагоричину Младом 313. — таха ђак, писао књигу у богр. под Црном Гором 335, 5572, 5575 (граматик), у м. Рилу 349. — ђак, писао књигу у м. Милешеви 399. — писао књигу 4209. — и син му Новак, продали земљу 4596. — приложио књигу м. Рили 4761. — (Владисов) купио књигу 5784. — Види: Мојшић.

Владисава, в. Маројевић Милутин 4793.

Владиславић Гавријел, граф, његов рад у Русији 2821, 2823. — **Емил** (Јефим), граф, ђенерал-лајтнант, његов рад у Русији 2820, 2823. — **Мојсеј**, граф, његов рад у Русији 2823. — **Сава**, граф илирски, приложио књиге: у м. Жупу 2596, у м. Пиву 4417, у м. Требиње 2707, у ман. св. Тројицу (Плев.) 4747; приложио дискос и путир храму вазнесења на Топлој 2732, 2733; његов рад у Русији и смрт 2817, 2823.

Владо, Бабугов син, подигао храм св. Јакова и Петра (негде у окр. Пожаревачком, у околине м. Витовнице) 8.

Влађ в. Бијелић, Влаховић.

Влађевић Влатко, гроб му 4773, 4774. — **Вукобрат**, гроб му 4845. — **Вукосав**, војвода, погинуо на Крајини, гроб му 4833.

Влака (?) 2354.

Влаково 4282.

Влакча, с. ту подигнут храм св. богородици 1582.

Власи, пленили их Срби око Златнице 2860; ишао на њих цар Мехмед 5220.

Власије, општи духов. Хоповски 1821.

Властар в. Матеј.

Властела 7.

Властелин в. Загуровић Јеролим.

Властелиновић Никола преписао књигу у Москви 2277.

Властелица Станиша, кнез, ковао ћивот (св. Тројици Плев. ?) 5757.

Влатко, ђак довршио књигу у св. богород. у гори Буковику 893. — поп, запопио се, његова књига 5567. — Види: Бранковић, Влађевић, Вуковић.

Влаткова црква, њена књига 4326.

Влатковић Љубица, гроб јој 4867. — **Раде**, учио се у попа Петра, и запопио се 2941. — **Радивој**, хнез у Дубравама, гроб му 4809. — **Сћепан**, протопоп од с. Шишића, ктитор цркве у Пелинову 2347, 2348.

Влахија в. Влашка.

Влахиіска земља в. Влашка.

Влахови синови в. Влаховић Цреп (Чрѣпь) и Рашко.

Влаховина с. 3398.

Влаховић Влађ, гроб му 4814. — **Рашко** и **Цреп** [Чрѣп) синови Влахови, гроб им 4850, — (Влаовић) **Стојан**, поп, његова књига 2633. —

Влашка (Влахија, Влахијска земља) 846, 868, 964, 4007; била куга 2787, похарана 1871; запустела 1876; примио је цар Бајазит 5202.

Влашки Ћустенџе 4601.

Влашко бегство 2079.

Вльк- в. Вук-

Влсанин, јереј 732.

Влча дошао у Темску (хр. св Ђорђа) из Влашке земље 1964.

Влчево Тодор ктитор ман. Слимничког 961.

Влчин в. Петков 961.

Вода велика 936, 5383. 5651.

Воденичаров Григорије, сведок. 3767.

Водиштица, међа м. Мораче 1325.

Водно 340, 1697, 1698, 3548.

Вожд в. Петровић Карађорђе.

Возак, прив. имање у Самобору 5874.

Возућа, ман., храм св. Николе, препокривен 1291; ту писана књига 1043.

Возућан[ин] Захарија, писао књигу у с. Детлаку 1192.

Војвода (в. велики војвода) ердељски победио крстуше 5586. — калуђер уселио се у Св. Гору и чинио насиља 946. — неке, умрле 130, 131. — босански (Хрвоје) син Вукца (Хранића) 179. — **угровлашки и молдавски**, в. Александар Басараба, Басараба Константин, Басараба Матеј, Василије, Влад, Илијашко, Матеј, Мирча, Михна, Негоје, Петар, Радул. — **Српски** в. Богићевић Антоније, Бојо, Влађевић Вукосав, Вујо, Вујовић

Мирчета, Вукац, Вукдраг, Вулићевић Вујица, Драшковић Павле, Жилнак Стефан, Кадијевић Алекса, Катић Јанко, Курсула Јован, Лазаревић Остоја, Максим, Милија, Милорадовић Стипан, Милошевић Радич, Многош, Михојевић Михаил, Младен, Молер Петар, Мутап Лазар, Опрашић Радивоје, Павао, Петар, Петрашин, Петровић Вељко, Поповић Цинцар Јанко, Раде, Раден, Радич, Радослав, Рајич, Сандаљ, Стипан, Тадић Јово, Храбрен Радоје, Храбрен Радослав, Црнојевић Ђурађ, Црнојевић Иван, Црнојевић Љеш, Чупић Стојан, Шахин-ага.

Војиловица, ман., храм. Арханђ. Михаила 1489; ту писана књига 663.

Војин, ћурчија, приложник Арх. у Сарајеву 1758. — умро 2517. — градио м. Рибницу 4026. — Види: Ђукин, Калуђеровић, Кнежевић Никчев, Подблаћанин, Радуловић.

Војинов Иво, Милош, Перо и **Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347, 2348.

Војиновићи, синови и унуци: **Вид**, поп, **Рачета Дејановић**, **Павао**, **Давид Марков**, **Вукоман Лечић**, **Стојан Јованов**, **Никола Вукоманов** и **Мићо Гаврилов** приложили Бару м.Ниви 2603.

Војиновић Василије, јером. приложио књигу св. Ђорђу на Смоновићу (Смоковићу?) 3466. — **Петар**, с браћом, писао земљу м. Тушимљи 5719.

Војисава, баница, бана Кулина 5536.— госпођа, војводе Радена 5549. — њена књига 3033.

Војић Стеван, кнез Сокојски, продао Турцима м. Рачу 3760.

Војихна, ћесар, почива у м. Хиландару 197. — протопоп 4272. — дворанин Радованов, гроб му 4913.

Војихнин син в. Ђорђе звани Коста.

Војичје, међа м. Мораче 1325.

Војиштан в. Калуђеровић.

Војница давата 595.

Војсил граматик, в. Константин чатац.

Војсиловица, ман., храм Рождаства богор., опустео 3204; ту писане књиге 611, 1224; његова књига 5656.

Володава у Подљаској, ту писана књига 622.

Вољавча, ман. храм. Арханђ. Михаила, подизан, паљен, оправљан 3277, 3400—3412, 3604, 3627, 3650, 3684, 3685, 3720, 3723, 3768, 3897; купљена земља и воденица 3234; приложена му ливада 3851; узет му спахилук 3587; приложена му књига 3199, полелеј 3383; разно 3197, 3382, 3586, 3743, 4591, 4592.

Воћанац Теофан, купио књигу 4563.

Воћин 2298.

Воћинска 2288.

Враждевно 929.

Вранешт, жупа 956.

Вранеш с. 3044, 3548, 4053.

Вранеши (Врањеши) с. 3335, 4133.

Вранеш Никола в. Јечменица.

Вранин До, с. у жупи Лабу, ту писана књига 291 нота.

Вранић, с. 3698, 3773.

Враница, брдо и извор, међа м. Вољавче 3412.

Вранова Глава, ман., храм св. Николе, ту писана књига 4257, 4258.

Врančић Ђураш ставилац 120.

Враништица, ман., храм ваведења, ту писане књиге 887, 956, 1021, 5616; његове књиге 2195, 2614; 4620.

Врања (Врање) 2451, 3328, 4425.

Врањина, ту храм св. Николе основан 16; ту писана́ и приложена књига 5565.

Врапчевић Везулах, спахија из Карановца 3412.

Вратко в. Димитрије, Никола, Чихорић.

Вратол (?) поставио камен оцу 4740.

Враћевшница, ман., храм. св. Ђорђа оправљан 747; пописан 2699, 2730, 4011; дигнуте ћелије 4041; запустео 1808; ту писане књиге 747, 1053, 4283; његове књиге 1623, 2926, 4323; разно 3402, 3820, 4052, 4324.

Враца град, ту храм св. Николе, 974, 979, 2599, 2851, 5642, 5829, 5858.

Врачанц (?) ман., приложене му иконе 3850.

Вујич в. Семозовић.

Вујичић Арсеније, јерођ. м. Тројице (Плев.) 2774; можда исти јером., Тројичанин 2858.

Вујо, војвода. гроб сина му 4807. — писао (?) земљу м. Тушимљи 5719.

Вујовић Владисављевић Филотеј господар, купио књигу и приложио св. Тројици (Плев.) 2705. — **Иваниш**, сведок деобе 2181. — **Мирчета**, војвода, подигао храм Благовештење у Чукојевићима 5649.

Вук (Вльк, Волк), вели жупан, син Стефана Немање 7; вели кнез 17; в. Вукан. — господин (Бранковић) наредио да се пише књига 157; 162, 5522; издао на Косову 4947; умро 5011, 5012; можда исти 5548, 5550, 5553, 5555. — брат деспота Стефана 195, 196, 204; лик му 5129. — кнез 4653. — поп, писао књигу у Карану 964. — ђак од Никољ-Пазара, писао књигу у м. Враништици 5616, у Самајилама 580. — презвитер, писао књигу у св. Тројици (Плев.) 427. — поп, писао печат м. Никољи 1007. — поп, оправио књигу (у Хопову ?) 998. — поп, донео књигу из м. Папраће у Чајниче 415. — поп, приложена му књига 4481. — поп, продао књигу 2106. — поп, сведок деобе 2181. — поп из Рожаца сведок продаје 5647. — син кнеза Обрада, гроб му 4877. — син Дамјана Белоша, убијен 3306. — поп из Тренче, погинуо 5760. — ђак, направио крст 5685. — поставио камен оцу 4747. — био у Жичи 4662. — ћурчија, ктитор окова јеванђ. Сарајевске цркве 1640. — **Иве** ктитор цркве у Пелинову 2348. — Види: Антовић, Батрићев, Батрићевић, Бориловић, Гргуровић, Конда, Ников, Ранковић, Рунић, Сарајевац, Станишин, Црнобарац.

Вукава, жена кнеза Батића, поставила му гробни камен 231.

Вукавица с. 2700.

Вукављанин Цветко, од с. Бастија, приложио књигу м. Гомионици 2658.

Вукадин, спахија од Парте, погинуо на Панчеву 3735. — поп из с. Драгочва 5689. — ђак, секао (писао) гроб. камен 4739. — сапунџија, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 1597. — теканџ (?), настојатељ оправке св. Николе у Софији 5704. — из Пилатовице, дао прилог м. Пиви 1024. — Види: Блапић, Дејановић.

Вукајловић Илија, учитељ, отворио школу у Рац-Халмашу 3054.

Вукан, жупан, 95; велики кнез 110, 5075, 5076, син Ст. Немање; в. Вук. — из Костенице, јемац 2625. — помен 1155. — место (?) 4490.

Вукановић Радојица, писао гробни камен 4875.

Вукасов Мила, ктитор цркве у Дубову 2403.

Вукац (Хрватинић) војвода, отац госпође Ресе 179. — Види: Коспјер, Петровић, Ипћовић.

Вукачић Божидар, гроб му 4811.

Вукашин, краљ, са женом, кћерима и синовима подигао храм св. Димитрија у Сухој Реци 187; приложио му полелеј 139; лик му 5114—5166; погинуо у Маћедонији 4944, 5023, 5143; 165, 200. — жупан (можда претходни) 97. — поп, гроб матере му Дене 4806. — мајстор од ман. Ораховице, оправљао м. Житомислић 927. — писао гробни камен 4784. — гроб 1904. — Види: Арсенијевић, Брајчетић, Вујиновић, Вукосава, Носако(вић).

Вукашиновић Мишко, гроб му 1938.

Вукдраг, војвода, ктитор иконе у Хрмњу 4957. — поп, приложена му књига 4562. — Види: Велимировић.

Вукелић Тома, његова књига 3032.

Ву.раг.ли Никола, гроб му 4831.

Вукић, син Вукашина Носако(вића) гроб му, и матере му Руже 4758. — помен 1697. — Види: Вуковић, Вукчић, Вучетић, Долиновић Рабрен.

Вукићевић Добриш, гроб му 4847.

Вукичевић Иван, гроб му 4880.

Вукмановић Рајич, помен 1697.

Вукмир, ктитор м. Суводолског 1395. — **Миљко**, писао гробни камен 4843.

Вукмирић Бранко, гроб му и сина му Стефана 4918.

Вукна (Влкна), помен 1353, 1552.

Вуко, поп, преписао писма 1973. —

братучед Стака Мићора 2082. — кожухар, настојавао оправљ. св. Николе у Софији 5704. — Види: Антовић, Богдановић, Вукшић, Гавов, Дмитров, Ђуков, Ивов, Крашић, Лепавић, Марков, Милов, Мирков, Ников, Петров, Радов, Стјепов, Станишин.

Вукобрат в. Влађевић.

Вукобраћ в. Ђурђевић, Толаћевић.

Вукобрз, старац, откупио књигу 448.

Вуков син, в. Ђорђе 517.

Вуков Ђуро, **Иво** (два), **Јано**, **Перо** (два), **Раде**, **Радо**, **Сладе**, **Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Вукова Бара, приватно имање у Самобору 5874.

Вуковар 5492.

Вуковац, с., ту храм св. Тројице 3636.

Вуковић Андрија, из Чалме сковао петихлебницу м. Кувеждину 3127. — **Андрија**, приложио књигу м. Пиви 4414. — **Божидар**, од Ђурпћа, војвода, штампао књиге у Млецима 438, 443—445, 481, 485, 486, 493, 494; помиње се 534, 535, 541, 655, 683, 685, 2310. — **Бранко**, син (?) Вука Гргуровића деспота 534. **Виценцо**, дела Веча, син Божидаров, штампао књиге у Млецима 534, 535, 541; његови стари калени 655. — **Влатко**, гроб му 4865. — **Вукић**, кнез, ктитор м. Добриловине 992. — **Дука** (Лука?) ктитор м. Пиве 1177. — **Јован**, из Шаренграда, ктитор м. Прибине Главе, гроб му 3771. — **Јово**, хаџи од Сарајава, ктитор ћелија ман. Студенице, а жена му **Сока**, ктитор источника 3756; кћи му **Јелисавета** обновила ћивот с с моштима (сад у ман. Добрићеву) 4690, 5909. — **Лазар**, син Вука Бранковића, заклали га Турци 5049, 5050. — **Никодим**, архим. м. Режевића 4151. — **Павле**, кнез, ктитор ман. Добриловине 992. — **Радоје**, синовац војводе Петра, гроб му 4815. — **Симеон**, из Шаренграда, ктитор ман. Прибине Главе, гроб му 3771. — **Тимотеј**, из Осека, сахранио оца и деда у м. Прибиној Глави 3771. — **Цветко** и **Јела** наредили да се пише књига и приложили је св. Николи у Никољ-Пазару 5592.

Вуковој, од Сарајева, био у Јерусалиму 1573; можда исти 1830. — поп од с. Влакче, ктитор храма богородичина у том селу 1582. — поп, поклоњена му књига 4439. — писао помен оцу и матери 1271.

Вукоје, кнез, приложио књигу ман. Морачи 1030. — протопоп, од Сарајева, приложио књигу св. Тројици (Плев.) 1473. — Види: Рајиновић.

Вукојевац, међа м. Вољавче 3412.

Вукојевић Неофит, од Тимара, кал. м. Гомионице, обесили га 3964. — **Ра...а** сведок продаје 4596.

Вукомь (Вук или Вукоман?) кујунџија, оковао јеванђеље у Бечкереку 1583.

Вукоман в. Вујиновић, Лечић, Петровић.

Вукоманов Никола в. Војиновићи. — **Ракосав**, приложио књигу у м. Варовитац 1322.

Вукопаран Петроније, протосинђел. његовим настој. писан иконостас у м. Житомислићу 2203.

Вукосав (Вукьсав) гроб му 454. — усекао камен оцу Радихни 4858. — Кучманиса Топије (?) гроб му 4824. — поп, с Христом, Божом и Марком поновили храм св. Николе у с. Мирушама 4646. — Види: Богдановић, Влађевић, Калуђеровић, Милов.

Вукосава, подружије Вукашину, ктитор ман. Руденице, слика јој 5968. — (ж. Ј. Мићића) приложила крст ман. Студеници 4017. — помен 4481. — Види: Лупчић.

Вукосављевић Ана приложила петихлебницу м. Гомионици 3454.

Вукота дели се од браће 2181. — Види: Павићев.

Вукоцамић (?) **Јерина**, владика, гроб јој 4866.

Вукош прокарадур, писао темпло св. Ђорђу у Љешевићима 4668.

Вукоша Јово, поп, из Кртола, његов крст 3866.

Вукса в. Љуба.

Вуксан, поп, подигао храм св. Петра и Павла у Кривој Реци под Копаоником 1062.

Г.

Москве књигу у свој ман. Благовештење у Штиткову 5680; удављен у Цариграду 4992; разно: 1466, 1493, 1510, 1517, 2367, 4990. — II, патр. послао у Русију за милостињу Студеничке калуђере 5340. — **(Микић, Миховић, Михаиловић)**, митроп. Дабробосански, постављен 2832, осветио антимисе 1216, 2462, 2464, 2466, 2921, 2965, 2966, 3015, 3018, 3060, 5663; разно 2858, 2840, 3008, 3009, 3029; збачен 3173; умро 3021; погрешно се зове Данил 3016, 3017, — митроп. Зворнички и Градачки 5921, 5922. — митроп. Мелника, његова штака 4689. — митроп. Нишки 3022. — митроп. (владе) Рашки (Пазарски) 3231; долазио у ман. Св. Николе (у Б. Пољу?) 3272. — (Поповић) јеписк. Славонски 2670. — митроп. Трновски, кована му штака 5642. — јеписк. Чрвенски 1372. — прота(?) Св. Горе, превео књигу с грчког на српски (у Хиландару?) 4962. — игум. Дабарски 4275. — игум. Лесновски 1898. — игум. м. Милешеве 399. — игум. м. Мораче, наредио да се пише књига 1030. — игум. св. Николе у Јежевици 1282. — игум. Сарандапорски 4276. — игум. (Св. Тројице под Овчаром?) 1300. — игумани Хиландарски 769(?), 1125, 1806, 2108. — игум. Цетињски 2163; можда је исти: Цетињац 4503. — инок, превео књигу с грчког у Хиландару 218—220. — духов. Св. Горе и наставник Карејанцима, писао Магнит Духовни 1927. — монах, од с. Црне Реке писао књигу влад. Самоков. Ананију 4269. — јером. писао књигу у храму успенија више с. Батеноваца 5611, 5612. — писци књига без ознаке места 117, 2608, 5566. — расофор, преписао хрисовуље св. Николе (у Врањини) 2389. — сликао икону у м. Морачи 2243. — јером. (цркве св. Антонија у св. Гори?) 4314. — јером. м. Враћевшнице 4011. — јером. м. Гомионице, егзарх митроп. Босанског 2936. — јером. м. Житомислића 1004. — јеклисијар м. Лесновског 1673. — јером. Маркова ман. 2095. — јером. Милешевски мученик 1314. — јером. приложио књигу м. Моштаници 1272. — калуђ. св. Павла у Св. Гори 1150. — јером. м. Студенице 4710. — јером. м. Хиландара, саградио врата на трапезарији 1226. — јеклис. м. Хопова, платио књигу 1176. — јером. м. Шишатовца 3668. — поп. приложио књигу у м. Рилски 5574. — поп Доброселичке цркве 2970. — ктитор дарка м. Милешеви 1572. — дошао из Св. Горе у с. Глухе 5645. — монах. јерођакон. умро 4604. — ђакони: 2452. 4631. — од Црне Баре, приложио књигу м. Чокешини 3566. — читао књигу 2248. — јером. 1696. — јером. духовник 4272. — помен 3199, 3682, 3806. 5900. — Види: Арханђел св., Владиславић, Давидовић, Добришевић, Ђурашовић, Житомислићанин, Жудијевић, Завалац, Исаковић, Јовановић, Мијатовић, Милорадовић, Миљковић, Опачић, Поповић, Радулковић, Рачанин, Рашковић, Стефановић, Тадић, Теодосијевић, Требињац, Тројичанин.

Гаврилов Мићо, в. Војиновићи.

Гавриловић Максим, јеписк. Сегетски, Сечујски, Мухачки и Осечкопољски, његови свећњаци 2395, 2396; његове књиге 2478, 2515; његова штака 2485. — **Пајсеј**, ђакон м. Крушедола, писао књигу 3297. — **Софроније**, игум. м. Боговађе 2683, 2701. — **Софроније**, јером. м. Врдника, ишао с игуманом у Русију 2950, 2951. — **Стефан**, јереј, писао књигу у Мохолу 5822. — **Теодосије**, из с. Бачинца, игум. Прибине Главе 3628, 3630.

Гавро, хаџи, старац, (писао књигу?) 2242. — приложник 3181. — приложио књигу попу Марку 5961. — Види: Попов, Учкало.

Гага(?), помен 1323.

Гаговић Јанићије, *Пивац*, ишао на поповину у Дубровник 3881, вратио се 3883. в. Јанићије. — **Јован**, Пивац, његова икона 5843.

Галијатовски Јанићије, архим. Черниговски, писао књигу против Јевреја 4994.

Галинић Рађ, гроб му 4889.

Галовчић Симо, ктитор оправке м. Завале 2354.

Д.

Димитра, помен 1552.

Димитрије св., храм у Будиму 2983: зидан и освећен 3384. — у Јерусалиму ту писана књига 956. — у Оногошту 1626. — (у цр. Надомрка (?) хр. с. Д.) 3908. — у Тавор... приложени му књига 5610. — без одређења 3934. — Види: Бобошевски ман., Вел. Ремета, Марков ман.

Димитрије кнез од Кратова 631. — велики челник, гроб му 113. — игум. м Врдника 2151; његовим трудом подигнута чесма 2066; исти раније игум. м. Раванице 1879, 1944. — игум. м. Ораховице 467; можна исти, проигум, донео књиге из Св. Горе у манастир 4406; други, проигум. његова панагија 1251. — игум. св. Романа 3632. — игум. ман. Шишевског (?) 1432. — штампао књигу у Грачаници 496. — можда исти, логофет, унук Божидаров, штампао књигу у Трговишту 539. — ђак, писао књигу 4211. — ђак писао (?) књигу у ман. св. Тројице (Плев.) 4445. — даскал, писац књиге, умро 1127. — даскал, изограф. дао прилог да се пише икона м. Морачи 2243. — писар, пописао цркву у Пелинову 2347, 2348. — иконописац, радио темило у Крушедол. мирској цркви 3214; можда исти, в. Бачевић. — јером. м. Маржића, донео као поклон манастирски књиге у Сарајевску цркву 1432. — јером. ман. Мораче 4079. — јером. Нове Винче, трудио се о кадионици 1513 — клисирх ман. Раванице 1836; можда исти, јером., справио дарохранионицу ман. Раваници 1987. — ђакон м. св. Тројице (Плев.) трудио се о понови књиге 2534. — бивши типикар (Карејски) поновио књигу 1098. — црноризац 4187. — поп из Вранића, његова књига 3698. — свешт. Призренски његова књига 3981. — презветер, ктитор цркве у Трнави (окр. Чачан.) 582. — презвит. родитељ. патр. Пајсија 1276. — поп саборне цркве, узео из Крушедола књигу на читање 3351. — звани **Вратко**, гроб му 119. — син Марка Гвозденова, направио епитрахиљ 579. — син обор-кнеза Ранка Лазаревића 3763. — господар, приложио књигу м. Добрићеву 5815. — брат. влад. Јеврема, продао књигу на Осечком пазару 2206. — из Ниша приложио икону у ст. цркву Прокупачку 3961. — Цветков син из Враца, 2851. — (са Цетиња?) 2918. — неки, пошао у Млетке 2833. — приложник ман. Прасквице 4675. — од Пирота, помен 3877. — помен 5792. — Види: Арсенијевић, Бањац, Бачевић, Давидовић, Дечанац, Ђорђевић, Ивов. Јакшић, Јовановић, Кирјани, Кнежевић, Лазовић, Милутиновић Петар, Миховић, Пантелић, Парасковић, Паштројевић, Перазић, Пивац, Попов, Поповић, Рајичи, Ранковић, Рацковић Давид, Терзић, Чревар.

Димитријевић Аврам, јереј писао књигу у касаби Карлову 1644. — **Василије**, јеписк. Будимски, Столно-београдски и проч. подигао трапезарију у м. Крушедолу 2828; разно; 2618, 3353, 3384; укро 2941. — **Григорије**, јеписк. Сегедински и Бачки, направио митру 2266. — **Данил**, сликао цр. св. Николе у Главатима 3117. — **Ђорђе**, изобразио икону за м. Савину 2805, 2813, и иконостас св. Спаса у Ластви Грбаљској 2813. — **Исаија, Туцак**, митроп. Призренски, постављен и обилазио епархију 2583. — **Никола**, јепис. Карансебешки и Вршачки, после Темишварски и Липовски 2477, 2482, 5791, 5797, 5801, 5803, 5804. — **Рафаил**, од Рисна, пети словенски зограф после грчких, изобразио икону у ман. Савини 2989; антимис 3014; крст на иконостасу у капели у Забрђу 3058; темпло цркве у Његушима 3100; икону 5810; можда исти, Рафи, 3013. — **Софроније**, архијеп. и митрополитски егзарх, долазио у Манасију 2604; протосинђел. долазио у Шишатовац 2634. — **Стефан**, игуман Јазка Новог, бивши парох с. Јазка 2913. — **Ћира**, ктитор окова јеванђ. В. Ремете 2278.

Димитров зет в. Бојко поп.

Димитров Станко, ктитор св. Николе у Штрпцима 733.

Димић Петар, биров Будимски 3384.

Димо, од Пирота, помен 3877. — приложник м. Прасквице 4675.

Димов, од с. Белчина, купио и приложио књигу у там. цркву, храм св. Николе и св. Петке 5953.

Димовић Санко, из Брода, родом од Москопоља; гроб му 3584.

Динар 349, 1796, 2354, 2603, 4600.

Диоклитија 55, 89, 486. — **Хвостанска** 5572. — град 445.

Диоклитиска земља 445. — **ке стране** 481, 494. — **ко језеро** 445. в. Скадарско.

Диоклићани 1467.

Диоклицијан, цар римски, 224, 445.

Диомидије, митрополит Руднички, обновио м. Враћевшницу и наредио да се пише књига 747. — влалпка, митроп., архијеп. Софијски 4272, 5611, 5612. — игум. ман. Винче 995. — мних од ман. Враништице писао књигу у Јерусалиму 956.

Дионисијат, ман. у Св. Гори 1502.

Дионисије, митроп. Грачанички 5617; јамачно ће бити исти, платио трошак око писања књиге 673, и започио попа Јована 782. — митроп., влад., београдски 3567, 3586; прешао с Немцима у Аустрију и постао јепископ Будимски 3651, 3652. — митрополит Велетски 3022. — митроп. у Хиландару 5008. — од племена Никшићког, еклис. Пећки, потом игуман, па митрополит Дабробосански 3190. — игум. св. Аранђела (Лесновског?) продао књигу 439. — игум. м. Градишта, ктитор цркве хр. св. Николе, код Градишта 1084. — (Ђонисије) игум. м. Добриловине, донео књиге у ман. 2841. — игум. м. Кувеждина, наредио да се пише књига 848. — игум. ман. Раванице, исковао чашу 449. — игум. м. Рача (?) 1711. — игум. м. Рилског, умро 5783. — први игум. м. Студенице, гроб му 9. — превео с грчког J. Златоусти на бугарски 5943. — јером. писао писао књигу у м. Враништици 887. — писао књигу у Криту (?) 4253. — расодор, писао књигу у Ораховици 982. — монах, писао књигу у Хиландару (?) 112; други, попунио црвена слова 446. — писци књига без ознаке где 447. 4200. 4208. — јерођак. ман. Вољавче, градио воденицу 3403. — кал. ман. Добриловине 2978, 2980. — јерођак. постао презвитер у Јазку 3131 нота. — ђакон Пећки 626; можда исти, еклисијарх 720. — ишао по Пећкој писанији у Самоков 1464. — зађакоњен у м. Рилу 5739. — јером. м. Савине 3462. — јером. приложник св. Арханђ. у Сарајеву 1757. — јером. ковао петихлебницу м. Студеници 1297; други јером. м. Студ. дошао у контумац земунски 3250; трећи, 3950. — инок, типикар у м. Хиландару писана му књига 214. — поп од м. Хиландара повеза књигу и путовао с њом по Маџарској, Немачкој и Русији 1267; можда исти 1369; можда исти умро 1481. — мон. м. Шишевског 4139. — Види: Ареопагит, Бошковић, Врчевић, Живојиновић, Новаковић.

Директаш, (талир?) 5925.

Директор школски. в. Вујановски Стефан.

Дићеј, в. Спиридон, Теофан.

Дичина, р. 3398.

Дјевич-камен, 4084.

Дльбочица, в. Дубочица.

Дмитар, (в. Митар), кнез, умро 657. — спахија од Подгорице, откупио и приложио књигу м. Хиландару 908. — ђак, из Влакове, писао књигу 4282. — ђак, писао књигу у Кратову 328. — ђак. од Својдруга, писао књигу у Сарајеву 645. — поп, писао књигу у м. Сопоћанима 456. — писци књига без ознаке места 180, 542, 1269, 4238. — од Подгорице, божем писао књигу 3465. — први устабаша рибарског руфета 2574. — презвитер од Никшина Кол., приложник Грачанице 5595. — поп од Н. Села, приложио књигу св. Димитрију у Тавор..... 5610. — (м. Житомислића?) умро 5683. — приложио крст м. Рилском 1223. — кујунџија, ктитор окова јеванђ. Сарајев. цркви 1640. — приложио књигу (м. Хиландару?) 1159. — господар, оправио књигу (Горњој Карл. цркви?) 2175. — владикин брат (упор. Димитрије) продао књигу 2682. — при-

ложник 3181. — поп из Богданова Дола 5611. — поп, купио књигу 1556. — поп, писана му књига 4268. — поп, 4272, — ђак, 4272. — Помен: 441, 597, 1535, 2422, 2646, 3460 (из Н. Вароши), — **Грк**, в. Никола ђакон. — Види: Катакузин, Константин кмет, Мајков, Михаиловић, Попов, Стефановић, Унковић, Цетковић, Черновић.

Дмитра, помен 2422. в. Митра.

Дмитрашин, ђак, писао књигу у м. Никољи 5597.

Дмитров, гроб му 4749. — **Вуко**, ктитор цркве у Пелпнову 2347.

Дмитрова Рада, приложила књигу у Руновића цркву у Призрену 4350.

Дмитровић Радиша, кнез, почео у Београду да штампа књигу 569.

Дмитровица (Митровица), на Сави 1564, 3027, 3298, 3332, 3343, 3456, 3727, 3815, 4601, 5290, 5435.

Дмитрофан, проиг. св. Павла у Св. Гори 1149, 1150. — писао белег 1128. — (Дмитрохан) зађакоњен 1568. — Види: Митрофан.

Доблешков (Обрешков) **Нешо**, приложио књигу св. Арханђилу (Лесновском?) 1155.

Добоч(анин) Анд(рија), министар(?), провинцијал босан. подигао гробни камен својој матери 1828.

Добра, (m. и f.) помен 1323, 3079, 5808.

Добрава, р. 3741.

Добра Вода, с. 708.

Добра Вина, јамачно Лепавина.

Добра Лука, земља, м. Благовештења (рудн.) 3722. — земља м. Вољавче 3234, 3407, 3851. —

Добранска, (добрунска?) књига остављена у Рачи, а Рачанска однесена 4431.

Добрашиновић Вукашин, гроб му 4901.

Добре, ђак, Рабов син, писао књигу у с. Калуђерцу 189.

Добрѣвој, с. 71.

Добрен, поп, његова књига 2126.

Добрета, писао књигу у м. Дечанима 87. — **Јован**, поп у Братишковици његова књига 4541.

Добри Дол, 340.

Добри крстјани, 179.

Добрило, в. Бобаљ, Божиђковић, Прибиловић.

Добриловац Ђерасим, послао књигу из Чудова ман. у м. Милешеву 1545. — **Ђорђе**, био у м. Црној Реци 2270; можда исти 2448; можда исти, без презимена, платио грађење појате 2368; купио књигу 2369. — **Ђорђе**, егзарх патријархов 3497. — **Максим**, оправио књигу 2841. — **Филотеј**, повезао књигу 2143; биће исти, без презимена, као игум. в. Филотеј.

Добриловина, ман., храм св. Ђорђа, на реци Тари, под гором Синајом, сагра]ен и пописан 992; покривен и грађена зграда 2979; опустео 5504; био пуст па обновљен и отворен 4052, 4053, 4066; грађена појата 2368; приложене му земље 1685, 1688, 1906; приложене му књиге 917, 1559, 1561, 2172, 4335, 5635; кандило 3070; панагија 5960; његове књиге 1165, 2107, 2301, 2613, 2841, 3086, 4333, 4334, 5753; разно: 854, 1909, 2978, 2980, 3248, 3797, 3902, 4581. 4577, — Види: Доња Добриловина.

Добри људи, (богумили) 179.

Добри људи, постављени 1239.

Добриња, ман., на р. Добрави у с. Криваји, храм Преображења, подигнут 4648; 3741.

Добрић Арсо и **Максо**, приложили књигу м. Добрићеву 5808. — **Мојсеј**, јером. м. Гомирја, ктитор звоника у Плашком 3079.

Добрићевац Ђерасим, градио коло богородично у м. Добриловини 3073. — **Захарија**, Парежанин, обновио књигу 5891; поклонио књигу 3525; његова књига 5892, 5893; биће исти, његова књига 3742. — **Мојсеј**, јером. м. Добрићева 5888. — **Пајсеј**, јером. м. Добрићева 5827. — **Софроније**, родом Мандић, јером. продао књигу 2139. — други, духовник, гроб му у Иловици 2994. — трећи, донео приложену књигу у ман. 5797, 5801, 5807.

Добрићево, ман., храм ваведења, при-

риград 328. — прота Св. Горе, наредио да се пише књига 4231. — игум. Хиландарски, украсио јеванђеље 69; његовим благословом писана књига 114. — други, 4232. — старац у Св. Гори, послао књигу у свој ман. Рачу 1512. — старац м. Хиландара 5008. — архиђак. његова панагија 1783. — неки 4233. — помен 4212. — Види: Каливит Јован.

Доситеј, патр. Јерусалимски 2079. — патр. Цариградски 1815. — архиеп. Охридски 4614. — митроп. Ариљски, његова књига 4493 (в. Николић, ваљевски, да не буде исти?). — „**юже и Мωνсн**", писао књигу близу м. Љубостиње 224. — запопио се у Рил. ман., 5740. — Види: Николић, Обрадовић.

Достонић, парох Витојевачки 3944.

Дофијар (дохпјар), в. Ананије, Лазаревић Силвестар.

Драган, даскал, писао књигу у Новом Селу Чардаку 1130; приложио књигу м. Хиландару 1159. — помен 3636.

Драва, р. 5148, 5150 nota.

Драгана, кћи Радивојева, умрла 380. — помен 5636.

Драганова матер, прела конце за повез књиге 35.

Драгац, в. Тихмилић(?)

Драгаш Константин, умр̂о 5009.

Драгђ (Драгија?) поставио камен оцу 4751.

Драгија, помен 1375. — Види: Бајић.

Драгилех(?) Драго Лачанин, (Драголачанин?) гроб му 4751.

Драгило, в. Милетић.

Драгина, звана Витослава, кћи Угљеше Ненадића, гроб јој 143.

Драгић, гроб му 4784. — посекли га Турци у Београду 3972, 5527. — (Драгич) крстјанин 178. — Види: Бајић.

Драгиша, писао гроб. камен оцу Драгилу Милетићу 4757. — умр̂о 5657. — Види: Видојевић.

Драгишић Веселин, сведок прилога 1686. — **Вујин** (Вуђн), ђак, гроб му 4843. — **Цвиетко**, гроб му 4840.

Драгљевци, с. 1412.

Драго .... гроб му 830.

Драго, помен 4588.

Драгобрат, в. Десисалић.

Драговић, ман., 3247; приложене му књиге 4342, 4343.

Драговићанин Василије, наречени **Стефан**, јером., из м. Грабовца приложио књигу у м. Ораховицу 1671. — **Стефан**, игум. оковао крстове, кандила и јеванђеље 5693 (претходни?). — **Максим**, јером., његова књига 4529.

Драгоје, ђак, писао гробни камен 4732. — Види: Бајић, Тупковић.

Драгојло, поп, ктитор пописа цркве Климентице у Мостаћима 1146.

Драгојловић Степан, приложио слику (м. Сутесци?) 1104.

Драголачанин, в. Драгилех.

Драгољ, поп, в. Василије презвитер.

Драгољевић Никола, писао гробни камен 4733.

Драгоман, сирак, писао књигу за м. Студеницу 28.

Драгоман, в. Поповић Ђорђе.

Драгосављевић Михаило, умр̂о од куге 3228.

Драгослав, жупан, држао Злетовску хору 56. — казанац у Сушици 34; исти: — Јоан. велики казанац, са женом Јеленом и децом Станишом и Аном, подигао храм богород. одигитрији у с. Мушутишту 47. — поп од Говрљева купио књигу 340. — неки, 5548, 5549, 5552, 5553, 5555, 5556. — Види: Тутиц.

Догоч(е)во, с. 5689.

Драгош, јамачно стројник цркве босанске 178. — крстјанин 178.

Драгул, ђак од Каменог Поља, писао књигу у св. Тројици код Враце 937.

Драгутин, Стефан, краљ, Неманић, *Теоктист монах*, 24, 5543; имао свађу с братом Милутином 52; лик му 5088; зидао м. Рачу 3711; умр̂о 5007, 5018; лик му 5088. — поставио гробни камен на брата Мојисава Прпковића 4729. — из с. Конича, пренео књиге из разорене Студенице 5727. — помен 4256.

Драгутиновић Јован, из Карловаца, родио му се син 2558.

Драгуша, с. 2625.

Дражановац, с. 2625.

Дражета, крстјанин 178.

Ђ.

Ђерасим, патријарх Пећки, наредио да се пишу књиге 720, 725, 751: разно 742, 781, 785. — митроп. Зетски, писао књигу у м. Шудикови 704. — јепиcк. Нишевски, његова књига 1402. — митроп. Ужички, Ваљев. и Шабачки 4016, 4035. — влад., митроп., Захумски. Херцеговачки, посветио вл. Саву Црногорског 1985; наредио да се пише књига 2242; разно 2156, 2216, 2243, 2268, 2273, (исти, или други) 2603. — егзарх Осечки, приложио књигу у В. Ремету 3223. — архим. м. Врдника, поклонио књигу 2903. — архим. м. Девича, био у м. Рилу 5833; јамачно исти као игум. 2985, 3115. — архим. и игум. м. Хиландара, умро 3188. — игум. (неког ман.) 5562. — игум. м. Вувца 1664; јамачно исти, као проиг., био у Скопљу и добио књигу за ман. 1793. — проигум. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — проигум. м. Довоље 2172. — игум. Маркова ман. (св. Димитрија) градио нешто 4626. — игум. м. Милешеве(?) 4553. — игум. св. Николе (Драча) 2641. — игум. м. Никоље, рођен у Коштенићу, убили га хајдуци 3901. — игум. м. Рила 2850; други 5878; трећи 3664; један од њих 5952. — игум. св. Тројице (Плев.) 5519. — игум. м. Хиландара, носио књиге у српску земљу 2414; 2415; други, проигум. обновио храм благовешт. у Хиланд. гробљу 3192. — инок, писао књигу у богород. под Црном Гором (Скопљ.) 216. — монах пострiж. Милешевски, писао и приложио књигу м. Бођанима 4256. — јером. писао књигу у ман. Круши 4313. — звани Бугарин, писао књигу у м. Хиландару 241. — јером. писао поменик м. Черепиша 991. — архиђак. радио антимис 2921. — егзарх (? или еклисијарх), приложио књигу м. Косијереву 1496. — протосинђел Самоков. 5776. — јером. м. Бођана 2362. — јером. м. Винче, ископао бунар 731. — јеклис. м. Врањине 5565. — јером. м. Враћевшнице, откупио књигу 1053; други 4011. — јером. м. Девича 2861, 2906 (можда исти са архим. и игум.). — старац м. Липља 999. — јером. (м. Моравца) сазидао ћелију 3739. — јером. трудио се о писању проскомидије у м. Морачи 1040. — јером. пострiж. м. Петковице, умро 3745. — калуђ. м. Ораховице 3787. — духов. м. Равне Реке, трудио се о окову јеванђеља 1574. — даскал у м. Рилу 5749; исти(?) ђакон 5765. — јером. м. Савине 3462. — јером. м. Слепча 1048. — јером. м. Студенице 4718. — јером. м. Трескавца, градио крстионицу 4672. — јером. м. св. Тројице (Плев.) повезао књигу 3040. — поп. м. Хиландара, донео књиге из Србије 2414; биће исти: Ђ. Светогорац и Ђ. Хиландарац, које види. — јером. родом Русин, повезао књигу (у Хиландару?) 2108. — старац м. Хиландара 5008. — монах, Гргур Бранковић, умро у Хиландару 5026, 5146. — јером. м. Шишатовца 3668. — јером. увезао књигу 767. — Види: Говорко, Добриловац, Добрићевац, Ђорђевић Ђорђе, Зелић, Милић, Рапавац, Светогорац, Студеничанин, Хиландарац.

Ђервасије, игум. м. Хиландара наредио да се пише књига 59. — јером. писао књигу у м. Хиландару 50 (можда претходни?). — јером. м. Милешеве 4629. — од м. Трескавца, градио крстионицу 4672. — јером. од м. Црне Реке, умро 5692. —

Ђердап, 5450.

Ђерман, патр. Јерусалимски 494. — игум. м. Сопоћана, наредио да се пише књига 456. — игум. (претходни?) наредио да се пише књига 471. — писао књигу у м. Милешеви 5543. — хаџи, протосинђел 4624 — монах, подигао храм Преображења (Зерза) 200. — инок. подигао м. св. Стевана код Алексинца 196. — ђакон м. Бођана 2362. — иконом м. Лесновског 56. — Види: Вучковић.

Ђеро, в. Матић.

Ђика Андрија, из Земуна 5492.

Ђина, обновила књигу цркви Јеловичкој 2597.

Ђоковић Акан, приложио књигу св. Ђорђу (Добриловини?) 3616.

Ђолнич Велимир, с браћом сазидао

храм св. Петра и Павла у с. Попама у Херцег. 1453.

Ђора, из Брезнице (кнез), други из Батужнице, трећи из Расохаче, и четврти из Рожине, јемци 2625.

Ђорго, из Баланице, јемац 2625.

Ђорђе свети, узели га Турци 246. храмови: у с. Ајдановцу код Прокупља пописан 374. — у Бањанима, оправљена књига 2445. — у с. Бањи 5603. — скит у Бањи код м. Раче, ту писане књиге 1632, 1636, 1658, 1825. — у с. Бастаји у Славонији, пописан 3555. — код с. Главата, Грбаљ, прављен иконостас 2571. — у Горажду, подигнут 308; покривен 3487; ту писана књига 555; ту штампане књиге 463, 468, 469, 5590; приложене му књиге 1726, 3497, 3696; антимис 3557; његова књига 3697. — у Горњем Битињу приложена му њива, воденица и ливада 827; уписани образи 4651. — у с. Дивцима, изгорео 3650. — у с. Жуњевићима 5615. — у с. Крушевици, ту писана књига 462. — на Лесновском метоху званом Шибин, подигнут 597. — на Лиму, у Хасу, његова петихлебница 3802. — у с. Лукавцу Великом, приложена књига 1410. — у Љешевићима, писано темило 4668. — између Врана и Матагужа, приложена му књига 2918. — у Нагоричину, подигнут и пописан 41, 51. — у Новом Саду 3010. — под Острогом сграђен 2416; спаљен 3345. — у Подгорици, његова икона 3182. — у Превишу у Дробњацима, сграђен 3725. — на Смон(к?)овићу, приложена му књига 3466. — у језеру „у Стругах“, ту писана књига 812. — у Темској, код Пирота, грађен, пописан, опустео, оправљан 723, 1511, 1964, 5736, 5793, 5794. — у с. Хаџару, приложена му књига 5663. — пирг у м. Хиландару 2414, 2415. — ћелија на Св. Ани, ту писане књиге 1635, 1714 (в. Св. Ана). — *неодређено где:* ту живео будимаљски јеписко п (Ђурђеви Ступови?) 1029. — ту писана књига 896. — приложена књига 1802. — (око Софије) приложена му књига 1375. — за њега освећен антимис у Пакрацу 3357. — (Добриловина?) приложене књиге 2139, 3916; антимис 4593. — (Горажде? Враћевшница?) ту писана књига 5613. — Види: Бела, Боговођа, Вољавча, Враћевшница, Грубишничка црква, Добриловина, Дреновац, Зограф, Каменица, Ковачевац, Ксеноф, Ломница, Маржић (Ораховица), Нова Црква, Полошко, Рујанска обптељ, Руновића црква, Сухи Илијак.

Ђорђе, митроп. Сегедински, наредио да се пишу књиге и приложио их у свој постриг св. Петку под Цером 741, 742, 756. — митроп. Нишки 2676. — јером. *Марковић, Дедчић,* м. Добриловине дошао са петорицом братије и обновио м. Николу 3902; као архим. и хаџија умро 3797, 3906; 3907. — игум. м. Ластве, сковао петихлебницу 2678. — игум. м. Ораховице 1656. — игум. м. Петковице (код Шишатовца) 2532. — игум. м. Раковца 2295. — игум. м. Ступе 1202. — проигум. м. Требиња саградио двери м. Савини 2114; можда исти: **Требињац**, сковао крст 2170. — постао игум. м. Фенека 940; 4984. — игум. м. Хиландара 1792. — игум. м. Хопова 1022. — зограф, пописао м. Враћевшницу 2699. — пописао м. Ломницу 975. — зуграф од Хиландара, пописао м. Морачу 1039. — јером. писао књигу у св. Арханђелу на Тари 837, 922. — јером. писао књигу у Врднику 806. — поп, писао књигу у Руднику 4218. — писао књигу 902. — анагност, писао књигу 4193. — капоноша, писао књигу (в. Допуне) 2311. — писао књигу 4176. — кожухар, купио и приложио књигу св. Арханђелу у Осиковици 1552. — мајстор, оправио књигу у Вел. Ремети 30_6; други, 5772. — кал. м. Добриловине 1905. — и **Ана**, ктитори пописа м. Ковина 3255. — *Јанов* син, са супругом **Зором** и сином **Манојлом**, основао ман. Крепичевац 5971—5973. — јером. м. Крушедола 2684. — брат Николе Пепића, ктитор м. Лесновског 597. — јером. св. Николе у Јежевици 1282. — поп, приложио књигу св. Николи у Сланкамену

388. — од Црвеног Брега, поновио књигу у там. цркви св. Николе 4396. — — јером. обновио књигу м. Ораховици 2288. — поп од Призрена, његова књига 4505. — кал. м. Раванице 1944. — поп од с. Белчина, приложио књигу м. Рилском 5954. — монах, са сином и синовцем подигао и пописао препрату м. св. Тројице (Плев.) 835; слика му 836. — повезао књигу у м. Тројици (Плев.) 2681. — ктитор ман. Хопова 724, 4570. — Србин, синод. поп, приложио књигу м. св. Тројици (Плев.) 3731. — јером. м. Хопова(?) 2311. — презвитер, звани Брзе поп 4655. — презв. звани поп Радослав, у Сврљигу, писана му књига 25. — син попа Вука 517. — свештенојереј, купио књигу 2408. — поп, његова књига 2140. — даскал од касабе Карлова дошао у Рилски ман. 5817. — звани *Коста*, Војихнин син. а Утехов брат, гроб му 137. — унук Ђурђа Балшића од кћери му Јевдокије 216. — син Живка Хајдаровића 2332. — оклеветао попа Стојана 3772. — обновио књигу 491. — пошао у Млетке 2833. — гроб му 4908. — помен 597, 2644, 2769, 5800, 5801, 5806. — Види: Аргирп, Берић, Бранковић, Димитријевић, Добриловац, Ђорђевић, Кастриот, Лацковић, Марковић, Милевић, Митрофановић, Пековић Радов, Пешика, Поповић, Продановић, Радослав, Рацковић Давид, Савић, Сандић, Стефановић, Требињац, Ћелош, Црнојевић, Хаџи-Дамјановић.

Ђорђевић Бадовински, поп, дошао да попује у Коморан 2618. — **Димитрије**, пуковник, гроб му 4112. — (Ђурђевић) **Ђорђе**, у калуђерству **Ђерасим**, јером. м. Вољавче, оправљао је, бежао у В. Ремету и враћао се 3586, 3601, 3627, 3684, 3685. — **Јевта**, из Шида, ктитор Јазка Новог 2913. — **Јован**, еписк. Осечки наредио да се пише, књига 2964; еп. Карансебешки, Вршачки, Логошки, Белоцркавански, Паланачки, Мехадијски, Хоршавски, и проч. обновио Крушедолско писаније 3097; приложио икону м. Крушедолу 3034, 3036; приложио књигу м. Дечанима 3165; подигао гробницу Арсенију IV 2960; разно 2878, 2944, 2948; митроп. Карловачки, штампао антимис 3356—3359; осветио ант. 3347; његов врг 3348; 3365, 5489; гроб му 3349. — **Јован**, архим. Дечански и егзарх Пећки 2912. — **Јован**, архиђакон Крушедолски 2890. — **Јован**, Сегединац, ученик покровобогородичиних школа у Карловцима, умро 2874. — **Јован**, синовац Пазарског влад. Јанићија, гроб му 3560. — **Мојсеј**, архим. м. Студенице 1874. — **Павел**, ђакон, 2765, 2874. — Види: Љубибратић Василије.

Ђорђић Симеон, даскал, писао књигу у Сарајеву 3516.

Ђорђо, в. Апостоловић.

Ђорко, из Смрдића, јемац 2625.

Ђука, приложник 3181. — Види Кричић.

Ђукин Војин, ктитор цркве у Пелипову 2347, 2348.

Ђуков Вуко, ктитор цркве у Пелипову 2347.

Ђула, узета 664, 665.

Ђумрук, заведен на шљиве и на вино 3653.

Ђур, (Јанок. Раб) град, био бој 860; били под њим Турци 1890; 1020, 2041, 2440; ту писане књиге 2623, 2640, 2763, в. св. Никола.

Ђурь, гроб му 4841.

Ђура, (в. Ђуро) поп из с. Љубиждe, повезана му књига 5621. — владикин, приложио књигу благовештењу у Јањеву 754. — туфекџија, из Прокупља, јемац 2625. — гроб му 4856. — помен 2061. — Види: Храбрен.

Ђура, кћи Станимира Чочића 433.

Ђурађ, деспот, *Смедеревац*, ступио на владу 250; сазидао Смедерево 253; ктитор ман. у с. Брезовцу код Аранђеловца 3688; узео му цар кћер 5168; предао Турцима Ждрело и Вишесав 5193; дао грамату м. Крупи 3783; наредио да се преведе књига 262; биле његове књиге 1347, 5654; разно: 223, 264, 266, 274, 282, 283, 291, 295, 297, 299, 311, 312, 317, 320, 321, 412, 786,

Е.

Ж.

И.

Иванов Ђуро, ктитор цркве у Пелинову 2347. — **Никола**, сведок деобе 2181. — други, приложио књигу Зворничкој митрополији 5902.

Иванов Ђуро, в. Греговић.

Иванова Вртла, међа ман. Мораче 1325.

Иванова кћи, гроб јој 4778.

Иванов... Хрми( ) гроб му 2315.

Ивановић Василије, цар руски 5650. — **Василије**, неки 4658. — **Вид** (Фд) његова књига 4534. — **Вићентије**, 2588. — **Дејан**, приложио књигу цркви (м. Грабовцу?) 4483. — **Захарија**, кал. м. Гомионице 2847. — **Јурај** (?) гроб му, стекао благо и с њега погинуо 4800. — **Лукаш**, ђак, продао књигу 1020. — **Рајич**, приложио књигу храму Рождаства 4485. — **Станиша**, отишао на порту цару Бајазиту 4956. — **Стефан**, Сарајевац, руко̀делисао крст 1238; по свој прилици исти, без презимена, градио панагију 1251. — **Феодор**, цар руски 826. — **Ивановић**, и влад. св. Петар, ударили на Зету 5364.

Ивање, с. 165.

Ивко, в. Вишњић, Обрадовић.

Ивковић Радоје, платио књигу (м. Житомислићу?) 1014.

Ивковица Јерина, гроб јој 4868.

Иво, осветио оца, убивши убицу 2082, 2083. — Види: Војинов Вук, Вуков, Дучић Симеон, Ђуров, Ивов, Луков, Марков, Миров, Мичин, Ников, Перић, Перов, Тердин, Станишин, Стјепов.

Ивов Божо, **Вуко**, **Иво**, **Димитрије**, **Марко** и **Станоје**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Ивоје, спахија, приложник м. Завале 1943.

Игала, имање до мора св. Николе у Бигову 2250.

Игњатије, патр. Антиохијски 1234. — први игум. св. Богородице, гроб му у Студеници 4916. — игум. (В. Ремете?) 1221. — игум. м. Хопова 1234; (можда су оба исто лице). — јером. сковао петихлебницу м. Крушедолу 1429. — духов. м. Никоље 5597. — јером. м. Озрена 984. — параеклис. м. Пиве 1210. — кал. м. Раванице 1944. — поп, са три сина и с попадијом умро од куге 3227. — **Москов**, продао књиге 3107, 3203. — Види: Кобилац, Миљановић, Раковичанин.

Игридере, 4601.

Игумани (проигумани, намесници, настојници):

неодређено тачно ког манастира: в. Василије (проиг. м. Милешеве?), Веледарац Василије (проиг.), Димитрије (проиг. м. Ораховице?), Игњатије (м. Студенице?), Јаћим (Горње Карл. Цркве?), Јездимиров Никодим Борисовић, Константин (св. оца: Гаврила, Јаћима, Прохора или Јов. Рилског?), Леонтије (м. Студенице?) Лонгин, Љубиша (м. Савине?), Макарије, Максим, Мардарије проиг. од влашке земље), Матеј (м. Јовање?), Милешеван Максим (проиг.), Михаил (проиг. м. Житомислића?), Никодим, Прокопије (м. Раче или Беочина?), Рафаил Бориловић (Цетињски?), Сава, Светопављанин Јов (м. Беочина?), Силвестар, Сима (проиг. м. Хопова?), Софроније, Теодосије (Равне Реке?), Теофан (проиг. м. Прибине Главе?) Теофановић Арсеније, Тимотеј (м. Хиландара?), Хиландарац Јеврем (проиг.), Хоповац Сава (проиг. м. Житомислића?).

м. св. Андрије, (на р. Тресци?) в. Калест;

м. св. Арханђела, у Јерусалиму в. Јаћим (пређе Синајски);

м. св. Арханђела, више села Кучевиште, в. Стефан;

м. св. Арханђела, више Призрена в. Михаил(?), Павле;

м. св. Арханђела, (Рашинске цркве) в. Јован, Марко;

м. св. Арханђела, више с. Трпезе в. Симеон;

м. св. Арханђела, под Цером (м. Радовашница) в. Исаија, Мојсеј, Нићифор;

м. св. Арханђела, в. Јован, Атанасије (наст.);

м. Бање, (у Б. Которској) в. Дашковић Мојсеј (и проиг.);

м. Бање, (на Лиму Дабар?) в. Мардарије;

м. Бањеке, в. Јеуфимије;
м. Беле, в. Макарије;
м. Беочина, в. Исаија (проиг.), Јовановић Силвестар, Продановић Михаил, Радивојевић Синесије, Стефан;
м. Бешенова, в. Живановић Константин, Јанићије (проиг.), Лонгин, Мелентије, Силвестар, Стојнћевић Мојсеј, Теофан (проиг.), Тимотеј, Христифор;
м. Бистрице, в. Атанасије, Мисаил;
м. Бјелашнице, в. Јовић Исаија;
м. Благовештења, (у Ждрелу) в. Григорије;
м. Благовештења, (Овчар.) в. Јевстратије, Михаил;
м. Благовештења, (Рудн.) в. Дамаскин, Захарија, Јосиф, Мојсеј, Никодим;
м. Благовештења, (неког) в. Мојсеј;
м. Блишкове, в. Макарије;
м. Боговађе, в. Гавриловић Софроније;
м. Богородице Витошке, в. Павле;
м. Богородице успенија, под Кучајном, в. Макарије;
м. Богородице Пречисте, (у Б. Которској?) в. Стефан;
м. Бођана, в. Василије Пожаревчанин, Михаил, Морачанин Ћирил, Никанор, Петровић Мојсеј, Стефановић Јоасаф, Филип;
м. Бошаве, в. Калиник;
м. Брадаче, в. Панкратије;
м. Брчеле, в. Мелентије;
м. Буковице, в. Ристић Мелентије (настој.);
м. Ваведења, (неки м-ри) в. Ананије (проиг.), Ђенадије;
м. Варламовци, в. Лонгин;
м. Вратница, в. Захарија, Рафаил, Симеон;
м. Вел. Ремете, в. Григорије, Данил, Зосим, Игњатије(?), Исаиловић Атанасије (и проиг.), Методије (и проиг.), Мирковић Павле Крушедолски, Секулић Максим;
м. Винче, в. Ва илије, Диомидије, Пајсеј;
м. Винче Нове, в. Захарија;
м. Витанице(?), в. Ананије;
м. Витеонице, в. Висарион, Лаврентије, Стефан, хаџи;
м. Влакче, в. Захарија;
м. Возуће, в. Висарион (проиг.);
м. Војловице, в. Сава;
м. Вољавче, в. Арсенијевић Данил (намес.), Јаћим (намес.), Јевремовић Алексије, Крушедолац Максим, Петровић Василије, Рувим хаџи, Теодосије;
м. Вранове Главе, в. Григорије;
м. Враштице, в. Атанасије, Матеј, Тома;
м. Врањине, в. Ђурашовић Гаврил, Роман;
м. Враћевшнице, в. Матеј, Михаил;
м. Врдника, в. Алексије, Висарион, Димитрије, Зорановић Стефан (и проиг.), Поповић Гаврил, Софроније (проиг.), Ћирил (проиг.), Филип (проиг.);
м. Врела, в. Јаћим;
м. Вувци, в. Ђерасим (и проиг.);
м. Гомионице, в. Јајчанин Мелентије, Леонтије;
м. Гомирја, в. Алексић Теофан (и архим.), Крчанин Макарије;
м. Горњака, в. Максим;
м. Грабовца (Ваљев.), в. Прибојевић Захарија;
м. Грабовца, (код воде Шарвиза) в. Станковић;
м. Грабовца, в. Симеон.
м. Градца, в. Варлам, Јаћим, Стефан;
м. Градишта, в. Давидовић Стефо, Дионисије, Зеновић Максим;
м. Гргетека, в. Живковић Ћирил, (наст.);
м. Дабра, в. Гаврил;
м. Девича, в. Висарион, Ђерасим (и архим.), Пахомије;
м. Дечани, в. Арсеније, Варлам, Данил, Захарија (и проиг.), Јевстратије, Јевтимије, Методије, Симеон, Христофор;
м. Двише, в. Релић Василије;
м. Добриловине, в. Василије (и проиг.), Григорије, Дионисије, Ђерасим (проиг.), Јанићије, Јаћим, Максим, Рашњанин Григорије, Теодор (и проиг.), Теодосије (и проиг.), Филотије (и проиг.);
м. Добрићева, в. Бошковић Дионисије, Петроније (проиг.);
м. Добруна, в. Авакум, Јеврем;

м. Доволе, в. Атанасије, Василије (проиг.), Висарион, Ђерасим (проиг.), Ђурић Јанићије, Ђурић Пахомије, Михаил, Пахомије, Теофил, Тодор;

м. Дреновице, в. Јаћим;

м. Дубочице, в. Ананије, Јаћим (проиг.), Јевстратије, Павле, Теодосије;

м. Дуљеви, в. Дуљевац Михаил, Симеон;

м. св. Ђорђа (неког), в. Атанасије, Висарион, Максим;

м. св. Ђорђа, у Ајдановцу, в. Данил, Матеј;

м. св. Ђорђа, на Лиму у Хасу, в. Јанићије;

м. св. Ђорђа, у Нагоричину, в. Антоније, Венијамин;

м. св. Ђорђа, у Темској, в. Висарион, Захарија, Симеон;

м. Житомислића, в. Арсеније, Борковић Христифор, Висарион (и проиг.), Јаћим(?), Јевтимије, Константин, Миобратовић Мојсеј, Мојсеј (и проиг.), Сава, Севастијан, Серафион (проиг.), Хоповац Сава (?, проиг.);

м. Жиче, в. Симеон;

м. Жупе, в. Рувим;

у жупи Саримешеву, в. Леонтије;

м. Завале, в. Василије, Завалац Разарије (Азарије? проиг.), Максим, Петроније (проиг.);

м. Заступа, в. Матеј;

м. Зографа, в. Пајсије;

м. Јаска, в. Ананије(?), Пахомије, Петровић Теодосије;

м. Јаска Новог, в. Димитријевић Стефан;

м. св. Јована Крститеља, (Јашуњски ман.), в. Јанићије, Теодор;

м. Јовање, в. Леонтије, Матеј;

м. Јошанице, в. Теодоровић Алексије;

у Календови, в. Андроник;

м. Калинића, в. Василије, Пајсеј (наст.), Студеничанин Леонтије(?);

у Камениу, в. Теофан;

м. Каменице, в. Григорије;

м. Каоне, в. Симеон Каонац;

м. Каталоје, в. Јован;

м. Ковиља, (у Ст. Влаху), в. Данил;

м. Ковиља, (у Бачкој), в. Спиридон;

м. Ковина, в. Исаија, Михаил;

м. Комговине, в. Тинторовић Теодор 2286;

м. Копорање, в. Теофан;

м. Косијерева, в. Андријашевић Кирил;

м. Крапине, в. Јанићије (проиг.);

м. Крепичевца, в. Акакије;

м. Крке, в. Даниловић Мојсеј;

м. Крупе, в. Бједов Сава, Вукчевић Теодосије, Јокић Василије, Опачић Гаврил (проиг.), Перазић Димитрије, Радека Јаков;

м. Крушедола, в. Авакум Бели, Атанасије Величковић (и архим.), Данил, Исаија (и архим.), Исак (проиг.), Јаћим, Михаил, Нићифор, Пајсије, Панкратије, Пахомије, Силвестар, Теодосије;

м. Кувеждина, в. Дионисије, Иларион, Јовановић Нил, Мојсеј (нам.), Неофит, Нил, Стефан, Кириловић Ђенадије;

м. Куманице, в. Григорије;

м. Куриловог, в. Теодосије;

м. Ластве, в. Ђорђе;

м. Лошче, в. Васијан, Максим;

м. Лепавине, в. Антоније, Кондрат, Мардарије, Стефановић Софроније, Теодосије, Теофилактовић Василије (проиг.);

м. Леснова, в. Гаврил, Неофит, Теодосије, Кирил (и проиг.);

м. Ломнице, в. Гоговић Арсеније, Прохор;

м. Љубостиње, в. Симеон;

м. Маржића, (Ораховице), в. Лука;

м. Маркова (код Призрена), в. Гудовић Дионисије (и архим.), Серафим, Серафо;

м. Маркова (код Скопља), в. Ђерасим, Кирил, Хрисант;

м. Марче, в. Стефановић Софроније;

м. Милешеве, в. Аксентије, Василије (и проиг.), Гаврил, Данил, Ђерасим, Милешевац Аксентије (проиг.), Милешевац Лонгин (проиг.), Милешевац Максим (и архим.), Милешевац Серафион (проиг.), Никанор (проиг.), Сава (проиг.), Спиридон, Теодосије (и архим.), Филип;

м. Мораче, в. Антоније, Атанасије (проиг.), Гаврил, Данил, Исаија (и проиг.), Јосиф, Лука Равњанин, Макарије, Михаил, Мојсије, Неофит, Никодим, Стефан (проиг.), Стефановић Софроније, Теодосије, Тома;

м. Моштанице, в. Григорије, Серафијон;

м. Мркшине Цркве, в. Сава;

м. св. Николе, у Бигову, в. Чукуровић Мелентије;

м. св. Николе, (м. Буково), в. Дечанац Михаил;

м. св. Николе, (ман. Грнчарица), в. Максим;

м. св. Николе, (ман. Драча), в. Ђерасим;

м. св. Николе, у Јежевици, в. Гаврил, Доментијан (проиг.);

м. св. Николе, (Лапушанска црква), в. Ђеласије, Теодор;

м. св. Николе, (код Слепча), в. Јаћим;

м. св. Николе, на р. Тресци, в. Василије, Јаков;

м. св. Николе, (неког), в. Јеремија;

м. Никоље, в. Атанасије, Ђерасим, Ђорђе (и архим.), Исаија, Јанићије, Козма, Леонтије, Неофит, Павле, Пахомије, Софроније;

м. Озрена, в. Јаћим;

м. Ораховице, в. Аксентије, Антоније, Василије, Висаријон (проиг.), Вићентије, Димитрије (и проиг.), Ђорђе, Захарија, Исаија, Јанићије, Јевлогије, Јовановић Јован, Максим (и нам.), Михаил, Неофит, Пајсеј, Поповић Максим, Теодосије (нам.), Теофан (проиг.), Ћипријан;

м. Орешковице, в. Јаћим, Јов, Стефан (зван Јаћим);

Особички, (м. Лиије?) в. Христофор;

м. Осоговског, в. Ћирил;

м. Острога, в. Бошковић Јосиф, Исаија;

м. св. Павла, у Св. Гори, в. Вићентије, Димитрофан (проиг.), Исаија (и проиг.), Јанићије, Лука, Максим (и проиг.), Саватије, Симеон, Теофан;

м. Пакре, в. Давидовић Гаврил (и архим.);

м. св. Пантелејмона, у Св. Гори, в. Исаија;

м. Папраће, в. Григорије, Захарија Лонгин, Петроније.

м. св. Петке (код м. Шишатовца), в. Акакије. Григорије, Ђорђе;

м. Петковице, (окр. Подрин.) в. Григорије. Исаија;

м. св. Петра и Павла, (код Рила), в. Давид, Теоктист;

Пећки, в. Арсеније, Василије, Виктор (? проиг.). Дионисије, Лонгин, Софроније;

м. Пиве, в. Аврамије, Аксентије, Григорије, Захарија, Јов, Симеон. Степан, Теодосије;

м. Пирга, в. Павле;

м. Подластве, в. Бучин Григорије;

м. Полошког, в. Никодим (проиг.);

м. Прасквице, в. Данил;

м. Преображења, в. Макарије;

м. Прибине Главе, в. Гавриловић Теодосије, Јовановић Григорије, Петровић Синесије (нем.), Силвестар, Симеон, Теодор (проиг.), Теофан (проиг.);

м. Продрома, (Слепче?) в. Серафим, Стефан;

м. Пустиње, в. Битојевић Јанићије;

м. Раванице, в. Виктор, Дамаскин, Димитрије, Дионисије, Михаил, Неофит, Пајсеј-хаџи, Раваничанин Стефан, Севастијан, Ћирил (проиг.), Филимон (проиг.), Филип (проиг.);

м. Равне Реке, в. Макарије;

м. Раковца, в. Ђорђе, Нектарије, Париводски Исаија (нам.), Теофан;

м. Раковице, в. Висарион, Максим Раковичанин, Михаил;

м. Раче, в. Арсеније (и проиг.), Дионисије, Јосиф, Мелентије, Рувим, Силвестар;

м. Ресаве, в. Јанићије, Стефановић Јоасаф;

м. Рибнице, в. Поповић Софроније;

м. Рилског, в. Антим, Арсеније, Атанасије, Висарион, Данил Ћесеџи, Дионисије, Ђерасим, Иларијон, Јаћим, Јевтимије, Јосиф(?), Калиник, Калист (проиг.), Клеопа, Никанор, Никита

(нам.), Серапнјон (проиг.), Теоктист, Теофан;

м. св. Романа, в. Димитрије;

м. Савине, в. Калуђеровић Арсеније, Гружић Макарије (и архим.). Симеон, Софроније;

м. Сарандапорског, в. Атанасије (проиг.). Гаврил, Дамјан;

м. Синајског, в. Јаћим;

м. Сланаца, в. Дамаскин;

м. Слепча, в. Венијамин, Сава, Христифор (упор. м. Продром);

м. Слимничког, в. Никанур;

м. Сопоћана, в. Ђерман, Иноћентије (проиг.):

м. Сретења, в. Јанићије, Лаврентије (проиг.), Максим (проиг.), Серафијон (проиг.);

м. св. Стефана (Бањске?), в. Методије;

м. Студенице, заточен у Новом Пазару са три јеромонаха 3818; в. Атанасије. Василије (и проиг.), Григорије (проиг.), Дионисије, Ђорђевић Мојсеј, Игњатије, Јанићије, Јаћим (проиг.), Јован (и архим.), Константин (и архим.), Леонтије, Мартирије, Никодим (и архим.), Никола, Пахомије, Рувим, Сава, Симеон, Теофил;

м. Ступја, в. Ђорђе;

м. Тамне, в. Саватије;

м. Таре, в. Василије, Максим, Теодор. Филотеј;

м. Требиња, в. Венијамин, Ђорђе (проиг.), Исаија (наст. и проиг.), Јанићије (проиг.), Марко, Симеон, Требињац Симеон:

м. Трескавца, в. Максим;

м. св. Тројице, код Враце. в. Варлам;

м. св. Тројице, (Овчар.), в. Гаврил;

м. св. Тројице, (Плев.), в. Авакум, Ананије, Арсеније, Василије, Висаријон, Данил (и наст.). Ђерасим, Захарија, Јанићије (проиг.), Јаћим, Јевстратије, Мелентије. Милошевић Авакум, Мојсеј, Никодим Тројичанин, Стефан;

м. св. Тројице Руснице, в. Мартирије;

м. Тушимље, (св. Аранђела), в. Ананије. Теодосије;

м. Троноше, в. Јован, Пајсеј(?). Спиридон;

м. Ћелија, в. Данил, Филимон;

м. Ћелија Пиперских, в. Михаил (наст.);

м. Убошца, в. Мартирије;

м. Фенека, в. Ђорђе, Максим. Михаиловић Теофан, Ракић Вићентије (проиг.). Сава, Софроније. Стефановић Софроније;

м. Хиландара, в. Арсеније, Виктор, Гаврил. Григорије (и архим.), Данил (и проиг.), Доротеј, Ђерасим (и архим. и проиг.). Ђервасије, Ђорђе, Иларијон, Јаћим, Јевлогије (проиг.). Јеврем. Јевстатије. Јевтимије (проиг.). Јован, Јовановић Тимотеј (проиг.), Јосиф (и проиг.), Лонгин (проиг.). Лука (проиг.), Макарије, Матеј(?), Неофит (проиг.), Никодим, Пајсеј, Пантелејмон (проиг.), Роман, Сава (митроп., и проиг.). Симеон (и проиг.), Теодосије, Тимотеј (? проиг.), Ћирјак, Филимон, Филип, Хиландарац Виктор (проиг.), Хиландарац Јеврем (проиг.);

м. Хопова, в. Аврамије, Висарнјон, Ђорђе, Игњатије, Исаија, Јевсевије, Јепифаније. Милутиновић Теодор, Мојсије, Неофит, Никон. Павле, Саватије (проиг.). Сима (? проиг.), Стефан, Теодор (? проиг.). Теофан (и нам.);

м. Хрмња, в. Михаил. Сава;

м. Цетињског, в. Василије, Гаврил Цетињац, Пламенац Арсеније (проиг.). Рафаил, Сава;

м. Чокешине, в. Вујанић хаџи Константин, Лукић Пајсије (нам.), Чокешинац хаџи Константин (исти са Вујанићем?);

м. Шаторње, в. Тимотеј;

м. Шишатовца, в. Василије, Димитрије, Иларијон, Јевстатије (проиг.), Канерист Орест, Кирнјон, Мардарије. Мисаил. Мојсеј (нам.), Поповић Вићентије (и архим.), Поповић Тимотеј, Прокопије, Серафијон, Теофил;

м. Шишевског, в. Венијамин;

м. Шудикове, в. Василије. Григорије, Теодор.

подизању цркве у Цветановцима 3945. — протојереј Вршачки 3738.

Илка, помен, 5815.

Иловица, ту храм св. Арханђела 19. — ман. 2994.

Инокиње, крушедолске 1241. — в. монахиња.

Иноћентије, проигум. м. Сопоћана, умро 4603. — јером. м. Савине 3462. — Види: Павловић.

Иоаким, в. Јаћим.

Иоаникије, в. Јанићије.

Иралијево, с. у Русији 3704.

Ириг, 2882; била куга 5412.

Рижанин Михаил, прота Земунски купио књигу 3773.

Ирина, помен 435. — Види: Стефановна.

Иринин син, в. Константин, цар.

Иринтјанин (?) **Веселин**, из Семиклеуша, приложио књигу Добрићеву 5806.

Иришка црква, храм Теодора Тирона, приложена јој књига 2263; њена књига 2303.

Иришки шанац, 3343.

Исаија св. 1629.

Исаија, митроп. Арнљски 2417, 2433; био у Жичи 2397. — митроп. Босански 1192, 1202; начинио игум. сто у м. Хиландару 1275. — игум. м. Арханђела под Цером (Радовашница), његовим настојавањем писана књига 561. — проигум. м. Беочина, умро 2213. — игум. м. Ковина 1762. — **Илановић**, хаџи, игум. и архим. м. Крушедола 2582, 2679, 2798, 2828; дао да се изради икона за ман. 2895; приложио књигу 2900. — игум м. Мораче 1659; јамачно исти као проигум. 1684. — игум. м. Никоље, рођен у Ниви 3901. — игум. м. Петковице (Подрин. окр.) 4648. — игум. м. Ораховице 1948. — игум. м. Острога, подигао храм воздв. часног крста у Пећини 1629; други, 2416. — игум. св. Павла (у Св. Гори) 945; биће исти као проигум. писао књигу 2889. — старац (игум.) наредио да се пише књига у св. Пантелејмону у Св. Гори 99. — настојатељ м. Требиња, писао књигу 1504; биће исти као проигум. настојавао да се откупи крст 1530. — игум. м. Хопова 1821; други, 2863. — превао с грчког Дионисија Ареопагита 4944. — јером. писао књиге у м. Дубочици 889, 892. — јером. писао књигу у м. Никољи 867. — јером. м. Бешенова, ктитор нониса капеле 3528. — мон. м. Благовештења (Овчар) 4633. — кал. м. Вел. Ремете 2278. — јером. од м. Грабовца, био у Јерусалиму 1612. — дух. м. Крке, наредио да се пише књига 883. — хаџи, јером. м Крушедола 3265. — јером. м. Лесновског 2435. — други, запопио се 2888; можда исти, приложио књигу 2939. — јером. м. Љубостиње, умро 5664. — духов. м. Милешеве 1132. — од Брајића, јером. св. Николе (у Цр. Гори) 2389. — јеклис. м. Озрена 822; можда исти, јером. 984. — јером. м. Раче, био у Јегру 2070. — поп од Ресаве, продао књиге 2631. — (јером.) м. Рила 5766; други оковао јеванђеље м. Рилском 5681. — јером. м. Савине 3462. — старац, приложио књигу богород. Синајској 4433. — духов., м. Сретења, обновио књигу 1138. — старац од Св. Горе однео у Русију житије св. Саве 429. — јером. м. Троноше обновио м. Рачу 3700, 3711. — духов. поп, (један или двојица) донели, приложили књиге м. Хиландару 905, 906. 908, 989. — старац Пиротски, приложио књигу м. Хиландару 624. — кал. м. Шишатовца 2660. — **Симон**, гроб му 82. — Види: Антоновић, Дечанац, Димитријевић, Ђаковић, Заслонски, Јоасаф, Јовић, Косорић, Николић, Париводски, Полошки, Поповић, Раковичанин, Светогорац, Стефановић.

Исаијевић Атанасије, игум. (и проиг.) м. Вел. Ремете, ишао у Беч. као јефимерије 3145; купио књиге 3045, 3088, 3104, 3142, 3168; наредио да се пишу књиге 3196, 3279, 3331; 3223, 3239.

Исаило, в. Јездимировић.

Исак, проигум. (Крушедолски ?) донео из Москве књиге 1875. — примио поклад м. Прибине Главе 4580. — Види: Јенишехерлија, Рачанин, Цветковић.

Јанковић, комен. дошао у Земун 5487. — спахија 5442. — **Амвросије**, постриж. Раковачки и парох Пештански приложио књигу м. Раковцу 3221. — **Јеврем**, јеп. Печујски, Канишки, Сегетверу, Шиклеушу и проч. 2099; био у Букурешту и добио књигу на поклон 2120, 2121; биће исти и 2206. — **Коста**, приложио икону у црк. Чајничку 708. — **Мија**, потписао гробни камен 3812. — **Милош**, родом из Бихора, ктитор Живота цару Урошу 3360. — **Наум**, продао књигу 2973. — **Павел**, калфа трговач. купио књигу у Н. Саду 3537. — **Рафаил**, презвитер, оправио књигу 2535. — **Силивестар**, из Шанца Петроварадинског 3124.

Јанкул, (в. Јанко) од града Тетова, приложио књигу св. Николи 2972. — војвода потучен на Парти од наше Темишварског 3737.

Јано, в. Вуков.

Јанов син, в. Ђорђе.

Јанок, в. Ђур.

Јања, господар Новобрдски, погубио га цар Мехмед са четири сина и дванаест унука 348. — помен, 1375, 5801, 5806.

Јањево, 547, 751, 814, 1023, 1128, 2279, 2280, 2319, 2398; ту писане књиге 554, 1081; в. Арханђел, богор. храмови, благовештење.

Јањина, град 216. — с. 1375, 1751.

Јаранић Сава, гроб му 2938.

Јарма, помен 5694.

Јарменовци, с. 4591.

Јаросав, в. Макарије.

Јаћим (Іоакимъ) св. и **Ана**, храм у Студеници подигнут 46. — Сарандапорски 4357.

Јаћим, папа и патријарх Александријски 494. — митроп. Београдски, Београд. и Сремски, његова митра 886; његовим усрдијем писана књига 993; 4985. — митроп., јеп., Ваљевски 3277, 3412, 3566, 3586; биће исти 3527. — архијер. Дабарски и Кичавски 2046. — митроп. Скопљански 1139. — архим. м. Ђурђевих Ступова 2055. — игум. св. Арханђела у Јерусалиму, пређе Синајски, приложио св. Арханђелу књигу 4566. — игум. ваведења (Горње Карлов. Цркве?) 623. — игум. м. Врела, трудио се о писању књиге 613. — игум. м.Градца, гроб му 4917. — игум. м. Добриловине, његовим трудом сграђен и пописан ман. 992. — игум. м. Дреновице, писао књигу 4236. — проигум. М. Дубочице, трудио се о крсту на дверима 1117. — игум. м. Житомислића(?) писао књигу 4306. — игум. м. Крушедола 3096, 4965; други 1429, 1493; можда исти 1630. — игум. св. Николе код м. Сленча 1182. — игум. м. Озрена 807, 822; његовим трудом пописана црква 984. — игум. м. Орешковице 1006. — игум. м. Рила 5740, 5749, 5750. — проигум. м. Студенице, трудио се о рипидама 1293. — игум. поновио м. св. Тројицу (Плев.) 524. — игум. м. Хиландара 4584. — и **Јован** и **Филип**, Ђаци, написали књигу 465. — (кал. Бешенов.) 1529. — јером. с братијом и ктиторима подигао порушени храм благовештења у с. Трнави (окр. Чачански) 582. — с братијом дошао из м. Студенице у Благовештење Рудничко, подигли га 3719, 3720, 3721; подигли м. Вољавчу 3768; намесник ту 3851. — јером. м. Витеонице 1080. — јером. м. Орешковице, откупио књигу 802. — ђакон м. Прибине Главе 3630. — јером. м. Рилског његова књига 4536. — (из Хиландара?) 1196. — неки, купио књигу 536. — од плем. Пушоња, његова супруга приложила књигу м. Довољи 4340. — од Сестрима, са женом и зетом долазио у Рилски ман. 5773. — сапунџија из Прокупља, јемац 2625. — (сафинџија) приложник св. Арханђела у Сарајеву 1757. — момак, добио отпуст 2932. — Види: Божић, Кастриот, Марковић, Мират, Поповић, Продановић, Стефан.

Јаћима, запопио се 3984. — мати св. Стефана Новог 3855. — помен 1127.

Јасеница, с. 2625.

Јасичје, ту сграђена ћелија 1905.

Јаш, град, 2390, 3891.

Јашуњски ман., в. Јован Кретитељ

Јевдокија, деспотица, кћи Ђ. Балшића. наредила да се пише књига 216.

Јевдоким, свештеноинок, писао књигу у м. Врановој Главн 4257.

Јевђенија, госпођа (кнеза Лазара) 195, 204; *Јевросини*. монахиња, умрла 5012; види Милица кнегиња. — нека монахиња, умрла 366. — Види: Јелена. царица.

Јевђеније. принц, принцип, дукс, херцег од Савоје. фелдмаршал, његови ратови с Турцима по Угарској. Босни и Србији 2022, 2036, 2890, 5288, 5296, 5298. 5300. 5369. 5370. 5713. — јером. трудио се о петихлебници м. Савине 1485. — јером. м. Хиландара, био у Јерусалиму 1620.

Јевђо. поп 1440. — Види: Кандић.

Јевлогије, игум. м. Ораховице 3242. — проиг. м. Хиландара, донео књигу у м. Хопово 1427; можда исти, јером., 4451. — јером. (Беочински или Рачански?) градио крст 1842. — кал. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — хаџи, добропнсац, ревнитељ велике цркве, умро 1129. — Види: Јовановић.

Јеврем, бив. патријарх 157; умро 5041. — влад. Београдски и Сремски, митроп. Београдски, 1579, 1593; приложио чашу м. Рачи 1618; умро 1681. — митроп. Коласијски и Кратовски 2491. — митроп. (архијер.) Самоковски, био у м. Рилу 5780; умро 2549. — игум. м. Добруна 154. — игум. м. Хиландара 1480. — монах. писао књигу у Ресави 2674. — мних, писао књиге у м. Троноши 694—696, 762. — монах дошао из Св. Горе у м. Хопово и ту писао књигу 1051; можда исти. јером., 1176. — (писао књигу у м. Житомислићу?) 1013. — јером. м. Мораче. ктитор иконе 1397. — јером. бив. јеклисијарх настојавао писање књиге у Раваници 1683. — ђакон (од м. Раковца?) био у Јерусалиму 1620. — јером. даскал. приложио књигу своме м. Шишатовцу 4989; биће исти, Шишатовчанин, наредио да се пише књига 1707. — отац Алексија Јевремовића 3398. 3405, 3407. — названи Ђурађ Остуша, гроб му 147. — Види: Јанковић, Обреновић, Хиландарац.

Јеврема (Јефрема), монахиња, обновила кадионицу 1514.

Јевремовић Алексије, Благовештенац, игум. м. Вољавче. његова биографија и рад на унапређењу манастира 3166, 3197, 3199, 3200, 3234. 3277, 3398 до 3412.

Јевропа. 2890, 5420.

Јевросима (Јевросимија). пом. 4373, 5924. — (Јефресинија), монахиња из Јерменоваца, писала парусију м. Вољавчи, и ту умрла 4591. — Види: Јевђенија.

Јевсевије. игум. м. Хопова 1051. 1176, 4985. — Види: Пајичић, Хоповац.

Јевстатије, игум. м. Хиландара 20. 4933: I. архијеп. умро 5032; почива у Пећи 1500: однели га негде 1501. — II. архијеп. 38. 5543; умро 5034. — проигум. м. Шишатовца 2058.

Јевстратије, игум. м. Благовештења (Овчар.) 3758, 3761. — игум. м. Дечана, приложио књиге 2692. — игум. м. Дубочице 892. — игум. м. Тројице (Плев.) 865. — егзарх, умро у Гргетеку 2766. — јером. помен 263. 4373.

Јевта, протопоп (из Београда?) 1283. — обор-кнез, оправио ман. у Орашју (окр. Морав.) 3894. — син Антонија Богићевића 5917. — Види: Ђорђевић.

Јевтан, из Сарајева, покупио заплењену књигу и вратио м. Вољавчи 3650. — Види: Шотрић.

Јевтимије, митроп. Будимски 2035, 2152; можда исти, његова панагија 4685. — влад. Нишевски и Лесковачки, поклонио књигу 824. — (Дамјановић) архијереј Новопазарски. ишао у Беч 2721. — игум. м. Дечана 1276. — игум. м. Житомислића 1309. — игум. м. Рила 735; други. хаџи. 5733. — проиг. м. Хиландара 5008. — инок, писао књиге у Ћелији Сотиру 1368. 1403, 1592, 1601, 1633. — јером. писао књигу попу Дмитру 5268. — јером. м. Витеонице 1080. — духов. м. Жуне. поклонио књигу 2388. — произведен за свешт. у м. Боговађи за ман. Новаке 3790. — поп. из

Види: Јелена царица, Јелена ж. краља Вукашина; Петровна.

Јелисеј св., ман. у Древену 71.

Јелисеј, ђак, писао књигу у Сланкамену 360. — еклисијарх м. Раче 1632.

Јелић (?) **Симо**, откупио антимис 3011.

Јелица, гора. 580. — мати Вука Батрићевића 4846.

Јеличић Михаил, 2910.

Јелишница, с. 933.

Јелка, пом. 5955.

Јеловник, с. 2597.

Јеловичка црква, обновљена 2597.

Јемељан, в. Матјушкин.

Јени-капија, у Цариграду 1012.

Јени-Пазар, в. Нови Пазар.

Јенишехерлија Исак, Ахмет-пашин сараф-баша, дао новац на зајам за оправку цркве св. Прокопија у Прокупљу 2625.

Јенченко Јован, пан, и син му **Григорије**, из Чернигова, приложили књигу м. Ораховици 4407.

Јепископи и **митрополити**:

без титуле: в. Анастасије (под њим је био св. Ђорђе у Темској — Пиротски?), Арсеније, (под њим Лесново — Скопски?), Арсеније (првопрестолни — Рашки?), Арсеније (под њим Враћевшница — Руднички?), Атанасије (под њим Матковски ман. — Скопски?), Бусовић Никодим (Далматински), Василије (Призренски?). Висарион (у Св. Гори), Дамјан (у Хиландару?), Дионисије (у Хиландару), Бенадије (под њим с. Поповљани у Ст. Србији), Захарија (Призренски?), Зограф Јован (под њим м. Зерза — Прилепски?). Зорчић Пајсије (јеп. влашких синова, под њим м. Марча — Славонијски?), Јаков, Јаков (под њим м. Рилски), Јанићије (под њим Ловеч — Ловчански?), Јестимије (?, под њим м. богородичин на р. Тресци — Скопски?), Јосиф, Константин (под њим м. Тамна или Радовашница — Зворнички или Шабачки?), Лонгин, Лонгин (под њим Крушедол — Сремски и Београдски?) Макарије (под њим с. Борач — Руднички?), Макарије, Мардарије, Никола, Никодим, Нићифор (подигао св. Тројицу код Плеваља — Херцеговачки?), Никанор (под њим св. Тројице код Плеваља — Херцеговачки?), Павловић Партеније, јеп. посвећења, Пајсеј, Пахомије, Пекпал Стефан (Хумски?), Сава, Саватије, Сарафион, Силвестар (Грачанички или Смедеревски?), Силоан, Стефан, Филип (Београдски?), Филотеј, Филотеј Солунац (Скопски?), Штибици Михаил, Штибици Спиридон;

Арадски, в. Мартиновић Јанићије;

Арадски и Карансебешки, в. Антоновић Исаија;

Арадски, Великоварадски и Халмаћски, в. Живковић (Живановић) Синесије;

Арадски, Великоварадски, Јанопољски, Варадској и Викарској мармеђи в. Јовановић Вићентије;

Ариљски, в. Доситеј, Исаија, Јосиф, Рувим;

Ариљски и Зворнички, в. Андријевић Алексије;

Бањски, Коласијски, Радомирски, Сиришнички, Кратовски, Палански, Штипски и Радовиштски, в. Михаил;

Бачки, в. Христифор;

Бачки и Сегедински, в. Димитријевић Григорије, Павловић Висарион;

Бачки, Сегедински, Јегарски, Новосадски и Сомборски в. Путник Мојсије;

Бдински (Видински), в. Софроније;

Белоцрквански, в. Карансебешки и —; Нишки и —;

Београдски, в. Висарион, Дионисије, Јелевтерије, Јеремија, Калиник, Леонтије, Љубибратић Симеон, Методије, Симеон-хаџи, Софроније, Стефан (Љубибратић?), Стефановић Вићентије, Филотеј;

Београдски и Сремски, в. Авесалом, Иларијон, Јаћим, Јеврем, Макарије, Максим (архијеп.), Пајсеј;

Бечкеречки, в. Михаил;

Бихорски, в. Висарион;

Боко-которски, в. Далматински и —;

Босански (Дабробосански, Дабарски), в. Аксентије, Атанасије, Бркић

Василије, Висарион, Дионисије, Гаврил (Миховић, Микић. Михаиловић), Исаија, Мелентије (Умиљеновић), Макарије, Никола, Серафим, Теодор, Ћирил, Христофор;

Браничевски, в. Венијамин, Саватије;

Будимаљски, в. Пајсеј, Теофил;

Будимски, в. Виктор, Јевтимије, Матеј, Поповић Вићентије Хаџилавић, Радивојевић Арсеније, Севастијан, Ћирил.

Будимски и Столнобеоградски, в. Димитријевић Василије.

Будимски и Трансилвански, в. Новаковић Дионисије;

Букурешки, в. Теодосије;

Ваљевски (в. ужички), в. Данил, Јаћим, Николић Доситеј, Пајсеј;

Ваљевски и Ужички, Антим. Митрофан;

Варадској и Вакарској вармеђи, в. Арадски и —

Велетски, в. Дионисије;

Велешки, в. Јосиф;

Великоварадски, в. Арадски и —

Веначки и Руднички, в. Серафим;

Влашкоземски, в. Јосиф;

Волински, в. Лука;

Врањски, (в. Скопљу и —;) в. Софроније;

Вршачки, в. Карансебешки и —, Себешки и —; в. Јовановић Јосиф Шакабент, Максим (Несторовић?), Симеон;

Вучитрнски, в. Јоасаф, Михаил;

Генералата Вараждинског, в. Костајнички и —; Пакрачко-славонијски и —;

Градачки (Чачак), в. Никифор;

Градачки, в. Зворнички и —

Грачански (Грачанички), в. Дионисије, Лонгин. Силвестар;

Дабарски, в. Босански;

Дабарски и Кичавски в. Јаћим;

Дабробосански, в. Босански;

Далматински. в. Љубибратић Стефан, Саватије;

Далматински и Бококоторски, в. Рајачић Јосиф;

Дечански, в. Захарија;

Дупнички (в. Самоковски), в. Митрофан;

Жички, в. Смедеревски;

Захумски (Зах. и *Херцеговачки*, Зах. и *Полхерцеговачки*), в. Василије, Василије Јовановић (и *Скендеријски*) Ђерасим, (зове се и херцеговачки), Мелентије, Саватије. Симеон, Филотеј;

Зворнички (в. Арињски и —, Ужички —), в. Павел, Теодосије;

Зворнички и Градачки, в. Гаврил;

Зетски (в. Цетињски), в. Вавила, Ђерасим, Иларијон. Јосиф, Неофит, Пајсеј.

Зетски и Црногорски, в. Руфим;

Зринопољски, в. Костјанички и —;

Јанопољски, в. Арадски и —;

Јегарски, в. Бачки и —;

Канишки, в. Печујски и —;

Карансебешки, в. Арадски и —;

Карансебешки и Вршачки, в. Димитријевић Никола, Поповић Вићентије;

Карансебешки. *Вршачки*, *Логошки*, *Белоцрквански*, *Паланачки*, *Мехадијски*, *Хоршавски*, в. Ђорђевић Јован;

Карловачки и Сенски (Сењски?) в. Љуботина Данило;

(Карловачки), в. Јовановић Јован;

Карлштатски, в. Јакшић Данил;

Карлштатски, *Плашки и Приморски* в. Ненадовић Павле;

Кичавски, в. Дабарски и —;

Коласијски, в. Бањски и —;

Коласијски, в. Атанасије;

Коласијски и Кратовски, в. Јеврем;

Косовски, в. Бркић Василије;

Костајнички, в. Стефан (Љубибратић?), Теофановић (Теофиловић) Арсеније;

Костајнички, *Зринопољски*, *Северински и целог Генералата Вараждинског*, в. Стојановић Јосиф;

Крајине, в. Себешки и —;

Кратовски, в. Бањски и —; Коласијски и —;

Кривине. в. Себешки и —;

Крушнику, в. Јоасаф;

Лесковачки, в. Нишевски и —;

Лимски, в. Филотеј;

Липљански, в. Симеон;

Липовски, в. Данил;

Липовски, в. Темишварски и —;

Ловчански. в. Симеон, Ћирил;

Логошки, в. Карансебешки и —; Себешки и —;
Мелника, в. Гаврил;
Мехадијски, в. Карансебешки и —;
Милошевски, в. Херцегивачки и —;
Мухачки, в. Сегетски и —; Печујски и —;
Нишевски (Нишки), в. Гаврил, Ђерасим, Ђорђе, Јанићије, Лонгин, Макарије, Никодим;
Нишки и Белоцрквански, в. Поповић Ђорђе;
Нишевски и Лесковачки, в. Јевтимије.
Новобрдски, в. Василије, Никанор, Пајсије;
Новопазарски, в. Рашки;
Новосадски, в. Бачки и —;
Оршавски, в. Карансебешки и —;
Оршавског кључа, в. Себешки и —
Осечки, в. Ђорђевић Јован;
Осечкопољски, в. Сегетски и —; Пакрачкославонијски и —;
Пазарски, Пећски и Призренски, в. Јанићије;
Пазарски, в. Рашки;
(Пакрачки), в. Живковић Атанасије;
Пакрачки и Славонијски, в. Живковић Атанасије, Радивојевић Арсеније;
Пакрачко-Славонијски и Осечкопољски, в. Јовановић Софроније;
Паланачки, в. Себешки и —, Карансебешки и —;
Паланески, в. Бањски и —;
(Панонски), в. Методије;
Пелагонијски и Прилепи, в. Стефан;
Петоцрквански, в. Печујски и —;
Петровски и Под-Херцеговски (в. Захумски), в. Лонгин;
Пећки, в. Пазарски и —;
Печујски, Сечујски, в. Мелентијевић Никанор;
Печујски, Канишки, Сегетвару, Шиклешу, Петоцрквенски и Мухачки, в. Јанковић Јефрем;
Платенски, в. Свиднички и —;
(Плашки), в. Петровић Петар;
Плашки, в. Карлштатски и —;
(Пловдивски), в. Христофор;
Пожаревачки, в. Јосиф;
Пожешки, в. Василије, Јосиф;
Пожешки, в. Ужички и —;
Полошки, јеп. дао прилог м. св. Тројици Руснници 647;
Пологу, в. Скопљу и —;
Подхерцеговачки, в. Захумски и —; Петровски и —;
Преславски, в. Калиник;
Преспански, в. Матеј;
Призренски, в. Василије(?), Димитријевић Исаија, Захарија, Илија(?), Јанићије, Методије, Михаил, Никодим;
Призренски, в. Пазарски и —;
Прилепски (в. Пелагонијски и —;) в. Јосиф;
Приморски, в. Карлштатски и —; Цетињски и —;
Радовиштски, в. Бањски и —;
Радомирски (в. Бањски и —;) в. Мардарије;
Рашки **(Пазарски, Новопазарски)** в. Арсеније, Висарион, Гаврил, Григорије, Јевтимије, Максим, Михаил(?); Силвестар, Симеон;
Руднички (в. Веначки и —;) Ужички и —;) в. Диомидије;
Самоковски, в. Јеврем, Нектарије, Неофит, Поповић Симеон, Симеон, Филотеј;
Самокову и Дупници, в. Ананије;
Свиднички и Платенски, в. Зорчић Павле, Поповић Исаија;
Себешки, Логошки, Вршачки, Паланачки, Оршавског Кључа, Крајине и Кривине, в. Несторовић Максим;
Себешки и Вршачки, в. Станојевић Мојсиј;
Северински (в. Костајнички и —;) в. Арсеније;
Сегедински (в. Бачки и —;), в. Ђорђе;
Сегетвару, в. Печујски и —;
Сегетски, Сечујски, Мухачки и Осечкопољски, в. Гавриловић Максим;
Сењски, в. Карловачки и —;
Сери града, в. Јаков, Сава, Теодосије;
Сечујски, в. Сегетски и —; Печујски и —;
Сириштнички, в. Бањски и —;
Скендеријски, в. Цетињски и —;

Јермоген, патр. руски 5650.

Јеролим, в. Загуровић.

Јероним, јером. м. Бођана, писао књигу 500. — његова књига 2764. — Види: Варешанин.

Јеротеј, патр. српски 806, 813. — оковао јеванђеље м. Бешенову 3522. — јером. м. Влакче 1582. — јером. св. Николе у Јажевици 983. — (м. Пиве?) 2578. — јером. м. Преображења (Овчар.) трудио се о књизи 748. — Види: Рачанин.

Јерусалим, 52. 144, 621, 956, 1234, 1510, 1547, 1562, 1568, 1573, 1614, 1615, 1642, 1749, 1750, 1796, 1815, 2079, 2110, 2542, 2680, 3278, 3531, 3679, 3706, 3997, 4566, 5516; опис пута 2496; приложена књига у Троношу 932; в. Арханђел, Димитрије св.

Јерусалимац Никон, писао књигу 277.

Јески-баба, 4601.

Јестимије(?), митроп. (Скопски) 1886.

Јесфигмен, ман. у Св. Гори 219.

Јетропоље, с. 1285, 1323, 1327, 1328, 1357, 1372, 1552.

Јеуфимије, игум. м. Бањске 100. — расофор, писао књигу у Св. Ани 1346.

Јеуфросинија, монахиња од Нове Вароши, служитељница м. Ковиље у Ст. Влаху 3376.

Јеф— в. **Јев**—.

Јефимерије, в. Исајевић Атанасије, Јовановић Спиридон, Константин игум. м. Студенице, Никита, Никола поп.

Јефим, в. Емил.

Јефимија, монах., бивша деспотица, извезла завесу м. Хиландару 197; покров кнезу Лазару 198. — монах. прикожила књигу м. Вувцу 1121. — монах., приложила књигу Арханђелу у Сарајеву 1796. — оковала јеванђеље у Сарајеву и послала м. св. Тројице (Плев.) 2156. — монах. из Чумића платила писцима и приложила књигу м. Благовештењу (Рудн.) 2560. — из Ужица писала сарандар у св. Тројицу (Плев.) 3483. — помен 5924. — Види: Тодоровића.

Јефрат, р. 5573.

Јефр—, в. **Јевр**—.

Јечменица Никола Вранеш, поп, протоп. од Вранеша, његова књига 3044; приложио књигу св. Ђорђу у Горажду 3497.

Јоаким, в. Јаћим.

Јоан, в. Јован.

Јоанан, в. Вујачић.

Јоанес Вилхелм, палир, зидао звоник у Вел. Ремети 2672.

Јоанорајовић Данил, архим. м. Савине, подигао с братом звоник у м. Савини 3462.

Јоанос, мајор у Мајданпеку 5371.

Јоасаф (Јосаф), митроп. Вучитрнски, наредио да се пише књига 739. — митроп. Крупнику, приложио књигу м. Рилском 735. — монах приложио књигу м. Добриловини 917. — наречени у схими **Исаија**, м. Рила, његова књига 5870; повезао је 5869. — јером. м. Трескавца, ктитор Слимничког ман. 961. — старац м. Хиландара 156. — јером. м. Хиландара 5008. — проиконом м. Хиландара 5008. — јером. наредио да се пише књига, и послао је из Св. Горе у свој ман. Хопово 1503. — мон., писана му књига 4226. — Види: Кроковски, Милутиновић, Спанчић, Стефановић.

Јов, игум. м. Орешковице, наредио да се пише књига 802, 804. — игум. м. Пиве 2268. — ђакон, писао књигу у Кареји 1435. — таха монах писао књигу у Хиландару 4228; можда исти писао књигу у Кареји 4231. — монах писао књигу (у Крушедолу?) 4281. — јером. Патријарховац. јером. св. Павла 2136, 2137, 5744; дошао у Св. Гору 5745. — монах, преставио се у м. Раковцу 4968. — монах из Св. Ане, продао књигу 3062. — јером. м. Студенице 4718. — јером. његова књига 897. — Види: Јован поп, Крушедолац, Поповић, Радојичић, Светопављанин, Црнојевић, Шишатовац.

Јова, господар, приложио књигу Горњој Карловачкој Цркви 2246. — поп, продао књигу 2106. — остављена му књига у аманет 814. — жена, прило-

жила књигу св. Ђорђу (око Софије) 1375. — Види: Матић, Рахнић.

Јован св., в. Богослов. — **Креститељ**, Претеча, ман. и цркве: близу села Глобарице његова књига 1703. — у с. Горобиљу, поновљен 4010. — Јашуњски ман., грађен и пописан 430. 431, 574; приложен му Ђивот 450. — у Кртолама, приложена му икона 3451. — у Накучанима, подигнут 4035. — у Пауниији изгорео 3601, 3650. — у Хиландару пописан 1126, 1827, 1873. — у Цариграду 52. — без одређења: приложена му књига 3789; — његове књиге 4358—4361; — његова књига 4363. — Види: Јовања, Месић, Орешич, Сленче, Сутјеска. — **Рилски**, в. Рилски ман.

Јован Александар, цар бугарски 102. — а мирски *Петар*, жупан, саградио и пописао препрату ман. Добруну 154. — деспот (Бранковић) градио м. Крушедол 2890; лик му 3034, 3036; његова књига 2027; дао грамату м. Круши 3783; 388, 3553; умро 5057; лежи у Крушедолу в. Крушедол. — архијеп. држао престо св. Саве 399, 404; са архијерејем Висарионом основали ман. Требиње 404. — патријарх, његовим трудом обновљена патр. црква 842; приложио јој књигу 879; приложио књиге м. Хиландару 918, 924, 925; разно 821, 835 nota, 861, 864, 869, 916, 950, 966, 997, 1002, 1016, 1018, 1021, 4985, 5633; умро у Цариграду 1012. — митроп. (Скопљански) 168. — митроп. Топлички, приложио крст м. Хиландару 175. — игум. св. Арханђела (Рашинска црква) 433. — игум. неког св. Арханђела наредио да се пише књига 4196. — игум. м. Каталоје 1333. — архим. протосинђел и игум. м. Студенице, трудио се о зидању храма св. Јаћима и Ане 46. — игум. м. Троноше 695, 696, 762; можда исти 4263. — игум. м. Хиландара, трудио се о писању књиге 109; други, наредио да се пише књига 4229. — звани **Богослав**, писао књигу у Борчу 84. — поп Дебарски, писао књигу 476. — јереј, писао књигу у Летропољу 1562. — писао књигу у Кратову 455. — поп, писао књигу у Кратову 598; можда исти, таха поп, 631, 674, 5614. — јером. писао књигу у Лештијанској Пустињи 217. — ђак од Николь-Пазара, писао књигу 5606. — писао књигу у св. Павлу 912. — ђак Венијаминов, писао књигу у св. Петки (Шишатов.) 4302. — јером. писао књигу у м. Пољани 3591. — писао књигу (у Призрену?) 702. — писао књигу (у Рилу?) 5687. — ђак, писао књиге у св. Тројици (Плев.) 525, 526. 533. — граматик, писао књигу 563. — ђак, писао књигу 471. — и **Филип** и **Јаћим**, ђаци, писали књигу 465. — писао књигу 414. — поп, писао књигу 351. — *Србин*, од Кратова, писао књигу у Краљеву (у Влашкој) 752. — јером. писао књигу 4254. — пописао м. Ломницу 975. — презвитер, његовим трудом пописано труло у св. Арханђелу (Рашин. црк.) 434. — поп од с. Белева дошао у м. Рилски 5733. — протопоп Београдски 1837, 1838. — парох Бирћански, продао књигу 3266. — ктитор Благовештења у Чукојевићима 5649. — протопоп, ктитор св. Арханђела у Борчу 575. — — Недељков син, ктитор књизи у м. Варовитцу 1327. — обновио књигу м. Вел. Ремети 2378. — кал. м. Врањине 5565. — поп у Вршцу 2599. — син Манојлов, приложио књигу св. Николи у Врацу 2602. — поп од Гецког ман., његова књига 4537. — отац игум. м. Гомирја Теофила Алексића 3080. — поп, запопио се у Грачаници 782; запопио сина 783; у мон. назван Јов, умро 784. — из Дражановца, из Бакуса, из Меровца, из Топонице, јемци 2625. — приложио књигу м. Житомислићу 1071. — кал. м. Житомислића, умро 5683. — јером. дошао у храм св. Ђорђа у с. Жуњевићу 5615. — поп из Јањева, приложио књигу м. Дечанима 1023 — архиђ. постао поп у Карловцима 2933. — **Цветко**, мајстор од Косова 2838. — поп из Лепојевића, његова књига 4523. — мајстор из Митровице градио кадионицу 1475, петихлебницу 1564, Ђивот 1645. — јером. св. Николе

на р. Трешци 1211. — старац од Никољ-Пазара, наредио да се пише књига 618. — протопоп у Никољ-Пазару 5592. — из Ниша, приложио икону у стару Прокупачку цркву 3961. — кал. св. Павла 1150. — архиђак. јеп. Пакрач. 3144. — ктитор цркве у Поповљанима 1178. — приложио књигу митрополији Призренској 1423. — самарџија из Прокупља, јемац 2625. — држао у аманет ствари Равне Рекс 4581. — зађакоњен у Рил. ман. 5820. — поп, приложник св. Арханђелу у Сарајеву 1757. — од Сарајева био у Јерусалиму 1573. — хаџи, кујунџија, ктит. окова јеванђ. Сарајевској цркви 1640. — хаџи, безџија, приложник Сарајев. цркве 1757. — од Сарајева 3806. — син Тодора Селаковића из Сарајева, приложио књиге м. Добрићеву 5876, 5882. — поп у Софији, писана му књига 5614. — пуковник, оковао јеванђеље м. Требињу 1488. — ковач, с браћом, писао земљу м. Тушимљи 5719. — поп од Хотина, продао књигу 714. — из Шаранаца, умро 4145. — архиђ. Патријар. био у Шишатовцу 2808. — син цара Ивана Васиљевића 633. — син војв. Негоја 440. — звани **Дра**... гроб му 4912. — звани **Хрвимир**, гроб му 194. — син хаџи-Рупимов 3706. — син кнеза Радула из Мораче, убили га Турци 3691. — **Хљеба**(?) 5735. — протопоп, духов. писана му књига 409. — поп, презвитер, писана му књига 916. — поп, повезао књигу 529. — поп, његова књига 1046. — даскал 2444. — отац попа Василија Гојковића 3009. — писао или наредио да се пише књига 4184. — — јером., писана му књига 4192. — презвитер, његова књига 4509. — поп, купио књигу 4499. — граматик, купио књигу 5732. — мајстор, оковао јеванђеље 5681. — његов панагијар 4698. — калуђер 5562. — помен 328, 1686, 1858, 2422, 2602, 4013, 4212, 4588, 5708, 5808, 5815, 5924. — Види: Алексић, Алексијевић, Арнаутовић, Божанић, Бунбак, Васиљевић Иван, Велимировић, Вићевић, Вретић, Вуковић, Гавић, Гаговић, Голцхусов, Дамјановић, Добрета, Драгослав, Драгутиновић, Ђорђевић, Зарић, Златановић, Зограф, Илић, Јенченко, Јеремић, Јовановић, Јовоиић, Јосиф чизмеџија, Каливит, Константиновић, Косанић, Костић, Купрешанин, Курсула, Кусаловић, Куштиик, Лоровић, Малешевац, Манојловић, Маринковић, Марковић, Мартић, Милетић, Милошевић, Мићић, Михаиловић, Мишковић, Младеновић, Монастерли, Мркшић, Небожчић, Новаковић, Обреновић, Оливер, Остојић, Петровић, Плавшић, Поповић, Радетини синови, Радивојевић, Радич, Радовић, Радошевић, Радул, Рупић, Русин, Савић, Сарајевац Софроније, Светогорац, Семунов, Сербул, Симић, Симоновић, Собецки, Србин, Стефановић, Стојадиновић, Стојићевић, Стојов, Тадић, Теленто, Томић, Трајановић, Ћирјак, Циковац, Чертиловић, Чичковић, Чочић, Хочанин, Шиндар.

Јована, мати попа Василија Гојковића 3009. — гроб јој 3458. — помен 1375, 2646.

Јованка хаџи-Николиница, приложила павте м. Студеници 3658.

Јованов Јаков и Иван, ктитори св Николе у Штрпцима 733. — **Славе**, повезао књигу 1751. — **Стојан**, в. Војиновићи.

Јовановић.... приложио крст (Требињу или Савини?) 1261. — **Андрија**, почео се учити 3444. — **Василије**, митроп. захумски в. *Василије*. — **Василије** (Вићентије?) митроп. 2618. — **Василије** из Лежимира, ктитор пописа м. Шишатовца 3668. — **Василије**, приложио јеванђеље (Сарајев. цркви?) 4530. — **Вићентије**, јепис. Арадски, Великоварадски, Јанопољски, Варадској и Викарској Вармеђи, осветио антимис 2353; ктитор антимису 2528; митропол. Карловачки био у Шишатовцу 2615; разно, 2574, 2634, 2641, 2642, 2644, 2672, 2683, 2701, 2913, 5489. — **Вићентије Видак**, јепископ Темишварски и Липовски и пр. отишао из Карловаца у своју резиденцију 3143; купио књигу 2564; изрално клише иконе Винчанске богородице 3194;

митроп. Карловачки, осветио антимисе 3386, 3396; штампао антимис 3397; разно: 2516, 3360, 3438, 3478, 5489. — **Вићентије**, егзарх, купио књигу 2446. — **Гаврил**, господар, рођен у Даљу, умро у Сарајеву 3075. — **Григорије**, игум. м. Прибине Главе 3771. — **Давид**, свешт. у с. Крушедолу 3214. — **Димитрије**, из Шанца Каменс, ктит. м. Прибине Главе 3629. — **Илија**, златар у Новом, оковао јеванђеље 2470; сковао петихлебницу 2643. — **Јевлогије**, јером. м. Ораховице, био у Будиму ради милостиње 3024. — **Јевтимије**, прота Земунски 5385. — **Јован**, јеп. (Горњокарловачки) 3554. — **Јован**, игум. м. Ораховице 3690. — **Јован**, протођакон Темишвар. јеписк. приложио књигу м. В. Ремети 3243. — **Јован**, протосинђел Карлов. умро и сахрањен у катед. цркви 3391. — **Јосиф**, од *Шакабент*, архим. м. Раковца 2516, 3478, 3507; поставио темељ богород. цркви у Земуну 5388; јепис. Вршачки, био у Смедереву 3635. — **Лаврентије**, егзарх, 4429. — **Лазар**, из шанца Петроварадинског, приложио књигу м. Беочину 2768. — **Максим**, купио књигу од Руса 3107. — **Манојло**, приложио књигу м. Никољи 5597. — **Марко**, од плем. Колашиновића, купио књигу 1631. — **Милић**, његова и синова му *Тодора* и *Илије*, књига 4524. — **Милош**, **Говедарица**, рођен 3510. — **Никанор**, архим. м. Раковца 3220, 3221. — **Нил**, игум. м. Кувеждина 3065, 3127, 3183; умро у Н. Саду 3235. — **Петар**, митроп. Београдски 4096, 4152. — — из Божурње, погинуо 4014. — **Прокопије**, јером. м. Прибине Главе 3630. — **Силвестар**, игум. м. Беочина 3598. — **Софроније**, јепис. Пакрачкославонијски и Осечкопољски 2563, 3007, 3126, 3137; осветио антимисе 2876, 2871, 2987; био у Будиму 3024; приложио трићер м. Хопову 3085; поклонио књигу 3067. — **Софроније**, архим. м. Ходоша 2539; можда исти 2728. — **Спиридон**, јефимерије, протопотаријус Пакрач. добио књигу 3067. — **Стефан**, парох Чаковски, купио књигу 3266. — **Стефан**, 5919. — **Тимотије**, проиг. м. Хиландара, настојавао да се штве књига 3213. — **Тимотије**, писао књиге у Хиландару 3500, 3501. — **Трифун**, из Н. Сада, ктитор пописа капеле у м. Бешенову 3528. — **Цвијетин**, из Сарајева, приложио књигу Зворничкој митрополији 5914. — Види: Арсеније IV патр., Бркић Василије.

Јовановна Ана, царица руска, ратовала с Турцима и Татарима 2815; 5340; умрла 2816.

Јованчо, помен 1931.

Јовања, ман., на р. Морави под Овчаром, храм св. Јована Крститеља, ту писане књиге 636, 652, 660, 697, 707, 721; запустео, а књиге пренесене у м. Тројицу и Ариље 2417, 3870. — код Ваљева 5371.

Јовдан(?), син попа Богдана Кнежевића, приложио ћемере цркви у Грађанима (Црна Гора) 4650.

Јове, ктит. м. Орешича 1653. — Види Милославов, Пејов.

Јовета, в. Стеичев.

Јовић Исаија, игум. м. Бјелашнице, његов антимис 3014. — — монах продао књигу 3538.

Јовићевић Јово, из Фоче 4121.

Јовица, в. Милутиновић.

Јовичић Здравко, поп, погинуо на Горњем Сићеву 3854. — **Симеон**, монах 3291, 3302.

Јовко(?) и жена му **Станка**, од с. Доброславаца, приложили књигу у Куриліски ман. 5631. — поп од с. Хаџара, ту писао и продао књигу 5663.

Јово(?) монах, писао књигу у м. Хиландару 214. — поп, писао књигу 415. — ковач, ктитор м. Завале 2354. — поп, држао кључ Зворничке цркве 5927 до 5931. — приложник м. Крушедола 1777. — прокарадур, писао темило св. Ђорђу у Љешевићима 4668. — хаџи, настојавао грађење цркве у Пријепољу 4149. — гроб му, секли му крст синови Лазар и Марко 4838. — помен 4143. — Види: Богдановић, Васковић, Вуковић, Вукоша, Грбић, Дучић, Ђуров, Иван кнез, Илић, Јовићевић, Кне-

К.

Л.

Вучетић, Дувњак, Дукић, Марић, Светогорац, Стјепов, Стојановић.

Лазар св., црква у Влаховићима 4832.

Лазар, кнез, бој на Косову 4945 до 4947, 5145, 5156; погинуо 164, 171, 5010, 5024, лежи у Раваници, Врднику, које види; пренесене му мошти из Раванице у Сентандреју 5284, 5305, у Врдник 5289, 5306; у Футог 5299; похвала му од мон. Јефимије 198; житије преписано 3590; лик му 5120—5122; разно 152. 157, 162, 163, 170, 174, 206, 245, 276, 1449. — син монах. Теодосије (сестре кнеза Ласара) 175. — деспот, рођен 257. — деспот (Бранковић) сазидао храм св. Тројице у Каменици (окр. Тимоч.) 318; наредио да се пишу књиге 285, 320; 291, 299. — иконописац, пописао препрату св. Тројице (Плев.) слика му 840. — свешт. из Кратова, писао књиге у ман., Пиргу 692, 701. — ктитор св. Николе у Штрицима 733. — презвит. градио храм Благовештења у Чукојевићу (Цр. Гора) 1183. — свешт., његова књига 2448. — монах његова књига 4512. — (златар) поновио јеванђеље у Сарајеву 2156. — и Марко, секли крст оцу Јову 4838. — од Огланице, платно повез књиге 5610. — рибар, ухватио у Земуну моруну од 528 ока 5407. — помен 2139, 3317, 3318, 5815. — Види: Богдановић, Будај, Вуковић. Дрекаловић. Јовановић, Косорић, Милорадовић Гавра, Мутав, Плавковић, Савић, Стефан син мон. Теодосија, Хаџи-Манојловић, Цијић.

Лазаревић, бургермајстор Земунски 5445. — **Лука**, поп, подигао гробни камен брату Ранку 3763. — **Милован**, кнез, ктитор м. Добриловине 992. — **Остоја**, војвода града Гришпула 2250. — **Пајсеј**, архим. м. Пиве, изабран за митроп. Босанског и добио берат 3022, 3023, 3174; умро у Сарајеву 3175. — **Перо**, Херцеговац из Драмешине, мајстор, оковао јеванђеље 4419. — **Ранко**, оборкнез, градио м. Добрињу 4648; убијен у Шанцу, гроб му 3783. — **Самуил**, јером. м. Феника 3275, 5409. — **Силивестар**, дофијар м. Мораче 1397. — **Симеон**, од Б. Поља, изобразио темпло у св. Тројици (Плев.) 4573. — **Софроније**, пострижн. м. Вел. Ремете 3352. — **Софроније**, протођакон Плашки 3442. — **Стефан**, јером., приложио кадионицу м. Добриловини 4711. — **Цијетко**, с унуком **Ристом**, приложили икону м. Добрићеву 5826.

Лазаревићи, иселили се из Гришпула у Глав, и подигли цркву св. Петку 2250.

Лазариц Мали, писао књигу 4227.

Лазов Петар, учио се у м. Рилу 5734. — **Лазов**, бијуклија 5761.

Лазовић (А)лексије, родом из Б. Поља, градио иконостасе црквама у Подима и у св. Николи у Баошићима (Бока Кот.) 3817; с оцем **Симеоном**, јерејем, изобразио темпло м. Дечанима 3928; биће исти (без презимена) поп, иконописац 3856. — **Симо**, (претходни?) умро 3974 в. Лазаревић Симеон. — **Димитрије**, приложио књигу св. Ђорђу (Добриловини?) 3916.

Лајиновић Симеон (Симон), из Никшићке вароши, његова књига 3686; 3852. — Види: Симоновић Раде.

Лајпциг, 5423.

Лајтнант, в. Арса.

Лакат (мера), 2852.

Лакић, алвијер, ктитор оправке м. Завале 2351. — **Вид**, дошао у м. св. Арханђела да се учи 3565.

Лако, в. Дрекаловић.

Лаковић Тривун, из Гласнице, јепитр. м. св. Тројице (Плев.) 4157.

Лалић Василије, јером., кисар м. Ленавине 2531, 5771.

Лаловић Која, из Колашиновића, сведок залоге 4581.

Ламбадерије велики, в. Матеј.

Лапушанска црква, в. св. Никола.

Ластва, ман., храм рожд. богородичина, скована му петихлебница 2678; приложена му књига 3659. в. Подластва; в. св. Спас.

Латвица, с. 4412.

Латини, в. Млечани.

Латинка, баба, од с. Челебића, при-

Љ.

М.

ђен живот м. Хрмњу 1027; биће исто и 4958. — јером. м. Шишатовца 1283. — монах, гроб му 160. — монах, умро 327. — од м. Плеш'н . . . умро 4292. — калуђер, в. Никола. — Види: Виктор, Гружић, Дечанац, Зограф, Крчанин, Светогорац, Хиландарац.

Макаријевача, међа м. Мораче 1325.

Макрина, пом. 465.

Макрушица Петар, његова књига 2498.

Максим, архијеп. Београдски и Сремски, митроп. Београдски, бивши деспот Ђурђе (Јурје), син Стефана и Анђелине, градио м. Крушедол 1875, 2890; његове књиге 504, 800, 2026, 2032; разно 360, 388, 416; умро 5013; лежи у Крушедолу 1005; в. Крушедол: гробница му ту 2161; лик му 3034, 3036. — војвода, његов и синова му Радослава и Мирослава двор 126. — звани Ђураш, трећи витез цара Стефана, гроб му 120. — хаџи, патр. Пећки, пописао храм св. Никола у Пећи и градио град 1682; купио и приложио књигу патријаршији 1666; приложио књигу богородици на Цетињу 1708; откупио књигу 1534; био у м. Хиландару и приложио књигу 1557; био у м. Шишатовцу 1619, у Никољи 1665, у Дечанима 1735; ишао (?) по писанији Пећк. у Панчево 5696, у Самоков 1590, у Самоков и Разлог 1605; разно: 1128, 1129, 1536, 1576, 1579, 1659, 1693, 1813; умро 1769, 1770, 1771; гроб му 1770. — митроп. Расу (рашки?), Новопазарски, 1230, 1231, 1268, 1270, 1305. — архијереј (вршачки, Несторовић?) 2680. — архим. м. Студенице приложио мироносницу 4707. — игум. св. Арханђела (Таре?) градио и приложио ман. воденицу и ваљавицу 2269. — игум. м. Горњака његов крст 2855. — игум. м. Добриловине, приложио књигу 1559; умро 1560; можда се на њега односи и 1905. — игум. св. Ђорђа (у Горажду?) 5613. — игум. м. Завале 3232; приложио орар 3475. — игум. м. Лашче 4376. — игум. св. Николе (ман. Гричарица) његовим трудом сазидан и пописан храм 671. — игум. м. Ораховице 770, 772, 778, 813, 852, 861. — намесн. м. Ораховице 3242. — игум. св. Павла у Св. Гори 913; проигум. 913. — игум. м. Раковице 2072; в. Раковичанин. — проигум. м. Сретења 1300. — игум. м. Трескавца 1543, 5672. — игум. м. Фенека, наредио да се пишу књиге 706, 4978. — игуман 4631. — егзарх Босни и Дабру, дошао у м. св. Тројице (Плев.) 4622. — монах почео писати књигу у Карловцима, а довршио у м. Крушедолу 472. — јером. писао књигу у м. Раковцу 2254. — даскал, писао књигу 4301. — (?) писао књигу у м. Хопову 993. — ђакон, писао књигу 828. — куповао ствари у Београду за владику Јосифа 1518. — кал. м. Добриловине сведок продаје 2369. — јером. м. Житомислића платио за попис храма 986; други, оградио чесму 1599. — оправљао м. Коришу, рањен и побегао у Св. Гору 3230, 3231. — јером. настој. да се попише крст на темплу у м. Крушедолу 1493; други духов. Крушедол. добио књигу 3536. — кал. украо књигу из м. Марче 1674. — старац Осоговски 1860. — даскал узео јеванђеље из м. св. Павла 1922. — даскал од Пећ. Патријаршије, приложио икону м. Хиландару 1791. — јерођакон Пећки 4552. — монах м. Раванице (Врдника), родом Сарајевац, приложио књигу Пришкој цркви 2263. — поп, приложио књигу м. Врднику 2330. — поп „прошао из турске руке" 2343; можда су сва тројица једно исто лице. — јером. м. Студенице, обновио живот с моштима 3877; в. Студеничанин. — кал. из м. Ступја 2012. — јером. од м. Хиландара, био у Русији 551. — клисар м. Хопова 584. — откупио књигу м. Хопову 2300. — (из м. Рила?) његова књига 5947. — помен 2061, 5806. — Види: Гавриловић, Добриловац, Драговићанин, Зеновић, Јовановић, Кодић, Косијеревац, Крушедолац, Милешевац, Несторовић, Петровић, Пећанин, Поповић, Раковичанин, Савић, Секулић, Студеничанин, Суворов, Хоповац.

Максимијан, цар Римски 224.

Максимовић Мелетије, архим. м. св.

жева 349. — јером. приложио књигу м. Житомислићу 1071. — јером. м. Милешеве, трудио се о дарку 1572. — монах, приложио књигу м. Требињу 4443. — помен 4373.

Маретин, поставио грбни камен брату Михаилу Веселиновићу 4752.

Маржић (Мажић, Ораховица), ман.. храм св. Ђорђа, на Лиму, изгорео 1706; приложене му књиге 1817, 4351; направљен му ћивот 1087; приложен му појас 4714; поклонио књигу Сарајев. цркви 4432; његове књиге 4401, 4402.

Марија, царица, за њу писао тумачење јеванђеља Теофилакт архиеп. 4939. — царица руска, ж. Ивана Васиљевића 633. — **Терезија**, царица Аустријска. потукла Прусе под Прагом 3122; разно: 2853, 2913, 2960, 3000, 3024, 3036, 3055, 3059, 3066, 3126, 3131, 3137, 3139, 3153, 3155, 3191, 3224, 3236, 3241, 3254, 3256—3258, 3360, 3361, 3372, 3379, 3384, 3438, 3439, 5803. — ж. деспота Оливера, в. Ана Мара. — звана *Велислава*, гроб јој 141. — звана *Девица*, гроб јој 13. — приложила књигу м. Раковици 1837. — оделила се од браће 2111. — ж. Хаџи-Рувимова 3706. — кћи оборкнеза Рапка Лазаревића 3763. — монахиња, платила књигу 1966. — монахиња, помен 3556. — умрла 2517. — помен 1545, 1664, 2646, 2705, 3298, 3556, 4482, 5801, 5805, 5806, 5924. — Види: Голубовић, Ксенија, Пешић, Полубенски Иван, Теофина, Фемија, Фрушић.

Маријан, из Ковачева Поља, зидао нешто 4657.

Маријаш, 3062, 3535.

Маријашевић Никола, кујунџија приложио за певницу м. Завали 4654.

Маријешић Серафим, јером. м. Гомирја, ктитор звоника у Плашком 3081.

Марин, од Кратова, син попа Радоње, платио пописивање храма св. Прохора у Пчињи 357.

Марина, именом *Витосаеа*, гроб јој 4759. — монахиња, обновила књигу м. Марчи 1932. — Види: Јелисавета калуђерица, Мара, госпођа.

Маринка, помен 2061.

Маринко, кнез из Кацулице, јемац 2625. — Види: Цвејић.

Маринковић Јован, из Вранића, поклонио књигу 3773.

Марино, село 864.

Маринов Ђуро, ктитор цркве у Пелипову 2347, 2348.

Марић, племе 793. — убио књаза Михаила 4163. — **Лазо**, ђак, повезао књиге 4127.

Марића воденица, манастира Вољавче 3403.

Марица, госпођа, гроб јој 4887.

Маричка битка (?) 134.

Марко св., јеванђ. в. Марков манастир.

Марко, краљ, дао Теодору Гргурову жену Хлапену, а узео прву жену Јелену, Хлапенову кћер 189. — ктитор храма св. Димитрија (Марков ман.) 187, 188, 4949; лик му 5117, 5118; разно 151, 189, 700; *Краљевић*, погинуо 5165. — бив. патр. Цариградски, постављен за Охридског архиепископа 328. — митроп. Херцеговачки, осветио антимис 470; биће исто и 477; држао престо св. Саве 451. — игум. св. Арханђела (Рашинска црква) 433. — игум. м. Требиња, наредио да се пише књига 451. — црнац, довршио књигу у м. Јаску 734. — црнац, писао књигу у м. Фенеку 703 (претходни?). — монах, писао књигу 142. — таха монах, писао књигу 4215 (претходни?). — поп, писао књигу 1715. — поп, писао књигу 4214. — — поп, поновио и дописао књигу 1206. — из Бадњевца, јемац 2625. — иноч. *Матеј*, умро у Бајн 2086. — од Белева, долазио у Рилски ман. 5773. — презвитер од с. Брјеста, купио књигу 2247. — поп, писао сарандар у м. Житомислић 3683. — приложио навте м. Каленићу 4038. — приложио двери м. Крепичевцу 5980. — писао оца и матер у поменик Крушедолски 4373; биће исти, дао књигу у м. Крушедол 2527. — из Мерошина, јемац 2625. — терзија из Прокупља, јемац 2625. — од Прокопја од „Балукига“, приложио ман.

Хиландару 4455. — јереј, син Јевтин из с. Путинаца, откупио књигу 2219. — из Рожаца, сведок продаје 5647. — златар, копао петихлебницу у Сарајеву 2421. — (Мар[к]?) приложник Сарајев. цркве (в. Допуне) 1830. — мунџи, пастој. оправке св. Николе у Софији 5704. — поп, писана му књига 484. — презвитер, повезао књигу 503. — и *Лазар*, секли крст оцу Јову 4838. — поп, учио свога сина за попа 2941. — поп, његова књига 5961. — калуђер 5562. — син оборкнеза Ранка Лазаревића 3763. — брат хаџи-Рувимов 3706. — „бињецијен“ 5761. — приложник 3181. — помен 2646, 4482, 5808. — Види: Андрејевић, Богдановић, Бресђанин, Вукосав, поп, Вучетин, Гвозденов, Гинами, Голубовић, Грбић, Грозденов, Даниловић, Донче, Дупљанин, Ивов, Јовановић, Јовов, Јовшић, Крејако Сремић, Леповић, Лукшто, Лушин, Милутиновић Јовица, Мршић, Николић, Рупић, Пивац, Секулић, Сињелић, Стефановић, Требињац, Штитарац.

Марков манастир, храм св. Марка јеванђ. код Призрена, ту донесене Дечанске књиге 3270; направљене двери 3506; приложена му петихлебница 3670; потписан му као метох ман. Русиница 4067; 2583, 3304. — храм св. Димитрија у Сухој Реци довршен 187, 188; ктитор му краљ Марко 4949; ту писана књига 3847; његове књиге 3640, 4331, 4332; 1594, 2911, 3759, 4331, 4626. — један од та два 2095, 4385.

Марков Вуко и **Иво**, ктитори цркве у Пелинову 2347. — **Давид**, в. Војиновићи. — стриц, помен 4378.

Марковић Авакум, од Ваљева постриж. м. Гргетска његова књига 2349. — **Аксентије**, из Н. Сада, градио иконостас богород. цркви у Земуну 5385. — **Василије**, из Совљака, приложио књигу 4533. — **Ђорђе Дедчић**, јером. родом из Колашина, постриж. м. Добриловине, обновио и украсио м. Никољу, поста архимандрит, ишао у Јерусалим 3797; 3902, 3907, умро 3906. — **Живко**, учитељ Зворнички, писао књигу 5921; 5922. — **Иван** и **Милија**, браћа, пописали ман. Витовницу 4152. — **Јаћим**, иконописац, 2605. — **Јевто**, од с. Маслешева, приложио књигу м. Вољавчи 3199. — **Јеремија**, из Сарајева, приложио књигу Зворничкој митрополији 5914. — **Јован**, из Димитровице, приложио балдахин м. Шишатовцу 3298. — **Јован**, сведок прилога м. Добриловини 1686. — **Јово**, од с. Теслица, приложио књигу (св. Тројици Плев.?) 4482. — **Михаило**, из Бранковине, приложио књигу там. цркви 5900. — **Мојсеј**, јером. писао књигу у м. Вел. Ремети 3279. — **Никола**, свешт. у с. Крушедолу 3214. — **Павле**, Крушедолски, игум. м. Вел. Ремете израдио кипше слике м. Крушедола 3542. — **Петар**, служитељ Жиче 4022. — **Симеон**, Савинац, речени Драколичић, јером., обновио манастирску књигу у Задру 2924, — **Стефан**, даскал, 3600. — **Стефан**, магистар, писао књигу у Врљини 3371. — **Теодор**, од горње београдске цркве пошао у милостињу 4595.

Маров Радо, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Маровић Стјепо, ктитор цркве у Пелинову 2347, 2348.

Маројевић Милутин, његов, жене му Владисаве и сина Милутина гроб 4793.

Марта, монахиња, мати јенисК. Дабарског Николе, гроб јој 57. — монахиња, мати Леонтијева, платила повез књиге (м. св. Тројице Плев.?) 1647. — монахиња гроб јој 2767. — монах. приложила књигу (м. св. Тројице Плев.?) 4519. — монах. гроб јој 4818. — монах. од с. Шегача, њеним трудом повезана књига 5626. — монах. помен 416. — мати Димитрија Чревара 3083. — помен 2312, 2646, 5806. — Види: Ксенија.

Мартимијан, писао књигу (у Бањској?) 100.

Мартин, ктитор м. Лесновског 1673. — син војводе Вуја Црногорца, гроб му 4807. — Види: Вулета, Михаиловић, Савов.

Мартина, кћи Александра војводе Молдавског 668.

Миле, в. Црнић.

Милев Никола, из Богданова Дола 5611. — **Стојко**, ктитор м. Слимничког 961.

Милевађ („из —ђи") 4157.

Милевина, паша, похарао Дробњаке 5361.

Милевић Ђорђе, његова књига 4535.

Милековић, в. Мелентије, митроп.

Милен, син Богушев, ставио гробни камен оцу 4726.

Миленко, в. Ресавац. — (Мильнко) гроб му 1491.

Миленковић, в. Мелентије, митроп.

Милета, ћурчија, ктитор окову јеванђ. Сарајевске цркве 1640. — отац јеписк. Карлштадског Данила Јакшића 3078. — Види: Николић, Ракић.

Милетина снаха, в. Мара.

Милетић Драгојло, гроб му 4757. — **Јован**, приложио завесу Сарајев. цркви 3450. — **Петроније**, протосинђел, егзарх, умро у Сарајеву 3171.

Милеш, презвитер, на р. Укрини наредио да се пише књига 1192; његова књига 1193.

Милешева река и ман., храм вазнесења, велика лавра, Спасова црква Свети Спас, ту почива св. Сава, пренесен из Трнова 4929; пострадао од Турака 716, пострадао од поплаве и од Турака 1141, 1153; изгорео 1895; разорен 1918; потписао се под бостан царев и страдао у метежима 1132; изагнате бостанџије из ман. 1315; калуђери гоњени 1314; платио глобу 1228; ту писане књиге 22, 399, 587, 629, 630, 1132, 1247, 1264, 1312, 4255, 4256, 5543; ту штампане књиге 523, 530, 589; послате књиге из Св. Горе 777, 1423, 1601, 1622; из Русије 1495, 1545, 5668; приложене књиге 1861, 5674; њена књига 1744; направљен дарак 1572; крст 560; приложена плаштаница 668; чаша 601; кандило 1603; разно 458, 486, 1649, 1723, 1820, 2063, 2130, 2734, 2843, 4072, 5666, 5675, 5826.

Милешева Гора, 4571.

Милешевац Исидор, купио књигу 1301. — **Лонгин**, проигум., оковао ћивот са св. моштима 1662. — **Максим**, архим., игум. и проиг. писана му књига 1222; 1264. — **Максим**, јером. гроб му 2797. — **Серафијон**, проигум., био у м. Сланцима 1748. — **Серафијон**, духов. његова књига 2284. — **Силвестар**, био у Жичи 1600; биће исти, оковао крстове 1660, 1661; можда исти, духов., оправио јеванђеље 2063. — Види: Аксентије.

Милешево Іѡн, ктитор м. Слимнице 961.

Милешевски, в. Леонтије.

Милешко, в. Николин.

Мили, међа м. Мораче 1325.

Миливејевић Андрија, продао књигу 2825.

Миливој, писао књигу 229. — обновио књигу цркви у Сакулама 2520. — писао гробни камен 4787. — помен 1686, продао њиву м. Тушимљи 5719.

Милија, војвода, пописао м. св. Арханђела, Тару, 817. — кнез, приложио књигу м. Тари 904. — приложио књигу м. Јаковштици 933. — гроб му 627. — помен 1375. — Види: Здравковић, Крунић, Марковић.

Миликић Сима, писао књигу 5825; његова књига 2992.

Милин, кнез, ктитор цркве у Пелинову 2347. — **Вучета и Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347. — Види: Новаковић.

Милина, (?) гроб јој 1531.

Милинка, помен 4256.

Милинко, с породицом приложио књигу м. Вувцу 1664. — поп, продао књигу 2106. — помен 3682. — Види: Бајовић.

Милинковић Лаврентије, јером., приложио књигу м. Крушедолу 3521. — **Мојсеј**, јером. м. Крушедола, обновио књигу манастиру 3201, в. Крушедолац. — **Теодор Дабић**, обновио м. Завалу 3233. — Види: Бајовић Божо.

Милисав, спахија, ктитор м. Житомислића, лик му 987; в. Мирослав, спахија, Храбрен. — златар, градио крст 790. — Види: Здравковић.

Милић, помен 3383, 5803. — Види: Јовановић, Радивојевић.

Милић Ђерасим, јером. м. Жупе, измерио Дечане 2852. — **Иван**, златар из Чајнича, ковао рипиде и дискос 1295, 1296; петихлебницу 1456; биће исти (без презимена) ковао петихлебницу 1297. — **Тодор**, поп, сведок деобе 2111.

Милићевић Радојица, поп, покалуђерио се у м. Вољавчи и добио име **Рафаил**, 3382; приложио полелеј манастиру 3383.

Милићевци, с 3907.

Милица, кнегиња, ж. кнеза Лазара, лик јој 5123, 5124. — оправила и пописала Матковски ман. 387. — протодовијарица, ктитор м. Калинића, лик јој 5130. — кћи оборкнеза Ранка Лазаревића 3763. — помен 2422, 3483, 3787. — Види: Хаџи-Дмитровица 5887.

Миличиница, с. 3711.

Милобрат, поставио гробни камен оцу Драгоју Јунотићу Тупковићу 4739. — Види: Мрћић.

Милов Вуко, **Вукосав** и **Вучета**, ктитор цркве у Дубову 2403.

Милован, из Драгуше, јемац 2625. — гроб му 1719. — дарована му књига 4544. — помен 1686, 3682. — Види: Бајић, Богосављевић, Грбовић, Јакшић, Лазаревић, Поповић, Терзић.

Милојевић Радојица, са Стрменице, сведок зајма 4577.

Милојко, усекао гробни камен стрицу(?) 4803.

Милорадовић Гавро (Гаврил) пуковник и кавалијер. донео књиге, поклон од ц. Петра Великог у м. Житомислић 2173; приложио књигу м. Крушедолу 2443. — **Илија**, отац Гавре и Михаила 2173. — **Лазар**, син Гаврилов, приложио крст м. Добрићеву 2812; приложио крст на темплу м. Добрићеву 2849. — **Михаил**, пуковник и кавалијер. син Илијин, донео у м. Житомислић књиге као поклон цара Петра Великог 2173; његова књига 2253; у његову квартиру у Москви преписана књига 2277; изишао с Црногорцима и Приморцима на Никшиће и страдао 5754. — **Стипан**, војвода, његова камена столица 4722.

Милосав, из Ђурковца, јемац 2625. — јереј Темишварске цркве, његова књига 2393. — старац од м. св. Тројице (Плев.) умро 2773. — слуга Стефановског 2079. — помен 5698. — Види: Здравковић.

Милослава, умрла 272.

Милосављевић Сима Паштрмац, буљубаша, приложио крст м. Калинићу за спомен ж. Неди 4062; надворни саветник, гроб му 4106.]

Милославов Јове, из Богданова Дола 5611. — **Петар**, из Богданова Дола 5611.

Милош, војвода, **Обилић**, житије му преписано 3590; бој на Косову 4947; лик му 5125, 5126. — кнез, ктитор оправке м. Завале 2354. — спахија, 1422. — приложник м. Добриловине 1686. — поп из с. Зочишта (?) 5889. — духов. у Стопањи, повезана му књига 5625. — (Стојићевић), гроб му 3887. — син Анте Богићевића 5917. — ћурчија, приложник Сарајев. цркве 1757; приложио јој крст 1829. — кујунџија, ковао панагијар 4698. — оделио се од браће 2111. — запопио се 5718. — повезана му књига 789. — купио књигу 1779; можда други 1833. — умро 1916. — помен 2658, 4343. — Види: Авдић, Војинов, Вуловић, Говедарица, Иван кнез, Јанковић, Јовановић, Ковачевић, Милујевић, Обреновић, Перов. Ратков, Стојанов, Урошевић.

Милошев До, с. 5608.

Милошев Илија, приложио књигу м. Добрићеву 5797. — **Мијат**, сведок деобе 2181. — Види: Бјеладиновић Петро.

Милошевац, в. Аксентије.

Милошевић Авакум, игум. м. св. Тројице (Плев.) 4573. — **Јован**, из Судимне, јемац 2625. — **Јосиф**, јером. м. Вујна 3833. — **Никола**, приложио звездицу м. Студеници 4710. — **Радисав**, јереј из Прислонице, његовим трудом подигнут м. Вујан 3832. — **Радич**, војвода, са својим племеном ктитор м. Добриловине 992. — Види: Обреновић Милан и Михаил.

Милошевић, с. 5719.

Милтен, в. Драживојевић.

Милујевић Милош, из с. Штава, 2492, 2493.

Милут, гроб му 4882.

Милутин, Стефан Урош II, краљ српски, зет цара грчког Андроника, подигао, из темеља м. Хиландар 29, 3808; сазидао храм св. Јакима и Ане у Студеници 46; његовим „подаписјем“ пописан храм св. Ђорђа у Нагоричину 51; сазидао храм св. Тројице, у Црној Гори (Ст. Србија) 5081; основао ман. Витовницу 4153; обновио ман. Требиње 4300; приложио књигу ћелији св. Саве у Кареји 49; створио крст дому св. апостола Петра и Павла у Раси 39; имао међусобицу с братом Драгутином 52; размирио се с Грцима 34; избио Турке 42, 43; његов хрисовуљ 303; разно: 27, 31, 36, 28, 41, 43, 47, 48, 2852, 5543, 5564; умро 5002, 5019, 5138, лик му 5087, 5090, 5093, 5101(?). — из Шарлице јемац 2625. — донео књигу у м. Ниву 4415. — 4487. — помен 2422. — Види: Вујиновић, Ђурић, Илић, Кабловић, Маројевић, Никачовић, Петар, Секуловић, Ћорломан.

Милутинов Симо, капетан, приложио појас м. Савини 4716. — Види: Бјеладиновић Митрушина, Бошко, Тумановић Сима.

Милутиновић Војин, ктитор окова јеванђеља Сарајев. цркви 1640. — **Димитрије**, купио књигу у Млецима 5834. — **Илија**, приложио књигу св. Ђорђу у Горажду 3696. — **Јоасаф**, архим. м. Бездина, настојавао грађење храма 4963. — **Јовица**, кнез и с. Санковића с братом Петром и сином Марком обновио м. Рибницу 4026, 4027. — **Огњан**, господар, приложио звоно (Љубостињи?) 3849. — **Теодор**, игум. м Хопова 3151.

Милчић Богоје, гроб двеју му сестара 4919.

Миља, од Ирказнице, јемац 2625.

Миљановић Игњатије, свештенојереј, поклоњена му књига 4528.

Миљац (Мильць) в. Црнић.

Миљен, в. Маљен.

Миљко, писао књигу 616. — ктитор м. Слимничког 961. — поставио гробни камен оцу Брајку Верков... 4735. — поставио гробни камен брату Брајку Верков... 4735. — искупио књигу и приложио м. св. Петки (код Шишатовца) 4967. — Види: Вукмир.

Миљковић Гаврил, јером. м. Студенице купио књигу 3934; биће исти 3950, 4710. — **Нестор**, јером. м. Љубостиње 4018.

Мина, јерођакон, писао књигу у св. богородици у с. Кучевиштима 441. — писао књигу у м. Врањини 5565. — јером. долазио у Јегар 1588. — Види: Попов.

Министар, провинц. босанске цр. в. Добочанин Андрија.

Миобрат, усекао гробни камен оцу 4803.

Миобратовић Мојсије, игум. м. Житомислића 2927, 3004; в. Мојсеј.

Миогој, в. Вученовић.

Миогост, 5541.

Миогош, војвода, усекао гробни камен Влатку Влађевићу 4773; гроб му 4774; гроб жене му Грубаче 4772.

Миољушт (?) Храна, гроб му 4761.

Мионица, 4008.

Миотинић (?) гроб му 4903.

Мир, склопљен међу Турцима и Аустријанцима 2066, 2068, 2069, 2076.

Мират Јаћим, краљ Напољски 5432.

Мирјана, обновила књигу цркви у Сакуламa 2520.

Мирко, в. Брачовић, Вудрић.

Мирков Вуко и **Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Мирковић Павле, игум. м. Вел. Ремете 3605. — **Симон**, из Обода, сведок залоге 4581.

Миров Иво, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Мирон, јером. приложио књигу св. богородици 1028. — откупио књигу 4093.

Мирослав, кнез, син Завидин, потпис на латинским повељама 2, 3; писана му књига 3. — архиеп. Скопски 4615. — спахија п. Милисав спахија. — писао књигу 133. — син војводе Максима

126. — крстјанин (стројник?) 178. — ковач од Белушина 191.

Мирослава, в. Агрипина.

Миросављевић Алексије, приложио петихлебницу м. Завали 3452. — **Теодосије**, дошао да попује у Јегар 2617.

Мируше, с. 5714; в. св. Никола.

Мирча, војвода угровлашки 539, 540.

Мирчета, поп. купио књиге 5647. — Види: Вујовић, Мулинца.

Мисаил, игум. м. Бистрице, наредио да се пише књига 5599. — игум. м. Шишатовца 1283. — јером. писао књигу у Св. Гори 1805. — даскал, завештао књигу м. Ораховици 467. — јером. м. Студенице 4718. — клисар св. Тројице (Плев.) 2313. — из м. Хиландара ишао на Браничево 1411. — јером. јеклис. м. Црне Реке, поновио покров Ст. Првовенчаном 2132; можда исти, његова књига 2024. — јером. 2287. — Види: Хиландарац.

Мисир, узео га цар Селим 5242; куга 5507.

Миситић Степан, из Рисна у њега заложен папагијар 4593.

Мита, в. Зубанов.

Митар, златар, градио ћивот у Липови 556. — из Мекиша и из Пуковца, јемци 2625. — капетан, прокарадур из Рисна 3071. — ђак Црвенобрешки, био јазџија у субаше 1767. — 2082. — Види: Антонић, Бијељевић, Станболија, Унковић.

Митра, в. Перишина.

Митрић Перо, откупио антимис 3011.

Митров, обрстер, долазио у Земун 5487.

Митровић, писао гробни камен 4777.

Митровица, в. Дмитровица.

Митрополит, дошао у Житомислић 2804; дошао у Враништицу 4620. — нишки, рашки и ужички пребегли у Аустрију 2740. — Види: јепископи.

Митрофан (в. Дмитрофан), јеписк. Ваљевски и Ужички, поставио игумана у м. Вољавчи 3401. — јеписк. Дупнички 5612. — јереј, писао књигу (у св. Павлу?) 475. — јером. побегао за време рата из м. Вољавче у Фенек 3685. — старац м. Хиландара, умро 1106. — јером. м. Хопова, трудио се о попису храма 4985. — Види: Пајичић, Студеничанин.

Митрофановић Ђорђе, зограф, пописао трапезарију м. Хиландара 1106.

Митрушина, в. Бјеладиновић Милутинов.

Миђа, помен 5924. — Види: Дукић Лазо.

Мићан, в. Голцјанин.

Мићић Јован, кнез Ужичке нахије 3993; ктитор цркве у Стопарима 4009, у Спрогојну 4016; приложио крст м. Студеници 4017.

Мићо, в. Ковачевић, Шиљак.

Мићо Гаврилов, в. Војиновић.

Михаил, в. Арханђел — цар грчки, син Андроников 52. — цар Бугарски, убио га Стефан Дечански 56, 5139. — цар руски, син патријархов 1132, 1153. — деспот, лик му 5131. — патр. Антиохијски 494. — митроп. Бањски, Коласијски, Кратовски, Палански, Радомирски, Сириштнички, Радовиштски(?) и Штипски, ишао у Јерусалим 1547; био у Москви 1494, и послао књигу Пећ. патријаршији 1500; поклонио му цар књигу 1487; 1563, 1568, 1569. — митроп. Београдски и Пожаревачки, писана му књига 2148. — влад. Бечкеречки, ктитор м. св. Павла у Св. Гори 1873. — митроп. Вучитрнски, његовим трудом писана књига 4260. — митроп., влад., Призренски 781; била његова књига 918; 4618. — јеписк. Рашки, приложио многе књиге храму св. апостола, међу којима и јеванђеље, писано по његовој заповести 26. — бив. митроп. Скопски, био у м. Дечанима 1276. — митроп. Смедеревски, влад. Смед. и Жички, био на Дубравици 1795; узео из м. Преображења књигу на послугу 1818; можда исти, долазио у Жичу 1499; и можда опет исти, његова панагија 1756. — влад. Темишварски, искупио и приложио књигу м. Крушедолу 1875; дао новце за иконостас (на Спасовој Води) и за поновљење ћелије св. Николе у Кареји, умро 1814. — кнез

од Плеваља, приложио књигу храму успенија богородичина 427. — игум. св. Арханђела (Призрен?) 274, 275. — игум. м. Благовештења, његовим трудом и усрдијем пописан храм 921; 1381. — игум. м. Бођана 1523; други 2332; један од те двојице, или трећи, постриженик м. Милешеве 4996. — игум. м. Враћевшнице, његовим трудом пописан храм 2699, 2730. — игум м. Довоље, обновио књигу 4341. — игум м. Ковина 3255. — игум. м. Крушедола 5976. — игум. м. Мораче, *Морачанин,* 2258; платио грађење икона 2273; умро 2372. — игум. м. Ораховице 1238. — игум. м. Раванице 1347. — игум. м. Раковице 2704. — настојатељ м. Ћелија Пиперских, биографија му и рад на подизању манастира 3997—4006. — игум. м. Хрмња 1243—1245. — проигум. (м. Житомислића?) његова чаша 1663. — јером. постриж. Милешевски писао књигу у Сентандреји 2130. — ђакон, писао књигу у Горњој Карловачкој Цркви 2241. — поп, писао књигу у м. Куманици 422. — јером. писао књигу у Раваници 412. — инок, писао књиге на Св. Ани 1131, 1201, 1308. — јерођакон, писао књигу у Хиландару 1112. — ђакон, писао књигу у м. Шудикови 915. — сликао иконостас у м. Житомислићу 2203. — монах м. Бешенова, откупио и приложио књигу 677. — поп (м. Бођана?) 988. — јером. м. Вел. Ремете, његов крст 3215. — јером. и брат му приложили набедреник м. Витоници 1118. — јеклис. м. Вољавче 3851. — кал. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — монах, оправио књигу (м. Јазку?) 2208. — поп, отишао из Јегра 2946. — ђакон из Кесарије, продао књигу 1122. — јером. платио (?) да се попише црква св. Луке у Котору 1900. — старац м. Мораче, био у Јерусалиму 1609, 1614; можда исти, оковао(?) јеванђеље 4391, 4392. — монах, отачаством Васојевић, оправио храм ваведења у м. Острогу 3416. — архиђак. Пећки ишао у писанију 1242, 1266; био у м. Дечанима 1275. — јерођакон патр. Атанасија, био с њим у м. Рилу 5819. — поп, приложио књигу митрополији Призренској 4423. — јером. м. Раванице 412. — јером. м. Раванице 1944; платио писање књиге 1836; био у Русији и донео књиге 1984, 1990, 1998; можда исти *Раваничанин,* писао књигу у Сентандреји, где су били сви Раванички калуђери 1996. — поп од м. Раковца, био у Јерусалиму 1620. — поп, ктитор м. Слимничког 961. — и **Стојна,** од Битоља, ктитори м. Слимничког 898; в. Петков Михаил. — духов. наредио да се пише књига у Св. Ани 2087. — поп од Угровлахије 1333. — старац Карејски, наредио да се пише књига 114; приложио књигу 115. — старац м. Хиландара 5008. — јером. платио да се пише књига у м. Хиландару 1112. — јером. м. Хопова, трудио се о петихлебници 1593. — учитељ Београдски, одсечене му обе руке због буне 5470. — син Стефана Жлнка, војводе (Ковинског?), гроб му 4921. — поп, купљена за њ књига 2422. — духов. приложио књигу 5743. — капоноша, обновио књигу 5706. — зидао своме господину кнезу Вуку 4653. — приложник 3149. — гроб му 3441. — поп, умро му син 368. — јером. 2503. — јерођакон 2812. — даскал, обновио књигу 2237. — (из Београда?) 1283. — протописар 2066. — дао књигу 1060. — 1460; 3725. — помен 1816, 2597, 2646, 2657, 3199, 5806, 5933. — **Види:** Арханђел; Аврамов, Благовештенац, Вазнесенац, Врцић, Десисалић, Дечанац, Драгосављевић, Дуљевац, Ђуровић, Зборежевиц Александровић, Иржанин, Јаковљевић, Јеличић, Казимировић, Крушедолац, Марковић, Микашиновић, Милорадовић, Михојевић, Морозов, Николић, Обреновић, Остојић, Палеолог, Петков, Петровић, Поповић Василије, Продановић, Радивојевић, Силбашанин, Соколовић, Тадић, Требињац, Хиландарац, Цикуша, Штибица.

Михаило Комнен, в. Црнојевић.

Михаилица, в. Богдановић.

Михаилов син, в. Јосиф.

Н.

у Смирску ћелију 5595, 5596; направио крст цркви Спасовој више Смире (Смирска ћелија?) 560; наредио да се штампа књига у м. Грачаници 496; приложио књиге Грачаници 480, 528; писане му књиге 554, 563; његова књига 564; пописане му књиге (после смрти?) 875; 547. — јеп. Тетовски, био у м. Дечанима 1276. — влад. Скопљу и Пологу, подигао и пописао храм успенија богород. под планином Плочом 1351. — митроп. (Херцеговски) сведок куповине 490; 525, 533. — *Мелентијевић*, јеп. Печујски, Сечујски, оправио м. Крушедол 2473: приложио му књиге 2385, 5979, рипиде 2430, нафорницу 2525; његова штака 2526; био у м. Шишатовцу 2482; 2527; умро 2765; гроб му 2572. — архим. м. Крушедола (претходни?), пратио тело митроп. И. Ђаковића из Беча у Крушедол 2214. — први игум. м. Бођана, постриж. м. Ресаве 2362; други, писао историју манастира 2362. — проиг. м. Милешеве, трудио се о књизи и приложио је м. Хиландару 578. — игум. м. Рила 5747. — игум. ман. Слимничког, његовим старањем саграђен и пописан храм 961. — мних, писао књигу (у м. Бођанима?) 938. — инок, писао књигу у м. Вел. Ремети 744. — монах, писао књигу у м. Орешковици 1006. — јером. м. Милешеве, ишао у Млетке да донесе штампарију 523. — јером. од Малог Пусца, ктитор ман. Слимничког 961. — (јером. — игум.? — м. Рила?) писана му књига 5877. — јером. м. Савине 3462. — духов. м. Хиландара 1823; подигао храм св. Тројице на Спасовој Води и приложио му тридесет књига и др. 1814. 1844—1846; украсио пирг св. Јована Претече 1813; купио књигу 1812; његова књига 1847; умро 1849, 1852. — даскал, протосинђ. (митроп. Стефана?) 2278. — 2789. — Види: Јовановић, Павловић.

Никац, помен 3556. — Види: Вукчев, Дунета.

Никачовић Милутин, поп, начинио цркву у Подблаћу 5519.

Никита, архиђ. митроп. Василија, преведена му књига 5572. — намесник м. Рилског 3116. — запопио се у Рил. ман. 5740; биће исти. јефимерије 5749, 5750; јером. 5758. — помен 989.

Никлев Цвеитка (Цветко?) повезао и приложио књигу св. Николи у Црвеном Брегу 2689.

Нико, поп. писао књигу 4919. — повезао и приложио књигу св. Јовану Претечи 3789. — Види: Булкић, Вулов, Ђурин, Ђуров, Мижевић, Радов, Рашковић, Станишић, Сћепаничин, Сћепанов.

Ников Вук, Вуко, Иво и **Станиша**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Никодије Стергарац, сведок на суду 3767.

Никодим, игум. м. Хиландара 50, 52; архијеп. наредио да се пише књига 54; дао Хрисовуљ (м. Бањској?) 303; 423; умро 5037; почива у Пећи 1500. — архијеп. (Охридски?) 300. — патр., приложио књигу Архијепископској цркви 282; приложио књиге Жичи 283; приложио књиге цркви патријаршкој 296, 297; превођена му књига 293. — митроп., писана му књига 128. — јеписк. Нишевски 25. — митроп. Призренски, грађен му омофор 1672. — Велики, архим. и игум. м. Студенице (потоњи патр.?) 4210. — архим. Пећки, наредио да се препише књига 3821. — игум. м. Благовештења (Рудн.) његовим трудом и усрдијем зидан ман. 920. — игум. м. Мораче, приложио књиге 280. — проигум. Полошки, приложио књигу 4420. — *Тројичанин*, игум.. тровао га влад. Херцеговачки Антим Грк 3320. — игуман 423. — мних, писао књигу у Богородици Љпиљанској 155. — писао књигу у св. Николи Essential Кончулском 316. — поп, писао књигу на Угарској земљи 212. — некад путник м. Хиландара, писао књигу у м. Хопову 1114. — инок, писао књигу 4223. — јером. м. Благовештења (Овч.) 3758. — јером. м. Бођана 2362. — поп, од Годанца(?) приложио књигу цару Урошу (Неродимљи?) 2000. — јером. м. Гомионице, приложио књигу

3043. — ђакон м. Гомионице 3338. — приложник св. Ђорђу (у Горњем Битињу?) 827. — из м. Житомислића, његов крст 5658; умро 5683. — јером. од Зографа (Изуграфа) 1742. — јером. Крушедолски 3265; биће исти, *Крушедолац*, 5861. — монах, приложио књигу (св. Павлу?) 990. — јером. од племена Паштројевића, добио књигу 2500. — *Режевићки*, јером. писао (приложио?) икону 234. — монах ман. Слимничког 961. — јером. м. Студенице 4718. — монах св. Тројице (Плев.), родом из Крајине 4157. — поп Хиландарски 5008. — јером. платно за повез књиге м. Хопову 1821. — ђакон од Руске земље, био у Јерусалиму 1547. — Види: Бусовић, Вуковић, Јездимиров, Борисовић, Кнежевић, Мрчета.

Никола
Николај } св., храмови: у Бакову,
Николаја,

приложен м. Лесову 71. — у с. Баљевцу (окр. Рудн.) разорен 3431. — у Баошићима. саграђен 3785; грађен иконостас 3817. — у Беловодици, зидан или оправљан или пописан 816. — у с. Белчину, приложена му књига 5953. — у Бигову, опис његов и како је разрушен, а калуђери побегли у м. Брчеле 2250. — у с. Богашевцима, пописан 4647. — у с. Бојани код Софије, подигнут 18. — (у с. Болехнићу? или м. Дубочица?), приложена књига 874. — у с. Буковици, изгорео 3601, 3650. — у с. Буљесовцима, сазидан 566. — ман. Буков, пописан 1826. — у Врацу, повезана му књига 2599; приложена му књига 2602. — у Главатима, пописан 3117. — у с. Глусима, његова књига 5949. — ман. Гричарица. сазидан 671. — ман. Драча, саграђен 2641; пописан 2671. — у с. Друмцима, 5603. — у с. Дубову, подигнут 2403. — у земљи Дубочици, ту писана књига 484. — у Ђуру, приложена књига 1020; приложена књига и св. мошти 2041. — у Заврши, начињен 5519. — у Земуну 5410; саливено му звоно 5491. — у Јежевици (окр. Чачан.) пописано предверје 483, 1282. — у Јелашу, приложена књига 5601. — у Кареји. ћелија, поновљена 1814. — у Карлштату. сазидан 3554. — у Кончули. ту писана књига, приложене му књиге 316. — у с. Космачи, подигнут 479. — у с. Крчмарима, изгорео 3601, 3650. — на месту Куметици у Св. Гори 1848. — у с. Кучевишту, пописан 389. — Лапушанска црква, сазидан и пописан 390, 391. — у с. Лозну, приложена књига 4399. — у с. Љуботену. подигнут 66. — у с. Махали, приложена књига 2379. — у с. Мирушама, поновљен 4646. — у ман. Морачи. пописан 1324. — у с. Мутилићу, сазидан 2894, 3396. — у Мухачу, ту писана књига 2099. — у Никољ-Пазару (Никољац). ту писана и приложена књига 5592; приложена му књига 5702; његова књига 2294, 4395; дате му књиге у аманет из м. Заступа 2489; из Равне Реке 4581; 3272. — у Нишу, сазидан 2402; приложена књ. 2439; обновљена књ. 5790. — у Пелинову, обновљен. пописан и освећен 2346—2348. — у Пећи, пописан и ограђен град 1682. — у Пожаревцу(?) приложена књига 2802. — у с. Поповљанима, пописан 1178. — у Призрену 3703. — у с. Радованићу, сазидан на старом месту 4165. — у Серу. ту писана књига 103. — Сибавачки, у Сибовцу, под Чачавицом. ту писана књига 739. — у Сланкамену 388. — у с. Слепчу, пописан 1182; приложене књиге 550, 1182; његова књига 4434. — у Софији, оправљен 5704; ту писана књига 893; приложене књиге 1416, 1119, 1737. — на р. Тресци, пописан 1211; направљен крст на иконостасу 1396. — у с. Тријебњу, сазидан и обновљен 473; поновљен 2093; приложена му књига 1055. — у Хочи Заградској. приложена књига 4397. — у Црвеном Брегу, приложене књиге 1072, 2688, 2689, 4396. — у Штипу, приложен м. Лесновском 71. — у Штрпцима. подигнут и пописан 733. — Без одређена места: — приложена му књига, па кад је пао, дата св. Јовану Богослову (око Велеса) 2647. — по-

подигнут (око Призрена — Хоча Заградска?) 60. — приложена књига (око Тетова) 2972. — ту писана књига 4285. — приложено звоно 252. — приложене књиге 2139, 4398, 4486, 5784, и петрахиљ 5951; приложен антимис 2466. — „оброк", код села Стаљанца (окр. Пирот.) 3193. — Види: Брчеле, Возућа, Вранова Глава, Врањина, Грабовац, Градиште, Гргетек, Григоријат, Дабар, Дивша, Дубочица, Железник, Заступ, Јегарска црква, Јошаница, Каменица, Карловачка Средња Црква, Ковиљ (у Ст. Влаху), Кораћева Црква, Косарићка црква, Липје, Никоља, Никољска ћелија, Озрен, Ораховица, Хрмањ, Хопово, Шаторња, Шишевски ман.

Никола, јеп., митроп. Дабарски настојавао о оправци храма св. Николе, кога су срушили бабуни 55, 4935; 57. — митрополит 3163. — игум. м. Студенице, писао књигу 55. — пописао м. Ломницу 975. — зограф, пописао м. Враћевшницу 2699. — поп, писао књигу у Богородици Витошкој 334. — поп, писао књигу у Вранину Долу 291. — презвитер, писао књигу у м. Заступу 5600. — поп, писао књигу у граду Living Kознику, седећи у тамници 4226. — инок, писао књигу (у Костуру?) 332. — јереј, писао књигу у Скопљу 43. — презвитер писао и приложио књигу св. Тројици (Плев.) 4273; можда исти 4286, 4291. — ђак и **Радослав**, писали књигу 58. — ђак, писао књигу 129. — ђак, син Макарија калуђера, писао књигу 4174. — ђак, писао књигу 356. — грешни, писао књигу 395. — поп, писао књигу 4217. — писао књигу 5940. — жупан, син великог жупана Алтомана, поставио гробни камен својој мајци 136. — кнез, сазидао ћелију м. Моравцима 3739. — егзарх митроп., његова књига 2299. — ћефалија, купио књигу 172, 173; 5551, 5556. — презвитер, његовим трудом пописан св. Арханђел више с. Кучевишта 2089. — поп од Белог Поља 2426. — јереј, служитељ Београдског митрополита (егзарх?), његова књига 2260. — приложник окова јеванђеља Богородици успенија под Кучајном 588. — Н(икола?) јереј од с. Вилуше, подигао храм Благовештанија 582. — с. Влаке (?) капурал, ктитор оправке м. Завале 2354. — *Србин*, пан, у Володави, наредио да се пише књига и послао је у м. Папраћу 622. — из Горњег Црнатова, јемац 2625. — поп, из Доњих Матејеваца, продао књигу 2650. — приложио књигу м. Ђурђевим Ступовима 1535. — поп, долазио у м. Жичу 1386. — ђак, Томин син, од с. Каменице, купио књигу 2650. — поп од Кожинаца, настојавао да се повеже књига 4190. — из Коњухчића, јемац 2625. — поп из Лукавца Великог 1410. — поп од Махале, сведок продаје 340. — запопио се у Мостару 3626. — од Мучникова, приложио књигу св. Николи у Јелашу 5601. — терзија, од села Новосељана, сведок продаје 439. — поп, дошао у м. св. Пантелејмона код Нерезе 1897. — ђак Ишински 2952. — градио католичку цркву у Равном 737. — с браћом, ктитор м. Слимничког 961. — поп, јефимерије св. Тројице (Плев.) парох Плеваљски, с оцем попом *Филипом*, обновио цркву успенија богородичина у Сељанима 4138. — брат хаџи-Рувимов, откупио књигу м. Ћелијама 3571; 3706. — мајстор од Ћипровца, ковао штаку у Врацу 5642. — властељ деспотов, подигао Шаторњу 238. — звани **Вратко**, гроб му 95. — звани **Хлап**, гроб му 4907. — поп, писана му књига 305. — поп, трудио се о књизи 181. — поп, старао се о писању књиге 248. — поп, старао се о писању антимиса 643. — поп, купио књигу 1009. — поп, повезао књигу 1679. — поп, 4606. — гроб му 3947. — поп, умро 1061. — умро 294. — отац попа Ђорђа, умро 388. — син Тошников 387. — син Стефана Стојићевића 3256. — ђакон, син Грка Димитрија, продао књигу 2384. — приложник 3149. — ђак, његова књига 2340. — сведок прилога 1155. — писана му књига 185. — и отац му **Владислав**, продали књигу 4596. — помен 729, 1034, 1375, 3693. — Види: Аврамовић, Андријаш, Апостоловић, Бајић, Билић, *Богдано-*

вић, Божићев, Бранков, Властелиновић, Вратко, Вукоманов, *Ву*комановић, Вулов, Ву-раг-ли, Гладенов, Глигоревић, Грбовић, Даниловић, Десисалић, Димитријевић, Драгољевић, Ђурић Софроније, Ђуричић, Иванов, Илић, Јаблан, Јевтић, Јечменица, Ковачић, Коприва, Косијер, Костић, Кричк, Крстић, Лековић, Љубичић, Маријашевић, Марковић, Мелштички, Миклошевић, Милев, Милошевић, Миховић, Млађеновић, Молић, Морозвиздски, Науновић, Недељковић, Нешков, Новићевић, Обрадовић, Опујић, Павловић, Пепић, Плавшић, Поповић, Пријак, Пулијев, Радев, Радованов, Радонић, Рајичев, Радул, Смиљанић, Спанчевић, Стањевић, Стојанов, Стојановић, Теодоровић, Тојковић, Томашевић, Тутиц Драгослав, Ћук, Федварија, Хрват, Чупић, Шековић.

Николајев Симеон, долазио у м. Ресаву 2665. — Види: Јововић Јован.

Николија, помен 3383.

Николин Васо, приложио икону св. Стефану у Ђеновићима 3419. — **Миљешко,** приложио књигу св. Николи у Софији 1416. — **Перо,** в. Иван кнез.

Николина Јелена, приложила књигу м. Драговићу 4342.

Николић, 908. — **Дако,** од плем. Мркојевића, ктитор дêла пописа цркве св. Луке у Котору 1902. — **Доситеј,** јеп., архијереј, Ваљевски 2641, 2683, 2701, 2730; умро у Карловцима и сахрањен у Горњој Карл. цркви 2737. — **Ђуро,** запопио се 2005. — **Живан,** мајстор у Митровици оковао јеванђеље 3815. — **Исаија,** свештен. из Опаљеника 3320. — **Маврулић,** 2911. — **Марко,** прилож. Сарајевске цркве 1757; полазећи у Јерусалим приложио књигу 2110; приложио Живот м. св. Тројици (Плев.) 5623. — **Милета,** гроб му 3963. — **Михаил,** приложио тенсију м. Добрићеву 5880. — **Павле,** из Горачића, поп, ктитор св. Арханђела у Гучи 3724. — **Симо,** ктитор оправке м. Завале 2354. — **Спасоје,** из Фоче, приложио јеванђеље м. Довољи 4594. — **Стефан,** сафунџија, откупио књигу у Сарајеву 2744.

Николиц, писао књигу 4197.

Николица, писао књигу 173, 5550, 5557.

Никоља, ман. храм св. Николе, пописан 791, 1289; запустео, па обновљен 3797, 3901, 3902; покривен 3886; оплењен 3906; ту писане књиге 867, 1035, 1052, 5597; ту рађена икона 358; печат 1007; његове књиге 2220, 3089; сабор 5647; разно: 1665, 1824, 2417, 3002.

Никољска ћелија, близу Дечана 713.

Никољ-Пазар, 580, 616, 5606. 5616; в. св. Никола.

Никољац, в. св. Никола у Никољ-Пазару.

Никомидија, 224.

Никон, патр. отишао од престола к Дунавским странама 250; 266, 4950. — игум. м. Хопова. 2196. — кал. м. Вел. Ремете 2278. — јером. м. Врдника, добио књигу из ман. 2903. — јером. м. Крушедола, ктитор пописа (в. Допуне) 3096. — јером. м. Мораче, донео књигу 1594. — ћеларије Пећки, био с патр. Пајсијем у м. Дечанима 1276; биће исти 1252. — служитељ патр. Арсенија III 1758; можда исти 1773. — Види: Јерусалимац.

Никоновац, међа м. Мораче 1325.

Никопољ, 224, 3530.

Никчев, в. Кнежевић Војин.

Никшино Коло, 5595.

Никшев Крста, 1322.

Никшић, грађен град 2077; ударили на њ Црногорци 5360, 5754; разно: 1911, 2002, 2253, 2596, 2841, 3355, 3364, 3371, 3481, 3574, 3575, 3686, 3922, 5720; изгинуло их двадесет и пет на Девичкамену 4084. — Види: Оногошт. — нахија 5816.

Никшић Мелетије, Симеоновић, из Ст. Влаха, архим. м. Студенице, донео приложено јеванђеље од цара руског Александра I 3889; прешао у Аустрију и добио на управу м. Фенек, вратио се 3959; влад. ужичко-рудничко-ваљевско-пожешки и шабачки, гроб му 3963. — **Ћирил,** постриж. м. Хрмља, писао књигу у м. Морачи 1539.

Њ.

О.

П.

подизања храма св. Николе у Штрпцима 733. — ктитор м. Суводолског 1395. — поп Горњодебарски 5571. — кујунџија у Устиколини, у његову дому писана књига 1369. — терзија, Будимљин калфа, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 2050. — настојавао ковање штаке 5642. — даскал 5790. — из Потуркије, јемац 2625. — синовац ковача Познана, умро 593. — приложио књигу 4562. — гроб му 627. — 1758. — гроб му 3372. — брат хаџи Рувимов 3706. — Види: Авакумовић, Богдановић, Велимировић, Војиновићи, Вујин, Вуковић, Гужва, Драшковић, Ђорђевић, Жупановић, Зорчић, Јанковић, Јогозински, Косировић Кузма, Марковић, Мирковић, Ненадовић, Николић, Плавичић, Рабреновић, Радовић, Тхланкатин.

Павлов Матвеј, син Владиславић, његова књига 2814.

Павловић Александар, цар руски 5389. — **Висарион,** еп. Бачки и Сегедински, осветио антимис 2639; приложио књигу своме ман. Крушедолу 3040. 3041. — **Висарион,** протосинђел Пећки, био у Карловцима и донео приложену књигу 2497. — **Гојко,** из с. Јабланице, приложио књигу м. Крепичевцу 5981. — **Иван,** његова камена столица 279. — **Иноћентије,** архим. м. Трескавца, његов крст 4674. — **Мелентије,** архим. м. Враћевшнице, лик му 3968; 4011, 4052. — **Никанор,** егзарх, умро у Карловцима, и сахрањен у Горњој Карлов. цркви 2547. — **Николај,** цар руски 4105; поклонио књиге влад. Црногорском Петру II 4100, 4101, 4140. — **Партеније,** протосинђел патр. Арсенија IV, пуштен из затвора 2945; архим., био по трећи пут у м. Шишатовцу 2808; где је добијао чинове 2983; архим. 5749; произведен за еп. посвећења 3007; 3131, 3159; његова књига 4500; можда је исти као јером. 2481, 2630. — **Самуил,** јерођакон м. Раковца, добио књигу 3434. — **Спиридон,** јером. м. Раковца, донео књигу из Кијева 3432, 3433. — **Теофан,** јером. м Крушедола 4370; гроб му 3576. — **Тимотеј,** презиме *Лешевић*, купио књигу 3524. — Види: Шековић.

Паво, в. Радичевић Живан, Светогорац.

Павул, из Јошанице, јемац 2625.

Пазар, в. Нови Пазар.

Пазарџик, потопљен водом 2238.

Пајазит, в. Бајазит.

Пајешак (Пљешак?) племе 1749.

Пајићић Митрофан, јером. постриж. м. Рибнице, његова књига 4557.

Пајичић Јевсевије, и Митрофан. јеромонаси м. Вел. Ремете 3605.

Пајсије св. Нови, житије му 3677.

Пајсије, патр. Цариградски 2414. — патр. јерусалимски, долазао у м. Крушедол 1510. — *Јањевац,* митроп. Новобрдски 1016; патријарх, пописао патр. цркву у Пећи 843, 1159, 1160; прекрио је 1085; прекрио м. Грачаницу 1086; писао житије цара Уроша 4310; писао житије Стефана Штиљановића 4987, 4988; преписао за себе службу св. Андрије Првозваног 202; пописао слику патр. Јована у Пећ. цркви 1012; био у м. св. Андрије на р. Тресци и оправио књигу 202, 1418; потписао књиге у м. Благовештењу на Млави 1199; потписао књиге у м. Војиловици 1224, 5656; повезао књигу (Дечанима?) 1359; узео из Прибине Главе књигу ради извода, превезао је и вратио 5652; оправио књиге м. Сарандаворском 1379; био у Шишатовцу 4986, 4988; потписао књигу у ћелији Шашковачкој 1156; ишао по писанији у Бечкерек 1180; долазио у Дечане и посветио четири ђакона и два свештеника 1276; оправио и приложио књигу св. Арханђелу (Леснову?) 442; био у Лукавцу Великом и дао књигу св. Ђорђу 1410; био у м. Морачи и уписао границе имања 1325; био у м. Раванпци и узео књигу на препис и вратио 1347; ишао у Срем у писанију 1186, у Темишвар 1208; приложио књигу м. Убошцу 1080; потписао ту књиге 1420; разно: 921, 1030, 1039, 1053, 1069, 1075, 1076, 1087, 1106, 1117, 1132, 1145, 1146, 1153, 1156, 1192, 1202, 1210, 1213, 1234, 1243—1245, 1247,

Попова њива, ту грађена ћелија м. Мораче 1397.

Поповић Авакум, из Ликодре 5922. — **Арсеније,** јером. м. Љубостиње 4018. — Ар. и **Максим,** њихова књига 3134. — **Атанасије,** дошао на поповину у Јегар 2518; биће исти без презимена 2530. — **Василије,** управитељ Пожешке нахије, родом из Бершнћа, подигли му гроб синови Стеван, Михаило и Ранко 4091. — **Вељко,** ђак од Кратова, писао књиге у Будиму 2128, 2129; пратио тело патр. Арсенија III у Карловце и ту се запопио 2147. — **Вићентије,** *Хаџи-Лавић,* од Јањева, јеп. Будимски, градио свећњаке 2191; његов дпћер 2204; 2232; митроп. Карловачки, ктитор трапезарије и кухиње у м. Крушедолу 2398; подигао ћелије и др. у м. Вел. Ремети 3057: долазно у Беочин 2279, у Шишатовац 2280; његове књиге 2376, 2431, приложио је м. Гргетеку 2053; разно: 2267, 2284. 2296, 2327, 2349, 2414, 2429, 5489; умро 2154. — **Вићентије,** игум., постао архим. м. Шишатовца 3003; оковао крст 3102; 2053, 2429, 3102, 3118, 3155, 3224, 3298, 3332, 3336, 4548; јеп. Карансебешки и Вршачки 3421; подигао м. Шишатовац 3559. 3692; биографија му 3692; приложио кољивачу м. Шишатовцу 3455; приложио путир м. Кувеждину 3421; умро у Вршцу и сахрањен у м. Меспћу, па принесен у м. Шишатовац 3879. — **Вићентије,** јерођакон постриж. м. Ораховице 3118, 3136. — **Гаврил,** јеп. Славонијски, посвећен 2267. — **Гаврил,** игум. м. Врдника, ишао у Русију 2950, 2951. — **Гашо,** сведок деобе 5855. — **Григорије,** иконописац, радио темило м. Лепавини 3438. — **Димитрије,** радио барјак цркви у Тарашу 3439. — **Ђорђе,** јеп. Нишки и Белоцркваиски, купио књиге 2377; добио књигу 2676; 2793; јеп. Темишварски и Липовски 2988; втори ктитор креста м. Студенице 2997; направио темило м. Крушедолу 3000. — **Ђорђе,** из Загорја Епирског, драгоман кнеза Милоша, погинуо, гроб му 4043. — **Исаија,** јеп. Свидинчки и Платенски, осветио антимис м. Марчи 1928. — **Јаћим,** хаџи. од с. Лукавице, дао по смрти књигу патр. Арсенију, а овај је приложио у Пећку цркву 2442. — **Јов,** *Баглај,* монах, његова књига 4510. — **Јован,** приложио књигу м. Беочину 2831. — **Јован,** прота из Јагодине, ктитор обнове м. Јошанице 3567. — **Јово,** јером. његов панагијар 4687. — **Јосиф,** од с. Папраће, био у Зворнику 5920. — **Кујунџић,** попис његове земље у Самобору 5874. — **Максим,** игум. м. Ораховице 3461. — **Максим,** јером. биографија му 3690. — **Миладин,** поп у Јеловику 2597. — **Милован,** јереј 4035. — **Михаил,** в. Поповић Василије. — **Негоје,** *Јусупић,* ђак, писао гробни камен 4779. — **Никола,** поп, градио звоник у Рисну 3293. — **Нићифор,** архим. м. Лепавине 3055, 3056. — **Нићифор,** јером. м. Љубостиње 4018. — **Новица.** Себимилац, звани *Михаиловић,* његова књига 3733. — **Петар,** поп, његова књига 2339. — **Силвестар,** хаџи. јером. м. Раковца, његова књига 3072. — **Симеон,** митроп. Самоковски, долазио по други пут у м. Рилски 5775. — **Софроније,** игум. м. Рибнице, дошао од Новопазар. нахије и доградио две препрате 4008. — **Софроније,** парох Чаковачки 3266. — **Станко,** поп, његова књига 4976. — **Стијепо** *Петров,* умро 3996. — **Теодосије,** инок Крушедолски 2011. 2017, 2025, 2034. — **Теодосије,** писао књигу у м. Бешенову 3449. — **Тимотеј,** игум. м. Шишатовца, гроб му 3503. — **Цинцар-Јанко,** војвода окр. Пожаревачког, гроб му 4092.

Пововљани, с. в. св. Никола.

Поповљан(ин)а син в. Обрад.

Попово Поље, 2510.

Попче Јово, из Таслице, долазио у храм св. Арханђела (Тару) 3681.

Пореч, ту писана књига 189.

Поречка црква, приложен иконостас 3979.

Поробић Сћепан, алвијер, ктитор оправке м. Завале 2354.

Поровић, 4138.

Порта отоманска, 4043.

Р.

Радич, велики челник, подигао м. Враћевшницу 2729. — кнез, поставио камен оцу, великом кнезу Босанском Радоју 4781. — кнез, ктитор цркве Кузмана и Дамјана у Драчеву, гроб му 4891. — кнез, поставио гробни камен оцу 230. — војвода 4835. — капетан, удављен у Београду 3965, 5526. — дрьтнⷫ(?) писао књигу 213. — од Црног Селишта, откупио књигу м. Винчи 761. — из Новог, градио петихлебницу 2678. — поп, писана му књига 395. — поп 3431. — ковач, усекао гробни камен 4800. — помен 4343, 5698. — Види: Владисалић, Милошевић, Радосалић.

Радичевић Паво Милошев, мајстор, приложио икону св. Ђорђу у Подгорици 3182. — **Радосав**, гроб му 4825.

Радиша, в. Дмитровић, Кадијевић, Приничић.

Радишане, с. купило књигу 4520.

Радишин Стјепан, кнез Захумски, градио цркву св. Петра у Б. Пољу 4645.

Радишић Божићко Крста, мајстор градио крст 1842. — **Мато**, гроб му 4842.

Радмил, поставио гробни камен оцу 4748.

Радмио, в. Брајковић.

Раднић Шимо, ковао свећњаке у Печују 2395, 2396.

Радо, в. Буков, Маров.

Радов син, потписао гробни камен 4745. — **Вуко**, прокарадур, писао темпло св. Ђорђу у Љешевићима 4668. — **Вуко, Ђуро, Нико, Перо** и **Сладо**, ктитори цркве у Пелинову 2347, 2348. — Види: Пековић Ђорђе.

Радован, господин, писана му књига 156. — двојица од дванасторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — с братом крстјанином, узвукао на се камен за живота 4768. — поставио гробни камен оцу 4741. — поп, сведок продаје 4596. — приложник 4587, 4588. — поп 4537. — из Горње Девче, јемац 2625. — помен 1697, 3758. — Види: Раконић.

Радова ... Никола, с браћом, ктитор цркве у Чукојевићима 1183, 5649. — дворанин, в. Воихна.

Радовановић Богдан, сведок 1686. — **Дабижив**, гроб му 4886. — **Мојсеј**, јерођак. пострижник м. Фенека, био у Зворнику у митрополији 5911.

Радованштица, р. 561, 661; на истој реци ман. **(Радовашница)**, храм св. Арханђела, које види.

Радовац, поп, писао књигу 453.

Радовин, поставио гробни камен оцу Хотину Богосалићу 4741.

Радовић Андрија, приложник м. Пиве 1689. — **Јован**, продао њиву м. Тушимљи (св. Арханђелу) 5719. — **Никола** *Жупљанин*, од с. Кута, јером. и пострижник м. Жупе, његова књига 2388. — **Павао**, гроб му 4827.

Радовчић Рашко, гроб му 4807.

Радоје, велики кнез Босански, гроб му 230. — кнез од с. Ђуричке Реке, умр̂о 3069. — кнез, 1697. — ђакон, штампао књигу у Горажду 468. — један од дванаесторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — поп у Петници, његова књига 5669. — поп, у иночаству **Рувим**, умр̂о 5709. — и др. приложили Бару м. Пиви 1689. — отац св. Стефана Новог 3855. — поп од Куча 3428. — **Иваниш** (?) гроб му 4897. — син војводе Стипана, гроб му 4816. — брат Добрила Божићковића, гроб му 4899. — гроб му 4892. — ковач, усекао и писао гробне каменове 4893, 4895. — приложио књигу м. Пиви 4415. — звонар, 310. — помен 2390. — Види: Алексић, Вуковић, Допичић, Ивковић, Јурајко, Којиновић, Михаљевић, Мркшић, Обрадовић, Радонић, Храбрен.

Радојевић, поп, гроб му 123. — **Радосав**, повезач, од Пећи, писао књигу 3415.

Радојица, ћебеџија, умр̂о у Сарајеву, приложио књигу м. Житомислићу 2927. — Види: Билић, Вукановић, Милићевић, Милојевић.

Радојичић Јов, јером. м. Прибине Главе 3630. — **Павко**, гроб му 4821.

Радојна, план. 3769.

Радомир, дед, наставник и свршитељ цркве Босанске 211.

Радомирска област, 5612.

Радонић Авакум, Ваљевац, јером. м. Гргетека (биће исти са Марковићем Ав.) 2350. — **Атанасије**, Кратовац, поп, његова књига 4506 (в. Атанасије од Кратова 4506). — **Никола**, приложио петихлебницу у м. Завалу 2589. — **Радоје**, помен 1697. — **Сима**, из шанца Петроварадинског 2928. — **Степан**, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 1835. — **Херак**, кнез, ктитор м. Добриловине 992.

Радоновић Лука, запопио се 591.

Радонь, умро 4610.

Радоња, писао књигу 559. — отац попа Ђорђа, умро 338. — гроб синова му 627. — попа син, в. Марин. — подигао гробни камен оцу Вукобрату Влађевићу 4845. — помен 1697, 4481. — Види: Петров, Тудмоћ...

Радосављев Стефан, поп из шанца Петроварадинског долазио у Ресаву 2664.

Радосављевић Нићифор, архим. м. Крушедола, његов крст 3129; приложио крст м. Крушедолу 3101; 3000, 3132, 3133, 4372; умро 3146.

Радосалић Прѣхтен, поставио гробни камен очуху Браји Тврдојевићу 4732. — **Радич**, писао гробни камен 4820. — **Стипко**, гроб му 4830.

Радослав (Радосав), краљ, син Стефана Првовенчаног, лик му 5072. — кнез, купио књигу 508. — војвода, наредио да се напишу осам књига и приложио их у ман. храму Пречисте у Радешину 244. — (вел. војвода, cf. Archiv VIII 133) приложио звоно св. Николи 252. — спахија, списао икону м. Бели 1659. — оковао крст 890. — сликао образе на јеванђељу 251. — ђак, писао књигу 48. — крстјанин, писао књигу 323. — поп, писао књигу 393. поп, писао књигу у Мухачу 2099. — писао књигу у Никољ-Пазару 5592; можда иста 5578. — поп, в. Ђорђе, презвитер. — поп од Лубног Дола, писана му књига 4257. — син војводе Максима 126. — из Горње Бреснице 2625. — приложио антимис храму ваведења 2468. — двојица од дванаесторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — од Гом.... поп, повезао књигу 5625. — презвитер 789. — хаџи. његова књига 5748. — ћир. 5562. — слуга, продао књигу 2697. — Види: Валаховић, Вукчић, Вучић. Грубач[евић], Ђорђе, Живојиновић, Јурј(евић), Никола ђак, Павле, Радивојевић. Радичевић, Радојевић, Скопчић, Хераковић, Храбрен, Ширпић.

Радослава (Радосава), госпођа тепчина, наредила да се пише књига 58. — њен, и сина јој Бранка гроб 4860. — мати попа Ђорђа 388. — усекла камен на се и на сина Вукића Вукчића 4812.

Радохна, крстјанин 5539.

Радохтић Павко, гроб му 4876.

Радош. оковао икону м. Ораховици 901.

Радошевић Јован, гроб му 4922.

Радул (в. Радуо) војвода Угровлашки, сазидао храм св. Николе у окр. Тимочком 390; наредио да се штампа књига 398; 539, 5599. — кнез, приложио петихлебницу м. Пиви 1298. — кнез из Мораче убијен 3691. — зограф. радио икону св. Николи у Б. Пољу 5702. — (писао икону?) 1659. — са сином Војином градио м. Рибницу 4026. — протопоп ктитор м. Добриловине 992. — ђак, штампао књигу у Мркшиној цркви 656. — **Никола**, његов бакарни тањир 2345. — Види: Грбић, Хумковић.

Радула, помен 1697.

Радулова Видосава, од с. Лисица, приложила књигу св. Тројици (Овч.) 4251.

Радулковић Гаврил, јером. м. Гомионице 3964.

Радуловић Војин, кнез, ктитор м. Добриловине 992. — **Лука**, капурал. ктитор оправке м. Завале 2354. — **Нина**, приложила књигу м. Добрићеву 5804. — **Филип**, јереј из Горобиља, оправио цркву 4010.

Радуна, поставила гробни камен 4743.

Радуо, сведок залоге 4581. — из Мојковаца, сведок зајма 4577. — спахија, приложник м. Завале 1943. — приложио кадионицу цркви Сарајевској 1830. — помен 1698. — Види: Лукић, Мауниђић, Продановић.

Рађ, в. Галинић.

Разарије (?) в. Завалац.

Разлог, 1605, 5731.

Раја, в. Илин, Ковачевић, Мутуловић, Пејин.

Рајаковић Остоја, „погуслом“ Угарчић, сродник краља Марка, а зет жупана Ропе, гроб му 151.

Рајачић Јосиф, еп. Далматински и Боко-Которски 4082.

Рајин, в. Малешевић.

Рајиновац, ман., храм рождаства богорочина, грађен 3656.

Рајиновић Вукоје, помен 1687. — **Јосип**, јером. ктитор звоника у Плашком 3082.

Рајић, в. Микијељ.

Рајић Андрија, кнез, и кнегиња Нилија, приложили звездицу м. Крци 4708. — **Атанаско**, сведок на суду 3767.

Рајићи, племе 2367.

Рајич, војвода, ктитор књиге м. Морачи 1030. — кнез, с браћом приложио земљу м. Жупи 1095. — Види: Богдановић, Вукомановић, Ивановић.

Рајичев Никола, с братијом ктитор храма благовештења у Чукојевићима 5649.

Рајичева Рада, гроб јој 4852.

Рајичевци, с. 3181.

Рајичи (?) **Димитре**, приложио крст у м. Врдник 3453.

Рајичов Добромир, приложио књигу св. Николи у с. Лозну 4399.

Рајко, писао књигу (у Хиландару?) 4270. — *ђак*, писао књигу 4194. — бербер, настојавао грађење Сарајевске цркве 1393. — ковач, помен 98. — Види: Бидов, Филипов (?).

Рајковић Арсеније, приложио икону м. Добрићеву 5813.

Рајно, приложио књигу м. Варовитцу 1353.

Рајчевић Андрија, зуграф из села Толаца, илустровао књигу 1438.

Рајчетић Станоје, терзија, сведок 1686.

Рајчин, в. Судућ.

Рака (в. Рако), капетан 5371. — Види: Тешић.

Ракита, помен 2422.

Ракић Вићентије, проиг. м. Фенека 3959. — **Милета**, приложио књигу св. Николи на Тријебњу 1055.

Рако (в. Рака), ктитор св. Николе у Јежевици 1282. — и другови, предали књиге и црквене утвари м. Ораховици 1740. — поп, 3837. — **Стергарац**, сведок на суду 3767.

Раковац, ман., храм Кузмана и Дамјана, оправљена препрата 3152; обновљене ћелије 4991; ту писане књиге 2254, 4983, и божем 2080; приложене књиге 2141, 3220, 3221, 3507; његове књиге 1738, 1867, 1868, 1891, 1957, 2101, 2142, 2295, 3478, оправљене 1431, 3244; донесене из Москве 2102—2104; његов ћивот 2056; разно: 1299, 1620, 2499, 3433, 3661, 4993.

Раковица, ман., храм св. Арханђела, оковано јеванђеље 1988; приложене књиге 1832, 1837, 2071; њене књиге 2352, 4428, 4429, поновљене 2072, 2704; њени калуђери обновили св. Арханђела (м. Тресију) 2192; 1982.

Раковичанин Игњатије, јером., његова књига 4513. — **Исаија**, поп 1982. — **Максим**, в. Максим игум.

Раконић Радован, гроб му 4801.

Ракосав, приложио књигу м. Бођавима 1523. — Види: Вукоманов.

Ракоција, преведен у Будим 2097.

Рале (Ралета?) поп, писао књигу 425.

Ралета, протопоп 964.

Рама, 4792.

Рамаћа } с. 3404, 3767.
Рамића }

Рамићски поток, међа м. Вољавче 3412.

Ранко, в. Лазаревић, Поповић Василије.

Ранковић Вук, Темишварац, његов

крст 5685. — **Димитрије**, архим. 3087. — **Пеја**, од с. Грчара, купио и приложио књигу попу Цоди 5608. — **Ратко**, ђак, писао књигу у м. св. Тројици (Плев.) 1037.

Раоња, (Радоња?), ктитор књизи м. Мораче 1030.

Раосав, помен 1686, 1697, 4343. — Види: Васовић.

Рапавац Ђерасим, јером. м. Савине 4082; његов крст 4097.

Раса, град, 7. — крај, ту храм св. апостола 38, Ђурђеви Ступови 1535, Сопоћани 298, 866, св. Тројица (=Сопоћани?) 4299. — река 544.

Расохача, с. 2625.

Растудије, господин, први од дванаесторице, јамачно стројника цркве Босанске 178.

Рат први, у Црној Гори 5227.

Ратај, 260.

Ратко, један од дванаесторице јамачно стројника цркве Босанске 178. — дед (дид) цркве Босанске 323. — ђак, писао књигу св. Арханђелу под Цером 561. — писао књигу у м. Рачи 4297. — писао књигу 4221. — помен 1375, 4343. — Види: Бративојић, Ранковић, Утешенов.

Ратков Милош, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Рафаил св., Србин, свешт. инок м. Хиландара, житије 4670.

Рафаил, архијеп. Кијевски послао књигу патр. Арсенију IV 2829. — игум. м.Варовитца 1370. — *Бориловић*, игум. (Цетињски?) од Лешка поља, од *Фармак*, приложио књигу богород. Цетињској 4472—4475. — писао књигу у м. Варовитцу 1285, 1322, 1323(?), 1327(?), 1328, 1353; можда и 1187. — поп Баболучки 3517. — јером. м. Вољавче 3410; побегао у Фенек за време рата, и вратио се 3685; духов. умро 3743. — кал. м. Јазка 1447. — јером. м. Комговине, био у Русији и донео књиге 2291; биће исти (или м. Кувеждина?) 2335. — инок од м. Лепавине био у Малој Русији, и донео књигу 1376. — олтарник м. Хиландара 1442. — Види: Антоније, Димитријевић, Јанковић, Милићевић.

Рафаиловић („Рафаиловича") **Христо**, даскал, народни зограф од Рисна, писао икону 4012.

Рафи, в. Димитријевић Рафаил.

Рахнић Јова, 4545.

Рац, пошли Турци на — 3825. — Види: Коморанац Петар.

Рацић Спасоје, ђак (м. Гомионице?) 3513.

Рацко, јереј из Карлована 2558; можда исти, приложио кадионицу м. Кувеждину 2679. — господар, из шанца Петроварадинског, ктитор Јазка Новог 2913.

Рацковић Давид, Новосадски велики биров, с браћом **Василијем**, **Ђорђем** и **Димитријем**, направио ћивот м. Крушедолу 3138.

Рац-Халмаш, ту отворена школа 3054.

Рача, ман., храм вазнесења, изгорео 1895; издали га Турцима, и једва се откупио 3760; обновили га Тропошки калуђери 3711; поновљен 3700; ту писане књиге 1383, 1555, 3770, 4297; за њ писате књиге 2051, 2054; послате књиге из Св. Горе 1512, 1699; приложене књиге 2061, 3711; његове књиге 1142, 1947, 2255, 4430, 4431; приложена чаша 1618; 1825: 1144. — Види: св. Ђорђе скит у Бањи код Раче.

Рачанин Гаврил, рукоделисао у Сарајеву налоњу за м. Житомислић 2008. — **Исак**, био у м. Жичи 1641. — **Јеротеј**, писао књиге у Угарској земљи 2051, 2054. — **Прохор**, јером. наредио да се пише књига 1658; умро у Београду 1711. — **Симеон**, 1710, 1711. — **Теодор**, јером. дописао књигу 428. — **Ћипријан**, општи духовник, писао књиге у Сентандроји 1954, 1975—1977, 2328, 2826, 2853. — **Ћирјан**, писао књигу 1354. — **Христофор**, писао књигу у Бањи код Раче 1632, 1636, 1825, 1858.

Рачевић, с. 3945.

Рачета Дејановић, в. Војиновићи.

Рашевић, в. Калуђеровић Вукосав.

Рашинска црква, в. св. Арханђел.

С.

лиму 956, 3050; приложена књига 4564. — ћелије у Кареји, приложена књига 49.

Сава св., први архијепископ српски, постао архијепископ 5137; успоставио архијерејски сан и уредио архијеп. цркву по угледу на Јерусалимску св. Саве Освећеног 52, и обновио краљевство 38, 52, 1029; са оцем св. Симеоном подигао м. Хиландар 29, 3898; сазидао ћелију св. Саве Пустињежитеља у Кареји 49; његовим трудом преведен номоканон 38, 1029, 5543; писао типик за м. Студеницу 1066; преписан за посницу 1066; божем писао књигу 79; добио штаку од ц. Алексија Комнена 4927; његов крст 4928; његов хрисовуљ 302; умро 5028; пренесен из Трнова у Милешеву 4929; ликови му 5064 до 5066, 5068; икона 5826; лежи у м. Милешеви, в. Милешева; писано му житије 1149, 399, 909, 2059, 3500, 4931, 4932; однесено у Русију 429; спаљен 876, 941, 4984, 5253, 5826; 55, 3935, 4692, 5067, 5589. — параклис, пирг, у м. Хиландару са ћелијама саграђен 3491; обновљен 1125. — пирг. ћелија у Кареји, ту писане књиге 115, 775, његове књиге 4457—4460; 1098, 2414. 2415. — посница код м. Студенице. приложен дискос 4013. — Види: Кувеждин. — II, архијепископ 48, 4933; умро 5030; лик му 5073, 5074. — III, архијеп. умро 5035. — I патријарх, 145, 146; умро 5040. — II патријарх, умро 5044, — митроп. града Сера, игум. м. Хиландара 156, 5008. — влад., архијереј Цетињски, отачаством од **Очинића**, посвећен за владику и писао књигу 1985; дошао из Махина на Цетиње, ишао у Скадар и глобио га паша 1970; његова књига 2010; биће исти као јером. купио књигу 1953. – владика, гроб му у Дивши 3477. — игум. 5743. — игум. м. Војиловице, наредио да се пише књига 663. — игум. м. Житомислића, његовим повељењем пописан ман. 986; 997; наредио да се пише књига 5633; можда други 1287. — проиг. м. Милешеве, писао књигу 4255. — игум. Мркшине цркве 656. — игум. м. Сленча 1292. — игум. м. Студенице 815. — игум. м. Фенека 635. — проигум. м. Хиландара, трудио се о књизи 801. — игум. м. Хрмња 1109. — игум. Цетињске богородице 1909. — јером., писао књигу у пустињи Грабовици код св. Николе у Дабру 5598. — јером., писао књигу у св. Тројици (Плев.) 492; биће исти 525. — писао књигу у Кареји 1093. — јером., писао књигу (у м. Хиландару?) 515. — монах, писао минеје (у м. Хиландару?) 4295. — јером. од Дечана, штампао књигу у Млецима 880. — поп од с. Акетића 4638. — јером., његовим трудом списана књига у неком св. Арханђелу 436. — из ман. св. Арханђела (Бањске? игуман?) наредио да се пише књига и приложио је м. Хиландару 78. — из Биљега, јемац 2625. — из Вулетића, сведок 1559. — јером., дошао у м. Житомислић 5688. — симиџија, откупио и приложио књигу м. Житомислићу 5729. — (или Савко?) кнез, ктитор оправке м. Каленића 3281. 3282. — монах, зидао ћелије у м. Крупи 3283. — јером. ман. Лесновског 56. — јером. м. Милешеве, ишао у Млетке да донесе штампарију 523. — јером. од м. Пирга, приложио књигу 701. — јером. (св. Павла?) наредио да се пише књига 1633. — кујунџија и терзија, настојавали грађење Сарајевске цркве 1393. — златар од Сарајева, оковао јеванђеље 1939. — од Сарајева био у Јерусалиму 1573. — поп из Сомбора његова књига 2006. — кал. м. Ступља 2012. — монах св. Тројице (Плев.), трудио се о књизи 492; можда исти с братом Висарионом и сином архијерејем Нићифором подигао м. св. Тројицу 524. — старац м. Хиландара 4456. — син Стјепанов, гроб му 3534. — отац кнеза Петра 4319. — монах, у миру Стојан, старац 1422. — откупио књигу 4093. — поп. сведок залога 4581. — поп 4634. — (кал.) 5562. — јером. 1212. — оправио књигу 2834. — поман 98, 1686, 3112, 3682, 4489, 5698. — неки људи тога имена 260, 2058, 2082. 3912. 3959. — Види: Бједов, Бранковић, Васиље-

Види: Јанковић, Јовановић, Милешевац, Поповић.

Силиврија, 4601.

Силистар-паша, на Босни, зулум, повешао људе невине 3446.

Силистра, 3394.

Силоан (Силоам, Силуан), митроп., продао књигу 4442. — старац, настојавао да се пише књига 1978. — монах, творац пасхалије 104.

Сима (Симо), проигум. (м. Хопова?), платио оправку књиге 998. — јером. наредио да се пише књига 1174. — кнез, дигао се на Турке, а кнез Милош га чредао Турцима, и ови га посекли 3972, 5527. — поп, прокарадур Рисански 3246. — ђак од Доње земље од м. Тропоше био у св. Тројици (Плев.) 4446. — приложио књигу м. Пиви 4415. — чобанин, обешен у Земуну 5441. — гроб му 4855. — Види: Барзут, Белопољац, Вучинић, Галовчић, Гомионац, Јелић, Јовов, Косовић, Лазовић, Мијатовић, Фочић, Миликић, Милосављевић, Николић, Обар, Пановић, Паштрмац, Путић, Радоцић, Справало, Тумановић Милутинов, Шаровић.

Симат, приложио чашу св. Арханђелу у Сарајеву 4704.

Симах, од Самарије, његово издање књига царства 224.

Симеон св. в. Немања Стефан. — монах. в. Урош I Стефан. — хаџи, митроп., влад. Београдски, обновио пирг св. Саве и пописао храм св. Јована Претече 1125, 1126, 1813, 1827; оковао јеванђеље 1843; поклонио књигу 1333; посветио у Новом вл. Црногорског Саву 1985; 1837. — јеп. Вршачки, приложио књигу м. Студеници 1070. — (Кончаревић) јеп. и митроп. Далматински, по повратку из Русије даровао у Будиму књигу јеп. Дионисију Новаковићу 3185. — архијеп. Липљански, из темеља подигао богородицу Липљанску 155; наредио да се пише књига 161. — јеп. Ловачки 1322. — I митроп., јеп., Рашки зидао храм св. Варваре и приложио књигу 544, 457; постао архијеп. Охридски и невољно оставио престо 610. — II, направио ћивот св. Ст. Првовенчаном 976. — митроп. Самоковски, мучен и погубљен од Турака 2709, 2712. — митроп. Скопски 1211. — митроп. Херцеговски, сковао ћивот м. Требињу 1025; 1069, 1146, 1210. — игум. св. Арханђела више Трпезе 1097. — игум. м. Варовитца 1353. — проиг. м. Грабовца, био у Јерусалиму 1609, 1615. — игум. м. Дечана 687; можда исти, *Трчатул,* 2692. — игум. м. Дуљева, позајмио књигу од Цетињ. богородице 2163. — игум. св. Ђорђа у Темској, зидао и пописао храм 1511. — игум. м. Жиче 4022. — **Каонац**, игум. м. Каоне 4648. — игум. м. Љубостиње, трудио се о књизи 765. — игум. м. св. Павла 726. — игум. м. Пиве, трудио се о попису храма 950. — игум. Прибине Главе, наредио да се пише књига 956. — игум. м. Савине 2114. — игум. м. Студенице, гроб му 690. — игум. (м. Требиња?) оковао крст 877. — игум. и проиг. м. Хиландара са братом духов. **Никанором**, оправљао пиргове и др. у Хиландару и у Кареји, сазидао храм на Спасовој води 1126, 1812—1814, 1791, 1841, 1844 до 1848, 1869. — мнпх, старац, писао књигу у Пећи 7. — мних, писао књигу у м. Рилу 121. — јером. м. Милешеве трудио се о књизи и приложио је м. Требињу 629. — мних, родом **Крнић**, писао књигу у м. Тропоши 4264. — монах „саписаꙷ“ службе 1774. — мних, писао књигу у м. Шишатовцу 4311. — кнез Трњански, ктитор хр. св. Николе (м. Буково) 1826. — монах, приложио књигу м. Вел. Ремети 2390. — оправио књигу м. Гомионици 3340. — јером. приложио књигу (м. Житомислићу?) 3448. — рођен у Земуну 5410. — духов. у Каменцу 1290. — јером. м. Крушедола, ктитор пописа (в. Допуне) 3096. — јером. м. Крушедола 3265. — ђакон св. Луке 2424. — јеклис. м. Пиве 1210. — јером., обновио ћелије м. Раковцу 4991. — јером. м. Рила, путовао на Разлог 5731. — јером. м. Савине 3462. — из Сретења 1300. — клисар м. Шишатовца 612; јеромонаси 2176, 3303. —

5352. — архим. м. Тропоше 4599. — игум. св. Арханђела више с. Кучевишта 2089. — игум. м. Беочина купио књигу за ман. 2645. — родом од Паштровића игум. богород. Пречисте (у Боци?) наредио да се штампа књига у Млецима 880. — игум. м. Витовнице, трудио се о обнови њеној 4152. — игум. м. Граца, дошао од м. Ђурђевих Ступова и оправио га 805. — игум. м. Кувеждина 680. — проиг., приложио земљу м. Морачи 1325. — зван Јаћим, игум. м. Оревковице 957. — игум. м. Продрома (Слепче?) 637. — игум. м. св. Тројице (Плев.) наредио да се пише књига 743; његовим трудом направљен ћивот 5622. — игум. м. Хопова 584; други 1213. — од Скадра, штампао књигу у Млецима 619, у Скадру 638. — поп, писао књигу у „Јазирци" 341; биће исти и 342. — писао књигу на Синајској Гори 1581. — доместик, писао књигу у Смедереву 320, можда исти, Стеван ђак, 321. — јерођакон, писао књигу 1527. — монах, писао књигу 177. — ђак, писао књигу 4195. — мних, писао књигу 5562. — јером. св. Арханђела (Леснова?) сведок 1155. — јером. м. Врдника 3064. — *Вуљевац*, (биће Дуљевац), продао књигу 2164. — јером. м. Гомионице, његовим трудом приложена петихлебница 3454. — из Горње Речице и из Градишта, јемци 2625. — јером. од Градешнице, ктитор м. Слимничког 961. — из Девче, јемац 2625. — јером. постриженик Маркова ман., умро у Дечанима 3304. — питер из Миклеуша, откупио и приложио књигу св. Николи у Ђуру 2041. — јером., дошао у м. Житомислић 5673. — монах, долазио у Жичу 1311. — поп из Зворника, узео новац на зајам 5926; јемац 5932. — јерођакон из Зографа, његова књига 1179. — презв. од Коренића, приложио књигу у Коснјерево 863. — ктитор м. Лесновског 1673. — дићеј м. Ксенофа, обновио књигу 1214 — хаџи, постригом *Морачанин*, даровао књигу ман. 2884. — јерођакон св. Николе у Јежевици 1282. — купио књигу у Новом Саду 5961. — јеклисијарх м. Осоговског 1860. — архиђак. у с. Плавници, обновљена му књига 4436. — из м. Раче 2255. — кнез, градио м. Рајиновац 3656. — јером. м. Рилског, трудио се о повезу књиге 5661. — ђакон м. Савине 3462. — монах м. Слимничког 961. — јером. од Харвата, ктитор м. Слимничког 961. — ковач, са сиромасима поновио м. Смедерево 2113. - хаџи, ктитор преписа вренрате м. Хопова 4920. — од Црне Баре, приложио књигу м. Чокешина 3566. — син Бранка Вукмирића, гроб му 4918. — јером. био са митроп. Пајсијем 1422. — отац влад. Данила 2291. — архиђ. влад. Саватија 2114, 2131. — владичин брат 4636. — синовац хаџи Рувимов 3706. — унук монаха Саватија, умро 365. — попови, купили књиге 1508, 2682, 5677. — јером., купио књигу 439. — поп, умро 5730. — поп, умро му отац 1916. — поклонио књигу 3698. — гроб 80. — помен 2109, 2246, 3556, 5808, 5903. — Види: Аврамовић, Андрејевић, Арапитовић, Бабајић, Бајац, Бапов, Бечић, Бешеновац, Витковић, Влаисалић, Воіић, Вујановски, Вучетић, Гавриловић, Главаш, Globовац, Димитријевић, Довољац, Драговићанин, Драговићанин Василије, Жланак, Зорановић, Ивановић, Изугравац, Илић, Јовановић, Ковачевић, Косировић, Кузма, Лазаревић, Ликић, Љубибратић, Максимовић, Марковић, Метохијац, Николић, Ораховичанин, Пантовић, Пауросимовић, Пекнал, Плавшић, Поповић Василије, Првослав, Раваничанин, Радивојевић, Радосављевић, Рашковић, Релковић, Савковић, Стојићевић, Стратимировић, Требињац, Црнојевић, Чурлић, Штиљановић.

Стефанов Јездимир, гроб му 3427.

Стефанова Ирина, градила омофор 1627.

Стефановић Арсеније, јером. м. Љубостиње 4018. — **Висарион**, јером. м. Добрићева, сковао петихлебницу 5872; његова књига 5875; 5848, 5868, 5880. — **Вићентије**, митроп. београдски, био у Дечанима 3052; 2787. — архим. Пожа-

Т.

— даскал из Лавова, продао плаштаницу 1279. — прота с. Локања 3871. — јером. м. Милешеве, писана му књига 5666. — од Софије, приложио књигу храму Кузмана и Дамјана у с. Куклену 1931. — поп из Сретења 1300. — и жена му **Параскева**, приложили путир м. Студеници 2133. — и **Живана**, ктитори ћивота м. Студеници 2988. — поп, син попа Јевђа Кандића из Фоче, његова књига 4125. — поп, ктитор пописа препрате м. Хопова 4990. — терзија од Цариграда био у м. Дечанима 3052. — еклис. м. Цетињског 1909. — јереј, син попа Новака Говедарице, његова књига 3862. — духовник. учио ђаке 3009. — калуђер, био на путу 2238. — поп, купио књигу 4514. — граматик. повезао књигу 1008. — спахија од Пећи 1260. — син Жагра помика, гроб му 158. — син Радивојев, гроб му 379. — сковао ножиц 190. — попови 98, 189, 1477. — умро 1490. — помен 2139, 2655, 3787, 5663. — Види: Бајић, Батинић, Белобовац, Веселиновић, Влчево, Захарић, Зојић, Јовановић Милић, Крунић, Марковић, Матјушкин, Миликовић, Милић, Милутиновић, Монастерли, Недељков, Пивац, Рачанин, Селаковић, Тепац, Типторовић, Тирон, Ћуковић.

Теодора (Тодора), Грґурова жена, вратио је краљ Марко Хлапену 189. — помен 5636, 5694.

Теодорови (Тодорови) **синови**, в. Павле и Радослав.

Теодоровић Алексије, игум. м. Јошанице, оправио ман. 3567. — **Арсеније**, живописац, из Новог Сада, пописао темпло Пакрачке саборне цркве 3762; пописао храм рожд. богородичина у Земуну 5385. — **Илга**, козак Запорошки 3581. — **Јефимија**, гроб јој 3263. — **Никола**, прешао из Сентандрије у Осек 2282. — **Филимон** (Вилимон), јером. м. Троноше 4028.

Теодосија, монах., сестра кнеза Лазара 175. — монах., приложила ваздух м. Врдипку 4701. — монах., помен 4212.

Теодосије (Теодосија), митроп. (Букурешки) 2120. — митроп. Зворнички 916. — митроп. града Сера, наредио да се преведе књига 4944. — игум., однео ствари м. Равне Реке од Јована у Никољац 4581. — игум. м. Вољавче, Тимотије Ристић, ђак дошао из Студенице у м. Благовештење 3719, 3721; закалуђерио се под именом Теодосије, послат у м. Вољавчу 3720, 3723, 3743; градио је 3768; 3851, 3897. — проигум. м. Добриловине 1687; можда исти, заложио панагију 4593. — игум. м. Дубочице 1754. — игум. м. Крушедола 1510, хаџи 1579. — игум. Курилског ман. 5631. — игум. м. Лепавние 5770. — игум. м. Лесновског, наредио да се пише књига 56; 75, 76; други 2922, 2939. — игум. м. Милешеве 1132, 1153. — игум. м. Мораче 4079; умро 4078. — намес. м. Ораховице 3136. — игум. м. Пиве, његовим трудом скована петихлебница 1298. — игум. м. Тушимље, храм св. Арханђела, синовац игум. Ананија, од плем. Дробњака, пописао земљиште ман. 5719; купио књиге 5719, 5722. — игум. м. Хиландара, ктитор врата друге препрате 1338; 1339, 1409; други, игум., старац 3541. — инок, писао књигу у стени Каблару 1303. — јером., писао књигу у Хиландару 3470. — од Милешеве, штампао књигу у Млецима 486. — монах, штампао књигу у Рујанској обитељи 488. — пан краљевски 1333. — дете војводе Негоја 437, 440. — старац, монах св. Апостола, писана му књига 4189. — јером. м. Бешенова 3815. — јером. м. Дечана, његовим трудом и иждивенијем писана икона 3823; дошао у м. Лесново и обновио га, поградио ћелије и др. 3822. — духов. м. Милешеве 1316. — клисарх м. Мораче 1239. — духов. м. Мораче 1684. — јерођак. м. Рилског 5853; биће исти, јером. 5885. — кал. м. Студенице, гроб му 4915. — старац м. Ступја 2012; из м. Троноше 4630. — старци м. Хиландара 5008. — духов. од Дрстора, приложио књигу м. Хиландару 906. — параклисар м. Хопова 1022; други 4990. — расодер купио и приложио књигу м. Хрмњу 1002. — јером., родом од

Студенице, оправио м. Шаторњу 3967. — старац, јером., приложио књиге м. Шудиковој 763. — поп, умро 3049. — дебели, духов. умро 565. — Види: Вукчевић, Гавриловић, Кереш, Миросављевић, Морачанин, Петровић, Пећанин, Поповић, Хрмњац.

Теодосијевић Гаврил, поп, купио књигу 2519.

Теодосиц, монах, писао књигу 104.

Теодотијон Ефески, његово издање књига царства 224.

Теодул, писао књигу (у м. Хиландару?) 64. — јером. м. Слимничког 961.

Теоклит, влад. Софијски, долазио у м. св. Ђорђа у Темској 1964.

Теоктист, монах, в. Драгутин краљ. — игум. м. Рилског 370, 5582; умро 5583. — мних, писао књигу. — 4205.

Теопија Карл (писана му књига?) 4201; можда исти, Карл, 5552.

Теофан, патр. Јерусалимски 1234. — влад., митроп., Скопски. његова панагија 1782; приложио књигу м. Вувцу 1793; 1679. — проиг. м. Бешенова, платио оправку књиге 1807. — игум. м. Рилског, старао се о писању књиге 349. — игум. храма у Каменицу (село Честин окр. Крагујев.) 1290. — игум. м. Копориње 5944. — проигум. м. Ораховице, повезао књигу 1407. — игум. св. Павла, писана му књига 325. — игум. (св. Павла?) 1349. — проигум. Прибине Главе однео Исаку сребро и бакар 4580. — игум. м. Раковца био у Москви и тамо писао поменик и купио и донео књиге у ман. 2101—2104; 2056, 2141, 2142; 1957; (в. Допуне). — игум. м. Рилског, његовим старањем писана књига 5579; 5574; други 5819—5820. — игум. м. Хопова 1593. — намесник м. Хопова 2863. — поп, писао књигу 831. — јером. м. Беочина 3598, 3621. — параеклис. (м. Јазка?) 2208. — јером. м. Крушедола 3265. — ђиһеј м. Ксенофа 1461. — умро (у Ораховици?) 1656. — поп св. Павла 1150. — јеклис. м. Рилског 2850. — купио књигу у м. Хиландару 4515. — превезао књигу (у м. Шишатовцу?) 1432. — јером. м. Шишатовца 3668. — поп, његова књига 4172. — поп 292. — Види: Вођанац, Михаиловић, Павловић, Хоповац.

Теофана
Теофанија } кћери војводе Александра 668.

Теофановић Арсеније, архим. м. Грабовца, изабран и потврђен за јеп. Костајничког 3007; зове се и *Теофиловић*, 3055; јамачно исти, игуман, 2990.

Теофил, јеп. Будимаљски. живео у храму св. Ђорђа и писао књигу 1029. — игум. м. Довоље, родом Вранеш 5500; умро 4057. — игум. м. Студенице 1066. — први игум. м. Шишатовца 4961; други 556; наредио да се пише књига 612. — духов. писао књигу (у м. Житомислићу?) 1441. — јерођак. м. Гомионице, приложио књигу 3043. — еклисијарх (м. Дечана?) 2584. — јером. м. Милешеве. повезао књигу 630. — духов., приложио књигу у м. Пиву 1746. — јером. м. Раковца, приложио књигу 1891. — општи духов. Рачански 1632; биће исти, општи духов. Светогорски, наредио да се пише књига, и послао је у свој м. Рачу 1512. — кал. из м. Ступја 2012. — јером., приложио књигу храму успенија (Требињу?) 4476. — јером. м. Шишатовца, ктитор темила 3668. — помен 3754. — Види: Алексић. Малишић, Новаковић.

Теофилакт, архијеп. Бугарски (Охридски) његово тумачење јеванђеља преведено на српски 4939. — јером. м. Бођана 2362. — духов. м. Раковца, његова књига 2499.

Теофилактовић Василије, проигум. Лепавине, писао књигу 2158.

Теофина, монахиња, в. Ксенија.

Тепац Теодор, јером. упропастио м. Вођавчу, отишао у хајдуке, убијен 3400, 3403, 3406.

Тепачија, в. Батало, Стипко (Чихорић); в. велики тепачија.

Тердин Иво, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Терзија, в. Грујица. Јовшо. Комљен, Кузмић Живан, Марко, Никола, Павао.

Ћ.

У.

Устиколина, ту писана књига 1369.

Утеха, попадија, помен 35.

Утехов брат, Ђорђе, умро 137.

Утешенов Ратко, унук Андрушка Љубојевића, синовац Градетина Љубојевића, писао гробни камен 4902.

Утоловић Стојан, гроб му 4736.

Ухђвар, 1781.

Учитељ, в. Илић Никола, Јаковљевић Илија, Марковић Живко, Манојловић Јован, Михаил, Нифон, Суворов Максим; в. даскал, магистер.

Учукало Гавро, 2870.

Ф.

Фат, 5452.

Фацир Ахмет паша, ишао у Беч да честита цару ступање на престо 5478.

Фармак, в. Рафаил игум.

Федварија Никола, обрштер у Комрану 2073.

Фелдмаршал, в. Валес, Јевђеније, Лаудон.

Фелићанин Крста, обновио књигу 4491.

Фемија, монахиња **Марија**, помен 2243.

Фенек, ман., храм св. Петке, постављен темељ цркви 5408; ту писане књиге 635, 706, 3196, 3637, 4978; приложен крст 3473; приложен ћивот 3388; разно: 942, 3061, 3685, 3959, 4532, 4984, 5409, 5901.

Феодор (Теодор), в. Ивановић, Вишњевски.

Фердинанд, цар Аустријски ступио на престо 5478. — **Карл, Јосиф**, ерцхерцог, долазио у Земун 5443.

Ферентије, отац Димитрија Чревара 3083.

Филарет, јером., послао књигу из Св. Горе у м. Милешеву 1423. — јеклис. м. Рилског 5747.

Филендарац, в. Хиландарац.

Филибе, потопљено 2238; 4601.

Филимон, проиг. м. Раванице 1637. — игум. м. Ћелија, постриженик м. Тамне 3871; исплатио заложене књиге 4448. — игум. м. Хиландара 1226, 1275, 1345. — писао књигу 424.

Филип, патр. Пећки 822. — влад. Скопски, добио на поклон књигу 1515. — владика, умро у Београду 1747. — игум. м. Бођана био у Јегру 2635. — игум. м. Милешеве 777. — проиг. м. Раванице 2066, 2154. — игум. м. Хиландара 446; други 1073, 1233. — и *Јован* и *Јаћим*, ђаци, писали књигу 465. — граматик, писао књигу у с. Ханци 1840. — запопио се у Грачаници 783. — приложио књигу м. Житомислићу 1071. — јером. м. Ковиља (у Ст. Влаху) 3376. — јереј Љубишки, дошао у с. Богошевце 5850. — јереј, запопио се у Нишу 3148. — поп м. Раванице 1944. — поп, са сином попом **Николом**, обновио храм успенија богородичина у Сељанима 4138. — јеклис. м. св. Тројице (Плев.) 1361. — ћурчија, приложио књигу м. св. Тројици (Плев.) 1473. — запопио се 1626, 1628. — поп. умрла му попадија 3549. — помен 1535. — Види: Андрејевић, Обућина, Пантелић, Радуловић.

Филипов Александар, цар, 224. — **Рајко**, приложник 512.

Филиповић Раде, умро 2662. — **Симеон**, јеп. Хрватски, умро у Копрајници 2862. — **Симеон**, помен 2798.

Филон, јеврејин 224.

Филотеј, митроп. 4619. — митроп. Београдски 351. — митроп. Лимски, наредио да се пише књига 278. — митроп. Самоковски, ктитор пописа м. Рила 3664. — јеп. Солунац 2888. — митроп. Херцеговски, Захумски и Херцеговски, осветио антимис 2875; 2559, 2897, 2927, 3399; умро у Житомислићу 3004—3006. — игум. св. Ђорђа (Добриловине?) купио у Довољи јеванђеље и приложио ман. 2172; можда исти, проигум., сведок продаје 2369; можда исти, утопио се у Тари 2580. — игум. м. Таре 2216. — јером. м. Бођана 2362. — кал. м.

Х.

Ц.

Ч.

Џ.

Ш.

ТРЕЋИ ДОДАТАК.

1351.

5984 Поменѣте грѣшнаго Мартимиана писавшаго книгы сиѥ а и вась богь да прости.

Ѿ сиⷯ вьсѣⷯ слава Христоу когоу давшомоу зачело и кон҄ць, аминь.

5985 Вь лето ·ꙅ· тїсꙋщнее и wсьмь сьтно ·й· и ·д· кии грѣшни игꙋман Єѵфимїє ꙋ Банскwи (и҄)а нега (к)алꙋгерїє злого в҄ѣдони га (?) богь вь веки, амин.

Сии моллбан светаго крала Ѹроша и светаго Стефа и светога монастира Баньске пкло(н?)е(н)ь.

- Чьснеишемꙋ вь свѣщѣнwнокwⷯ и нам w Христе б(ог)wлю(би)вwмꙋ игꙋманꙋ Сопоцкwмꙋ кѵр Ѧданасїю.

Господинꙋ ми светомꙋ владицѣ прѣwсвещеномꙋ ....

Сї мwлакан светаго крала Ѹроша и светаго Стефана прьвwмꙋченика и светаго намастира Банскѣ.

Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 27. — Исписао г. Акс. Обрадовић. — Нешто од ових записа наштампано је под бр. 100 и 101, што се овим замењује. Г. Обрадовић вели да је све ове записе писала *једна* рука, и држи да нису савремени (г. 1351) већ познији, 14 или пре 15 века.

1471., око 1550.

*5986 ҂ꙅ·ц҃·о҃·д· сию книгꙋ кꙋпиⷯь ꙋ Мар҄ка Ропоцкога; сведокь Бꙋкьць и стега | шафарь (?) Ѧлексинь и Мартинь зеть.

*5987 И ѥ Маѯи(м)ь єпїскꙋпь послїе кꙋпиⷯь ꙋ Нїєканора Новобрьдьскога митрополита за ·т҃·н҃· аспри.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 45 — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1545.

5988 Писа сїю книгѹ многогрѣшны Іωань дїакь Борычь ҂з҃ и ·п҃·г҃· маїа ·к҃·е҃·

Запис у рук. у Титошкој Цркви. — Лет. 25, 25.

1550.

*5989 Си минеи писа многогрѣшни и мьнши вь иноцех Пахомию ермонах. Писах вь лѣт(о) ҂з҃·п҃·и҃· на реце Радовантиц (!) при храмоу архаггела Михаила. Вь то врѣме дрьжецоу игоуменоу Ісаии сїю светоую цркков архаггела Михаила. И аще кто поноужденъ боудет новожденїем дїаволим ωнимити сїю книгоу ω светаго храма сего, да юс проклет ω господа бога, и того пречистие юго матере и всех светих, аминь.

Поче се писати сїи минеи мѣсеца апрї(л)а ·и҃· дьнь, а сьврьши се мѣсеца иоунїа ·е҃·і҃· дьнь. И донисахь азь грѣшни и мьнши вь чловѣцех дїакь Ратко. Аще что бѹдет погрѣшено, оци свети, простите ми, любве Христове ради, а вас Христось да прости.

Запис у рук. епархијске књижнице у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

1563.

*5990 Слава сьврьшителю богоу ω вьсѣх давъшωмѹ почело и сьврьшенїе вь векы, амин. — Съврши се сїа светаа божьтв'наа кныга, глаголюма трїωдь, въ лѣто ҂з҃· тисѹщ'ни(іа?) и ·о҃·а҃·. Грѣш'нїи и мен'ши въ свещен'ницѣх прѣзвидеръ Іω(а)нъ о семь трѹдих' се, богь да прости и благословит' ме. Догѫїнас ω деωсъ.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 22. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1576.

5991 Да ес(ть) вѣдом(о) въсѣмъ слѹгам божьтав'ным и слѹжителюм божьтавным таинам за сїю божьтавнѹю и доушеспаснѹю и мнωгонарочитѹю книгѹ, глаголемѹю по грьчскомѹ езыкѹ ѱал'тырї, ω бльгарскым же езыком пѣсник'ць, како ес(ть) ω добра ѹчителіа, сиреч магыстора съписана и сьставлена стль црькве божьтавные, и бьзелї ю слѹжьбн'ници божїи, вь еже чьсти и

ползевати се, и ѡставише ю пред двѣрїю божставные цркве, и наважденїем вражїем пришьдшїи поминица, сырѣч пъсь, и възме(л?) сїю книгꙋ, и раздѣрет ю, ꙗкоже и рꙋбь поврьжень съ безаконным(и) своим(и) зꙋбы. Того ради пришьд прѣзвитерь кѵр Димитрїе ѿ Ѡсмакове, и поп кѵр Цвѣтко ѿ Козье, и настоателїе выше за сїю книгꙋ. Тѣмже и аз грѣшныи таха їеромо(на)х Нифѡн, богь вѣс(ть) не дах сна очима своима, дон'деже въмѣстых подобна подобным, темже прѣклон колѣне и каслю се лицем до землѥ, и почитаем лица ваша, и молю се, прочитанте, аще что погрѣ[ше]но ѡбрѣщете исправлꙗанте, а не кль[нете], понеже не писа доухь светыи ни аггель, нь рꙋка бренна и грѣшна; богоу величїе и слава, давшомоу зачело и конць. Въ лѣт(о) ҂з҃п҃д҃.

Запис у рук. Пловдив. библиот. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 338.

1579.

*5992 Сї свети пролог Стачеве Горице. Да ест проклеть тко ће га ѿтимити ѿ Стаче Горице. амин.

*5993 Да се зна ко би плима по свои Зети, и потонꙋше жи....

Да се зна ко потонꙋ свиѥть и земла въ дънъ Мѣ(а)хта (?) бега, и би вода ꙋ Стачевꙋ Горицꙋ више Ꙋкла, въ лето ҂з҃ и ·п҃·и҃· ѡ Никольдне.

Да се зна ко би плима велика по въсои Зе(ти) и потонꙋше пола по Зети до Бериславъ орсцъ (?).

Записи (истом руком) у рук. Берлин. Библ. бр. 29. — Исписао г. Акс Обрадовић.

1592.

5994 Ѡ семь троуди се смѣренїи їер'монах Даниль вь лѣт(о) ҂з҃р҃.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 344.

1594.

*5995 Ѡ семъ писанїи трꙋди се см(е)ренїи и мьнши вь иноцѣх Данило ѥрмонах вь лѣто ҂з҃р҃в҃ и пастоꙗнїемь и трꙋдомь блаженаго игꙋмена Макарїа, да мꙋ господ богь прїими трꙋдь и моленїа вь своꙗ си вь вѣкы, амин.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1598.

*5996 ....писа се сїа книга месечникь феврарь [вь лѣто] ѿ сьзданїа мирꙋ ҂з҃р҃ѕ҃ кроуг [сльнцꙋ ·к҃·]к҃·, а лоуни ·д҃і҃·, злато число ·г҃· [темелїе] ·в҃·, епахта ·е҃· мѣсеца їоулїа ·л҃а҃· [вь х]рамѣ вьвѣдѣнїа прѣсветїе богородице, а троу[домь и п]одвигом кур їгоумена Макарїа с[ь бр]атїами, моунастир Равнаа Рѣка, хр(амь) светаа троица. Молю же се и азь троудники се ѡ сем старим ꙗко ѡтцемь, сьвьзрастнїим ꙗко братїам, юнїе ѡ Христоу братїю нарицающе, что вь моемь роукодѣлїи сем ѡбрѣщете погрѣшено речїю или словцем, исправлꙗите вашими добрими оуми и вистрими и пѡдовними високопарним ѡрлѡм, нас же смѣренїих и моутнооумних не кльните, любве ради божїе, понеже вѣх оумѡмь оубогь, а зависнїемь богать, и прочаа моа неисправленїа како изьчьтоу здѣ смѣренїи чрьнаць Дионисїе, тьчїю именемь иночьскымь ѡвложенїи, дѣлиже никакоже.

Сїа книга моунастира Светїе Тронце.

Запис у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1611.

5997 Писахь (а)зь грѣшнихь попь Стоиѡ ѿ село Кѡстенець, мѣсеца маиа ·ѕ҃і҃· дьнь вь дьнь петакь ·ѕ҃· часъ дне. И да се зна кѡга вистъ дьжды и вистъ ·м҃· дни, ·м҃· нощи вь лѣтѡ ҂з҃р҃і҃д҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 344.

1632.

5998 Вь лето ҂з҃· тисоущное ·р҃м҃· прі игꙋмена Никодима, да се знае что сꙋть црковне ѡдежде: ·е҃і҃· фелоне, ·з҃· стихаре, ·и҃· чивтове нарꙋквице, ·к҃г҃· петрахиле, ·а҃· ѡрар, ·а҃· вдна'ница сребрена, ·в҃· потира сребрьни, ·в҃· крьста позлащени.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

1633.

5999 Сїа доушеспасна кнїга, глаголеми ѱалтирь, оу храм светаго Ѻнофрїа, беше се порꙋшила до конць, и покѣза ю кур

ер҄монах Ѧ҄данасїе, а монах старць Жив҄ко, господь да прости помїлѹе, и иже глаголет писанїе: сьчетан вь недрех Ѧ҄врамѹ, Исакѹ и Ї҆аковѹ. Оу҆веза е въ лето ҂з҃·р҃·м҃·а҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 339.

1677.

6000 Да се знаеть сїа книга, глаголеми ѱалтирь, ѿ сел(о) Лазорово нолѣ (Полѣ ?), како бѣше прѣжде порѹшена и расипана, и повеза ю Михаиль ермонахь ѿ манастирь Слеп҄че, вь прѣдѣли Прилепьскїе, вь лѣто ҂з҃·р҃·п҃·е҃· Кѹпї а Бълько, син Сидоровь, за свою дѹшѹ ї ѡчевѹ и материнѹ; помени, господи, ктитора Бльчета ї Сидора и Пронка и Митра ї Стоѩнъ....

Запис у рук. Загреб. библ. — Г. Ильински, Рукописи Верковића 5.

1682.

6001 Сиѩ книга ѹ свть(?) хс҃а, сиречи ·д҃· влаговещенїе ко҃ приложи попь Мѹцо ѿ село Калофь ѹ манастирь Сопо҃ки, храмь възнес(ен)їе господа нашего Ісоу҆са Христа, при ї҆гѹмана Ї҆осифа, да слѹжи светыи цркване. Ко се покѹси да та (=га?) посвои или ѹкрадне, или попъ, или калогирь или грамакь (!) или просты чкол(ъ)(!), да е прок(л)етъ ѿ ·т҃і҃· ны(!) светиы ѡце и ѿ самого господа бога въседръжителна, и да има ѡчестїе рекие: възме, възми, распети его. Вь лѣто ·з҃· тисѹщѹ·р҃·ч҃·, при попа Дамнасїа, и при попа Стонка (? Стоика?), бог да ги҃ то в вѣчнаа(!)

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 346.

1683.

6002 Да знае кога ѿдиде царь Мехмедь на Немце вь лето ҂з҃·р҃·ч҃·а҃· Вь то време беше егѹмень на свети врачї Ѧ҄нтонїе, на свети Геѡргие Домаскинь. Беше велика нѹжда на хрис(т)иане ѿ сѹрьсате. Записа азь многогрешни ереи Илиа ѿ село Караачь, на светаго Тодѡрь великомѹченика, прьво нед. пос.

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

1693.

*6003 Да се зна (каде) приде влад. Бисарионъ ва лето ҂з҃с҃а҃
Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1694., 1701.

6004 Сїа книга мне смѣ҃ (смеренаго?) Іефрема Биковића, їепископа Петоцрквен(с)кога и Мвачкога. Сегеткарв и Канижи, Шиклевшв и прочим. Сїе преписах помоци ради покровителници моеи пречистеи владичици и богородици и присно девеи Марїи и светомв великомвченикв и победоносцв Христовв Геωргїю рвкою преподобнеишаго инока Їефрема Хиландарца въ лето господне ҂а҃ѱ҃а҃, месеца априла(а) к҃г҃ в Печвю, повнегда же прнех дарь кел. а(р)хїеренства лето господне ҂а҃х҃(ч҃)д҃ месеца априла(а) и на самв пасхв в Свети Андреи више Бвдима въ пречаснїа храмв Вспенїа пречистїе богородице, а ѿ битїа ҂з҃с҃в҃
Запис у рук. у Печварској цркви. — Лет. 25, 17.

1695.

6005 Рвкою грѣшною и бренною конъць прїеть сїе мѣсеца їоунїа д҃ Исписа се сїа божствна книга, глаголемі миніи мѣсеца маи, в светы монастирь, храмь светы врачи Бвзма и Дамїань; настоат(ель) бїсть егвмень Феωфанъ їеромонах. И кои ке се покуси да ю изнесе из мона(с)тырь, или да ю придади(!), или да ю замрачи, да бвде проклеть ѿ светых т҃ и н҃ї ѿць, светы врачи Бвзма и Даміань. Вь лѣто з҃с҃г҃
Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

*6006 Їеродїе Пивац, знаи, лето ҂з҃с҃г҃ Тогда би та па Шеи ѿ Требина, оубио[1] га[1] богь[1] по[1] сароукоу[1] и[1] по[1] главн[1], и тако знаи.
Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 45. — Исписао г. Акс. Обрадовић.
[1] Ово тајном буквицом.

1698.

*6007 Да се зна када се ωгради мостъ[1] лета ҂з҃ и с҃ѕ҃, мартна месеца а҃ данъ поче се градити.
Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 33. — Исписао г. Акс. Обрадовић.
[1] на Морачи.

1703.

*6008 На 1703 нека се зна каде дох(о)ди ѹ манастирь и Милета (П)етровићь.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1705.

*6009 Лето ҂з҃с҃г҃і҃ ѹзе гр(ѣ)шни попь Ђеωргїе манастирь Ловницѹ, светаго великомѹченика Христова Геωргїа и попова.

Да се зна каде ωтвори цркѹ грешни ереи . . . . лѣта ҂з҃с҃г҃і҃

Записи на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

до 1708.

*6010 Да (се) зна каде приходи зде Мелетїе егзарх(?) Босни. бист и архидїакон владике Висаринωмь . . . ҂з҃с҃..

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1711.

*6011 ҂а҃ѱ҃а҃і҃ би рат на Москви.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6012 Са Агарани ти҃ лѣто (҂а҃ѱ҃а҃і҃?) васе скрбно и победно би: сваки ω сѣби господа҃ (=господар?) бѣше . . . . победно беше и не могаше христиани с миром никоуд пронти.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1712 (?)

*6013 Сию книгѹ чатихь азь грѣшни нарѣчени Герасим капоноша, ѹбоги дѹшею, а богати грѣси . . . . ваздаю преблагаго владикѹ, ωле мне! ва лето ҂з҃с҃к҃·[1]

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 43. — Исписао г, Акс. Обрадовић.

[1] с҃ непоуздано.

1714.

*6014 Савриши се сии требникъ лето ѿ рождаства Христова ҂а҃ѱ҃д҃і҃, мѣсеца іюліа ·к҃е· дьнь ва монастирꙋ називаемом Монопитор, храм введеніе пресветіе богородици, при настоещом епископе кир Григори, рꙋкою мне оудаго и многогрѣшнаго Виктора Леп(а)в(и)ница. И молю се чатꙋщим, братіе чьстиаа, аще что ıако чловѣкь погрѣши, ви же любимици, исправлıаите, и не завидите, ıако благи раби Христови, понеже невежда есам и ꙋдожаствꙋ неискꙋсан, и скорости ради погрѣших. Єгда се писа, ıазꙋ имеıа ѿ некоего брата, ꙋıазвила га света богородица вь дьнь страшнаго испитаніа, и аще что погрѣшено обрѣщете, того ради понеже више мисаль имах ѡ ıазви, неже ли ѡ ꙋдожаствꙋ.

Запис у рук. Новосад. Гимназ. библиот. — Исписао г. Т. Остојић.

*6015 Да се зна кад се прѣстави ïгꙋман Ѯидоніе[1] мѣсеца феврвара ·ı҃а· дьнь лѣто ҂з҃с҃· и ·к҃в·

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 39. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] ман. Острога? Упор. бр. 2810 из истог рукописа.

1722.

*6016 Се да се зна, кад се престави Кинотие Троичанинъ ꙋ Бирчꙋ оу попа Георгіа; престави се .... лѣто ҂з҃с҃л҃·, ѿ рож. Христова ҂а·ѱ·к·в· То писа Ристо Поповићъ.

Запис на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6017 Си ѡхътон презвитера Милована, подписа се на 1722 мѣсеца ферфара 6 данъ. Ѡсмогласникъ.

Сїа книга презвитера Милована, глаголеми ѡхтаи петогласник.

Запис у ст. штамп. књизи у епарх. књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

1713.—1725.

*6018 Сиıа книга ѡктоих попа кир Николе. Писа месеца марда ·к҃е· дан ва лето ҂з҃· и ·с҃· — Тада беше стꙋдена. И ва то време беше меѓа Црно Горо(?) Тꙋрска и баꙋрска; и беше патриарх

српски кур Моисеи и владика Босни Мелентїе, и писа 8 Рачи клиз8 реце Дрине.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1730.

*6019 Сиы божаствна книга новаго глаголеми завета тасдамьта попа Раш'ка ҂а҃ѱ҃л҃ или 1730, и потомь 8зе ї ....

Запис у руск. штамп. књизи у приватним рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1734.

*6020 Нека се зна каде се покал8ђери Инсана Иановъ ѿ села Постена ѿ рожства Христова ҂а҃ѱ҃л҃д҃.

Да се зна каде се покал8ђери Исана Иван(овъ) ѿ села Постена 8 рам8 светога Петра и Пакла ва лето ·ѕ҃· тис8щно ·с҃м҃г҃·, ѿ рождаства Христова ҂а҃ѱ҃л҃д҃·

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 36. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1734., 1735.

*6021 Си святи и божествени храмъ поче се зидати во лета ҂а҃ѱ҃л҃д҃· месеца маиы ·к҃з҃·, а саврши се месеца ѡктомбриа дан ·ѕ҃· И поче се писати на один8 ҂а҃ѱ҃л҃е҃· месеца маїа ·а҃· дан, а соверши се месеца септевриа д(?) дан, аминъ.

Запис на источном зиду у м. Драчи. — Исписао г. Ал. Белић.

1739.

*6022 Да се зна Ристо Попо҃в 8 Бирч8, лето ҂з҃с҃л҃з҃.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1731.—1740.

*6023 Мелен(т)ие, милостию бож. мт. Бо(са)нски. Писа Ристо.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1744.

*6024 Си минеи пр(е)чати ермона(х)ъ Теωдоръ, ва лето ҂з҃с҃п҃в҃ пр...мъ н8... (=при игȣманȣ?...) Арсению екилсарȣ.[1]

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 33. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] м. Мораче.

1755.

*6025 Писа[1] Спасое Поповь 1755.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

[1] Ову белешку.

1758.

*6026 Сия светая и дȣшеполезна книга, глаголемая минеи празнички и катадневни и прочая, благовенеишаго протопрезвитера кѵр Савве Геωргиевича Протопопича, ωдь наие Тȣзланске, села Драгȣне, близъ Тȣзле.

*6027 Тогда се сазида и сагради чесни храмъ иже ва свети ωца нашего Николае архиепискȣпа Мирилиќинског чȣдотворца ȣ селȣ Мачковцȣ, близь Ябланице, наие Тȣзланске, при господинȣ митрополитȣ Валевскомȣ кѵр Тедосию Стевановичȣ Поповичȣ; и трȣдивши е ωтац и цели(?) намесникъ митрополие Валевске и санчака Зворничкога кѵр Филотеȣ Стевановичȣ, житель манастира Добрићева, сия лета господна ҂а҃ѱ҃н҃и҃ — 1758.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломинци. — Исписао г. Зах. Поповић.

1759.

*6028 Сіа црьковъ Сечуиска започе се зидати лѣта 17[1]59 месеца септ. 15.

Запис у ст. штамп. књизи у епархијској књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

[1] 7 није поуздано; налик на 5.

*6029 ҂а҃ѱ҃н҃д҃. лето месеца маия к҃г҃ престави се протопопа Сава, при владици Теходосию.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1761.

*6030 Сиѧ света божественаѧ книга, глаголемаѧ манастира Добриђева, хърамъ введение пресветеи владичице нашеи богородице и присно дѣви Марии, ва ҂а҃ѱ҃ѯ҃а҃. месецъ ан͠ѹариа.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1773.

*6031 Зде пріде Никодимь Хрмняць †773 и Мелетие Троичанин ігȣман.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1774.

*6032 Зде приде Аксентие Троичанинъ ҂а҃ѱ҃ѱ҃д҃. 1774.

Запис на довратнику у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6033 Сиꙗ книга ѿ катизмахъ, ѿ чемъ кое слово износи, ѿца наш(е)го архимандрита Симиона ѿ Мораче зовоми, рамъ ѿ успение, восприꙗхъ аз ꙗ иереи поп Радое ѿ Коуча, син попа Разопака (? =Радована?) ѿ тоиждe ҂а҃ѱ҃о҃д҃.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1776.

*6034 Знати се када приде попъ Иѡванъ на поповинȣ ȣ Бирачь, и повеле мȣ и даде мȣ . . . . епискȣпъ Кириль 1776.

Запис на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1777.

*6035 Зде прїиде їермонахь Григорие Доволацъ на 17707.

Запис на дворнику у ман. Ломници. -- Исписао г. Зах. Поповић.

1778.

*6036 Маниш и грешни е(ро)м(он)ах Гавро Требинац рꙋкою, молимъ свакога свештеника не заборави на свети таинамь радї себе ї свое дꙋше 1778.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1779.

*6037 Зде приде іермо(на)хь Никодимь Хрмнанинь 1779.

Запис на зиду до иконостаса с леве стране у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6038 Писа іерменах Софроніе Добриђевац . . . . . 1779 лѣто.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1786.

*6039 На 1786 лето, тогда приде іеромонахъ хаџи-Рꙋвімъ ѿ Валева ва в сеи монастиръ Волавчꙋ, мая 1 числа, на светаго пророка Їеремию, и са мномъ іереи Креста ѿ села Гвозденовића, нахіе Валевске, отиде Валева ꙗко ┼ часа, томꙋ слава в.

·еі. на 1786 лето при господинꙋ г. и митрополитꙋ Ишакімꙋ Валевском и при царꙋю(!) тꙋрецкомъ Абдꙋлъ-Ахмидъ, и при патриярхꙋ вьселенскомꙋ Аврамїю, тогда приде іеромонаъ хаџи-Рꙋвимъ во в сеи монастиръ светыихъ архангелъ Михаила и Гаврила, и прочихъ силъ безилотнихъ, зовомъ Волявча, и при игꙋменꙋ тояжде (о)бители Рафаилꙋ Михаиловићу, ѿ села Трꙋдела, во нахіи Рꙋдничкои, и тогда приде іеромонахъ Филимонъ Антонијевић, и Митрофан, книгоповезателъ, ѿ села Кићина,

зовомъ Плаћина. И тои више именовати Рѹвимъ и Филимонъ, си бѣхѹ ѿ Валева: Рѹвимъ ѿ села Бабине Лѹке, Филимонъ ѿ села Грабовца, зовомъ Антоніевићъ, и тому слава во вѣки — аминъ.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6040 Извѣстноже бѹди всакомѹ взращемь на сїю светѹю книгѹ, глаголемѹю пролог, на 1786, априла послѣдныи числъ здѣ во монастиръ Волявчѹ пришалъ іеромонахъ хаџи Рѹвімъ Нешковићь, от предѣла Валева, села Бабине Лѹке, при-гѹманѹ іеромонахѹ Рафаилоу того монастира, по томъ насталъ іеромонах Рѹвімъ намѣстникомъ. При томъ того года пришелъ іеромонахъ Филимон, от монастира Драће, їеромонах Митрофан, книгоповезателъ, при митрополиту Іѡакімѹ Валевскомъ, при тѹрецкомъ сѹлтанѹ Абдѹл-Ахмидъ 12 годища егѡ богомерскаго царованія.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6041 Книга тестамента мене попа Николая Авраамовића из Требесина, ѡгради е своима грѣшнима и недостоинима рѹкама. Писа се ва 1786 года месеца авгѹста 18 дне.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 9. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

око 1786.

*6042 Сеи светая и божественая книга мнѣ грешнаго раба божия презвитера Николая Аврамовића.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 19. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1794.

6043 Ѡбновитель манастира Пиве хаџи ігѹмань Арсеније Пиваць Гаговичь ҂а҃·ѱ҃·ϛ҃·д҃·[1] 1794 ианѹариа 6.

Запис на довратном стубу у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић. — Овај је запис нетачно штампан под бр. 3417, и овим се замењује.

[1] ϛ је налик на 7, али по годинама означеним цифрама (1794) држим да треба да буде ϛ.

1797.

*6044 Максимь Стѹденичанинь приде месеца марта ·і҃· день 1797.

Запис на довратнику у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1801.

*6045 Прешбрете сию книгѹ прѡлогъ мнѡгѡгрешни іеромонахъ Михаїлъ въ Белїградѣ кѡдъ хаџи Петра Сараплие, а принесохь у мѡнастиръ Волявчѹ.

Ѿбрете ся спя книга прѡлогъ въ Белиградѣ на 1801 в лѣто кодъ хаџи Петра Селаха; бяше зарѡблена Тѹркѡмъ Немачке Краине.

Запис у рук ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1802 (или 1820).

*6046 Знати се како е бпо везиръ Али-паша Моралїя на Босни на 182.

Запис у рус. штамп. књизи у прив. рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1803.

*6047 Знати се пошто шеница бихъ ѹ Сараѥвѹ на лѣто 1803, шиникъ гроша 36, товарь сиена гроша 5, 6 кокош, ѩє паре 3.

Запис у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1818.

*6048 Сіѧ врата оградп ѡбнови Богоевичъ (и)з села Драче (ѡ)цѹ за дѹшѹ (и) живимъ за здравіе н(а) 1818.

Запис на вратима м. Драче. — Исписао г. Ал. Белић.

1823.

*6049 У име божие будетъ на 1823, нека се знаде, када се покри крамъ святога великомученика Геѡргие на 1823; мѣсеца декемра денъ 1. поче се, сврши се мѣсеца феврарїи. И тада бияше зима и лед великъ, и тада се све ѡспече и начини. І би попъ Іѡва ї попъ Стевванъ ѡ села Ѡсмака, їзвадише їзнъ у везира Босанскога, ї дадоше везиру за буруmтию гроша 3 иладе; масторима и за гозђе дадоше 12 кеса. — Када бияше црква ѡголела, свакога би года била кавга ї галама, и би ѡ великоме году и чоекъ погини; а када се покри црква, ѡ-тада ни кавге ни галаме, вече би миръ божи.

Запис у тевтеру ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1825.

*6050 Иермонах Ѳеѡдосiи Хiлендарецъ приложи сїю їермологїю оу монастирь Ломницу за вѣчное поминованїе 1825 месеца iаннуарїа 25 день.

Записи у рус. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

пре 1831.

*6051 Да се зна када дође Милил(!) здце(?) у манастир Морачу преи игумену Ѳеодосиу.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6052 Аз грешни писа рукою своею Андриа . . у манастир Морачу на пенђер више чесме, и учинише салтир катизму . . . и таде сагради игуман Ѳеодосие кулу ниже чесме до међупнице.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 26. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1831.

*6053 Знато бѹди когда се престави игѹманъ Ѳеѡдосие Морачанїнъ на ҂а҃·ѿ·л҃·а҃· года.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6054 Знати се када погибе Илия . . . на вучу ҂а҃·ѿ·л҃·а҃.

*6055 Нека се зна када погибоше Нишићи ҂а҃·ѿ·л҃·а҃.

*6056 Да се зна када ће (=дође?) аћи (=хаџи?) Пивац Ѳеодосие у Морачу ҂а҃·ѿ·л҃·а҃. года при-гумену Димитрию.

Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1832.

*6057 Ѿ божияго повеленія то лето би ї роди добро ѿ рожества Христова на 1832 лѣто. Ї те зиме не би снега ѿ рожества Христова до і(!) мѹченика. И те зиме би млого болести.

Запис у руск. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

НЕДАТИРАНИ.

(1492?)

6058 Вь летѡ ·з҃ хиладнѡ да се знаеть си аки га кь кѡ (=сиа к(н)ига кькѡ?) ѡкѹпи сиа книга ѿ Карашрмань Никшла Пекѡвь, дадеше сто ни(!) за своа доуша, мѣсеца маиа ·і҃· дьнь.

Запис у рук. Пловдив. Библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

6059 Сиꙗ книга глаголеми млтникъ(!) кѹпа(?) кѹпи Христѡ хлебаръ ѿ Етиман(?) и прилѡжи ꙗ ѹ село Кѡстенецъ, ѹ храмъ светагѡ араха . . . гла? Махаила (!), да мѹ слѹжи ѡцѹ Инѹ а Грѹги, и за негѡвѹ дѹшѹ, и за негѹвѹ подрѹжие Атанаса.

Запис пре 1611 год. у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII. 3, 344.

6060 Да се знаеть сиꙗ книга трилать ѿ свети врачи. Ко е ке зе, да е проклеть ѿ триста ·и҃і. богоносни ѿци и от свети бесребрьници Козмана и Дьмꙗна.

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

6061 Сиꙗ книга глагѡлеми мца млитикъ(!) кшꙗ слова ѿ привзва(!) Ісꙋсъ Претра(!) и рече ему: господи боже мои, призри съ небесъ и виждъ що се чини на земли: тꙋга на хриѣ (хришћане?) ѿ преклити агарени, ѿ преклити Мачари и ѿ преклити Немци и Латини и Хо(р?)ватье.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3. 344.

*6062 Игꙋмнь Рафаилъ кꙋпи за триста асприхъ и ·к҃· си пролокь.

Запис XVII века у рук. Берлин. Библ. бр. 29. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

6063 Исоус Христось. Да се зна какѡ ѿкоупи сию книгоу часловаць Маньда и Радань за свою дꙋшꙋ.

Запис XVIII века у рук. у прив. рукама. — Лет. 25, 21.

*6064 Сїѧ книга мнеъ грешнагѡ старца Филоѳеѧ Жꙋплѧнина, нинѣ же Ѡстрожанина.

*6065 Сїю книгꙋ ѿкꙋпи Аггліа за свою дꙋшꙋ, да бꙋдеть юи вечни помень, и приложи е попоу Недꙋ, богь да прости.

Запис XVIII века у рук. Берлин. Библ. бр. 24. — Исписао г. Акс. Обрадовић

*6066 Сию книгꙋ, нареченіе сырьскым єзыкѡм паренись, словеп'скым єзыкѿм глаголюмы Єфремь, пречати Станиша.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 43. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6067 Мисаилъ еромонахъ грѣшны Хиландарць.

Запис XVIII в. у рук. негда м. Мораче, сада у Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6068 Сию книгꙋ прологь ѿкꙋпи ӏз ропства тꙋрскога еромонахь Паїсие стотернавии(?) за свои помень у манастирь Воля . . .

Запис XVIII—XIX века у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6069 Сиꙗ книга минеихъ монастира Добрићева.

Запис XVIII—XIX века у рук. Берлин. Библ. бр. 23. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6070 Сїю книгꙋ приложи грѣшни попь Вꙋкашин' храмꙋ пресветие владїчице наше богѡродице ꙋспенїꙗ ѥє въ Морачи.

Записи XVII—XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6071 Да се зна сиꙗ книга монастира Мораче, храма Ꙋспенна преставатие владичице наше богородице и присно деви Марие.

*6072 Сию книгꙋ пречатихь азъ грешни Стефанъ.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 41. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6073 Сиа книга, глаголеми апостолъ црькве светаго апостола Петра и Павла.

Запис XVII—XVIII века у рук. Берлин. Библ. бр. 14. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6074 Ова книга манастира Студенице.

Запис XVIII—XIX в. у рук. Берли. Библ. бр. 18. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6075 Да се зна сиꙗ книга, глаголеми молабникъ храма веведенна пресветие владичице.[1]

Запис XVI—XVII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 24. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] м. Тронoше? Упор. бр. 602 из истог рукописа.

*6076 Сию светꙋ и божественꙋ книгꙋ, глаголеми апостолъ, кꙋпи га Вꙋле Миловановић себе за здравле, а Николи за дꙋшꙋ, богь да прости.

*6077 Си книга божествена апостолъ монастира Шȣдикове.

Записи XVIII в. у рук. Берл. Библ. бр. 12. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6078 Іеромонах Іероним.

Запис на зиду у м. Драчи. — Исписао г. Ал. Белић.

*6079 Василие Косиеревацъ грешною рȣкою пишемъ васакомъ свещеникȣ ки би се ѿвди ѿбреш, помените нас ради на светимъ таинамъ. И светое писание глаголеть: пращаи дрȣгъ дрȣгȣ сагрешенна, и моли се дрȣгъ за за дрȣга. Простите, не би законъ било ѿво ѿвȣдъ писати, али виђе ѿ старнега, те и я сагреши.

Запис XVIII в. на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6080 Въ тажде дан (1 јуна) прѣстави се ер'мо(на)х Методіе.

Записи XVIII в. у рук. Берл. Библ. бр. 34. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6081 Азъ слаби Никифор придох въ сїе мѣсто Борач именем, ·є҃· книга оправих, и сїю напери хпрѣ блажених свещеницѣх Вуи, Авраму и Остое.

Запис XVIII в. у ст. штамп. књизи у епархиској књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

*6082 Да се зна како отала (=оставља) Иво Пиеро на самрти своме дȣховникȣ попȣ Никȣ доницȣ (=деоницу?) земле, що се зове на Пановъ, а син мȣ се облега за нȣ барио ȣлїа датъ.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 46. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

ДОПУНЕ И ИСПРАВКЕ.

—

1. Ҝ ТЕҜСТУ.

Бр **8** — треба: **аз Владо.**

18 — треба: 1259; **ѕ҃.ѱ҃.д҃.з҃.**

19 — упор. бр. 38, 1029 и 5543.

29 — избацити, јер је тачнији текст у бр. 3808, 3809.

31 и **32**. избацити, јер је исто потпуно под бр. 1106 и 1484(?).

61 — биће познији, те би можда требало да дође у трећи одељак.

77 — упор. бр. 3664.

85 — у Букурешту у Нар. Музеју.

88 — око год. 1653, упор. бр. 1498.

100 и **101** — заменити тачнијим издањем бр. 5984, 5985 (у трећем Додатку).

103 — почетак види бр. 5544.

118 — вр. 4: **ни на кога**; вр. 10: **на господа бога.**

149 — после: **благочьстываго**, додај: **господина Бал'ше** и **христолюбываго господина**... Испред записа: **Ѥи свети прологь Горице Старчеве.** Биће да је ово позније. Упоредио г. Акс. Обрадовић.

164 — место **Новакь**, треба **Иванъ**; у Н. Б. бр. 314.

171—173 — **за кнеза за Лазара**; у Н. бр. 314; види још бр. 5545—5557.

193 — место овога види бр. 5577.

211 — за г. 1404. упор. бр. 276.

212 — **Сию светою... оугрьсцѣи... шесто тогова гоненіе ѿ начела же.** Сбор. II одѣл. Петр. Акад. за г. 1904, 268. Сада у Букурешту у Нар. Музеју.

242 — вр. 2: **и҆мес = иже ѥст**(?).

254 — вр. 4: **приложи что вторьчно.** Упоредио г. Ст. Станојевић.

256 — Г. Ст. Димитријевић нашао је међу хартијама пок. митроп. Дионисија запис, који гласи мало друкчије: „...**лѣто .з҃.ц҃.м҃.д҃. ... господа, квали єго вь тиапане велик гласомь керȣфими серафими великим огласником. Вѣрны** (?) **Ропь**". Даље је напомена преписивачева, како је на звону лик св. Николе, и да има у њему 92 оке. Нађено је 11 августа, дакле истог дана кад је и саливено, три аршина од цркве у земљи. На истој је хартији утиснут печат црквени: **печать хра: св. Нико: цркв: бан.** У средини попречна црта, изнад ње крст, а испод ње 1800.

280 — вр. 2 место: **правихь** треба: **прьвихь**; вр. 6: **ѡбетшало.**

308 — треба пренети под год. 1446.

314 — биће [*.з҃].д҃.д҃., и према томе треба да дође под год. 1554.

329 — Овакав исти запис има и у једном рилском рук., Спростванов. Опис 40.

344 и **345** — Види тачније издање под бр. 5575 и 5576.

349 — Избацити: 1480.

375 — избацити; в. бр. 4291.

378 — избацити, јер је глагољски.

390 — треба: **велики пьркалабь.**

404, 405 — вр. 4 треба: **поражающа**; Шем. Б. К. 1879; С. Д .М. 1868.

417 и **418** — види тачније издање бр. 5585, 5586.

458 — (стр. 145, 2 врста оздо) треба: сьдѣаннаа ... грѣшнимь; (стр. 147. 7 врста озго) треба мар. .в҃. дьнь.

463 — в. тачније издање и потпуно бр. 5588—5591.

464 — в. тачније издање бр. 5595.

495 — у Н. Б. бр. 21.

503 — у Н. Б. бр. 494.

511 — в. тачније издање бр. 5584.

517 — у Н. Б. бр. 21.

557 — у Беочину.

572 — тај. буквица: Калинникь (?).

580 — треба ҂з҃.а҃.ф.н҃.д҃.

589 — треба: тисоуцшное и .ѯ҃.ѕ҃.

597 — пренети под г. 1599, јер те, а не 1558, падају кругови сунца и месеца.

611 — у Н. Б. бр. 686.

651 — избацити; исто бр. 1573.

679 — свршава се запис на предњој корици: ҂з҃.ѕ҃.б҃.з҃. месеца, па на задњој корици други запис: христоименитимь господнимь людемь мирь и благословение ѿ господа бога и прѣчистїе вь дни ... у Н. Б. бр. 727.

702 — вр. 3: своѥ строуе.

718— биће исто у изводу из бр. 717.

739 — у Н. Б. бр. 702.

765 — тајн. букв. = Даниилъ писа (?)

780 — ... изволениемь божїемь и настоанїемь игꙋмена курь Захарие... братства ва лето. Упоредио г. М. Сперански.

789 — треба: .р҃.м҃. и .е҃. ... од Стопане дꙋховнїкꙋ Милошꙋ и братꙋ нашем оци свети .... на права добра подобна. Уподио г. Ст. Димитријевић.

790 — пренети под год. 1697.

803 — ї҆гꙋмена Даниила ї все...

824, 825 — биће око год. 1683.

853 — треба: .а҃ ф.ч҃.г҃. Стросвъ.

862 — треба: .р҃.ї҃в҃. пренети дакле у год. 1604. у Н. Б. бр. 717.

884 — треба: Гл. XXI.

885 — упор. бр. 1104.

903 — треба: фа҃ .д҃. ап(рила).

915 — треба: Просвјета 1896.

952 — треба: 7114.

954 — Гл. XLII. 17.

957 — тај. букв. = Панкратїа.

996 — Благоволенїемъ въ троици славимаго бога и повелѣнїемъ .... въ манастирꙋ. Упоредио г. М. Сперански.

1014 — ҂з҃.з҃.р҃.к҃ г҃. Упоредио г. М. Сперански.

1060 — тај. букв. = даскал.

1078 — Гл. LII, 6 и 7.

1082 — треба ставити у позније записе; препис са штампаног у Кијеву.

1083 — луни .г҃.

1094 — ...страною. Да повем, оци и братїе, почто зле писаҳь понеже тако прїеҳ ѿ (оу)чителы моего, а дрꙋгое дело седещꙋ ми вь пꙋстини тѣломˎ а ꙋмꙋ свитающꙋ се тамо вь мире, того ради не вьзмогоҳ исправити, или двѣма вѣщма одолети. Да весте поведаю... (прекида се). Ноту избацити. Упоредио г. М. Сперански.

1111 — у Н. Б. бр. 346.

1125 — упор. бр. 1813 и 1827.

1183 — избацити: тачније издање бр. 5649.

1212 — ...хрстїане, богь да иҳ прости.... аспри съ вьсем ѡправданїемъ. Упоредио г. М. Сперански.

1219 — Гл. XLIV, 240.

1242 — Гл. XLII. 26 и 7.

1254 и **1255** — види тачније издање бр. 5659, 5660.

1303 — .р҃. и .м҃. и .з҃.

1309 — Євдимїю ї҆ермонах(ꙋ) въ лѣто. Упор. г. М. Сперански.

1336 — епаҳть .г҃.

1340 — ...вечни помен. Упор. г. М. Сперански.

1378—1380 — упор. бр. 142.

1441 — ...Ѳеофила егда .... оумомъ въсегда валые се въ кале тїменїа, едино да .... ꙗкоже слышꙋ ... ѿ лютога .... чртакшаго въ лѣтѡ .... .к҃.в҃. ꙋ Троици. Упор. г. м. Сперански.

1460 — ҂з҃.а҃. и .с҃. и .ї҃. ас.

1465 — исти запис и на једној књизи у М. Добрићеву. Л. Никовић.

1466 — ҂з҃.а҃.х҃ н҃.а҃. .... Гаврїил инок (тај. букв.).

1497 — избацити: тачније издање бр. 5675.

1507 — пренети под г. 1662.

1528 — избацити; тачније издање бр. 5682.
1534 — у Н. Б. бр. 144.
1542 — упор. бр. 820, 1516.
1550 — априла .ѕ҃. Упор. г. М. Сперански.
1555 — тај. букв. = Висаріѡнь.
1568 — ва попи Іосифа.
1581 — пренети под год. 1622.
1599 — ...ѡградн. Игѹменъ Севестианъ. Упор. г. М. Сперански.
1600 — пренети под г. 1633.
1632 — ҂а҃.х҃.л҃.ѕ҃. на крају тај. букв. = ѹ Бани.
1633 — ҂а҃ х҃.л҃.и҃. Упор. Г. А. Иљински.
1635 — Ѳемелїа .к҃.ѕ҃.
1642, 1643 — година треба да је 7179, јер је 1671 год. ускрс пао на Ђурђевдан.
1702 — ҂а҃ ф҃.л҃.
1731 — сектем(ра) ... код Бѹдима.
1757 — Милѹтинь Ћѹрїнь, Ивань Рашићь. Упор. г. М. Сперански.
1759 — лѣто ҂з҃.р҃.п҃.ѕ҃.
1780 — упор. бр. 1819.
1829 — приложише ка црковь сараевскѹю, светыхь архїстратихь Христѹ..... Упор. г. М. Сперански.
1830 — Гавро ї (к?) Мар. Упор. г. М. Сперански.
1890 — Лет. 25, 22.
1926 — грѣхом богати Якакѹмь ... ѹ Сараевѹ погрѣшенна же кцлѡѡвѡн (= простите) о҃ѯ҃шѡ҃енниссїїа авнигш' на квѡд (= писа). Упор. г. М. Сперански.
1939 — ....саврѣшенїемъ светаго .... храма .... ҂з҃.р҃.ч҃.д҃. Упор. г. М Сперански.
1954 — Гл. IX 246.
1957 — тај. букв. = Теофанъ.
1959 — 1692 года.
2008 — изноѹреннемь сребрникъ Висаріѡна. Упор. г. М. Сперански.
2021—2023 — пренети под г. 1697.
2046 — у Н. Б. бр. 500.
2057 — мѣсеца фер. .ѕ҃.ї.
2059 — месеца нюлїа .ѕ҃.ї.
2070 — ҂а҃.х҃.ч҃.д҃.
2124, 2125 — види тачније издање бр. 5735—5737.
2142 — ҂а҃.ѱ҃.д҃.
2197 — ѿ весн Банскїе.
2211 — Каронт = Карло Шведски?
2240 — избацити, исто под бр. 2043.
2308 — Лето на 1716.
2311 — капоношь Геѡргие (тај. букв.).
2358 — Патроша 1718.
2370 — исто са бр. 3496; на једном месту — по свој прилици овом другом — година погрешна.
2417 — поле за пѹстенна = после запустенија?
2428 — ҂а҃.ѱ҃.к҃.а҃. Исто што и бр. 2496. на једном месту година погрешна.
2457 — избацити, исто под бр. 2344.
2458 — Лет. 158, 19.
2564 — око г. 1780; упор. бр. 3502.
2582 — Хрусанть.
2584 — ҂а҃.ѱ҃.л҃.а҃.
2615 — у м. Шишатовцу.
2641 — Гл. XXI, 27.
2673 — избацити; по свој прилици ово се односи на запис под бр. 2348.
2678 — Просвј. 1895, 427.
2687 — генвара 2 дан.
2726 — ҂а҃.ѱ҃.л҃.д҃.
2729 — ҂а҃ ц҃.л҃ д҃.
2763 — ҂з҃.е҃.м҃.з҃.
2814—2823 — познији запис; после год. 1761 (тад приложена књига) око г. 1778.
2904 — 1745-гѡ.
2943 — треба: Гл. З. М. 1901, 38.
2945 — Шем. Б. К. 1888, 38.
2954 — у А. Б. бр. 26.
2988 — Стар. VII (1890) 3.
3029 — избацити; исто бр. 2858.
3040 — ҂а҃.ѱ҃.н҃.г҃.
3089 — Гл. XXV, 87.
3094 — ҂з҃ с҃ л҃.г҃.
3096 — ..їеромонасѣ иждивеннем Іосифа іеромонаха и Никона и Симеона іеромонаха. Д Руварац, Опис манастира 281.
3169 — исто лице и у бр. 2933, 2947, 4607.
3205 — на 1762.
3238 — и изидохом сегоже.
3286 — села Раткова.

3291 — биће исти са бр. 3302.

3417 — избацити, в. тачније издање под бр. 6043.

3436 — биће да је исто што и бр. 3447.

3485 — пренети под г. 1788.

3527 — по испису г. Ст. Станојевића овај запис гласи овако: **знано да бꙋдет лѣта (?) сего дае Іѡсиф митрополит, архиепископ (?) моравскы како бие поставлен свещенником поп Вꙋкашинь Ѧрсениевичь....** ж҃.а҃.ѱ҃.п҃.в҃.

3738 — Срп. Сион 1891, 245.

3879 — ѿ тꙋдꙋ 1820.

3954 — и у шеру (?) Чачку.

3975 — у Н. Б. бр. 56.

4045 — Вуичь 49.

4090 — у А. Б. бр. 26.

4202 — има у рук. лист на коме је запис.

4228 — можда је исти *Јосиф,* који и у бр. 315, и онда би био рук. пре г. 1456.

4241, **4242** — око г. 1690; упор. бр. 1926.

4263 — Ако је исти игум. Јован, онда је књига писана 1571—1581; упор. бр. 695, 696, 762.

4265, **4266** — јамачно исти старац Андрија који и у бр. 1083; дакле око г. 1620.

4272 — јамачно исти Диомидије митроп. који и у записима бр. 5611, 5612, дакле око г. 1564—65.

4274 — јамачно исти Макарије који и у запису бр. 2087, дакле око г. 1701.

4284 — избацити; исто бр. 1408.

4329 — после г. 1586 а пре г. 1608.

4366 — око г. 1759; упор. бр. 3141.

4370 — пре г. 1786; упор. бр. 3576.

4372 — око г. 1751; упор. бр. 3000.

4373 — ако је исти Марко као у бр. 2527, онда око г. 1716—1728.

4406 — око г. 1531 или 1633; упор. бр. 467 и 1251.

4415 — треба: С. Д. М. 1865, 175.

4417 — око г. 1732—1738; упор. бр. 2596, 2707, 2732, 2733, 2817.

4418 — после 1568 а пре 1608.

4423 — ако је исти Цветко који и у зап. бр. 781, 832, 833, онда око г. 1587—1592.

4432 — г. 1713—1740.

4439 — око г. 1760, јер ће бити исти Рувим који и у зап. бр. 3154.

4440 — г. 1803, в. бр. 3803, 3804.

4447 — око г. 1732—1738; упор. бр. 2596, 2707, 2732, 2733, 2817.

4451 — упор. бр. 1427; можда исти Јевлогије.

4483 — Катал. Н. Б. 73.

4497 и **4498** — биће Љубибратић: после г. 1681; упор. бр. 1776.

4503 — ако је исти игум. Гаврил. који и у запису бр. 2163, онда око г. 1706.

4528 — г. 1749—1767.

4531 — око г. 1725; биће исти Викентије који и у запису бр. 2447.

4544 — око г. 1704; в. бр. 2140.

4548 — г. 1750—1774; в. бр. 3692.

4570 — упор. бр. 724.

4574 — биће г. 1809, в. бр. 4032.

4576 и **4678** — биће исти Азарије, а можда је исти и у бр. 855, само што је и ту година сумњива, јер издање није поуздано.

4593 — око 1710—1719, в. бр. 2210. 2369. 5753; биће исти Теодор.

4617 — око 1614—1647; в. бр. 1421. јамачно исти Силвестар.

4618 — око 1586 (пре 1602) упор. бр. 781, 918.

4628 — око г. 1690 упор. бр. 1926. 4241, 4242.

4632 — око г. 1595 (1603?); упор. бр. 865, биће исти Венијамин.

4648 — пре 1798; упор. бр. 3741, 3755.

4667 — избацити; в. тачније издање бр. 5971.

4674 — Стар. XII (1895) 71.

4680 — ако је исти Леонтије са оним под бр. 1355, онда око г. 1642.

4684 — око г. 1625; упор. бр. 1161. јамачно исти Силвестар.

4685 — ако је Будимски влад. онда 1695—1705 г.

4699 — избацити; тачније издање с годином под бр. 5909.

4716 — око г. 1740; упор. бр. 2805 биће исти Симо.

4718 — пре 1783. ако је исти Леонтије који је 1783 г. био игум.; упор. бр. 3582.

4725 – Vjest. IX (1887) 114.

4743 — Vjest. IX (1887) 113.

4766 — Гл. XXIX, 162.

4781 — избацити; исто бр. 230.

4821 — Бос. Вила 1889, 43.

4883 — Гл. З. М. 1891, 92; да не буде исти са бр. 4874? и по снимку изгледа да ће бити оба једно исто.

4897 — Vjest. XI (1889) 9.

4918 — St. X, 261.

4923 — Спом. IX, 25.

4958 — упор. бр. 1027 да не буде исто?

4964 — **Изволеннемь отца н поспѣшеннем снна и совершеннем св. духа жнвотворыщаго напнса .... денъ совершн сы.** Д. Руварац. Опис манастира 218.

4965 — иабацити; исто бр. 3096 са допуном горе приведеном.

4985 — августа 5, лѣта от Христа. Д. Руварац. Опис манастира 241.

5000 — вр. 5: **светнтелю Савоу**; вр. 12: **здѣ по нменоу**. Акс. Обрадовић.

5008 — вр. 3: **тнпицѣ написано**: вр. 4: **пѣватн вече(р) пшенниц(ȣ)**; вр. 6: **на месн**; вр. 7: **н до нас дошьд слово ıако нѣцн прѣжде нас бывьшн**; вр. 26: **Сава, проиконом Иωасафь**. Акс. Обрадовић.

5581 — избацити; има већ под бр. 373.

5604 — Лет. 25, 23.

5617 — над сликом успенија влад. Дионисија.

5635 — избацити; исто бр. 917.

5645 — в. бр. 5949.

5647 — упор. бр. 1035.

5672 — да не буде исто са бр. 1543?

5677 и **5695** — избацити, има већ под бр. 1508 и 4994.

5701 — избацити, има тачније издање под бр 1726.

5893 — око г. 1798; упор. бр. 3742.

5924 — прва половина исто што и бр. 4037.

2. К РЕГИСТРИМА.

У првом регистру.

Поговори писаца на рукописима: 5663, 5988—5991, 5994—5996, 6005, 6014.

Друге белешке по рукописима и старим штампаним књигама: 5984—5987, 5992. 5993, 5997—6002, 6004, 6006, 6007, 6011—6013, 6015, 6017—6020, 6024 до 6030, 6033, 6039—6042, 6045—6047, 6049—6077, 6080—6082.

Натписи на црквама и манастирима кад су зидани и пописани: 6021.

На вратима црквеним: 6048.

На зидовима: 6003. 6008—6010, 6016, 6022, 6023, 6031, 6032, 6034—6038, 6043, 6044, 6078, 6079.

У другом регистру.

Берлин: 5984—5987, 5990, 5992, 5993, 6006, 6007, 6011—6013, 6015, 6020. 6024, 6030, 6033, 6041, 6042, 6051—6056, 6062, 6064—6067, 6069—6077, 6080. 6082.

Вољавча: 5995, 5996, 6025, 6039, 6040, 6045, 6047, 6068.

Драча: 6021, 6048, 6078.

у трећем регистру.

у четвртом регистру.

у петом, азбучном, регистру.

